708

SWORD AND FREEDOM

ЦІНА 2/- шіл.

GLAIVE ET LIBERTÉE

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРГАН УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ

Рік I ТРАВЕНЬ 1951 Ч. 1

ЗМІСТ

CONTENTS

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ І АДМІНІСТРАЦІЇ: 123, NOTTING HILL GATE, LONDON, W.11.

ВІД РЕДАКЦІЇ

Світ готується до війни. До війни тотальної, себто такої, в котрій приймають участь не тільки армії, але ціле населення воюючих держав. Тому, що грядуча війна буде війною всесвітньою, готується до війни цілий світ. Москва збірає „на убой'' народи, що зараз знаходяться під її пануванням. Поміж тими народами і наш український народ. Вільні народи готуються боронити свою волю і незалежність своїх держав. З ними серцем і душею є і еміґрація поневолених Москвою народів і поміж ними, одна з найчисленніших — українська еміґрація. Ці еміґрації виконали вже свій обов'язок перед вільним світом, усвідомлюючи його про комуністичну небезпеку. Ця ж сама еміґрація не може і не буде стояти осторонь під час майбутніх збройних змагань з світовою комуною. Тому, вона, вся без винятку (бо ж війна буде тотальна), а зокрема кожен той з еміґрантів, хто є здібний взяти за зброю, та кожен той, хто ще чує в своїх жилах кров прадідів-запорожців, мусить готовитись. Прадіди наші, стаючи в обороні України, боронили Европу від диких орд, що сунули на неї зі Сходу. Це ж саме завдання припало і нам, їхнім внукам.

* * *

Коли держави, готуючись до війни, підготовляють свої не тільки людські але й матеріяльні засоби, потрібні до війни, еміґрація мусить робити те саме. Еміґрація не має фабрик, в котрих могла б кувати нову зброю, не має магазинів, де могла б зібрати боєприпаси, та все, що потрібне для боротьби, але еміґрація може і мусить зібрати те, що найбільше потрібне для всякої війни було є і буде — гроші. Ось на чому має полягати наше готування до війни, що має принести визволення Батьківщини з московської неволі.

Може ми не є спроможні зібрати такий капітал, який потрібний, але можемо і мусимо зібрати бодай стільки, щоб Уряд, по визнанні його державами світу замість накиненого Україні уряду Коротченка-Мельні-

EDITORIAL

The world is preparing for war, a war which will again be a „total war'', that is to say, a war in which not only armies and armed forces participate but in which every living human being in each and every state in the war must play some part and perform some function. Because the war that seems to be coming on will no doubt again be a world war, the whole world is becoming fast prepared. Moscow is mobilizing as its shock troops the enslaved peoples in its satellite countries. Among these peoples are our own people, the Ukrainians. The free peoples of the world are preparing to defend their liberty and the independence of their states.

With these still remaining free Western peoples, bound heart and soul, are the emigre populations of those peoples now enslaved by Moscow. Among these the most numerous emigration are the Ukrainians. This emigration has already to some extent fulfilled its duties with regard to the Western world in acqainting the world with the dangers of Communism. This emigration cannot and does not wish to stand aside in the event of an armed conflict. That is why the entire Ukrainian emigration, without any exception (since the war is bound to be total war), and in particular all those emigres who are physically and medically fit to carry arms, as well as all those who still sense in their veins the blood of their Zaporizian-Cossack forefathers, must prepare. Our forefathers protected Europe from the wild hordes which flowed from the East. This same honourable task now falls upon their grandchildren and their great grandchildren.

* * *

When a state prepares for war it prepares not only the people but also its material resources necessary for the conduct of war. The emigres, if taken as an entity, although they have no state to call their own, must nevertheless prepare themselves in a like manner.

There are no emigre factories which could produce new arms for defence; there are no warehouses or stockpiles where surplus resources necessary for defence or war could be preserved, but the emigration can and must „stockpile'' that which has been, is and always will be most essential in every war — finances. This must be the emigre preparation in the defence of Western civilisation and for the liberation of their native lands and peoples from the slavery and oppression od Moscow and Russo-Communism.

Perhaps we are not in a position to gather all that capital which is necessary, but we can and we must gather sufficient so that the new and free government of the Ukrainian state, now fully recognised by 53 nations, which will re-

кова, не потребував жебрати у тих же держав субсидій. Це справа нашої національної чести і для того, Виконний Орган УНРади проголосив розписання Державної Позики.

* * *

Підготова людських мас до війни ведеться всіма державами через відповідне виховання і вишкіл окремих вояків, військових з'єднань і широких мас населення. Те саме мусить робити еміґрація. І мусить робити зараз, не гаючи часу та використовуючи ті можливості, які вона має. Не маючи казарм, ми не можемо навіть вишколити рекрута. Працюючи з ранку до вечора, заробляючи „насущний" для себе і своєї родини, не маємо теж змоги зібратись на лекції теоретичного вишколу, на студіювання воєнних реґулямінів, на розв'язування тактичних завдань та на воєнні гри. Але маємо дві можливости, що їх мусимо використати:

1) Ми можемо слідкувати за розвитком воєнної техніки, спільно студіюючи відомості, що подаються до загального відома в державах, де ми є оселені.

2) Ми можемо провадити вояцьке виховання еміґрантів, що в недалекому майбутньому мають бути вояками.

Це власне є завдання нашого журналу.

В ньому ми обговорюватимемо воєнні проблеми, подаватимемо інформації про воєнно-технічні новини, містити сторінки з української і всесвітньої воєнної історії, матеріяли з тактики і т.п. Крім того будемо поміщувати статті на теми сучасної політики, літератури воєнних споминів, художні оповідання на воєнні теми, тощо.

Приступаючи з надією на Божу допомогу до видавання журналу „МЕЧ І ВОЛЯ", просимо членів УНГ та всіх земляків доброї волі піти нам назустріч своєю співучастю та сумлінною поважною критикою.

* * *

Приймаючи до уваги характер нашої організації (Української Національної Гвардії), що складається зі старих вояків-учасників наших визвольних змагань, з вояків-українців з різних чужих армій, що не мали щастя боротися під жовто-блакитними прапорами

place the existing Korotchenko and Melnikov govenment forcibly imposed on the people, will not need to go begging for subsidies from these same 53 nations. This is a matter of our national pride and honour and it is this feeling which prompted the Executive Committee of the Ukrainian National Council to announce the national loan.

* * *

The preparation of personnel for war for defence is being carried on by all states in the form of education and training of individual soldiers, military personnel and units and in the education and training of the entire population for such services as civil defence, etc. This must also be done by the emigres. Without wasting another minute, every effort should be made to benefit from such opportunities as may exist. Without training camps we cannot train a single recruit. Employed from morning till night to earn our „daily bread" for ourselves and our families we have no possibility of gathering for lectures in theoretical education or to study war regulations or any other military training. There are, however, two small possibilities which exist to all of us and which we must use:—

1) We can follow closely through journals and publications the technical development and progress of military potential, studying collectively such news and information as are available to the public in those countries where we happen to live.

2) We can conduct an education of some emigres who, in the not too distant future, could be suitable soldiers.

These are the two functions which this journal has taken upon itself.

In it we hope to give our readers a political survey of world events, to discuss problems and information and news of a military-technical nature, to present pictures of Ukrainian and world war history, to give materials regarding military tactics and to conduct a literary educational department.

In expediting the heavy and honourable task of publishing this journal, „SWORD AND LIBERTY", we appeal to all the members of the Ukrainian National Guard (U.N.G.) and to all our countymen of goodwill to accept our work with favour and to support us morally and materially and with the assistance of constructive and reserved criticism.

* * *

Taking into account the wide and various scope and character of our organisation, the U.N.G., which consists of old veterans vho took part in the liberation struggle of World War I, and those Ukrainian veterans of various foreign armies who had no opportunity to fight under the blue and yellow banners of the Ukrainian National

Отаман Тарас Бульба-Боровець

Otaman Taras Bulba-Borovetz

ХТО ПЕРЕМОЖЕ?

WHO WILL WIN?

Третя світова війна розпочата. Сили розставлені. Головна ціль устійнена: або комунізм опанує світ, або світова демократія оборонить свої позиції. Цілий світ сьогодні шукає відповіді на одне основне питання, хто переможе: світовий комунізм, чи світова демократія?

Щоб нам було легше підходити до розгляду цього питання, його слід доповнити ще такими додатковими питаннями:

1) переможе жива людина, чи мертва техніка?

2) переможе маса, чи інтелект?

3) переможе капітал, чи політична ідея?

Є відома дефініція Наполеона про ведення війни: Щоб виграти війну необхідні три речі: гроші, гроші і ще раз гроші.

Ми не маємо заміру ,,полемізувати'' з Наполеоном. Його тезу заперечила сама історія.

The Third World War has now began. The opposing forces are drawn up. The main aim and purpose of the war has been established. Either Communism will conquer the whole world or world Democracy will be able to defend its position. The entire world today is searching for the answer to the most cardinal question, ,,Who will win?''— Will it be world Communism or will it be world Democracy?

In order that we may examine this question more easily, it must be supplemented with such additional questions:—

1) Will victory go to the living human being or to the lifeless machine?

2) Will victory go to the masses or to the intellect?

3) Will victory go to power capital or will it go to the political ideal?

There is a well known definition for the conduct of war established by Napoleon: ,,To win a war you must have three things—money, money and still more money''.

We have no intention here to conduct polemics with Napoleon. History itself has disproved his theory; to the same extent that it is famous it is also absolutely false.

Української Народньої Республіки, та молоді, що не переходила жодного вояцького вишколу, ми змушені наш журнал провадити з розрахунком власне на цю третю категорію; наше головне завдання — допомогти українській молоді на еміґрації вже тепер, не гаючи часу, перенятись вояцьким духом та в міру засобів і умовин пізнати воєнне діло. Тому всі наші статті матимуть характер популярно-науковий і виховний та трактуватимуть справи з погляду основ воєнного знання.

Нашим завданнєм теж є об'єднати під поглядом вояцького виховання українців — вояків різних армій, призвичаїти їх однаково думати в однакових боєвих обставинах. Ми запрошуємо старих досвідчених вояків до співпраці з нами у вихованні молоді, що вже прийшла їм на зміну: хай ,,старики'' поділяться з нашим молодим поколінням на сторінках нашого журналу своїм досвідом їх минулої служби Україні.

Редакція

Republic, as well as the youth who have had no military training or experience whatsoever, we must endeavour to so guide our journal that, without any injustice to the first two categories of members, the third category, namel the youth, will receive primary attention. Our main aim and purpose is to help the youth today without wasting a minute to acquire the spirit and the training which are essential if we are to make our proper contribution in the event of another World War struggle. That is why all our articles will be of a popular and educational character, presenting at the beginning materials of elementary military knowledge.

In conclusion, it must be added that among our desires is that of uniting, from the point of view of military comradeship and education, all Ukrainian veterans of various different armies, in order to help them develop a common spirit of action and reaction in all world problems. We appeal to our elder, more trained, educated and developed veterans for their co-operation and assistance in helping us bring up and educate the young who have come to replace the elders, and on the pages of this journal to share their knowledge, their education, training and their experiences in the best services for the Ukraine,

Наскільки вона славна, настільки сама абсолютно фальшива. Про це свідчить той факт, що Наполеон програвав одну за другою останні війни і закінчив свою нову еру повним політичним банкротством. Наполеон вигравав так довго, як довго його політично-мілітарний рух був прогресивним соціяльним явищем. Коли ж він перетворився у феодальну реакцію, Наполеон почав програвати.

Запаси золота, економічні ресурси і продукція сталі та нафти показують, що світова демократія має подавляючу матеріяльно-технічну перевагу над СССР та його сателітами. Звідси дуже простий висновок, що війну повинна виграти світова демократія, а не світовий комунізм. Чи політбюро такий простий факт розуміє, чи ні? Чи генштаб СССР здає собі справу з того факту, що матеріяльні ресурси, які йому дає до диспозиції політбюро, невистарчальні, щоб виграти війну?

Ясно, що політбюро прекрасно розуміє всі факти, а генштаб СССР має добру інформацію про свої та чужі ресурси, якими треба вести війну. А всі ці люди взяті разом, виразно бачать, що матеріяльно-технічна перевага є не по їх, а по чужій стороні. В чому ж тоді той секрет, що ці холодні калькулятори явно провокують нову світову війну? На які сили большевики ставлять свою ставку? Чим і як вони думають виграти цей колосальний змаг за опанування цілим людством?

Увесь секрет полягає в тому, що большевики давно розв'язали по своєму згадані вище три додаткові питання. Згідно їх розв'язки, перемагає не мертва техніка, а жива людина. Найтемніша маса роздавляє найбільше витончений інтелект. Двигуном всіх життєвих процесів є не капітал, а соціяльно-політична ідея.

Це істина, яку добре вивчили, зрозуміли та засвоїли в своїй практиці большевики. Озброєні такою новою політичною зброєю, вони кинулися з голими руками на режим великої російської імперії, хоч в його руках була зброя та всі матеріяльні засоби. Проломом захопили їх у свої руки. Спираючись на російську імперію вони побудували свою універсальну базу. Протягом чвертьстоліття зуміли підкорити собі пів Европи та пів Азії. І сьогодні явно сягають по владу над рештою світу.

This is proved by the very fact that Napoleon lost battle after battle in his latter wars, and indeed his new era in complete political bankruptcy. Napoleon won only so long as his political and military movement was a socially progressive one. When it became a feudal reactionary one, Napoleon began to lose.

Reserves of gold, economic resources and the prodyction of steel and oils would indicate that world Democracy has the necessary overwhelming material and technical power over the USSR and its satellites. From this one could draw the obviuos straightforward conclusion that the war should be won by world Democracy and not by world Communism. Whether the Politburo will understand this plain straightforward fact or not, whether the General Staff of the USSR realise that the material resources which are placed at their disposal by the Politburo are insufficient to win the war is hard to foretell.

It is clear that the Politburo understands these facts perfectly, while the General Staff of the USSR must have good information concerning their own and foreign resources necessary for the conduct of war. All these people taken together must see clearly that the material and technical power lies not with them but with their opponent. Wherein lies the secret, therefore, which in spite of this urges them to do everything calculated to provoke a new World War? On what powers or resources are the Bolsheviks stacking their cards? How and with what resources do they plan to win this colossal test of strength in order to conquer world humanity?

The secret lies in the fact that the Bolsheviks have long ago solved the three supplementary questions given above according to their own concept. In keeping with these solutions, victory should go not to the lifeless machine but to the living human being. The most ignorant and blind masses can be crushed by the well developed intellect. Victory over all life processes goes not to capital but to a social and political ideal.

This is the real answer that the Bolsheviks have learned, understood and adopted in their preaching and in their „practice''. Armed with this new political strength they attacked the great Russian imperial regime empty handed, although this regime had at its own disposal a wealth of arms and material resources. By sheer attack the Bolsheviks seized all these resources into their own hands. Using these resources of imperial Russia as a foundation, they have established on it their own universal basis. Throughout the last quarter century they have managed to overcome and incorporate into their own orbit and control more than half of Europe and much more than half of Asia. Today they stretch their hands out for the control of the remaining world.

Why was it that the Russian imperial feudal Monarchists, the Social Democrats of Kerensky, German Hitlerism, or the Chinese under National Chiang Ki Chek, have been unable to stand up to this Communist aggression? Because the social political ideal which these forces propagated have gone bankrupt, while the sermons of Bolshevism became the new creed for millions of the masses of the

Чому не встояли проти комунізму російські феодали-монархісти, соціял-демократи Керенського, німецький гітлеризм та китайці Чіян-Кай-Шека? Бо їх політично-соціяльні ідеї вже давно збанкротували, а гасла большевизму були новою вірою мільйонних мас народу. Росію та Китай большевизм опанував політично-соціяльною демагогією, а німецький переважаючий інтелект, роздавила „темна" російська маса. Ідеї нацизму були „нур фюр дойче", в той час, коли гасла комунізму взивають пролетарів усіх країн єднатися, щоб „хто є нічим, завтра був усім".

Як ідея перемагає техніку, наведемо один цікавий факт. В 1920 році на відтинку Каховського пляцдарму, Врангель пустив до бою проти большевицьких частин (51 стр. дивізія та ударно-вогнева бриґада, під командою Блюхера), перший танковий відділ з 12 машин марки „Рекардо", отримані від Антанти. Команди цих машин без бою перейшли на сторону большевиків. Вони допомогли большевикам знищити найкращі боєві частини Врангеля (дроздовська та корніловська дивізії) і стали зародком панцерних військ СССР. Советська історія цей факт замовчує. Танк, річ ясна, винайшли... росіяни.

Як відсутність прогресивної політично-соціяльної ідеї доводить до катастрофи ведену війну, наведемо такі історичні факти: Шведи, поляки і Наполеон не перемогли феодальної Росії тільки тому, що їх соціяльно-політичні ідеї не притягнули на свою сторону мас селянства, поневоленого російськими феодалами, хоч вони тих феодалів ненавиділи. Інакше кажучи, не знайдено способу відділити народ від режиму. Гітлер, мілітарно-матеріяльною перевагою завоював цілу Европу, але його мрякобісна політична концепція „нової Европи" у проводі з расою „герренфольку", закінчилася Нюренберґом.

Тим більше це саме питання актуальне сьогодні, в добі соціяльних воєн. Большевизм започаткував зовсім нову еру світової історії, примушуючи цілий світ провадити тотальну війну. Сьогодні не воюють тільки армії на фронтах, але дослівно цілі нації. Політична мораль не тільки армій, але й цілих націй відограє основну ролю. Всі свої дотеперішні завоювання большевизм осягнув такими основними факторами:

people. Russia and China have been conquered by the political and social demagogy of the Bolsheviks, while the German superior intellect has been crushed by the Russian „dark" masses. The Nazi idea was „Nur fur Deutsche", while the sermon of Communism urges „All workers of all countries to unite", and „Whoever was nothing will tomorrow be something". How an ideal can overcome a machine can be illustrated by one interesting fact.

In 1920, on the Kachowka front, Wrangel sent into battle against the Bolsheviks (the 55th Shooters Division and the fire-crushing Brigade under the command of Blucher), the first tank unit of 12 machines Mark „Recardo" obtained from the Entente. The entire command of these machines crossed ovei to the side of the Bolsheviks without engaging in battle. They then assisted the Bolsheviks to destroy Wrangel's best fighting units (the Drozdowsky and Kornilov divisions), and became the nucleus for the development of the entire Panzer Units of the USSR. Soviet history conveniently ignores this fact. The tank, they claim, was obviously a discovery of the Russians...

As proof of the catastrophe to which war can be brought in the absence of political and social ideals, we could put forth the following progressive historical facts:

The Swedes, the Poles and Napoleon were not able to defeat feudal Russia only because the social and political ideals which they put forth did not gain the understanding and support required from the peasant masses of the people enslaved by Russia feudalism, although these people detested Russian feudalism. That is to say, no means were found of separating the people from the regime. Hitler, with his overwhelming military and material power, conquered the whole of Europe, but his stupid political conceprion of a „New Europe", headed by the „Herrenvolk" race ended with Nurenbuerg.

It is therefore most vital and essential that this question should be considered today on the eve of new social wars. Bolshevism has taken a completely new era in world history, compelling the whole world to conduct total war. Today wars are conducted not only by armies at the front, but by entire nations peoples. The home front is as important as the military front. The political morale of the civilian population plays as important, or an even more important, role than that of the army. Bolshevism has attained all its conquests to date using the following fundamental factors:

1) An aggressive and offensive policy in place of a peaceful defensive one.
2) Attractive new political and social conceptions for the common man and the masses.
3) The masterful exploitation of the lowest instincts of the common masses.
4) The political diversions and splitting of peoples and nations from within.
5) Diversionary partisan action of fifth column and Russian Communist Party activities in the foreign territories to be annexed or invaded.

1) агресивно-офензивною, а не мирно-дефензивною політикою;

2) атракційністю його нової політично-соціяльної концепції;

3) майстерною грою на низьких інстинктах народних мас;

4) політичним розкладом кожної нації з її власного нутра;

5) диверсійно-партизанською акцією 5-их колон рос. компартії на чужій території;

6) регулярною збройною силою Росії та її сателітів;

7) безоглядним і масовим терором тоталітарної поліційної влади проти своїх політичних противників, як політичних ворогів людства;

8) автаркізованою системою безконтрольного суперкапіталізму.

Світова демократія, як бачимо досі, задумує оборонитися керуючись такими факторами:

1) не агресивно-офензивною, а мирно-дефензивною політикою;

2) не новою, ясно сконкретизованою політичною концепцією, а взагалі безконцепційністю;

3) не політичною ідеєю як найновішою зброєю, а старими методами боротьби голим матеріяльно-мілітарним потенціялом;

4) не політичним розкладом СССР та його сателітів з їх нутра, а повним невмішуванням до ,,внутрішніх справ Росії'';

5) не офензивою нової економічно-соціяльної програми, а тільки обороною своєї старої системи;

6) не методами швидкої прогресивної революції, а виключно еволюційними процесами;

7) не ставленням головної ставки на живу людину, а перебільшеною надією включно на мертвий матеріяльно-технічний потенціял;

8) повною негацією ідеалів та політичних аспірацій визвольно-революційних рухів всіх тих націй, що їх вже поневолила большевицька Росія.

При такому, бодай поверховному зіставленні факторів, сьогодні тяжко передбачити, яка сторона переможе. Це покаже час. За те маємо всі підстави на те, щоб остерегти всіх тих людей, які думають, що вони потраплять завдяки своїй інтелектуально-технічній та матеріяльній перевазі над ,,примітивною Росією'', закидати імперію Сталіна шапками, чи

6) Regular military war power of Russia and its satellites.

7) Unbounded and limitless mass terrorism and a total police control of its political opponents, successfully branding them as the political enemies of humanity.

8) Autocratic system of the completely uncomtrolled state supercapitalism.

As we see it to date world Democracy intends to defend itself by using the following factors:—

1) Peaceful defensive policies instead of agressive offensive ones.

2) No political and social conception or ideal in the future, instead of a new and clearly and concretely chrystalised policy.

3) The old methods od struggle using the bare material and military potentials instead of political ideals as the newest weapons.

4) A tendency ,,not to mix in Russian internal affairs'', instead of a clear political aim of breaking down the USSR monolith with its satellites from within into its proper completely independent and now component national parts.

5) A defence of the old systems instead of a new economic and social programme for the offensive.

6) Resorting solely to evolutionary processes instead of using quick and progressive revolutionary methods.

7) A much over-emphasized hope solely on lifeless material and technical potencial, without sufficient faith in the living human being.

8) A complete negation of the ideals and political aspirations of the revolutionary liberation movements of all those nations which have been enslaved by Bolshevik Russia.

In the face of this, perhaps superficially drawm up balance of factors, it is difficult today to say which side will win. Time alone will tell. We have, however, every reason to warn the world and all those persons concerned who think that they can defeat ,,primitive Russia'' with overwhelming tedhnical material or even intellectual factors alone, or by raining hats or atom bombs on Stalin's empire. Those were the dreame of all those nations of more than half of Europe and more than half of Asia who have now also become the ,,internal question'' of Russia. This particularly applies to the Germans. Where has their intellectual superiority gone to? Stalin's empire is not old Czarist Russia reborn, nor is it the isolated Third Reich of Hitler. It is a modern political military power whose social demagogy and military strength is forcing mountains and oceans to capitulate, through the skilful use of foreign hands.

In order to defeat Bolshevik aggression, it is necessary to a large extent to fight with their own methods and first and foremost there is required a programme of political and social ideals for the war. Every Communist in the USSR or in its satellites, and throughout the world, KNOWS WHAT HE IS FIGHTING FOR. It is guaranteed to him that tomorrow he may become a new

атомними бомбами. Якраз так думали всі ті нації з тої половини Европи та Азії, що вже зробилися ,,внутрішньою справою'' Росії, а особливо німці. Де ділась їх інтелектуальна перевага? Імперія Сталіна, це не відстала царська Росія і не ізольований Третій Райх Гітлера, а модерна політично-мілітарна потуга, якої соціяльна демагогія та збройна сила, форсує всі гори й океани — ч у ж и м и р у к а м и.

Щоб перемогти агресію большевизму, треба в великій мірі боротися його власними методами. А перш за все вимагається політично-соціяльна ідея війни. Кожен большевик в СССР, у його сателітних державах та в цілому світі знає, за що він воює. Йому гарантують завтра стати новітнім феодалом в формі комісара над мільйонами рабів. Чи знають прим. українці, білоруси, поляки та китайці, що їм несе світова демократія? Ні.

„feudal chief'' in the form of a Commissar over millions of slaves. Do the Ukrainians, Bylerussians, the Poles or the Chinese know what world Democracy offers or may bring to them? NO! Victory therefore will go to that side which will manage to stir up before the critical battle such political conceptions and social programmes as will become a new faith to hundreds and millions of people of the common masses of all continents. Only such a new faith, and not gold or the brutal barbarous strength of the atom bomb, can serve as a guarantee of victory of good over evil.

Перемогу осягне тільки та сторона, яка потрапить видвигнути перед полем бою таку політичну концепцію та соціяльну програму, які стануть новою вірою сотень мільйонів народніх мас всіх континентів. Тільки ця нова віра, а не золото, або варварська-брутальна сила атома, може бути гарантом перемоги добра над злом.

М. Крат, Ген. Хор.

ВІЧНІ ЗАСАДИ ВОЄННОГО МИСТЕЦТВА *)

Живемо в часах, коли здається, що техніка взагалі, а особливо летунство є рішаючим фактором війни. А однак кожна держава, що розпоряджає наймогутнішими повітряними засобами оборони і наступу, не касує, а, навпаки, розвиває свої наземні війська. Більше того, зараз ми бачимо велике напруження держав Заходу, які намагаються достатньо збільшити кількість своєї живої сили—дивізій, звичайних дивізій, що складаються так як колись: з людей, тварин і матеріяльної частини. З того ми бачимо, що помиио надзвичайного розвитку техніки, вирішальним фактом війни і бою є тепер, як і перед віками — людина.

Людина мусить бути вишколена, і, що є найголовніше, вихована. Людина мусить не тільки знати — за що бореться — не тільки любити свій край і нарід, не тільки ненавидіти ворога, не тільки вміти вмірати, — людина мусить вміти боротись і боротись так, щоб при найменших стратах власних, нанести найбільше страт ворогові.

Як цього досягти? На це питання дають відповідь дві головні воєнні науки: стратегія — наука, що вчить як провадити війну і тактика — наука, як керувати воєнними з'єднаннями у всіх випадках боєвих обставин (марш, відпочинок, охорона, розвідка, бій). Ці науки подають багато засад, що укладаються в воєнні регуляміни та статути. Ці регуляміни та статути змінюються одночасно з розвитком воєнної техніки, але засади, що їх усталено на підставі воєнних досвідів — є майже незмінні на протязі віків. Так засади стратегії усталені на зразках боїв, що їх провадили великі полководці з часів перед Різдвом Христа (Олександер Македонський, Ганнібал, Юлій Цезар) і досі не стратили

---

*) Автор згори перепрошує читачів за малу систематичність в укладенні окремих розділів, а то з причини браку якихбудь матеріялів з ділянки стратегії та тактики. Статті опрацьовано на підставі матеріялів з історії війн, що їх вдалося дістати, на підставі власного довсіду автора з часів першої світової та 5-ої українсько-московської війни.

своєї ваги та значення. Наприклад, загально знані прориви і котли німецької армії під час походу проти СССР в 1941 році не були нічим новим, а були наслідуванням великого вищезгаданого полководця Ганнібала, що в той же спосіб переміг римлян під Каннами в 216 році перед Христом.

Вміння застосовувати засади стратегії та тактики у відповідний момент є воєнним мистецтвом, мистецтвом найвищим у світі: великі малярі, письменники, поети, композитори — нараховуються сотнями; великих полководців перед першою світовою війною нараховувалось 10, а найбільше 12. Воєнного ремесла треба дуже пильно вчитись, бо коли невдачі мистця, поета чи письменника оплачується тільки його власним пониженням — воєнні невдачі оплачуються в кожному випадку даремно пролитою кров'ю, а в найтяжчих випадках утратою рідної землі або навіть утратою найдорожчого на світі — національної волі. Мало вивчати засади воєнного мистецтва; вони мусять увійти у кров, в мозок, в цілу істоту вояка. Це осягається вишколом і вихованням. Для того і написані статті ,,Вічні засади воєнного мистецтва''.

1. ЦІЛІ ПОЛІТИКИ І ЦІЛІ ВІЙНИ

Кажуть, що війна є продовженням політики, але іншими засобами. Це твердження є правдиве, але воєнна наука вчить, що, коли цілі політичні можуть бути різні (наприклад: затримання певної території, виборення доступу до моря, змушення ворога приняти невигідний для нього договір і т.п.) першою засадничою ціллю кожної війни було є і буде знищення живої сили ворога, цебто його армії, а в війні тотальній зламання духа спротиву ворожої нації — другою ціллю.

Для осягнення першої цілі потрібна є армія, для осягнення другої служить блокада, бомбардування території ворога, бактеріологічна війна, пропаганда. Політичні цілі кожної війни осягається перемогою армії, але політичний провід держави не може ставити армії завдань, що є незгідні з засадами стратегії. В противному разі армія програє, і політична ціль війни не осягнена.

Навпаки, армія може іноді діяти незгідно з політикою проводу. Може віддавати територію завойовану, або свою власну, може діяти не там, де на думку політичного проводу мусить діяти, може бути якийсь час нечинною, коли цього вимагають воєнні обставини, без огляду на негативний вплив такого поступовання армії на політичну ситуацію.

Яскравим прикладом цього є відхід з континенту Европи армій Антанти в 1940 році. Здавалося Гітлер війну виграв, однак армія Антанти була збережена тому, що, програвши боєву операцію відійшла, щоб по 4-ох роках вернутись і перемогти. Відхід союзних військ з континенту був поважною стратегічною і політичною поразкою союзників. Але завдяки збереженню живої сили та в наслідок дотримання засад стратегії (про що мова в наступних розділах) війна була виграна.

Другий приклад, яскраво протилежний, з нашого недавньо минулого.

1919 рік. Україна провадить боротьбу на двох фронтах — протимосковському і протипольському. Генеральний штаб УНР враховуючи всі обставини нерівної війни, жадає від уряду ліквідації одного з фронтів. Уряд не може рішитися виконати вимогу Генштабу, бо, в обставинах безприкладної в історії світу нашої визвольної боротьби, це було неможливе, Неможливо було зліквідувати східній фронт, протимосковський, щоб кинути всі українські війська проти поляків, зброєю вибороти визнання світом приналежности західних українських земель до Соборної України, а потім знову таки спільними силами йти на Київ і на Дон. Це було неможливо, бо тоді так польська, як і московська дипломатії мали б доказ на свої безпідставні твердження, що влада УНР теж большевицька влада, тільки з національним забарвленням. А в той час переможна Антанта ,,перемальовувала'' мапу Европи і з нею треба було рахуватись.

Неможливо було теж зліквідувати фронт протипольський, щоб усіма силами виступити проти москалів і, ставши міцно над Доном, звернутись на захід, щоб здобувати Львів і Дрогобич. Це було неможливим тому, що на таке рішення не погодилися б уряд, армія і ціле населення Галичини: Соборність Українських Земель була проголошена, але кількасотлітнє існування ,,Збруча'' було причиною браку почуття соборности в душах українців, так східних, як і західних земель. Західна Україна була національно свідома і

патріотична, але не настільки пройнята ідеєю соборности, щоб жертвувати часово собою, для урятування цілости, волі і державности Соборної України. Тому в 1919 р. стратегія підпорядкувалась політиці і війна була програна на обох фронтах; весною 1919 р. наддніпрянська армія була змушена відійти за Збруч, а кілька місяців пізніше Українська Галицька Армія після героїчної боротьби покинула рідну Галичину. Це був властиво кінець війни. Дальші події, спільний похід на Київ — Одесу, зимові походи і 1920 рік були тільки епізодами, прекрасними сторінками історії українського війська, але без рішаючого значення для долі України, бо був опущений момент, коли ми, обороняючись тільки на одному фронті могли закріпитись на частині своєї території, що було потрібно для створення бази для дальшої боротьби з метою осягнення національного ідеалу, виборення Соборної України. В жовтні 1919 року той же генштаб УНР, що весною жадав ліквідації одного з фронтів, ствердив ліквідації обох фронтів і кінець війни: „Стратегія свою ролю скінчила, тепер хай діє дипломатія"! — заявив військовий міністр УНР.

Отже в майбутній війні цілі політичні мусять бути на другому місці. Під час війни політика і дипломатія підлягають стратегії, а не навпаки. Як уже сказано раніше, кожна армія завжди має головне і постійне завдання — знищення живої сили ворога, однак боєві обставини часом вимагають удержання або захоплення за всяку ціну не з політичною ціллю і не з національного сентименту, якогось терену або якоїсь точки, якого посідання уможливить власну перемогу. В таких випадках начальник не жалує сил своїх військ, і не дивиться на страти, бо перемога принесе, власне, знищення живої сили ворога. Приклад: оборона Замостя 6-ою стріл. дивізією армією УНР в 1920 році; кілька-тисячна кінна армія Будьонного два дні ламала фронт цієї дивізії, бо захоплення Замостя відкривало перед нею шлях на тили польської армії. Наша дивізія під командою сл. п. ген.-хор. Безручко, розуміючи стратегічне значення утримання Замостя, вперто боронила свої позиції аж до часу, коли на півночі наступило остаточне знищення поляками червоної армії, і коли Армія УНР могла почати з-над Дністра генеральний наступ на схід.

Другим, може ще яскравішим прикладом боротьби за важний стратегічний пункт є бій під Лоєвим, що його провадив наш наказний гетьман Кричевських проти переважаючих сил польсько-литовський під командою князя Радзівіла. Там загинув сам гетьман і майже ціла українська північна армія, але ворога не допущено до Києва на тили головних сил, що в цей час під командою Богдана Хмельницького вщент розбили під Зборовом головні польські сили під командою самого короля. Тим було осягнено політичну ціль війни — хоч і на малій території відновлено Українську Державність.

II. ДУХ НАСТУПУ, ЯК ЗАПОРУКА ПЕРЕМОГИ

Коли ми вже пам'ятаємо, що ціллю кожної воєнної операції є знищення живої сили ворога, мусимо освідомити собі, що перемогти ворога може тільки той, хто має в своїх руках ініціятиву. Цебто той, хто не жде, коли його ворог вдарить, а сам вдаряє там де хоче і коли хоче. З того виникає, що обороною можна задержати на якийсь час ворога (як Кричевський під Лоєвим задержав литвинів), але розбити його можна тільки ударом, наступом, як Богдан під Зборовом розбив Яна Казимира. Можна надіятись, що ворог вичерпає свої сили при наступі і наступ припинить, але ніколи не можна надіятись, що навіть найміцніша оборона принесе вирішення операції або цілої війни: при нашій пасивній обороні ворог по невдачному наступі може перегрупуватися для нового удару, може одержати свіжі резерви, може обійти міцні ворожі позиції (як німці обійшли лінію Мажіно в 1940 році), взагалі має різні можливості, бо має ініціятиву. Рішення, цебто вирішальну перемогу може дати тільки наступ. Той хто наступає, володіє великим фактором несподіванки (ворог не знає де, коли і якими силами буде нанесено удар, а тому може осягнути перемогу навіть меншими силами. Наприклад: литовський гетьман Хоткевич наступом 2.700 кінноти і 1.000 піхоти розбив до щенту шведське військо — силою 11.000 піхоти, 3.000 кінноти, — під Кіргольмом 1605 року).

Тому часто командир, що одержує завдання оборони, провадить наступ уважаючи, що „наступ є найкращий спосіб оборони". Так

в осени 1919 року командир пішого Чорноморського полку 3-ої Залізної Дивізії (УНР) маючи завдання обороняти місто Теплик на Уманщині, ствердивши наближення до містечка переважаючих сил ворожої ,,добровольної армії'' ген. Денікіна, з власної ініціятиви, несподівано вночі атакував денікінців і відкинув їх далеко від своїх позицій. Це яскравий приклад активної оборони. Тому, для підкреслення ваги духа наступу, перед першою світовою війною з російської воєнної термінології було викреслено термін ,,оборонітєльний бой'' і змінено його терміноc ,,вижідатєльний бой'', цебто оборону названо явищем переходовим, коли відбиваються удари ворога у вичікуванні моменту, коли створиться можливість вирвати ініціятиву з ворожих рук і самому перейти в наступ. Тактика знає, ще термін — ,,зустрічний бій''. Це бій за вирвання ініціятиви з рук ворога коли обидві сторони одночасно наступають; хто окажеться сильнішим, змушує ворога припинити наступ і оборонятись, а згодом, продовжуючи наступ, змушує ворога покинути свої позиції. Приклад: прекрасний бій 7-го Синього полку 3-ої Залізної Дивізії УНР проти частин вищезгаданої добровольчої армії ген. Денікіна в районі Бершада в осени 1919 року. Отже муисмо завжди пам'ятати, що так у провадженні війни, як і провадженні окремих операцій, вся справа фактично зводиться ні до чого іншого, як до затримання ініціятиви, або до вирвання її від ворога. Це дуже важно, особливо в боротьбі революційного та партизанського характеру; ці види боротьби власно мають головною прикметою постійне заскочування ворога; партизантка діє завжди малими силами, і не маючи ініціятиви в своїх руках взагалі не могла б діяти і навіть існувати. Задержання ініціятиви є одною з найголовніших засад воєнного мистецтва. Про цю засаду мусимо пам'ятати особливо ми — українці. Ворог посів нашу рідну землю, тільки наступом можемо змусити покинути його нашу батьківщину. Тільки маючи ініціятиву в своїх руках зможемо викинути московську нечисть за Дніпро, гнати за Дін, а добивати над Волгою.

(Продовження в слідуючому числі)

СУЧАСНА ЗБРОЯ

Питання, яке майбутнє чекає світ, займає думки всіх, а в першу чергу тих, які не можуть погодитись з рабством і поневоленням, що панує на великій частині земної кулі. Бо тяжко погодитись з думкою, що в XX-му столітті є держави, в котрих узаконнено панування насилля та рабської праці; є держави, де немає забезпечення громадянської волі, де громадянина держава може без суду позбавити волі та запроторити на тяжкі роботи без права листування зріднею.

Стоїмо перед зударом двох сил: держав вільних народів і держав тотальних, що поженуть свої нещасні поневолені ними народи на боротьбу за поширення своєї влади на весь світ.

Збройний зудар, третя світова війна є неминуча і вже тепер ми є свідомі так званої ,,холодної війни'', що провадиться засобами пропаганди, застрашування ворога, організацією страйків, саботажів і т.п.

Ці методи боротьби, знані з давніх часів, особливо вдосконалені в Росії за часи панування новітніх ,,самодержців'' — Лєніна і Сталіна. Досвід совєтів із успіхом використав Гітлер, але війни за підбій світу не виграв. Не виграє нової війни і Сталін. Однак істотою всякого тоталізму є те, що він не може існувати без постійного намагання поширити свою територію. Тому з певністю можна сказати, що і Сталін, коли не вдасться йому осягнути перемоги холодною війною, перейде до війни ,,гарячої'', себто до збройної боротьби.

Є підстава твердити, що цей момент наближується. Вказують на це факти. Наприклад, факт, що совєтське летунство перейшло в останніх місяцях до масової продукції. Той, хто знає, як багато коштів, матеріялів і праці зуживається масовою продукцією, що взагалі оплачується при дуже високих продукційних цифрах, а з другого

боку теж знає, що якраз нові типи літаків у короткому часі стають перестарілими, той мусить прийти до переконання, що совєти рішилися незабаром зміцнити ,,холодну війну'' і навіть перейти до політики доконаних фактів, подібно як це робив Гітлер, безпосередньо перед другою світовою війною.

Недавно вважалося, що критичним роком буде рік 1956-7, але від часу афери Фукса*) вважається, що вибух третої світової війни може наступити вже в 1952 р. Що правда, в час, коли Сполучені Штати Америки продукують 60—70 атомових бомб річно (при запасі 200—300 вже готових бомб) совєти можуть продукувати тільки 10—15 бомб річно, але самий факт совєтської атомової продукції значно наближує початок війни.

Атомова бомба являється наймогутнішою зброєю наших часів, а тому атомова продукція в Америці є значно збільшена.

Отже говорячи про сучасну зброю, в першу чергу скажемо кілька слів про атомові бомби.

Всі ми багато читали і чули про страшні наслідки вибуху атомової бомби; дехто передбачає навіть, що атомовими бомбами буде знищено більшість живих істот на землі... Що ж взагалі досі відомо про атомову бомбу?

Отже атомові процеси, що спричиняють вибух атомової бомби є такі самі, як ті, що безперервно діють на сонці: 4 атоми водня лучаться в один атом гелія. Маленька маса невтронів, яка звільнається при тій реакції, є носієм колосальної енергії, яка здалека світить і гріє, але зблизька вбиває. Атомна бомба тепер є найважнішою офензивною й нищівною зброєю, але вартість її значно зменшують величезні кошти продукції. Однак зараз наука не передбачає винайдення зброї, котра хоч у приближенні могла б діяти з силою атомової бомби. Про нищівну силу атомової бомби найкраще свідчить звіт американської медичної комісії, оголошений в ,,Journal of Medical Association in USA''. Там подано наслідки вибуху бомб, що їх скинено в 1945 році на японські міста — Гірошима і Нагасаки, а саме:

	Гірошима	Нагасаки
Кількість населення ...	300.000	200.000
З того вбитих	80.000	40.000
З того ранених	40.000	25.000
,, ,, померлих у наслідок пізнішого діяння променів ...	85.000	50.000
Залишилося при житті	95.000	85.000

Отже 2/3 населення двох японських міст згинуло від двох атомових бомб. Частина згинула на місці, але більшість гинула помалу від попарень на тілі, при чому особливо тяжкі були попарення під темними убраннями. Комісія ствердила, що горяч в центрі експльозії була вища, ніж у центрі сонця. В радіусі 1,5 км. усі сталеві конструкції були стоплені. В радіусі дальших 2,5 км. згоріли всі деревляні японські хати. Усі двері і вікна в найдальших частинах міст були знищені страшним тисненням повітря. Кольосальна температура викликала ясність, більшу від ясности сонця. Тому стверджено численні ушкодження очей навіть у великій віддалі від місця експльозії. По думці американських лікарів, на протязі однієї секунди по вибуху мало місце п'ять різних явищ — наслідків вибуху з котрих кожен міг бути причиною смерти. По-перше, величезний нищильний тиск повітря, а дальше кольосальна розсаджуюча сила, страшна горяч, що викликала пожежу всього пального, четверте — осліплення і п'яте — грізні наслідки різного рода промінів. 30% населення обох міст було ушкоджено тими промінями в різній мірі: від легкої до смертельної. Багато людей мучилося, але деякі навіть не усвідомлювали собі причини своєї хвороби, а деякі вмирали значно пізніше без якихбудь хоробових, звичайних при пораженні атомовими бомбами, проявів. Як видно з того звіту, страх перед атомовою бомбою є цілком оправданий.

Але кожна офензивна зброя викликує зусилля знайти ,,протизброю'', яка скорше чи пізніше завжди знаходиться. Під час кожної війни йдуть перегони поміж різними видами офензивної і дефензивної зброї, а успішне винайдення протизброї та її удосконалення часто нівелює значіння офензивної зброї. Навпаки перевага офензивної зброї в сполученні з міцнішим духом армії і народу приносять перемогу.

Отже відразу по винайденні атомової бомби почала наука працювати над винайденням зброї проти неї. Вже є вістки про досліди з магнетичними станціями, які створюють магне-

*) Учений британський, визначний знавець атомної енергії, що видав совєтам тайни продукції атомбомби, а тепер засуджений на 12 літ тюрми.

тичні поля, що є непроходимі для всіх металевих тіл. Однак досі ці станції вимагали так великої кількости енергії, що застосування їх може мати тільки льокальне значіння. Совєтська преса повідомляє в дуже оптимістичному тоні про так звані „холодні проміння", котрі заморожують атомові процеси, а тим самим унеможливлюють експльозію бомби, що стане нешкідливим падаючим предметом. На підставі тих дослідів часопис „Правда" твердить, що атомова бомба перестане бути грізною офензивною зброєю. Але тому що згадані станції ще не вмонтовані, а гамуючі „холодні" проміння ще не випробувані, до цього твердження „Правди" треба поставитись із великим зпстереженням.

В дальшому розвитку атомової зброї, як відомо, винайдено водневу бомбу; запальником для неї служить атомова бомба. Воднева бомба ще нігде і ніколи не була випробувана, а тому думки про її діяння є дуже ріжнородні: говорять навіть про знищення цілої нашої планети, інші твердять, що сила водневої бомби не перевищить сили звичайної атомової бомби (уранової). Деякі вчені радять навіть добре застановитися над початком масової продукції водневих бомб, тим більше, що кошт продукції є дуже високий: (від 200 мільйонів — до 4-ох мільярдів долярів).

До транспорту так атомових, як і інших бомб служить так звана стратегічна авіяція, а саме великі бомбардувальники. В будові того роду літаків перевагу мають західні великодержави. В розвитку будівництва тих літаків можна розрізнити три стадії.

Перша стадія, це американські суперфортеці „В 29", як тип денного бомбардувальника, та англійські „Лінкольни" і „Лянкастери" як бомбардувальники нічні. Ці типи літаків хоч і дещо перестарілі, становлять ядро летунських з'єднань як сходу так і заходу (сила стратегічного летунсьтва совєтів до останнього часу складалась із 300 чотиримоторових бомбардувальників, що їх побудовано на взір американського типу „Б 29").

Друга стадія, — це ракетні бомбардувальники. Дуже великої швидкости. Найбільше вдалим типом ракетного американського літака є літак „Б 47". Цей літак має силу 30.000 КМ, летить на великій висоті, несучи 10 до 20 тонн бомб і то так швидко, що найшвидкші ракетні винищувачі не можуть його дігнати. Існує два типи літаків серії „А" і „Б". Дещо старший тип „А" під час одного пробного лету перелетів американський континент пересічною швидкістю 1.117 км/год. Пізніший тип „Б" значно перевищить швидкість згуку. Засяг бомбардувальника, який може нести атомову бомбу виносить 2.000 км. Англійці ведуть перед у цій ділянці. В Англії випродуковано два нові типи бомбардовальників — ракетного типу. Перший, дуже вдалий тип двомоторовий „Канберра" будується тепер у великій кількості. Совєти також випродукували два типи бомбардувальників з ракетним погоном.

Це є типи середніх бомбардувальників. Великі будуються зараз тільки американцями. Відомий є тип „Б 36" з висотою лету 15.000 м., засягом 8.000 км. та надзвичайно сильним озброєнням.

Однак і проти бомбардувальників уже винайдено протизброю. Це є ракети керовані через радіо або фото з землі або з літака. Цей винахід унеможливить масові атаки бомбардувальників. Отже, коли зважити, що важні пункти або терени, проти котрих у більшости призначена атомова бомба, будуть добре боронені всіма можливими засобами, успіх бомбардування тих пунктів або теренів становиться проблематичним.

Третя стадія розвитку авіяційного будівництва це будова літаків, рушійною силою котрих є атомова енергія. Ці літаки перестали бути утопією і є близькі до зреалізовання. Значіння літаків цього типу є дуже велике, бо вони, при великій швидкості, могтимуть забирати замість погонних матеріялів більшу кількість бомб.

Ми вже згадували про ракети, керовані радіом або фотом, проти ворожих бомбардувальників. Коли розвиток цієї зброї унеможливить дії бомбардувальників носієм бомб атомових і інших стануться довгодистансові ракети.

Ці ракети вже мають свою історію: вони є знані з часів другої світової війни, як бомби V-1 і V-2. Останньо в пресі є вістки про „літаючі тарілки", до котрих не признається жодна держава. Правдоподібно це є ракети великого засягу і великої, довільно регу-

льованої швидкости. Треба догадуватись, що дослід над ними йде повним ходом.

* * *

Дуже важною зброєю майбутнього, що теж буде переноситись до ворога літаками, є зброя бактеріологічна. Особливо спеціялізуються в ній совєти при співпраці німецьких вчених і дослідників. Багато говориться і пишеться також про інші совєтські винаходи, як штучні бурі сильними електричними виладуваннями, ледяні бомби, які можуть велике озеро замінити в ледяний блок, але незнати скільки правди є в тих вістках? Чи не є то однією з проб застрашення вільного світу? Але цілком реальною зброєю, що є в володінню так заходу, як і совєтів, є т.зв. ,,Сорін-газ'', якого ділання полягає на знищенні верстви товщу, якою є покриті нерви, та спричинює фальшиві нервові імпульси. Хтось хоче приміром піднести ліву ногу, але чухає голову. Досвіди, переведені над звірятами, показують, що звірята були так перелякані тими фалшивими реакціями, що тратили розум і нападали один на одного. Дяка Богові, ці страшні засоби ще не є випробувані на людях і, треба надіятись, ніколи не будуть випробувані.

Бактеріологічна зброя є ще тим небезпечна, що може переноситись не тільки літаками, але також і агентами ворожої сторони.

* * *

Однак майбутня війна буде провадитися не тільки в повітрі. Наймінцніше летунство не вирішить війни без участи наземних збройних сил, що в кожному випадку є незамінні при оволодінні та утриманні теренів. З певністю можна твердити, що майбутня війна буде вестись не тільки в повітрі, але також як і раніше, на землі і під землею, на морі і у морських глибинах. Тому всі держави стараються, з одного боку удосконалити також і всякого рода наземну зброю, а з другого, знайти засоби проти неї. Спеціяльно на велику скалю провадяться досліди з артилерією та танками, а також і з протитанковою та протилетуською артилерією.

Під час останньої війни мали широке застосування мінові поля, як зброя проти танків. Спроби унешкодливлення мінових теренів на загал закінчились перемогою мінових піль.

Згадаймо також про совєтські 16-кратні мінометі, т.зв. ,,Катюші''. Це є могутня зброя, що під її прикриттям совєтська піхота ішла до наступу. Тепер преса повідомляє про різні удосконалення швидкострільних мінометів і то не тільки в совєтах, а в цілому світі. Розвиток танків також іде повним ходом.

* * *

Могутньою зброєю вже під час першої світової війни виявилися підводні човни. Тоді вони спаралізували цілу фльоту Німеччини та її союзників і, запровадивши бльоканду, значно приспішили перемогу Антанти. Вже в початку другої світової війни підводні човни мали велику швидкість, можливість швидкого і глибокого занурення (до 120 м.) та маневрування на малому просторі. Протизброя проти підводних човнів не мала великого значіння: водні бомби залишилися дуже примітивні з дуже малою швидкістю потапання. Справді винайдено т.зв. ,,Сонар апарат'', який відкриває судно під водою, але цей апарат ділав справно тільки при невеликій швидкості підводного човна і на невелику віддаль. Наслідком такого стану було те, що в перші роки війни підводні човни панували на морі. Під кінець 1942 р. була загроза відрізання Америки від Европи. Аж з початком 1943 р., з впровадженням нової зброї проти підводних човнів, ситуація змінилася. Цією зброєю були підслухові апарати, котрі уможливили підслух радієвих розмов поміж човнами та їх централею в Берліні. Так усталювався пункт, де знаходиться підводний човен.

Другою успішною методою були розшуки при помочи радарових апаратів. Тодішні підводні човни мусіли від часу до часу випливати на поверхню моря для поповнення запасу повітря і наладування акумуляторів. Радаровими апаратами можна було вистежити їх в віддалі 20—30 морських миль. Виряджений радаром літак міг контролювати великі простори, а раз вистежений підводний човен звичайно гинув, якщо йому не вдалося своєчасно втекти під воду.

Згодом винайдено надзвичайно швидкий ракетний літак — нищитель, озброєний радаром та ракетними бомбами. Ці бомби пробивали човен наскрізь.

Тільки небагатьом човнам, яким довелося зустрінутись з тими літаками, удалося пере-

жити цю зустріч, коли вони в момент зустрічі знаходились на поверхні моря. Здавалось, що часи, коли підводні човни були пострахом морів, минули, але німцям удалося удосконалити свої човни двома новими винаходами: перший — „Шноркель'' — рура, при помочі котрої човен міг набирати повітря, не випливаючи на поверхню моря; другий — далекодистансова торпеда, котрою можна було атакувати ворога з віддалі, на яку сонарні апарати не діють. На нещастя німців, вони не могли в повній мірі використати ці винаходи, бо вислід війни вже був вирішений. Однак згадані винаходи німецьких конструкторів стали відомі переможцям. До рук альянтів впали нові підводні човни двох типів.

Човен „21'' з вище згаданою віддиховою рурою, і човен „26''. Це дуже швидкий човен, якого турбіна працювала на мішанині двокисня водня з дізлевим олієм і цілковито не потребувала повітря до спалювання погонного матеріялу. Цей човен досягав швидкости 26 морських миль на годину, себто швидкість його втричі перевищувала швидкість всіх інших човнів та більшости фрахтових кораблів.

Всі держави почали будувати човни цих типів; совєти мали перевагу, бо їм у добичі припало 30 нових човнів типу „21''.

Довший час не було винайдено зброї проти цих човнів, бо радарні апарати цілком не реагували на сховані під водою човна. Західні держави передбачали грізну ситуацію у випадку війни: їхні морські шляхи могли бути заблькoвані, а прибережні міста і порти могли бути знищені атомовими ракетами з тих човнів. Але згодом західним державам вдалося винайти дуже чулий радарний апарат, який відкриває підводні човни також під водою. Винайдено теж торпеду, яка сама вишукує і поцілює підводні човни під водою. Пізніше сконструовано нищительські підводні човни, з дуже великою швидкістю, виряджені в мотори досі незнаного типу та в чуткі апарати, які дають змогу човнам-нищителям швидко знайти ворога під водою і там же його знищити. Це є цілком новий вид морської війни, — війна підводна.

* * *

Ми бачили з наведених прикладів, що в світі весь час провадиться боротьба науковиx сил: кожна нововинайдена зброя відразу викликає старання знайти проти неї „протизброю''. Ці перегони відбуваються й досі. Але західні держави останньо починають звертати все більшу увагу на засоби боротьби на землі, може з уваги на останній досвід корейської війни, а може з уваги на величезні людські маси, якими розпоряджають совєти, та які вони можуть кинути в бій за поневолення вільного світу.

Цей зворот приходить дещо запізно, однак треба сподіватися, що сучасна технічна перевага заходу на морі і в повітрі так довго триматиме в шаху совєтів, аж доки не дасться створити переваги також і в потрібних силах вільного світу.

М. С-о.

ОЦІНКА СИЛИ СОВЄТСЬКОЇ АРМІЇ ПІД ОГЛЯДОМ ЇЇ ТАКТИЧНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ

Прийняті до цього часу погляди, що вся потуга совєтської армії криється в її піхоті — не вірні, бо відсталі від сучасної дійсности. Сучасна совєтська армія акумулює свою силу як раз в танкових з'єднаннях та артилерії. Наприклад, 1/3 совєтської армії зараз складається із танкових дивізій. Технічно-боєва якість танків досить висока. В головному, совєтська армія озброєна танками Т-34, які відмінно зарекомендували себе під час минулої війни та зараз модернізовані за рахунок установки на них тяжких гармат, більшого калібру. Совєтська армія має також на озброєнні важні танки ЙС-3,*) які не зважаючи на свою величину і велику силу вогня, виявили себе мало придатними до використання у проривах, бо до свого важного артилерійського озброєння, як раз мають малу вмістимість для перевозки стрілен і завдяки цій конструктивній властивості цей танк скорше надається до пристосування в обороні, яко точка опори своєї піхоти.

Совєтська артилерія виказала свою високу якість. Можна сказати, що вона перейняла всі традиції бувшої царсько-російської артилерії.

*) Й. Сталін 3.

Піхота совєтської армії назагал добра. Легко озброєна і рухлива, але має свої недоліки. До цих недоліків зарахувати треба в першу чергу слабий засяг технічного вишколу вояків-піхотинців, бо, не зважаючи на всі голоси совєтської пропаґанди про оволодіння технікою, все ж таки країна залишилася у великій мірі аграрною і населення в більшості до техніки мало призвичаєне. Так для англійського робітника освоєння техніки мотоциклю не є проблемою, бо більшість із них такі мотоциклі має, чого не можна сказати про совєтське населення. В неменшій мірі це відноситься і до автотранспорту та трактор ного парку. Для порівнання, наприклад англійська армія і піхота має далеко більш ,,умілих механіків'', має далеко більший відсоток вояків, що опанували технічну майстерність. Правда і СССР диспонує частиною добре вишколених механіків, але відносно до решти населення кількість тих механіків є пропорційно дуже мала; ступінь засвоєння технічних умілостей поміж совєтськими вояками є ріжний, але все, що має поважний технічний вишкіл сконцентровано в авіації або в танкових з'єднаннях. Однак треба врахувати й той момент, що в совєтській піхоті є відбірні частини, які мають повищені боєві спроможності і технічні засоби. Із духових якостей совєтської піхоти слід відмітити її високу витрималість при обороні в тих випадках, коли маса бійців відчуває зв'язок із верховним військовим апаратом. У випадку, коли совєтська піхота (а зрештою і всі роди військ) відчуває руїну штабу — оборонна витрималість різко падає. До прикмет совєтської піхоти треба зарахувати також високу виносливість совєтського вояка та невимогливість у тяжких бойових обставинах. А найбільшим джерелом потуги совєтської піхоти є величезний резервуар живої сили, що ним є СССР.

Великою проблемою та слабим місцем совєтської армії є зв'язок. Крім того, що до цієї військово-технічної ділянки потрібно великої кількости обучених вояків, яких бракує взагалі — устаткування зв'язку є продукцією високої техніки і коштовною річчю. Ще до деякої міри совєтська авіяція та танкові з'єднання устатковані приладами зв'язку, що ж до піхоти, то вона під цим оглядом знаходиться в стані примітивному.

Як сказано вище, совєтська арміє різко втрачає свій дух при неуспіхах і в противагу цьому у всіх з'єднаннях і частинах введений інститут політичних комісарів та відділів СМЕРШ, які шляхом пропаганди, нагляду і терору покликані втримати той бойовий дух. Це можна проілюструвати хоч би таким прикладом:

В минулу війну з німцями на відтинку фронта Ростов на Дону почали спостерігати масові випадки самострілів. Для цього командування совєтської армії приділило до всіх військових шпиталів відділи СМЕРШ, яких завданням було, переглядати поруч з лікарями ранених та встановляти причини поранення. На випадок, коли СМЕРШ устанловав що рана походить від самострілу — раненого негайно розстрілювали. Або взяти факт існування великої кількости т. зв. штрафних батальонів, до яких попадали вояки за найменшу провину, а головно за прояви невдоволення, що в совєтській армії було на денному порядку. Штрафні баталіони з правила посилались на передову лінію фронту в самі небезпечні місця; практикувалось також посилання цих штрафних баталіонів на мінні поля, які було розряджено трупами цих штрафників для того, щоб дати шлях для пересунення танкових та інших частин.

Отже совєтська армія не така вже ,,несокрушима'', як твердить про це совєтська пропаганда, але було б катастрофальною помилкою недоцінювати її потуги і безпечно, недбайливо підійти до цієї проблеми, на випадок зудару.

,, НЕ ЗАБУВАЙТЕ ПРО МЕЧ А УЧІТЬСЯ МІЦНІШЕ ТРИМАТИ ЙОГО В РУКАХ'' (С. Петлюра)

М. О.

СОВЄТСЬКА ЧОРНОМОРСЬКА ФЛЬОТА

Наші відомості про сучасний стан совєтської Чорноморської фльоти ще неповні. З тих які маємо вже видно, що совєтська влада старається змодернізувати та зміцнити свою фльоту на Чорному морі.

Головнокомандуючим Чорноморської фльоти є адмірал Басистий.

Головні бази-гавані (як і давніше) це Севастополь і Новоросійськ. Кораблебудівельні доки і арсенали знаходяться в Миколаєві.

З розподілу тоннажу між окремі типи суден, та з нової — теренової організації совєтських сухопітніх сил в басейні Чорного моря виникає, що основним завданням фльоти буде:

1) оборона берегів а зокрема портів;

2) охорона власних прибережних транспортів;

3) співдіяння в десантних операціях з власними сухопутніми та амфібійними силами;

4) воєнні дії на повному морю підводними човнами найновішого типу та великих розмірів.

Останній пункт є особливо цікавий: в цей час на Чорнім морі є принайменше десять найбільш модерних океанських підводних човнів та 30 менших для прибережних завдань. В сумі це складає поважну підводну силу.

Без усяких сумнівів океанські підводні човни не призначені тільки для дій на Чорному морі. Наміри совєтських адміралів відносно підводних човнів сягають далеко далі.

Наводна фльота представляється менш імпозантно. Правда, вона правдоподібно більша ніж ми про неї знаємо, зокрема в клясі крейсерів. До того треба додати, що совєти підняли з дна моря кадовби деяких суден, що були затоплені під час другої світової війни. Це торкається нпр. крейсера „Червона Україна", піднятого в 1950 р. Але треба сумніватись, чи ці судна ще варті ремонту.

В цей час боєві судна Чорноморської фльоти помальовані світлосірою фарбою, допоміжні судня — дещо темнішого кольору.

Підставою фльоти є два панцирні судна „Севастополь" (б. „Паризька комуна") і „Новоросійськ" (б. „Джуліо Цезаре"). Перший з них має около 25000 тонн водовмісткости, 12 гармат 12-цалевих, 16 гармат 4,7 цалевих, 6 гармат зенітних 3-цалевих, 16 — 37 мм. зенітних гарматок, 4 підводні торпедні апарати. Товщина броні — до 8 цаля. Скорість до 23 вузлів. Залога 1087 матросів під час миру і 1275 під час війни.

Друге панцерне судно трохи більше і модерніше. Водовмісткість около 26000 тонн, 10 гармат 12,6-цалевих, 12 гармат 4,7-цалевих, 8 зенітних гармат 3,9-цалевих, 4 — 37 мм. зенітні гарматки, 9 кулеметів. Товщина броні до 9 цаля. Скорість до 23 вузлів. Залога — 1198 чоловік.

Немає докладних даних про панцирне судно, яке було у будові під час війни в Миколаєві. Відомо тільки, що відступаючи перед німецькими військами, совєти поважно ушкодили його кадовб.

Крейсерів на Чорному морі є неменше три. Крейсер „Фрунзе" закінчено будувати в 1950 р., отже це цілком модерне боєве судно. Водомісткість його около 9000 тонн, озброєний 9 гарматами 7,1-цалів, 10 зенітними 4-цалевими гарматами, 10 зенітними 37 мм. гарматками та 6 кулеметами.

Окрім того є 2 потрійні торпедні апарати. Судно пристосоване до ставлення мін, яких забирає 60 штук. Броня товщиною від 2 до 3 цалів. Скорість до 33 вузлів. Залога — 634 людей.

Треба припускати, що два, а може й три судна цього ж типу знаходяться в будові в Миколаєві.

Крейсер „Красний Кавказ" (б. „Адмірал Лазарев") збудований був в 1916 р. в Миколаєві. Водовмісткість около 8000 тонн. Озброєння: 4 гармати 7.1 цалеві, 12 зенітних гармат 4-цалевих, 2 зенітні гармати 3-цалеві, 4 зенітні гарматки 45 мм., та 8 зенітних гарматок 37 мм. Окрім того 14 кулеметів та 6 торпедових апаратів. Судно пристосоване до ставлення мін, яких забирає 100 штук.

На судні знаходиться катапульта і один розвідчий літак. Товщина броні — 2-3 цалі. Скорість около 25 вузлів. Залога — 850 людей. Цікавими прикметами цього дещо пристарілого крейсера є сильна зенітна артилерія, показна кількість мін та присутність літака.

Крейсер „Красний Крим" (б.„Світлана") збудований в Миколаєві в 1915 р. Водовмісткість около 7000 тонн. Озбройний 15 гарматами 5.1 цалів, 8 зенітними гарматами 4 цалі, 4 зенітними гарматами 45 мм. та 10 зенітними гарматками 37 мм. Окрім того є 6 торпедових апаратів. Судно пристосовлене до ставлення мін, яких забирає 100 штук. Товщина броні — 2 цалі. Скорість — до 29.5 вузлів. Залога — 684 людей. Цікаво, що помимо свого „віку" цей крейсер має добру максимальну скорість. Слабою його стороною є те, що головне озброєння складається з гармат відносно легкого калібру, хоч за то він має їх показну кількість.

Контрміноносці Чорноморської фльоти представляються цілком добре. Судна зовсім модерні, добре озброєні і швидкі. З загальної кількости 70 контрміноносців совєтського союзу, на Чорному морі є 20, а з них відомі нам назви й технічні дані тільки трьох суден. Ці контрміноносці діляться на 4 класи:

1) „Сталінська" кляса має назви, що починаються на літеру „О". Водовмісткість около 2500 тонн, озброєння — 6 гармат 5.1 цалевих, 2 зенітні гармати 3-цалеві, 3 зенітні гарматки 45 мм. Окрім того 9 торпедних апаратів. Скорість около 40 вузлів. Залога — около 320 людей.

Величина і озброєння суден цієї кляси кваліфікує їх до легких крейсерів, а радше лідерів фльотиль. Все це судня першорядної боєвої вартости. На Чорному морі їх є принайменше три.

2) „Ленінградська" кляса. Водовмісткість около 2225 тонн, озброєння: 5 гармат 5.1-цалевих, 2 зенітні гармати 3-цалеві та 2 зенітні гарматки 37 мм. Окрім того 8 торпедних апаратів. Скорість 36 вузлів, залога — около 320 людей.

Цих суден на Чорному морі є принайменше чотири. Хоча вони трихи менше і слабше озброєні від попередньої кляси, то і в цім випадку, їх можна зарахувати до кляси лідерів фльотиль.

3) Кляса „С". Назва суден починається на літеру „С". Водовмісткість — 1686 тонн. Озброєння: 4 гармати 5.1-цалеві, 3 зенітні гармати 3-цалеві, 2 зенітні гарматки 45 мм. та 4 зенітні гарматки 37 мм. Окрім того 4 кулемети і 6 торпедних апаратів. Судно забирає 70 мін. Скорість 36 вузлів. Залога — 206 людей.

На Чорному морі є принайменше три судна цієї кляси.

4) Кляса „Г". Назва суден цієї кляси починається на літеру „Б". Водовмісткість — 1657 тонн. Озброєння: 4 гармати 5.1-цалевих, 2 зенітні гарматки 3-цалеві, 4 зенітні гарматки 37 мм. і зенітна гарматка 20 мм. Окрім того 6 торпедних апаратів. Скорість — 37 вузлів. Залога — 197 людей.

Міноносців зідентифікованих є 5. Правдоподібно їх буде разом з торпедовими човнами около 30-35. Це судна невеликі (500-1000 тонн), досить слабо озброєні і в більшості перестарілих зразків.

З ПРЕСИ

Читаючи пресу на різних мовах і різного напрямку, читач, що пам'ятає подібні до сучасного періоди загального напруження перед новим катаклізмом-війною, безумовно звертає увагу на цікаве явище, яке не спостерігалося досі: те, що завжди становило таємницю, котру стерегли від цікавости непокликаних чинників, тепер обговорюється на сторінках преси, себто подяється до загального відома. Звичайно, подається не все й напевно найважніші факти, як і досі, зберігаються „за семи замками", але і того, що подається до загального відома, досить, щоб ствердити величезне напруження цілого світу, що готується до неминучої війни. Думаємо, що читачеві нашого журналу цікаво буде довідатися про воєнні новини, що їх подала преса за останній час. Цікаві теж будуть для читача деякі вісті з корейської війни, бо вона становить перший період 3-ої світової війни і досвідчення корейського фронту є безперечно цікаві і в аспекті майбутніх воєнних дій.

Стратегія ген. Мек Артура.

Війська Об'єднаних Націй в Кореї з уваги на чисельну перевагу ворога, не можуть застосувати позиційної війни, а мусять боронитися, провадячи короткі льокальні наступи, щоб заховати в своїх руках ініціятиву. Отже „наступ є найкращий спосіб оборони''.

Прем'єр Етлі й 38-ма паралеля.

Бритийський прем'єр Етлі на запитання в парляменті — чи будуть війська Об'єднаних Націй удруге переходити 38-му паралелю, що становить кордон між Північною і Південною Кореєю, відповів: „В цьому питанні в першу чергу рішатимуть міркування тактичні, а не тільки якась лінія, що існує виключно на мапі''. Прем'єр Етлі, сам старшина резерви, цим ствердив стару засаду: коли провадиться війна, політика підпорядковується стратегії, а не навпаки. Зазначимо однак, що цій засаді виразно суперечить факт заборони авіяції Об'єднаних Націй бомбардувати бази й порти Китаю, але це пояснюється ненормальністю політичної ситуації, коли Китай не є воюючою державою, а китайські війська, що діють в Кореї, як то твердить китайський комуністичний уряд, складаються виключно з добровольців.

Заява ген. Ріджвея.

Американський генерал Ріджвей, командувач військами в Кореї заявив, що його найважніша ціль нанести якнайбільші страти ворогові при найменших стратах власних. Це є перша засада воєнного мистецтва — розбити живу силу ворога, а тоді автоматично осягається ціль окремої операції, а навіть ціль війни.

Грецький прем'єр і оборона східньої частини Середземного моря.

Грецький прем'єр Венізелос старається, щоб при укладенні плянів майбутньої війни не поминено організації оборони східньої частини Середземного моря, себто Туреччини, Греції і Югославії, при чому ставить вимогу сформування вже тепер міцної ударної групи в Греції. Венізелос уважає, що найкращою оборонною тактикою в випадку совєтської інвазії був би негайний наступ армії протисовєтської з півдня в напрямі на Дунай. Такий наступ, на думку прем'єра, мав би ще додаткову користь — це спаралізування евентуального совєтського наступу на захід у напрямі каналу Ля Манш. Ми не думаємо, щоб наступ протисовєтський з півдня спаралізував совєтський наступ на Атлантик, але поділяємо думку прем'єра Венізелоса, щодо надзвичайної ваги операційного напрямку — Середземне море — Дунай. Як знаємо з літератури про другу світову війну проєкт висадки альянтів на побережжі Середземного моря замість висадки у Франції не був зреалізований тільки в наслідок протестів совєтів, що вимагаючи створення другого фронту в Европі, за єдиний такий фронт уважали фронт у Франції. Альянти підпорядкувались вимогам Сталіна, боячись стратити союзника, що в'язав німецькі сили на сході. Якби не це альянти виграли б не тільки війну, але виграли б і мир, бо з Югославії та Греції, де був у той час міцний протинімецький партизанський рух, вони скорше, як війська совєтські дісталися б до Австрії, Угорщини і Чехії, а може і Польщі. Інакше тоді виглядала б мапа Европи, інші теж були б вигляди на мир. Тому тепер так часто говориться, що західні держави „виграли війну, але програли мир''.

Нова атомова зброя.

В стейті Невада, Америка, випробувано 5 нових типів атомової зброї. Преса зі зрозумілих причин не подає ближчих інформацій у цій справі, але згідно заяви посла Джексона у Палаті Репрезентантів нова зброя може змусити совєтів до засадничої зміни засад провадження війни масами, бо ці маси будуть поважно загрожені новою атомовою зброєю, що має зменшити ту перевагу, або зовсім її знівелювати.

Новий французький танк.

За вістками з Парижа на одному з французьких полігонів відбулися випробування нового 50-тонного танка, озброєного 100 мм. швидкострільною гарматою, що може легко з дистанції 600 м. пробити 15-центиметровий панцир.

Новий американський танк.

З Нового-Йорку повідомляють про винахід нового танка, що має швидкість руху 40 миль на годину і є озброєний швидкострільною гарматою 76 мм. Цей танк преса називає найкращим у світі з огляду на його велику поворотливість і силу огня при малому обтяженні. Цей танк є призначений у першу чергу до розвідки.

Американська „Катюша''.

Американська преса подає про новий винахід. Це є 4,5 цальова ракетниця, що викидає одночасно 24 ракети.

А все ж, навіть і новітня техніка не замінить старої випробуваної зброї — багнета.

На підставі досвіду з кореанської війни американське командування ствердило необхідність навчання вояків бою на багнети, нічного бою і бою в горах. Треба теж учити вояків, щоб не вважали за безвихідну ситуацію „коли ворог вдерся в наші позиції''. В цьому випадку треба триматись в т.зв. „лисячих норах'' поки не вдасться сусідним частинам, або надісланих на відсіч резервам відновити положення.

Совєтська авіяція не дорівнює авіяції американській і засадничо різниться від неї. В той час, коли американська є розрахована на виконання стратегічних завдань (глибоке бомбардування ворожої території), совєтська авіяція головно розрахована на співдію з наземними військами. Совєти мають загалом 18.000 операційних літаків. Річна продукція — 8.500. США в випадку війни могли б продукувати 60.000 літаків річно.

Новий англійський реактивний бомбардувальник винайдено у В. Британії. Цей бомбовець є швидкіший від бомбардувального літака „Канберра'', котрого швидкість є більша, як 500 миль на годину. Крім того новий тип бомбардувальника матиме більшу носність і засяг.

Сот. З. Д-к

ЛІТЕРАТУРНА СТОРІНКА

БРАТ ЗА БРАТА

(Спогад)

I

Хто у нас не знає Уманської Ями? Не тільки уманці, вся Україна свіжо пам'ятає „дно смерти", що його виконували довгі роки робітники цегельні на передмісті Умані, з боку села Полянецького.

Чотирокутник, приблизно в десять квадратових кілометрів, мав карєр, що заглублювався на 20—30 метрів від поверхні землі, а з четвертого, пологого, скорочувався до довгих дерев'яних піддашків, що замикалися широкорозкиненою цегельнею з рудим цегляним димарем.

До цієї уголовини-ями було загнано, як отару овець, 40.000 полонених червоноармійців — української молоді, цвіту рожевого, 40.000 вояків, що кинули батьків, сестер, матерів, жінок, дітей і сиріт. „За родіну за Сталіна". По два на одну рушницю, з десятком набоїв у кишені пішли вони воювати.

А Україна, і цим разом Москвою окрадена, залишилася конати в ярмі та кайданах. 40.000 лицарів були кинені на поле бою проти озброєного, крицею одягненого, технікою обладованого, чудово вишколеного ворога.

Діти широких ланів, співучих вишневих садків, без проводу, без зв'язку, без набоїв і тяжкої зброї, босі, голі та голодні, залиті кров'ю, здалися на ласку переможця в полон. І зазнали того, чого історія воєн у продовж віків не знала. Вони вірили, що переможеного не катують, не б'ють а харчують, лікують і шанують. Та ба — помилилися: не в полон потрапили, а розбещеному звірові в пащу. 100 грамів мерзенної картоплі та кусень цвілого хліба з просяною лупиною — добовий харч. Просяна лупина, як додатковий винахід гітлєрівських лікарів — це був „вітамін" для прискорення смерти. Певний засіб: два — три тижні харчової дієти, гарантоване лупиною зіпсуття шлунку і дисентерія.

Цей „вітамін" (лупина) щоденно зменшував мешканців ями на 100—200 осіб. Смертельний графік щодалі стрілою летів угору. Десяток автомашин щоденно не встигав вивозити розчавлену українську націю з „ями" до лазарету, що містився в протилежному кінці міста при С.Г. Інституті Софіївки. Цей „лазарет" цілком відповідав призначенню, прискорюючи смерть нещасних. Тут уже не вивозили, а носили до заздалегідь викопаних ям усіх тих, що тільки рештками сил хапалися за життя. Щоденно сотню — дві дуже рано забирали носилками до неопалених приміщень, призначених для пивниць, із дірками замість вікон, які затулялися соломою. Опісля з носилками, ланцюгом, цілою процесією, спотикаючись тягнулися до братньої могили. В просторих ямах закостенілі трупи клали тісно, як оселедці. Верхній шар так замерзав, що по них ранком ходили, як по колодах. Засипали яму при заповнюванні 15—20 шарів, що складало дві—три тисячі трупів.

Юрко опинився в цьому „лазареті", як тифозний. Різниць не робили — тифозних та дисентерійних розміщували в тих самих склепах на долівках, застелених гнилою завошивленою соломою. Він не захворів на дисентерію лише тому, що пайку хліба, яку діставав зранку мочив у заржавілій бляшанці з-під консервів, лупиння збирав ложкою, а жижу пив. У тій самій банці варив мерзлу картоплю.

Виявилося, що у Юрка не тиф, а температура піднеслася від виснаження. Але повороту з „лазарету" до „ями" не було нікому. „Лазарет" був огороджений п'ятьма рядами колючого дроту, поміж дротами доріжкою стежили вівчарки, а по кутах стирчали вартівні з блискучою цівкою автомата. Шлях із „лазарету" був один — через широкі ворота широковтоптаною стежкою до братської могили.

Мобілізувавши рештки сил, Юрко причепив свою бляшанку до кабеля, що виконував обов'язки пояса, і пішов носити мертвих, маючи таємний намір вийти за ворота, де селяни підгодовували нещасних хлібом.

Ланцюг процесії з носилками перервався, бо до воріт під'їхало авто з лікарем. Юрко знехотя глянув на авто і здивованими очима побачив при кермі Миколу, свого брата, що раніш від нього попав у полон. Впали носилки з рук, і він знесилений, спотикаючись з простягненими наперед руками, побіг назустріч. Плач і радість, сміх і сльози... Зустрілися... Боже милосердний!... Обійнялися, а слів не було для розмови.

Ввечорі Юрка, що було нечуваним явищем, забрали автом до німецького лазарету. За три тижні вимитий, виголений, у білому халаті, Юрко ходив коридорами лазарету.

II

Небо затяглося чорними хмарами. Горобці, що весело цьвірінькали, нанизавши намистом дріт телефону, раптом поховалися в піддашші. Холодний вітер шелестів пожовклим листям широкого клена, єдиного притулку для хворих у спеку, та завивав у румовищах будинків.

Блискавка червоною кривулькою розрізала брилу чорної хмари — і гримнув грім. Густі набряклі краплі дощу засікли по шибах і нагадали хворим „кадрилю війни". Десь недалеко гукнув гудок, і до під'їзду, розбризкуючи калюжі, під'їхало авто з червоним хрестом. Назустріч вискочило дві постаті: одна трохи згорблена, незграбна в руках, а друга — молодий юнак, чорнявий, із широким чолом, до половини застеленим кучерявим чубом. Тому, що авто при'їхало в таку непогоду, можна було догадуватися, що привезли або дуже хворого, або великого начальника.

Юрко відчинив дверцята в авті, і його здогадки потвердилися: привезли дуже тяжко пораненого майора. Довгий час він був непритомний, і лише тоді, коли носилки похитнулися, майор відкрив очі та зробив спробу усміхнутися. Але то була не усмішка, а гримаса.

Лагідно ніс Юрко носилки, намагаючись ступати на пальцях, і усміхався до майора. Коли носилки поставили в кімнаті, Юрко ще раз усміхнувся і вийшов, залишивши хворого цілій зграї лікарів.

Увечорі головний лікар викликав Юрка і сказав, що, на бажання майора, він буде йому прислуговувати. При цьому зазначив, що Юркові очі нагадують майорові сина, і тому він побажав мати його на послугах.

В Юрка прокинувся жаль до раненого, християнська любов до хворого ворога, що ще вчора з нагаєм у „ямі" гнав, як худобу, хворих українців на працю, поїв помиями, харчував гниллю, штовхав солдатським кованим залізом чоботом та набивав трупами братську могилу. Дарував йому Юрко все це й оточив його щирим піклуванням.

Майор відчув від першої зустрічі теплоту, ласку, любов, і заскорузле серце його зм'якло, мов віск на сонці. Одного разу, коли Юрко підвів його з ліжка за потребою і дуже ніжно підтримував під пахви, майор розчулився, зняв з руки годинник і подарував його Юркові.

Два дні пізніше майора забрали на операцію, що дуже тяжко відбилося на стані здоров'я хворого. Він майже тиждень лежав непритомний. Речі майора були переписані і забрані на переховання. Коли не виявилося ручного годинника, зробили обшук у Юрка, знайшли годинник, арештували хлопця і посадили до карцера. Всі пояснення Юрка були зайві. Того ж дня шеф лікарні, ляйтнант СС частини, вишикував усіх полонених на майдані і поставив перед ними із зв'язаними руками Юрка.

Юрко лементував. Запевняв, що він не злодій. Даремне — не повірили. Відвели до викопаної ями і натягнули на голову мішок.

Усі остовпіли.

Чотири СС-овці з автоматами вишикувалися збоку.

Шеф виголосив вирок: за крадіж годинника — розстріл. Потім махнув рукавичкою.

Чотири автомати ригнули потоком огню в груди Юрка. Бризками розлетілася кров навколо із шматками українського посіченого тіла. Юрко впав у яму. Микола стояв з іншими українцями, блідий, як крейда, і скриготів зубами. Він не йняв віри, що його брат міг украсти годинник... Примара розстріляного брата день і ніч стояла в очах. Він не знаходив собі місця, не спав, не їв...

Тим часом майор через день прийшов до пам'яті, згадав про Юрка і попросив закликати його до себе.

Вартовий лікар відповів:

— Того паршивого хлопця нема вже; він украв у пана майора годинник і за це його розстріляно.

— Як украв? — здивовано запитав майор. — Годинника я йому подарував.

— Так? Пробачте, пане майоре, вже пізно. Вийшла, значить, помилка.

Довідався про це Микола. Спалахнув порохом, кинув авто і щодуху побіг східцями до шефа. Зустрів його на сходах, якими він спокійно йшов до виходу, пропустив попри себе, зиркнув навкруги, вхопив штабу для засуву віконниць під час алярму в руки і підніс її вгору. Шеф у цей час озирнувся.

— На! Це за Юрка тобі! — і з усієї сили вдарив нею по голові німця.

Той тільки квекнув і впав.

— А це ще за Україну, катюго! — і від другого удару мозок холодцем бризнув по стіні.

Микола здивачілим поглядом озирнувся. Двома скоками опинився на долі. Вскочив до авта, поставив ноги на стартер і помчав стрілою.

— Ну, фордику, тягни тепер до „лісу" в гості до отамана Бульби! Будемо там розраховуватися за Юрка і за Україну!...

За десять хвилин лікарня гула вуликом. Без усякого слідства всі вже знали там, хто, як і за кого помстився.

Затріщали телефони. Шалено по місту загуркотіли мотоциклі... Вночі того ж дня вибухла пожежа в гаражі. Два авта з шоферами зникли, а решта-погоріла...

Сільський староста Юхим Довбня саме засів з родиною до вечері.

— Хто там?

— Микола.

— Що сталося, Миколо?

— Я хочу, дядьку, з вами говорити.

— Ну-ну... В чому річ? Чого ти такий схвильований?

— Юрка розстріляли.

— Як то розстріляли? Та ж він був у полоні.

— Так. У полоні розстріляли. Я вбив шваба та спалив гараж... І від сьогодні буду стріляти кожного німака, як тільки зустріну. Гади!

Вони ще довго розмовляли в клуні дядька Юхима. Микола все розповів. Дядько Юхим був братом Миколиного батька, якого в 1932 році розстріляли большевики. Мама померла з голоду. Микола з Юрком спочатку були в дитячому притулку. Потім їх забрав дядько Юхим. Тепер Микола лишився сам — самісінький. Любов до розстріляного брата, пересякнена жалем та жадобою помсти ворогам, доводила його до одчаю.

— Я мушу організувати партизанський відділ. Я мушу щодними знищити бодай одного шваба. Інакше я збожеволію...

— Тихо, сину. Спокійно! Не можна так. Махнівщиною нічого не вдіємо. Треба діяти розумно. Ти ж — капітан. Знаєш дисципліну, порядок...

— Дайте мені зв'язок до партизанського штабу. Я полечу не то на Полісся, а на край світу. Буду точно виконувати всі накази. Чому тут у вас нема партизанів?

— Нема наказу Не нам про це знати, сину.

— Тоді я піду до них. Ворог всюди один.

— Лягай тут спати. Тобі принесуть їсти. Завтра рано я поїду в район. Може дадуть зв'язок та паролю.

Районовий комендант підпілля дав паролю до обласного коменданта. Обласний комендант відкомандирував Миколу та його чотирьох товаришів у „Поліську Січ". Вони поїхали верхи за зв'язком від району до району. Від села до села...

Слава „Поліської Січі УПА" ще в 1941 році пролунала не тільки по всій Україні, але й у цілому світі. Хлопці їхали туди, неначе їх предки на Дніпровий Низ. Як колись на „низ", так тепер на „ліс" дивилася гноблена Україна. Там своя збройна сила. Своя оборона. Своя потуга невловимої помсти ворогам. Вся надія українського народу...

Від села до села. Від району до району. Всюди провідники, всюди опіка і братня допомога. Переправа через ріки та багна. Нічліги та днівки по клунях, де нема лісу. Харчі. Вода. Білизна. Ліки. Фураж. Розвага...

Все це хлопцям у дорозі давало невидиме „лісове царство". Дарма, що кругом німецькі гарнізони, комендантури, всякі незчисленні гітлерівські „амти". Україна жила своїми власними законами...

В головному штабі УПА, що недавно розташувався в одній лісничівці, рух — наче у вулику. В клунях відпочивають козаки. На подвір'ї димить польова кухня. Коні відганяють головами мушню. Пси полягали біля кухні. Чекають на свій пайок від кухаря. Кругом лісничівки ходять вартові. Шмигають на всі боки кінні, наколесні та піші зв'язкові. На присадибній поляні одна сотня підстаршинської школи „гріє лоба", тобто переводить тактичні вправи...

До начальника штабу зголошують Миколу. Він передає листа. Хлопців відправляють до „братви". На другий день Миколу кличуть до отамана.

— Я співчуваю вам, пане сотнику, у вашій трагедії. До нас ви попали саме в добрий час. Нам треба взяти під обстріл один вузловий пункт — Шепетівку. Ось вам наказ. Призначаю вас комендантом пробоєвої групи. Вона мусить бути якнайменша числом, але якнайсильніша своєю акцією. Ви мусите виростати з-під землі і западатися під землю після кожної операції. Це основа вашої боєвої тактики.

— Наказ, пане отамане.

— Ваше завдання; бити ворога по транспорті. Відбивати полонених та транспорти ясиру на каторгу в Німеччину. Розбивати всі німецькі уряди та магазини. Зброю відсилати в ліс, а харчі та всяке інше майно віддавати народові. Вести нашу пропаґанду, всіх гестапівців вішати. Вояків та офіцерів німецької армії тільки роззброювати. На кожному кроці показувати, що ми не банда, а національна армія.

— Наказ, пане отамане. Все буде точно виконане. Дякую за довір'я. Ми його виправдаємо з честю.

III

Згідно з наказом Головної Команди, сотник Довбня негайно зорганізував свою бойову групу. Зпочатку вона була пішою, потім „пересіла" на коні, потім змоторизувалась, пересівши на тягаровики.. Тягаровики оснащено високими бортами з подвійних доцок, засипаних піском у прозораз. Озброєно кулеметами, мінометами та змонтовано кілька „тачанок" протипанцерних гармат.

Наплив охочих був такий великий, що група розросталася не днями, а годинами. Щотижня треба було творити нову бойову частину. Сотник Довбня з одного боку мав наказ тримати групу якнайменшою, а з другого боку не міг позбуватися тих чудових людей, що вдень і вночі горнулися до нього. Група росла на очах. Довбня робить звіт до Головної Команди. Просить дозволу побільшити групу. Вносить проєкт узглядновати нову ситуацію. За дозволом Головної Команди розбудовує свою групу в бригаду.

Бригада Довбні, поділена на окремі загони, зробилася передовим з'єднанням УПА і взяла в „роботу" німецькі шляхи постачання на просторі Житомир—Винниця—Кам'янець-Подільський.

IV

На хуторі Вишнівка під Славутою гості. Не буденні гості: приїхали машиною в сіро-зелених уніформах з близкучими гузиками.

Степан Максимович Коломійчук перелякався, коли побачив машину, що в'їхала в його двір,

— Ну, молодице! — сказав до своєї невістки Насті.— Знову чорти принесли тих анциболотів. Шукають Семена!

Місяць тому Семен, його син, що працював на телеграфі в Славуті, був призначений на роботу до Німеччини, як „ненадійний" елемент. Начальник стації, німець Вольф, боявся його, як колишнього совєтського ляйтнанта. Коли його привезли на збірний пункт до Староконстянтинова, він був там два дні, а на третій, коли транспорт мав саме відходити, зник, і як кажуть, „слід за ним пропав". Вже чотири рази налітали німці на хутір, все догори ногами перекидали, шукаючи за ним, але його не знайшли. Забрали хромові чоботи, двоє курей, півкопи яєць, але тим, як видко, не задовольнилися і оце приїхали знову.

До хати, згинаючись у низеньких дверях, увійшли два німці в уніформах з автоматами в руках.

— Коломійчук? — звернувся один до Степана Максимовича.

— Я, пане, але нікс фарштайн дойче, — відповів старий, виймаючи люльку з рота і встаючи з ослону.

„Гості" підозріло розглянулися по хаті і несподівано по нашому:

— Ну, то ми до вас в гості. Раді, чи не раді, а приймайте.

Настя так і руки спустила, пораючись біля печі. Що це? Німаки, а по нашому так добре говорять? Та ще й у гості просяться! Що за напасть?

Тимчасом другий повернувся з сіней і гукає до машини:

— Заходьте, хлопці! Хата чиста, нікого чужого нема.

Біля машини забряжчало ще трьох, в сіро-зелених уніформах, озброєні, в тяжких німецьких чоботях. Ввійшли до хати.

— Семене! — скрикнула Настя, пізнаючи в одному з тих, що ввійшли до хати, свого чоловіка. — Голубе мій сивий! Звідки це ти тут узявся? І що то за одіж на тобі?

Кинулась до нього, обіймала за шию, притулилась і заголосила:

— Боже! Боже! А я думала...

„Гості" ніяково дивляться на зворушливу сцену. Степан Максимович змахнув непомітно сльозу, що скотилась по щоці на сивий вус.

— Ну, годі, годі, молодице, слини розпустила! Ти б ліпше он попросила гостей сідати та чимось почастувала їх з дороги! — заходився раптом старий. — Прашу, заходьте, будьте гістьми, сідайте, — говорив ще непевно, не знаючи, хто ці дивні люди в німецьких уніформах, що по нашому балакають.

Семен ніжно відвід жінчині руки і до батька:

— Тату, ми оце приїхали з лісу.

Старий аж остовпів, дивиться.

— Це мої товариші, а це, — показує на молодого, чорнявого, — наш начальник, отаман Довбня. Ми не маємо багато часу. Приїхали, щоб вас заспокоїти і де про що побалакати... Настуся! — звернувся до жінки. — Побіжи, принеси нам щось пополуднувати, а ми тимчасом із татом поговоримо. Та гукни й Івася.

Івась — це 8-літній синок Семена.

Молодиця метнулась з хати, а Семен підійшов і повітався з батьком. Повагом, без зворушення потиснув і поцілував чорну, спрацьовану руку.

„Гості" привіталися також і засіли кругом столу. Микола (отаман Довбня) звернувся до господаря:

— Дядьку! Чи можете нам розказати дещо про Шепетівку. Ви її знаєте, їздите на базар. Чи багато там німоти і де вона розташована? Також — як і куди їздять поїзди?

— Голубчику, я трохи знаю. Чи розкажу до ладу, не знаю, але...

І старий спокійно почав розповідати все, що знав про Шепетівку. Де міститься комендантура, де стоїть гестапо, де пошта, кого він бачив у вівторок, як був на базарі...

Молоденький, жвавий хлопчина, що сидів біля Миколи, швиденько вийняв із кишені паперу і почав записувати.

Настя вернулася до хати, поставила на стіл миску з квашеними огірками, боханець хліба, скибками порізане сало, борщ і картоплю. Степан Максимович витяг з-за шафи пляшку самогону і дістав з мисника склянки.

Ну, дорогі гості! На привітання! — підніс він склянку і звернувся до Миколи. — До вас, пане отамане!

— Дай Боже! — відповів, як велить звичай, Микола. — На погибіль ворогам!

Старий випив, скривився, вихлюпнув кілька крапель, що лишилися у склянці, на підлогу, налив знову і подав Миколі.

— За ваше здоров'я, дядьку Степане! П'ю до тебе, Семене, щоб ти здоров був та міг скоро вернутися до своєї родини, а не мусів ховатися по лісах. На погибіль ворогам!

— На погибіль, на погибіль!...

Чарка обійшла кругом, останню дали Насті. Вона соромливо взяла її не голою рукою, а через фартух, випила ковток, а решту вихлюпнула на підлогу. Сказати не могла нічого: сльоза радости і заразом жалю душили горло...

Пополуднувавши, гості почали збиратися.

— Завтра, як стемніє, ми приїдемо знову до вас, але в хаті сидіти не будемо — упорядіть нам комору...

Степан Максимович пообіцяв. Попращалися.

(Продовження в наст. числі)

КОНКУРС НА МАРШ УНГ

Головна Команда Української Національної Гвардії оцим розписує Конкурс на композицію слів та музики бойового маршу Національної Гвардії.

Умови конкурсу:

1. Проєкти композицій слів маршу можуть бути разом з композицією музики, або без музики, або спільні композиції окремих авторів.
2. Речинець конкурсу визначується на 15.8.1951.
3. Висота нагороди за прийняті композиції, а також склад жюрі, що буде оцінювати конкурсові праці, будуть подані до загального відома Головною Командою УНГ дещо пізніше.
4. Вся кореспонденцію в справі конкурсу, а також конкурсові праці посилати на таку адресу:

U. N. Hwardia, Notting Hill Gate, London, W.11.

Головна Команда Української Національної Гвардії

Заввага: При цій же нагоді ГК УНГ вважає за доцільне заохотити наших поетів та композиторів до активної праці над композиціями нових маршів для всіх родів зброї, стрілецьких пісень.

Всі українські часописи просимо ласкаво передрукувати цей заклик.

ОГОЛОШЕННЯ АДМІНІСТРАЦІЇ

ЗАГАЛЬНІ ЗАВВАГИ:

В справах адміністраційних (замовлення, передплата, розрахунки, вияснення і т.д.) просимо звертатись до наших закордонних Представництв. Натомість, в справах редакційних — писати безпосередньо до Редакції в Лондоні.

Невикористаних рукописів Редакція не повертає. По можливості, просимо присилати Ваш матеріял друкований на машині, на одній сторінці листа, через два інтервали, — або писати виразно та чітко.

Статті підписані прізвищами або ініціалами та псевдонімами, являються особистими поглядами автора, на обговорювану тему, а не Редакції.

Редакція радо дає змогу розвивати на сторінках свого журналу дискусії по всіх проблемах, що мають відношення до війська.

ЗАКОРДОННІ ПРЕДСТАВНИЦТВА ЖУРНАЛУ „МЕЧ І ВОЛЯ"

Австралія:
Mr. Anatol Zukiwskyi — 28, Bix Rd., Dee—Why, N.S.W., Australia.

Австрія:
Herrn M. Martschenko — Steingasse 11. Salzburg, Austria.

Америка:
Mr. Mykola Boyar—359 So 2-nd Str., Brooklyn 11, N.Y., U.S.A.

Арґентина:
„Peremoha"—25-de Mayo 479 (26), Buenos Aires, Argentyna.

Бельгія:
Ms. Wladimir Chliwniak—1, rue du Gazometre, Houdeng — Aimeries, Belgique.

Канада:
Mr. Semen Lantuch — 365 Indian Grove, Toronto, Ont., Canada.

Німеччина:
Korrespondencburo „EOS", Ing. I. Tychojkyj, Augsburg, Reinel Str. 16, Germany.

Франція:
Ms. Pedro Nomitch—95, rue Raymond Lasserand, Paris XIV, France.

Printed by M. Caplin & Co. Press Limited, 1-2, West Street, Croydon, Surrey. Tel.: THO 2727
and published by Ukrainian National Guard, 123, Notting Hill Gate, London, W.11.

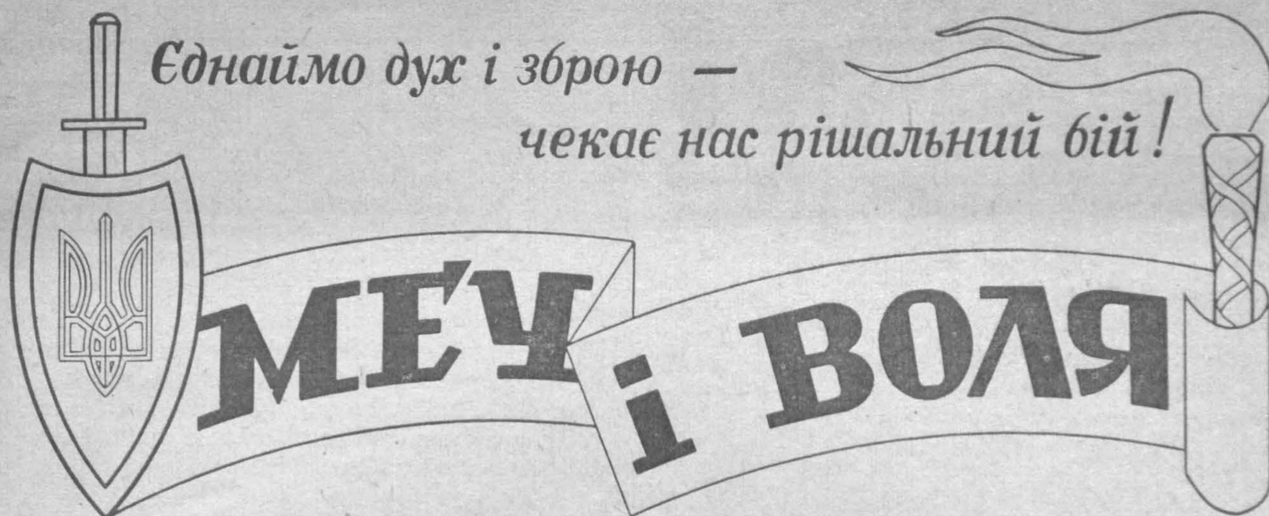

Sword and Freedom ✽ Schwert und Freiheit ✽ Glaive et Liberté

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРГАН УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ҐВАРДІЇ

Рік I Вересень 1951 Ч. 2

ЗМІСТ

CONTENTS

От. Т. Бульба-Боровець

Чи можлива революція в СССР?

Революція чи бутафорія?

На пресовій конференції Української Національної Ґвардії в Мюнхені 19.8.1951 року перше питання закордонних кореспондентів до нас було: чи правда, що на Україні діє й сьогодні велика повстанська армія і чи можлива внутрішня революція в СССР? Дальше питання було: яке наше ставлення до російських антикомуністичних організацій, а зокрема до революційного штабу НТС і пана Керенського?

Ці питання не випадкові. Про 200.000-ну українську партизанську армію, яка тепер ніби контролює великі простори в СССР, на кожному кроці заявляє український фашист Бан-

Otaman T. Bulba-Borovetz

Is a Revolution in USSR Possible?

Revolution or Scenery?

At the press conference of the Ukrainian National Guard in Munich on August 19th, 1951, the first question the foreign correspondents asked us was: is it true that a large insurgent army is operating in Ukraine, and is a revolution in USSR possible? The following question was: what is our attitude towards the Russian anti-Communist organisations, particularly towards the revolutionary staff of NTS and Mr. Kerensky?

These questions were not accidental. The Ukrainian Fascist Bandera talks everywhere about the 200 000 Ukrainian Partisan Army which allegedly controls large regions of the

дера. Так само революцію в СССР збирається зробити »революційний штаб« російських фашистів з НТС. Російським фашистам на допомогу приходить з американськими долярами колишній російський прем'єр п. Керенський. Керенський в 1917 р. не знайшов ґрунту в Росії і без спротиву залишив владу комуністам. Тепер Керенський знов випливає на поверхню російського політичного моря. Пан Керенський теж турбується за долю всіх так званих „народів Росії", хоч це поняття юридично на Сході Европи та в Середній Азії давно перейшло в Архів. Треба пам'ятати, що всі російські групи, від комуністів до монархістів включно, стоять на позиціях неподільности російської імперії. Вони залякують світ своєю пропаґандою, що єдиною силою, яка може знищити комунізм — є російський народ. На реальній політичній мові це означає, що поза 70 мілійонами росіян, всі інші нації, понад 130 мілійонів громадян СССР (українці, білоруси, балтійці, кавказькі і тюркські народи і т. д.) плюс сотні мілійонів европейських і азійських сателітів, все це „ніщо". Ціла земна куля обертається тільки навколо російського Івана, байдуже чи цей Іван буде комуніст, чи антикомуніст. Настала крайня пора, щоб російський народ заборонив всяким спекулянтам торгувати його ім'ям.

Пару слів з приводу пропаґанди п. Бандери про його армію українських партизанів, яка сьогодні в СССР „контролює великі простори"; як бувший партизан, радив би я п. Бандері в першу чергу поїхати в Україну, „понюхати пороху" в партизанському окопі, якого він взагалі досі не нюхав, і щойно тоді зложити звіт перед цілим світом, як воює його „армія". Торгувати чужою кров'ю в затишній Баварії це неморально і не по лицарськи. При тій таки нагоді п. Бандера міг би довідатися в Україні, чи Україна, замість демократичного ладу, схоче прийняти, після упадку большевизму, українську тоталітарно-фашистівську диктатуру партії Бандери.

Те саме радимо „революційному штабові" НТС. Мало, панове, паперової „революції" проти Сталіна в Лімбурґу чи в Західному Берліні! Де ви були протягом 30-ох років? Де ви були в часі 2-ї світової війни? Чому ви не зробили революції проти Сталіна в 1945 році, коли апарат НКВД та армія були зовсім розхитані та розложені деморалізацією і тільки грабували безборонне населення Польщі, Німеччини та Балканів? Чому ви тоді не повели російського народу на революцію проти сталінської тиранії? Чому протягом 30-ти років нічого не чути про активний рух спротиву в Росії проти большевизму так, як про це чути на Україні, Білорусі, Прибалтиці, на Кавказі та за Кавказом? Коли ви вже заснували „революційний штаб", то цьому штабові нема чого робити в Лімбурґу. Переносьте його в Брянські ліси і там пробуйте щастя для революції! Велике питання також, чи явно фашистсько-імперіялістичну програму НТС спри-

USSR. Similarly, the „Revolutionary Staff" of the Russian Fascists from the NTS is preparing a revolution in USSR. To assist the Russian Fascists Mr. Kerensky, the former Russian Premier, has come with American Dollars. Mr. Kerensky did not find support in Russia in 1917, and ceded pover to the Communists without resistance. Now Mr. Kerensky has emerged again on the surface of the Russian political sea. Mr. Kerensky, in addition, is worrying about the fate of the so-called „peoples of Russia", though this conception juridically has belonged to history in East Europe and Central Asia for a pretty long time. It should be remembered that all Russian groups, from the Communists to the Monarchists, defend the position of an indivisible Russian Empire. In their propaganda they are terrifying the world that the only force able to defeat Communism is the Russian people. In real political language that means that, apart from the 70 millions of Russians, all the other nations comprising 130 millions of Soviet citicens (Ukrainians, Byelorussians, Balts, Caucasian and Turk peoples, etc.), together with more hundreds of millions of satellites inEurope and Asia are all „nothing". The whole globe is rotating around the Russian Ivan, regardless whether he is a Communist or an anti-Communist. Now the time has come that the Russian people forbid various speculators to abuse their name.

A few words about Mr. Bandera's propaganda about the Ukrainian Partisan Army which "controls large regions" of the USSR; as an old guerilla fighter I should advise Mr. Bandera to go first to Ukraine and to „smell the powder" in a guerilla trench, which he did not smell at all, and only then to give a report to the world how his „army" is fighting. To deal in other peoples blood in safe Bavaria is not moral and not chivalrous. At the same opportunity Mr. Bandera could learn in Ukraine, whether Ukraine, instead of a democratic order, wants to accept after the down-fall of Bolshevism the Ukrainian totalitarian Fascist dictatorship of the Bandera party.

The same advice we give the „Revolutionary Staff" of the NTS. A „revolution", gentlemen, in Limburg or Western Berlin is too little. Where have you been in the last 30 years? Where have you been during World War II? Why did you make no revolution against Stalin in 1945 when the NKVD apparatus and the army were entirely disintergrated by demoralisation and only looted the defenceless population of Poland, Germany, and the Balkans? Why did not you lead then the Russian people in a revolution against Stalinist tyranny? Why during the last 30 years no one has heard anything about an active resistance movement against Bolshevism in Russia as we know about it in Ukraine, Byelorussia, the Baltic countries, and on both sides of the Caucasus? If you have created a „Revolutionary Staff",

йме російський народ.

Ми за революцію в СССР. Але ми проти всяких „революційних“ бугафорій, які, мов на замовлення Сталіна, компромітують в очах всіх народів СССР та цілого світу високі ідеали тої революції.

ЩО ТАКЕ РЕВОЛЮЦІЯ?

Із усіх означень революції мені здається найправильнішим таке: революція — це переворот, що розчищає шлях для дальшого розвитку і поступу суспільства. Революція часто провадиться способом насильної зміни влади. Але така зміна влади стається деколи і без крови. Не кожну насильну зміну влади можна називати революцією. Є насильні перевороти, що ведуть народи назад, до неволі.

Наприклад фашисти і комуністи; хоч називають себе »революціонерами“, на ділі гальмують суспільний розвиток. Це рухи реакційні.

Революція в однонаціональній державі має характер суспільно-політичний. Натомість, коли мова йде про багатонаціональну державу, де є одна нація-пан, а решта — нації-раби, тоді буде мова про визвольно-національну революцію. Ці два роди революції часто відбуваються рівночасно, і тому політичний словник їх змішує. Треба відрізняти політично-соціяльну революцію від революції національної і політично-соціяльної.

Клясичним прикладом подвійної революції була революція проти царської Росії в лютому 1917 року. Для росіян це була тільки політично-соціяльна революція в своїй державі, а для всіх так званих „народів Росії“, це була національна і політично-соціяльна революція. Росіяни боролися тільки за зміну режиму своєї великодержави, а неросіяни боролися одночасно і за національне визволення. Таким чином ця революція мала подвійний характер і всюди проходила під іншими кличами.

Кличі східньо-европейської революції в 1917 році були:

1. Свобода народів Східньої Европи та Середньої Азії. Розвал російської імперії і самоозначення всіх націй, поневолених російською тюрмою народів. Державна незалежність всіх націй за принципом етнографічним.

2. Політична демократія. Кожна нація організує свою державу на своїх власних національних традиціях. Кінець самодержавству. Повне народоправство: влада для народу і через народ.

3. Соціяльний прогрес і соціяльна демократія. Кожна нація заводить новий справедливий суспільний лад, що має ґарантувати всім її громадянам максимальне піднесення життєвого рівня.

Цілі російської демократичної революції в лютому 1917 року:

1. Зміна режиму, але неподільність російської великодержави за всяку ціну. Дальша залежність неросійських народів від російської держави.

2. Новий соціяльний лад на місце відста-

it is completely superfluous in Limburg. Transfer it into the woods of Bryansk and try your luck for the revolution! There is another question too, whether the Russian people will accept the obviously Fascist and imperialist programme of the NTS.

We are for a revolution in USSR. But we are against all kinds of „revolutionary“ scenery, which, as if ordered by Stalin compromises the high ideas of such a revolution in the eyes of the peoples of the USSR and the entire world.

WHAT IS IT A REVOLUTION?

From all definitions of revolution the following seems to me the most correct: a Revolution is a change which gives way to further development and progress of mankind. A revolution is often made by violent change of government. But such a change happens sometimes without bloodshed. Not every violent change of government can be called revolution. There are violent changes which lead the people back into slavery.

E. g., the Fascists and Communists, though they call themselves „Revolutionaries“, in reality, hamper social progress. These are reactionary movements.

A revolution in a national state is a social and political one.On the other hand, in a state with many nationalities, with one ruling nation and the rest slave nations, a revolution will be that of national liberation. These two kinds of revolution often take place at the same time and are frequently confounded in political terminology. We must distinguish a political-social revolution from a national and political-social revolution.

A classic example of a double revolution was the revolution against Tsarist Russia in February 1917. For the Russians this was only a political-social revolution in their state, and for all other so-salled „peoples of Russia“ this was a national and political-social revolution. The Russians fought only for the change of regime in their Empire, the non-Russians fought simultaneously for national liberation. Through this the revolution had a double feature and was made under different slogans everywhere.

The slogans of the Eastern European revolution of 1917 were:

1. Freedom for the peoples of Eastern Europe and Central Asia. Decomposition of the Russian Empire and self-determination of all nations enslaved in the Russian prison of peoples. National independence of all peoples on the ethnographic principle.

2. Political democracy. Every nation builds its state on its own political traditions. End of autocracy. Full democracy: government for the people and through the people.

3. Social progress and social democracy. Every nation builds a new just social order which shall secure for all its citizens a maximum rise of standard of life.

лої напівфеодальної Росії. Поліпшити новою програмою соціяльний стан російського народу, хоч би й коштом неросійських націй.

На чолі революції в 1917 р. стояли головним чином соціялістичні партії російські та неросійські. Однак їх дороги розійшлися в перших днях великих подій. Російські соціялісти пішли по лінії своїх великодержавних інтересів. Неросійські соціялісти стали в обороні своїх визвольно-національних інтересів проти їх російських колег в соціялістичному світогляді.

Більше як 30 років всі неросійські народи ведуть криваву уперту боротьбу за свою свободу проти російської імперії. Натомість російська соціял-демократія скапітулювала перед большевицькою контрреволюцією і припинила активну боротьбу. Нових кличів, що могли б захопити маси, російська соціял-демократія не дала.

Нова програма НТС та групи Власова, це невдало прихований фашизм, з кон'юктурними „демократичними" фразами. Але чи на те російський народ має боротись проти диктатури большевизму, щоб на його місце прийшов фашизм? Тільки той російський рух може мати успіх, який піде проти большевизму під прапором нової російської демократичної національної держави. Тільки такий російський рух знайде спільну мову з усіма іншими націями світу.

ХТО І КОЛИ МОЖЕ ЗРОБИТИ РЕВОЛЮЦІЮ В СССР?

З історії знаємо, що реакційні режими падають або через внутрішню революцію, або через воєнні конфлікти. Чи можлива революція в СССР проти большевицької тиранії? Питання тільки, в якому часі, хто, в ім'я яких нових ідеалів і якими методами дії має ту революцію викликати?

Хто хоч трохи знає комуністичну ідеологію, соціяльно-економічний розвиток сучасної Росії та методи большевицького режиму, той розуміє, що большевицька держава ще багато десятків літ до внутрішньої революції не буде готова. Навпаки, ця великодержава має зовсім реальний плян здійснити світову комуністичну революцію. Комуністична партія, це не нормальна політична організація, це фанатична секта, яка має свою релігію, свою філософію, свій світогляд і свою соціяльну програму. Ця секта має кілька мілійонів своїх „вірних", які готові за ідеали тієї секти жертвувати своє життя. Це ми наявно бачичи за 2-ї світової війни, а особливо в боях з большевицькими партизанами. Хоч був явний крах совєтського фронту і цілої совєтської системи, хоч верхівка тікала, однак низові комуністи билися до останнього набою. Останній їх оклик був — „слава Сталіну!".

Не треба забувати того, що нова комуністична супербуржуазія, яку Сталін взяв з вулиці, посадив в губернаторські фотелі та одягнув в золото, має що втратити з крахом

The aims of the Russian democratic revolution in February 1917, were:

1. The change of regime, but the preservation of the indivisibility of the Russian Empire at all costs. Further dependence of the non-Russian peoples from the Russian state.

2. A new social order to replace backward Russian semi-feudal system. Improvement of the social level of the Russian people through a new programme even at the cost of the non-Russian peoples.

The revolution of 1917 was led predominantly by Russian and non- Russian Socialist parties. But their ways parted in the first days of the big events. The Russian Socialists followed their imperialist interests. The non-Russian Socialists defended their interests of national liberation against their Russian collegues in Socialist ideology.

For more than 30 years all non-Russian peoples have fought out a stubborn struggle for liberation against the Russian empire. On the other hand, the Russian Social Democrats surrendered before Bolshevik counter-revolution and stopped active fighting. The Russian Social Democrats had no new slogans able to inspire the Russian masses.

The new programme of NTS and the Vlasov group is an awkwardly concealed Fascism with „democratic" phrases as required by the present situation. But has the Russian people to fight against Bolshevik dictatorship to replace it by Fascism? Only that Rusian movement will be successful which will fight against Bolshevism under the banner of a new Russian democratic national state. Only such Russian movement will find a common language with all the other nations of the world.

WHEN AND BY WHOM A REVOLUTION CAN BE MADE IN USSR?

We know from history that reactionary regimes break down through inner revolutions or war. Is a revolution against Bolshevik tyranny possible? The question is only, when, who, and in the name of what new ideas and by which methods can bring about this revolution?

If one knows only a little the social and economic development of conteprorary Russia, and the methods of the Bolshevik regime, then he will understand that the Bolshevik state will not be ripe for inner revolution for many deceniads. On the contrary, this empire has an entirely real plan to complete a world Communist revolution. The Communist Party is not a normal ordinary political organisation, it is a fanatical sect which has its religion, its philosophy, its view of life and its social programme. This sect has several millions of its „faithful" who are prepared to sacrifice their lives for the ideas of this sect. We could see this apparently during World War II, and especially in the battles with Bolshevik guerillas. Though there was an evident break-down of the Soviet front and the whole Soviet system, though

цього режиму і знає точно, за що вона бореться. Всіх своїх навіть здогадних противників, вона безоглядно нищить вогнем і мечем, до десятого коліна.

З уваги на попереду сказане і оцінивши той факт, що в большевицькій імперії все позапартійне населення — це раби комуністичної бюрократії, приходимо до висновку, що поле для внутрішньої революції проти цих тиранів буде постійно відкрите, але ще не скоро на нього можна буде вивести народні маси. Ті маси постійно перебувають в панічному страсі перед комуністичним режимом. Це не означає вічної непереможности большевицького режиму. На світі нема нічого вічного і непереможного. Але кожний режим має свої періоди народження, розвитку і занепаду. Комунізм, в його новій державній формі, має щойно 34 роки свого віку. Він саме в розквіті своїх сил, хоч ідейно вже скрахував, наслідком явних протиріч між програмою і практикою Він вже перейшов до тої фази, яка має змогу довго рухатися самою інерцією налагодженого бюрократичного апарату.

Остаточні висновки:

1. Комунізм зробився новою світовою потугою, а не проблемою одних народів СССР і сателітів. Комунізм загрожує знищити вільну світову цивілізацію, а тому цілий світ мусить проти цього зла боротися.

Спроби внутрішньої революції проти режиму СССР через масові повстання сьогодні нереальні. Це було б явне самогубство. Але підземна боротьба національних рухів спротиву — це життєва необхідність. Тому ті рухи спротиву там постійно активні.

3. Або російський комуністичний імперіялізм, країна за країною, послідовно опанує цілий світ, і щойно тоді буде сам розложений з власного всесвітнього нутра, або світ поставить політичний і збройний спротив агресії

(Закінчення на 7-ій сторінці)

the leaders had fled, the rank and file Communist fought to the last bullit. Their last cry was — „Long live Stalin!"

One must not forget that the new Communist super-bourgeoisie whom Stalin has picked up from the street, seated into governors chairs, and clothed in gold, has something to lose with the down-fall of this regime and exactly know what they are fighting for. They ruthlessly exterminate by fire and sword even potential adversaries to the tenth generation.

With regard to the said above and considering the fact that all the non-party population in the Bolshevik empire are slaves of the Communist burearcracy we come to the conclusion that the ground for an inner revolution against these tyrants will be permanently free, but the peoples masses cannot enter it soon. These masses live in a permanent panical fear before the Communist regime. This does not mean eternal invincibility of the Bolshevik regime. There is nothing eternal and unvincible in the world. But every regime has its periods of birth, growth, and disintegration. Communism has in its new state form only 34 years. Its forces are now in the mature age, though it has broken down ideologically because of the apparent contradiction of programme and practice. It has reached already a phase when it can be kept going for a long time leaning upon the inertia of the skilled bureaucratic apparatus.

The final conclusions:

1. Communism has become a new world power and not a problem of the peoples of the USSR and the satellites only. Communism threatens to destroy the free world civilisation and the whole world must fight this evil.

2. Attempts of an inner revolution against the regime in USSR through mass uprisings are at present unrealistic. This would be a clear suicide. But the underground struggle of

(continued on page 7)

Ген.-хорунжий М. Крат

Вічні засади воєнного мистецтва

(Продовження)

Не думаємо, що пізнати шлях до перемоги є дуже тяжко. Ще на шкільній лаві, в старшинській школі, доводилось нам чути: »Тактика є ніщо інше, як здоровий розум«. Себто, не знаючи головних воєнних наук — стратегії і тактики, логічно думаючи та ураховуючи всі фактори війни та бою, ми прийшли б до тих же висновків що подаються нам у військових підручниках, наукових працях та реґулямінах. Але прийшли б ми до тих висновків із великим трудом і дуже легко могли б заблудити, себто прийти до висновків неправдивих, не взявши під увагу якоїсь обставини, що цілком змінює справу. Тому необхідно з великою увагою студіювати воєнні науки; вони вказують шлях до правильного логічного думання.

По тих кількох словах хочу вияснити систему своїх доповідей: справи, що порушуватимуться тут, будуть обговорені в послідовному зв'язку з розвитком думки.

III. ОЦІНКА СИТУАЦІЇ ЗА ВОРОГА

Ми вже знаємо, що дух наступу це запорука перемоги: знаємо теж, що тільки той, хто має ініціятиву в своїх руках, може наступати. Але це саме, цю ж засаду знає ворог. Більше того, вже тепер в часі т. зв. »холодної війни« ми бачимо, що ворог увесь час має ініціятиву, а вільний світ мусить протиставитусь намірам ворога тоді й там, де ворог того хоче. Тому ми й надалі мусимо рахуватись з тим, що ворог старатиметься за всяку ціну не втратити ініціятиви, що її зараз має. А звідси проста логічна думка: »Що ж ворог робитиме, щоб не випустити ініціятиви з своїх рук«? Так логічно думаючи, ми підходимо до рішучої вимоги стратегії й тактики:

Ознайомившись із: а) відомостями про ворога; б) відомостями про сусідів; в) завданням сусідів; г) завданням більшого військового з'єднання, до котрого належить

частина, що є під моєю командою; д) завданням, яке ставить мій безпосередній начальник мені й частині, що знаходиться під моєю командою, я мушу — »рішити завдання за противника«. Це значить, що я мушу в думках поставити себе замість ворога, що діє проти мене і логічно думаючи, установити, що я робив би, щоб розбити частину, котрою я, в дійсності, командую?

Для цього треба мати, по можливості, докладні відомості про ворога, про його силу, організацію, склад війська та хто ним командує (на війні часто буває, що ворожі частини довго діють одна проти другої й добре пізнають якість один одного, призвичаєння, мораль, здібності, навіть тактичні особливості, що є питомі, власне, тим частинам), про рухи військ, обозів, летовища, місце скупчення повзів, позиції артилерії і т. д. Далі треба оцінити, »очима ворога«, місцевість, настрої населення, пору року, погоду, стан доріг, не забувати про сучасну фазу місяця при оцінці можливости нічних дій, взагалі оцінити всі фактори бою та можливості ворога. Мусимо це зробити не тільки об'єктивно, а й навіть дещо переоцінюючи силу та можливості ворога в діях проти нас. А тоді вже легко відповісти на питання: »Що робитиме ворог? Чи наступатиме на нас, коли, де буде головний удар, а де буде демонструвати?« Або інакше: »Що робитиме ворог, коли ми атакуємо, наприклад, його праве крило, використовуючи ранішню мряку та ліс, що дозволяє нам незауваженими наблизитись до його позицій? Де ми зустрінемо ворожі передові стежі? Де ворог ставитиме перший поважний опір? Де його головна оборонна позиція? Куди ворог відходитиме, якщо нам вдасться вибити його з тої позиції?«

Вирішивши так завдання за ворога, нам легше буде прийняти правильне рішення для виконання завдання, що стоїть перед нами.

При рішенні завдання за ворога дуже важним є знання реґуляммінів (статутів) ворога взагалі, а особливо знання реґуляміну польової служби.

Розповім приклад з нашого недавнього минулого.

В січні 1920 р. Армія УНР, що перебувала тоді в Зимовому Поході, опинилась коло міста Хмелевого на Херсонщині в вузенькому, так би мовити, коридорі між двома фронтами Добровольчої Армії Денікіна, що відходила з півночі та Червоною Армією, що переслідувала »добровольців«.

Частини нашої армії в той час були мало боєздатні, бо більше як половина особового складу їздила на селянських возах у тифозній гарячці. Тільки кіннота мала деяку бойову вартість.

В таких обставинах Командуючий Армії вирішив поділити армію на дві окремі колони і визначив напрямні маршу тих колон. Одна колона — Запорізька Дивізія та 3-ій Кінний Полк під командою Командарма ген. М. Омеляновича-Павленка мусіла, щоб уникнути зустрічі з переважаючими силами ворога, пройти непомітно через розположення денікінців, вийти в їхнє запілля, а тоді форсованим маршем перейти в район Чигирин-Черкаси-Золотоноша, наробити »бешкету« на Полтавщині, знову перейти Дніпро й там, на Правобережжі, зустрінутись з колонами Отаманів (пізніше генералів) Загродського й Тютюнника.

Отже, »Запорожці« мусіли непомітно перейти через розположення армії Денікіна. Але де? В якому саме місці? Командарм кличе до себе автора цих рядків, розкладає мапу й при світлі каганця показує, де за останніми відомостями, знаходяться денікінські частини. Легко було додуматись, що маленькі передові частини ворога (силою 1-2 чоти), то сторожеві застави, а знаючи російський польовий статут, ще легше було додуматись, де знаходяться ворожі більші сили, головні застави та сторожевий резерв. А тоді вже можна було вибрати таке місце переходу колони, щоб не зустрінутись із ворогом. Це нам вдалося вповні, але під час маршу все ж таки не обійшлось без того, щоб не зустрінутись з денікінськими роз'їздами. Так до обозу під'їхав денікінський кіннотчик і запитав: »Какая ето часть?« Замерзлий до кости наш козак відповів: »Запорожці.« — »А, ето малоросійський атряд, харашо!« Колона полк. Алмазова зустрілась з денікінською кіннотою, що перерізала їй шлях. Денікінці не могли подумати, що в їхньому запіллі оттак »ґуляют петлюровци«, а тому навіть не пробували довідатвсь, кого зустріли. Але якийсь кіннотчик не витерпів і гордо зазначив: »Ми — дроздовци! (Дроздовці була одна з кращих частин Добрармії). На це наш козак відповів: »А ми — алмазовці!« Так і розминулися, бо денікінці, як сказано вище, навіть не допускали можливости нашої появи в своєму запіллі, а ми мали завдання, ухиляючись від бою, пройти через зону розположення ворога. Але вранці 23. січня, коли ту зону вже перейдено, аванґард колони — 3 Кінний полк — атакував обоз російської ґвардії й захопив чимало набоїв та зброї, котрих нам так бракувало.

Так, вирішивши завдання за ворога, а саме, передбачивши розположення його сил, ген. М. Омелянович-Павленко вивів колону аж в запілля ворога, виконавши дуже складний марш-маневр в часі великих морозів і сильного вітру.

Великим знавцем воєнної психології був Наполеон, котрий геніяльно передбачав наміри противника. Мало того, розв'язавши завдання за ворога, та бачучи, що ворог прийняв правильне рішення, він умів, шляхом демонстрацій та спеціяльних маневрів, змушувати його до зміни свого операційного пляну.

Яскравим прикладом цього є переправа решти армії Наполеона через Березину після нещасливого походу на Москву в 1812 році.

Російська армія під командою фельдмаршала Кутузова йшла слідом за французами, а вздовж правого берега Березини, з півдня, йшла армія під командою адмірала Чічагова, з виразним завданням перехопити Наполеона на переправі, бо всі місця, де така переправа могла б відбутись, були вже під обсервацією росіян. Армія Наполеона була мало боєздатна й не могла рішитись на бій за переправу з головними силами Чічагова. Наполеон рішається на демонстрацію, щоб звернути увагу ворога на один пункт. Таким пунктом він вибирає місто Борисов, будує там міст і передмостове укріплення, котре обсаджує однією з найбільш боєздатних частин — польським леґіоном ген. Домбровського. У Чічагова мусить скластись враження, що Наполеон переправлятиметься коло Борисова. Щоб посилити це враження Няполеон скликає борисівських жидів і грозить їм повішенням, якщо москалі довідаються про підготовку до переправи під Борисовим. Звичайно, жиди негайно донесли про це Чічагову. Наслідок: вперті атаки москалів на польський редут та ослаблення обсервації Березини. А тим часом армія почала переправу в зовсім іншому місці, під с. Студянкою. Правда, Чічаґову вдалося перешкодити їй, але Наполеонові та частині його сил вдалося висмикнутись від ворога.

Демонстративні дії частини війська для полегшення виконання завдання головним силам часто вимагають повної самопожертви від частини, що демонструє. Тому ця частина та її командир звичайно не знають, що їхня роля є демонстрація, бо інакше вони виконували б своє зувдання мляво і демонстрація не мала б успіху. Тому дуже часто демонструюча частина несе великі втрати. Наприклад, російський »Лейб Ґвардії Єґерський Полк« провадячи демонстраційну атаку с. Теліш у 1877 році, стратив половину свого складу, але завдання демонстрації — недопустити підтримки залогою Теліш залоги села Горний Дубняк, котрий атакували дві дивізії ґвардії, було виконано, й Г. Дубняк було захоплено. А через чотири дні турки мусили здати Теліш без бою.

Часто буває, що демонстрація провадиться з таким завзяттям, що ввесь тягар бою лягає на частину, що демонструє. Приклад: демонстраційні дії запорожців у районі ст. Вапнярка в перших днях травня 1920 р. Це був кінець Зимового Походу й Армія УНР мусіла прорватись через фронт XII Сов. Армії, щоб з'єднатись з 2-ю Стрілецькою Дивізією ген. Удовиченка, що перебувала на фронті в районі Ямполя. Для цього треба було перейти залізницю Вапнярка-Крижопіль, що її большевики сильно охороняли. Завдання переходу залізниці було дане Київській і Волинській Дивізіям.

Рішивши завдання за ворога, Командарм передбачив, що большевики (резерви, розташовані в районі м. Тульчин для підтримки фронту, котрий большевики тримали проти українсько-польських сил) дуже легко, рухом з півночі, можуть загрозити правому крилу й запіллю нашої ударної групи й тим унеможливити успіх цілої операції. Тому запорожці одержали наказ захопити й тримати м. Тульчин і с. Кінашів на північ від району дій Киян і Волинців. Це завдання було виконано. Запорожці захопили ці два пункти, а повстанці отамана Волинця, з котрими Запорожці ввійшли в контакт ще перед боєм'

захопили Нестерварку. Червоні стягнули в цей район великі сили й повели контрнаступ при підтримці тяжкої артилерії, але Запорожці і повстанці витримали до вечора. А тим часом Кияне захопили Вапнярку, а Волинці Крижопіль. Залізниця була перейдена всією нашою армією; два дні велись бої спочатку на найближчих ворожих тилах, а пізніше з його в паніці відступаючим частинами. Захоплено тоді багато обозів, штабів, лаларетів, взагалі фронт XII Сов. Армії був цілком зруйнований.

* * *

Отже, кожний командувач великої чи малої частини війська, перед прийняттям рішення для виконання одержаного ним бойового завдання, мусить вирішити завдання за ворога й тільки тоді остаточно складати плян своїх дій.

РОЗВІДКА Й ОХОРОНА

Прийняти яке-будь рішення для виконання одержаного від старшого завдання начальника завдання неможливо, не знаючи даних про ворога, про місцевість і взагалі про різні елементи бою, про котрі була мова в попередньому розділі цієї статті. Неможливо теж вирішити завдання за ворога. Деякі дані, як уже було сказано, звичайно є подані в одержаному нами бойовому наказові, але тих даних нам ніколи не вистачить для успішного виконання одержаного нами завдання. Навпаки, старший начальник жде від нас доповнення тих відомостей про ворога, місцевість і т. п. котрі його штаб уже має. Часом буває, що рапорт нижчого начальника з першої лінії, спростовує відомості, що їх має штаб. Обов'язком кожного начальника є завжди старатись своїми спостереженнями доповнити дані штабів. Напр.: в штабі відомо, що на відтинку укріпленої позиції від села *X* до села *Y* знаходиться ворог приблизно в силі полку піхоти та що він окопався на лінії річки *XX*. Коли ми знаходимось проти цієї ворожої позиції, наше завдання, й то без спеціяльного наказу, доповнити ці відомості вищого штабу, себто подати, напр., яка саме частина ворога знаходиться на згаданому відтинку, де стоять кулемети, міномети, резерви, де є скупчення повзів, де є батареї; дуже важливим є подати настрій ворога, рух в запіллі, розклад дня (напр. обідова пора) і т. п.

Коротко: треба завжди пам'ятати, що обов'язком кожного начальника й навіть окремого вояка завжди й при всяких обставинах старатись якнайбільше довідатись про ворога. Однак ці старання не можуть, звичайно, бути перешкодою воякові у виконанні ним іншого завдання, що його він одержав від свого начальника. Безперервне провадження розвідки, в марші, в бою, в сторожевій охороні, взагалі у всіх обставинах, є засадою воєнного мистецтва. Засоби розвідки є різні й міняються з розвитком техніки, але засада: »Ніколи не забувай про розвідку« —·ніколи не змінюється.

Не є темою цієї статті подання засобів сучасної розвідки; згадаємо тільки коротко, що на розвідку, так

Чи можлива революція в СССР?

(Закінчення з 5-ї сторінки)

комунізму; зламає з-зовні його машину, розвіє міт непереможности його сили і подасть сиґнал та реальну допомогу всім поневоленим російським імперіялізмом націям до внутрішньої революції.

4. Розумне сполучення внутрішнього та зовнішнього факторів зменшує жертви в боротьбі проти комунізму.

5. Для цього гігантського бою мало самих матеріяльних засобів. Потрібні в першу чергу нові політично-соціяльні ідеали, які б стали новою вірою міліонних народніх мас цілої Европи й Азії.

Ці ідеали — свобода людини і пошана до її гідности, забезпечення розвитку і добробуту всіх членів суспільства, незалежність націй — стоять у гострій протилежності до того, що проповідують російські і наші доморослі фашисти. Ці ідеали заперечують, своїми спробами рятувати російський імперіялізм, також російські демократи на еміґрації. Завдання української демократії — вести дальшу боротьбу під прапором національної незалежности й соціяльного поступу проти всіх сил, які хочуть перегородити нашому народові шлях до вільного, гідного людини, життя.

Начальники повинні завжди пам'ятати, що їх першим і найголовнішим завданням є бути прикладом для своїх вояків.

Is a Revolution in USSR Possible?

(continued from page 5)

the national resistance movements is a life necessity. Therefore these resistance movements are permanently active there.

3. Either Russian Communist imperialism will conquer consequently, country ofter country, the whole world, and only then will disintegrate from its own universal centre or the world will put against Communist aggression political and military resistance, will break its machine from outside, will dispel the myth of the invincibility of its power and will give the signal and real aid to all nations oppressed by Russian imperialism for an inner revolution.

4. A clever combination of the inner and outside factors will diminish the sacrifices in the struggle against Communism.

5. For this gigantic struggle material resources are not enough.
In the first place new political and social ideas are needed which could become the new faith for the millions of peoples' masses in the whole of Europe and Asia.
These ideas — freedom for man and respect for his dignity, guarantee of development and well-being for all members of society, independence of nations — are in crude contradiction to what the Russian and our own native Fascists are preaching. These ideas deny, through their attempts to save Russian imperialism, even the Russian democrats in exile. It is the task of the Ukrainian democrats to continue the fight under the banner of national independence and social progress against all forces which want to block for our people the road to a free life worthy of man.

у часі війни, як і в часі миру всі держави звертають велику увагу і не жаліють для неї нічого. В часі миру витрачаються величезні кошти на аґентурну розвідку. В часі війни, крім розвідки аґентурної, проводять розвідку летунство й всі, без винятку, роди військ, кожний по своїй спеціяльності. Іноді провадяться цілі воєнні операції, щоб роздобути відомості про ворога, коли це не вдалося осягнути іншими, менше коштовними засобами. Так у 1915 році на фронті коло Постав один російський батальйон одержав наказ несподівано вночі атакувати окопи ворога, захопити полонених і відійти на свої позиції. При виконанні цього завдання батальйон поніс чималі втрати. В цьому випадку вищому штабові потрібно було знати, яка саме ворожа частина знаходиться в тій місцевості, бо були неперевірені аґентурні відомості, що там піхоту замінено спішеною кіннотою, а звідси міг бути висновок, що даний відтинок фронту перестав бути цікавий для ворога, й треба ждати його активности десь в іншому місці.

Тим закінчимо нашу короteньку статтю про розвідку, як одну з вічних засад воєнного мистецтва, додавши, що мало є здобути відомості про ворога; треба їх по можливості перевірити; якнайшвидше подати до відома старшому начальникові, а іноді й сусідам, вказуючи джерело відомостей та підкреслюючи, які відомості є безумовно певні, а які підлягають перевірці.

* * *

Але усвідомивши собі значення розвідки, мусимо теж усвідомити, що ворог теж про неї не забуває. А звідси висновок: мусимо йому перешкодити охороною перед його розвідчим апаратом. Так, як перед війною вже провадиться аґентурна розвідка, так само всі держави проводять аґентурну контррозвідку, завданням котрої є унеможливити працю аґентів чужих держав Для охорони перед ворожим розвідчим апаратом в часі миру й війни обов'язує таємниця наказів, штаби й дипломатія користуються шифрами, кодами й іншими умовними знаками, а в часі війни навіть військові з'єднання звуться умовними знаками.

Всі частини та відділи війська завжди, при всіх обставинах (похід, марш, бій) охороняють себе не тільки від ворожого нападу, але також від ворожої розвідки всіх видів. Цензура листування, обережність у розмовах з незнаними особами, а навіть поміж собою, сторожева охорона та похідна охорона для перешкоди ворожим розвідчим органам проникнути в наше розположення, маскування під час походу, постою й в бою, — все це засоби охорони взагалі й засоби охорони проти ворожої розвідки зокрема.

Отже, дуже важна засада воєнного мистецтва: »Ніколи не забувай про розвідку й охорону!«

(продовження буде)

Що кожний старшина сьогодні мусить знати про атомову бомбу

(Скорочено)

Lt. Col. D. B. Parker — „What every officer should know today about the Atomic Bomb" — „Coast Artillery Journal".

Головне місце між сьогоднішніми засобами війни займає атомова бомба. Щоправда, останніми часами часто чуємо про далеко сильнішу зброю, але ті факти ще не стверджені, а тому й непевні.

Через те треба вважати, що атомова бомба є майже рішальною зброєю. Зрозуміло, що через це вона викликає більше зацікавлення військовиків, ніж інший рід зброї. Одвак, від атомової бомби не можна чекати, щоб вона виконала все. Крім неї ще потрібно мати всі роди зброї, які ми бачили і в минулій війні. Але тому, що атомова бомба є дуже грізна зброя, а на майбутнє її вплив з кожним разом буде збільшуватися, то треба, щоб кожний старшина знав усе те, що йому, як воєнному спеціялістові, потрібно знати про атомову бомбу.

Подаємо список річей, які кожний старшина мусить знати:

1. Загальне діяння бомби: а) сила нищення, б) властивості атомових вибухів, в) вплив на матеріяли, г) вплив на людину.
2. Цілі для атомових бомб;
3. Засоби перенесення атомових бомб на цілі.
4. Оборона проти атомових бомб;
5. Вплив бомби на тактику і стратегію;
6. Вплив бомби на матеріяльну частину;
7. Вплив бомби на організацію війська.

ЗАГАЛЬНЕ ДІЯННЯ БОМБИ

Хоч атомова бомба досі не є знарядям, яке за одним разом могло б знищити цілий світ. або навіть одну державу, все таки її діяння є величезне. Спираючись на тім, що сказав президент Трумен, подаючи відомості про вжиття першої бомби, слід уважати, що її сила рівна тій, яку дають 20.000 тон вибухового матеріялу Т. N. Т. Крім того, до сили самого вибуху ще треба додати енергію різного роду випромінювання.

Страшну силу атомової бомби найкраще покажуть наступні дані: В Гірошімі 66.000 осіб убито і 69.000 поранено та попарено; В Наґасакі 39.000 осіб убитих та 25.000 поранених. Менше діяння в Наґасакі пояснюється тим, що місто розположене між горбами, які обмежили обсяг вибуху.

Знищення, яке зробила бомба, найкраще описала Англійська Місія в Японії. Її рапорт подає порівняння: якби така бомба, яка була кинута на Наґасакі, вибухла на тій самій висоті над англійським містом, то: а) зовсім зруйнувала б звичайні будинки в радіусі до 3.000 стіп від середини вибуху; б) пошкодила б будинки так, що їх неможливо було б направити в радіусі до 1 милі; в) пошкодила б будинки так, що вони були б непридатні до житла без поважнішого ремонту, в радіусі до 1,5 милі.

Бомба, яка вибухнула б над Лондоном, знищила б зовсім 30.000 будинків. Поважно пошкодила б 35.000 і частково пошкодила б 50.000-100.000.

Таким чином 400.000 осіб стратили б дах над головою. Половина з того віднайшла б його після ремонту.

Англійці також обрахували середню кількість забитих від вибуху різних бомб в містах, де густота населення 1 особа на 1.000 кв. стіп, а саме:

500-фунтова бомба — 6 осіб;
1-тонова бомба — 30 осіб;
атомова бомба — 75.000.

В середньому англійському місті на одну атомову бомбу припадало б 50.000 убитих. А на одну німецьку бомбу V-2 прападало лише 15 осіб.

Вибух атомової бомби витворює хвилю, але з таким високим тиском, яке не можна порівняти з жодним іншим, викликаним нормальним вибухом. Атомова хвиля високого тиску відрізняється від хвилі Т. N. Т. не тільки своїм тиском і засягом, але також і довготривалістю. В той час, коли перша додатня хвиля звичайної бомби не триває довше, як пару тисячних секунди, хвиля атомової бомби триває мало не цілу секунду. Всі обсерватори вибуху в Ню Мексіко і в Японії стверджують, що хвиля тиску більше була подібна до дуже сильного подуву вітру, а не до гострого струсу.

Вибух атомової бомби викликає крім того дуже сильне випромінювання. Більшість з них можна означити як »світла« з дуже різними довжинами хвиль, — від так званої теплової хвилі, яка має дуже велику довжину, і до так званих промені гама, які є коротші від променів X, що вживаються в медицині. А ті промені, швидкість яких дорівнюється швидкості світла, можуть убивати людей, або викликати сильне попечення.

Пошкодження будинків від вибуху атомової бомби

викликається подвійним способом: перше — через подув, друге — від вогню, який повстає в наслідок теплового випромінювання. Тому, що тиск атомового подуву приблизно дорівнює тиску, який повстав би від вибуху в одному місці 20.000 тон T. N. T., можна було б сказати, що коли б цю кількість T. N. T. розкидати на більшій поверхні, то вона наробила б більше спусошень, але в дійсності воно не так, бо нормальний вибух нищить будинки тільки частково, а атомовий вибух — огортає будинок цілком і змітає його з поверхні землі, незалежно від його величини.

При всіх вибухах, по першій хвилі додатній приходить друга хвиля — від'ємна, тобто всисаюча, сила якої є далеко менша, а час її тривання багато довший. В наслідок цього, при нормальному вибухові більшість знищень повстає в часі всисаючого тиснення, тому, що час додатнього тиснення є дуже короткий. При вибухові атомової бомби більшість знищень робить перша хвиля.

Пораження людей при вибухові атомової бомби виглядали б так:

а) Попарення або попечення від: 1. ультрафіолетових променів або 2. вогню, викликаного вибухом.

б) Пораження радіоактивним промінням гама і бета, які в тій же хвилині з'являються.

в) Пораження проміннями, викликане з інших побічних джерел: 1. з матеріялів розбиття, які мають радіоактивні властивості; 2. з матеріялів, які стали радіактивними через вибух.

г) Механічне пораження від уламків, що летять в часі вибуху, та будов, що валяться.

д) Безпосереднє діяння тиску в часі вибуху.

Відомо, що проміння, проникаючи живі організми, спричинюють те, що атоми живих клітин набувають нових властивостей, або тратять частину своїх електронів, і через це наступають хемічні зміни, подібні до хемічного отруєння. Деякі промені, особливо гама, мають велику здібність проникання. Тому, незначно поражаючи шкіру, або інші органи, вони дістаються до мозку в кістках і убивають в крові білі тільця.

Проміння, яке є головною причиною поражень, можна укласти в такому порядку:

1. Проміння гама — є рід світляних променів X, але проникають глибше. Найкраща охорона перед ними — це буже густі матеріяли, як залізо або олово.

3) Проміння бета — з електронами дуже великої швидкости — легко поглинаються матеріялами. Навіть одяг у великій мірі може охоронити перед ними.

4) Невтрони — частини атома, які відділяються при розбитті ядра. Їх засяг є менший, як у променів гама або бета, але в полі свого засягу вони дуже сильні.

В Японії більшість поражень, причиною котрих були бета та невтронові проміння, головним чином наступили в першій хвилині вибуху. Щоправда, певна частина могла наступити й пізніше. Але стверджено, що всі вони наступили протягом першої хвилини. Поражень, викликаних спізненою радіоактивністю, не було. А проба на Бікіні підтвердила, що сила смертоносних променів може тривати кілька годин, днів, або навіть і місяців після вибуху. Якщо бомба вибухне невисоко в повітрі, то це проміння може бути великою небезпекою

При розщепленні урану, або плутону, атоми розбиваються на два легші і дуже радіоактивні атоми. Ці атоми, хоч після вибуху і широко розкидані, але біологічно дуже небезпечні. В Японії не було поражень ані від продуктів розщеплення, ані від частин вибухового матеріялу, ані від радіоактивності. Це тому, що бомби навмисне здетоновано на великій висоті. Але коли бомбу здетонувати близько до землі, або в воді, то радіоактивність може набрати великих розмірів, як це показала проба на Бікіні.

Як стверджено, тиск атомового подуву більший від усього, що дотепер було знане. Але факт, що в Японії не багато людей загинуло від подуву, і це треба завдячувати тій висоті, на якій вибухла бомба. Та висота була дуже старано обрахована, а саме так, щоб тиск подуву обняв якнайбільшу площу нищення, а рівночасно, щоб вибух не спричинив радіоактивности, що могло б пошкодити американському війську та вченим вступати на той терен. Але все таки тиск був досить сильний, щоб зруйнувати всі будинки за винятком будинків з бетоновими конструкціями, збудованих так, щоб могли витримувати землетруси.

Обраховано, що для ушкодження легенів людини потрібний тиск щонайменше 220 фунтів на один кв. цаль, а для ушкодження інших органів — ще більше. Натомість для зруйнування будинка вистачить значно меншого тиску, бо рішальним чинником є цілість сили (тиск, час і поверхня, на якій діє).

В Японії механічні ушкодження були значні. Велетенська сила вітру побила людей навіть на віддалі одної милі від центру вибуху.

Що ж до випромінювання, то можна визначити максимальну кількість, яку може витримати людський організм без ушкодження здоров'я. Ту кількість можна визначити двояко, тобто: або визначити кількість, яка може даватись стало, або одноразову максимальну кількість. Дані в цій справі оголошувати заборонено, але все таки подано вказівки, як проходить хвороба людини ушкодженої проміння в різних ступенях:

а) Ступінь дуже гострий: перший день, по одній двох годинах: млість і блювання; 2, 3 і 4-й дні — немає виразних проявів; 5-й день — розвільнення; 6-й день — блювання; 7-й день — запалення устної ями і горла; 8-й день — гарячка; 9-й день — раптове обезсилення і 10-й день — смерть. (Смертність правдоподібно до 100 відс.)

б) Ступінь ушкодження середній: 1-й день, по 1-2 годинах, — млість і блювання; 2-9-й дні — немає виразних проявів; 10-й день — починає випадати волосся; на 18-й день — брак апетиту і загальна слабість; 20-й день — гарячка; 21-й день — гостре запалення устної ями і горла; 27-й день блідість; 28-й день розвільнення і кровотеча з носа; 30-й день раптове обезсилення; на 31-й — смерть (смертність правдоподібно до 50 відсотків).

в) Ступінь ушкодження лагідний: від першого до вісімнадцятого дня — немає виразних проявів; 19-й день — починає випадати волосся; 20-й день — брак апетиту і загальне погане самопочуття; 22-й день біль горла; 23-й день — блідість; 24-й і 25-й дні — розвільнення; 26-й день — поміркोване ослаблення; 29-й день — видужання, якщо не появляться якісь ускладнення в наслідок попереднього поганого стану здоров'я, або інших ушкоджень

ЦІЛІ ДЛЯ АТОМОВИХ БОМБ

Тому, що атомових бомб не буде вже так багато в розпорядженні держави, можна припускати, що ціль для кожної бомби буде визначатись найвищим командуванням, наприклад: президентом, або комітетом начальників штабів, а не Головнокомандуючим на даному терені війни.

Найкращою ціллю для атомової бомби є велике місто, або промисловий осередок.

При виборі цілі в Японії — правдоподібно відіграли ролю такі погляди:

1. Засяг літака, який несе бомбу. Тепер правдоподібно цей погляд уже не має значення.

2. Бажання обсервувати бомбардування з ціллю установити його максимальні дії. Але тепер, коли бомба керується за допомогою радіо, цей погляд теж уже не має значення.

3. Можливість мати резервову ціль на випадок, коли б до першої цілі не можна було досягнути.

4. Моральний вплив на ворога.

5. Стратегічна вартість поверхні, призначеної для знищення.

6. Конечність знайти густо забудовану поверхню, щоб виконати найбільше знищення від вибухів і пожеж.

7. Бажання мати ціль, що не рушена ще попередніми атаками, щоб пізніше усталити силу діяння однієї атомової бомби.

Крім густо забудованих місцевостей, добрими цілями можуть бути великі скупчення війська чи морської фльоти.

Відповідною ціллю може також бути панцерник, бо проба на Бікіні показала, що кожний пароплав може бути атомовою бомбою затоплений, якщо вона упаде на відповідній віддалі, без різниці де вона вибухне: у воді чи в повітрі. А звідси виникає, що положення великих панцерників, як панів моря, є захитане. Натомість виростає значення панцерників менших, але швидших.

При виборі цілі належить прийняти до уваги висоту, на якій бомба має вибухнути. Зменшення висоти може посилити знищення, а разом з тим зменшити площу того знищення. При тому, в міру того як зменшується висота, радіоактивізація збільшується терену.

ЗАСОБИ ПЕРЕВОЗУ БОМБИ ДО ЦІЛІ

Майбутність атомової бомби в великій мірі залежить від розвитку засобів її перевозу. З тієї кількости бомб, які вибухли до цього часу, одна була підвищена на сталевій вежі, три скинуто з літаків, а одна була занурена в воді (проби вибухів в СССР нам невідомі). Цей останній спосіб доводить, що бомби мижна буде перевозити підводними човнами, які можуть стати грізним ворогом навіть найбільших панцерників.

Однак, головним засобом переносу атомової бомби є літак і далекосяжна керована ракета. Можна сказати, що в недалекому майбутньому появляться літаки, які з довільної бази зможуть заатакувати кожний пункт на земній кулі.

Першим кроком на дорозі розвитку керованих ракет є літак, керований за допомогою радіо. Цей літак може летіти і приземлюватись, будучи керованим з літака-матки. Але сьогодні можна сказати, що цей літак може літати і бувши керованим із сталої бази. А для найбільшого засягу й швидкости буде вжито ракетну рушійну силу.

ОБОРОНА ПРОТИ РАКЕТНОЇ БОМБИ

Науковці, які працювали над атомовою бомбою, признають що вони не бачать можливостей оборони перед нею. Не відомо, чи вдасться це питання розв'язати.

Декотрі журналістичні повідомлення фальшиво оцінили спробу на Бікіні, бо не брали під увагу того факту, що спроби були переведені з уваги на скупчення найбільшої кількости панцерників. Але не треба забувати, що панцерники є конструкціями, спеціяльно відпорними проти струсу.

Неможливість оборони проти атомової бомби підкреслюють труднощі оборони проти звичайного налету. В останній війні налет, в якому втрати виносили 25 відс., був неоплатний, а такий, в якому було перехоплено 90 відсотків літаків, був цілком невдалий. Але при вживанні атомової бомби вистачить, коли один відсоток досягне цілі, щоб ворог стратив одно місто. Картина виглядатиме ще гірше, коли взяти під увагу, що ні одна з німецьких ракетних бомб оборонцями не була перехвачена.

Розпорошення і сховища — є певна пасивна охорона. Але ж розпорошення міст не можна досягнути; вибудування будинків, які могли б протиставитись засягові бомби, або тиску вибуху, є можливе, але кошти були б неймовірно великі.

Американське міністерство війни подало ступінь, до якого ці два засоби можна вживати. Ясно, що насамперед мусять бути забезпечені засоби сполучення.

Проти тиску вибуху будови можуть бути забезпечені шляхом:

а) зміцнення їх;

б) вживання форми, відпорної проти тиску вибуху;

в) вживання динамічних конструкцій, які охоронили б будову перед ударом або тиском вибуху бомби. Охорону перед тиском вибуху може дати також місцевість.

Охорона людей перед наслідками попарення від блиску є цілком легка. В Японії ствержено, що навіть одяг запевнює цілковиту охорону. Можна сказати, що кожна річ, яка знаходиться між осередком вибуху і людиною, дає до певної міри охорону. Що ж до охорони перед іншим промінням, то ця проблема теж може бути розв'язана додатньо, коли буде вжито спеціяльні субстанції. Хоч точні дані зараз не можуть бути виявлені, але можна ствердити, що верства бетону, або іншого будівельного матеріялу запевнює людям охорону перед промінням на віддалі пів милі від місця вибуху!

ВПЛИВ АТОМОВОЇ БОМБИ НА ТАКТИКУ І СТРАТЕГІЮ

Всяке згущення будинків і фабрик, а також концентрація війська чи фльоти є дуже небезпечні.

Належить підкреслити, яке значення має поготівля війська, як рівнож і відповідне його приготування. Тому, що, тримати ціле військо в сталім поготівлі неможливо, то готовими до негайного виступу насамперед повинні бути частини атомової контратаки. Незалежно від того, увесь воєнний матеріял повинен бути в руках війська ще перед вибухом війни, а військо мусить бути старанно вишколене; це особливо торкається командного складу і зв'язку, а то з уваги на можливість заломання його в наслідок атомової атаки.

ВПЛИВ НА ПРОЄКТУВАННЯ

Досліди на Бікіні дали особливо катастрофічні наслідки на надводних конструкціях фльоти. Не підлягає ніякому сумніву, що насамперед мусять бути забезпечені радарові і протипожежні прилади. Хоч в ширшому розмірі провадяться досліди на різного роду предметах, але тяжко сподіватися, щоб вдалося досягнути змін для збільшення відпорности діянню бомби. Всі предмети виряду будуть оброблені способом, згідним з вимогами їх призначення.

ВПЛИВ НА ОРГАНІЗАЦІЮ ВІЙСЬКА

Тепер єдині військові органи, що мають справу з атомовою бомбою — це організація „Manhattan Project" і летунство. Більшість праці і улаштування тієї установи виконує цивільна комісія атомової енергії (Atomic Energy Commission). Решта напевно залишається в руках війська.

Якщо ходить про дотеперішній склад „Manhattan Project" — більшість складається з старшин саперів. Однак треба припускати, що в майбутньому постане окремий корпус атомової зброї.

Атомова бомба вимагає створення спеціяльних частин, незалежно від тих, котрих єдиним призначенням є кидати бомби на цілі. Наприклад, може бути спеціяльна проти-радіоактивна частина, завданням якої було б:

1. дослідження збомбованих районів з метою визначення ступеню їх радіоактивности;
2. унешкідливлення районів і річей, які в наслідок вибуху бомби, стали в небезпечній мірі радіоактивні;
3. вишколювання відділів в тій ділянці.

Рівно ж потрібні відділи, які охороняли б атомові бомби від часу їх виготовлення і до моменту їх скинення.

А коли буде заведено інші види атомової зброї, а особливо стрільна, керовані з бази — виникне потреба створення нових відділів.

Переклав І. П.

ГОЛОС МОРЯКА

Лист до Редакції

Високоповажаний Пане Редакторе!

В часописі »Сучасна Україна« ч. 20 вміщено рецензію на воєнно-науковий журнал »Перемога«, автор якої критикує авторів статей про радар, »Пропаганда, як окремий рід зброї« й інших. Не входжу в те, хто з цих панів має рацію, тим більше, що автор рецензії більше використав журнал »Перемога« як підставу для пропаґанди політичної лінії групи до якої він належить ніж для фахової критики і тому не помітив більших недоліків в статтях журналу, ніж ті, про які він згадав А може це сталось тому, що група, до якої належить і автор рецензії, має стільки ж знавців військової справи, як і ЗЧОУН.

В згадному журналі є стаття п. Ярослава Курдидика про майбутню Чорноморську Фльоту, яка також заслуговує на увагу критики.

З історії Чорноморської Фльоти відомо, що доти, доки Туреччина не по боці Росії, російська фльота в Чорному Морі — безсила. Ось факти з часу кримської кампанії. Туреччина, яка володіє Дарданелами і Босфором, пропустила союзну фльоту в Чорне Море і російська фльота була змушена на самогубство, що й було виконане по розпорядженню адмірала Нахімова. В першій світовій війні Туреччина знову була проти Росії і пропустила в Чорне Море два німецькі крейсери „Goeben" і „Breslau" (пізніше куплених турками разом з залогами і переіменовані на „Sultan Yavus Selim" і „Midilli"). Ці крейсери, що очолювали турецьку фльоту, ходили безкарно під носом у москалів і тримали всю чорноморську російську фльоту в постійному страху. А турецький крейсер

З документів »Служби Безпеки«

Криваві »подвиги« бандерівської »Служби Безпеки« в Україні відомі українському громадянству. Але ці злочинці, що вбнвали на Рідній Землі всіх, кого їм хотілося, без вини, без слідства і суду, продовжують свою »патріотичну діяльність« і на еміґрації. »Служба Безпеки« — це головна підпора бандерівської партії, як організація терору. Однак бандерівці, »принципові« терористи, пробують ставати в позу »цензорів моралі« і навіть відважуються закидати іншим неетичність. Ось, наприклад, бандерівський »Український Самостійник« (Мюнхен, 15. 7. 51 р.) пише:

»Ми ...мали змогу переконатися, що середовища УНРади розуміють суспільну мораль інкше, як ми«.

Щоб наше громадянство знало, які »моральні« люди сидять у партії Бандери, особливо ж у »Службі Безпеки«, подаємо один документ із архіву цієї терористичної орган'зації. Цей документ СБ говорить про діяльність СБ в таборі для ДП в Райтерсайх, у Німеччині, між Фюртом і Ансбахом. Цей табір для українців (тепер зліквідований) складався з дерев'яних бараків, розміщених у лісі. За мешканцями табору слідкувала »Служба Безпеки«. Управа була бандерівська. На чолі місцевої СБ стояв тупий і малописьменний садист, відомий в бандерівській партії, як »Скала«. »Скала« знущався над людьми, що не хотіли коритися бандерівській диктатурі, і взагалі любив кожному показати »владу«. Бив він свої жертви гумовими палицями. Люди в таборі були зтероризовані, бо знали, що СБ має зброю і може »зліквідувати« кожного, хто насмілиться проти бандерівців виступити. Нижче поданий документ — це скарга члена СБ на згаданого »Скалу«. Документ подаємо з додержанням »правопису« оригіналу. Нехай читачі самі переконаються, які люди мали б керувати »українською державою«, коли б »краєве правління« Стецька-Бандери запанувало на Україні після »акту 30.червня«

П Р О Т О К О Л

Я иищче підписаний хочу предложити де які факти які неповинні бути серед наших людей, які були зроблені Другом Скалою який очевидно не тільки підриває сам собі свій авторитет, але і загальний поряд з украінеьким суспільством.

1. Скала як відомо навязав контакт з одним чоловіком котрий є прихильником нашим називається Петрів Осип, оджеж підіслав його до шайки злодійської в котрій знаходяться також і комуністи (наша заувага Поперш Скала і Петрів здається що малиб вони щось скористати і не робити ніякого вжитку аж по якомусь часі, але їм це не вдалось бо поліція скоріш наскочила). (Отже, автор протоколу закидає своїм товаришам не злочин, а тільки, що не вміли заховати його від поліції — прим. Редакції)
Коли Петрів попадає в руки поліції де скала не поінформував нікого з своїх тоді в неприсутності Петрового іде до його жінкі (нешлюбної) і там нальством (насильством? — Ред.) хоче її взяти де при тому клянеться на чому світ етоїть що він нікому не скаже. По часі коки Петрів є вільний жінка його оповідає йому.

2. Наш кандидат котрий тепер виїхав до Австралії підшукав дві запальнічкі (револьвери — Ред.) в Штефанскірхен де їх дістав ґратісово між своїми друзями і він їх передав для нас з тим що йому заплачено дорогу яка коштувала 50 мар. Скала зробивши в цей спосіб що до касової книги вписав що ті запальнічкі коштували 150 мар.

3. Приймак наш кандидат зорганізував у Борецького шопку (рушницю? — Ред.) котра вартувала около 400 мар. і передав її для нас у руки Скали; куди ці гроші чи шопка пішла не відомо, проситься цю справу в и я с н и т и.

4. Подібна справа до цієї саме. — Зорганізовано вісім кіля тобаку, — де він подівся і куди він пішов є не ясним для нас.

5. Як відомо до нас була передана одна кубіта по національности чешка — прибула з Ерлянґену в перших початках відносини його до неї були дуже добрі через якийсь час. Одного дня з невідповідною поведінкою почав братись силою до неї — де при тому витягнув прутик з тим що вона не допустила до себе і при тому обдерла руки та лице, від того часу почав ворогувати, та називати большевицькою конфіденткою. Дальше він побачив що наш член призвище Мостовий котрий виїхав до Канади з нею проходився і тоді в недовгому часі викинув його з наших рядів — де це було не на місце зроблене а друге що Мостовий мав також дуже багато праці за собою.

6. В році 1947 був наш кандидат караний 5-ма буками, та зказав йому д. Скала що не вільно зказати нікому, бо тоді одержить більш. По якомусь часі сам Скала правдо подібно розказав, та потім хлопці сміялись з кантика.

7. Подає наш кандидат слідуюче: що одного разу назвав його Німецьким виcлужником за те що знаходився в Галицькій Дивізії оджеж проситься о це що є намічене о вияснення чому і за що мене очернив як я почуваюся не винним, а також виконував усі обовязки які були на мене накладені.

8. Доповнення. Тоді коли Петрів поїхав на суд ровером і там йому цей ровер вкрадено. Тоді Скала сказав до Питрового О. що він його не посилав та варто б йому дати за це 25 буків оджеж це все між іншим єне на місце роблено і так не повиннось вести праці, де також про дрібні не дотягнення тут не згадується.

Постій дня 8.X.1948. Слава Україні!

Ничай

Наведений документ сам за себе говорить, і нема потреби давати до нього пояснення. Це свідоцтво морального убожества бандерівської групи, що для досягнення своїх темних цілей спирається на всякий злочинний елемент.

Дійсно, »суспільна мораль« у бандерівців не така, як у демократів, тільки що бандерівцям нема чим хвалитися...

„Medjidji" в 1916 р. вночі проти Великодня підійшов до самої Одеси і обстіляв її, але с невідомих причин сам вигнався на хвильоріз і розбився. В другій світовій війні Чорноморська Фльота цілком не знищена була лише тому, що Туреччина не брала участі в війні і рештки фльоти на чолі з лінкором »Паріжская Комуна« і крейсером »Профінтерн« сховались під самим кордоном Туреччини в Сухумі. Сьогодні Туреччина є проти Москви і якщо в третій світовій війні, що є неминуча, вона пропустить західній флот в Чорне Море, а Москва не дуже міцно стоїть в портах Болгарії і Румунії, розгром Чорноморської Фльоти забезпечений.

Якось не зовсім зрозуміло у п. Курдидика. Про кораблі що зараз є в Чорному Морі він подає 2 лінійних кораблі »Севастополь« і »Джулію Цезар« по 23 рег. бруто тон (не 23, а 25,4 т.), два крейсери типу »Кіров«, один легкий (як видно не типу »Кіров«), 8 одиниць винищувачів (яких?) 10 торпедних кораблів(?) (а хіба крейсери і винищувачі не торпедні кораблі? Чи крім торпедних катерів, існують в пана Курдидика спеціяльні торпедні кораблі?), 50 підводних човнів (можливо) і далі подає 60 мінних загороджувачів та 80 катерів (яких, автор не пише; цікаво, що це за катері?). Отже, 2 лінкори, 3 крейсери, 8 винищувачів, 10 торпедних кораблів, разом 23 одиниці надводної фльоти. Цікаво, які ж завдання мають 60 мінних загороджувачів, про які пише автор?

Наскільки мені відома Чорноморська Фльота, то думаю, що навіть такий устарілий англійський лінкор, як „Rodny" або лінійний крейсер „Hood" (потоплений німецьким лінкором „Bismarck" в останній війні) при участі декількох есмінців розгромити б советську Чорноморську Фльоту, бо все те, що большевики тримають в Чорному Морі — старий мотлох. В Балтійській Фльоті, де нараховувалось понад 60 одиниць надводної і підводної фльоти, було лише 2 мінні загороджувачі, завдання яких було ставити морські (цукрові) міни. Але, якщо ці міни треба було поставити »під носом« у ворога або закрити фарватер, то це завдання виконують часто есмінці (ескадрені міноносці). Їх, правдоподібно, називає п. Курдидик винищувачами (з німецького Zerstörer), в морській же термінології винищуваче швидше можна назвати торпедний катер, бо він завдяки стоїй швидкості, торпедним апаратам і кулеметам є дуже сильною зброєю проти великих кораблів. 60 же мінних загороджувачів в Чорному Морі не потрібно і не може бути. Зате потрібна чимала кількість тральщиків для очистки від мін чужих територій. Ось про тральщик п. Курдидик нічого не сказав.

Так військово-наукові статті не пишуть. Якщо Редакція журналу »Перемога« не має фахівця з військово-морської справи, то краще взагалі не рухати цієї теми. А якщо такої статті вже аж так хочеться, то можна попросити когось з бувших совєтських моряків (а їх багато на еміґрації) і він її напише. Не треба шукати »старшин«(!), бо кожний моряк (отой, що його сьогодні цькують »патріоти партій« і чіпляють йому епітети »комуніста««) напевно напише кращу статтю. Бо ж прочитавши журнал »Перемога« складається враження ніби в нас немає жодного військового фахівця. А вони таки є. Правда, вони мовчать, але до певного часу.

З глибокою до Вас пошаною

Гордій Пікучий, моряк-водолаз

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ В СПРАВІ ВІЙСЬКОВО-НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА

Головна Команда УНҐ в своєму Бюлетені ч. 10 заняла становище до справи т. зв. координації вояків довкруги Військово-Наукового Товариства та його журналу „Перемога". У відповідь на нашу статтю голова ВНТ пан генерал М. Капустянський та член Секретаріяту Управи ВНТ пан полк. М. Стецишин, опублікували в газетах „Українське Слово" ч. 512 та „Український Самостійник" ч. 36(86), вияснення Головної Управи ВНТ та редакції журналу „Перемога".

В цьому виясненні п. ген Капустянський м. і. пише „...в статті в непристойний та неправдивий спосіб кваліфікується членів Управи та основоположників Українського Воєнно-Наукового Товариства і вилоненої ними редакції воєнно-наукового журналу „Перемога". Вважаю своїм обов'язком рішуче опрокинути ці твердження"...

Далі в виясненні ген. Капустанський повідомляє, які вояки беруть участь в роботі ВНТ та його журналу, перераховує завдання Товариства та при кінці заявляє: »Що ж торкається концепції „двоподілу" вояків, то перед маєстатом вирішальних подій і наших завдань, вона є шкідливою, а політично-стратегічно недоцільною, і повинна бути засуджена вояками, громадянством, а теж і членами Української Національної Ґвардії. А створено буде спільними зусиллями єдину українську вояцьку непереможну когорту".

Докладніших пояснень, в чому заключається „непристойність та неправдивість" виступу ГК УНҐ та її концепція „двоподілу вояків", пан генерал не подає. Щоб громадянство і члени УНҐ знали, за що вони мають засуджувати Головну Команду Національної Ґвардії, ми також вважаємо своїм обов'язком подати цією дорогою додаткову інформацію до статті в Бюлетені ч. 10, а саме:

1. УНҐ ніколи не виступала і не виступає проти пляну організації Військово-Наукового Товириства та його журналу. Навпаки, Національна Ґвардія спочатку цей плян повністю підтримувала і навіть Начальник Головного Штабу УНҐ написав проєкт статуту для цього товариства. УНҐ тільки поставила умову, щоб Товариство та його журнал стояли на демократичних позиціях і підпорядкували свою діяльність директивам Національної Ради та гуртували в своїх рядах дійсно військово-наукові сили і давали високоякісні військово-наукові публікації, а не просочували дешеву агітацію під науковим шильдом.

2. УНҐ відмовилася від участи в роботі ВНТ та його журналу тільки тоді, коли п. ген. Капустянський запросив до участі в Товаристві тоталітарних фашистів з групи Бандери та інших явних антидемократів, серед яких немає жодних військових науковців. Товариство та його журнал зроблено не органом продержавним, а чимсь в роді приватного підприємства. Військова наука та діяльність військових організацій ніколи не можуть бути нічиїм приватним ділом. Військовість, це суто державно-політичний фактор. Люди, що зійшлися в ВНТ не є аполітичні, а репрезентують чітко окреслену політичну лінію. Вони не визнають засад демократії, а стоять на тоталітирних позиціях і всіма силами поборюють державну концепцію Української Народної Республіки.

3. Таку ров'язку проблеми ВНТ та його журналу Головна Команда УНҐ вважає за недопустиму з слідуючих причин:

а) чесні демократи не мають ні політичного ні морального права та тактичної потреби сідати дебудь за один стіл разом з явними ворогами демократичного світогляду. Всі тоталітаристи оголосили вирок смерти на демократію і тільки чекають нагоди цей вирок зреалізувати;

б) особа, яка займає офіційне становище в Уряді демократичного Державного Центру, ні в якому разі не має права засновувати якісь „приватні" товариства вояків, а повинна виконувати тільки ті директиви, які вона має від Державного Центру. Вся діяльність офіційної особи повинна йти тільки по тій лінії, яка не суперечить ідеологічно-політичним засадам, на яких даний державний центр базується. Державний Центр УНР базується на принципах демократії від 1917 року. Контакти і співпраця урядової особи цього центру з елементами, які його не визнають, компромітують Державний Центр в очах України та цілого демократичного світу. Пан ген. Капустянський може приватно контактуватися з ким йому подобається **тільки тоді, коли він не буде міністром Уряду УНР.**

4. Ці принципові застереження Головна Команда УНҐ зафіксувала в постановах свого Пленуму дня 1.7.1951 року і постановила відкликати всіх своїх членів з ВНТ та редакції журналу „Перемога". Ці постанови та їх застереження були своєчасно офіційною дорогою доведені Головною Командою УНҐ до відома п. ген. Капустянського. Пан ген. Капустянський ці застереження зігнорував і вважає постанову Головної Команди УНҐ за фальшиву амбіцію кількох людей, а не волевиявлення всіх членів УНҐ. УНҐ хотіла обмежитися тільки відкликанням своїх членів з ВНТ, натомість п. ген. Капустянський розпочав явно сприяти тенденції розколу УНҐ з її нутра, бунтуючи членство УНҐ проти свого керівництва. Ця тенденція також виявлена в останніх словах цитованого вияснення ген. Капустянського опублікованого в згаданих часописах.

5. Деякі члени УНҐ ще перед постановою 1.7.1951 р. дали свої праці в журнал „Перемога", а потім перестали там співпрацювати. Натомість член УНҐ полк. інж. Михайло Магнетеско намагався далі виконувати обов'яз-

ки секретаря редакції та під впливом ген. Капустянського почав виломуватися з організаційної дисципліни, виступаючи проти політичної лінії Бюлетеня та всіх інших постанов Головної Команди УНҐ. За організаційну несубординацію полк. інж. Магнетеско був виключений з УНҐ. До внутрішнього розколу в рядах УНҐ не дійшло із-за політичної свідомости та організаційної солідарности її кадрів. Більшість членів Головної Команди УНҐ рішуче осудили всі наведені потягнення ген. Капустянського, а різні провокаційні пропозиції полк. інж. Магнетеска були одноголосно Головною Командою відкинені, разом з виключенням його з організації.

6. Національна Ґвардія ніколи не започатковувала жодного двоподілу вояків, що його приписує п. ген. Капустянський Головній Команді УНҐ. Цей двоподіл залежний не від вояків, а від політичних партій, що несуть відповідальність за всенаціональну політику. Цей двоподіл на еміґрації 45-х років зробила група Бандери та їх союзники монархісти, що себе „блискучо відокремили" від Національної Ради. Розкол має свої не поверховні, а глибші ідеологічно-політичні причини. Він датується не з еміґрації, а від 1917 р. Вже тоді монархісти поборювали українську демократію, а націоналісти почали її поборювати від 1930 року і поборюють до сьогодні. З таких причин УНҐ, як демократична військово-революційна організація, ніколи не піде на яку-будь співпрацю з ворогами демократії та Державного Центру УНР.

7. Вся відповідальність за наслідки такої дволичної військової політики ген. Капустянського спадає на ОУН-Мельника, від якої він делегований в Уряд УНР. Ця партія з одного боку, офіційно вступила в Національну Раду, а з другого, постійно веде неофіційні переговори з групою Бандери про „мир" між націоналістичними групами, які проголосили свою власну „державну концепцію", ОУН-Мельника і ОУН-Бандери в'яже їх одна ідеологія і тоталітарна програма. Головна Команда УНҐ також звертала увагу Проводові ОУН-Мельника, що з рації її участи в Державному Центрі УНР всякі переговори з групою Бандери будуть трактуватися, як безпринципний антидержавний акт.. Або ця партія мусить всякі контакти з антидержавними елементами припинити, або вона буде стреміти до об'єднання з Бандерою. В такому випадку їй не може бути місця в Національній Раді. Коли ген. Капустянський, член Уряду УНР, містить свої комунікати в газеті Бандери »Український Самостійник" то це свідчить, що він свою „політичну лінію" — союзу з бандерівцями — веде свідомо і послідовно. Але українське демократичне воїцтво за тією „лінією" не пішло і ніколи не піде.

Головна Команда
Української Національної Ґвардії

Д-р Богдан Феденко

СССР перед рішенням

Світ перебуває в постійно зростаючому напруженні. Однак події, що раніше викликали б загальну тривогу, сприймаються тепер, як щось звичайне. Народи вже звикли до цього стану і мало сушать собі голову майбутнім. Турботи за майбутні події це повинність спеціялістів політики і стратегії. Тільки деколи якась більша подія ставить перед кожним питання: чи буде війна, коли буде війна, як врятувати мир?

Щоб зрозуміти сучасне положення, треба вернутись до кінця останньої війни. В 1945 р. гітлерівська Німеччина була розбита. Советська армія після тяжкої війни втратила всяку дисципліну. Тільки армії західних держав були в повній силі. Однак у них було непереможне бажання вернутися додому, перейти до пивільного життя. З СССР західні держави мали підписані договори. Їхня власна пропаганда, що в часі війни прославляла геройство советської армії і »демократизм« комуністичного уряду, вплинула на них. Супроти СССР вжито правил чесної гри. За великі жертви Советського Союзу йому дозволено поширитись на чужі території. Америка була готова йти назустріч всім бажанням СССР.

Тільки Англія не хотіла жертвувати своїх інтересів на користь Москви. Одначе їй довелося два роки самій держати Грецію проти советського натиску, аж поки не настала зміна американської політики. Ця зміна дозволила витиснути большевиків в 1947 р. з Ірану. Американці переконалися, що СССР має необмежені апетити і через уступки вони тільки ростуть. Тому не можна допустити до дальшого поширення СССР. Це так звана Труменова доктрина.

Розбита війною Европа перебувала в безпорадному господарському стані. Вплив комуністичних партій збільшувався. Могло настати комуністичне завоювання Европи без війни. Проти цього американці виставили плян господарської відбудови т. зв. Маршалів Плян. Господарство Европи поправилось. Надії Москви на внурішні комуністичні переворотн пропали.

Тим часом Москва збільшила свої вплнви в державах-сателітах. Це ще дужче насторожило західні держави. Спроба захопити Берлін не вдалася через рішучість Заходу. Наслідки цих советських акцій були: Брюссельський договір з 13. березня 1948 р. і Атлянтійський Пакт з 5. квітня 1949 року.

Одначе всі ці союзи мали тільки намір відстрашити СССР. На ділі Захід мало озброювався. Здавалося, що господарський добробут найкраща зброя проти комунізму. Головна ж надія була на атомову бомбу. Вона була в американських руках. На думку знавців, СССР мусів би працювати ще багато років, щоб виробити свою атомову зброю.

Осінь 1949 року принесла несподіванку, В СССР відбувся атомовий вибух. Це стало сигналом для небувалого в мирні часи зброєння західних держав. Надія на атомову монополію Америки пропала.

Поки західний світ захоплювався обороною Берліну, китайські комуністи взяли владу в цілій країні. СССР здобув величезне підсилення в Азії.

В Европі одначе сталася немила Москві несподіванка. Комуністична Югославія покинула співпрацю з СССР. Тито виступив проти російського імперіялізму.

Червень 1950 р. приніс корейську війну. Захід тут показав, що він вирішив збройно противитися поширенню советського впливу. Кінець 1950 р. ще збільшив напруження. Комуністичний Китай вмішався в корейську війну. Мало хто вірив в збереження миру в ту хвилину. Але війна не поширилася.

Видатки на озброєння зросли на Заході майже до воєнних розмірів. Через два роки Захід зможе оборонити Европу перед совєтським наступом, але тепер ще не може. Чи це не було причиною переговорів про перемир'я в Кореї, до яких дала почин Москва в перші роковини війни? Чи не хоче Сталін заспокоїти цим західні держави? Може уряд СССР хоче спинити бурю, яку сам викликав.

Однак переговори в Кореї не привели до яких-небудь мирних наслідків. Напруження не зменшилось, бої відновилися.

В березні 1951 р. почалася в Ірані криза в справі нафти. Іран знаціоналізував нафтову промисловість, яка була в руках Англо-Іранської Компанії. Згідно з договором, це товариство мало право користуватися нафтою аж до 1993 р. Криза викликала велику тривогу в світі. Іранський уряд рішив, що, з огляду на положення Ірану між великими державами, Англія піде на уступки, щоб не спровокувати війни. Англійська поведінка справді дуже поміркована, але перські вимоги йдуть занадто далеко. Не знати, чим може вся ця суперечка закінчитись. Не знаємо також точно, як була замішана Москва в іранській суперечці за нафту, відомо тільки, що вплив Москви на Персію був. Користь з цього конфлікту має тільки Москва. Продукція нафти в Ірані стала. Це великий удар для західніх демократій.

Совєтська загроза викликала також чималу політичну активність для прихилення на бік західньої оборони бувших ворогів демократичних держав з минулої війни — Японії і Німеччини. Військові спеціялісти ствердили, що без німецької участі Европи не можна оборонити. Також Японії треба дати можливість самооборони для вдержання миру на Далекому Сході та для підсилення західних демократій. Японська проблема простіша за німецьку. 8. вересня 1951 р. підписано в Сан Франціско мир з Японією. Японія одержала права суверенної держави, в цім і право на самооборону. З Америкою Японія зразу підписала союзний договір про спільну оборону і дала американцям право держати військо в Японії.

Німецька проблема значно складніша. Ця країна розділена на дві частини. СССР всяким способом старається затримати озброєння Німеччини. Америка і Англія намагаються перебороти французькі застереження в цій справі.

Небезпека московського імперіялізму примусила Америку шукати зв'язків з Еспанією генерала Франко. Еспанія дістає американські кредити для розбудови оборони. Це поважно занепокоїло членів атлянтійського пакту на европейському континенті. Втягнення Еспанії в европейську оборону тепер свідчить про недовір'я американців до оборонної сили своїх союзників в Европі і про передбачення можливости скорої війни, з окупацією великої частини Европи аж до Пірінеїв совєтською армією.

Куди йде розвиток подій? Тепер найнебезпечніші місця світової політики — Корея, Іран, Югославія, Німеччина. Західній світ мобілізує свої сили. Матеріяльні засоби західніх держав далеко перевищують ресурси Совєтського Союзу. Через два роки напад на Захід буде від самого початку безвиглядний. Европу можна буде оборонити.

Дальше озброєння західних держав буде постійно знижувати життєвий рівень, і доки існуватиме СССР, не буде вигляду на обмеження озброєння. Такий стан може викликати в демократичних державах ще більшу ненависть до московського імперіялізму.

СССР не може тішитися наслідками своєї політики, яка викликала воєнне поготівля в демократичному світі. Спроби затримати цей розвиток засобами пропаганди, як мирові резолюції і подібні демонстрації, і спроби саботажу, не приносять бажаних успіхів. Провідники СССР мусять бачити, що час працює не для них. Відкладання зудару збільшує певність поразки. Тому Москва зробила навіть в державах сателітах різні приготування до війни. Збільшено і озброєно армії цих держав. У війську заведено скрізь совєтські порядки. Збудовано великі летунські площі. З причин безпеки перенесено деякі важні фабрики з держав сателітів до СССР.

Коли уряд СССР хоче використати теперішню переходову слабість Заходу, він мусів би викликати війну до двох років. Чого большевицькі ватажки ще чекають? На це питання важко відповісти. Може бути, що вони ще хочуть удосконалити озброєння своїх армій, або хочуть розвинути свою атомову бомбу так, щоб зразу завдати демократичним державам рішальний удар.

Ясно, не можна закидати урядові СССР, що він обов'язково хоче війни. Ні, він би з великою охотою ковтнув світ без війни. Світ одначе тепер без війни не дасть себе покорити і, навпаки, через деякий час може стати небезпечним для існування СССР. Тому Совєтський Союз стоїть перед вибором: або він піде на ризико війни тепер, маючи перевагу і надію на успіх, або він ждатиме часу, коли західні держави матимуть велику перевагу. В цьому другому випадку катастрофа для СССР неминуча. Близька майбутність покаже, на що рішаться большевицькі керівники.

—**—

НОВА ЗАТІЯ УКРАЇНСЬКИХ ФАШИСТІВ

Після невдачі всіх своїх плянів, направлених на те, щоб осідлати українську еміграцію, бандерівці пустили в світ ще одну спробу:

З Мюнхену, з відомого кубла бандерівського фашизму на Дахауерштрассе, група політично наївних людей розсилає, з наказу бандерівських шахраїв, запрошення до українських громадян записуватись в Союз (Спілку) Визволення України«. Також програму і статут цього »Союзу« розсилають ініціятори цієї нової організації.

Під запрошеннями підписані самі »східняки«, відомі поплентачі фашиста Бандери. Є там гетьманець В. Гришко, є п. Калинник, відомий начальник бандерівського комсомолу, є п. Ващенко, бандерствуючий педагог старого віку, що вже не розбирає де права рука, а де ліва, підписаний там і його ровесник — археологічний гетьманець п. Щербаківський, і подібні »викопалини«. Ці люди пишуть, що вони хочуть боротися за »українську державу« і кличуть »до згоди в сімействі«.

На ці гарні слова бандерівських поплентачів кожний український демократ може дати тільки одну відповідь: »Не тратьте, куме, сили!« Поминулись вже вам, панове бандеро-гетьманці, ті часи, коли ви, прикривши свої правдиві імена »івасями«, »марцеліями« »кільськими«, »петренками« й іншими, одягнувши обманством чужий однострій, сиділи по »гінденбурґалеях« і інших місцях і за пачку цигарок, продавали людей, які були винні тільки в тому, що виступали проти вашого бандитизму по УНРА-ІРО-вських гетах та проти вашої спекуляції кров'ю борців-революціонерів на Батьківщині. Поминулись вам також ті часи, коли ви палили в таборових кочегарках трупи замордованих »службою братовбивства« українців, як большевики у 1918 р. в корабельних кочегарках Чорноморського Флоту українців-моряків. Сьогодні самою фразою про »українську державу« нас не піймаєте. Бо український демократ питається: »А яка має бути та держава, за яку хочуть »боротися« панове Калинники і вся Бандеро-Скоропадщина«? Український народ власною волею і силою створив свою демократичну незалежну державу — Українську Народню Республіку ще в 1917 році. Скоропадщина, на німецькій службі, зруйнувала Українську Народню Республіку, але незабаром сама, при спробі передати Україну під владу Москви, загинула під ударами української демократичної революції. Ця революція відновила Українську Народню Республіку під проводом Симона Петлюри. Армія Української Народньої Республіки боролася далі, до крайньої можливости, за свободу народу.

Бандера проголосив в 1941 р. свою фашистівську »українську державу« на зразок Скоропадського, під протекцією Гітлера і знов же з »скоропадським« успіхом. Правда, для Гітлера це була велика послуга, бо Бандера допоміг йому своїм проголошенням викрити багато патріотів-українців, яких Гітлер пізніше знищив.

Коли панове з »Союзу Визволення України« хочуть ще раз повторити бандеро-скоропадський експеримент, то нехай знають, що їх затія кінчиться так само ганебно, як і всі попередні. Український народ іде до бою під прапором Української Народної Республіки. Бандеро-гетьманського фашизму Україні не треба.

Жалюгідний є той народ, котрий з радістю не жертвує всім за свою честь.

Веллiх

ЛІТЕРАТУРНА СТОРІНКА

Гордій Пікучий

ДЕНЬ ПРАВДИ

(Спогад)

Після придушення повстання моряків Кронштадту в 1921 році, Москва довго ламала собі голову над проблемою із якого прошарку населення брати молодь до червоного флоту, щоб на майбутнє уникнути подібних випадків. Для цього був мобілізований ввесь партійний актив і над флотом прийняв шефство комсомол.

В 1927 році попав до Балтійського флоту і автор цих рядків, як робітник залізорудного Кривого Рогу. З прибуттям новобранців, поруч з військовою наукою, розпочалась і »ідеологічечкая обработка« молоді — так званні »політзанятія«. Вивчались біографії »вождів«, тогочасні біжучі події, як-то: бльокада, капіталістичне оточення, шпигунство і т. д.

Одного дня головною темою »політзанятій« стало »шахтинське шкідництво і його головний діяч Колодуб«.

Повсякчасне нагадування про шкідників та шпигунів. 1929 рік. Початок колективізації, конфлікт з китайцями із-за китайської східньої залізниці (К. В. Ж. Д.), значення піднятого з дна моря англійського підводного човна L-55, »куркульські вилазки проти советської влади«, вишкребли ще якийсь пакт Келоґґа і цими темами, що сиділи в печінках кожного, політруки забивали голови моряків.

Як новобранець, я був призначений команду водолазів. В кінці 1928 року, коли підводний човен L-55 уже витягнули з води, всіх водолазів, крім ЕПРОН-у (Експедиція Подводних Работ Особого Назначенія), розмістили на кораблі. Я і мій побратим Мороз попали на мінний загороджувач »ім. 25. Октября«.

Серед півтисячної команди знайшлись земляки: Власенко з Харківщини, Палій з Конотопу, Кликун з Київщини, Босий з Запоріжжя і багато інших. Найбільшими українськими діячами були — Вовченко з Одеси і Різниченко з Москви, батько якого мав там якусь державну працю. Вовченко поважна людина. Він старшина машиністів. Різниченко — радист.

Настав 1930 рік. Повним ходом пішло розкуркулювання селян на базі загальної колективізації. Нова тема політрукам. Слухачі сплять на »політзанятіях«, але за це тяжко карають.

Почались відпустки, і кожний, хто повертався здому — переважно з села — розповідає з обуренням про нелюдське поводження влади з селянами. Одного разу сигральщик Петруня на »політзанятії« висловився так: »Совєтська влада тільки на кораблі, а по селах орудують банди!« За це Петруню покликали до комісара, де йому »самим демократичним способом« наказали мовчати і не проводити куркульської пропаганди. Наступ на куркулів торкнувся і деяких родин, сини яких служили в Кронштадті. Це повело до того, що дехто з моряків мусив зректися своїх родин. Так, наприклад, в однім з чисел газети »Красний Флот« читаємо, що моряк Бабич П. пориває всі стосунки з своїм батьком куркулем і більше не визнає його за батька.

Хвиля невдоволення діями комуністичної влади зростала. Тепер моряки вже не рвуться на берег погуляти. Гулянка їх не цікавить. Вони більше шепчуться по закутках, розповідаючи один другому про своє горе. У того корову забрали, у того забрали хліб, того батька податком обложили, а на того бойкот наложили і т. д.

Пройдоха-комісар Галактіонов веде свою роботу далі. Старий каторжник не знає жалю над чужим горем. Він дає наказ політрукам, Лебедєву та Кузнецову, розбити всю команду на групи, найбільше по 25 осіб в кожній — так легше буде виявити шпигунів і ворогів народу. До цієї праці притягнено КГСП (комсомольська група сприяння партії). Групи розбиті по роках служби. Груповоди — командний склад і матроси старших років — члени партії, що виправдали себе на чистці партії в 1929 році.

Сидоренко Василь поїхав у відпустку і не повернувся. Були чутки, що він завербувався на працю на Далекий Схід, де по ньому і слід пропав.

На »політзанятії« нова тема — процес СВУ в Харкові. Усі невдачі колективізації і інше ставляться в вину СВУ. Саботаж і різного роду помиї льлють брехуни по наказу Пура (політ. управління) на СВУ. Вечорами на баку (передня частина верхньої палуби корабля) і в кубриках (каюти, де живуть моряки) палкі дискусії. Вовченко в дискусіях участі не бере. Він читає газету »Червоний Степ«, яку висилає йому сестра з Одеси.

Дивлюсь на дошку розкладу дижурств і бачу, що завтра я вартую по роті Сьогодні одержав 75 рублів нагороди за участь в підйомі човна L-55. Мороз теж одержав 75 рублів. Сходим на берег »утопить печаль«. Радий, що завтра вартую, бо завтра з нашою групою займається сам Лебедєв. Тема: »СВУ на службі у білополяків«. Випивши по чарці »на чорно« (бо офіційно морякам пити горілку було заборонено), Вовченко сказав, що він мусить зробити „День Правди", а якщо він цього не зробить, то буде найбільшим негідником світу. Що саме мав на увазі Вовченко, було його таємницею.

Наступного дня о 9-й годиві почались »політзанятія«. В моїй сотні займається вісім груп. Кругом тиша. Лише з кубриків і гарматних казематів доносяться слова політруків. В батарейній палубі і казематі 6-ти дюймової гармати, проходить »ідеологічєскую обработку« група до якої належу і я. Там зараз 24 особи моряків слухають Лєбедєва, який виливає помиї на діячів СВУ.

Піднімаюсь на батарейну палубу, стою за мідним лагуном і чую як політрук порівнює професора Єфремова з бездомним псом, що привик ввесь свій вік злизувати залишки з багатого столу і за пе продав Україну полякам. Я чую як стигне і стукає мені в скроні кров. Чекаю далі і раптом чую голос Різниченка:

— Якщо проф. Єфремов зрадник, то чому ви не скажете в чім саме полягає його зрада?

Політрук не встиг навіть дати відповідь, як обізвався Вовченко:

— Ви, тов. політрук, просто сліпий інструмент в чужих руках. СВУ ніколи і нікому не продавалось і не продається. СВУ — це група науковців, що бореться за національне відродження і незалежність України. Бореться за те, щоб ми, сини України, нащадки славних запорожців, служили не в смердячому багні, а в свойму славному Чорному Морі і не лізли в колхоз під мідний котьолок, а щоб народ України жив так, як він жив споконвіків. Поверніть людям волю, землю, церкви, які ви нищите, геть з України і тоді ви побачите, що СВУ має рацію, бо за ним піде ввесь український народ!

Оскаженілий політрук крикнув:

— А разве за намі нє ідьот народ?

— Ні — крикнув Малюк — він не йде за вами. Він іде під прицілом вашого нагана в Архангельськ, Котлас і Колиму.

Переляканий такою єрессю проти советської влади, політрук щосили крикнув:

— Днєвальний! Позвать дежурного!

Я, як діжурний, підійшов до нього і запитав:

— Що прикажете, товариш політрук?

Відповідь:

— Позвать комісара!

Але комісар немов носом чув. Уже був тут. Довідавшись в чому справа, наказав закінчити »політзанятія« після чого Різниченко хотів вийти на верхню палубу, але днєвальний його не пустив і він пішов у свій кубрик. Через деякий час згори прийшов сигнальщик Торін і сказав мені, що між нашим кораблем і штабом флоту проводиться шифрована розмова, яка ведеться через флагманського шифровальщика.

В цім напруженні хвилини здавались вічністю.

Я пройшов до кают-компанії, щоб глянути в карульне приміщення, чи нема ще там арештованих із »збун-

тованої« групи. Але там було все гаразд. Все ж машина прогрівалася, а це було ознакою, що наш корабель готувався залишити порт. Примітив я також, що на місці старшини-машиніста Вовченка, який мусив стояти біля штурвалу, стояв головний стуршина Мурашов. Вернувшись в свою сотню, я сустрів свого командира Соломкіна, який сказав мені:

— Ну, товариш діжурний, карусель начинається!

По виразі його обличчя я зрозумів, що справа погана. В цей час згори прийшов мій побратим Мороз і сповістив, що ескадрений міноносець »Яков Свердлов« вийшов в море, а ми готуємось до зняття з якоря.

Через чверть години сигнал: »Заградители сниматься с якоря!« На брандвахті сигнал: »25. Октября« вийті в море!« На нашій щоглі сигнал: »Ясно віжу:«

Перед самим виходом в море на палубу корабля з'явився комісар бригади тралення та загородження Наумов в супроводі двох типів, один з них в цивільному, а другий штабний робітник з срібними відзнаками. Як тільки наш загороджувач вийшов із гавані, слідом за ним вийшов і міноносець »Володарський«. Минувши Толбухін маяк, »Володарський« ввесь час держався на правім траверзі, жерла його гармат були відкриті, очевидно він був готовий відкрити вогонь по »збунтовавшихся«. »Яков Свердлов« теж не відходив далеко, хоч він був і бистроходний, тоді як »25. Октября« мав 9-10 вузлів. Недоходя до острова Левінсар до нас підійшли два катери досить солідні під червоно-зеленим прапором морського ОГПУ. Наш загороджувач став на якор і катери причалили до його борту. Тоді варта вивела арештованих Вовченка, Різниченка, Козака, Малюка, Жованика, Дрозда і Клікуна, яких і проковтнув люк катеру ОГПУ. Вовченко встиг тільки гукнути мені адресу рідних: Одеса, Пушкінська ч. 32. Цю адресу я вже добре пам'ятав з газети, яку Вовченко отримував з Одеси. Забравши арештованих, катер тихо відчаливши від борту, пішов під охороною другого катера в напрямку Сестрорецька, а наш загороджувач довго ще блукав по морю немов шукав своїх сімох загублених синів.

Як відомо, в Прабалтиці в літній час немає ночі, але в той день кожний хотів попасти в обійми темної ночі, щоб уникнути свідків і насамоті зібратися з думками та обміркувати події дня. Змінившись з добового наряду, я вирішив зайти до старшини роти, щоб довідатись дещо про долю товаришів, але в цей час мене покликали до штабу. Коли я зайшов туди, там сиділи: флаг-комісар Наумов, комісар Галактіонов та ще якийсь цивільний. Допит почався досить ввічливо і на моє здивування виявилось, що вони добре були обізнані про мої стосунки з товаришами, та про відвідування українського театру в Ленінграді, куди ми часто їздили. Пригрозивши мені »білими ведмедами« за крамолу, мене відпустили, але всю ту ніч викликали на допит українців. Найсумнішими повернулися з допиту Мороз і Петруня, родини яких були заможні і не хотіли йти до колхозу. Через два дні із відділу комплектування »лічного состава« розпорядження, що я списуюсь з загороджувача »25. Октября« на тральщик »Клюз« (на якому, до речі, по штату водолаз не положений). Інструктор Мороз, мій побратим, попав на лінкор »Марат«. Майже всіх українців з загороджувача було розігнано по інших кораблях.

В жовтні 1930 р. »Ревтрибунал« засудив Вовченка і Різниченка на 10 років кожного, а решту на 5-7 років кожного. В грудні 1930 р. прийшла т. зв. чистка флоту, а з нею, як „вичищений", і автор цих рядків покинув береги Прибалтики і поїхав на рідну Україну.

****⋙**⋙****

ХРОНІКА УНҐ

З'ЇЗД КРАЄВОЇ КОМАНДИ УНҐ В НІМЕЧЧИНІ

19. серпня 1951 року в Мюнхені відбувся І-й З'їзд Краєвої Команди УНҐ в Німеччині. З'їзд заслухав три доповіді: ред. М. Лівицького та тему „Міжнародна ситуація і завдання УНҐ", от. Т. Бульби-Боровця — „Збройна боротьба України" і полк. І. Коваля — „Коротка історія УНҐ". По доповідях відбулася широка дискусія і на закінчення З'їзд обрав керівні органи нової Команди, щоб відтяжити роботу апарату Головної Команди, виніс цілий ряд постанов та схвалив резолюції. Матеріяли З'їзду опубліковані в Бюлетені УНҐ Ч. 11.

ПРЕСОВА КОНФЕРЕНЦІЯ УНҐ

По закінченні І-го З'їзду УНҐ 19.9.1951 р. о год. 18.00 в Мюнхені відбулася пресова конференція УНҐ для кореспондентів чужинних часописів і пресових агетств. Разом було 12 кореспондентів.

Командант УНҐ от. Т. Бульба-Боровець коротко поінформував кореспондентів про визвольну боротьбу України та про роботу УНҐ, а потім кореспонденти ставили цілий ряд питань. Зокрема кореспондентів цікавило ставлення УНҐ до російських антикомуністичних організацій як НТС та до активізації п. Керенського, що саме тепер перебуває в Німеччині та монтує новий російський політичний центр. От. Бульба заявив, що з росіянами українці політично будуть говорити лише тоді, коли росіяни відмовляться від свого імперіялізму. Потім ред. Микола Лівицький дав широку інформацію про роботу екзільного Уряду УНР та Національної Ради.

Про пресову конференцію появилося багато кореспонденцій в часописах та радіоповідомлень в німецьких і американських радіостанціях.

Від Редакції: Продовження спогаду „Брат за брата" з технічних причин не може бути видрукване в цьому числі журналу, а буде друкуватись в наступному числі.

Ділимось з друзями-воя̀ками сумною вісткою, що 20.8. ц. р. в санаторії в Ґаутінґу несподівано відійшов від нас, народжений на Одещині, учасник і інвалід визвольних змагань України в часі другої світової війни

Генкер Іван

Хай чужа земля буде Тобі легкою, Дорогий Друже! Ти віддав для Батьківщини все, що міг.

Друзі

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА ЖУРНАЛУ „МЕЧ І ВОЛЯ"

В Німеччині — 0,50 ДМ, у Франції — 50 фр. фр., у Бельгії — 6 б. фр., у Великобрітанії й Австралії — 1 шіл. 6 пенсів, у США і Канаді — 25 центів. У всіх інших країнах рівновартість 25 американських центів.

Замовлення на видання УНҐ з закордону ласкаво просимо скеровувати не безпосередньо до Видавництва, а тільки через Краєві Команди УНҐ або спеціяльних уповноважених в даній країні, адреси яких були подані в Бюлетені УНҐ Ч. 10 і будуть подані в наступному числі журналу „Меч і Воля".

МЕЧ І ВОЛЯ
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРГАН
УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ҐВАРДІЇ
Видає Головна Команда
Української Національної Гвардії
Редагує Колегія
Все листування спрямовувати на адресу:
**A. Hrycenko,
AUGSBURG 3, Postfach 15
US Zone, Germany**

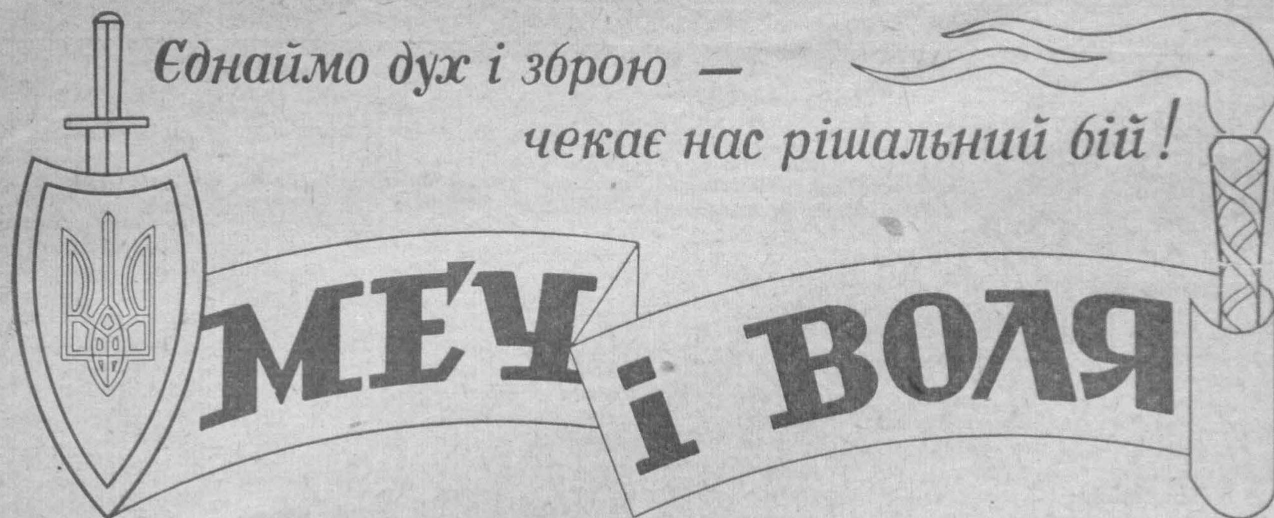

Sword and Freedom ✽ Schwert und Freiheit ✽ Glaive et Liberté

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРГАН УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ҐВАРДІЇ

Рік I | Жовтень-Листопад 1951 | Ч. 3-4

Отаман Т. Бульба Боровець

Російські еміґранти і Україна

Американці і Росія

Демократичний світ в останніх роках проявляє чимраз твердішу волю до оборони проти Москви. Демократичні держави шукають для себе союзників по другій стороні залізної заслони. Робляться зокрема заходи по лінії політичної і мілітарної боротьби проти большевизму. Це зрозуміло. Хто хоче побороти таку потугу, як імперія Сталіна, той мусить змобілізувати проти неї всі активні сили зовні і в нутрі большевицької імперії.

В цей час помічається одне дуже цікаве явище: в бастіоні світової демократії, США, появилося багато приватних організацій та комітетів, що поставили собі завдання рятувати в першу чергу Росію і російський народ від большевицького ярма. З почину одного такого комітету збільшено активність російських організацій на еміґрації. Російські еміґранти зорганізували на з'їзді в Штуттґарті »Совет визволення народів Росії«.

Ми не мали б до цього »Совету« ніяких застережень, якби він намагався визволяти з большевицького ярма свій російський народ. Але російський »Совет« береться »визволяти« всі народи Східньої Европи та Середньої Азії.

Ми не мали б ніяких застережень, коли б американські організації допомагали російському народові в його боротьбі проти большевизму. Але коли ці організації допомагають росіянам зберегти російське панування над неросійськими націями СССР, то ми не можемо мовчати.

Коли хтось хоче комусь допомагати, він мусить бути безстороннім. В американських приватних москофільських організаціях ми тої політичної об'єктивности не бачимо. Вони надіються на російський народ. На той народ, що був і, в великій мірі, тепер є основою большевизму. Прихильність російського народу названі організації, за намовою російських еміґрантів, хочуть прихилити до себе ціною **неподільности російської імперії**. В противному разі, як російські еміґранти залякують цілий світ, російський народ буде стояти за Сталіна, бо Сталін зберіг і побільшив російську імперію.

Таким чином американські організації замість нести свободу всім націям світу згідно з засадами демокра-

Otaman T. Bulba-Borovetz

The Russian Emigres and Ukraine

Americans and Russia

The democratic world has shown in recent years an increasing firmness in its resistance against Moskow. The democratic nations are looking for allies on the other side of the Iron Curtain. Particularly, efforts are made in the political and military fight against Communism. This is quite natural. One who wants defeat such a political and military force as Stalins Empire, should mobilise all active forces vutside and inside the Communist Empire.

At this time we can see a very interesting phenomenon: in the stronghold of world democracy, in the United States, many private organisations and committees are coming to existance which have as their aim to save in the first place Russia and the Russian people from the Communist yoke. At the initiative of such a committee the actvities of Russian organisations in exile have been increased. The Russian émigrés have set up at a conference in Stuttgart the „Council of Liberation of the Peoples of Russia".

We would not have anything to say against this „Council" if it would try to liberate from Communist yoke their own Russian people. But the Russian Council tries to „liberate" all peoples of Eastern Europe and Central Asia.

We would not say anything against this action if the American organisations would assist the Russian people in their strugle against Communism. But if these organisations help the Russians to preserve the Russian rule over the non-Russian peoples of the Soviet Union we cannot remain silent.

If one wants to help somebody he must be objective. In the American private Russophile organisations we do not see this political objectivity. They are setting their hopes on the Russian people. On that people who has been, to a large extent, and remains the main force of Communism. The mentioned organisations wish to win the friendship of the Russian people, at the advice of the Russian émigrés, at the price of the **indivisibility of the Russian Empire**. But if this should not happen, the Russian émigrés intimidate the world, the Russian people

тії, помагають кувати нові кайдани для поневолених народів Европи й Азії. Мало того, ці американські організації компромітують Америку та цілий Захід в очах поневолених народів Сходу.

Російські емігранти обіцяють »народам Росії« право на »повну суверенність«, але в рамках федерації з Росією. Про федерацію може бути мова тільки поміж рівноправними партнерами. Всі ж народи СССР є не рівноправними партнерами, а рабами російської імперії. Ми стоїмо на засаді: перше національно-державна суверенність, а потім переговори про такі чи інші федерації.

Американці, як вільний народ, що не знає трагічної долі всіх націй поневолених Москвою, наївно довіряють паперовим »гарантіям свободи і демократій«, що їх пропагує російська еміграція. Вони гніваються на нас за те, що наче б то ми розбиваємо єдиний антикомуністичний фронт. Замість примушувати поневолені нації коритися російським імперіялістам, ми радимо американцям добре подумати над тим, **проти кого** росіяни обов'язково хочуть втримати велику Росію.

Чому Захід не знає Сходу?

Досі нас боляче тубувало, а сьогодні немало дивує, як це могло статися, що великодержави дали під владу Москви половину Европи й Азії.

Через свою слабу поінформованість про Схід, західні політичні діячі не могли і ніяк не можуть рішитися виставити таку політичну концепцію та соціяльну програму, яка допомогла б їм побороти Москву.

Цілий захід стоїть під гіпнозом, що, мовляв, без допомоги російського народу ніхто не зможе перемогти комунізму. Так інформують Захід антикомуністичні росіяни. Тому ставка всіх політиків на російського Івана. Тому ігнорують всі інші неросійські нації в СССР та в його сателітах. Тому »приватні« американські комітети намагаються загнати силою доляра представників усіх націй СССР під команду російського Совєта.

Доля так судила, що комунізм і російський імперіялізм тісно зв'язані. Коли б не большевики, то вже не було б на світі російської імперії. І коли б не російська імперія, ще не було б комунізму, як світової загрози. Російська імперія дала для большевизму цілу свою територію, як дослідне поле та 200 мільйонів людських істот, як дослідних тварин комуністичної лябораторії. Росіяни добре знають, що лябораранти своєчасно змінюються, а лябораторія залишається власністю російського народу.

Російська еміграція, а за нею і американські організації всіма силами намагаються відокремити комунізм від російського народу, Це не є ніяка новина. Так роблять всі розумні політики. Ніхто ніколи не воює проти якогось народу, а тільки проти його »поганого« режиму на те, щоб дати тому народові »добрий« режим. І кожен народ в часі конфлікту ділиться на різні партії. Одні йдуть за режимом, а другі проти нього. Можна припускати, що так само буде й з російським народом.

Одначе тут є специфічна ситуація. Інша справа там, де є однонаціональна держава, а зовсім інша справа там, де держава багатонаціональна і одна нація являється господарем держави. Так є в Росії. Ми найсердечніше вітаємо боротьбу російського народу проти комунізму. Але з другого боку, ми найрішучіше поборюємо російську імперію. Внутрішні конфлікти совєтської держави є подвійні: національні і соціяльні. Росії ніхто не завоював і комунізму їй силою не накинув Навпаки, самі росіяни винайшли собі комунізм як нову маску для своєї імперії. Самі росіяни брутальною завойовницькою політикою накидають іншим націям комунізм, щоб за його допомогою поширювати володіння своєї імперії.

Хто хоче сьогодні знищити комунізм, той мусить в першу чергу знищити його універсальну базу — російську імперію. Знищити комунізм російськими руками не вдасться. Тепер особливо російський імперіялізм і націоналізм використовує ідею »світової революції«.

Надійна сила в СССР та його сателітах, яка може нищити комунізм з його нутра — це визвольні рухи поневолених Росією націй, та зовсім нова справедлива і прогресивна соціяльна програма для цілої Европи й Азії. Кожну твердиню треба бити в її найслабіший пункт. Найслабішим пунктом імперії Сталіна є **національне питання і соціяльна програма.**

will stand for Stalin, because Stalin has preserved and enlarged the Russian Empire.

Thus the American organisations, instead of bringing freedom to all peoples of the world in accordance with the principles of democracy, help to forge new chains for the oppressed peoples of Europe and Asia. This is not enough. These American organisations are compromising America and the whole Western world in th eyes of the oppressed peoples of the East.

The Russian émigrés promis the „peoples of Russia" the right for „full sovereignty",but within a federation with Russia A federation can be discussed only among equal partners. All the peoples of the Soviet Union are not equal partners, but slaves of the Russian empire. We are standing on the principle: national sovereignty first, and then talks about federation.

The Americans, a free people, who do not know the tragic fate of all the peoples oppressed by Russia naively believe in the paper „Guarantees of freedom and democracy", which are propagated by the Russian émigrés. They are angry with us because we allegedly are destroying the unity of the anti-Communist front. Instead of forcing the oppressed peoples to bow before the Russian imperialists we advise the Americans to think abou that against whom the Russians wish to preserve a bi Russia.

Why the West does not know the East?

Up to now we were bewildered and to-day we are, astonished how it could happen that the Great Powers gave the half of Europe and of Asia under Russian rule.

Because of their little knowledge of the East the western political leaders could not decide to set up a politicel conception and a social programme which would help them to defeat Russia.

The whole West is under the hypnosis that without the aid of the Russians it would be impossible to defeat Communism. Thus the anti-Communist Russians inform the West. Therefore all politicians bet on the Russian Ivan. Therefore they ignore all the other non-Russian peoples of the Soviet Union and the satellite countries. Therefore the „private" American commitees try to drive the representatives of all nations of the Soviet Union under the command of the Russian Council.

By fate Communism and Russian imperialism are closely linked. If there were no Communism there would be no Russian Empire by now and if there were no Russian Empire Communism would not be a universal danger.

The Russian Empire has given to communism its whole territory as an experimental field and 200 million human beings as experimental animals for the Communist laboratory. The Russians know well that the workers in the laboratory change, but the laboratory remains the property of the Russian people.

The Russians in exile, and with them the American organisations too, try with all their might to separate Communism from the Russian people. This is not new. Thus clever politicians always act. One never does fight a people but its „bad" régime in order to give it a „good" one. And every people is divided in to different groups. A part of them is for, another against the régime. We can suppose that the same will happen with the Russian people.

But here is a specific situation. The problems of a state with one people and that with many peoples and one ruling nation are different. The latter is the case in Russia. We greet most sincerely the struggle of the Russian people against Communism. But on the other hand, we resolutely fight the Russian Empire. The inner conflicts of the Soviet State are two: national and social. Russia was not conquered and Communism was not imposed by force from outside. On the contrary, the Russians themselves have invented Communism as a new mask for their empire. The Russians impose Communism on other nations through their brutal policy, in order to enlarge with its aid the rule of their empire.

He who wants destroy Communism has in the first place to destroy its universal basis — the Russian empery. To destroy Communism by Russian hands will not lead to success. Now Russian imperialism and nationa-

Перше суверенність — потім федерації

Для всіх неросійських народів »Росії«, російський »Совєт« на еміґрації — це чужа справа. Всі неросійські нації Східньої Европи та Середньої Азії віддавна ведуть боротьбу в першу чергу проти Росії, якою б вона не була. Одночасно ми ведемо боротьбу за нову політичну і соціяльну систему. Ця боротьба всіх неросійських націй завершилася великою революцією в лютому 1917 року. За революції ми добилися національно-державної суверенности майже всіх неросійських націй, а саме: Української, Білоруської, Польської, Литовської, Латвійської, Естонської, Фінляндської, Грузинської, Вірменської, Азербайджанської і інших республік.

Ці держави раніше або пізніше знищила і знов поневолила червона Москва. Чого ж від усіх цих націй домагається російський »Совєт«? Чому він за допомогою американських комітетів намагається накинути поневоленим націям свою обов'язкову „федерацію" з Росією? Це справа кожного народу з ким федеруватися. Чому „Совєт" виступає від імені так званих „народів Росії", а не від свого російського народу? Це виглядає так само, якби еспанський екзильний уряд, в своїй боротьбі проти режиму Франка, домагався повернути Еспанії всі її колишні колонії в Південній Америці.

Чи підтримав би хто-будь претенсії еспанських імперіялістів? Ясно, що ні. Це було б антидемократично. Чому ж знаходяться наївні політики в Америці, які підтримують тотожні претенсії російських еміґрантів? Це тому, що еспанські колонії вже не в еспанських руках, а російські колонії ще в російських руках. Де ж тоді демократія? Для чого писані всі її атлантійські Хартії та статути Об'єднаних Націй?

Кожен школяр народної школи з Атлясу вже знає, що Росія не є однонаціональна держава. А раз якась держава багатонаціональна, тоді треба поцікавитися, як ті численні нації попали в чужу державу і яка їх там доля. Цілому світові відомо, що кожна найменша нація намагається організувати на свойму життєвому просторі свою власну державу. З історії знаємо два роди федерацій: добровільної і примусової. Царська Росія навіть не пробувала називати себе федерацією, а офіційно називалася імперією. Щойно Ленін назвав цю реакційну імперію „федерацією", щоб надату їй демократичну ширму. Керенський і большевики казали, що вся трагедія поневолених Росією націй лежить не в російському народові, а в царському самодержавству. А коли прийшли до влади, самі зробилися ще гіршою деспотією від царів. Сьогодні російські еміґранти твердять, що вся трагедія лежить в большевизмі, а не російському імперіялізмі. Хто ще сьогодні може мати бодай найменше дов.р'я до росіян? Вони його абсолютно втратили. Тут і криється та причина, що вони ізольовані від великого антикомуністичного руху Европи й Азії. На перешкоді стоїть їх традиційний імперіялізм. І ось якраз з їх допомогою американці хочуть знищити большевизм.

Американці за всяку ціну хотіли б змонтувати спільний єдиний антикомуністичний фронт всіх народів поневолених большевизмом. Ми за такий єдиний фронт. Але на яких умовах? Росіяни, замість відмовитися від свого імперіялізму, чесно договоритися про спільну антикомуністичну боротьбу з серйозними політичним репрезентаціями інших націй, випукують на еміґрації різних безпринципних національних зрадників. Вони фінансують за американські гроші всякі бутафорні „визвольні рухи", що не мають ні в їх країнах ні на еміґрації ніякого ґрунту. Така гра російських еміґрантів фальшивою політичною картою не приносить їм чести і не принесе чести й користи тим, хто цю гру підтримує.

Ми стверджуємо: Якщо б демократичні великодер-

Політичних угруповань може бути серед народу кілька, але національна армія мусить бути тільки одна!

»Оборона України« 1.8.1943 р.

lism exploit especially the idea of „world revolution". A promising force in the Soviet Union and the satellite Countries which can destroy Communism from inside are the liberation movements of the peoples oppressed by Russia and a new just and progressive Social programme for the whole of Europe and Asia. Every fortress must be attacked at the weakest point. The weakest points in Stalin's empire are the national and social questions.

First Sovereignty and then Federation

For all non-Russian peoples of „Russia" the Russian „Council" in exile is a strange matter. All non-Russian peoples of Eastern Europe and Central Asia are fightiug from ancient times in the first place against Russia of every shape. Simultaneously, we are fighting for a new political and social system. This struggle of all non-Russian peoples came to its peak in the great revolution of 1917. In the revolution national sovereignty was acquired by almost all non-Russian nations: the Ukrainian Republic, the Byelorussian Republic, the Polish Republic, the Lithuanian Republic, the Latvian Republic, the Esthonian Republic, the Finnish Republic, the Georgian Republic, the Armenian Republic, the Azerbaidshanian Republic and others. These nations were sooner or latter destroyed and enslaved again by Red Russia. What does the Russian „Council" demand from all these nations? Why does it try to force the oppressed peoples into a „federation" with Russia by the aid of American committees? It is the affair of the peoples conerned to decide with whom to federate. Why does the „Council" speak on behalf of the so-called peoples of Russia and not in the name of the Russian people? It would be quite similar if the Spanish Government in exile would demand in its fight against the Franco régime the restoration of Spanish rule in the former colonies of South America.

There would be no one to support such Spanish imperialist claims. This would be anti-democratic. Why there are naive politicians in the United States who support similar claims of Russian émigrés? It is because the Spanish colonies do not more belong to Spain, and the Russian colonies are in Russian hands yet. Where is here democracy? What all the Atlantic Charters and Statutes of the United Nations were written for? Every schoolboy in an elementary school knows from the atlas that Russia is not a country inhabited by one nation. And once a state is multinational one has to take interest in the way how the numerous peoples come into the foreign state and how they are living there. The whole world knows that the smallest people try to organise a state of their own in their territory. From history we know two kinds of federation: a voluntary and a forcible. Tsarist Russia did not even try to call herself a federation and was called officially Empire. Only Lenin called this reactionary empire „federation" in order to give it a democratic outlook. Mr. Kerensky and the Communists affirmed that all the tragedy of the peoples oppressed by Russia lay not in the Russian people but in the Tsarist autocracy. But when they came to power they became worse despots than the Tsars. To-day the Russian émigrés affirm that all the tragedy lies in Communism and not in Russian imperialism. Who can now have the least confidence in the Russians. They have lost it completely. Here is the reason why they are isolated from the great anti-Communist movement of Europe and Asia. The obstacle is their traditional imperialism. And now the Americans want to destroy Communism with their aid.

The Americans would like to set up a united anti-Communist front of all peoples oppressed by Russia. We are for a common front. But under what conditions? The Russians, instead of abandoning imperialism and making a sincere agreement on a common anti-Communist struggle with serious political representatives of other nations are looking for national traitors in exile. They finance with American money various scenarious „liberation movements" who have no supporters, neither at home nor in exile. Such a game with a false card does not bring honour to the Russian émigrés and will not bring advantage to those who support them.

We state: if the democratic Great Powers would restore Russian rule over the peoples after the down-fall

жави відновили російське панування над народами після упадку большевизму, то цим вони б відновили російський імперіялізм, який знов загрожував би світовому мирові і свободі людства Народи мусять учитися з історії. Російський імперіялізм не зник з упадком царського режиму в 1917 р. Чому мав би він зникнути після упадку большевицького режиму? Якраз збереження „єдиної неділимої Росії" дало б Росії таку силу, що вона почала б і далі тиснути на інші народи і вести свою традиційну політику поневолення.

of Communism they would restore by this Russian imperialism which would endanger peace and freedom in the world again. The peoples should learn from history. Russian imperialism did not disappear with the down-fall of the Tsarist régime in 1917. Why should Russian imperialism disappear after the down-fall of the Communist régime. The preservation of „indivisible Russia" would give Russia such a power that she could make pressure on other peoples and follow her traditional policy of oppression.

»Совєт« Керенського в дзеркалі росіян

Центральний Орган Російської Соціял-Демократичної Робітничої Партії — »Соціалістічеcкій Вєстнік« в ч. 9-10(647) за вересень і жовтень 1951 р., в статті »Фюссен і Штуттґарт« Р. Абрамовича, займає становище російської соціял-демократії до »Совєта« Керенського. Вважаючи за необхідне познайомити наших читачів із змістом цієї статті, подаємо її в перекладі з деякими скороченнями.

Редакція

Штуттґартська нарада п'яти російських груп, що відбулася 17-20 серпня 1951 року залишила по собі п'ятичлене »Бюро для скликання Совєта Освобождеьія Народов Росії« і... великий знак запитання. Що з цього вийде? Новий Фюссен, тобто спроба під фальшивим прапором »демократичного бльоку« здвигнути рахітичну і повну внутрішних протиріч тісну коаліцію демократів, приглажених монархістів, НТС та різнородних правих елементів (п. Кроміяді).

Ця спроба в січні була зірвана Треба підкреслити, що зірвалася вона не завдяки спротиву російських демократів і соціялістів проти згаданої комбінації: СБОН не виявив ніякого спротиву, хоч його ставлення до НТС було крайньо вороже. В Лізі всі рішуче заявляли про своє негативне ставлення до НТС, як фашистівського, або півфашистівського угруповання. Одначе, заледве кількох людей з Ліги голосували проти якого-будь бльокування з НТС. Решта ж з різних міркувань, а головним чином тому, що на це ультимативно налягав Американський Комітет, з болем серця пішли в Фюссен. (Як бачимо, з тими Американськими Комітетами біда не тільки нам, а іе й росіянам. Різниця тільки та, що росіян Комітет намагається силою доляра помирити між собою, а нас деякі американці хотіли б підкорити „добрим" росіянам. Даремні заходи містер Вільямс! Не ваші доляри, а політично-соціяльні ідеали вирішують тепер долю світу. Замість колоніяльних подарунків »добрим« росіянам, ви краще думайте як оборонити Америку від »поганих« росіян. А коли вже так хочете, то замість України, повертайте назад росіянам Аляску. — С. М.)

Фюссен зірвався. Зірвали його не демократи і »марксісти«, а НТС його ставленням до національного питання. НТС відмовився від яких-будь поступок ідеї самоозначення і незабажав брати участь в роботі всеросійського комітету разом з представниками національних груп. Згідно з ідеєю солідаристів, покликуваний комітет повинен бути тільки р о с і й с ь к и м національним совєтом. Інші ж національності Росії, повинні б створити свої окремі національні совети на зразок російського. (Дякуємо російським фашистам за пораду. Україна має свій законний Уряд ще 1917 року створений на Україні, а на еміґрації від 1948 року ми маємо свій вільний Передпарлямент — Національну Раду, яка може зовсім сміло служити прикладом для росіян, як національний антикомуністичний Державний Центр в екзилі. Те саме мають всі інші нації поневолені російською імперією. Журіться панове росіяни не за нас, а за себе. — С. М.).

Фюссен був зірваний. Три групи, що залишилися, все ж таки винесли рішення поробити всі можливі заходи, щоб повернути назад НТС, який відійшов. І вони не могли вигадати нічого ліпшого, як розбавлення та ослаблення, тобто знівечення принятих вже пунктів по національному питанні на те, щоб зробити їх більше сприємливими для солідаристів. Ці останні не оцінили дружнього жесту і не вернулися. Між іншим, внесення неясности та спотворення становища до національного питання викликало серйозну тривогу в Американському Комітеті. Цей Комітет будував свою політику на стремлінні погодити свої симпатії до Росії з законними стремліннями деяких національностей до вільного самоозначення. Позиція Американського Комітету по цьому питанні повністю сходилася з плятформою демократів, що була зформульована спільно в Фюссені Лігою та СБОНР-ом...

Потім було цілий ряд дуже цікавих процесів. Найважніший з них це зовсім неочікуваний поворот на 180° НТС в сторону того, що »Посев« ще в січні називав »розенберґівщиною« та проти чого могильним голосом остерігав »живих самовбивників« п. Сємарін. 9 липня в тому ж самому »Посєві« була опублікована »Заява Ради НТС« в якій з питомою для цієї групи недомовленістю, по суті були сприйняті та висловлені буквально всі пункти демократичної програми по національному питанню, що їх запропонували Ліга та СБОНР в Фюссені. НТС вирішив приєднатися до »клюбу самовбивників«. (Точно так, як Бандера до українських »мертвих душ«. Фашисти, як бачимо, оперують однаковими термінами — С. М.) Це була повна несподіванка для всіх, а особливо для найближчих союзників НТС. Вони явно не передбачували »піруета« НТС. Для НТС. так само як для большевиків, правда і принципи не мають ніякої самовартості. Для них це тільки засоби щоб осягнути свою мету: необграничену владу своєї »провідної верстви«.

Ця »провідна верства« НТС має свою ідеологію — дуже консервативну, дуже антинародну, дуже антидемократичну, в дусі реакційного слав'янофільства, наскрізь просякнену російським націоналізмом, антисемітизмом і шовінізмом. Але це все заховане »про себе«. Для зовнішнього світу вони можуть »сяк і так«. Вони на початку (2-ї світової) війни пішли з Розенберґом. Якраз з Розенберґом. Вони підписали зобов'язання визнати незалежну Україну і незалежність інших частин Росії. (Прм. ред. »Соц. Вєстн.«: американський журналіст Королл приписує підписання цього договору ген. Власову. Але це помилка; його підписали лідери НТС). Вони очевидно зробили це не з внутрішнього переконання, а під натиском зовнішньої сили. Коли ж Розенберґ помер, все перемінилося і лідери НТС вернулися до своїх попередніх концепцій, а в Фюссені якраз вони й сказали, що думали. А тепер знов бачимо крутий поворот, бо прийшов новий американський »Париж« (тобто американська розенберґовщина).

* * *

На місце Фюссену прийшов Штуттґарт. Ніяких матеріялів цієї наради ще не опубліковано. Щойно на майбутньому пленумі »п'ятьох« в жовтні мають бути виясненні ті »підготовчі кроки«, що про них говориться в »комунікаті«. Але з цього повідомлення та опублікованих деяких документів групами-учасниками ще до скликання пленума виходить менш-більш така картина:

Комітет, або Совет Освобождения Народов Росії (СОНР), що плянується оформитись в кінці року, є задуманий в офіційних повідомленнях не як політичний центр або бльок, а як »к о о р д и н а ц і н и й«. Комісія п'яти, що її залишено в Мюнхені по Штуттґарту названа »Бюро по скликанню Совета Освобождения Народов Росії«. Вона являється суто технічним органом.

Геннадій Которович

Слово про власовщину і нове Рапалльо

Власовський рух був і завжди буде рухом антиукраїнським. Цього не можна забувати зокрема сьогодні, коли власовщина всіх родів зактивізувалася політично, включилася в імперіялістичну акцію Керенського і веде ініціятиву — за шабльонними зразками з берлінських років 1943-1944 — в широко закроєну малоросіянсько-антиукраїнську диверсію.

Не говоримо тут про особу самого генерала Власова, який безперечно був вольовим ідеологом та непересічним командувачем. Але Власова немає. Чи вістка про його трагічну смерть в Москві правдива, сказати покищо годі. Кого страчують в Москві, а не в Нюрнбергу, про того ніхто з певністю не може сказати, що з ним сталося. Про особу вождя РОА до сьогодні курсує багато різних версій. Ще зарано приймати одну з них за незаперечну правду. Цю справу вияснить майбутнє.

На Заході лишилася сама власовщина. Вона діє. Власовщина творить легенду свого вождя, мобілізує російські маси, шукає зв'язків з американцями і аліянтами, провокує український рух, останньо ж проповідує (одверто!) ідею нового Рапалля.

Осе приклади: власовські періодичні публікації на чолі із газетою »Голос Народа« поширюють культ Власова і явну неправду про українські визвольні змагання під час другої світової війни. В багатьох німецьких газетах появилися однобокі статті про Власова, інспіровані власовцями, з яких виходить, що лише Власов міг врятувати Німеччину і світ від комунізму. Американський автор Джорж Фішер написав у німецько-американському журналі »Дер Монат« тенденційну статтю про справу Власова. В Америці вийшли окремі публікації Б. Двінова і Б. Ніколаєвського, присвячені власовщині. Швайцарський журнал »Зі унд Ер« та журнал »7 Таґе« опублікували сенсаційні, але й суто політичні спогади німкені Адельгайди Люїзи Ельзи Б., з якою Власов, хоч мав жінку в СССР, одружився в штандесамті в Карльсбаді 13 квітня 1945 р., в хвилину німецького краху. Леґенду Власова поширюють навіть визначні німецькі письменники: Ервін Двінгер написав цілий роман (416 сторінок) »Генерал Власов«, воєнний мемуарист і журналіст Торвальд — книжку-репортаж, інший німецький автор Деллерт пише окрему книжку про Власова для одного закордонного видавництва... Але найважливіше! Зі сторінок майже усіх тих публікацій б'є тенденція творити з апотези власовського руху ідею конечности німецько-російської співпраці і об'єднання, одверте проповідування нового Рапалля, себто розподілу Середньої і Східньої Европи між Німеччиною і Росією! Найсимптоматичніше у тому всьому, що зацікавлені німецькі кола цілком серйозно вірять російській пропаганді і ллють сльози з приводу невдачі аліянсу Гімлер-Власов, забуваючи навіть про те, що власовщина обернула в моменті провалу Райху всі свої багнети проти німців на бруках чеської Праги. Що більше — німецькі кола цілком безкритично приймають за власовщиною вигадану нею сплетню, мовляв, український рух (який »Голос Народа« охрестив розенберґівщиною) підкосив акцію Власова і знищив силу акції того екс-семінариста, екс-комуніста і конкуруючого з екс-грузинським Сталіном російського »вождя народов Росії«.

Таким чином власовщина, роззухвалившись починає вже плести, а то й сплела, цілком свідому, хитро продуману міжнародню антиукраїнську інтригу. І через те вважаємо — пора витягнути дещо з архівів, недавнього минулого і вдарити власовських пропагандистів по їхніх зручних, але не завжди безпомилкових комбінаціях.

Зробити ж це зовсім легко.

Взяти хоч би на розгляд провокативні інсинуації »Голосу Народа« »Союз националистов, к вопросу о том, что такое „власовщина" і что такое „розенберговщина« (»Голос Народа« ч. 37) і зразу ж стане ясно, якими »арґументами« воюють проти нас власовські едінонеделімці.

Орган власовців, пригадуючи драматичний 1944 рік, накреслює такий образ тодішніх подій: Власову вдалося вкінці дістати згоду німців на створення Комітету Освобожденія Народов Росії (КОНР) та зформувати власні збройні сили. Вістка про створення КОНР — за словами „Голосу Народа" — поділила українців на різні групи. Головна частина українців підтримувала генерала Власова. Правильно оцінила об'єднання всіх національних сил також порівняльно невеличка група старої української еміґрації до окремих представників галицької інтеліґенції включно. Третя порівняльно незначна група крайніх націоналістів, зокрема близьких німецькій владі галицьких елементів зайняла до Власова різко-ворожу позицію. Український націоналізм сліпо надіявся збудувати незалежну українську державу в союзі з розенберґівським націоналізмом. „Голос Народа" запевняє далі, що зовнішня реакція українських груп перебувала під виключним впливом прихованих пружин тодішньої німецької політики. Сила власовської ідеї захопила багатьох колишніх українських сепаратистів. Прикладом може служити виступ націоналістичної української газети в користь створення спільного антибольшевицького фронту. Її видавець, галичанин, в наслідок переговорів із генералом Власовим, був готовий особисто увійти до комітету (Богдан Кравців, видавець „Голосу"). Але це був єдиний того роду виступ української преси. „Голос Народа" твердить, що відділ преси східнього міністерства заборонив ред. Кравцеву писати

Із складу Совета наперед виключаються всі монархістичні, реакційні і тоталітарні угруповання як російські, так і окремих національностей. (Резолюція по національному питанню Ліґи і СБОНР, »Заява« НТС від 9.7.1951). Таким чином реакція вигнана через російські двері і не зможе влізти (до Совета) через бандерівців, або інші АБНівські групи. (А що буде з російськими бандерівцями НТС? Чи вони не зроблять в СОНР такої диверсії, як зробили бандерівці в Українській Національній Раді? — С.М.)

Коли політична рамка (»Платформа«), що в неї має бути вставлений Совет, буде побудована на принципах справжньої демократії не тільки в національному питанні, але й в основних політичних та соціяльно-економічних і інтернаціональних питаннях, коли в конституції Совета не буде нічого такого, що може перевернути його з органу координації в орган російських партій, тоді зформування такого Совета треба буде признати позитивним явищем...

Совет, як еміґраційний »передпарлямент«, повинен складатися з більшого числа учасників, напр. 60-70 членів. Він повинен, як ми вже заявляли в пресі, включати російські та національні групи, що погодяться співпрацювати з російськими демократичними групами на базі запропонованої нами плятформи по національному питанню, яка дає нацменшинам всі необхідні гарантії необмеженого вільного самоозначення демократичним шляхом. В Совєті також повинні бути зарепрезентовані громадські організації та окремі громадські діячі, діячі літератури, мистецтва, науки — російські та нацменшинні.

При такій організації Совета гарантується належна ширина діапазону політичних поглядів всіх груп-учасниць і поодиноких людей, росіян і нацменшин. Все це рахується за необхідне і нормальне. Основне, що мусить бути, це зобов'язання добиватися для всіх абсолютної пошани поглядів демократичними методами в тих рамках, що їх буде устійнено конституцією Совета...

Штуттґарт на всі ці проблеми відповіді не дав. Тому над ним, як ми вже сказали, стоїть ще великий знак запитання. Чи він вернеться до Фюссена, чи піде вперед до дійсно демократичного передпарляменту, це ще сьогодні тяжко сказати. Це в великій мірі залежне також від поведінки національних груп. Одначе, коли вся затія зведеться до фюссенської коаліції під верховодством НТС, то нам буде »не по дорозі« з новим Комітетом, або Советом, як би там його не називали.

Переклав С. М.

більше про Власова. Німецьке східне міністерство повело таємні переговори з українськими сепаратистами, зокрема з генералом Шандруком, про створення в противагу до Власова окремого Українського Національного Комітету та про формування окремої Української Визвольної Армії..

Таких „ревеляцій" в названій статті „Голосу Народа" дуже багато. І всі вони фальшиві, перекручені, тенденційні, або просто видумані. Якраз і мета нашої короткої першої статті доказати їх фальшивість.

Ідея формування окремих українських військових частин при Вермахті народилася ще тоді, коли пізніші власовці боролися ще по боці Сталіна проти німців, а сам Власов і не думав про перехід до німців, а „доблєстно" боронив Сталіна і його резиденцію — Москву. Український Генеральний Штаб УНР, інстинктивно та на основі фактів відчуваючи дійсні наміри Німеччини щодо України подбав все таки за те, щоб у найважчих умовах не дати ворогові винищувати українську молодь та за всяку ціну дати їй в руки зброю, згідно з засадою: хай з чортом аби проти Москви! Старшини УНР переконали м. і. автора тих коротких рядків про потребу взяти на себе непопулярну ролю редактора української газети для військовополонених українців із Червоної Армії („Нова Доба") та пізнішого органу Українського Визвольного Війська („Український Доброволець"). Займаючи ці важкі невдячні становища протягом 1941-1945 рр., ми мали змогу безпосередньо бачити гру сил та цілу велетенську сітку російських інтриг проти української визвольної справи та української збройної сили.

Ще тоді, як про Власова і власовців не було й чутки, покликані українські військові авторитети, відповідаючи на ініціятиву тодішнього майора в німецькому генеральному штабі і пізнішого атентатчика на Гітлера графа Кляуза Шенка фон Штауфенберга, кількакратно подавали високим німецьким військовим чинникам меморіяли в справі творення окремих українських частин. Всі ці меморіяли залишилися нерозгляненими. Був проєкт доручити формування українських частин на східньому фронті полковникові УНР Якову Гальчевському-Войнаровському. Німці його відкинули. В червні-липні 1943 року пробував закріпити УВВ генерал Іван Омелянович-Павленко, що передав німецькому штабові докладний плян організації УВВ. Німці його відкинули. В кінці 1943 року до Берліну прибув колишній, за його словами, майор Кирило Дацько і в порозумінні з усіма українськими центрами вів далі важку боротьбу за окремі українські відділи. Аж тоді почала творитися власовщина і вона вживала проти нас постійних інтриг та провокацій, обвинувачуючи нас перед німцями в українському націоналізмі, тоді як сама зручно і хитро використовувала всі можливі німецькі інституції для ширення російського націоналізму та поборювання ненависного їй українського руху.

Дійсне обличчя власовщини німці побачили аж десь в кінці 1944 року, коли вже штаб Власова, підсилений білою російською еміграцією опанував був навіть керівництво СС до самого Гімлера включно. Шеф полку пропаганди Штандарт Курт Еґґерс Далькен зумів переконати Гімлера і Гітлера про потребу дати повну підтримку руховi Власова. К. Дацькові і авторові цих рядків 27 вересня 1944 року Далькен та оберфюрер Креґер заявили, що справа підтримки Власова вирішена та що українці, мовляв, самі себе звоювали!

Також акція генерала Шандрука не була в наслідок розенберґівських інтриг. Навпаки вона була спізненим визнанням німцями їхніх дотеперішніх помилок щодо власовщини та, на жаль, спізненим завершенням нашої української безперервної боротьби перед німцями за права української нації та української зброї.

Про випадок із ред. Кравцевим і кількома іншими українцями, що з переконання або для лакомства нещасного „захопилися" антиукраїнською ідеєю співпраці з Власовим згадувати тут не місце. Всі вони побачили свою помилку ще взимку 1944-45 рр., коли ідея Української Національної Армії таки перемогла, та в квітні 1945 року, коли Власов почав стріляти у своїх вчорашніх союзників. (І просити разом з чеськими комуністами через радіостанцію Прага-Сміхов „доблєстную красную армію" допомогти йому доби и фашистів. — Складач).

Ми з німцями не коляборували для Гімлера, ані для націонал-соціялізму. В лісах України ми їм протиставили УПА, а в Німеччині — характер і невинну боротьбу за наші права і честь. Але в плечі, як власовці, ми їм не стріляли, бо за їхні помилки їх побила сама історія. Під Бродами тисячі наших вояків віддали життя за Україну і за вільну від московської тиранії Европу.

Власовщина відродилась знову і інтригує далі проти української справи. Ці інтриги нас не злякають. Ми перемогли власовщину тоді, переможемо — з Богом — і сьогодні!

ВИВЧАЙМО БОЛЬШЕВИЦЬКУ ОЛІҐАРХІЮ

Полк. Г. А. Токаєв

І. Структура кремлівської диктатури

Друкуємо за ласкавим дозволом шановного автора, з його нової брошури »Кремлівські Диктатори« опублікованої в англійській мові.

Редакція

Тільки одна партія

Літом 1936 року, коли в советській пресі йшла дискусія над новим проєктом конституції СССР, спеціяльна нарада лідерів »правого відхилу« та »буржуазних націоналістів« постановила домагатися від Політбюра ЦК ВКП(б) анулювати систему однопартійної диктатури і дозволити вільне конституційне існування всесоюзних і національних комуністичних, соціял-демократичних та інших лівих партій. Подібні домагання були висунені також від інших груп та поодиноких особистостей. Одначе кремлівська оліґархія зареагувала на ці домагання крайньо вороже і пішла на шлях нових репресій проти авторів »ворожих домагань«.

На надзвичайному VIII-му З'їзді Советов 25.11.1936 року Сталін в своїй доповіді про проєкт нової конституції СССР заявив: »Одна група обвинувачує проєкт конституції в тому, що він не допускає свободи політичних партій і зберігає теперішнє керуюче становище партії комуністів СССР. При цьому та група критиків вважає, що відсутність свободи дії багатьох партій в СССР являється симптомом порушення демократичних основ. Я повинен признати, що проєкт нової конституції дійсно зберігає в силі керуюче становище комуністичної партії СССР і якщо шановні критики рахують це за недотягнення проєкту конституції, то нам треба хіба тільки висловити з цього приводу... великий жаль. Ми ж натомість, большевики, рахуємо цей момент великим досягненням проєкту конституції...«.

Прекрасна розв'язка найкардинальнішої проблеми. Повна »демократія«. Від того часу це маячіння про грубе порушення всяких основ демократії послідовно реалізується на всіх необмежених просторах СССР. Найменша спроба навіть думки про існування інших організацій поза компартією кваліфікується як ворожа діяльність і карається карою смерти.

Монопольна диктатура ЦК ВКП(б)

Вся оперативно-керуюча влада згори донизу лежить в руках тільки ЦК ВКП(б). Його уповноважені та інструктори гасають по цілій країні і дбайливо та заздрісно і з

вічними підозріннями контролюють роботу всіх низових та місцевих органів.

Апарат ЦК ВКП(б) з повною обгрунтованістю може бути названий надурядом, якому підпорядковані всі державні, партійні, комсомольські, профспілкові та інші установи й організації. Ось наприклад, Управління Кадрів при Апараті займається підготовкою, призначуванням та звільненням всіх звен загальногромадськ го життя від найвищого, до обласного та міського. На чолі Апарату стоїть СЕКРЕТАРІЯТ ЦК ВКП(б) в складі:

1. Сталін — генеральний секретар і офіційний вождь;
2. Маленков — перший секретар по всіх загальних питаннях;
3. Хрущов — секретар по організаційних питаннях партії, комсомолу, професійних союзів і органів советської влади;
4. Суслов — секретар по ідеологічних питаннях та керівник »братських« компартій поза межами СССР;
5. Пономаренко — секретар по кадрах і Центральної Комісії Партійної Контролі.

Наступною частиною ЦК ВКП(б) є ОРГБЮРО. Воно складається з 15 вищих керівників партії, комсомолу, профсоюзів та держави, в тому числі й згадані Сталін, Маленков, Хрущов, Суслов та Пономаренко. Оргбюро служить головним координаційним центром та займається устійнюванням і узгіднюванням організаційних форм та взаємовідносин всіх організацій в СССР та всесвітнього комунізму. Коли, наприклад, виникне потреба реорганізації, або покликання до життя якого-небудь всесоюзного міністерства, то це питання розв'язує Апарат, передає на розгляд Секретаріяту, а останній вносить на затвердження Оргбюра. Щойно потім »пост фактум« видається офіційний Указ Верховного Совета. Найважнішою частиною ЦК ВКП(б) являється ПОЛІТБЮРО. До його обов'язків належить все політично-стратегічне керівництво СССР та світової революції. Це святая-святих цілого большевизму. Вона не підлягає нічиїй критиці та контролі. Цим і пояснюються причини її всемогутности.

ЦК ВКП(б) і Президія Верховного Совета

За конституцією вищим органом державної влади являється Верховний Совет СССР, тобто »парлямент«, що його вибирається на 4 роки. Він скликається на сесії 2 рази на рік. В періоді поміж сесіями функції вищої конституційної влади виконує Президія Верховного Совета, за »колективною президією«. В склад президії входять: голова, секретар, 16 заступників за числом союзних республік і 15 членів.

Але це тільки паперова формальність. В практиці по суті вся ініціятива по лінії видання любого закону лежить в руках та подається виключно з боку ЦК ВКП(б). Він має ніким і нічим необмежені права та можливості розпуску, арештів, заслань або розстрілів не тільки окремих депутатів, але й цілого Верховного Совета, або всієї Президії Верховного Совета. Так, наприклад, в 1936-37 роках він розгромив ввесь ЦК СССР майже з 2000 депутатів. Залишилося біля 20 осіб.

Де ж секрет, що партійному органові вдається диктувати свою волю навіть найвищим конституційним органам? Відповіть дає той факт, що всі кандидатури в депутати намічаються і »вибираються« виключно по рекомендаціях та директивах Управління Кадрів ЦК ВКП(б). Голова, секретар, заступники та члени Президії Верховного Совета ще перед »виборами« мусять бути персонально затверджені Секретаріятом, Оргбюром і Політбюром ЦК ВКП(б). Щоб не було потреби до розгромів, члени цих останніх виставляють »кандидатури« або самих себе або своїх найближчих співробітників та заступників. Щоб цього твердження кремлівська олігархія не заперечила як »ворожий« наклеп проти »найдемократичнішої« конституції та країни світу — СССР, подаємо в повному складі таблицю Президії Верховного Совета СССР »обраної« в 1950 році. (Таблицю дивись на наступній сторінці).

Ось так виглядає преславний сталінський »бльок комуністів і безпартійних« на форумі Президії Верховного Совета СССР, що за нього кожен раз »голосують« трудові маси. Чому в Президії нема навіть на сміх ані одного представника від безпартійних? Бо олігархія не хоче мати над собою навіть найменшої контролі парляменту. Це не є ані парлямент, ані його президія, а тільки комедія для милення очей. Тут ще треба підкреслити, що владу перерахованим людям надає не їх становище в Президії, а виключно в партії. Хто добирається по крові своїх найближчих до вищої влади в партії, той автоматично отримує вищі становища по всіх урядах. Всяка »виборність« тут не має найменшого значення.

Дехто припускає, що в Советському Уряді справа виглядає інакше. Це велика помилка. Советський Уряд, це те саме головним чином Політбюро ЦК ВКП(б) та інші його органи. Тут селекція ще гостріша як в Президії Верховного Совета СССР. Одні і ті ж самі люди на всіх становищах. Ні Верховний Совет та його Президія, ні уряд СССР по суті не існують, а є тільки всемогучий ЦК ВКП(б) Його органи діють в цілій імперії згори вниз по одному шаблону.

Для підтвердження цієї тези, подаємо також повну таблицю так званого Советського Уряду. (Див. на ст. 9).

Уряд СССР розплився в Політбюрі і ніяк не можна знайти поміж ними границі. Одні і ті ж самі члени Політбюра сидячи за одним і тим же самим столом, в один і той же самий час випускають »постанови Совета Міністрів СССР«, »постанови ЦК ВКП(б)« і »укази Президії Верховного Совета СССР«. Робиться це зовсім просто: Сталін викликає до себе свого секретаря-ад'ютанта Поскребишева і передаючи йому відповідний документ, наказує його оформити по тій чи іншій „лінії".

ЦК ВКП(б) і влада на місцях

Перші секретарі всіх краєвих партійних комітетів, голови верховних советів та керівники МВД-МҐБ намічуються наперед Управлінням Кадрів і затверджуються Секретаріятом ЦК ВКП(б) за підписом Пономаренка, або його заступника Шаталіна. Потім вони одноголосно „вибираються". Хай би хто спробував запротестувати, чи подати свою кандидатуру. Так само проходять „вибори" керівних органів всіх інших організацій:

Комсомол — за підписом члена ЦК ВКП(б), Оргбюра та одноразово генерального секретаря ЦК ВЛКСМ Михайлова;

Професійних Союзів — за підписом члена ЦКВКП(б) та Оргбюра, що рівночасно являється головою ВЦСПС — Кузнецова;

По органах Верховних Советов — за підписом члена ЦК ВКП(б) і кандидата Політбюра Шверніка, що рівночасно являється Головою Президії Верховного Совета;

По пресі — за підписом члена ЦК ВКП(б), Секретаріяту і Оргбюра та кандидата Політбюра і секретаря ЦК ВКП(б) Суслова або його заступника;

По МВД-МҐБ та інших поліційних органах — за підписом члена ЦК ВКП(б) і Політбюра Берії, що рівночасно являється заступником голови Совета Міністрів СССР.

І так далі і так далі. Коли, наприклад, передбачуються десь вибори в місцеві совети, то кожен майбутній кандидат в депутати спочатку підлягає обговоренню на засіданні партійного комітету. Неодобрені цим комітетом кандидати ніде не можуть бути обрані. Поперше тому, що багато дорослих людей охвачено членством партії, комсомолу та профсоюзів, під контролею партійного комітету. Подруге тому, що виборчі комісії призначуються партійним комітетом. Потретє, нема змоги для іншої пропа-

---

...ІІ-й Конґрес УНҐ визнає необхідним:..
...масовий ідейно-політичний вишкіл всіх наших військових та цивільних кадрів на базі національно-державного ідеалу... —
...введення обов'язкового широкого військового вишколу военноздібних кадрів доступними засобами кореспонденційних курсів, лекторських курсів, рефератами та пресою...

З резолюцій ІІ-го Конґресу УНҐ

ґанди. Почетверте, нема свободи зібрань поза комуністами. Поп'яте, за найменші порушення цього „порядку" органи безпеки пришивають „контреволюційну" антидержавну діяльність. Ось де ховається секрет всіх „одноголосних виборів" в СССР. Ось чому сталіни та молотови можуть сміло диктувати навіть конституційним органам, будучи абсолютно певними, що їх воля буде до йоти виконана в цілій безмежній імперії.

ПРЕЗИДІЯ ВЕРХОВНОГО СОВЕТА СССР

Прізвище	Становище в партії	Становище в Президії
Швернік, Н. М.	Член ЦК ВКП(б), Кандидат Політбюра	Голова Президії
Шкірятов, М. Ф.	Керівник Комісії Партійної Контролі ЦК ВКП(б)	Член Президії
Хрущов, Н. С.	Член ЦК ВКП(б), Секретаріяту, Оргбюра і Політбюра, Секретар ЦК ВКП(б), перший секретар московських обласного і міського комітетів КП(б)	— „ —
Суслов, М. А.	Член ЦК ВКП(б), Оргбюра і Секретаріяту, кандидат Політбюра, Секретар ЦК ВКП(б)	— „ —
Пономаренко, П. К.	Член ЦК ВКП(б), Оргбюра, Секретаріяту і Секретар ЦК ВКП(б)	— „ —
Мельніков, Л. Г.	Член ЦК ВКП(б), член Оргбюра і Політбюра, перший секретар ЦК КП(б) України	— „ —
Кузнецов, В. В.	Член ЦК ВКП(б), Оргбюра і голова Всесоюзного Центрального Совета Професійних Союзів (ВЦСПС)	— „ —
Андріянов, В. М.	Член ЦК ВКП(б) і Оргбюра, перший секретар ленінградського обласного і міського комітетів КП(б	— „ —
Калнберзін, Я. Е.	Член ЦК ВКП(б), перший секретар ЦК КП(б) Латвії	— „ —
Багіров, М. А.	Член ЦК ВКП(б), перший секретар ЦК КП(б) Азербайджана	— „ —
Будьонний, С. М.	Член ЦК ВКП(б)	— „ —
Даніялов, А. Д.	Кандидат ЦК ВКП(б), перший секретар Дагестанського Обкому КП(б)	— „ —
Баґапов, С. А.	Кандидат ЦК ВКП(б), перший секретар Башкирського Обкому КП(б)	— „ —
Лебедєва, З. А.	Член московського комітету ВКП(б)	— „ —
Фьодорова, З. Т.	— „ —	— „ —
Ґоркін, А. Ф.	Член ЦК ВКП(б)	Секретар Президії
Кууссінен, О. В.	Член ЦК ВКП(б), один з лідерів комінтерну, член ЦК КП(б) Карелофінії	Заступник голови Президії
Якобсон, А. М.	Член ЦК КП(б) Естонії	— „ —
Сираєв, А.	— „ — Туркменії	— „ —
Пап'ян, М. П.	— „ — Вірменії	— „ —
Додхудоєв, Н.	— „ — Таджікістану	— „ —
Кулатов, Т.	— „ — Кіргізії	— „ —
Кірхенштейн, А.	— „ — Литви	— „ —
Бровко, Ф. Г.	Канд. ЦК ВКП(б), член ЦК КП(б) Молдавії	— „ —
Палецкіс, Ю. І.	— „ — — „ — Литви	— „ —
Гайдаров, Н. Г.	Член ЦК КП(б) Азербайджану	— „ —
Гогуа, В. Б.	— „ — Грузії	— „ —
Керимбаєв, Д.	— „ — Казахстану	— „ —
Рашидов, Ш.	— „ — Узбекістану	— „ —
Козлов, В. І.	Канд. ЦК ВКП(б), член ЦК КП(б) Білорусії	— „ —
Гречуха, М. С.	Член — „ — — „ — України	— „ —
Тарасов, М. П.	Член ЦК ВКП(б), член московських обласного і міського комітетів КП(б)	— „ —

ПОЛІТБЮРО ЦК ВКП(б) І УРЯД СССР

Склад Політбюра ЦК ВКП(б)	Склад Уряду СССР
Сталін — Генеральний Секретар ЦК ВКП(б), член і голова Політбюра, Оргбюра і Секретаріяту ЦК-ВКП(б).	Сталін — Голова Совєта Міністрів СССР
Молотов — член Політбюра ЦК ВКП(б), перший заступник голови Політбюра	Молотов — перший заступник голови Совєта Міністрів СССР
Маленков — перший секретар ЦК ВКП(б), член Політбюра, Оргбюра і Секретаріяту. Головний заступник Сталіна по партії	Маленков — заступник голови Совєта Міністрів СССР
Берія — член Політбюра ЦК ВКП(б)	Берія — — „ —
Ворошилов — — „ —	Ворошилов — — „ —
Каґановіч — — „ —	Каґановіч — — „ —
Мікоян — — „ —	Мікоян — — „ —
Андреєв — — „ —	Андреєв — — „ —
Булґанін — — „ —	Булґанін — — „ —
Косиґін — — „ —	Косиґін — — „ —
Шверпік — кандидат ЦК ВКП(б)	Шверпік — голова Президії Верховного Совєта СССР
Хрущов — член Політбюра, Оргбюра і Секретаріяту, секретар ЦК ВКП(б)	Хрущов — член Президії Верховного Совєта СССР
Суслов — кандидат Політбюра, член Оргбюра і Секретаріяту секретар ЦК ВКП(б)	Суслов — — „ —

Ген. штабу полк. А. Валійський

Завдання піхоти і кінноти в майбутній війні

Теорія військової справи учить нас, що метою всіх військових операцій є нищення армій ворога. Цього можна досягнути тільки в боях, які передусім вимагають використання людини. Не дивлячись на те, що майбутня війна буде війною вчених і машин, для провадження її будуть так само потрібні людські маси. Тому вартість людини, помимо великого поступу техніки, набирає спеціяльного значення. Досить часто можна чути від доморослих тактиків і стратегів, а іноді, на превеликий жаль, і від поважних старшин такі твердження: „кіннота до музею", „роля піхоти скінчилась назавжди", „панцерна зброя то нерва армії", „майбутню війну вирішить тільки летунство".

Такі погляди добрі для кореспондента сенсаційних часописів, а не для мистців військового діла. В стратегії нема революції, бо ж стратегія це воєнне ремесло, яке оперте на студіях історії війн і тактики з одного боку і загальній всебічній освіті з другого. Можна сьогодні говорити про еволюцію тактики під впливом науки і техніки, але то не є революція — тактика змінюється разом з технікою. Рівнож може бути змінена метода бою, але то не значить, що все те, що існувало до сьогодні мусить зникнути. Воєнне ремесло вимагає постійного і щоденного удосконалення в міру поступу техніки та досвіду; це правило на протязі сотень років в найменшій мірі не змінилося. Отож абсурдом є твердити, що той або інший рід зброї в майбутній війні зникне з поля бою. Ми не виступаємо в ролі адвоката з метою боронити піхоту або кінноту; тільки хочемо об'єктивно ствердити, що піхота в майбутній війні рівнож буде належати до головних родів зброї. Щодо кінноти, то на сході Европи та в Азії, там де комунікаційна сітка слабо розвинена і є багато місцевостей мало доступних для панцерної зброї, рівно ж відограє не останню ролю. Незалежно від зміни тактики піхоти і її метод ведення бою, завдання піхоти залишається без змін: вона має здобути місцевість, очистити її і закріпити. Чи ж може повище завдання виконати інший рід зброї? Панцерна зброя, або навіть летунство, може здобути якийсь відтинок місцевості, але очистити її від ворога і закріпити не може. Правда, совєтська армія в останній війні часом уживала панцерну зброю для оборони, закопуючи танки в землю, як наприклад в 1941 році під Фастовом, але сила такої оборони виявилася недостатньою і малорухливою.

Разом зі зміною тактики піхоти, під впливом техніки, змінився і спосіб пересування піхоти. Раніше піхота пересувалась переважно пішо, або поїздами, сьогодні піхоту перекидають автами і навіть літаками. Проте, як тільки піхотинець залишить літак, завдання його лишається без змін, себто він мусить здобути місцевість, очистити і закріпити її. Рівно ж кіннота, яку ті самі доморослі тактики давно вже поховали, під час останньої війни знову з'явилась на всіх фронтах і мала цілу низку великих успіхів. Безумовно, тактичне і оперативне уживання кінноти як рівно ж і її забезпечення відбуло велику еволюцію, але завдання кінноти лишилося без змін, незалежно від того, що в останній війні ми бачимо дві системи організації кінноти: великі одиниці чисто кінні, як польська кіннота і одиниці мішані, як російська кіннота. Правда, польська кіннота в 1939 році не виконала свого завдання: поперше велика німецька перевага в повітрі і на землі спричинилися до морального упадку польської кінноти, а подруге польська кіннота атакувала німецькі панцерні клини фронтально в той час, коли мала не раз нагоду наносити сильні удари на незабезпечені крила згаданих клинів. Французька кіннота також не відограла більшої ролі в війні 1940 року, тому, що п'ять дивізій кінноти не були сконцентровані під одним командуванням, як ударна група; вони були розкидані окремими дивізіями вздовж цілого фронту і їх по черзі зліквідовано. Не зважаючи на таке невластиве використання французької кінноти, дві найближчі до місця прориву дивізії, прийняли на себе перший удар німецьких панцерних дивізій, що прорвали фронт.

Російська кіннота в останній війні була частинно змоторизована і майже у всіх більших операціях кінні відділи виступали разом з механізованими відділами. В першій світовій війні російська кіннота не виконала свого завдання переважно через невміле використання її командуванням. Клясичним прикладом цього може бути операція 1-ї російської армії генерала фон Ропенкампфа в наступі на Східну Прусію. В складі згаданої армії був кінний корпус хана Нахічеванського, який складався з п'яти дивізій ґвардії. Якби цей корпус був тактично правильно вжитий та замість стояти безчинно вдарив на ліве крило

8-ї німецької армії, наслідок цілої східньо-пруської операції був би цілком інший, і таким чином правдоподібно не дійшло б до розгрому першої і другої російських армій. Одною з додатніх більших операцій російської кінноти під час першої світової війни, був бій 10-ї російської кінної дивізії під командою ген. Келлера і 5-ї австрійської. Поза тим російська кіннота не виступала в більших з'єднаннях і вживали її переважно меншими одиницями до другорядних завдань, дуже часто невластивих для кінноти.

Під час другої світової війни організація російської кінноти частково змінилася. Дивізія кінноти складалася з 4-х кінних полків, 3-х сотень панцерів (42 панцери), 2-х сотень зв'язку, сотні саперів і 48 тачанок. В кінці війни кількість панцерів в дивізії була збільшена, а крім того додана моторизована артилерія. Тактика російської кінноти полягала в тому, що її використовували тільки великими одиницями. Маючи в свойму складі панцери, російська кіннота мала можливість прорвати фронт там, де не могла його обійти. На початку війни вона була використана до ар'єргардних дій і це завдання, правда з великими трудношами, вона виконала досить добре. В офензивних операціях російська кіннота була вживана переважно на крилах, як рівно ж для використання ситуації після пролому ворожого фронту іншими родами зброї.

Специяльну, а може і вирішальну ролю, відограла російська кіннота під час громадянської війни 1917-1920 років. Перша кінна армія Будьонного, яка була в цьому часі зформована, в великій мірі спричинилась до розгрому армій Денікіна і Врангеля, а в 1920 р. прорвала польсько-український фронт, в результаті чого цей фронт докотився аж до лінії Висла-Дністер. Наслідки цього могли скінчитися цілком трагічно для Польщі якби Будьонний виконав наказ Головної Команди Червоної Армії і своєчасно з'явився під Варшавою. В той час контрнаступ маршала Пілсудського з-під Дембліна не тільки не мав би успіху, але можливо, що взагалі не відбувся б.

В останній війні німецька армія майже не мала в своєму складі кінноти і в усіх операціях на західніх фронтах браку її не відчувала. Рівно ж не відчувала і в наступі на СССР, але коли була змушена до відступу, панцерна зброя вже не могла заступити кінноти, а зокрема в лісистих місцевостях, як брянські і поліські ліси. Було дуже багато випадків, що цілі частини кидали свої панцери, а сідали на коней, оперуючи як кінні відділи. Навпаки російський генеральний штаб надавав особливого значення кінноті, про що свідчить стан російських і німецьких сил на 1.8. 1944 року: німецька армія — 141 дивізія піхоти, 23 панцерні дивізії і 0 кінноти; російська армія — 486 дивізій піхоти, 90 панцерних дивізій і 58 кінних.

З наведеного порівняння сил видно, що німецький генеральний штаб перед 2-ою світовою війною розбудовував свої панцерні дивізії за рахунок кінних, натомість російський генеральний штаб, організовуючи панцерні війська, не тільки не зменшував, а навпаки збільшував кількість кінних дивізій.

Російська команда ставила кінноті завдання бити ворога за лінією його фронту, перериваючи його комунікацію і дезорганізуючи запілля. Совєтський польовий статут кінноти говорить, що наступ кінноти мусить бути сміливий, швидкий і агресивний. Рівно ж мусить бути переведений з цілою силою і швидко, щоб ворог не мав часу зорганізувати протиакцію. Взагалі розвиток зброї в історії йшов завжди в напрямку швидкости і великої сили удару. Реасумуючи сказане і беручи під увагу комунікаційну сітку і властивості місцевости в Росії, можна з певністю ствердити, що і в майбутній війні російський генеральний штаб не тільки не позбудеться кінноти, а навпаки буде її ще більше розбудовувати і механізувати.

Переходячи до аналізу ролі піхоти в майбутній війні треба пригадати ту еволюцію, яку пережила піхота за останні 50 років, себто від російсько японської війни. З стратегічного погляду Росія була в далеко гіршій ситуації ніж Японія. Росія на Далекому Сході майже не мала польової армії, а тільки в певних пунктах гарнізони. Театр воєнних операцій був віддалений від центру Росії на 10-12 тисяч кілометрів і пов'язаний з центром тільки одною, не цілком закінченою залізницею. Для того, щоб сконцентрувати польову армію і забезпечити її всім тим, що потрібно для дій армії в полі, потрібні були не тижні і місяці, а роки. Стратегічна ситуація Японії була далеко краща — Японія була у себе вдома і могла швидко сконцентрувати свою армію. Крім того Японія мала сильнішу фльоту, більше тяжкої артилерії (російська „крепостная" артилерія була устаріла) і більше автоматичної зброї, при чому ця зброя не була спеціялізована, як в російській армії. Цебто в російських полках з кулеметів вміли стріляти тільки стрільці т. зв. кулеметних команд, натомість в японській армії — кожен стрілець. Перші удари японської армії були спрямовані на гарнізони, як Порт Артур та інші Маючи багато слабшу артилерію і автоматичну зброю цілий тягар цих ударів приймає на себе російська піхота, яка, стверджуючи цілком об'єктивно, прекрасно виконала своє завдання. Великий відсоток забитих і ранених багнетом свідчить, що майже всі японські атаки відбивалися переважно багнетом. І так під час всіх операцій аж до останнього великого бою під Мугденом, де була вирішена доля війни, російська піхота несе головний тягар.

Які ж висновки зробили і чого навчилися генеральні штаби під час цієї війни? Мусимо признати, що найменше використав досвід цієї війни безпосередній її учасник російський генеральний штаб Після війни настала тільки незначна реорганізація російської армії і часткове переозброєння її артилерії. Натомість обсерватори інших генеральних штабів, а зокрема німецького, пильно спостерігаючи перебіг цієї війни, звернули головну увагу на артилерію і автоматичну зброю. В наслідок цього німецький генеральний штаб реорганізує свою армію і значно збільшує кількість тяжкої артилерії і автоматичної зброї.

На початку 1-ї світової війни ми бачимо німецьку піхоту озброєну не тільки тяжкими кулеметами, але й легкими на щаблях сотень. Обсерватори німецького генерального штабу слідкуючи за перебігом всіх операцій прийшли до висновку, що головний тягар російсько-японської війни впав на плечі російської піхоти, при чому більшість боїв кінчалися багнетними ударами. Щоб не допустити ворожу піхоту до багнетного бою, треба затримати її ще на передпіллі власних позицій, а це можна досягнути тільки великою перевагою артилерії і автоматичної зброї. Тому то німецький генеральний штаб і поклав спеціяльний натиск на збільшення автоматичної зброї в полках піхоти як рівно ж і тяжкої артилерії. Отже 1-ша світова війна розпочалася під знаком великої переваги вогню німецької армії. Клясичним прикладом того були такі маркантні операції на російсько-німецькому фронті як кампанія в Східній Прусії 1914 року і наступ ген. Брусілова 1916 р. Як в першій так в другій операціях, головний тягар боїв впав на плечі російської піхоти. В східньопруській операції російської піхоти було в два рази більше ніж німецької (1-ша і 2-га російські армії), а кінноти в 5 разів. Одначе, з причин певних властивостей місцевості в Східній Прусії, нескоординованого наступу 1-ї і 2-ї російських армій і, головне, великої переваги тяжкої артилерії і автоматичної зброї по боці німців, російські армії були розбиті, не дивлячись на витривалість, відвагу і добрий вишкіл російської піхоти. Взагалі під час першої світової війни з огляду на велику силу артилерійського і кулеметного вогню вже далеко рідше доходить до багнетних ударів як це було під час російсько-японської війни. Друга великого маштабу операція на німецько-російському фронті т. зв. брусіловська, не дивлячись на велике скупчення російської піхоти, не мала значного успіху, як це сподівався російський гереральний штаб. Подібне явище спостерігаємо і на західньому фронті, де в початкових операціях головний тягар падає на німецьку й французьку піхоту, аж до часу стабілізації фронту на лінії річки Марни, де зосереджена артилерія і автоматична зброя обох армій змушує їх до оборонної війни. При кінці війни на західньому фронті появилися вже більші згрупування панцерної зброї і летунства. Були спроби з боку аліянтів при допомозі панцерних з'єднань і летунства осягнути в 1917 році успіхів стратегічного значення, але засадниче всі ці спроби закінчилися тільки певними льокально тактичними досягненнями. Проте вже тоді почали пророкувати велику майбутність цим новим родам зброї.

Окремі військовики в своїх пророкуваннях заходили так далеко, що вважали піхоту і кінноту за віджилі роди зброї, які в майбутній війні мали відограти незначну ролю. Під цим враженням починається підготовка до другої світової війни. Німецький генеральний штаб майже

цілковито ліквідує кінноту і розбудовує панцерні частини. Французький генеральний штаб головну увагу звертає на оборону, а тому розбудовує лінію Мажіно і цілковито занедбує організацію панцерних частин і летунство. Російський генеральний штаб велику увагу приділяє розбудові панцерних частин і летунства, однак не зменшує ролі піхоти і кінноти; він навпаки збільшує кількість піших і кінних дивізій та модернізує їх.

Слідкуючи за перебігом 2-ї світової війни бачимо, що роля піхоти в найменшій мірі не змінилася, незалежно від того, чи вона виступає змоторизовано, чи звичайно. В німецько-польській кампанії 1939 року польська армія, яка майже не мала панцерних частин, цілий тягар оборони покладає на піхоту. Слід відзначити, побіжно, що в той час, коли головна маса німецьких повітряних і наземних сил була занята ліквідацією польської армії, 107 французьких дивізій сиділи безчинно на лінії Мажіно. Тяжко передбачити, який був би дальший перебіг війни, якби французька армія в той час рушила вперед. В кожному разі німецька головна команда цього страшно боялася, бо лишила для оборони західнього фронту тільки 23 другорядні дивізії.

Як ми вже згадували, між першою і другою світовими війнами французький генеральний штаб спочивав на лаврах. Після перемоги над німцями в 1918 році він цілковито занедбав організацію панцерних частин та летунства. В 1940 р., коли німці розпочали наступ на Францію, французька армія мала в своєму складі тільки 3 моторизовані дивізії, а тому головний удар німецької армії цілковито прийняла на себе французька піхота. У російсько-німецькій війні як з одного так і з другого боку виступає велика кількість панцерних частин, але це не звільняє піхоту від її засадничої ролі. Кількість піхотних дивізій збільшується. Аналізуючи окремо операції на східньому фронті констатуємо, що піхота відіграла засадничу ролю в цих акціях: Сталінград боронить піхота; в боях під Москвою, Вязьмою, Вороніжом, Харковом та інш. головний тягар несе російська піхота; в кінцевій фазі війни піхота разом з панцерними частинами ліквідує німецьку армію і остаточно несе головний тягар при штурмі Берліна. Отже, як бачимо, то і в часі другої світової війни роля піхоти не тратить свого значення. Реасумуючи сказане, можна з певністю припускати, що незалежно від того як майбутня війна відбуватиметься, роля і завдання піхоти лишаться без змін — піхота залишиться й далі одним з головних родів зброї. Натомість кіннота, в деяких частинах світу, також далі буде одним з найповажніших співчинників піхоти.

Хор. В. Крех

ДЕ ВОРОГ?

Якщо приглянутись уважно до життя нашої еміграції від закінчення 2-ї світової війни і до сьогодні, можна помітити, що багато подій в її житті, зокрема тих, що дезорганізували її працю по лінії головного завдання, відбувалися ніби за якимсь пляном. Беручи під увагу також факти і події (а їх оминати не сміємо), що сталися в зв'язку з останнім посиленням наступу московського імперіялізму можна з певністю сказати, що ворог діє не тільки зовні, але й з середини. І сьогодні з середини у великій мірі більше ніж ззовні. Не сміємо легковажити цим, бо дія внутрішнього ворога є далеко небезпечніша ніж зовнішнього. Хоч би тому, що він діє скрито, а від хатнього злодія — кажуть — не встережеш.

Щоб хоч частинно (бо на більший аналіз ця стаття є занадто коротка) проаналізувати дію ворога з середини, треба вернутись до воєнних років 1941-43.

Коли в 1941 році большовики відступали з України, вони залишили там величезну кількість своєї агентури. Як пізніше в боротьбі з цією агентурою виявилось, головним пунктом інструкції для їх праці було: зробити життя місцевого населення під німецькою окупацією нестерпним; окремих людей, що могли б бути небезпечними для праці цієї агентури — фізично нищити, якщо б це було неможливим, компромітувати, як перед місцевим населенням так і перед німцями і цим паралізовувати їх дії. Для цього пролазити на відповідальні посади в адміністративному апараті, пролазити в агентурну сітку німецьких органів безпеки і використовувати ті органи для нищення небезпечних людей. Напр., використовуючи вороже наставлення німців до комуністів робити на таких людей доноси, як на комуністів і т. д. Використовувати амбітних людей і випихаючи їх на керівні становища в громадському житті, цим самим дезорганізувати те життя і не допускати до об'єднання на громадському полі. Те саме робити й на політичному полі. І треба признати, що ця агентура свою роботу робила і боротьба з нею була занадто тяжка. Поперше тому, що всі вони перевиконували і так жахливий терор німців над місцевим населенням, а тому користувалися повним довір'я; подруге тому, що кого німці арештовували той знав, що 99 шансів для нього — Бабин Яр і один шанс — воля; потрете, це були далекої мети, що ще більше їх конспірувало; почетверте, всі ці агенти були наперед забезпечені всіма потрібними документами і підхід до них з цього боку був унеможливлений і т. д.

Треба зазначити, що поряд з червоними діяли і білі агенти московського імперіялізму, і що різниці в їх діях майже не було. Навпаки, дуже часто вони діяли спільно, виконуючи одну і ту ж акцію. Клясичним прикладом таких дій може бути справа захвату московськими агентами газети »Українське Слово« в Києві і перетворення її на вислужницьку перед німцями трибуну московського імперіялізму.

Знаючи все це, а також побувавши в лабетах НКВД і вивчивши методи його дії, можна з певністю сказати, що і в середовище еміграції наші вороги кинули своїх агентів і навіть цілком можливо, що ці агенти діють за подібними інструкціями, як і їх »товариші праці« в часі війни. Але не піймав — не кажи, що злодій. А піймати, знайти тих агентів, для нас сьогодні ще тяжче ніж в часі війни. Однак це не значить, що ми мусимо дивитись крізь пальці на їх роботу і чекати доки вони нам встромлять ніж у спину. Тут не треба також забувати, що всі наші вороги в боротьбі проти нас вживають один загальний для них метод: роз'єднуй і пануй.

Хоч ми сьогодні і не маємо більших можливостей для боротьби з цими внутрішніми ворогами, однак використавши всі ті можливості які в нас є, ми можемо багато дечого зробити. Принаймні викрити таких людей і ізолювати їх від нашого середовища. Ізолювати не тільки тих, що безпосередньо керують ворожою роботою (таких не буде багато, а ще менше ми зможемо їх викрити), а й тих, хто свідомо чи несвідомо цю роботу виконує. Тоді багато з несвідомих виконавців побачать свої помилки, а всіх останніх ми будемо знати, що вони вороги і вони не будуть для нас настільки небезпечними.

Щоб не бути голословними, подамо декілька фактів, що яскраво ілюструють роботу внутрішнього ворога.

Не кажучи вже про часи масової насильної репатріяції, коли аліянти силою зброї переводили в дійсність ялтинську угоду, висилаючи мілійони людей на вірну смерть, і коли еміграційні середовища кишіли ворожою агентурою, візьмемо приклади з пізніших часів, коли були випадки примусової репатріяції тільки окремих осіб чи невеликих груп.

На початку 1946 року еміграційне життя ніби почало наладнуватись і ніби еміграція вже почала приступати до виконання свого головного завдання. Так здавалось збоку. В дійсності ж — інакше. Скрізь і всюди відчувалась якась чорна рука, що сіяла ворожнечу, займалася провокаціями, доносами і т. д. включно до вбивств.

Якраз це був початок того періоду, коли аліянти побачили, що їх союзник в часі воєнної хуртовини і »дружних рукопожатій« кинув в їхнє запілля тисячі своїх агентів. Вони починають боротьбу проти цієї агентури.

І раптом 22 липня арешти. Арештовано 168 осіб з яких 90 відс. — українці. 168 осіб, на 99 відс. безневинних людей, попадають за грати. Лише, може, один відсоток з них були в чомусь »винні«, але про їх »вину« тут не

місце говорити. Хтось скаже, що це не так. Що невинних та ще таку кількість не могли арештувати. Але факт пізнішого звільнення цих людей говорить сам за себе. Вони були невинні. Звичайно, невинні перед тими, хто їх арештовував. Але ці люди, в переважній більшости, були »винні« перед большевиками і їх треба було знищити. Не можна своїми, значить треба чужими руками, як це робили агенти Москви руками СД і ґештапо. Та тут вони прорахувались. Забули, що є різниця між демократією і націонал-соціялізмом.

Однак ці 168 осіб не були всі, яких треба було знищити. Були й інші, але цей метод до них застосовувати було небезпечно, бо дехто з них були вже »стріляними зайцями«. До них застосували інший метод. 27.9.1946 р. »безслідно« зникає відомий письменник і розвідчик Юрій Горліс-Горський. Навколо цієї події хтось розпускає безліч всяких чуток і »правд« про його зникнення. Всі вони зводяться до одного знаменика: очорнити особу Горського так, як це тільки вдасться. Для чого це? Тільки для того, щоб хтось не поцікавився його зникненням. І, на превеликий жаль, загалом ця мета була досягнена. Одиниці, що все таки зацікавились цим шантажуються і провокуються зі всіх сторін, їм чіпляють тавро »комуніст«, погрожують вбивством. На чоловіка, який »посмів« сказати, що чутки про те, що зниклий Горліс-Горський не є дійсним Горліс-Горським, а лише видавав себе за нього — неправда, бо він знає його ще з 1930 р., коли Горліс-Горський сидів з ним в одній камері київської Лук'янівської в'язниці, сиплються десятки доносів, що роблять з нього »комуніста« »аґента« і т. д. І все це робиться так, щоб не виявити виконавців цієї акції. Чому? Та ж якщо хтось злочинець, то нема чого боятись сказати це відверто. Мабуть тут навпаки.

Через якийсь час так само »безслідно« зникає проф. Петрів. Коли Горліс-Горському ще можна було причепити тавро якогось »врага« то Петріву воно аж ніяк не підходить. Отже краще мовчати. Зник і ніхто нічого не знає.

Людина, що виставляла з себе великого патріота і навіть готова була йти на Україну для підпільної праці, виїжджає »на родіну«. І його большевики не розстрілюють. Навпаки, вони доручають йому досить відповідальний пост. Дружина його навіть пише листа до своїх колишніх співмешканців-таборян про »щасливе і радісне життя«. Приятель цього чоловіка (ще з сталінґрадської акції), що так часто вечорами відвідував його в таборі, робить свою роботу далі. І якщо хтось посміє ним поцікавитись, негайно дістане тавро »комуніст«.

Тільки на обрії з'явився Керенський, як моментально виплили на поверхню новітні »барабаші«. А де вони були до того часу? Між нами. І діяли »тихою сапою«. І виплили вони не всі. Це ми добре знаємо і бачимо.

Таких фактів можна навести безліч. Дехто скаже, що деякі з них були вислідом внутрішньої боротьби еміґраційних груп. Але це не буде правдою. Чому тоді не були арештовані ті, які цю боротьбу активно проводили? Чому ніхто з них не зник? Чому саме зник Горліс-Горський, а не хто інший? Бо він, мабуть, міг загородити »їм« дорогу. Чому зник проф. Петрів? Невже він був аж так небезпечний у внутрішній боротьбі? Ні! Тут діє ворог. Руками свідомих чи несвідомих людей — це інша справа — але діє. І ми мусимо його знайти. Бо як ми його не знайдемо, то він знайде по черзі всіх нас. Розкладе нас з нутра і в самий критичний момент встромить нам ніж у плечі.

ПОЯСНЕННЯ

в справі взаємовідносин УНҐ і політичних партій

В Бюлетені Українського Національно-Державного Союзу ч 6-7 за липень і серпедь 1951 р., в звіті про перебіг Конференції з нагоди 5-ї річниці існування УНДС 28 липня 1951 р. м. і. сказано таке: »З великим зацікавленням і увагою була вислухана Конференцією привітальна промова Команданта УН. от. Т. Бульби-Боровця, в якій він підкреслив спорідненість УНҐ і УНДС, скристалізував позиції, на яких стояла і стоїть УНҐ та підкреслив, що для неї УНДС є вищою політичною інстанцією і дороговказом нашої визвольної боротьби«.

Члени УНҐ, що не являються членами УНДС, звернулися до ГК УНҐ з запитанням, чи ця заява має означати, що УНҐ підпорядкована одній партії — УНДС?

Головна Команда УНҐ має шану вияснити тут, що згідно Статуту та резолюцій ІІ-го Конґресу УНҐ, наша військово-революційна організація не підпорядковує своєї діяльности ніякій одній політичній партії, а тільки урядові УНР, що в його склад входять сконсолідовані політичні партії. В такому сенсі Командант УНҐ вітав Конференцію УНДС, як одну з тих демократичних партій, ща несуть відповідальність за політику Державного Центру. В редагуванні в Бюлетені УНДС із змісту привітання пропущена стилістика, або друкарська неточність. УНҐ тісто співпрацює та запрошує на свої з'їзди гостей-представників усіх політичних партій, що входять до Національної Ради і всі ці партії запрошують на свої з'їзди представників УНҐ. Таким чином наші політичні та військові організації мають змогу обосторонньої інформації про їх роботу на окремих секторах та координацію їх дії по директивах Державного Центру. Кожен член УНҐ має право належати до будь-якої партії.

В паризькому чвсописі »Українське Слово« була поміщена кореспонденція з Англії, про конференцію прихильників демократичного руху в Брадфорді 19.5.1951 р. В цій кореспонденції під заголовком »Демагогія« редакція »Українського Слова« полемізує з доповідачем на конференції членом УРДП п. Дмитренком і в непристойній формі згадує про УНҐ, на що ми думали не реагувати, але тепер при нагоді спростовань повертаємось також до тієї інформації.

»Всеукраїнська революція по словах прелеґента виглядає так: »ми підготовляємося до революції, але не дуже д ємо... Наші сили є на Батьківщині і в... окупаційній армії в Німеччині, Для тих сил були розповсюджені летючки... але цього більше не робимо, бо наражаємо на арешти людей...«

»П. Дмитренко зробив медвежу прислугу УНҐвардії, яка підписала згадану летючку, а яка завжди намагається відгороджуватись від своєї підпорядкованости УРД-партії. По нашому п. Боровець-Бульба може тепер перейменувати свою УНҐ в »Ґвардію УРДП...«

»П. Дмитренко заявив не двозначно, що демократична революція не дуже діє Цього не робимо, бо наражаємо на арешти кращих людей. Зрозуміло... Друкуючи летючки напр. в Ульмі, розкидаючи їх напр. в Берліні, наражають кращих людей (де?). Хіба ж не в Англії...«

Нам не відомий зміст згаданої доповіді п. Дмитренка. Одначе треба логічно припускати, що він говорив про революційну діяльність всієї української демократії, якої складовою частиною являється УНҐ на військово-революційному секторові. Він мав в такому випадку повне право згадувати про летючкову акцію УНҐ серед вояків совєтської армії.

Натомість висновки »Українського Слова« про »партійну ґвардію« та здогади де УНҐ друкувала свої летючки і глузування над тим, як наражається людей в революційній роботі з залізною заслоною, треба записати на рахунок партійного шовінізму ОУН-Мельника. Ця партія добре знає, що УНҐ ніколи ніякою туфтою не займалася і не має наміру займатись. Якраз конкретна робота УНҐ по той бік залізної заслони, як революційна акція української демократії дуже не подобається всім »організованим націоналістам«, бо вони вважають, що це їх »монополь«. Вся їх література безсоромно »доказує«, що на цілій Україні протягом понад 30 років, ніхто поза »організованим націоналізмом« не провадив і не провадить жодного руху спротиву. Наша відповідь на це самохвальство може бути одним запитом: а де ж і за що поділося з України понад 15 міл. »неорганізованих націоналістів«?

Відповідь на всякі припущення про підпорядкованість УНҐ дає найсвіжіша заява Начальника Головного Штабу УНҐ полк. Ів. Коваля в його доповіді на Краєвому З'їзді УНҐ в Німеччині 19.8.51 р.:

»УНҐ організована з метою: 1) беззастережної підтримки нашого державно-політичного центру УНР; 2) безкомпромісової боротьби проти комуністично-тоталітарного імперіялізму. УНҐ, стоячи на цих позиціях, не підлягає жодній політичній партії і не є партійно-політичною організацією чи групою, будучи безпартійним військовим чинником, готовим стати складовою частиною майбутньої української армії законного, на демократичних засадах народоправства, народом визнаного Уряду УНР; 3) УНҐ бореться за повну консолідацію серед українців. Але не об'єднання навколо неіснуючих, або збанкротованих і, на жаль, ще не покараних народом осіб, а об'єднання навколо УНРади. Не служба окремим особам, а служіння народові — завдання старшин і вояків УНҐ«... (»Українські Вісті« ч. 61 (533) 26.8. 1951 р.).

Головна Команда
Української Національної Ґвардії

Власовські провокації

Власовський часопис »Голос Народа« в ч. 39 помістив провокативну замітку, спрямовану проти УНҐ під заголовком »Тєрор шовіністов«. В цій замітці власовці намагаються зробити з приватної бійки двох людей в таборі Шляйсгайм якусь політичну аферу. Гулай-пілець Заліський, намагаючись спровокувати бійку, наніс образу персональної чести члену УНҐ п. Копернікові, назвавши його совєтським агентом. П. Копернік на образу честі відповів провокаторові гімлерівського »двіженія« належним способом. З цього власовці і хочуть зробити політичну аферу, але вона їм не вдалася.

В тій же замітці вони судять про майбутнє України, про »добрі й погані українські почини« і т. д.

Ми можемо на це сказати, що не справа росіян судити про майбутнє України і про почини українців. Це наша внутрішня справа і росіянам до того зась. Власовців ми знаємо давно і також знаємо їх провокаторські »здібності«. Ми бачили їх не тільки в Берліні, але й в Празі, коли вони разом з чеськими комуністами, стріляли в плечі своїм вчорашнім союзникам. І коли сьогодні вони послуговуються своїми старими методами — провокацією, нас це абсолютно не дивує. Власовці завжди займались провокаціями, але цього разу замість політичної афери вони спровокували для себе політичний скандал. Кажуть, носить вовк вівці, але буде час, що й вовка понесуть. Цей час для московських імперіялістів вже близько. Навіть Керенський з долярами не поможе.

В. С-да

ЛИСТ ДО ДРУЗІВ

Дорогі Друзі!

В жовтні і листопаді цього року минає 10 років з того часу, як ми з початком 2-ї світової війни в жовтні 1941 року організовано виступили проти червоних партизанських банд Клочкова і Борсукова. Як Вам відомо, нас невелика кількість українців розгромили десятикратно сильнішого ворога. Це сталося тому, що ми були духово сильні і всі об'єднані. Ми мали лише одну ціль — за вільну Україну.

На протязі років воєнної хуртовини ми бачили багато хиб, надуживань, браку єдности, підступства, коли люди немов нерозуміючи один одного творили всяк своє не думаючи над тим чи це на користь нації і держави.

З днем закінчення війни — вічне скитання по непевних стежках, щоб уникнути репатріяції і оте противне кожній людині „що ви за один", яке ви на кожному кроці чули від людей, що волею чи неволею нав'язували свою опіку над кожним. І коли ви цієї опіки не приймали, то вам чіплялось тавро „комуніст" або ж „енкаведист".

Сьогодні, в 10-річчя нашого боєвого хрещення, всі ми далеко від рідної України, а дехто з Вас навіть далеко від Европи. Чужі краї стали Вам новою вдчизною. Але я й по нині ще не вирішив своєї долі на майбутнє. Найгірше всього мене турбує брак єдности та зрозуміння між українцями. Багато партій та напів-партійних організацій менше всього думають про єдність. Вони співають про неї лише йдучи до церкви, а вийшовши забувають. Візьмім, напр., факт: ЛУПВ і ТУПВ роками не можуть дійти до згоди. Чи ж політв'язні — члени Ліги і політв'язні — члени Товариства не за одне і те ж гнили по тюрмах і кацетах? УГВР цілий рік веде переговори з ВО УНРади і без жодних наслідків. Що ж до вояцьких організацій, то вони ще більше не мають єдности лише тому, що кожна партія старається зробити військові організації своїми прибудівками.

Все ж таки я ніколи не тратив надії, що колись знайдуться люди для яких держава і честь свого народу вище всяких амбіцій. Я вірив, що серед українців ще не перевелись справжні патріоти. І так сталося. В день 19 серпня 1951 р. я дістав запрошення, як вояк, на з'їзд УНҐ, що відбувався в Мюнхені.

Дорогі Друзі! Цей день був для мене днем великого перелому в моєму житті. Нас, таких як я, багато. Ми втратили здоров'я в боротьбі, але сьогодні за нас забули. Та ми не розчаровувались. Ми знали, що є ще між українцями люди, такі самі вояки, як і ми, які про нас пам'ятають. Від тих же, що вчора ховались за нашими спинами і часто „по-геройськи" накидали (часом не без ворожого наказу) нам ззаду на шию петлю, ми не мали що чекати, хоч вони на еміґрації і випливли на поверхню виставляючи з себе героїв і мучеників. І ми непомилились.

На з'їзді УНҐ я переконався, що дух українського вояцтва не тільки не заломився, а навпаки перетворився в свідомий національний державний дух. Я не буду Вам описувати як проходив з'їзд, бо Ви читали про це в пресі. Я хочу лише подати Вам деякі факти.

Після доповіді от. Т. Бульби з доповіддю виступив полк. Ів. Коваль, який м. і. сказав, що УНҐ не починає історії від себе. УНҐ продовжує боротьбу започатковану нашими предками. УНҐ є вояцькою фомацією, яка складається з національно-свідомого вояцтва і ніколи не буде тягнути будь-чийого партійного воза.

Ці золоті слова пригадати мені ту єдність і дружбу між нами в днях жовтня-грудня 1941 р. Полк. Коваль мав абсолютну рацію. Коли заглянути в історію нашої боротьби за незалежність, то побачимо, що море крови пролилось даремно лише із-за браку єдности. Не кажучи вже про давніші часи, візьмемо хочби визвольні змагання після першої світової війни, коли декому захотілось землі і волі не від українського „зеленого" уряду, а від московсько-большевицьких пройдисвітів. Сьогодні, коли московська імперіялістична гідра знову підняла голову, знайшлись знову Гулаї, Золотаренки й інші, що готові за доляр продати волю свого народу і рідну матір. А наші партійці, замість того щоб викинути свої амбіції за борт, святкують дев'яту річницю УПА, тоді, як цілий світ знає, що це десята річниця. Ми розуміємо, що це робиться для того, щоб хоч і з шкодою для визвольної справи, все ж таки запрягти вояків в партійного воза.

В залі З'їзду я був мило вражений, коли побачив справжню „стару війну" і „нову війну". Це були два покоління, які однодушно дійшли до думки, що Українська Національна Ґвардія є безпартійною вояцькою формацією і доступ до неї відкритий для всіх.

УНҐ в більшості складається з вояків останньої світової війни, що на чверть століття пізніше пройшли через вогонь і бурю других визвольних змагань, ставши на місце своїх братів і батьків, що полягли у визвольних змаганнях 1917-21 рр. Сьогодні УНҐ мусить бути тим цементом, що зцементує наших розсварених братів-вояків на еміґрації і це буде наше головне вояцьке кредо. Кому дорога Україна і воля Українського Народу — той буде змагатись до єдности І цим будуть виправлені помилки визвольної боротьби, які повторювались віками. Десятки тисяч розстріляних у Вінниці, Миколаєві, Сталіно, мільйони вивезених на далеку північ припиняться лише тоді, коли серед українців запанує єдність та згода. Це дасть змогу всьому українському народові стати на захист своїх інтересів проти винищувальної політики московського (чи якогось іншого) червоного чи білого імперіялізму.

Я не маю на увазі тієї „єдности", яку проповідують деякі партійці, між ними і п. ген. Капустянський, що святкує дев'яту річницю УПА, тоді, як його співпартійці, зокрема Олаг Жданович, заявляють, що ще десять років тому, вони лежали під одним пеньком з отаманом Бульбою. Це не єдність, а роз'єднання. Хто починає історію від себе, з тим нам не подорозі.

В цім листі я звертаюсь до всіх друзів-вояків, а зокрема до тебе мій друже Карпо Гнатович в Англії, Петро Іванович в Австралії, Кузьма Васильович та Іван Пантелеймонович в Бразилії, Андрій В. та Юрій Г. в Канаді, Федір Миколайович та інші в США — не забувайте, що Вашим обов'язком є розказати світові всю правду про ті лихоліття, що Ви їх зазнали на Батьківщині під пекучим сонцем Джуґашвілі. Наряду з цим, коли Ви в новому світі вростаєте в життя, Ви не смієте забувати, що Ви вояки і що Вашим обов'язком є кожної хвилини стати на захист інтересів своєї Батьківщини. Але, щоб стати до оборони Рідного Краю, треба бути організованими. А тому я закликаю Вас всіх вступити до лав УНҐ, бо коли наше вояцтво буде творити один непереможний моноліт, то це буде смертним ударом по ворогах України.

З Дружнім Привітом!

Гордій Пікучий

Гнат ДЯДЮРЕНКО

ЕМІҐРАНТЕ

Там де ти спиш, де стоїш, де працюєш, —
Всюди із ворогом лінія-фронт!..
Заклик від Нашого Уряду чуєш?
Дав ти щонебудь на Визвольний Фонд?

Ворог на те, щоб нам шкодити всюди,
Щоб не пустить нас повік до мети.
Йдуть з допомогою жертвені люди.
А ТИ?..

Підписався вже на Позичку Визволення України?

ЛІТЕРАТУРНА СТОРІНКА

Сотн. З. Д-к

БРАТ ЗА БРАТА

(Закінчення)

В коморі на столі лежить велика штабова мапа. Над нею схилилися командири окремих загонів. Гасова лямпа не дуже ясно освічує приміщення. Микола Довбня диктує боєвий наказ:

— Першому загонові переправитись машинами під Звягель і там задемонструвати наскок на транспортові колони. Робити якнайбільше шуму, але в бій з поважнішими силами не вступати. Треба цим маневром лише відвернути увагу німців від нашої головної операції. Одну групу післати аж під Корець, щоб там замінувати дорогу. Другий загін підсунеться під Полонне і перерве телефонний зв'язок з Бердичевом. В лісах біля Полонного почати густу стрілянину, як тільки ми вистрілимо дві білих і одну червону ракету. Всі дороги, які ведуть з Бердичева на Полонне, замінувати, щоб німаки не могли підкинути своїх сил машинами. Міномети спрямувати на залізницю, але стріляти лише тоді, коли із Бердичева надходитимуть воєнні транспорти. Всі інші потяги пропускати. Довкруги Полонного розіслати кінні роз'їзди і, як тільки німаки появляться, деморалізувати їх кулеметним та автоматним вогнем. Якщо б вони мали завеликі сили, втікати в ліси — туди вони машинами не поїдуть. Славутинська група обсадить залізницю Славута-Шепетівка і дивитиметься, щоб не закрили семафорів. Нехай усі поїзди йдуть на Шепетівку. Телефони до Острога та Здолбунова — перерізати. Третя і четверта групи разом із штабом наступатимуть з боку Славути на Шепетівку.

Отаман Довбня перестав диктувати і звернувся до командира третьої групи, що схилився над мапою:

— Ви займете опівночі ці три пункти — показав олівцем на мапі. — Звідси почнете наступ на станцію. Штабна сотня із транспортним куренем і санітарна сотня вдарять просто із сходу. Четверта група обсадить лівий беріг Гориня та розпочне обстріл містечка, як тільки появляться ракети. З протипанцерних гармат бити по шосі Шепетівка-Бердичев. Коли подамо знак — дві червоні ракети — переправитись через річку і наступати на місто з півдня та південного сходу. Тут зв'яжетеся з третьою групою.

Микола затягнувся димом цигарки і продовжував:

— Перша група наступає з півночі, друга обходить з північного сходу, третя в резерві. Одну сотню приділити для знищення ґештапа та напад на в'язницю. Українська поліція вишле туди свого зв'язкового. Він матиме білою хустиною обв'язану ліву руку. Зв'язковий покаже де склади боєприпасів і харчів. Харчі навантажити на авта, а боєприпаси вислати на станцію. В третій годині проходить ешелон з робітниками до Німеччини. Всіх їх озброїти і забрати з собою. Всі вантажні авта, що є в Шепетівці, стягнути на базарну площу і забезпечити пальним. Повний бак і три каністри в запас. Ті, яким не вистачить пального, спалити. Можете взяти одну-дві легкі машини, але тільки відкриті — всюдиходні.

Захоплюючись, він диктував диспозицію далі:

— Початок наступу о 1-ій годині 30 хвилин. Знак: дві білі, одна червона ракета. В 6-ій годині почати відступ до славутинських лісів, щоб до сьомої години місто було очищене. Хат не палити, ґештапівців і есесівців нищити, вермахт розброювати і замикати в тюрму. Транспортна група, захопивши станцію, вистрілить дві червоні ракети. З усіх ешелонів, що підходять, всі боєприпаси і майно вантажити на машини і відвозити негайно до лісу. Вертатись знову, щоб вивезти все. Начальник охоронної сотні із своїми людьми вернеться до місця розташування і прийматиме привезене майно. Зброю і боєприпаси складати до нашого магазину. Німецькі харчі також. Збіжжя і худобу, що йде до Німеччини, окремо — роздамо людям. Населення повідомити, що наступ робить отаман Бульба.

— Хто ще має які запитання? — спитав він. — Все, кажете, ясно. Отже, до своїх частин. Ідемо на небезпечну операцію. Але це святе діло. За Україну, за кривди, що їх спричинив наїздник, за наших братів і сестер, за батьків! Смерть окупантам!

— На погибіль! — гукнули старшини і по одному почали розходитись.

За кілька хвилин у коморі залишився лише сам Семен. Він покликав батька, упорядкував комору, відчинив віконце, щоб вийшов махорковий дим. Ніхто б не сказав, що ось тут, у цій коморі, відбувалися наради штабу партизанської бригади. Семен навшпиньках увійшов до хати. Він уже не одягнений у німецьку форму. На ньому зелена блюза, сині штани „галіфе", хромові чоботи, на пілотці кокарда з золотим тризубом.

Маленький Івась спить спокійним сном на материному ліжку. Семен підійшов, глянув, нахилився і поцілував в чоло.

— Прощай, сину. Може ти доживеш до часів, коли не треба буде тинятись по лісах і нетрях, як мені.

Настя плакала тихенько, втираючи очі фартухом. Немов сон, видались їй ці два дні. Він, Семен, показався був на мить і оце знов іде кудись туди, звідки може не повернеться вже ніколи до неї. Але що ж, війна війною.

IV

Різкий дзвінок телефону збудив із солодкого сну СС Бріґаденфюрера (генерал-майора) Гальтермана в його розкішних апартаментах на Левашівській вулиці в Києві.

— Доннерветер! Ді ґебен мір аух ін дер нахт кай не руе! *) — вилаявся генерал, висовуючи голову з-під перини і простягнувши руку до телефонної слухавки.

— Бріґаден фюрере! З Житомира наспіла алярмом радіограма. На вузлову станцію Шепетівка напали партизанські банди Бульби. Місцевий СС поліцай-фюрер не має жодних резервів, бо всі його сили перебувають на акції в коростенських лісах. Чекаємо на ваш наказ, бо шеф відлетів учора до Берліну, — нервово збиваючись хрипить з телефонного апарату голос дижурного старшини оперативного відділу команданта СС і поліції Райхскомісаріяту України.

— Я зараз буду у вас. Присилайте негайно мотоцикліста. Скличте старшин з оперативного відділу і покличте генерала Шера.

Надворі починає світати. Над Києвом парує сивий туман. Левашівською вулицею жене мотоцикль із причепкою, в якій сидить Гальтерман.

Швидкою ходою входить він до кімнати оперативного відділу. На стіні висить велика мапа України, а коло неї, жестикулюючи і перекидаючись короткими фразами, стоїть кілька вищих СС-старшин.

— Ахтунґ!

Як кам'яні фігури, витягаються німці, обертаючись фронтом до входових дверей.

Генерал поліції Шер — високий, поставний, з гарним симпатичним обличчям, чітко зголошує:

— Бриґаден-фюрере! Старшини оперативного відділу зібрані на ваш наказ!

— Гайль Гітлер, камераден! — вітається маленький Гальтерман. — Хто приймав радіограму?

— Майор Пфайль! До вашого наказу!

— Читайте радіограму,

— „Сьогодні о годині другій банди Бульби напали на містечко і станцію Шепетівка. Їх кілька тисяч. Озброєння: автоматична зброя і протипанцерні гармати. Наступають з усіх сторін. Ми не маємо сили, відступаємо з міста і нищимо радіостанцію. Присилайте негайно допомогу" — читає майор Пфайль.

Гальтерман підходить до мапи.

---

*) Громова погода! Вони навіть вночі не дають мені спокою.

Шепетівка. На схід — найближче містечко Полонне. Там лише слабенький відділ поліції, та й то української. У Бердичеві батальйон, сили ґештапо та мадярський полк. На північний захід — Славута. Ліси. Там починати боротьбу з партизанами небезпечно. З Новограду-Волинського не можна стягати сил, бо вони потрібні для охорони автостради. Житомир вислав всі свої резерви під Коростень. Залишається підтягнути сили з Вінниці та з Києва. Це буде занадто довго, але іншого виходу немає.

— Покликати мені штурмбанфюрера Радомського з СД та майора Гензена з шуц-поліції.

Зв'язковий вибіг до телефонної централі.

— Камерад Шер! Які сили ви маєте в київській окрузі?

— Два батальйони в Києві, один у Білій Церкві, один у Смілій, школа жандармерії, сотня важкої зброї в Києві і штаб сотня німецької поліції — відрапортував генерал Шер.

— Передати негайно тривогу по всіх частинах і всіх кинути до Бердичева. Там дістануть дальші накази! — розпоряджається Гальтерман.

— Пробачте, бриґаденфюрере. Це все українські частини і я вважаю, що на таку акцію їх не можна пускати — зауважив грубий майор Пфайль. — Я місяць тому передав свій 115 батальйон і знаю чим дихають айнґаймiше (тубільці). Вони ненавидять нас у глибині своєї проклятої душі.

До кімнати увійшов високий, стрункий, ще молодий майор Гензен і цокнув острогами.

— Голошу слухняно...

— Як думаєте, Гензен, — звертається до нього, як до „спеца", Гальтерман — чи можна висилати українські частини проти бульбівських банд, що напали на Шепетівку? Ви маєте багато діла з українцями, знаєте їх. Невже їм не можна довіряти?

— Бриґаденфюрере! Я відважився б вислати їх на найбільш небезпечні операції проти червоних, але проти Бульби їх висилати не можна. Не забувайте, що українці — патріоти і проти своїх битися не будуть.

— Хіба — додав з іронією Пфайль — хочемо подарувати Бульбі кілька батальйонів вишколених вояків.

— Пфайль! Ви не жартуйте. Нам треба до чогось прийти. Часу нема! — гарячився Гальтерман.

До кімнати вбігає вахмайстер.

— Радіограма з Бердичева! — зголошує тремтячим голосом.

Гальтерман нетерпляче вирвав папірець із рук вахмайстра.

— „Від 02,32 год. до Бердичева не надійшов ні один поїзд, — читає він — телефонний зв'язок із Шепетівкою перерваний. Під Полонним чути сильну детонацію..."

Двері до кімнати знову відчинилися. Увійшов, червоний, задиханий начальник СД штурмбанфюрер Радомський — неголений, заспаний, розхристаний.

— Радомський! Ви чули, що сталося в Шепетівці?

— Мені розповів наш дижурний. Я слухаю ваших наказів.

— Якими силами ви розпоряджаєтесь?

— На жаль, для такої акції в мене нема нікого. Коли бандити відійдуть, ми можемо там провести карну акцію — хриплим голосом заявив ґештапівець.

— Мої панове, — звертається Гальтерман до зібраних старшин. — Як ви дивитесь на ситуацію? Що, на ваш погляд треба зробити?

Всі мовчать, дивляться на генерала Шера.

Шер усміхається, проводить рукою по рожевому підборідді і спокійним тихим голосом говорить:

— Ми не маємо сили дати собі раду з українськими бандами. Мусимо звернутись по допомогу до вермахту, бо Волинсько-Подільська округа сама не зможе собі в цьому зарадити.

— Сполучіть мене з начальником тилових розташувань! — наказує Гальтерман. — Гальо! Пане полковнику! Тут командарм СС і поліції Райхскомісаріяту України. Говорить бриґаденфюрер Гальтерман. Ми маємо повідомлення, що на містечко і станцію Шепетівка напали банди Бульби. Місцевих сил не вистачає для боротьби з ними. Я не маю жодних резервів, щоб кинути їх на допомогу. Прошу приділення до цієї акції військових частин.

— Що? Чому не можете? Але це скандал! Я зголошу про це до Райхсфюрера. Чому ж ви тут сидите? Це ж загрожує вам так само, як і нам...

— Неможливо! До кого я маю звернутися? — знервовано кинув трубку, не сказавши навіть обов'язкового „Гайль Гітлер!"

— Сполучіть мене з головним мадярським штабом.

— Гальо! Тут... Фарфлюхтер! Той осел не знає німецької мови. Покличте когось, хто знає німецьку мову...

Проходить хвилина, друга. Обличчя німців витягаються, очі неспокійно бігають, на чолах поблискують краплі поту. Через вікна пробивається світанок. Хтось навшпиньках підходить до вікна, відчиняє його. Подув свіжого повітря розвіває цигарковий дим у кімнаті. Німці, боячись дихнути, з напруженням вливляються в телефонну слухавку, що її тримає їх начальник.

Гальтерман намагається не показати свого знервовання. Він перекладає слухавку в ліву руку, правою витягає з кишені папіросницю, перекидає ліву ногу через край столу і сідає боком. Ліва нога починає коливатись. Стукає цигаркою три рази в стіл підносить до вуст. Гензен твердою ходою, дзвонячи острогами, підходить, подає вогонь. Гальтерман дивиться на нього сумними очима. Посмішка скривлює його вуста, але він не промовляє ні звука. Раптом у слухавці щось хрипить. Гальтерман кидає цигарку. Видно, як мускули його щелепів стягаються.

— Гальо! Тут СС бриґаденфюрер Гальтерман. Прошу сполучити мене з начальником штабу розташування мадярських королівських військ в Україні. Дякую.

— Гальо! Пане полковнику! Дозволю собі потурбувати вас. Чи можете негайно приїхати до мене?.. Дуже важне... Я просив би негайно... Добре. Отже я їду до вас.

— Мої панове! — звертається він до старшин. — Зачекайте тут на мене, я за півгодини буду назад Майер! — кличе мотоцикліста. — Відвезіть мене до мадярського штабу.

За півгодини Гальтерман повернувся, знову зрівноважений, знову спокійний. — Панове! Мадярські війська з Бердичева, Вінниці і Кам'янця Подільського вже в дорозі до Шепетівки. Вони там наведуть порядок. Вам рекомендую нікому, навіть своїм підлеглим, про цей випадок не говорити. Дякую. Ви вільні.

Клацаючи закаблуками, всі виходять з кімнати оперативного відділу і розходяться по своїх квартирах.

V

Була п'ята година ранку. Шепетівка гуділа, як вулик бжіл, що з нього ось-ось вилетить рій. Вже не чути пострілів і криків. Гуділи лише автомашини. Гуділо місто приглушено, тихо якось, зловіще. Перелякані міщане разу-раз виглядали з вікон на вулицю. Німців не видно. Їздять вантажні автомашини, звідки визирають якісь дивні люди, з круглими кокардами на шапках. Інші у „вольному", але всі озброєні з ніг до голови. Автомашини навантажені, але їдуть швидко, якось гарячково, кудись поспішаючи. З базарної площі видно стовпи диму. Щось горить, але не чути ні пожежної сторожі, ні дзвонів.

* * *

На станції оперує Семен. Він ад'ютант отамана Довбні. Вже чотири ешелони з різним майном розвантажено і перевезено до лісу. Два транспорти новітнього ясиру звільнено і вони вже пішо подались до місця розташування партизанської бригади.

На пероні лежать два трупи німецьких есесівців. Руки їх рочепірені, ніби дряпають землю. Не буде вона їм легкою, ця скривавлена, українським потом напоєна земля, яку вони прийшли святотатно затоптувати своїми кованими чобітьми.

* * *

Отаман Довбня сидить у кабінеті начальника станції. В руках у нього слухавка полевого телефону.

— Так. Я слухаю... Говоріть...

Зв'язковий другої групи рапортує:

— Мадярський полк з Бердичева заалярмований. Танки і автомашини уставляють на дорозі на Полонне-Шепетівку. За кільканадцять хвилин рушать. Секретний зв'язок вже доніс нам, що мадяри з Кам'янця та Вінниці також мобілізовані, щоб відбити Шепетівку.

— Гаразд. Хай „відбивають". Ваші вже знялись? Добре. Все в порядку.

— Семене, передай усім частинам наказ до відступу. За півгодини нас у місті не буде Штаб-сотня вишле підривні рої, щоб зірвати залізницю на Полонне та замінувати дороги. Нам вони вже непотрібні. Телефоністам, зняти полеві телефони!

— Наказ, пане отамане!

* * *

Коли мадярська дивізія поспішним маршем зближалася до Шепетівки, містечко вже збудилося. По партизанах — ні сліду. Населення цікаво оглядало спалені авта на базарній площі. Розбиті двері складу, порожні вагони, зіпсовані паротяги на станції. Мадярська дивізія зайняла охорону залізниці Бердичів-Шепетівка-Рівне. По обох боках прорізували ліс. Що двісті метрів стояв мадярський пост. Але партизанів там — „зовсім не було".

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

В ч. 2 журналу »Меч і Воля« в »Листі до Редакції« на сторінці 11 сталася прикра помилка. В 15-му рядку згори надруковано: ...„кораблі „Севастополь" і „Джуліо Цезар" по 23 реґ. бруто тон (не 23, а 25,4)"... Ласкаво просимо шановних читачів зробити в цьому виразі таку поправку: ...„кораблі „Севастополь" і „Джуліо Цезар" по 23 **тисячі** реґ. бруто тон (не 23, а 25,4 **тисяч тон**)"...

„Більше уваги широкого громадянства до військової справи".

З резолюцій ІІ-го Конґресу УНҐ

ҐВАРДІЙСЬКИЙ ГУМОР

З московської енциклопедії

(Рекомендуємо добре простудіювати всім тим, кому так дуже хочеться миру із Сталіном і федерації з росіянами. Згодиться.)

ОГПУ — скорочена назва добродійної організації в СССР. Повна назва зліва направо: Ой, Господи Поможи Утекти, а зправа наліво: Утечеш, Піймають Голову Одірвуть. Після скасування смертної кари в СССР ця організація змінила назву на НКВД, що значить: Незнаєш Коли Вернешся Додому.

Коли ж західні демократії допомогли Москві загарбати пів світа, то в подяку за це Москва знову змінила назву цієї організації на МВД, тобто „Ми і Вам Дадім", і навіть заснувала філії цієї організації у всіх некомуністичних країнах, як доказ готовності допомогти...

Завдання цієї організації — перекваліфікація різних фахівців на пастухів білих ведмедів, а також безкоштовне переселення в потойбічне царство експресом „Чорний Ворон".

Генеральним директором цієї організації є Сталін. Які його заслуги в переселенні, каже саме його прізвище — Сотні Тисяч Арештованих Ліквідовані Ім Назавжди.

Переселенців перевіряє натуралізаційна служба, що називається ТРОЙКА.

Різниця між нею і такою ж службою на Заході та, що тих, кого західня служба до переселення не допускає, ТРОЙКА охоче переселює... просто на той світ, навіть каже за що, чого на Заході особливо не люблять казати.

* * *

РСФСР — організація створена для того, щоб показати, що кожному хто вступить в будь-який союз з росіянами вони зовні обіцятимуть Рози, за тим прийдуть Сльози, а в результаті кожному з них росіяни покажуть Фіґу.

* * *

КЕРЕНСЬКИЙ — апарат для передавання влади. Сконструйований росіянами. Тридцять років тому був ужитий для передачі влади комуністам з рук царя в тодішній Росії. Від того часу лежав по американських смітниках без вжитку і попсувався. Тепер відремонтований демократичними доляровими механіками і з допомогою його демократи хочуть передати владу в своїх країнах Сталінові... чи пак передати владу над поневоленими Москвою народами з рук червоних імперіялістів в руки білих.

„ДЕМОКРАТАМ" — „НАРОДИ РОСІЇ"

Даремно трудитесь, панове демократи.
Вся політика ваша варта нуль.
Ви долярами не втримаєте грати,
Розпадуться вони від наших куль.
Ось подумайте краще про себе,
Бо ваш приятель Джо — не спить.
»Ясне сонце« московського неба
Й вас готове щомиті спалить.
А тоді, пропадай всі доляри,
Бизнесмени ж — на Колиму.
Там побачать, що всі їх пляни
Були нікчому.

МЕЧ І ВОЛЯ
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРГАН
УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ҐВАРДІЇ
Видає Головна Команда
Української Національної Ґвардії
Редаґує Колеґія
Все листування спрямовувати на адресу:
A. Hrycenko,
AUGSBURG 3, Postfach 15
US Zone, Germany

Ціна 25 пф.

СПЕЦІЯЛЬНЕ ВИДАННЯ

Єднаймо дух і зброю — чекає нас рішальний бій!

МЕЧ і ВОЛЯ

Sword and Freedom Schwert und Freiheit Glaive et Liberté

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРГАН УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ҐВАРДІЇ

Рік II — Травень 1952 — Ч. 5

КОМУНІКАТ
ГОЛОВНОЇ КОМАНДИ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ҐВАРДІЇ від 15.5.1952 року

Головна Команда УНҐ цією дорогою повідомляє всіх членів і прихильників УНҐ та Громадянство:

1. З уваги на те, що Центральний Комітет Української Революційно-Демократичної Партії від довшого часу намагається підпорядкувати Українську Національну Ґвардію під свої накази, як однопартійну військову прибудівку до УРДП, Головна Команда ще раз публично заявляє, що згідно статуту та всіх резолюцій схвалених конгресами та краєвими з'їздами УНҐ, наша військово-революційна організація стояла і буде стояти на принципах своєї суверенности, як окрема статутова громадська одиниця.

2. Свою діяльність УНҐ підпорядковує тільки Урядові УНР та Національній Раді чи майбутньому Парляментові в Україні, що має складатися з усіх політичних партій, а не будь-якій одній політичній партії. Члени УНҐ мають право належати до різних політичних партій та громадських організацій, як приватні люди. Індивідуальна приналежність членів УНҐ до такої, чи іншої політичної партії, не дає права будь-якій одній партії із-за цього факту рахувати УНҐ своєю філією, чи прибудівкою до партії.

3. На знак протесту проти незаконного і недемократичного намагання однією з політичних партій підпорядкувати собі УНҐ, майже всі ті члени Головної Команди УНҐ, що досі індивідуально являлися членами УРДП, зложили заяви про їх вихід з УРДП і сьогодні являються тільки членами УНҐ. Головна Команда вводить засаду, що членами центральних керівних органів УНҐ можуть бути тільки безпартійні вояки. А тому всі обрані чи кооптовані члени центральних керівних органів УНҐ, що є членами якоїсь політичної партії, мусять на час свого перебування в керівних органах УНҐ вийти з членів партії, щоб жодна політична партія не робила через них спроб зробити УНҐ своєю прибудівкою.

4. УНҐ, як військово-революційна організація, стоїть на плятформі УНР, але не бере чинного уділу в роботі УНРади та в загальній політиці й не втручається до внутрішніх справ жодної політичної партії. Ця сама засада зобов'язує всі партії по відношенню до УНҐ.

Головна Команда УНҐ

Вояцька постава

З комунікату Головної Команди УНҐ та інших матеріялів публікованих в цьому спеціяльному виданні нашого журналу, всі члени і прихильники УНҐ та широке українське Громадянство бачать, які труднощі в своїй роботі має Українська Національна Ґвардія. Ці труднощі випливають з того факту, що деякий час робота військових організацій на еміґрації по закінченні ІІ-ї світової війни була паралізована загальною антимілітаристичною психозою. Цей час використали для свого розросту політичні партії за рахунок військових кадрів. Коли пізніше почали активізувати свою роботу наші комбатантські організації, військові кадри вже були в великій мірі включені до роботи в політичних та громадських організаціях. І тому деякі з політичних партій, почали намагатися підпорядкувати собі військові організації. Така ситуація заіснувала поміж УРДП і УНҐ.

В наслідок постійного одностороннього втручання УРДП до внутрішніх справ УНҐ, робота Головної Команди та Краєвих Команд УНҐ була постійно паралізована. Всюди були протиріччя, як не партійного то персонального порядку, які не давали змоги нормально працювати нашій організації. Партія почала навіть хвалитися, що без її „допомоги" УНҐ взагалі не існувала б. При цьому партія забула про те, що без активної допомоги вояків в організації партії, може не існувала б УРДП такою, якою вона зробилася.

Цей анормальний стан взаємовідносин поміж УНҐ та політичними партіями, що намагалися порушувати статут УНҐ, мусів знайти свою розв'язку нормальною дорогою. Ця розв'язка тепер наступила. Хай членів УНҐ буде менше, але наша організація буде монолітною та діятиме за своїм статутом. Ми мусимо точно і чітко виконувати ті завдання, які на нас накладає Батьківщина та Уряд УНР, а не будь-яка одна партія. В противному випадкові, ми опинилися б на дорозі до монопартійного тоталітаризму. Закликаємо всіх чесних вояків, членів УНҐ, всюди непохитно стояти на позиціях статуту та ідеологічно-моральних основ УНҐ.

Ми глибоко віримо, що таку вояцьку поставу Головної Команди УНҐ схвалить все наше воящтво. Кожна організація має своє завдання. Хай його виконує з честю, в першу чергу сама за себе.

Від Команданта УНҐ отамана Тараса Бульби-Боровця ми отримали в письмовій формі виснення про причини конфлікту між УНҐ і УРДП, яке повністю друкуємо нижче.

Редакція

Причини мого розходження з проводом УРДП

1. Потребу існування нової демократичної політичної партії, як ідеологічно-програмового антипода компартії та активного політичного противника нашого »організованого націоналізму«, що став на монопартійно-тоталітарні позиції, я відчував в часі II-ї світової війни в Україні. Були там також інші люди, які так само відчували цю потребу. Таким чином під військовою охороною УПА, починаючи від осени 1941 року робилися заходи, а весною 1943 року на Поліссі була заснована Українська Національно-Демократична Партія, що видавала в нашій військовій друкарні свій орган „Земля і Влада" та в червні 1943 року випустила свій Маніфест. Нова партія стояла на плятформі УНР. Ці факти треба кваліфікувати як дуже позитивне явище в українській національній політиці, бо „організований націоналізм" на еміґрації намагається всіма силами доказувати, що українська демократія давно „зогнила" і в часі II-ї світової війни крім націоналістів ніхто ніякої боротьби проти Москви та Берліну не провадив. Так само не провадить її і по закінченні війни проти большевизму. Частина членів УНДП залишилася в Україні, а частина по закінченні другої світової війни опинилася на еміґрації. Зараз по капітуляції Німеччини перед моїм виїздом у Британійську Зону з Баварії, я видав диспозицію своїм колегам військовикам звозити в кілька пунктів розсіяних наших людей, організувати видавництво та робити заходи по відновленні роботи наших військових і політичних та громадських організацій. З уваги на те, що багато наших вояків було ізольовано за дротами як „коляборантів" та носіїв засудженого на смерть „мілітаризму", військові організації деякий час були паралізовані. Натомість політичні та громадські організації по таборах ДП мали повну свободу дії. Відновили свою активну дію багато старих та нових політичних партій. Частина людей з УНДП та частина з нової еміґрації покликали до життя Українську Революційно-Демократичну Партію, базуючись на традиціях УНДП. Почало розвиватися нове видавництво з газетою, яке зробилося серйозним засобом пропаґанди та джерелом прибутку партії.

2. Коли на серйозну роботу військових організацій ще не було сприятливого часу, багато українських військових емігрантів, як складова частина великої політичної еміґрації, рахували за свій національний обов'язок допомагати всіма силами в роботі політичних та громадських організацій. До категорії таких людей я зачислюю також себе. Багато військовиків повступали в різні партії, що були їм близькими ідеологічно та програмово. Тепер небула зовсім аполітичних армій і кожен вояк мусить мати політичний хребет. Для мене була близькою наша нова революційно-демократична партія, що сягала до гарних традицій УНДП з України, з якою я там був тісно пов'язаний, бо всі її члени були вояками УПА та УНРА. Навіть начальник штабу УПА поручник Леонід Щербатюк-Зубатий, був членом основоположником партії. Армія бачила потребу партії і всіма силами їй допомагала, а члени різних партій в армії чесно виконували свої обв'язки вояка. Армія там виставила засаду, що кожен вояк індивідуально має право бути членом любої партії, але жодна партія не має права сама одна підпорядковувати політично собі армію, бо це буде пряма дорога до монопартійного тоталітаризму. Армія підпорядкувала свою дію тільки Урядові УНР, де всі партії мають право бути репрезентовані. Ми намагалися ввести ці самі засади співпраці політичних та військових кадрів на еміґрації. Я почав себе рахувати членом УРДП, як приватна людина. Я мав надію на те, що коли прийде пора на ставлення до активної дії комбатантських організацій, політичні партії тим організаціям так само чесно будуть допомагати, як вояки допомагали та допомагають партіям. Політичні та військові організації повинні працювати суверенно і окремо, щоб таким чином кожна організація мала змогу виконувати свої чітко окреслені завдання, що їх накладає на нас усіх поневолена Батьківщина.

3. В листопаді 1947 року була покликана до життя наша нова військова організація Українська Національна Ґвардія, що продовжує бойові традиції УПА та УНРА з України. Проєкт статуту УНҐ, базуючись на гарному досвіді з співпраці війська та політичних партій з часів другої світової війни, передбачував цю організацію як суверенну одиницю, що має свої ідеологічно-моральні основи та коротку загальнонаціональну державницьку політичну плятформу за яку має боротися озброєною рукою ця організація.* Свою дію УНҐ підпорядкувала не одній якійбудь партії, а Урядові УНР, що має складатися з усіх тих партій, що стоять на плятформі УНР. Потім ця справа від 1948 року була ще легшою, бо була створена Українська Національна Рада. Згідно статуту та всіх резолюцій УНҐ, в ряди цієї військово-революційної організації мають право належати члени різних політичних партій, але жодна з тих партій не має права рахувати УНҐ своєю філією, чи прибудівкою до партії. Навпаки, в рядах УНҐ партійна приналежність її членів рахується приватною справою кожної людини. В ґвардії всіх її членів зобов'язують лицарські закони та військова дисципліна і накази Командування УНҐ, а не директиви любої партії. Вплив на лінію дії УНҐ політичні партії можуть мати тільки через парлямент та уряд, а не безпосередньо від партії на УНҐ, чи майбутню національну збройну силу. Тоді УНҐ не була б національною ґвардією, а майбутня збройна сила не національною армією, а тільки знаряддям одної монопартійно-тоталітарної деспотії. Цю засаду УНҐ визнали за правильну всі українські демократичні партії, за вийнятком УРДП.

4. Як кожна нова й молода організація, УРДП мусіла пройти свій період самоорганізації та ідеологічно-програмової кристалізації своїх поглядів і позицій. Деякий час продовжувалася широка дискусія, яка була закінчена появою двох УРДП, що почали себе називати „лівою" і „правою" фракціями, а потім зовсім розійшлися. В наслідок масової еміґрації кадрів з Німеччини, практичне керівництво партії опинилося в руках не Центрального Комітету, а буквально кількох людей, з п. Іваном Багряним на чолі. Така доля спіткала майже всі наші організації. Нове здекомплектоване керівництво УРДП не маючи над своєю роботою контролі та диспонуючи всіма засобами великої організації і пресою, почало впадати чимраз то в більші абіції і під кінець довело чесну демократичну організацію до манії ґрандіоза. Натомість нерозважна манія ґрандіоза, як правило, допровадила цих людей до того, що вони почали ставитися зневажливо до всіх інших політичних організацій, рахуючи себе „головною силою". Звідси з одного боку УРДП розійшлася з групою проф. Майстренка в питанні лівих поглядів, а з другого боку вона продовжує кампанію ґльорифікації Хвильового, що застрілився з большевицьким „партбілетом" на серці. Коли хто пробував писати та говорити що Україна чекає не Хвильового, а Петлюру і що нашою ідейною базою є не хвильовизм, а розстріляна хвильовистами національна революція, тоді такі писання не були друковані, а людей викидалося з партії.

5. До Національної Ґвардії керівництво УРДП поставилося в високій мірі нечесно. Головній Команді УНҐ лідери УРДП поставили безсоромну вимогу підпорядкувати цю військово-революційну організацію не Урядові УНР, а наказам виключно УРДП. Пояснюється ця вимога тим, що УРДП являється „головною силою" і тому вона мусить мати свою сьогодні військову організацію, а завтра цілу армію, як всеобіймаючий революційно-демократичний рух. Коли ж Головна Команда УНҐ таке домагання лідерів УРДП катеґорично відкинула і твердо стояла на позиціях свого статуту та резолюцій, які на демократичних засадах реґулюють взаємовідношення поміж УНҐ та політичними партіями, як окремих суверенних організацій, тоді партія почала доказувати, що в УНҐ є 95% членів УРДП і тому ця організація мусить бути „уердепівською", що й повинно бути офіційно опубліковане. Головна Команда так са-

мо відхилила і цей арґумент, бо приналежність тих самих людей до двох організацій, це приватна справа кожної людини. УНҐ, як організація, не має ніякого колективного відношення до внутішніх справ УРДП поза тим, що його окреслює статут, а УРДП, як політична партія, згідно засад демократії не має ніякого права втручання до внутрішніх справ суверенної військової організації, яка має свій окремий статут, і силою накидати цій організації свою зверхність. Крім того операція %% в УНҐ також безпідставна, бо в нашій організації є велике число членів інших партій та безпартійних вояків. Що скажуть всі ті члени УНҐ, коли ми назвемо цю організацію не національною, а однопартійною? Із-за такої постави Головної Команди УНҐ, ця молода організація від свого народження аж до сьогоднішнього дня не може побачити просвітлої години. Проти УНҐ виступають безпощадно всі наші вороги та противники Петлюрівського Руху. І проти УНҐ також почала всюди гостро виступати... українська демократична партія, яку вояки вчора будували та організували для неї матебіяльну базу. Це вже явний траґі-парадокс.

6. Я намагався переконати лідерів УРДП, що таке їх ставлення до демократичної військової організації ніколи не принесе добра для УНҐ і самої УРДП. Мало того, це буде великою шкодою для визвольних змагань. Коли кожна партія почне творити свої військові організації, які завтра будуть перетворені на окремі партійні армії, замість одної всенаціональної збройної сили, тоді кожній дитині ясно, який буде результат наших визвольних змагань. На превеликий жаль, ця проста істина зовсім незрозуміла для лідерів УРДП. Вони далі засліплено стоять на своїх позиціях. Тримаючи в своїх руках видавництво і друкарню, саботують всі військові видання. Перешкоджалося складачам-воякам складати наш військовий журнал „Оборона України". А коли УНҐ з великим трудом зорганізувала своє окреме видавництво, партія його рахує „конкурентом" і видає диспозицію членам партії в ґвардії та поза ґвардією всюди саботувати кольпортаж всіх наших пропаґандивно-вишкільних військових видань. На Головну Команду УНҐ, а особливо на мою особу партія почала розпускати всякі провокації, що, мовляв, „Бульба намагається перетворити УНҐ на політичну партію та займатися анархією" і т. п. і т. п.

7. Сьогодні мені сором випалює очі за ось таку „дипломатію" лідерів УРДП. Так поступає організація, якій військовики стільки допомагали і якій я особисто поза добром, більше нічого ніколи не бажав і не бажаю. Одинока моя провина в тому, що я чесно обороняв та обороняю гідність військової організації і мав відвагу сказати в очі людям, що вони зводять молоду партію на хибний шлях. Якою „анархією" займався ціле своє життя та займається сьогодні Тарас Бульба-Боровець, про це ще не всі сучасні лідери УРДП мають право судити. Замалий їх політичний стаж з пером, щоб судити тих людей, які боролися та борються за волю народу кров'ю, а не пустословієм. Всіх нас буде судити народ по наших ділах, а не словах.

8. Від довшого часу партія почала кампанію сильного кадила перед своїм лідером. Це робиться на те, щоб „підвищити" його авторитет. Всі осторогі серйозних людей, що п. Іван Багряний не потребує штучного піднощення його авторитету, бо він як кожна людина має свої плюси й мінуси, залишаються безрезультатні. Тенденція „вождеславія" скоро дійде до того, що в кожному числі газети „Українські Вісті" мусить бути друкований якийсь вірнопідданий лист. І ось серед тих листів обов'язково мусив бути й лист Української Національної Ґвардії. У великодному числі „Українських Вістей" 1952 року появилося аж два привітання від Головної Команди УНҐ: одне загальне, з окремим виріжненням ЦК УРДП, а не всім політичним партіям; друге спеціяльно для лідера УРДП п. Багряного, не як виконуючого обов'язки Голови Президії УНРади, що було б ще допустиме, а „трибуна і виразника волі нової з-підсовєтської еміґрації". Несумістність таких привітань подвійна. Перше, кому вони потрібні, а особливо вони лишні п. Багряному. Друге, маса людей з тої ж самої підсовєтської еміґрації звернулася до Головної Команди УНҐ з запитанням, коли та еміґрація робила своїм „одиноким трибуном — виразником її волі" п. Багряного? Отже замість слави, подібні привітання приносять велику шкоду п. Багряному. Але найважніше це те, що з привітаннями такого змісту Головна Команда УНҐ познайомилася щойно в... газеті. Всю відповідальність за форму і зміст цих привітань несе бувший Начальник Пропаґандивного Відділу УНҐ п. майор В. Василько, що являється членом УРДП.

10. Втручання УРДП до внутрішніх справ УНҐ дійшло до такого курйозу, що в останніх часах ця партія почала спроби змінювати керівні органи УНҐ; так недавно сталося в одній Краєвій Команді УНҐ. Пленум Краєвої Команди вибрав свої керівні органи, а партійна канцелярія ЦК УРДП вислала до тої організації листа, що „уневажнював" переведені там вибори і „рекомендував" передати справи УНҐ людині, яка ніколи не була військовиком. Причина такої мудрої дії ЦК УРДП була та, що обраний новий комендант нашої краєвої організації був колись членом УРДП, а потім виступив з партії за ідеологію хвильовизму. Ясна справа, що такий „єретик" може не подобатися лідерам УРДП. Але раз краєва організація УНҐ його законною дорогою обрала своїм комендантом, тоді лідери демократичної УРДП повинні рахуватися з волею виборців, а не осмішувати себе й УНҐ такими незаконними вчинками; тимбільше, що той „єретик" рівночасно являється членом Головної Команди УНҐ та є таким самим новим „з-підсовєтським" еміґрантом, як і всі лідери УРДП.

З огляду на наведені вище факти, моя особиста співпраця з сучасним керівництвом УРДП виявилася неможливою. Я перестав рахувати себе членом того середовища і заявляю офіційно, що від 15.5.1952 року я не несу жодної співвідповідальности за його роботу. Дійсність мені доказала, що моє попереднє рішення нав'язувати діловий контакт з названими людьми, було великою помилкою. Вони відносяться до війська, як до „гарматного м'яса партії", односторонньо і абсолютно нечесно. Вони майже шість років мене переслідували, шпиґували та тероризували тим, що оголосять в пресі „анархістом". Я все це старався лагодити, бо не хотів „війни", а шукав миру поміж нашими політичними та військовими організаціями. Коли ж я побачив, що моя добра воля рахується нікчемністю, а справа ведеться в пропасть, мусів оголосити цю заяву. Ця заява є перша і остання. Жодних „дискусій" я не буду вести. За дальші спроби зневажати мою особисту гідність буду притягати до особрстої відповідальности авторів тих наклепів. Молодій партії я найсердечніше бажаю отряхнутися від усіх руйнуючих впливів і нерозважної тактики дії та далі виконувати свою позитивну ролю чесної політичної організації.

Тарас БУЛЬБА-БОРОВЕЦЬ

—**—

ПОВІДОМЛЕННЯ
ГОЛОВНОЇ КОМАНДИ УНҐ

1. Начальник Гол. Штабу УНҐ полк. І. Коваль, в наслідок розбіжності його поглядів з іншими членами Головної Команди УНҐ, зложив заяву про вихід з членів Головної Команди та звільнення від виконування обов'язків Нач. Гол. Штабу УНҐ. Постановою від 11.5.1952 року Гол. Команда УНҐ заяву полк. І. Коваля задовільнила.

2. Начальник Пропаґандивного Відділу Гол. Команди майор В. Василько, в наслідок непорозумінь, що виникли між пропаґандивним та видавничим відділами і Головною Командою за зміст привітань УНҐ у великодньому числі газети „Укр. Вісті", зложив заяву про вихід з членів Гол. Команди і звільнення від обов'язків Начальника Проп. Відділу. Постановою від 11.5.1952 року Гол. Команда УНҐ заяву майора В. Василька задовільнила.

3. 10.1.1952 року, бувший начальник Вишкільного Відділу Гол. Команди УНҐ полк. І. Кисіль, зложив заяву до чергового Конгресу УНҐ, що інші члени Гол. Команди не дають йому змоги виконувати його обов'язки тому він виходить з УНҐ. Постановою від 11.5.1952 року Головна Команда виключила полк. І. Кисіля з членів УНҐ, а його обвинувачення проти Головної Команди, адресовані до Конгресу, відсилаються до матеріялів чергового Конгресу УНҐ.

Провокації проти УНҐ у Великобрітанії

Орган комуністичної партії Великобрітанії „Дейлі Воркер" 3 квітня б. р. помістив інтерв'ю свого репортера з п. Б. Панчуком під заголовком „Українці вишколюються у Брітанії перед неминучою війною«.

„У цій країні — пише „Дейлі Воркер" — піввійськові відділи скитальців, які означують себе, як члени »Української Національної Ґвардії«, вишколюються перед, як вони вважають, „неминучою війною".

Відкрите признання існування таких відділів зробив вчора п. Ґ. Р. Б. Панчуч, М.В.Е. народжений в Канаді, директор українського Бюра в Лондоні.

Найновіші типи зброї

Згідно з інформаціями п. Панчука, головна квартира ґвардії є в Німеччині, але він говорить, що є відділи в цій країні. Вони є людьми, які взяли »обіцянку« »визволити« Україну від комунізму. Вони зрстрічаються і обговорюють політичні справи, слухають доповіді про найновіші типи військового виряду і роблять такі військові вишколи, які лише можливо."

УНҐ звернулася до п. сотн. Панчука виснити цю справу. Він заявив представникам УНҐ, що жодним кореспондентам він таких інформацій не давав.

Головна Команда УНҐ по цьому питанні заявляє:

1. Пан сотн. Панчук не є членом УНҐ і ніякого відношення до нашої організації не має. За якийсь зміст інформацій в пресі чи поза пресою, на підставі дійсних або фальшивих відомостей про УНҐ нібито отриманих від п. сот. Панчука, УНҐ не несе жодної відповідальности.

2. Ніякі „піввійськові відділи" УНҐ ні у Великобрітанії ні деінде не існують і не ведуть жодного воєнного вишколу, а існують в цілому світі статутові філії нашої комбатантської організації під назвою УНҐ.

3. Всі члени УНҐ не тільки у Великобрітанії, але й по цілому світі, у вільні від своїх щоденних занять хвилини масово сходяться на широкі збори, „обговорюють політичні справи, слухають доповіді про типи нового військового виряду" і читають наш вишкільний журнал „Військова Справа" та іншу військову літературу. І цього права кожної людини в вільному демократичному світі, ні редактори всіх „Дейлі Воркерів", ні їх хлібодавці з червоної Москви нікому не заборонять.

4. Всім „Дейлі Воркерам" по цілому світі крайня пора припинити різні провокації проти біженців із-за залізної заслони, як політичних та військових емігрантів, бо тут не тоталітарний СССР, а справжня демократія.

ГОЛОВНА КОМАНДА УНҐ

——**——

Справа вартівничих сотень

В останніх місяцях 1951 р. середовище УГВР уповноважило свого члена »приватно« і »безпартійно« розпочати підготовку по лінії організації українських вартівничих сотень в американській зоні Німеччини. Хоч та акція була зовсім »безпартійна«, іншою дорогою середовище УГВР розпустило дуже голосну відомість, що американська військова влада видала дозвіл на організацію таких сотень якраз цьому середовищу. Були вже видруковані анкети для кандидатів на вояків таких сотень і розпочата »незалежна« рекрутація кадрів.

За деякий час виявилося, що дозволу на організацію такий сотень ще нема, але має бути. І для цього треба виказатися анкетами кандидатів на вояків тих сотень. Ще пізніше виявилося, що мало й анкет, а потрібна ширша база комбатантських організацій та опіка над цілою справою ЦПУЕН. Все це було зроблено. З ініціятиви ген. Капустянського комбатантські організації покликали до життя спеціяльну комісію. УНҐ поставилася до цієї справи позитивно і дала до комісії свого представника.

П'ятичленна комісія, під головуванням полк. Кмети, розпочала свою роботу. Завданням комісії було в першу чергу скомплектувати командний склад першої сотні, зкомплектувати підстаршинський склад і затвердити вояків по зложених заявах. В цій своїй першій роботі комісія відразу виявила свою »понадпартійність«. Чотири члени комісії з націоналістично-монархістичного табору виявили »демократичну« більшість проти одного республіканця — представника УНҐ. На командні посади в сотнях комісія почала проводити людей виключно з своїх середовищ. Всі кандидатури, подавані представником УНҐ, комісія відкинула.

З таких причин УНҐ відкликала свого представника з комісії і перестала відповідати за її роботу. Справа організації вартових сотень ще не є актуальною, а коли стане такою, то мусить бути поставлена на іншу плятформу. Або буде шанована ширша база, або всю відповідальність за організовані сотні мусить нести тільки якась одна військова організація, а не захована під „громадський" плащик ЦПУЕН тоталітарна партійщина. Яке відношення може мати ЦПУЕН до вартівничих сотень?

ВІД ВИДАВНИЦТВА

В наслідок димісії Нач. Пропаґандивного Відділу Головної Команди, його реорганізаційне зарядження в справі розрахунків за видання УНҐ від 20.31952 р. відкликається. Всі Краєві Команди УНҐ та поодиноких кольпортерів і читачів ласкаво просимо розрахунки за наші видання пересилати на адресу: A. Hrycenko („M. i W.") AUGSBURG 3, Postfach 15, US Zone Germany.

Розраховуватись за отриману літературу якнайчастіше, бо тільки від цього узалежнена дальша доля всіх наших видань. Хай ніхто не думає, що його мала сума для видавництва малозначна. Навпаки, з тих дрібних сум складається наш видавничий фонд.

Організуйте всюди серед своїх приятелів збірки на вишкільно-видавничий фонд. Потрібні збіркові листи видавництво висилає бажаючим.

З браку фондів і велику заборгованість читачів, Головна Команда примушена на деякий час відмовитися від видавання окремого вишкільного журналу „Військова Справа", а перенести частину вишкільного матеріялу до журналу „Меч і Воля". Журнал „Меч і Воля" мусить появлятися реґулярно і частіше, в тому, покищо з браку фінансових засобів, зменшується його об'єм і обнижується ціна.

ВИДАВНИЧИЙ ВІДДІЛ УНҐ

МЕЧ І ВОЛЯ
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРГАН
УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ҐВАРДІЇ

Ціна 50 пф.

Sword and Freedom Schwert und Freiheit Glaive et Liberté

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРГАН УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ҐВАРДІЇ

Рік II — Вересень 1952 — Ч. 6

ВЕЛИКІ ВТРАТИ УКРАЇНИ

Перше півріччя 1952 року позначилося жахливою подією для всієї української еміґрації, а тим самим і для цілого нашого народу: в цьому короткому періоді часу ми втратили Великого Державного Мужа Ісаака Мазепу, Великого Воїна України Генерала Михайла Омеляновича-Павленка і визначного інтелектуаліста Професора Зенона Кузелю.

Всі ці Імена говорять самі за себе. Вони не потребують ніякої пропаганди. І замість традиційного славословія людей по їх смерті, нам краще треба дуже серйозно думати про те, як виконувати їх заповіти. Недарма Ісаак Прохорович в останній своїй волі просив не ховати його з вінками та промовами. Він знав ціну тих промов і тих вінків.

Великі небіжчики, на щастя залишили нам свої друковані і не друковані твори, кожен по своїй спеціяльності. Стараймося ми молоде покоління учитися з тих творів як любити рідну землю і свою націю і як бути готовим кожної хвилини віддати своє життя за волю Батьківщини. Оце й будуть наші вінки та наші промови на їх могилах.

Для Української Національної Ґвардії Ісаак Мазепа був офіційною особою — Прем'єрміністром УНР. Натомість Михайло Омелянович-Павленко був для нас і бувшим Командармом і сучасним Головою Вищої Військової Ради і почесним членом УНҐ. В особі леґендарного Командарма, УНҐ втратила свого Почесного Члена, що рівночасно був співосновоположником нашої організації. Він добре бачив необхідну потребу існування такої організації як УНҐ і всіма силами допомагав нам молодим воякам нашу військово-революційну організацію будувати.

Вічна слава і вічна пам'ять великим Синам України!

Хай чужа земля буде їм пером аж до теї пори, коли вільна Україна матиме змогу перевезти їх тлінні останки в свій Пантеон.

ХТО ГЛИБОКО ШАНУЄ ЖИВІ І ПОМЕРШІ НАЦІОНАЛЬНІ АВТОРИТЕТИ — ТОЙ МАЄ ПРАВИЛЬНУ БАЗУ ДЛЯ ВИХОВАННЯ МАЙБУТНІХ ПОКОЛІНЬ!

ВЧІМОСЯ ШАНУВАТИ НАЦІОНАЛЬНІ АВТОРИТЕУИ НЕ ПО ЇХ СМЕРТІ, А ЗА ЇХ ЖИТТЯ!

ХАЙ ЖИВЕ Й ВІТАЄ НАД НАМИ НЕВМИРУЩИЙ ТВОРЧИЙ ДУХ ВЕЛИКИХ НЕБІЖЧИКІВ!

От. Т. Бульба-Боровець

УКРАЇНА І ТЮРКИ

На іншому місці цього числа нашого журналу ми публікуємо рецензію на нову книгу про Крим д-ра Киримала та повідомлення про те, що Українська Вільна Академія Наук (на екзилі) зорганізувала при своїй Секції Сходознавства Комісію Кримознавства під керівництвом вельмишановного автора названої книги. Ці дві події, тобто появу нової капітальної праці про Крим та ставлення УВАН до цієї проблеми, можна сміло назвати подіями особливої ваги для тюрків і українців...

Протягом довгої історії Східньої Европи та Середньої Азії, бувша Київська Русь, а сучасна Україна мала дуже багато конфліктів з тюркським світом. Особливо в період, коли походами великих монгольських завойовників була зовсім знищена наша держава феодальної доби. Тоді на світову арену вийшла потужна імперія тюрків, з якою наша нація вела постійну боротьбу. Сьогодні, шляхом історичних процесів витворилася зовсім нова політично-стратегічна ситуація. Монголи вернулися назад до Азії. Тюрки зайняли своє місце під сонцем, їх імперія перестала існувати. Київська Русь, як великодержава чорноморсько-балтійського простору, перестала існувати. На її місце виросла нова московська імперія.

Ця нова московська імперія, користаючи з виснаження Київської Русі багатосотлітньою війною з монголами та тюрками, завоювала Київ і присвоїла собі навіть нову спотворену назву „Росія", що почала заступати на політичній арені Київську Русь. Діючи найперфіднішими методами морального розкладу своїх противників, нацьковуючи народ проти народу, викликаючи партійну міжусобицю серед кожної нації, застосовуючи найбрутальніші засоби масового ґеноциду, ця нова імперія почала рости наче лявіна вулкану.

Базуючись на традиціях Московського Князівства та Московського Царства і залатавши історичну діру своєї держави понад тисячолітніми традиціями завойованої Київської Русі з християнською культурою і готовою церковною організацією, нова Московська імперія почала рости за рахунок тотальної смерти свого оточення. Протягом не цілих 500 років ця імперія підкорила собі цілий монгольський світ, три чверті тюркського світу, цілий Кавказ, цілу східню Европу і добру половину Центральної Европи. І тепер, за допомогою нової (по „православії" та панславізмові) політичної ідеології — комунізму, Росія намагається опанувати цілий світ. І то намагається не ілюзорно та безпідставно. Навпаки, спираючись на комуністичні та прокомуністичні партії в цілому світі, Москва має великі шанси. Це не пропаґанда, а історичні факти.

Ці історичні факти повинні дати нам належну лекцію історії і ґеоґрафії. Давно не стало Київської Русі і не стало Тюркської Імперії. Там де була Київська Русь, виросла нова українська нація, що не має своєї держави. Москва цю націю засудила на смерть і пляномірно цей вирок виконує. І там де була Отоманська Імперія та інші тюркські великодержави на просторах Ідель-Уралу і Закавказзя, виріс цілий ряд нових тюркських націй, що так само не мають своєї держави, бо їх так само, як нас, Москва засудила на повільну смерть. Засудила і вирок послідовно виконує. Ці два приклади повинні в'язати українців і тюрків у нерозривний союз поневолених та фізично винищуваних націй. І вони нас в'яжуть. Проливана морем кров за одні й ті ж самі ідеали свободи, в'яже людей сильніше від найголосніших деклярацій.

Одинокою причиною до конфліктів поміж сучасною Україною та сучасним тюркським світом може бути якраз згадуване нами питання Криму. Тюрки рахують Крим тюркською землею, а українці рахують цей півострів складовою частиною України. Тюрки покликаються на давність та традиції Кримського Ханства, а українці доказують, що до приходу в Крим грецьких та тюркських завойовників і купців, там жило таке населення, з якого пізніше формувалася ціла українська нація на всьому своєму життєвому просторі. Це населення було з Криму витиснене насильно, бо півострів зробився мілітарною базою великих тогочасних потуг.

Сьогодні Крим можна сміло назвати українсько-тюркською трагедією. Він став мілітарною базою нової московської потуги. І українці і тюрки з Криму зовсім витиснені Росією. Тюрків та українців Росія в Криму винищила до ноги, а землю відорвала від України і включила в Російську Республіку. Навіть при такій паперовій „суверенності" всіх совєтських республік, як це є тепер в СССР, росіяни-комуністи по ліквідації Кримської Автономної Республіки, не включили в 1946 році Криму в його живий організм — Україну, а „прилатали" його до відлеглої на тисячу кілометрів Москви. Це парадокс, але він говорить сам за себе, до якої мети всюди прямує московський імперіялізм.

Ми часто нарікаємо на ворога, що він діє дуже мудрими методами. Чому ж ми не спробуємо діяти так само, замість вічно плакати? Тепер не тільки Москва, але навіть Люксембурґ сльозам не вірить, а вступає в союзи. Хто хоче мати свою велику імперію, той за неї бореться. Шукає найрозумніших методів дії. І хто хоче ту імперію знищити, щоб відбудувати свою суверенну державу, мусить так само за неї боротися та шукати найрозумніших методів дії. Нам абсолютно не слід віри-

ти в те, що третя світова війна принесе всім поневоленим націям свободу. Ще може пройти дві й три світових воєн, а поневолені нації будуть далі поневолені так само, як це сталося з першою та другою світовими війнами. Визволення наступить тільки тоді, коли його зреалізують самі поневолені нації, своїми ідеалами та озброєною рукою, а не будь-яка чужа інтервенція.

Російського імперіялізму не знищить одна війна ззовні. Його мусить розбити внутрішня сила, використавши зовнішній конфлікт Росії. Інтереси Наполеона, Вільгельма ІІ-го та Гітлера, були зовсім інші від наших. Тому й вони й ми з ними програвали всі війни проти Росії. Сьогодні ми вже є учасниками започаткованої Росією ІІІ-ї світової війни. Майже цілий світ до тої нової бані гарячкого готовиться. Однак інтереси того світу абсолютно розходяться з нашими інтересами: ми хочемо знищити Московсбку імперію, а вони хочуть знищити тільки комунізм. Це рівнозначне з тим, що ми вчора воювали за нашу національно-державну суверенність, а Вільгельм і Гітлер воювали проти Росії тільки за хліб для себе. На підставі того, що ми досі бачимо в антикомуністичній політиці цілого Заходу, нам дуже тяжко припускати, щоб той Захід потрапив висунути таку політичну концепцію, яка б сходилася з нашою концепцією. З таких причин ми, тобто всі нації поневолені Росією, мусимо **висунути і оборонити нашу концепцію.**

Цю концепцію ми висунули великою лютневою революцією 1917 року. Вона загнана в підпілля, але живе в цілому СССР. Всі нації зложили за неї гекатомби кривавих жертв. І всі нації завсігди готові за неї вести дальшу боротьбу. Ось це й буде та головна сила, яка має знищити і комунізм і російський імперіялізм. Сьогодні вже навіть в мілітарній стратегії укріплені матеріяльні пункти не грають жодної ролі, а все ставиться на рухомого живого вояка закованого в панцер. Тимбільше цей принцип відноситься до політичної стратегії. Тут жива, активна людина відограє ще більшу ролю. За пляномірну дію теї живої високо ідейної та жертвенної людини з-посеред усіх поневолених націй, мусить сьогодні боротися наша концепція.

Щоб можна було говорити про спільну пляномірну дію поневолених націй, мусить бути в першу чергу очищена міжнаціональна атмосфера. Мусять бути усунені всі ті елементи, які викликають взаємне недовір'я. Якраз на цьому недовір'ї методою „роз'єднуй і пануй", ворог будує свою стратегію проти нас. Цей козир ми в першу чергу мусимо вибити йому з рук. В нас мусить бути абсолютне братнє повне довір'я народу до народу. В нашій стратегії мусить бути врахований і довгий час і великий простір дії за одні й ті ж самі ідеали.

Україна і тюркський світ, це велика антиімперіялістична сила. Але цю велику силу паралізує маленький півострів Крим. Серед нас нема взаємного довір'я. Того довір'я нема тому, що деякі новоспечені українські „імперіялісти" на еміґрації з табору гурранаціоналізму, перебуваючи самі в неволі, вже пропаґують „окупацію" Криму та може й височин Тибету „вільною" Україною. Таку „патріотичну" пропаґанду не можна інакше кваліфікувати, як ворожою провокацією проти України. Тому серйозні українські політичні чинники повинні вжити всіх можливих заходів, щоб подібна мрякобісна пропаґанда була своєчасно унешкідливлювана.

Як буде розв'язана кримська проблема, ми сьогодні не знаємо. Фактом є, що цю проблему буде колись примушена розв'язувати Україна з тюрками, а не хто інший. З таких причин ми повинні вже сьогодні ставитися до цієї проблеми як до нашої спільної спркви. В першу чергу ми повинні якнайактивніше всюди протестувати проти ваварського геноциду над кримськими тюрками. В другу чергу ми повинні домагатися репатріяції всіх кримських тюрків назад на Крим так само, як ми домагаємося репатріяції всіх депортоватих Москвою українців назад в Україну. Це наш моральний і політичний обов'язок.

Яким способом тюрки опинилися на Криму ми тут не розглядаємо. Це інша тема для фахових науковців. Факт, що вони там жили довгі століття, творили високу культуру і там залишили могили своїх славних предків. Це їх батьківщина. Другий факт той, що тюрків на Криму винищила ворожа нам Російська імперія, яка має точно такі ж пляни проти цілої України. Шукаймо всіх засобів на те, щоб негайно очистити атмосферу між Україною і тюркським світом. Будуймо тривкий ґрунт для взаємного довір'я. Монтуймо не фантазії, а дійсний єдиний антиімперіялістичний фронт. Починаймо діяти за одним спільним політично-стратегічним пляном, на основах лицарської чести, а не дипломатичного ошуканства.

О. Соколинський

Фраґмент з поеми »БЛАКИТНИЙ МЕТЕОР«

Проти тьми —
орди червоних гунів —
стануть степ, копальні і ліси,
стануть мурами
дивізії повстанські
й недостріляних Чекою корпуси.

* * *

Не були ми окупантові погноєм,
а диктаторам —
слухняна череда...
Бог пошле нам праведного Ноя
і Ковчег —
Республіку Труда!

Іван Крицевий

Рух української молоді

І. Молодь — аванґард нації

Шляхи розвитку руху української молоді, це шляхи розвитку і формування української нації. Руху української молоді в історичному аспекті не можна розглядати окремо, відриваючи його від загального руху українського народу, бо рух кожного народу поповнюється, освіжується і збагачується припливом молоді з самого народу. Також як і кожна окрема сім'я засвоює і зберігає звичаї, традиції своїх батьків, і, що є кращим, запозичує в сусідів, в громади, так само кожна нація засвоює звичаї і традиції, культуру і науку від своїх попередників і запозичує, що є кращого, в інших народів. Молодь кожного народу є вічно-живучем проґресивно-рухливим розвідувальним заговом, який вишукує і прокладає шляхи в майбутнє своєї нації. Словом, працею і зброєю молодь пробиває мури, скали, кордони з єдиною метою: перемогти всі перешкоди, досягнути мети, побачити інший світ, навчитися від того світу, або перемогти і підкорити той світ собі, якщо він не активнодіючий. Молоді не властиво бути консервативною. Вона постійно проґресивна.

Історія розвитку української молоді відмінна від історії розвитку молоді інших народів, як відмінна історія розвитку української нації від історії розвитку інших націй. Історія розвитку українського народу є своєрідна.

Для нормального суспільно-політичного розвитку необхідні нормальні суспільно-економічні і культурні умови, а особливо нормальні відносини в сім'ї, де в основному плекається і виховується молодь; необхідні нормальні суспільно-економічні і культурні умови в державі, в якій формується молодь; необхідна свобода для шкільного навчання і виховання молоді. На превеликий жаль для української молоді протягом довгих століть не було таких сприятливих умов. Сприятливі умови для молоді можуть бути забезпечені лише в своїй незалежній демократичній державі.

Всі окупанти як вороги України, створювали несприятливі умови для розвитку української молоді. Громадсько-політичний, культурно-освітній рух українського народу вороги України гальмували, або використовували його в своїх цілях. Однак це їм не вдалося в повні, бо:

„Неситий не виоре на дні моря поля;
не скує душі живої і слова живого„...

Хоч які жахливі були умови розвитку української нації, як не намагалися вороги загальмувати та спаралізувати український національно-визвольний рух, однаково всім їм не вдалося досягнути своєї мети. Визвольний рух українского народу не припинився. Він не міг припинитися, бо українська нація повстає і протестує проти чужинецької неволі, бо вона хоче бути вілною і суверенною. Національний політичний рух українського народу ріс і стихійно розвивався, періодами набирав грізно-бурхливі форми і переходив у організовані збройні повстання проти своїх гнобителів. Українська молодь в боротьбі з ворогами України завжди була передовим аванґардом.

Яскравим історичним прикладом орґанізованого руху української молоді була славна козацька доба. Українська молодь козацької доби поповнювала ряди лицарського козацтва. Вона організовано масово виступала в бойові походи. Кожен юнак мріяв стати козаком. Відновлення української держави козацької доби за Богдана Хмельницького було доконане збройним організованим визвольним рухом України. Передовою когортою цього епохального руху була українська козацька молодь.

„Не знав сиротина, що виросли крила,
Що неба дістане, коли полетить"...

Так характеризує Шевченко українську молодь в козацькому русі. Молодий козак Ярема перестав гнути спину в неволі, пішов у гайдамаки виборювати кращу долю собі і своєму народові. Таких Ярем були мільйони. Історія Козаччини в Україні, це історія руху української молоді, це невмируще джерело найславніших традицій нашої нації.

„Зброє моя, зброє золотая!
Літа мої молодії, сило молодая!
Послужи, моя ти зброє,
Молодій ще силі,
Послужи йому так щиро,
Як мені служила"...

Такими словами старий козак прощав свою зброю, передаючи її синові та відсилаючи його з тею зброєю в Січ. То не був ні стихійний рух, ні державний примус, а сім'я пляномірно зобов'язувала свою молодь проходити фаховий військовий вишкіл в лицарському ордені, щоб вона завтра вміла обороняти батківщину від ворогів. Не міністр оборони, а рідний батько давав наказ синові ставати воїном України.

Козацький рух був своєрідним політично-мілітарним рухом української молоді. То був революційно-визвольний рух українського народу. Його головною базою була здорова українська сім'я, бо це була перша наша національна твердиня, до якої ніяк не можуть добратися наші вороги. В сім'ї та громаді зберігалися, шанувалися та плекалися найчистіші традиції нашого славного минулого. Московські колонізатори перфідним підступом зруйнували Січ, фортецю українського народу. Вони думали, що вже досягнули своєї звіриної мети: поховали волю української нації. Так думали всі вороги України і раділи, що позбулися козацького непокоючого фермента.

Це був факт. Не стало Запорізької Січі, куди був звернений зір всієї волелюбної української молоді. Не стало в Україні військових куренів, де козацтво сходилося на великі ради. Не стало оборони нації. Над цілою Україною запанував безкарно московсько- польський кривавий кнут з шибеницями та палями. Настала доба Великої Руїни. В цій проклятій добі Україну розпинали на всі боки вороги та свої зрадники, яких українська історія прокляла, як „славних прадідів великих, правнуки погані".

ІІ. Невмирущий бойовий дух нації

Вороги України при допомозі їх матеріяльної переваги та підлої зради наших хамелеонів, що пристосовуються на службу до кожного, хто над їх батьківщиною має владу, перемогли козацьку націю лише фізично. І лише фізично на деякий час був спаралізований рух української козацької молоді. Всі ідеї та бойовий дух українського народу залишалися непереможеними.

Коли не стало Січі, той непереможний дух пішов у народні маси, щоб їх підготовляти до нових форм визвольної боротьби. В цьому періоді знов на перше місце видигається українзька молодь, як авангард. У містах і селах цілої України появляються тисячі пропагандистів-кобзарів та інших активних діячів. Вони думою, піснею, промовами та пізніше друкованим словом, прославляють Княжу Добу та Козацьку Державу. Закликають цілий український народ до нової боротьби за свою свободу. Живлячись цим героїчним і невмирущим духом, українська молодь ніколи не переставала бунтувати проти московсько-польської неволі. Ватаги волелюбної української молоді єдналися навколо непохитних ватажків як Камелюк та багато інших і левами накидалися на ворогів України. Це були на теперішній лад, національні партизани.

Пройшли закономірні процеси занепаду і відродження нації. На місце зрадницької тогочасної провідної верстви народу: аристократії та інтелігенції і військової старшини, що пішла на службу до ворогів України, нація починає видавати свою нову аристократію духа: трудову інтелігенцію з народних мас. Провідіння посилає Україні Великого Пророка Тараса Шевченка, з його:

„Вставайте, кайдани порвіте
І вражою, злою кров'ю волю окропіте"!...

Це вже є ясно спрецизована програма визвольно-революційного руху України. Цей рух з появою Шевченка почав чимраз то більше набирати організованих форм, у вигляді різних таємних організацій на всіх землях України.

Рух боротьби українського народу за своє збереження та відродження держави не припинився, а навпаки все зростав навіть тоді, коли вороги України примушували вірних християн в церквах проклинати великого державного мужа України гетьмана Івана Мазепу та всіх його послідовників. Ці анатеми народ читав навпаки: проти російських царів. Передова українська революційна молодь навіть у найчорніші дні переслідування її московськими сатрапами, не заломлювалась і не зраджувала своїй батьківщині. Не йшла на службу до ворогів. А коли йшла, то пляномірно робила там саботаж.

Ідеалом для української молоді та цілої нації стає не Кочубей, а Шевченко. Ґеніяльний пророк, непохитний борець за волю народу. Шевченко, це вершина дозріваючого розвитку української нації, яка швидким темпом відроджується та наново оформлюється як передова нація світу. Нація великого Кобзаря не терпітиме поневолення, а скине його. Щорік, щодень українська нація народжує і видвигає з себе непримиренних борців-героїв, що пориваються до бою за волю свого народу. Борцям-героям Шевченкового типу не властиві ні підступ, ні зрада. Вони виховуються на суворих лицарських законах. Ця глибоко ідейна молодь свято шанує всі заповіти національного генія.

Рух української молоді ніколи не йшов у парі з рухом московської молоді, хоч там було дуже багато українців з походження. На них патріотична українська молодь дивилася як на зрадників. Суспільно-економічний рух Московщини був, є і вічно буде ворожий Україні. Вони окупанти, а ми окуповані. Рух молоді під впливом московських „народовольних" ідей, суто московський завойовницький рух. Декабрізм з рилеєвщиною і чернішевщина з „Колоколом" — прояви модерного суто московського руху молоді. Так само суто політична молодь під впливом марксизму, що оформила себе як „Російська соціял-демократична партія", на чолі з Плехановим і Леніним, була суто московським рухом молоді.

Московська і українська молодь, це два окремі бігуни. Вони борються за скріплення та поширення московської імперії, а ми боремося за її знищення. Український національно-визвольний рух послідовно розростається і потужніє зовсім на інших ідеалах як московський. Цей рух проріс в український ґрунт за часів козацької державності та Запорізької Січі. У 19 ст. коріння українського визвольного руху поширилося на цілу націю, вглибилося і вміцнилося в широкому суспільно-політичному ґрунті; проросло в громаду та сім'ю і кожну одиницю.

Кирило-Митодівське Братство, з його ідеологією та політично-соціяльною програмою того часу, це один із зразків організованого визвольно-революційного руху України 19 століття. Це був рух української молоді.

Українська нація ввійшла в зовсім нову добу своєї історії. Це доба Тараса Шевченка. Доба повного відродження нації. Шевченкова доба тріває у нас і доссі. І єдиний Бог знає яка доба в історії України замінить добу Великого Кобзаря.

III. Дві протилежні ідеології

В 19 столітті під впливом політичного твору Чернішевського „Что делать?", молодь Московщини захопилася теоретичною розв'язкою суспільно-екеномічних проблем московської імперії. Московська молодь думала постійно над тим, якби можна було зреформувати свою стару реакційну імперію новими прогресивними тільки соціяльними реформами, без порушення цілости своєї великодержави, яка вже отримала назву „тюрма народів". Натомість українська молодь устами свого духового Лідера Шевченка видвигає протилежне гасло:

„В своїй хаті, своя правда і сила і воля"!...

Це означало повалення московської тюрми народів і на її румовищах відбудова суверенної української та інших національних держав.

В своїх революційних творах Шевченко закликає українську молодь рвати московські кайдани та „вражою злою кров'ю волю окроплювати", а Чернішевський заставляє Віру Павловну організувати комуни, в яких молодь Московщини бачить порятунок своєї імперії. Тобто, соціяльна, а не національна революція. Ця печать Чернішевського й досі лежить на російській молоді. Для української молоді твори Шевченка (а пізніше Франка і Лесі Українки), це суспільно-економічна програма в дії де фраза, кожне слово закликає до боротьби проти національної неволі. Натомість для молоді Московщини твори Чернішевського, Добролюбова, Бєлінського, Писарєва є настільними книгами, з яких духово живиться шовіністичний московський імперіялізм.

Творчість українських політичних клясиків, — шлях до національної революції. Творчість московських політичних клясиків, — вступ до політичних томів Маркса, Леніна, Сталіна, або інакше мовити дорога до нової форми тої самої імперії СССР, що являється найреакційнішою контрреволюцією проти української національної революції.

У другій половині 19 ст., за ініціятивою української прогресивної молоді по містах, селах та хуторах України організуються масові таємні гуртки молоді, які організують всюди явні, або таємні вечірні і недільні школи де українська молодь вивчає рідну мову, історію та літературу. Під керівництвом Старицкого, Кропивницького і Тобілевичів ріс і розвавався український театр, що відограв особливу ролю в історії відродження України. Лунає рідна мова, пісня і через сцену виходить на верх ціла історія України. Формується жива літературна мова. Воскресає закопана живцем Україна в її красі і величі, славної нації.

На західніх землях України, що в той самий час були під іншою чужою окупацією, проходять такі ж самі соціяльно-політичні процеси. Там появилася так само жива українська літературна мова і національне відродження потужніло на очах.

Після смерти Шевчека Україна почала масово продукувати визначних діячів мистецтва, лірератури та публіцистики і політики. Творчість Нечуя-Левицького, Панаса Мирного, Марка Вовчка, Лесі Українки, Михайла Коцюбинського, Івана Франка та багато інших, — духові плоди Великого Кобзаря України. Цими Плодами, а не „капіталами" Маркса живилася українська національно-революційна молодь.

Ці два протилежні ідеологічні бігуни особливо проявили себе взаїмно на початку 20 ст., коли їх зудар почав наближатися мілевими кроками та зросли засоби пропаґанди. У той час коли молодь Московщини п'янівши від марксистського чаду купчилася довкола ортодоксальних марксистів Плеханова та Леніна, українська національно-свідома молодь організувала свої окремі таємні політичні студенські, робітничі та селянські громади, в яких кувалася ідеологія та програма суверенної української держави. На відміну від Леніна і Сталіна, український національний державний муж і полководець Симон Васильович Петлюра виховувався та політично формувався не під впливом марксізму в оточенні Леніна, Сталіна, чи Троцького, а під домінуючим впливом Шевченкових ідей, в таємному політичному товаристві Полтавської Духовної Семінарії. Там було оточення та наука таких культурно-політичних діячів як М. Лисенко, Ф. Щербина та багато інших патріотів суверенної України.

Симон Петлюра, це найяскравіший зразок української політичної молоді. Петлюра ніколи не захоплювався проблемами марксистського інтернаціоналізму. Він настирливо студіював історію України, а зокрема козацьку добу і особливо Запорозьку Січ. Як політичний діяч, Симон Петлюра довершив свій практичний досвід в Українській Революційній Партії, в якій перебувала в великій мірі тодішня передова українська молодь. Першу світову війну в 1914 році, молодь Московщини зустріла з великим ентузіязмом і бойовим піднесенням за „царя й отечество". Натомість українська молодь вступала в війну з іншими ідеями та надіями: повалення і „царя" і московського „отечства", як найреакційнішої імперії 20 століття.

(Далі буде)

Хто зберігає і шанує свою молодь —

той зберігає і шанує свою націю!

Взято з „Reader's Digest", July 1952. Скорочений переклад д-ра Г. Кушнір.

Працедавці і працеємці зрозуміли основний факт нашої доби: предметом правильного вивчення індустрії є людина.

Гуманізація індустрії — нова революція

„Якщо б ми хотіли звести людину на ніщо, то треба б тільки дати їй роботу, яка носила б характер безкорисности". Так писав С. Достоєвський в своїх „Записках из мертвого дома". В XX столітті такий характер безкорисности був фактично накинений на велику частину роботи по американських фабриках та канцеляріях. Це не був випадок, а результат довгого пісторичного процесу, прискореного типічним американським поспіхом та необдуманістю.

Індустріяльна революція, яка замінила знаряддя незалежних робітників машинами, перетворила робітників, що колись були самі собі панами, на найняті руки, що підлягали наказам всемогучого капіталу та його адміністрації. Поступово люди почували начебто їх послідовно проглочувала величезна імперсональна машина, яка змивала їх почуття власної гідности та почуття особистости.

Тепер друга індустріяльна революція (тихіша, але глибша) проходить через промисловість США. Їй на ім'я: людські відносини в індустрії. Її намір: дати американському робітникові сенс доцільности і важливости його праці. Її ціль: зробити життя робітника веселішим, надаючи праці більше творчого змісту та значення.

Лопатники і прядільники

Насіння цих реформ були посіяні двома великими піонерами — Фредерік Уінслов Тейлор, колишній робітник і Елтон Мейо австралійський іміґрант, що став гарвардським соціологом. Тейлор, що помер в 1915 році, був батьком наукової адміністрації (тобто адміністрації ведекої на наукових засадах) збільшив промислову продукцію шляхом її раціоналізації. Мейо, що помер в 1949 році, був основоположником ідеї по можливости найлюдяніших відносин у промисловости. І він збільшив продукцію шляхом її гуманізації.

Коли Тейлор у 1880 р. як молода людина працював на сталевій продукції у Мідвейлі в Пенсільванії, він відкрив істину, що робітники, а не керівники опреділюють норму продукції. Робітники не могли досягти більшої швидкости в праці тільки тому, що вони робили непотрібні кроки й рухи, чим марнували даремно час. При допомозі секундоміра він зміг установити найбільш раціональні рухи при кожній продукційній операції.

Пізніше, для сталевих заводів у Бетлегемі, він вивчав робітників, що копали руду і вугілля. Він спостеріг, що вживаючи лопати різних розмірів, вислідв їхньої праці були далеко різні. Тейлор випробував з робітниками лопату, що вміщувала 34 фунти руди і поступово переходив до все менших та менших. З кожним переходом на менше лопатне навантаження зростав денний тонаж кожного поодинокого робітника, закіль вага навантаження не дійшла до 21 фунта. Після того із зменшенням лопатного навантаження і продукція знижувалась. Вислід: одноденна продукція одного робітника підвищилась з 25 на 45 тонн.

Піонерство Тейлора по вивчанні часу і руху спричинилося до наступлення доби масової продукції, яка підвищила не тільки продуктивність робітників, але й їх заробітки. Його керівний мотив був помагати людям. Одначе він створив також і потвору. Зводячи людську працю до точности машин, його система привела до того, що адміністрація стала вважати робітника за мало що більше ніж за машину, що мусить їсти. Так як одиноким мірилом умілости було якнайбільше використання часу на людей було накинене нестерпне напруження системи „прискорення" де люди працюючи в групах завжди рухались трохи скоріше ніж при нормальних темпах людської праці.

Дійшло до тої точки, коли більша „умілість", вже не давала більших наслідків. В одній текстильній фабриці в Пенсільванії, де оборот праці в одному прядільному відділі був 41 раз вищий ніж у інших відділах фабрики, знавці коефіцієнту праці висунули різні заохочення у вигляді підвищення заробітків. Однак продукція залишалася низькою і прядільники продовжували покидати там працю. Коли в 1923 році викликали туди Ельтона Мейо, він відкрив, що люди були слабими продуцентами з причини, яка нікому не прийшла до голови: вони себе там почували нещасливими. Позиція машин позбавляла їх фактично всякого людського контакту. В цьому осамітненні вони попадали в мелянхолію та в іпохондрію. Мейо приписав чотири перерви на відпочинок денно та запровадив медсестру, якій робітники могли кожної хвилини поскаржитися. Зміна була неочікувано дивна. Оборот моментально зменшився і продукція за перший раз досягла установленої норми.

Чотири роки пізніше сталося щось ще більш дивне. В курсі студій у своїх заводах в Чікаго Уестері Електрик досліджувала вплив освітлення на робітників та продукцію. Для проби одна група дівчат була переведена до кімнати, де було змінене освітлення, а друга до кімнати де освітлення залишилося те саме. На велике здивування Уестері Електрик продукція підскочила в обох кімнатах. Мейо дав просте пояснення: обидві групи продукували більше, бо їх виділили і піддали особливій увазі. Вони відчули, що вони вже не є тільки зубцями машини, а живими істотами.

Експерименти Мейо були широко задекляровані як зворотний пункт в соціяльній науці. В дійсності ж, вони не відкрили нічого, чого б їм не міг був сказати всякий фабричний робітник: кожна людина хоче мати почуття, що її праця важлива та що начальник цю працю цінить. У певному сенсі важливість, що була приписана відкриттям Мейо була покажчиком рівнодушности супроти людей, в яку попала адміністрація своєю сліпою погонею за Тейлорівським коефіцієнтом праці.

Міти про труд і капітал

У принятих мітах про твердоголову адміністрцію з твердими кулаками — ніжність являлась слабістю; робітників не можна було розніжнювати, а то вони стануть ледарями. Одинокі методи, на які вони реаґують, це жадність на гроші і страх перед стратою праці. Робітники зі свого боку довго пам'ятали про найманих шпигунів, що зраджували їх спілки та про уніформованих горлорізів, що розганяли їх страйки і т. п. В мітології труда, адміністрація це були капіталісти в циліндрах, що автоматично противилися всьому, що було добре для робітника; а рефлексом, робітники противились всьому, що підтримувала адміністрація.

Щоб нова наука Мейо могла пробити собі дорогу, мусіла наступити велика зміна в основних наставленнях. Зміна зачалась тоді, коли найвищий суд США виголосив в 1837 році рішення, яке підтримало так зв. Акт Вагнера. Це рішення заставило адміністрацію усвідомити собі, що вона мусить примиритися з професійними спілками. Процес цієї зміни був прискорений другою світовою війною, яка не тільки висунула патріотичну необхідність максимальної продукції, але й збільшила армію робітників на мільйон домашніх господинь та на інших „новобранців" до індустрії, що були відносно не заторкнуті старими ворожнечами.

Адміністрація почала розуміти, що професійні спілки, яких колись так боялися працедавці, містили самі в собі потенціял вищої продукції. З'єднані робітники сталевої продукції в Пітсбурзі визвали одну адміністрацію, щоб вона вказала той свій відділ де є найвища продукція. А потім ця спілка підвищила там продукцію на 210% за один місяць.

Щораз більше число підприємств усвідомлювали

В. Скуйбіда

Отаманія без отаманів

В органі УРДП „Українські Вісті" ч. 44 була надрукована стаття п. Багряного під заголовком „Чи розламає нас ворог?". Вона мала характер ніби відповіді на заяву Команданта УНҐ Т. Бульби-Боровця про його вихід з членів УРДП і причини цього виходу, а також відповіді на постанову Головної Команди УНҐ про те, що членами Головної Команди УНҐ не можуть бути члени будь-якої партії, надрукованих в журналі УНІ „Меч і Воля" ч. 5.

В дійсності ж, ця стаття носила суто наклепницький і провокативний характер, щоб спровокувати Головну Команду УНҐ на полеміку з УРДП. А разом з тим, щоб очорнити особу Т. Бульби-Боровця, як Команданта УНҐ і саму УНҐ.

Не зважаючи на це все, ми зовсім не збиралися будь-яким способом на неї реагувати. Поперше тому, що взагалі полеміку рахуємо марнотратством так потрібної нам в боротьбі проти ворога енергії, а подруге тому, що полеміку зокрема такого роду, рахуємо не тільки зайвою, а й шкідливою, бо вона доводить до самопожирання, яке так роз'їдає нас, українців, з середени.

Та останні закулісні вчинки УРДП змусили нас забрати слово і разом з тим торкнутися і змісту названо статті. Бо пишучи її, п. Багряний мав на увазі не те, чи розламає нас ворог, а дещо інше. Крім того він послуговується в ній звичайнісінькими наклепами і фактами про які взагалі не має права говорити.

Так як п. Багряний в цій статті офіційно заявляє, що „ніде УРДП не претендувала на „привласнення" УНҐ", ми подамо тут деякі факти, а читач хай сам вирішить, чи слова п. Багряного відповідають правді чи ні? Так само торкнемось і тих наклепів, які п. Багряний свідомо розповсюджує, а також фактів за які він говорить, не маючи на те жодного права.

Коли почати читати вищеназвану статтю, то здається дивним, для чого автор робить аж таку довжелезну передмову, тим більше, що він починає з так званої „керенщини", вихвалює заслуги УРДП в боротьбі проти останньої і нарешті переходить до УНҐ, а зокрема до особи Т. Бульби-Боровця.

Що спільного між УНҐ і російським імперіялізмом? На це питання п. Багряний не дає відповіді. І якраз цим показує свій намір, чому він ту статтю так написав. Чому він перед тим, як перейти до особи Т. Бульби-Боровця, так багато говорить про заслуги УРДП, про те, що наші вороги купують всяких темних типів і т. д.

А робить п. Багряний це для того, щоб поперше показати які то він має заслуги перед Україною, а, подруге, обережно натякнути, що, мовляв, не виключене, що й Бульбу купили вороги. Інакше кажучи,замість того, щоб виправити свої вчинки, чи то вчинки партії, супроти військової організації, п. Багряний звертає все на „ворожу роботу". Шукає ворогів там де їх немає, а не хоче їх бачити там де вони є. Правда, воно вигідно самому робити дурниці, а вину спихати на інших, роблячи з них ворогів. Але за все це прийдеться відповідати.

Звичайно, і автор цих рядків, після їх опублікування, буде зроблений якщо не членом ВКП(б) чи її співробітником то »махном« напевно.

Найперше треба знати п. Багряному, що працею на користь поневоленої Батьківщини нема чого хвалитись, бо це не заслуга, а обов'язок кожного чесного українця. Є ж бо між нами люди, які зціпивши зуби, роблять самі, може більше, як яка ціла організація, а проте вони мовчать, бо рахують це своїм обов'язком, а не заслугою. Пан Багряний скаже, як він любить висловлюватись,що ті люди „сам собі велосипед". Ні, пане Багряний, якби вони були такими, то поступали б інакше, більше кричали б як робили. Вони тільки рахують за потрібне, якщо самі крутять педалі тих велосипедів, то самим, чи то тим, хто на це уповноважений і має право, тримати і кермівницю. А ви якраз хочете дістатися до всіх отих кермівниць, щоб їздити по головах тих же хто крутить педалі. Що ж до другого питання, то це для нас взагалі не новина, бо ще пару років тому один із членів ЦК УРДП розповсюджував наклепи на Т. Бульбу-Боровця, ніби останній є... большевицьким агентом. І все це робилось тільки тому, що Т. Бульба стояв і стоїть на твердих позиціях які завжди і скрізь проводив в життя і які задеклярував офіційно ще в серпні 1943 року, що „Політичних угруповань може бути серед кожного народу кілька, але національна армія **мусить бути тільки одна.** Мусить бути тільки один кермуючий центр усіх зарійних сил України, цебто одна головна команда і один всеобіймаючий штаб. Самими партійними боївками та військовими відділами, залежними виключно від тої чи іншої політичної партії чи організації, української держави не відбудуємо" („Оборона України" 1 серпня 1943 року). Ми радимо п. Багряному добре продумати слова Є. Плужника: „...Що з вас кожний робив тоді, як творилося наше вчора на землі від крови рудій". А тоді критикувати тих хто платив і платить національний податок кров'ю.

Крім того нас дивує, чому саме дехто тут, на еміґрації пише проти Т. Бульби те саме, що пишуть большевики. З тією тільки різницею, що для цих людей тут Т. Бульба „запроданець Москви", а для большевиків — „запро-

---

собі, що максимум продукції може бути осягнений тільки через ліквідацію старих страхів. Фонд Двадцятого Століття виявив, що дискусії про заробітну платню мнима причина 80% всіх індустріяльних конфліктів, є тільки другорядна причина: „деякі з індустрій, у яких найбільше страйків належать до тих, що платять найвищі заробітні платні". Після десяти років опитування робітників, Елмо Ропер виніс висновок, що там є чотири найголовніші бажання: 1) забезпечення права на постійну працю з доброю заробітною платнею, 2) надія на поступ, 3) людяне трактування, 4) пошана людської гідности.

Нові керівники

Ці відкриття якраз попали на той час, коли США найбільше здібні щось з ними зачати. Смерть і податки майже виелімінували великі династії власників-керівників, яких символом стали Карнеджі, Форд і Рокфеллер. На їх місце прийшли професійні управителі, інженери, кваліфіковані техніки. З уваги на те, що збільшений добробут обіцював збільшення коефіціента праці, ці нові керівники були більше прихильні на всякі нові соціяльні експерименти.

Були й інші спроби підходу до проблеми втрати індивідуальної особистости, І вони виявилися плодотворними: децентралізація, так, що керівник знав кожного робітника по імені і т. п. Коли Паркер Пен замінив ненависний контрольний годинник гоноровою системою премій та похвал, запізнення на працю фактично зникло.

Нова філософія

В засаді людські відносини це ніщо інше, як добра воля і розумно пристосований здоровий розум. Найбільші справи завжди залежать від зовсім малих і простих речей. Наприклад, щоб фабрика стала більше вигідним та привітливим місцем для праці. Ця філософія найшла свій найкращий вплив у Кляренсб Франсіс, керівника „Ґенерального Фонду", який на з'їзді Національного Союзу Продуцентів сказав: „Можна купити час людини, можна купити її фізичну присутність в даному місті. Але ніколи не можна купити ініціятиви та лояльности. Тих річей треба навчитися. Це велика іронія, що американці, найбільше поступовий народ техніхно, механічно і продукційно, чекав аж до порівнюючи недавнього часу з тим, щоб поцікавитись найбільше надійним джерелом продуктивности: природженою жадобою людини до праці. Але досліди вже йдуть".

В цьому шуканні, в середині цього століття, лежать найкращі надії та обіцянки капіталістичної революції.

данець Берліну" (Медведєв, „Сільнис духом", Москва, 1951).

Щодо „отаманської амбіції" Т. Бульби, про яку пише п. Багряний, то де і коли та амбіція мала місце? Може тоді, коли Т. Бульба дав наказ одному з своїх людей привезти п. Багряного до Баварії з Австрії, де останній керував бандерівською групою в Інсбруку, а всім іншим наказав допомогти збудувати Видавництво, як фінансову базу для дальшої боротьби з ворогом, в якій п. Багряний займав би одне з керівних становищ? Чи може на протязі тих шести років, коли Т. Бульба намагався якось обійти оте самопожирання, яке п. Багряний проповідував супроти УНҐ і намагався дійти до порозуміння між вояцькими та партійними організаціями, що було потрактоване п. Багряним як нікчемність з боку Т. Бульби? Інших випадків „отаманської амбіції" ми за Т. Бульбою не помічали.

Пан Багряний далі пише, що він знає „ще одного, іншого отамана, колишнього члена КПЗУ,... що, пробувши в тій КПЗУ 8 років, нарешті порвав з тим усім і пішов організовувати партизанські групи проти Гітлера і проти Сталіна. Й добре організовував... Цей отаман був чесним чоловіком..." А про те, чому він не пішов разом з тим „чесним" отаманом зі зброєю в руках боротись проти ворога, а допомагав тим, які робили диверсію УПА, він нічого не пише.

І чому саме Т. Бульба був аж 8 років в КПЗУ? Чому не 7 чи 9? Звідки такі точні відомості? Чи не від тих же, яким п. Багряний допомагав робити диверсію в УПА? Так, від них. І п. Багряний знає добре, що це неправда. Але пише. Значить ту брехню, яку може використати в своїх інтересах, він приймає за правду. Може як для партійця це добре (ми, вояки, в тих справах не розуміємось), але як для українця — нечесно.

Що ж до „трагедії Хвильового", то ми, п. Багряний, рахуємо її трагедією цілої української нації. І ця трагедія для нас не заключається в самогубстві Хвильового, а в його і його учнів зраді ідеям національно-визвольної революції. Нам болючим соромом є те, що серед нашого народу знайшлися зрадники, які здезертувавши з Армії УНР, спочатку зі зброєю в руках на фронті, а пізніше в підвалах ЧК і ГПУ чи в загонах „червоної мітли" розстрілювали, висилали в Сибір чи в 1932-33 роках нищили голодом по наказу червоної Москви отих лицарів абсурду"-петлюрівців, а їх дітей розганяли по цвинтарях і каналізаційних трубах, як „безпризорних". А тут, на еміграції, замість того, щоб показати правду світові, називають тих же „безпризорних" ганебною совєтською назвою — „соціально близкіе", промовчуючи те, що вони ж самі їх такими хотіли зробити.

Якщо Хвильовий і його учні були аж такими патріотами України, то чому вони не сіли разом з СВУ і СУМ на лаву підсудних, а громили те СВУ і СУМ, як могли?

Ми не збираємось судити Хвильового, але й не збираємось робити з нього національного героя. Не збираємося хочби тому, що братня кров пролита ним не дозволяє цього. І кров Хвильового, пролита власною рукою з того самого нагана, яким він в таганрогській ЧК розстрілював отих „лицарів абсурду"-петлюрівців, не в силах змити пролиту ним братню кров.

Тепер вернемось до того чи УРДП претендувала на привласнення УНҐ, чи ні? Не вертаючись до минулих часів, з тієї простої причини, що не вистачило б цілого журналу, щоб все те описати, візьмемо останні факти, навіть минувши намагання ЦК УРДП ліквідувати Краєву Команду УНҐ в Англії, про яке була згадка у заяві Т. Бульби („Меч і Воля" ч. 5).

В середині минулого року, коли Головна Команда УНҐ видала Краєвим Командам розпорядження перевести перереєстрації членів і видати нові членські книжки, Краєвий Комітет УРДП в Англії, по наказу ЦК УРДП, видав обіжник в якому був наказ всім членам УРДП, що були членами УНҐ, не виконувати розпорядження Головної Команди УНҐ і саботувати його. Так само, вже неофіційно, був виданий наказ саботувати всі військові видання УНҐ, щоб цим змусити Головну Команду УНҐ підпорядкуватись ЦК УРДП. Дивно. Коли бандерівці свого часу саботували кольпортаж „Українських Вістей", а часом і нищили сам часопис, то УРДП кричала ґвалт і члени УНҐ, не будучи членами УРДП допомагали стати часописові на ноги, бо рахували це своїм обов'язком. Коли ж УНҐ, дякуючи жертвенності окремих людей, в тому числі і самого Команданта, зорганізувала своє Видавництво, щоб вишколювати майбутні вояцькі кадри, ЦК УРДП видає розпорядження саботувати її видання. І все це через те, що Національна Гвардія не хоче бути „партійною ґвардією". Повторюється те саме, що було з УПА. В ім'я чого? У всякому разі не в ім'я визвольної справи.

Коли ж всі ці намагання не довели до бажаного успіху, члени ЦК УРДП почали робити наклепи на членів Головної Команди УНҐ, обвинувачуючи їх в різних аґентурах. Крім того член ЦК УРДП, який був членом Головної Команди УНҐ майор Василько, щоб таки „доказати", що УНҐ є партійною ґвардією, без відома членів Головної Команди вмістив у Великодному числі „Українських Вістей" „привітання" до ЦК УРДП і п. Багряного, безправно поставивши під ним підпис „Головна Команда УНҐ". Не будемо на змісті цього привітання зупинятися, бо зміст його всім відомий, лише зазначимо, що з приводу його Головна Команда дістала багато листів від своїх членів, що являються або членами інших партій, або безпартійними з протестами проти перетворення Національної Ґвардії на партійну ґвардію.

Головна Команда змушена була розбирати справу цих „привітань" на своєму засіданні, а також і справу наклепів на членів Головної Команди. І коли постанова Головної Команди була винесена така, яка для ЦК УРДП не була бажана, майор Василько вийшов з членів Головної Команди, а ЦК УРДП видало розпорядження творити партійну ґвардію.

В Англії Краєвий Комітет УРДП видав за підписом свого секретаря А. Бондаренка спеціяльний обіжник в якому читаємо: „... Повідомляю Вас, що в суботу та неділю 28-29.6.52 **призначаю** (підкреслення моє — В. С.) поширений пленум Краєвої Команди, Контрольної Комісії, Суду Чести УНҐ у В. Британії"... і т. д.

Отже, секретар Краєвого Комітету УРДП призначає пленум УНҐ. Хто його на це уповноважував і хто давав право? У всякому разі не Головна Команда УНҐ.

На цьому „пленумі" одним розчерком пера партійні „комісари" ліквідують Краєву Команду УНҐ в Англії і... самого Команданта УНҐ Т. Бульбу. Вони ж бо виносять „постанову", „усунути Т. Бульбу з становища Команданта УНҐ".

Таких прикладів можна навести багато. І всі вони направлені на знищенняУНҐ. На знищення тієї організації, яка в першу чергу робить все, що в її силах там, на сході, рахуючи, що еміграція — це тільки „запілля", а „фронт" на Батьківщині.

Вертаємось знову до названої статті п. Багряного, щоб звернути увагу на деякі факти, які він там подає, не маючи на те жодного права, а використовуючи їх для своїх інтересів. Він пише: „Ми бачимо, як пішла на нас походом російська преса... таврюючи нас епітетами „комуністи", „енкаведисти", „антисеміти" тощо. Для чого це? ...А тому, що хоче напустити на нас чужинецькі органи... щоб ті чужинецькі органи репресували нас, нищили... **Ми** (підкреслення моє — В. С.) це вже раз спробували в 1946 році, коли певні органи виарештували було кілька сот наших людей за подібними наклепами..."

Те, що на нас пішла походом російська преса, є самозрозумілою річчю, п. Багряний. Ворог використовує всі методи,аби тільки дійти до своєї мети. А от незрозумілим є чому члени ЦК УРДП займаються такими ж і іншими наклепами, якраз на тих, що були тоді арештовані, а ви деякі з тих наклепів розповсюджуєте далі і коли до Вас зверталися люди відносно розповсюдження цих наклепів, щоб Ви їх відкликали, Ви порахували це за образу Вашої особи і замість відповіді почали грозити цим людям (звичайно, поза плечима). Що ж до „ми спробували", то кого Ви розумієте під „ми"? Самого себе Ви не можете зараховувати до тих людей, бо арештовані Ви не були, а навпаки, Ваш старий приятель по диверсії в УПА Петренко керував тією наклепницькою акцією. І про ці арешти Ви напевно знали реніше, бо частенько з тим приятелем зустрічались. Членів ЦК УРДП також не можете зарахувати, бо й з них ні один не був арештованим. Взагалі членів УРДП? Та ж УРДП тоді ще не існувала, а тільки починала організовуватись „Переселенча Громада Київ". І навіть з членів цієї „Громади" в числі арештованих майже нікого не було.

Отже, кого тоді? Хіба „східняків", „здідсовєтську

еміґрацію"? То це вже спекуляція „східнячеством". По-перше, тоді були арештовані не тільки „східняки", але й галичани та „старі еміґранти". Подруге, якщо Ви маєте в лавах УРДП більшість отих „східняків", то це ще не дає Вам права говорити від імени всієї зпідсовєтської еміґрації. А не дає тому, що багато з тих „східняків" поза УРДП — взагалі поза партіями. А також тому, що Ви добре знали і знаєте, що ті люди в більшості були арештовані за гострі виступи проти репатріяції і за такі ж виступи проти спекуляції кров'ю борців-революціонерів на Батьківщині. І то тоді, коли Ви ще не говорили чому Ви не вертаєтесь до СССР, а сиділи нишком в таборі, ці люди не побоялись сісти до в'язниці, не в ім'я своїх приватних інтересів, а в ім'я правди. Бо західній світ був тоді в цих справах сліпий і глухий.

Добре сьогодні, коли всяка небезпека минула, ставити з себе героя, а чому Ви мовчали тоді і на протязі шести років? І не тільки мовчали, а й забороняли будь-що друкувати в „Українських Вістях" про ці арешти. Чому ж це Ви раптом заговорили сьогодні? Бо їх можна використати сьогодні для своїх приватних інтересів. А може навіть використати їх і проти Бульби, а самому стати „в захист" покривджених і, зарахувавши себе до останніх, зробитись „мучеником за правду". Запізно, п. Багряний. Треба було говорити шість років раніше.

Крім того, Ви забули про те, що той же Бульба, тоді коли Ви сиділи на унрівському хлібі, гнив у в'язниці. І не за себе, а за всіх нас, в тому числі й за Вас. Але Вас це тоді не цікавило, бо Бульбу-в'язня не можна було використати для своїх інтересів.

Коли ж додати до цього ще й всі Ваші поступовання, як супроти арештів взагалі, так і супроти тих людей, які були арештовані (яким Ви спочатку підписували авторські примірники своїх творів, як „Дорогим землякам"... і т. д., і людську гідність яких Ви пізніше почали зневажати тільки тому, що вони не погодились з Вашою „генеральною лінією"), то Ви взагалі не маєте жодного права говорити про ці арешти і писати „ми спробували". Бо спробували не Ви, п. Багряний, і Ваші співробітники, а ми — вояки різних політичних переконань (за виключенням так близького Вам політичного середовища, яке було спричинником цих арештів).

До того, наслідком згаданих арештів було знищення деяких людей, частинно, дякуючи яким Ви стали відомі на еміґрації. Та Ви не тільки не допомогли у висвітленні цих знищень, а навпаки, гальмували все, що робили в цих справах інші. А сьогодні Ви осмілюєтесь присвоювати ці арешти скроплені сльозами і кров'ю невинних людей. Та не слід Вам забувати, що якщо сьогодні дійсність про них, у великій мірі дякуючи також Вам, маловідома і незрозуміла не тільки загалові, а й декому з тих, що були арештовані, то завтра вона може вияснитись і наслідки Вашого безправного використовування цих арештів для приватних інтересів, можуть бути не дуже приємними для Вас. Інакше кажучи Ви можете собі здобувати „славу" як хочете, хоч починайте історію України від себе, як, наприклад, Ви почали це робити, знищивши пів накладу вже надрукованих „Українських Вістей" тільки тому, що в друкованій тоді там статті О. Гриценка „Армія без держави", через недогляд редакторів, не була викреслена така „єресь", як згадка про заснування УНДП, що Ви порахували конкуренцією для себе. Але використовувати для цього чужі сльози і кров — Ви не маєте права. Як один з тих арештованих, маю право Вам це відверто сказати.

Бог правду бачить, хоч не скоро скаже. Та все таки вона буде сказана.

Коли Ви говорите про чиюсь отаманію, то не забувайте в першу чергу себе, бо отаманія не заключається в отаманському титулі, лише в анархічно-диверсійній діяльності, як окремих осіб, так і цілих організацій. Якщо Ви з додомогою своїх сьогоднішніх співробітників зробили з чесної партії „партію, що веде" і нікого поза собою не визнає, а того хто звертав чи звертає Вам на це увагу, стараєтесь компромітувати, включно з свідомим розповсюдженям наклепів, як Ви це робите в відношенні до Т. Бульби. Чи підшукуванням людей (чи пак земляків), які б давали „компромітуючі матеріяли" проти інших членів Головної Команди УНҐ, як це в останньому часі намагаються робити Ваші співробітники. Або ж такими „заявами", як „заява" одного з Ваших співробівників, яку Ви всетаки не осмілились надрукувати в „Українських Вістях" (хоч вона була вже складена), бо побачили, що переборщили. То як це можна назвати? Чи це не отаманія без отаманів?

Кожне звання у визвольній боротьбі, п. Багряний, в тому числі і звання отаман, здобувається кров'ю. І тому, щоб зневажати це звання, треба в першу чергу бути самому вояком і революціонером та кров'ю заслужити на те право.

——**——

О. Величко

Незнаний генерал в стінах Кремля

До 1922 року він був у Києві. Невеличкого росту, круглоголовий, з приємною усмішкою на устах, в окулярах з грубими шкельцями, професор математики в київському Технологічному Інституті. Після 1922 року його нестало. Дехто з його знайомих сподівався, що він пропав в льохах ЧК. Насправді ж він був викликаний в Москву і назначений на високу посаду — організатора сітки совєтського шпіонажу в цілому світі.

Так став, сьогодні 57 літній в ґенеральських нараменниках, Петро М. Буханов одним з найблищих співробітників Сталіна. Першим завданням Буханова було вироблення простої і зручної картотеки осіб-симпатиків совєтської системи поза межами СССР. Дуже мало хто був інформований про роботу Буханова. Його картотека постійно розросталася по всіх її віддділах та підвідділах з політики, науки та мистецького світу. Рівнобіжно з симпатиками, картотека так само постійно росла з іменами противників совєтської системи. Ці обі катеґорії людей однаково потрібні для картотеки Буханова: одні, щоб їх використати, а другі, щоб їх послідовно винищувати всіма засобами.

Впродовж довгих років особа Буханова абсолютно затінювалася мурами Кремля. Його ім'я чи фото ніколи не появлялися в пресі. Деколи він виїзджав на дачу з своєї кремлівської квартири і бюра в трьохповерховому будинку, що колись служив сховищем царської казни, а тепер схороняє в своїм підвалі картотеку аґентів та інші секретні документи. Протягом своєї 30-ти річної кар'єри ґенерал Буханов мав можливість лише один раз виїхати поза межі СССР. Це було 1945 року. Він прилетів до Берліну, щоб особисто керувати слідством обставин зникнення Гітлера. Деякі західні експерти дуже мало вірять в правдивість тих обставин зникнення Гітлера, що їх подають совєти. В дитинстві Буханов перебував

кілька разів у Франції і добре володіє французькою мовою.

Французький полковник Дюперей, що зустрічався з Бухановим в Берліні 1945 року, зберіг в своїй пам'яті портрет випещеного з чистими нігтями тендітних пальців і з приємною товариською усмішкою типа нового большевицького золотопогонника в ґенеральській уніформі. Це був Буханов. В ґенеральській уніформі він виглядав комічно наче той цивіліст, що позує солдата. Так воно в дійсності й є. Який військовик з Буханова? Яке ж було здивування французького полковника, коли він побачив, що всі російські офіцери дрижать перед цивільним Бухановим. Поява невеличкого круглоголовиго „ґенералізованго" професора математики всюди викликала жах. Це вже досягнення советської системи.

Павло Кузнєцов, другий секретар советської амбасади в Лондоні, якого відкликали до Москви на вимогу англійської влади, очевидно мав „приємне" побачення з своїм шефом Бухановим. Доля його незавидна. За таку незручну „дипломатію", як її робив Кузнєцов з радистом Маршалом в Лондоні, шеф советсякої розвідки та контррозвідки не похвалить нікого. Він бо, як ґенералізований математик доказує, що для побудови комунізму в цілому світі, життя не тільки одної людської істоти, але цілі їх мільйони не мають жодної вартости. Не система створена для людини, а людина для системи.

Советська розвідка за кордоном дуже дешево коштує. Її всюди виконують прихильники ідеї світового комунізму за центи, або ще й до неї докладають свої тяжко зароблені гроші. Д-р Клявз Фукс, за виявлені атомові таємниці отримав неціліх 200 фунтів стерлінґів. Як тільки появилися перші вістки про атомову бомбу рік перед закінченням другої світової війни, Буханов власноручно вибрав у своїй картотеці двох науковців: Д-ра Клявза Фукса і Алана Нунн Майя. До Лондону і Вашінґтону були дані спеціяльні інструкції всім аґентам. Результати чудові. Такі наслідки дає добра картотека.

В кожному великому місті кожної країни працює велике число советських розвідчиків та всяких аґентів. Вони просовуються в різні кляси, верстви і групи людей в полюванні за потрібними їм інформаціями. Їх абсолютно все інтересує. Вони токож є й серед української еміґрації, подаючи щодня нові інформації про нас до большевицьких картотек.

І вся ця хмара розвідчиків та аґентів підпорядкована наказам маловідомого круглоголового професора математики, що став одним з найгрізніших ґенералів МҐВ.

——**——

З НОВИХ ВИДАНЬ НАШИХ СОЮЗНИКІВ

В. Л.

КНИЖКА ПРО КРИМ

Коли большевики у квітні 1944 р. знову вихопили з рук німців Крим, то запровадили там такі форми масового терору над кримсько-тюркським населенням — розстріли, повішення, ув'язнення, — які не залишали вже жодного сумніву в тому, що червона Москва мала на меті під грім війни закінчити винищення кримських тюрків, розпочате білим Петербургом в 18-19 ст. Примусово виселене в 1944- 46 р. р. з Криму тюрське цівільне населення, включно навіть з тими кримськими тюрками, хто боровся проти німецької окупації, — опинилося в советських кацетах на Уралі, коло Свердловська, коло Вільна і Гродна, в Сибіру тощо, при чому воно в масі вимирало від голоду і нелюдського поводження з ними. Ця воістину страшна і кривава трагедія цього невеликого чисельно (350 тис. в 1939 р.), але славетного в минулому й культурного народу, завершилася проголошенням Верховним Советом СССР 25 червня 1946 р. ліквідації Кримської АССР та оберненням Криму на звичайну область советської Росії. Ця подія, що є найяскравішим доказом безоглядного московського імперіялізму має особливе значення для українського народа, бо в такий спосіб російські агресори створюють південну частину свого кільця оточення етнографічного українського масиву, з несумнівною метою розчавити його, асимілювати й знищитт. В географічному атласі для вищих шкіл СССР, виданому в 1950 р., зазначено, що в Криму тепер зовсім не залишилося неросійських національностей! Перетворення советами в такий спосіб Криму на свою мілітарну базу й на свій расовий розплідник для просування росіян до середземноморського півдня стає з цих фактів цілком ясним.

Важливістю згаданої події можна пояснити увагу впливових пресових органів світу до книжки, що її випустило видавництвоLechte/Emsdetten (Westf.) в Зах. Німеччині на початку травня ц. р. і що цікава для кожного, хто вивчає національно-визвольну боротьбу народів Східної Европи у XX ст. Автор її — др. Едиґе Киримал,кримський тюрок за походженням, член кореспондент Секції Сходознавства Української Вільної Академії Наук. Назва книжки — „Національна боротьба кримських тюрків, особливо в роки 1917-1918" (Edige Kirimal „Der nationale Kampf der Krimtürken mit besonderer Berücksichtigung der Jahre 1917-1918").

Розмір книжки поважний: XXXIX + 350 стор. + 6 фотопродукцій + 3 карти. До тексту книжки є показники: персональний, географічний і речовий. Книжка видана люксусово: на гарному папері, в оправі з золотим тисненням і з художньою суперобкладинкою, на якій зображено кримський національний яснoблакитний прапор і герб (тамга).

Ціна книжки, порівнюючи до її високої якості, поміркована; 15 нім. марок до 30 червня 1952 р. і 19 нім. марок після 1 липня 1952 р.. коли ця книжка, несумнівно, стане бібліографінчит раритетом, бо тираж її першого видання не перевищує 1000 прим. При широкому попиті на наукову літературу з боку університетів, бібліотек і наукових закладів світу — такий тираж ледве може задовольнити тільки перший попит.

Ця книжка притягає до себе українського читача не тільки тим, що це є перший науковий огляд перебігу визвольної боротьби кримських тюрків, на підставі дуже багатого наукорого матеріялу — джерел турецьких, українських, польських, російських, французьких, німецьких, англійських (використано 194 твори), а науковий апарат дослідження складається з 1379 приміток, з яких деякі самі по собі є невеликими розвідками. Особливо ж важливим для українського читача є те, що автор докладно заторкує кримо-українські взаємини в досліджуваному часі і раз у раз подає відомості: про Укр. Центр. Раду, про Укр. Нар. Республіку, її Генер. Секретаріят і міністерства, про українські партії того часу, про Директорію УНР, про III Універсал, про уряд гетьмана П. Скоропатського і його маніфест щодо федеративного об'єднання України

з Росією, про Укр. Нац. Союз 1918 р., про українську літературу щодо кримських тюрків, про укр. комітет і укр. батальон в Симферополі, про УССР, взагалі про українців — в багатьох місцях цієї книжки.

Слідуючі питання, що їх трактовано в цій книжці, повинні, несумнівно, також цікавити нас: німецька східня політика і німецькі війська в Криму і на Україні під час І і II світових воєн, мирний договір у Бересті, Кубанське козацтво, національна політика большевиків, Переяславський договір 1654 р., проблема Чорного моря, терор в СССР і багачо інш. Спеціяльно українських науковців, політиків і публіцистів притягатиме до себе розділ УІ цієї книжки, де стор. 210-253 присвячено відносинам Кримської Республіки до України в роки визвольних змагань. Особливо докладно автор розглядає той конфлікт поміж Україною і Кримом, що почався в квітні 1918 р. публіцистичною полемікою на тему неприналежности до України Кримських портів — Евпаторії, Феодосії та Керчі, що загострився через інвазію гайдамацької бригади ген. Натієва в Крим 19.4.1918 та завдяки проголошнню отамана Меснікова комендатом Севастополя й морського узбережжя Криму, хоч це не мало практичних наслідків і тривало тільки 3 дні та що набув найгостріших форм дипломатичної, культурно-політичної та економічної боротьби за часів гетьм. П. Скоропадського між 10.5. - 16.10.1918, що як доводить автор, не привело ні до правного, ні до фактичного федерування Крима з Україною. З українських діячів у цій книжці згадується: мін. Симон Петлюра, мін. Шульгін, прем. мін. В. Вінниченко, мін. Жепецький, мін. Жуковський, дипл. Северюк, мін. Рогоза, полк. Болбочан, проф. Д. Дорошенко, прем. мін. Голубович, мін. Гутник, проф. М. Грушевський (Голова Уку. Центр, Ради), полк. А. Мельник, мін. Любинський, прем. мін. Лизогуб, секрет. М. Могилянський, заст. мін. Павлов та баг. інш. Зустрічаємо в цій книзі згадки про такі українські міста: Олександровськ, Бердянськ, Харків, Херсон, Житомір, Холм, Дніпровськ, Катеринодар, Катеринослав, Київ (понад 40 разів), Львів, Маріюпіль, Мелітопіль, Миколаїв, Одеса (17 разів), Переяслав, Полтаву, Чернігів, Вінницю, Рівне і Звягель. Крім того згадується неraз про Галичину, Волинь, Поділля, Дніпро, Кубань, Курськ, Вороніж і Україну в цілому (понад 80 разів). Вже з цього короткого огляду змісту новонадрукованої книжки можна бачити її видатне значення для історії Східньої Европи і зокрема щодо України.

Проблема Криму, всупереч гвалтовному насильству над ним Москви та її розбійницьким сподіванкам, залишається на сьогодні не розв'язаним і дуже болючим питанням. Два мільйони кримських тюрків на чужині чекають і працюють для справедлевого і сталого вирішення його. Українська наукова і політична думка теж дбає про це, бо доля Криму є далеко не байдужою для майбутньої вільної України.

З ПРЕСИ

„Генеральна лінія“ „У.В.“

Починаючи від ч. 53(620) кожна сторінка газети „Українські вісті“ має свою автономну „ґенеральну лінію“. На першій сторінці в статті „Як ми розуміємо єдиний національний фронт“ І. Багряного читаємо:

„Сьогодні ніякого українського фашизму немає у властивому розумінні цього слова. Той, що бореться за національне й соціяльне визволення свого народу, не може бути фашистом доти, доки він не почав сам гнобити й поневолювати інших“...

Натомість на 3-й сторінці того самого числа в дописі «Чи п. Багряний — диктатор“ читаємо:

„От якби було зареєстровано факт, що п. Багряний ужив пута скажемо проти пана Лебедя-Рубана, або пана Орлова, основних стовпів т. зв. ЗП УГВР сьогодні, а вчора основних винуватців за низку вбивств і терористичних актів супроти українців, — тоді я в таке обвинувачення (тобто, що п. Багряний диктатор), змушений був би повірити“...

Щоб добрати толку в казуістичній діялектиці „УВ“, треба мабуть з'їсти добру чвертку гороху, Але на еміґрації, це дорога річ. Тому "УВ" можуть сміло надати окрему „ґенеральну лінію“ для кожної колони.

Винахід п. Багряного, що „українського фашизму зовсім нема“, гідний слави Колумба або Едісона. Це нова історична ера української політики і нове світло. Цікаво було б знати скільки Бандера заплатив Багряному за цей „епохальний винахід“?

Яка велика шкода, що фашисти Бандери протягом 6-ти повоєнних літ, вибивали Багряному тільки ірoвські вікна, замість його власних зубів,як це вони робили іншим. Тоді він напевно знав би краще, чи український фашизм є, чи нема. Як розуміти всі дотеперішні писання Багряного? За кого він рахує своїх читачів? Де його ідейні принципи революційної демократії — **в капітуляції перед Бандерою?!**

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Відкритий лист до п. Вайнбаума

У числі з 19 грудня 1951 року редаґованої Вами газети Ви пишете: „... одін із ближайшіх сотрудніков члена украінской напіональной ради і предсєдателя украінской революціонной демократіческой партії І. Багряного некій П. Крівобок (ізвестен между прочім по службє в НКВД под фам. Жаров)“...

Тому, що під цими рядками ніякого підпису немає, ми вважаємо їх за творчість редакції, отже Вашу.

Ми питаємо: кому це „ізвестен“? Чи не Вам, п. Вайнбаум? Чому це нам, односельчанам і землякам П. Кривобока, що знаємо його з дитинства, вперше стало „ізвестно“ і „между прочім“ тільки з Вашої газети? Чи може ширина вулиці в нашому селі більша ніж ширина Атлантійського океану? Ми не знаємо чи реагувала і як сама жертва Вашого наклепу, але її саму як і кожного члена численної родини її батька ми знали десятками років, бо, повторяємо, ми — земляки й односельчани.

А правда така:

Найзаможніший в околиці господар, батько П. Кривобока до революції був волостним старшиною. Найстарший його брат старшина царської, а з 1917 року — Української Армії. Після відходу Армії УНР у Галичину її Генеральний Штаб надіслав у большевицьке запілля цього старшину, де він організував у різних місцях два великих повстанських загони. Загинув у бою з московською бригадою військ всеросійської ЧК, при спробі захватити тодішнього „президента УССР“ Петровського. Його батько був заарештований ЧК, де йому поламано кілька ребер і кістки рук. Пізніше вся родина, в цьому числі й П. Кривобок була вислана на-довічно в підполярні райони. Після смерти батьків у 1930 р. П. Кривобок з заслання втік і до 1942 року (12 років, п. Вайнбаум!) в СССР жив нелегально і під чужим прізвищем. Ще 1930 р. органи ГПУ за його голову оголосили грошову нагороду 10000 рублів. Така правда.

Не Ви, п. Вайнбаум, і Ваші спільники, що десятиріччями »визволяєте« свою батьківщину у затишних кабінетах з безпечної далечини, а ті, хто знає советську дійсність, розуміють криваву дорогу на советську Голготу. На ній довелось побувати й п. Петрові Кривобокові.

КОМУНІКАТ

Головної Команди Української Національної Ґвардії від 15.8.1952 року

1. Подаємо до загального відома всіх Членів і Прихильників УНҐ та Громадянство, що п. І. Багряний розпочав практичну акцію по організації своєї партійної боївки під назвою „УНҐ". У Великобританії 29.6.52, з наказу п. Багряного зорганізована поруч нашої організації друга військова організація тієї самої назви тільки з членів УРДП і те саме має робитися по всіх інших країнах.

2. Головна Команда УНҐ цим повідомляє всіх поодиноких осіб заанґажованих в цю аферу, що така їх робота є абсолютно незаконною і не етичною. Хто хоче заснувати собі якусь нову організацію, на це він має повне право, але ніхто не має права підшиватися під чужу назву або присвоювати собі чужу організацію. Таке поступовання є не чесне і не гідне українського імени.

3. Всі члени УНҐ, замішані в вище названу диверсійну акцію, будуть поставлені перед Суд чести УНҐ і виключені з її рядів. Натомість, не члени УНҐ будуть притягнені до відповідальності іншим шляхом, за вмішування до справ чужої організації. Остерегаємо УРДП та її діячів, що намагаються впровадити тоталітарні методи дії в українську національно-демократичну політику, що коли вони не припинять цієї акції, тоді УНҐ буде примушена оголосити їм вотум недовір'я на форумі всенаціональної політики.

Головна Команда УНҐ

Листа ч. 1

Членів УНҐ, що вийшли з УРДП на знак протесту проти ідеології „хвильовизму" та тоталітарного намагання підпорядкувати дію УНҐ наказам тільки одного ЦК УРДП, а не Урядові УНР:

1. Проф. І. Барчук, б. редактор журналу »Наші позиції«. Англія.
2. Сотн. П. Кизімов, б. член Краєвого Комітету УРДП в Німеччині.
3. Пор. П. Коперник, б. секретар Осередку УРДП Шляйсгайм. Німеччина.

Ми не дивуємось Вашим спробам морально добити тих, кого не змогла фізично знищити сталінська реакція: адже ви — люди минулого, що в боротьбі з большевизмом ніколи не знали не тощо перемеги, а найменшого успіху навіть тоді, коли той большевизм лише виходив з пелюшок. Неперевершені майстри поразок у минулому перманентні невдахи, ви ще й тепер, як і колись, намагаєтесь відогравати сумну і невдачну ролю непрошених »самоопреділітелей« народів, що прокинулись до історичного життя. Ви невстані зрозуміти і ніколи не зрозумієте того, що хто збанкротував у політиці, той збанкротував остаточно і назавжди і ніякі наклепи чи плювки у бік жертв большевизму становища банкрота поліпшити не зможуть.

Підписи: О. Заславець
Константин Гамалій
А. Горбенко
П. Божко

Хор. П. Кривобок, б. член Головного Суду УРДП. Німеччина.
5. Сот. О. Гнатюк. Німеччина.
6. Пор. Ф. Крель, б. член Краєвого Ком. УРДП. Англія.

Виключені з УРДП за критику „ґенеральної лінії":

1. Пор. М. Сахно, б. член УНРади і уповноважений »У. В.« на Англію.
2. Пор. І. Скиба, один з перших лідерів УРДП в Бельгії.

До всіх наших читачів!

Головна Команда УНҐ постановила видавати наш центральний орган »Меч і Воля«, вишкільні зошити »Військова Справа« та летючки за »залізну заслону«. На жаль, нашу видавничу акцію замість підтримувати, саботують деякі партії. Ми зверталися по фінансову допомогу для летючкової акції до УКК в Америці, але УКК допомагає тільки бандерівцям.

З таких причин наші видання виходять нереґулярно. Ні до кого чужого за допомогою ми не звернемося, бо це означає втрату нашої суверенно-національної дії. Всі кошти на наші видання мусить дати їх читач. Це число журналу ми розсилаємо на більшу кількість нових адрес. Ласкаво запрошуємо др передплати. Рівночасно вкладаємо до кожного пакета одну збіркову листу на вишкільно-видавничий фонд УНҐ. Апелюємо до всіх вояків та ширшого громадянства організувати серед своїх приятелів збірку по цих листах і негайно надсилати їх разом з найменшими сумами до Видавництва. Збіркові листи присилати в листах, а гроші тільки через поштово-банкові перекази.

Звертаємось спеціяльно до всіх Українських Церков та культурних, громадських і політичних організацій: допомагайте військово-революційній організації. Всюди пропаґуйте необхідність військової підготовки кадрів. Коли не буде національної армії, вся наша робота буде марною. А щоб була армія, мусить бути її живий зародок. Таким зародком є УНҐ, що веде свою тиху, але постійно активну дію на Батьківщині та на еміґрації.

Українські Вояки-демократи! Не забувайте про меч. Підтримуйте одиноке своє демократичне видавництво. Хай ніхто не думає, що »без мене обійдеться«. Так думають тисячі одиниць і це наша згуба. Тому ми висуваємо нове гасло: »я мушу бути перший не словом, а ділом«! Просимо писати до В-ва скільки висилати журналів. Просимо також посилати кореспонденції та статті. Наш журнал ми хочемо зробити всесторонньою трибуною українського воянства.

ВИДАВНИЧИЙ ВІДДІЛ ГК УНҐ

Пожертви на Вид. Фонд УНҐ

1. Філія Т-ва Доп. УНҐ Ню-Йорк — 50 дол. 2. А. Горак — 30 нм. 3. Т. Люлькович — 10 нм. 4. М. Притула — 10 нм. 5. Н. Гавриленко — 10 нм. 6. Овчаренко — 5 нм. 7. В. Твардовський — 5 нм. 8. М. Ковальський — 5 нм.

Всім жертводавцям щире вояцьке спасибі.

З останньої хвилини

Наспіли відомості, що п. І. Багряний веде »консолідаційні« переговори з... М. Лебедем-Рубаном. Предмет розмови: поділ »влади« над УНРадою поміж бандерівцями та УРДП.

Нова адреса Видавництва

Гроші і всю кореспонденцію в видавничих справах посилати тільки на адресу: „Metsch i Wolja", P. Kisimow, MÜNCHEN-FELDMOCHING, Postlagernd, Germany-Bayern.

МЕЧ І ВОЛЯ
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРГАН
УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ҐВАРДІЇ
Редагує Колегія. Наклад 4.000
Ціна одного примірника: в Німеччині — 0,50 НМ, у Франції — 50 фр. фр., у Бельгії — 6 б. фр., у В. Британії і Австралії — 1 шіл. 6 пенсів, у США і Канаді — 25 центів. У всіх інших країнах рівноваргість 25 ам. центів.

Ціна 50 пф.

Preis 50 Pf.

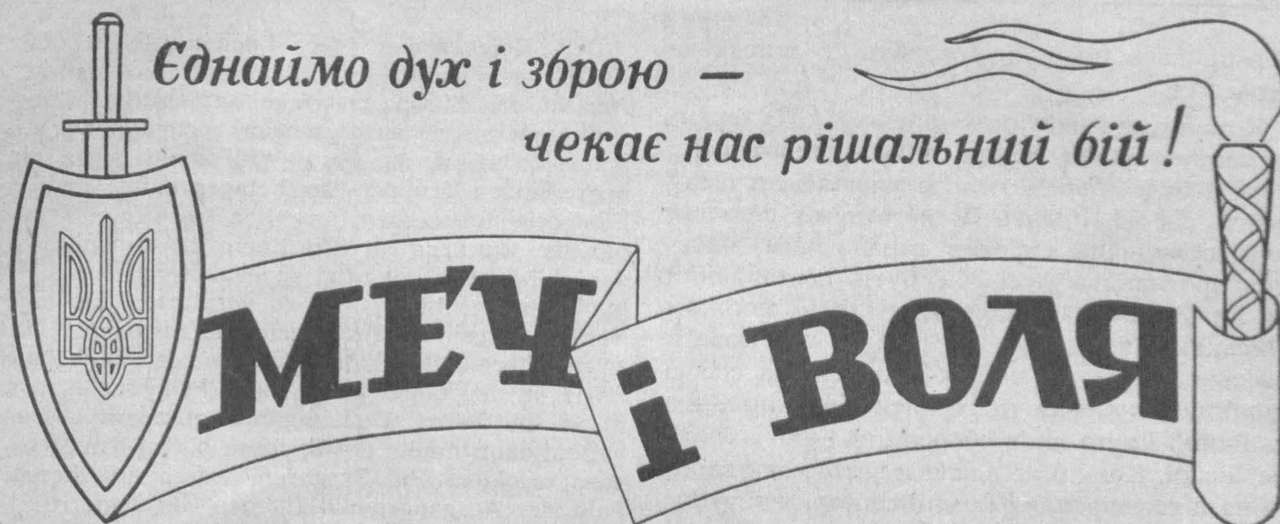

Sword and Freedom ✣ Schwert und Freiheit ✣ Glaive et Libertè

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРГАН УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ҐВАРДІЇ

Ч. 7 Грудень 1952

Сердечно вітаємо всіх наших читатчів з
РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ і НОВИМ РОКОМ!

РЕДАКЦІЯ МіВ

Отаман Тарас Бульба-Боровець

Оборона Европи

Питання оборони Европи, як ключевої позиції цілого цивілізованого людства, зробилося найактуальнішим питанням нашої доби.

Найвизначніші представники світової політичної та військової стратеґії сьогодні займаються цим питанням офіційно і неофіційно. Нам також це питання не є байдуже, тому й ми забираємо свій скромний голос до нього.

Погляди відповідальних діячів Заходу

Міністер закордонних справ США Дін Ечісон заявив: «Ми старалися й будемо постійно старатися, щоб Західна Европа в випадку аґресії на неї була оборонена, а не звільнювана (з рук аґресора)».

Підсекретар стану Британського Міністерства закордонних справ Ентоні Наттінґ заявив: «Захід треба боронити на Ельбі, без огляду на те, чи Німеччина буде ремілітаризована, чи ні».

Ці дві заяви можна сміло рахувати за основу політичної стратеґії західного світу. Те-

Otaman Taras Bulba-Borowetz

Die Verteidigung Europas

Das Problem der Verteidigung Europas, dieser Schlüsselstellung der gesamten zivilisierten Menschheit, ist zum aktuellsten Problem unserer Zeit geworden. Die bedeutendst enpolitischen und militärischen Strategen der Welt befassen sich heute offiziell und inoffiziell mit dieser Frage. Sie ist auch uns nicht gleichgültig und so möchten auch wir zu ihr bescheiden das Wort ergreifen.

Die Ansichten verantwortlicher Männer des Westens

Der amerikanische Außenminister Dean Acheson erklärte „Wir haben uns bemüht und werden uns darum bemühen, daß Westeuropa im Falle einer Aggression verteidigt und nicht befreit wird (aus den Händen des Aggressors)“.

Der Unterstaatssekretär des britischen Außenministeriums, Anthony Nutting, sagte: „Der Westen muß an der Elbe verteidigt werden, gleich, ob Deutschland remilitarisiert wird oder nicht.“

Diese beiden Erklärungen können sehr wohl als die Grundlage der politischen Strategie der westlichen Welt angesehen werden. Was haben nun die militärischen Strategen dazu zu sagen?

пер приглянемося, що говорить їх військова стратеґія.

Командувач наземних військ НАТО, французький маршал Жюен, вважає, що Европу можна буде оборонити відступаючи спочатку навіть аж на Піренеї. По його думці, перший повздержуючий спротив нападаючим військам противника мусів би бути поставлений на Ельбі, щоб дати можливість всім західнім військам відступити на Райн, евакуювати ввесь воєнний потенціял, знищити за собою шляхи сполучення та зайняти оборонну лінію на Райні. Друга лінія оборони на Сені, а третя на Люарі. Коли б не вдалося затримати ворога на цих оборонних позиціях, тоді відступити до Піренеїв. Піренеї в цьому випадкові являлися б вихідною точкою для протинаступу.

Викладовець бельґійської військової академії ґен. Ванті заступає погляд,що лінійний фронт завжди може бути прорваний. При сучасній техніці прорив може врізуватися на 100—200 кілометрів в запілля. Дезорганізує лінію оборони. Окружить та знищить цілі відтинки фронту. Тому ґен. Ванті пропонує відразу організувати оборонні пункти в глибині, в вигідних для оборони місцевостях. Опанувати головні шляхи наступу ворога. В запіллі тримати сильні дуже рухливі резерви. Таким чином можна буде недопустити до глибоких проривів, а навпаки, на всіх відтинках окружувати та винищувати ворожі частини.

Бувший командувач німецьких панцерних військ, ґен. Ґудеріян, вважає, що на рівнинах від Уралу до Ля Маншу, порівнально слабі сили европейської армії не матимуть змоги стримати переважаючого противника. Він пропонує сильно укріпити фланґи: скандинавські країни на півночі та Італія, Греція, Югославія й Туреччина на півдні. Тримати головні пункти, на які ворог спрямовує свій головний наступ. Знищити головні шляхи постачання ворога. Евакуювати своєчасно ввесь свій воєнний потенціял. На укріплених фланґах побудувати сильни авіобази. Ввесь час атакувати з повітря запілля ворога та фронтові частини. Знищити всі його бази та індустрію. Протинаступом з фланґів доводити до окруження, заламання та знищення ворожих сил.

Бувший Начальник Штабу ґен. Роммеля, німецький ґен. Баєрляйн, уважає, що лінія оборони мала б іти від Балтійського моря до Адріятики. На німецькій території ця лінія мала б проходити по Ельбі. На цій лінії мав би бути створений рухомий т. зв. «східній вал». Це не має бути оборонний вал, укріплений давно перестарілими бункерами. Навпа-

Der Befehlshaber der Landstreitkräfte der NATO, der französische Marschall Juin, ist der Ansicht, daß Europa bei einem anfänglichen Rückzug, sogar bis zu den Pyrenäen, verteidigt werden kann. Er meint, der erste Widerstand gegen die angreifenden Truppen des Feindes müßte an der Elbe geleistet werden, um allen westlichen Truppen den Rückzug an den Rhein zu ermöglichen, das militärische Potential zu evakuieren, die Verbindungswege hinter sich zu vernichten und eine Verteidigungslinie am Rhein aufzustellen. Die zweite Verteidigungslinie wäre an der Seine, die dritte an der Loire. Sollte es nicht gelingen, den Feind an diesen Verteidigungsstellungen aufzuhalten, dann müßte ein Rückzug bis zu den Pyrenäen erfolgen. Die Pyrenäen wären in diesem Falle der Ausgangspunkt für den Gegenangriff.

Ein Instruktor an der belgischen Militärakademie, General Vanti, vertritt die Ansicht, daß eine starre Front immer durchbrochen werden kann. Beim heutigen Stand der Technik kann sich ein solcher Durchbruch 100 bis 200 km tief ins Hinterland einschneiden. Er würde die Verteidigungslinie desorganisieren und ganze Frontabschnitte einkreisen und vernichten. Deshalb sollten, so meint der General gleich von Anfang an Verteidigungsstellungen tief im Hinterland an für die Verteidigung geeigneten Punkten geschaffen und im Hinterland starke und sehr bewegliche Reserven bereitgehalten werden. Auf diese Weise könnten tiefe Einbrüche verhindert und feindliche Einheiten bei einem Durchbruch umzingelt und vernichtet werden.

Der ehemalige Befehlshaber der deutschen Panzerstreitkräfte, General Guderian, vertritt den Gedanken, daß die verhältnismäßig schwachen Streitkräfte der europäischen Armee nicht imstande sein werden, den zahlenmäßig überlegenen Gegner auf den Ebenen zwischen dem Uralgebirge und dem Aermelkanal aufzuhalten. Sein Plan wäre eine starke Befestigung der Flanken: die skandinavischen Länder im Norden, Italien, Griechenland, Jugoslawien und die Türkei im Süden. Die wichtigsten Punkte, auf die des Feindes Hauptangriffe gelenkt werden, müssen gehalten, die Hauptnachschubwege des Feindes vernichtet, das gesamte eigene militärische Potential rechtzeitig evakuiert werden. Auf den befestigten Flanken sollten starke Fliegerstützpunkte gebaut, das Hinterland und die Fronteinheiten des Feindes ununterbrochen aus der Luft angegriffen und alle seine Stützpunkte und seine Industriezentren vernichtet werden. Durch einen von den Flanken kommenden Gegenangriff sind die feindlichen Streitkräfte einzukreisen und so deren Zusammenbruch und Vernichtung herbeizuführen.

General Rommels ehemaliger Stabschef, der deutsche General Bayerlein, ist der Ansicht, daß die Verteidigungslinie sich von der Baltischen See bis zur Adria ziehen sollte. Auf deutschem Gebiet würde sie die Elbe entlang verlaufen. Auf dieser Linie sollte der bewegliche sogenannte „Ostwall“ errichtet werden. Dieser ist nicht als eine durch längst schon veraltete Bunkerbefestigte Verteidigungsanlage gedacht, sondern als ein Verteidi-

ки, це мало б бути оборонне поле, де головну ролю в обороні відігравали б масові протипанцерні з'єднання, легка артилерія, мінометні батерії та мінні поля. Всі ці роди зброї мали б бути масово зосереджені в окремих оборонних пунктах. Крім того це оборонне поле в випадку загрози можна було б поглиблювати шляхом розбудовування нових оборонних зон в напрямку пунктів тяжіння ворожого наступу. Ці всі з'єднання мусіли б бути підкріплені спеціяльно оперативно-рухливими панцерними відділами, які були б здібні до операцій протинаступу на сили ворога та вклинування в його позиції.

Найцікавіше в пляні ґен. Баєрляйна є те, що він пропонує ввести до оборони не тільки військові частини, але й все населення кожної країни. Всі ці оборонці, по його думці, мали б бути організовані на зразок швайцарської міліції, які б існували поза військовими відділами та виконували відповідні завдання в системі оборони своєї країни. Обороняти свою Батьківщину належить до обов'язку кожного громадянина.

В німецькому журналі «Фронтовий солдат оповидає» ч. 12 за грудень 1952 року поміщена дуже цікава стаття Г. Отто «Европа може бути оборонена», в якій автор робить фаховий перегляд сил НАТО і совєтського бльоку.

Не зважаючи на те, що кількість боєвих дивізій совєтського бльоку перевищує наявні сили НАТО майже в чотири рази, спираючись на факт, що матеріяльно-технічна перевага Заходу на дуже багато перевищує матеріяльно-технічний потенціял совєтського бльоку, плюс неблагонадійність сателітних армій та «фольксполіцай», автор робить висновок, що Европа може бути оборонена і Захід не має причин для резиґнаційно-капітуляційних настроїв, «Немає страху перед Іваном!»

Нам невідомі точні пляни, які виковуються в оборонній кузні НАТО. Але можна припускати, що вони в меншій чи більшій мірі будуть подібні до вищезгаданих, або якогось сполучення одного з другим. Одначе, заківль той чи інший плян стане оборонною аксіомою, ми хочемо звернути увагу на ті моменти, що їх не порушено в жодному наведеному пляні і ми не бачимо, щоб на них зверталася увага в інших тут непорушених плянах.

Чого бракує у всіх плянах оборони Европи?

Обсервуючи всі події, нам, східнім европейцям, зовсім ясно видно такі недоліки у всіх плянах Західної Европи: 1) брак нових політично-соціяльних ідеалів та ясно сконкретизованих концепцій; 2) брак необхідного розу-

gungsfeld, auf welchem bei der Verteidigung einem Massenaufgebot von Panzerabwehreinheiten, leichter Artillerie, Minenwerferbatterien und Minenfeldern die Hauptrolle zukommen würde. Alle diese Waffengattungen sollten in großen Mengen an den einzelnen Verteidigungspunkten konzentriert werden. Außerdem könnte dieses Verteidigungsfeld im Falle der Gefährdung durch den Ausbau weiterer Verteidigungszonen in der Richtung der Gravitierung des feindlichen Angriffs noch vertieft werden. Alle diese Einheiten müßte man durch besonders bewegliche Panzerabteilungen, die imstande wären, einen Gegenangriff gegen die Kräfte des Feindes durchzuführen und sich in dessen Positionen einzukeilen, unterstützen.

Das Interessanteste an General Bayerleins Plan ist, daß darin nicht nur militärische Einheiten, sondern auch die gesamte Bevölkerung der Länder zur Verteidigung herangezogen wird. Alle diese Verteidiger sollten, so meint er, nach dem Vorbild der Schweizer Miliz organisiert werden und neben den militärischen Einheiten entsprechende Aufgaben in dem System der Verteidigung ihres Landes erfüllen. Es sei Pflicht eines jeden Bürgers, sein Vaterland zu verteidigen.

Die deutsche Zeitschrift „Der Frontsoldat erzählt" (Nr. 12, Dezember 1952) brachte einen sehr interessanten Artikel von H. Otto, „Europa kann verteidigt werden", in welchem der Verfasser einen fachmännischen Überblick über die NATO-Kräfte und die Kräfte des sowjetischen Blocks gibt.

Ungeachtet dessen, daß die Anzahl der Kampfdivisionen des Sowjetblocks die vorhandenen Streitkräfte um fast das Vierfache übertrifft, zieht der Verfasser — auf Grund der ungeheuren materiellen und technischen Überlegenheit des Westens über die materiellen und technischen Möglichkeiten des Sowjetblocks, gepaart mit der Unzuzuverlässigkeit der Satellitenarmeen und der Volkspolizei — die Schlußfolgerung, daß Europa verteidigt werden könne und daß der Westen keinen Grund zu einer resignierten und defaitistischen Stimmung habe. „Keine Angst vor dem Iwan!"

Wir sind nicht eingeweiht in die genauen Pläne, die in der Verteidigungsschmiede der NATO geschmiedet werden. Es läßt sich jedoch annehmen, daß sie in größerem oder kleinerem Ausmaß einem der oben angeführten oder einer Kombination von ihnen gleichen werden. Wir möchten nun, bevor noch der eine oder der andere Plan zum Axiom der Verteidigung wird, die Aufmerksamkeit auf jene Momente lenken, die weder in einem der hier angeführten Pläne, noch in solchen, die hier nicht zur Sprache kamen, berührt werden.

Was fehlt in allen Plänen für die Verteidigung Europas?

Bei aufmerksamer Verfolgung der Ereignisse drängen sich uns Osteuropäern folgende Unzulänglichkeiten in allen Plänen für die Verteidigung Westeuropas auf: 1) das Fehlen neuer politisch-sozialer Ideale und klar definierter Konzep-

міння, яка небезпека грозить Заходові від світового большевизму; 3) брак політичної інтуїції, що большевицька небезпека вже загрожує цілій Европі. Всі західні нації думають, що большевизм ще задалеко від них; 4) брак поняття цілости й неподільности Европи, як єдиної ґеоґрафічної, політичної, культурної та економічної спільноти; 5) брак бойового духу в народніх масах і провідних колах; 6) абсолютна відсутність плянів для ведення ірреґулярно-партизанської війни; 7) вперта утопічно-наївна надія «договоритися з Москвою»; 8) небезпечна спекуляція на тому факті, що Америка **при всіх умовах мусить обороняти Европу.**

Всі подані пункти ми спробуємо доказати фактами. Почнемо від останньго, бо він грає не останню ролю в долі Европи та цілого світу. На основі заяви міністра Ечісона, що ми її подали на початку нашої статті, прихильники погляду, що Америка буде за всіх умов обороняти Европу, можуть спокійно спати. Евентуальна третя світова війна обійдеться «без нас». Тому замість негайної ратифікації Ґенеральної умови західніх альянтів з Німецькою Союзною Республікою та пакту Европейської Оборонної спільноти, ми бачимо в Парижі та Бонні чудернацький траґіфарс: французи бояться, а частина німців зовсім не хоче німецької армії. Робиться так тому, що одні й другі надіються на оборону Европи американським вояком. Кожна сторона має своє виправдання, чому вона якраз так діє. Ми не входимо в правдивість, чи неправдивість тих «виправдувань», а тільки констатуємо голі факти: **европейської армії нема**.

Тої армії нема тоді, коли фахівці обчислюють збройні сили Сталіна та його сателітів без Китаю на 175 активних совєтських і 80 сателітних та 22 «фольксполіційних» дивізій, плюс 150 дивізій в резерві. Разом майже 430 дивізій. Чи здають собі справу всі опозиційні депутати в Парижі та Бонні, що це означає?!

Поруч заяви міністра Ечісона, в останніх днях США зробилася дуже голосною інша заява. Один скромний американський професор об'їхав студійно цілу Европу. Він повернув до США та на зборах зробив своїм колеґам по університеті звітну доповідь. В цій доповіді він сказав менше-більше таке: «Я об'їхав цілу Західну Европу. Всюди я побачив, що европейці зовсім не бояться большевизму. Вони не хочуть організувати своїх армій. Всі вони нарікають на нас, хоч ми їм дали Плян Маршала та іншу допомогу. Чи не пора б нам вивести наші війська з Европи та припинити всі роди допомог? Хай Европа обороняє себе сама, своєю кров'ю і своєю матеріяльною силою» . . .

tionen; 2) ein Mangel an notwendigem Verstehen der Gefahr, die dem Westen vom Weltbolschewismus droht; 3) das Fehlen der politischen Intuition für die ganz Europa bereits bedrohende bolschewikische Gefahr; 4) das Fehlen des Begriffes der Einheit und Unteilbarkeit Europas als einer geographischen, politischen, kulturellen und wirtschaftlichen Gemeinschaft; 5) das Fehlen an Kampfgeist im Volke und in den führenden Kreisen; 6) der absolute Mangel an Plänen für die Führung eines irregulären Partisanenkrieges; 7) die beharrliche utopistisch-naive Hoffnung auf eine „Verständigung mit Moskau"; 8) die gefährliche Spekulation darauf, daß **Amerika unter allen Umständen Europa verteidigen müsse.**

Wir wollen versuchen, alle angeführten Punkte mit Tatsachen zu belegen. Wir beginnen mit dem letzten, denn er spielt eine wichtige Rolle in dem Schicksal Europas und der ganzen Welt. Auf Grund der am Anfang dieses Artikels angeführten Erklärung Minister Achesons können die Vertreter der Ansicht, derzufolge Amerika unter allen Umständen Europa verteidigen werde, ruhig schlafen. Ein eventueller dritter Weltkrieg wird „ohne uns" abgehen! Daher beobachten wir in Paris und Bonn an Stelle der unverzüglichen Ratifizierung des Generalvertrags der westlichen Alliierten mit der Deutschen Bundesrepublik und des Vertrags über die Europäische Verteidigungsunion, eine wunderliche Farce: die Franzosen haben Angst, und ein Teil der Deutschen will überhaupt keine deutsche Armee. Gm Grunde hoffen die einen und die anderen, daß Europa vom amerikanischen Soldaten verteidigt werden wird. Jede Seite hat ihre eigene Rechtfertigung für ihr Vorgehen. Wir wollen auf diese „Rechtfertigungen" nicht eingehen, sondern bloß die Tatsache konstatieren: **es gibt keine europäische Armee.**

Diese Armee existiert nicht zu einer Zeit, in der die Experten die Streitkräfte Stalins und seiner Satelliten — ohne China — auf 175 aktive sowjetische, 80 Satelliten- und 22 Volkspolizeidivisionen berechnen, außer den 150 Divisionen in Reserve. Zusammen beinahe 430 Divisionen. Legen sich die Abgeordneten der Opposition in Paris und in Bonn darüber Regenschaft ab, was das bedeutet?!

Neben der Erklärung Minister Achesons machte kürzlich in den Vereinigten Staaten eine andere Erklärung stark von sich reden. Ein bescheidener amerikanischer Professor bereiste zu Studienzwecken ganz Europa. Nach seiner Rückkehr in die USA legte er vor einer Versammlung seiner Universitätskollegen einen Bericht über seine Reise vor, der im wesentlichen folgendes enthielt: „Ich bereiste ganz Westeuropa. Überall konnte ich sehen, daß die Europäer den Bolschewismus überhaupt nicht fürchten. Sie wollen keine eigenen Armeen aufstellen. Alle klagen über uns, obwohl wir ihnen den Marshallplan und auch sonstige Unterstützung gegeben haben. Wäre es nicht an der Zeit, unsere Truppen aus Europa zurückzuziehen und alle Arten der Unterstützung abzustoppen? Soll sich Europa selbst verteidigen —

Вичислені цифри дивізій Сталіна та погляд скромного американського професора, що завтра може стати програмою дії США, мають свою особливу вимову. Все має свої границі. Повоєнна Европа з світового маяка зробилася політично-матеріяльним банкротом і паралітиком. Але вона цього факту ніяк не хоче добачувати. Вона живе спогадами своєї минулої слави, хоч події в СССР та Азії явно показують, куди прямує світова політика. Престиж Европи падає абсолютно на всіх континентах. Його ще дехто пробує підтримувати палицею, але безрезультатно. Діло вимагає не «дубинки», а нових політично-соціяльних ідеалів та концепцій для самої Европи та інших континентів. Де ті ідеали та концепції? Хто їх серйозно студіює та підготовляє? Коли почнеться їх реалізація на практиці?

Комунізм, це зовсім нове соціяльне явище нашої доби. Його ніхто не поборе атомними та напальмними бомбами. Комунізм в першу чергу треба поборювати такими самими новими політично-соціяльними контрідеалами, а щойно в другу чергу мілітарно-матеріяльною силою. Тимчасом соціяльна програма Західної Европи, при всіх її цивілізаційних досягненнях, всежтаки дуже далека від соціяльного ідеалу. Компартія має багато підстав на те, щоб залякувати своїх рабів «реставрацією рабофеодалізму та капіталістичного закабалення». Що нового на цю демагогію пропонує Европа? Абсолютно нічого. Як же ж вона може себе оборонити, коли в неї нема ні нових політично-соціяльних ідеалів, ні серйозної збройної сили?

Ми не були ніколи і не є сьогодні ворогами Західної Европи. Навпаки, ціла Східна Европа постійно тяготіла і тяготіє сьогодні до решти свого материка. Натомість Західна Европа цуралася вчора і цурається сьогодні своєї східної частини. Докази на вчора: «Потсдам». Докази на сьогодні: всі пляни на оборону тільки Західної Европи. Східна Европа в тих усіх плянах трактується як ворог, бо вона в руках Сталіна. Захід гірше вогню боїться втручання до «внутрішніх справ СССР». Це «антидемократично». Натомість компартія рахує всіх робітників та селян в цілому світі своїми братами й союзниками. Явно і чинно їх всюди «визволяє» від буржуазно-капіталістичного «ярма». Це по-закону і «архидемократично».

Таке становище займає не тільки «права» офіційна політика майже в цілій Західній Европі, але й її «ліва» соціял-демократична опозиція. Панове Етлі, Оленгауер та інші їх товариші по світогляду, на останньому конґресі відновленого Соціялістичного Інтернаціо-

mit seinem eigenen Blut und aus seinen eigenen materiellen Kräften . . .“

Die angeführten Zahlen der Stalinschen Divisionen und die Ansicht des bescheidenen amerikanischen Professors — die morgen zum Aktionsprogramm der USA werden kann — haben eine spezielle Bedeutung. Alles hat seine Grenzen. Das einst weltbeherrschende Europa ist heute bankrott und paralysiert. Aber es will sich diese Tatsache nicht vergegenwärtigen. Es lebt in Erinnerungen an seinen vergangenen Ruhm, obwohl die Ereignisse in der UdSSR und in Asien eindeutig auf die von der Weltpolitik eingeschlagene Richtung hinweisen. Europas Prestige ist in allen anderen Kontinenten tief gesunken. Es werden noch einzelne Versuche gemacht, dieses Prestige mit dem Prügel aufrechtzuerhalten, jedoch ohne Erfolg. Mit dem Prügel ist es nicht getan; die Sache ruft nach neuen politisch-sozialen Idealen und Konzeptionen für Europa selbst wie auch für die anderen Erdteile. Wo sind diese Ideale und Konzeptionen? Wer befaßt sich ernsthaft mit ihnen? Wer bereitet sie vor? Wann wird mit ihrer Durchführung in der Praxis begonnen?

Der Kommunismus ist ein völlig neues soziales Phänomen unserer Zeit. Niemand wird ihn mit Atom- oder NAPALM-Bomben bekämpfen können. Der Kommunismus muß in erster Linie mit neuen politischen und sozialen Gegenidealen und erst in zweiter mit militärischen und materiellen Kräften bekämpft werden. Statt dessen sehen wir, daß das soziale Programm Europas, bei allen seinen Errungenschaften der Zivilisation, sehr rückständig ist. Die Kommunistische Partei hat noch immer viel Grund, ihre Sklaven mit der „Restaurierung der feudalen Leibeigenschaft und der kapitalistischen Ausbeutung“ im Westen zu schrecken. Was weist Europa demgegenüber auf? Absolut nicht! Wie soll es sich also verteidigen, wenn es weder neue politisch-soziale Ideale aufweisen kann, noch ernst zu nehmende Streitkräfte?

Niemals waren wir Gegner Westeuropas und sind es auch heute nicht. Im Gegenteil, Osteuropa hat stets zu seinem westlichen Teil gravitiert und tut es heute noch, während Westeuropa gestern wie heute seinen östlichen Teil verleugnet. Beweise für gestern: Potsdam. Beweise für heute: alle Verteidigungspläne sehen ausschließlich eine Verteidigung Westeuropas vor. In allen diesen Plänen wird Osteuropa als „Feind“ behandelt, weil es in Stalins Händen ist. Der Westen scheut nichts mehr als eine Einmischung in die „inneren Angelegenheiten der UdSSR“; das wäre „antidemokratisch“. Dafür aber erachtet die Kommunistische Partei alle Arbeiter und Bauern als ihre „Brüder“ und Verbündete. Sie „befreit“ sie überall offensichtlich und tatkräftig vom bourgeoisen kapitalistischen „Joch“. Das ist „erzdemokratisch“.

Diesen Standpunkt nimmt nicht nur die offizielle rechtsgerichtete Politik von ganz Westeuropa ein, sondern auch ihre linke sozialdemokratische Opposition. Die Herren Attlee, Ollenhauer und ihre Gesinnungsgenossen haben auf dem letzten Kongreß der erneuerten Sozialistischen Internationale den osteuropäischen sozia-

налу, категорично відмовили право на прийняття східноевропейських соціялістичних партій в рівноправні члени Інтернаціоналу. Їм дозволено бути там тільки як гостям без права голосу. Сталося велике чудо. Досі ми думали, що унтерменші були тільки в Гітлера, а тепер бачимо, що вони є також в рядах соціялістичного «Інтернаціоналу». Яка ж причина такого безглуздя? Причин виявилося аж дві: перша, екзильні соціялістичні партії, по словах пана Етлі, не репрезентують своїх націй. В такому разі їх «репрезентують» тільки компартії в окупованих Москвою країнах; друга, коли екзильні соціялістичні партії будуть прийняті в Інтернаціонал, тоді перекреслюється всяка можливість для переговорів Соціялістичного Інтернаціоналу з . . . Сталіном. Ось на що покладає свої надії Соціялістичний Інтернаціонал. Ми маємо всі підстави боятися, що таким чином всі ці панове підуть слідами Керенського, Бенеша та Миколайчика.

Загально відомо, що червона Москва добру половину усіх своїх політично-мілітарних досягнень завдячує зовсім новій методі ірреґулярно-партизанської війни, в глибокому запіллі своїх противників. Також є загально відомо, що на території СССР в часі 2-й світової війни і по війні діяли цілі національні антикомуністичні партизансько-повстанські армії, а тепер там далі існує в кожній країні зменшене озброєне підпілля. Також вже є загально відомо, що кожна компартія в кожній країні в часі вибуху війни, автоматично перетворюється на **партизанську армію, керовану Москвою.** Що по цьому питанні робить Европа? «Партизанські» скандали в Західній Німеччині та називання партизанів «бандитами» по всіх штабах Европи?

Що повинна робити Західна Европа?

Реасумуючи все сказане, на нашу скромну думку, Західна Европа повинна б серйозно проаналізувати причини всіх своїх поразок і шукати виходу не в півзасобах, а в повних засобах, тобто:

1. Двигуном усіх життєвих процесів є не палиця, а постійно нові політично-соціяльні ідеали. Західна Европа ще має даровану від Бога свободу дії та колосальний інтелектуально-культурний, цивілізаційно-технічний та матеріяльний і людський потенціял. Все це треба негайно використати для того, щоб викувати такі нові політично-соціяльні ідеали, які будуть спроможні не тільки конкурувати з соціяльною демагогією компартії, але й поривати народні маси до активної боротьби

(Закінчення на стор. 15)

listischen Parteien kategorisch das Recht auf Aufnahme als Mitglieder der Internationale abgesprochen. Sie durften nur als Gäste ohne Stimmrecht anwesend sein. Bisher waren wir der Ansicht, daß es Untermenschen nur bei Hitler gab, aber jetzt wissen wir, daß auch in den Reihen der sozialistischen „Internationale" solche Kategorien bestehen. Was ist die Ursache einer solchen Unsinnigkeit? Vor diesen Ursachen sind gar zwei in Erscheinung getreten; die erste: die sozialistischen Parteien im Exil vertreten, nach Attlees Worten, nicht ihre Nationen. Nach dieser Ansicht werden diese Nationen also nur von der Kommunistischen Partei in den von Moskau okkupierten Ländern „repräsentiert". Die zweite: wenn die im Exil befindlichen sozialistischen Parteien in die Internationale aufgenommen würden, so wäre damit jegliche Möglichkeit mit — Stalin zu verhandeln, ausgeschlossen. So also sieht es im Westen aus! Wir haben allen Grund zu befürchten, daß diese Herren den Weg Kerenskij's, Benesch's und Mikolajczyk's gehen werden.

Es ist allgemein bekannt, daß das rote Moskau gut die Hälfte aller seiner politisch-militärischen Erfolge einer ganz neuen Methode der irregulären Kriegführung mit tief im Hinterlande des Gegners operierenden Partisanen verdankt. Es ist auch allgemein bekannt, daß während und nach dem zweiten Weltkriege auf dem Territorium der UdSSR nationale, antikommunistische aufständische Partisanenarmeen gekämpft haben und daß auch jetzt in jedem Lande in verkleinertem Ausmaße eine bewaffnete Untergrundbewegung wirkt. Es ist auch schon allgemein bekannt, daß die kommunistischen Parteien eines jeden Landes sich bei Kriegsausbruch automatisch **in von Moskau aus dirigierte Partisanentruppen** verwandeln. Was wird von Europa in dieser Hinsicht unternommen? Die „Partisanen"-skandale in Westdeutschland und die Bezeichnung der Partisanen als „Banditen" in allen Stäben Europas?

Was soll nun Europa tun?

Alles hier vorgebrachte zusammenfassend, sollte Europa unserer bescheidenen Meinung nach die Ursachen seiner Niederlagen einer ernstlichen Analyse unterziehen und einen Ausweg nicht mit Hilfe von halben, sondern von wirklich ganzen Mitteln suchen, d. h.:

1. Die Triebkraft aller Lebensprozesse ist nicht der Prügel, sondern ständig neue politische und soziale Ideale. Westeuropa ist noch im Besitze der ihm von Gott geschenkten Freiheit des Handelns und eines großen intellektuellen, kulturellen, technischen, materiellen und menschlichen Potentials. Alle diese Reserven müssen unverzüglich zu der Aufgabe der Bildung solcher sozialer und politischer Ideale herangezogen werden, die nicht nur imstande wären, den demagogischen Losungen der Kommunistischen Partei standzuhalten, sondern auch die Volksmassen zum aktiven Kampf für sie mitzureißen. Jeder Soldat muß wissen, wofür er sein Leben einsetzen soll.

(Schluß auf Seite 15.)

Сотн. О. Гриценко

Історичні документи української демократії

(До 13-ї річниці проклямації Українського Комітету в Парижі)

З моментом окупації Польщі німецькою армією, де містився осідок екзильного Уряду Української Народної Республіки, всяка офіційна робота Уряду під тоталітарною націонал-соціялістичною окупацією східноевропейських країн, була абсолютно унеможливлена. Президент УНР п. А. Лівицький був у Варшаві німецькою владою конфінований. З цих причин він, лишаючись під німецькою конфінацією, неофіційно пішов на дуже ризиковний крок, а саме шляхом через Прагу-Рим в листопаді 1939 року передав таємну директиву тодішньому прем'єр-міністрові Уряду сл. п. Вячеславові Прокоповичу зформувати новий Уряд УНР на території, що перебувала під контролею західніх альянтів.

Виконуючи цю директиву, п. В. Прокопович зформував у Парижі новий український комітет, що на той час заступав Уряд УНР. Новозаснований комітет 15 грудня 1939 року опублікував свою першу декларацію, яка була видрукувана французькою мовою в спеціяльному Бюлетені Українського Пресового Бюра в Парижі. Щоб святочно відзначити цю велику подію в житті української демократії, ми подаємо в цілості, як названу декларацію, так і наступну відозву, видану тим же Комітетом 15 травня 1940 року.

ДЕКЛЯРАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО КОМІТЕТУ

До Українців!

В хвилину найбільших змагань, в хвилину коли наш народ в другий раз переживає страшну катастрофу, коли цитадель нашої культури — славний Львів, вся східна Галичина і вся Волинь упали під удар червоної Москви, тобто нашого найбільшого ворога, в цю хвилину відповідальність перед Батьківщиною усіх нас, що знаходяться в вільних країнах, є величезна.

Ми мусимо виконати наше завдання. З ініціятиви Уряду Української Народної Республіки постав у Парижі Український Комітет. Цей Комітет є автономна інституція, яка має за ціль обороняти українську національну ідею, реалізуючи практичним способом розрішення всіх проблем, які ставляться перед нами: допомагаючи створенню українських військових частин у Франції і других союзних державах, збільшуючи коло наших друзів-чужинців і зрештою стараючись скріпити зв'язки між всіма українськими організаціями в Европі, Азії та Америці.

Розуміючи всю важливість великої поставленої собі мети, Комітет буде ввесь час старатися поширити свій склад шляхом прийняття до себе все нових представників тих українських угрупований, з якими він дійде до бажаної згоди. Тим самим Комітет бажає установити солідарну співпрацю з усіма тими українськими організаціями, які переслідують в інших державах ті самі цілі, що й він.

В цей страшний і рішучий час думка і чин всіх українців мусять бути об'єднані. Всі тактичні непорозуміння, які могли до цього часу роз'єднувати українців, упали перед новою нашою катастрофою.

Сьогодні серед нас немає більше українця з-над Дніпра, або з Галичини. Сьогодні серед нас немає партій чи груп, які б мали ту чи іншу підставу ставити українців одного проти другого. Сьогодні існують українці, яких об'єднує одна думка і одне стремління. Для оборони прав громадянина, для оборони справедливости в світі об'єдналися дві великі потуги — Франція і Великобританія. Для нас українців не може бути питань: наше місце разом з ними. Всі наші надії тісно зв'язані з їх армією і наш обов'язок допомогати їм.

Націонал-соціялістична Німеччина та її уряд зрадили самі себе і свій народ. Вже багато говорилося про цю зраду, але ми можемо пригадати ще раз, яку шкоду нам вже заподіяли націонал-соціялісти: на протязі довгих років представники III Райху всюди дуже голосно кричали про їх симпатії до України та обіцювали «визволити» українців від страшного московського режиму. На практиці ж було доказано, що це був тільки політичний маневр Гітлера. Піддержуючи деякий час Карпатську Україну, уряд Німеччини, що вже стало сьогодні відоме, зробив тільки спекулятивну гру. Перед самим початком війни німці часто зверталися до українців Галичини, з гарячими закликами вказуючи на всі ті нещастя, які їм заподіяла Польща. Коли ж почалася війна, Німеччина в подяку Москві за те, що вона допомогла їй, віддала в руки найстрашнішого ворога нашого народу шість мільйонів українців на страшні тортури та переслідування. Вона віддала і знищила рештки нашої культури. Квіт нашого народу, який Уряд Української Народної Республіки по першій світовій війні врятував від смерти, сьогодні Німеччина віддала на нелюдські тортури совєтських катів. Перед цією зрадою стигне кров.

Нашу трагедію ми мусимо висвітлювати перед цілим світом. Ми мусимо енергійно ставити нашу проблему, проблему самостійности і соборности цілої нашої країни перед світовими потугами, які так шляхотно поставили спротив проти гноблення народів тиранією. Для нашої справи, для звільнення України ми мусимо боротись зі всією силою і енергією. Ми не самі в московському ярмі. Разом з нами знаходяться дружні нам народи Білоруси, Кавказу, Туркестану і всі козаки. В німецькому ярмі вже стогнуть чехи та словаки і сьогодні ми вже бачимо там Польщу.

Ще недавно всі ці народи мали між собою сильні конфлікти. Сьогодні обставини змусили їх шукати спільну мову, зрікаючись думки панування одних над другими. Всі ці народи мають великі обов'язки: боротьба проти двох імперіялізмів, німецького і російського, націонал-соціялістичного і совєтського які подали собі братню руку. Бар'єри, які стояли на перепоні московського варварства у вигляді большевизму, сьогодні упали. Гітлерівська Німеччина зрадила европейську цивілізацію і тепер сама, як і

цілий світ стоїть перед смертельною небезпекою. Одна за другою малі держави тратять свою незалежність. Всі народи мусять зрозуміти, що на випадок, коли боротьба, яку сьогодні провадять Франція та Англія, буде програна, цілий світ паде у в'язницю по зразку царської імперії. Поневолені народи в цій боротьбі мусять грати першорядну ролю. З цієї світової катастрофи переможцем вийде той народ, який проявить найбільше високого розуму, витривалости в тяжкій боротьбі та національної єдности. Це головні принципи, з якими Український Комітет починає свою діяльність. Гаряче закликаємо до порозуміння і співпраці всі організації української національної думки, всіх політичних напрямків.

Голова: Олександер Шульгин, б. міністер закордонних справ України.

Заступник голови: Олександер Удовиченко, ген. штабу ген.-пор. Армії УНР, голова Т-ва бувших вояків української армії в Парижі.

Секретар: Іларіон Косенко, б. міністер.

Володимир Соловій.

Іван Рудичів, журналіст.

Гр. Довженко, б. член Центральної Ради.

Микола Ковальський, секретар Т-ва бувших вояків Армії УНР у Франції.

Париж, 19. 11. 1939 року.

Бюлетень українського пресового бюра

ВІД УКРАЇНСЬКОГО КОМІТЕТУ В ПАРИЖІ

В свій час наш Комітет зробив заклик до всіх українських партій, запрошуючи вислати своїх представників до Комітету, або увійти в контакт, щоб таким чином координувати всю українську діяльність. Деякі з цих організацій, що розпорошені по цілій Европі, вже делеґували кандидатів, які прийняті в склад Комітету. Одночасно повідомляємо, що переговори з іншими організаціями в Европі та Америці продовжуються.

Комітет ще раз підтверджує головні засади, які він ставить всім організаціям, які бажають співпрацювати з ним:

«Йде боротьба справедливости проти насильства, ми можемо співпрацювати тільки з тими організаціями, які зайняли чітко окреслену позицію в цій боротьбі, які відверто і чистосердечно заявили, що вони стоять по стороні тих держав, які мають на своїх прапорах: **незалежність для всіх народів.** Комітет зайняв ясну позицію, яку й задеклярував 19 листопада 1939 року. Цієї декларації Комітет буде дотримуватись до кінця своєї діяльности. Комітет переконаний, що тільки перемога Франції та Англії принесе визволення України та інших підбитих народів.»

Ми стали по боці Франції та Анґлії тому, що коли над цілим світом запанує насильство, тоді людське життя втратить свій зміст. Ми стали на стороні аліянтів, бо це єдина гідна позиція для українців після того, що їм заподіяла Німеччина. Це відповідь, гідна великого українського народу за заподіяну йому шкоду.

Ставши по боці аліянтів, Комітет підтримує свій Уряд, щоб він міг поставити ясно питання непідлеглости України перед західною демократією. Без самостійної України не може бути сталого миру в Европі.

Комітет з приємністю констатує, що чотири великі організації в США, які репрезентують понад один мільйон українців, в своїй декларації від 16. 4. 1940 року заявили, що вони також стають по стороні західніх демократій.

Комітет відкидає позицію невтральности, як негідну і яка корисна тільки для Німеччини та совєтів. В цій епохальній боротьбі, яка проходить на наших очах, всі народи, як і поодинокі особи, мусять знати свою позицію. Необхідно устійнити, що має панувати над світом: справедливість чи груба сила? Всі народи, а особливо підбиті нації, не можуть хитатись. Вони мусять стати по стороні справедливости, бо тільки тут вони знайдуть здійснення своїх національних інтересів. Одна річ є певна: коли на ділі запанує справедливість, в що ми глибоко віримо, тоді для всіх підбитих народів відчиняться двері свободи.

Члени Комітету в Парижі мають змогу вільно вибирати свій шлях. Франція в часі війни є країною свободи. Вимагаючи, річ зрозуміла, однаково від всіх своїх громадян, як і від чужинців, що користають з гостинности, лояльного виконання своїх громадянських обов'язків, Франція не вимагає поза тим від нікого більш нічого. Наша декларація від 19 листопада є вільним виявом нашої суверенної волі, ми стали по боці аліянтів не тому, що живемо у Франції. Ми живемо і залишаємось тут, бо ми хочемо підтримувати п. президента Вячеслава Прокоповича та Уряд УНР в їх праці. Працюючи для перемоги великих демократій Заходу, ми працюємо для звільнення України.

Ми закликаємо всіх українців іти разом з нами. Комітет дуже радо розпочне переговори з усіма тими організаціями, які в засаді прийняли наші постанови, щоб таким чином спільними силами продовжувати нашу велику акцію.

Український Комітет в Парижі

Президія: Голова О. Шульгин.

Заступники: В. Соловій і О. Удовиченко.

Секретар І. Косенко.

З наведених двох документів зовсім ясно видно, яку позицію на початку ІІ-ї світової війни займала українська демократія. Одначе, на превеликий жаль, в наслідок відомого обороту світово-політичних подій західні демократії зовсім несподівано зробилися союзником СССР. Всі надії, які українська демократія покладала на західню демократію, абсолютно завели. Західні демократії, в тому числі й США, знищили деспотію націонал-соціялізму, але при цьому ще більше посилили тоді дуже захитані позиції комуністичної деспотії та російського імперіялізму. Не тільки Україна, Білорусь, Кавказ та Закавказзя далі залишилися в руках червоної Москви, але їй також попало в руки пів Европи.

Всяка ініціятива, що була розпочата українською демократією при вибуху війни, потім була придушена. Ніде ніхто не дозволив зорганізувати українську національну армію при чужих збройних силах, про що старався названий Український Комітет. А навіть і ті нації, які мали збройну силу по стороні західніх демократій (як польська армія Сікорського) також при закінченні війни попали під окупацію

(Закінчення на стор. 15)

Місія делеґації УККА в Европі

16. 12. 1952 прибула до Мюнхену делеґація УККА з Нью-Йорку в складі: пп. д-р Добрянський, Галичин, Ярема і Душник. В програму роботи делеґації входило 2 основні питання: 1) справа участи українців в роботі КЦАБ та його радіостанції «Визволення», фундованої Американським Комітетом Визволення Народів Росії, і 2) справа консолідації українських політичних партій на еміґрації.

Сподіваючися серйозних переговорів, ВО УНРади запросив також до Мюнхену на цей час Президента Української Народної Республіки п. Андрія Лівицького, Виконуючого Обов'язки Голови УНРади п. І. Багряного, всіх членів ВО та його представників: з Парижу інж. Созонтова, з Лондону сот. Опаренка, з Швеції д-ра Кентржинського, з Риму д-ра Федорончука, з Мадріду інж. Кішку, з Бонну д-ра Макарушку і з Берліну ред. Чорноморського.

17. 12. 52, перед обідом делеґацію прийняв на авдієнції в приміщенні ВО УНРади п. Президент Лівицький при співучасті Голови ВО д-ра Барана та всіх перечислених осіб. Голова делеґації д-р Добрянський на цій першій розмові доручив усім політичним партіям свого персонального листа на 14 ст. машинопису, в якому він з'ясовує мету приїзду делеґації. Зміст листа зводиться до того, що наші заокеанські гості пропонують усім українським політичним організаціям Европи об'єднатися — від крайніх лівих до крайніх правих — і покликати до життя окремий комітет, складений з усіх партій, та делеґувати цей новотвір у КЦАБ на тих умовах, що їх пропонує КЦАБ і Американський Комітет Визволення Народів Росії. По обіді ВО УНРади гостив делеґацію та інших запрошених гостей чашкою чаю. Наступного дня на 10 годину була призначена ділова розмова обох сторін, де чинники УНРади мали дати відповідь на пропозиції УККА та поставити свої контрпропозиції.

На превеликий жаль, намічена серйозна розмова не відбулася. Гості приїхали до приміщення ВО майже з двогодинним запізненням і заявили, що на заплановану розмову мають «дуже мало часу» (?!!). Замість ділової розмови, вони запропонували фракціям УНРади взяти участь у «широких нарадах разом з усіма іншими угрупованнями». Ці широкі наради непомітно перетворилися на безпредметний і безпляновий дешевий «мітюжок», з обов'язковою при таких умовах гучною «ґальоркою». Ролю цієї останньої там почали грати бандеро-угаверівці, висвистуючи та вигукуючи проти промовців з УНРади. На збори без жадної контролі могли заходити, хто тільки хотів і промовляти до вподоби. Таким чином, намічений через ВО УНРади плян переговорів був зірваний. Під постійним «головуванням» п. Галичина, замість політичних переговорів, тривало в Мюнхені три доби «чортове весілля». Маємо надію, що на цьому чортівському весіллі наші американські гості, нарешті, наочно переконалися, як далеко посунена в нас «загальна консолідація», що її вони нам наївно пропонують, не орієнтуючись у принципових ідеологічно-політичних проблемах далекої їм України.

На «нарадах» у питанні КЦАБ виявилася велика несподіванка. Якраз досі такі непримиренні і явно ворожі до Америки та всіх її організацій бандеро-угаверівці, аж до Зенона Пеленського включно, а особливо речники так зв. паперової «угвр», почали виступати за . . . співпрацю з КЦАБ. Це була бомба. Д-р Добрянський заявив, що УККА не має змоги добитися зміни назви «народів Росії» в Американському Комітеті Визволення та зміни статуту КЦАБ, але, не зважаючи на це, він рішуче пропонує нам прийняти ті умови, які тепер там є. В противному випадкові, мовляв, українці стають майже «по ворожому боці» до Америки. Фракції УНРади далі стояли за співпрацю з американцями, відкидаючи КЦАБ та його «народи Росії». Натомість, «угаверівці», словами пп. Ребета та Стахова, запропонували ad hoc створити названий вище «комітет» і післати його в КЦАБ. У цьому питанні створено тимчасову комісію з усіх угруповань, яка має «опрацювати резолюції наради». Нам здається, що ця комісія не обмежиться на резолюціях, а матиме тенденцію перетворитися на названий «комітет». Наш дотеперішній однолитний фронт проти КЦАБ, таким чином, став під велику загрозу.

Дискусії в питанні консолідації був присвячений останній день наради. Її розпочав п. Галичин зачитанням резолюції 5-го Конгресу УККА, де американські українці пропонують усім українським політичним угрупованням «сконсолідуватися на базі УНРади». На це питання бандеро-монархістична коаліція, словами багатьох промовців, заявила, що вона готова до консолідації в УНРаді, але рішуче відкидає Державний Центр Української Народної Республіки. Це «баляст». Ясно, що це обтяження. Концепція демократичної республіки українського трудового люду не до вподоби монархістам і бандерівцям. Одні

хотіли б завести в Україні добу Аракчеєва, а другі Гітлера. І всякі переконування їх вигукуючої «ґальорки» в правоті та потребі такої нашої державної концепції були, є і будуть безвиглядні. Ці люди не є засліплені, як це думають наші заокеанські брати; вони добре знають чого хочуть: **тоталітарно-диктатурної влади над Україною.** Це фашизм, що в засаді не визнає ані влади народу, ані консолідації з ким-будь, а тільки своє однопартійне насилля над цілою нацією. Це те саме, що й комуністична деспотія.

Висновки:

1. Замість довго очікуваної серйозної конференції, яка могла б розв'язати цілий ряд пекучих справ з нашої внутрішньої та зовнішньої політики, — вийшов дешевий демагогічно-аґітаційний «базарик».

2. Вина за цей «базарик» лежить однаковою мірою як на делеґації УККА, так і на всіх міністрах ВО УНРади. Коли вони побачили, що делеґація «не має часу» на переговори з Державним Центром України, повинні б також «не мати часу» на жодні мітинґи з «ґальорками» під еґідою УККА. Тоді напевно у п. Добрянського «знайшовся б час». Його УККА посилав сюди не для «базариків», а на серйозне діло. Для цього жертвенна еміґрація в США й оплачує своїми тяжко запрацьованими центами його подорож.

3. Делеґація веде себе явно не солідарно з українською національною політикою. Замість того, щоб в Европі порадитися з заслуженими діячами визвольних змагань України, яким чином ми всі взяті разом могли б перебороти нову «розенберґівщину» московського імперіялізму в США, делеґація поставила собі головне завдання: **загнати українців до російського КЦАБ.** Мало того, вона навіть замість консолідації нашого фронту, почала його розривати намовами окремих груп до національної зради. Які результати будуть з тих намов, покаже час.

4. Натомість поведінку фракцій УНРади нам доводиться з великим сумом, жалем і соромом визнати за скандальну. В цих людей нема ані єдиної програми дії, ані твердої принципової постави — як до бандерівської диверсії, так і до питання зовнішньої політики. Замість спільних нарад при всіх нових ситуаціях, кожна фракція шепочеться тільки між собою і на нових виступах випливають все нові протилежні курйози. Коли, приміром, Микола Лівицький виступає в оборону державних традицій УНР та сучасного статуту Національної Ради і відкидає співпрацю з КЦАБ, тоді Дмитро Андрієвський злегенька натякає, що державні традиції УНР давно втратили свій сенс, критикує статут УНРади як недосконалий документ, підкреслюючи, що він його «не підписував» (хоч це зосім не до речі, бо статут підписували партії, а не особи), і пропонує покликати не тимчасову комісію, а постійний діловий комітет для справи КЦАБ. Натомість, Михайло Воскобійник з УРДП спочатку записується на листу промовців, а потім резиґнує з промови саме тоді, коли є потрібний голос нової, так званої «підсоветської» еміґрації. Це справляє враження, що, мовляв, їх також уже «купили». Так виглядає дотеперішня «коаліція». А що ж було б, якби до неї ще «доконсолідувалися» бандерівці?

5. Ми не сумніваємося в добрих і патріотичних тенденціях делеґації УККА, але вона підходить до всіх справ по-американському. Питання національних і ідеологічно-політичних принципів зовсім інакше відчувають вони, що народилися й зросли в свободному інтернаціональному морі, і ми, що народилися в тяжкій російській неволі та зросли в кривавій боротьбі проти чужих окупантів та внутрішніх ворогів української нації. Тому для них КЦАБ є приємлива форма міжнародної співпраці, а для нас це є заперечення суверенности України і національна зрада. Для них бандеро-угаверівщина є також український національно-визвольний рух, а для нас, українських демократів, це є тоталітарна, антидержавна і антинародна диверсія, що винесла вирок смерти на українську демократію і вже раз бродила по коліна в українській крові. Це не політична група, а шайка братовбийників. Тому ми вимагаємо не «консолідації» з ними, а суду над ними! Натомість УККА всіма силами намагається їх прикривати новою демократичною плахтою.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Фінансовий Ресорт Виконного Органу Української Національної Ради стверджує, що за б. Фінансовим Уповноваженим і Краєвим Комісаром Позики на Великобританію п. М. Сахном, після звіту Контрольної Комісії, що перевела ревізію книговодства і каси під час передачи ним доручених обов'язків, не залишилися ніякі залеглості, ані недотягнення.

За його віддану працю Фінансовий Ресорт приносить п. М. Сахнові щиру подяку.

Др. М. Хробак
Керівник Фін. Ресорту

Цією дорогою повідомляємо всіх наших членів на терені Канади, що нашим Уповноваженим на цьому терені є пор. М. Сахно до якого слід зголошуватись у всіх справах УНҐ. Адреса: M. Sachno, Ukrainian War Veteran, League Inc. 104, Bathurst Str. Toronto, Ont. Canada

Іван Крицевий

Рух української молоді

(Продовження)

IV. Перша світова війна і українська молодь

Українська молодь добре знала, що її насильно примушують проливати кров за інтереси ворогів її народу. Одягнена в московську шинелю молодь України сотнями тисяч відправлялася на побоєвища ґігантних фронтів. Одначе, в сірих московських шинелях українська молодь не зраджувала свою національну ідею. Рух української молоді в московській армії у воєнно-фронтових умовах був ще більше активізований новими надіями і прибрав форму відповідну воєнному періодові. Така ж сама ситуація була серед української молоді в австро-угорській армії. Українські вояки в ворожих арміях всюди пляномірно і стихійно всіма способами сприяли поразці окупантів України. З точки погляду окупантів це була «зрада», а з точки погляду українських вояків — законна відплата ворогам. Маси українців з царської армії пляномірно опинилися в німецько-австрійському полоні, а західні українці — в російському полоні. Це не випадок, а стихійний плян саботажу фронту.

Полонені українці по обох боках не марнували вільного часу за дротами. Вони всюди організували свої явні і таємні осередки та різні школи. Вивчали історію України, рідну мову та інші науки. Вони інтуїтивно відчували, що прийдуть якісь загальні зміни, де буде змога ще віддати свої сили на боротьбу за волю свого народу. І вони не помилялися. Ті зміни прийшли. В другій фазі війни почало доходити до організації військових частин з полонених українців по обох боках. Туди пішла добровільно передова молодь. У військових частинах з полонених українців переводилася їх повна духова українізація і на очах зростав та потужнів непоборний патріотичний дух майбутнього вояка суверенної України.

Наша студентська молодь та молодь з фабрик і села в той же самий час так само законспіровано масово всіма засобами поширювала визвольні ідеали та підготовлялася до практичної реалізації великого пляну національної революції. Все те, що сталося в нас у 1917 році, не було випадковим явищем, а наслідком довголітньої підготовки України до революції проти Росії та Австро-Угорщини. Це робота поколінь в період від козацької доби до великої лютневої революції.

Війна 1914—18 рр. зблизила духовно і фізично цілу українську націю, що досі була розірвана кордоном чужих окупацій. Великі Шевченкові ідеали зробилися єдиними ідеалами для всього українського народу. Перша світова війна внесла колосальні загальні зміни. Почали тріщати старі та зарисовуватися нові кордони в цілій Европі. На ці нові події були звернені очі цілої української нації. У кінці XIX і на початку XX століть культурно-політичний рух на західньоукраїнських землях ширився під впливом громадсько-політичної діяльности М. Драгоманова і Франка, та багатьох інших національних діячів. І вже перед війною 1914 року рух української молоді ідейно був єдиним і всенаціонально-соборницьким.

Чужі кордони розділяли українську націю тільки фізично. Поширюючи великі шевченківські ідеали визвольно-національної революції, українська проґресивна молодь на початку XX ст. ніколи не рівнялася на молодь «старшого брата» — москаля, як це всюди намагаються доказувати росіяни всіх політичних переконань від монархізму до комунізму включно. Очі української молоді ніколи не були звернені на Москву та Петроград, а виключно на Київ та Львів, де формувалися та виковувалися проґресивні ідеали та концепції української державної думки.

V. Велика революція 1917 року і українська молодь

Національний визвольно-революційний рух української молоді періоду великої національної революції та визвольних змагань України 1917—21 рр., марксо-ленінці тенденційно по своєму насвітлюють, щоб від того була користь московським імперіялістам. Всі московські історики і публіцисти штучно випуклюють ними ж зформульовану большевицьку антиукраїнську сторінку, обходячи мовчанкою, або оплюгавлюючи наругами визвольну Українську Національну Революцію. Також «кающіеся» українські зрадники леніно-хвильовисти наслідують своїх наставників: хвильовисти, вилізаючи зі шкіри, намагаються «висвітлювати» Українську Національну Революцію в кривому московському дзеркалі. Леніно-сталінськи діялектики, а за ними і їх українські пахолки, взагалі перекручують на свій (московський) лад всю історію українського народу. Представники зкомпромітованого і живим похованого хвильовізму, фальшуючи українські революційні події 1917—21 рр. хочуть відшкрябати з хвильовізму українську кров, що бризнула на них з розстрілюваної ними непохитної перед ворогами Петлюрівщини. Щоб це осягнути, вони викреслили з історії України національну революцію на чолі з М. Грушевським та С. Петлюрою, ставлячи на її місце московський «жовтень». Одначе це їм нічого не поможе. Сторінки, записані кров'ю української нації, з історії України не викреслити нікому!

Щоб показати у правдивому світлі українську молодь періоду великої Національної Революції, та щоб протиставити український рух рухові московському, треба ті два протилежні і ворожі один одному рухи висвітлювати окремо в їх історичному розвитку. Ми вже згадували, що український національний рух розвивався своєрідно по своєму власному шляху, проходячи своєрідні національно-незалежні етапи. Протягом століть рух українського народу позначувався боротьбою проти чужих поневолювачів. У період Національної Революції 1917 року цей рух дійшов своєї вершини, як рух вповні дозрілої нації. Свою політичну дозрілість український народ затвердив створенням своєї суверенної держави у формі Української Народної Республіки.

Натомість московський імперіялістичний рух від Івана Ґрозного через цілі століття проходив своїм завойовницьким шляхом, яким дійшов до жовтневої московсько-большевицької контрреволюції. У період цієї контрреволюції молодь московщини під проводом білих ґенералів та Леніна збройно виступали проти ідеалів лютневої революції, яка принесла Україні державну суверенність. У той же самий період вибухли такі ж самі національні революції у всіх народів московської імперії. Проти них, так само як і проти України, була скерована вся зброя білого та «зеленого» імперіялізму і червоної контрреволюції.

Українська національно свідома молодь взяла найактивнішу участь в революції: з ентузіязмом пішла в лави Української Національної Армії, що її вів до бою проти кожного ворога Симон Петлюра. Українська проґресивна молодь формувала і обороняла свою рідну демократичну державу. Вона піднімала і організувала цілий український народ до безкомпромісової боротьби.

Під суверенним прапором Української Народної Республіки, молодь усіх українських земель з'єдналася в збройній революційній боротьбі проти ворогів свого народу. Галицькі Січові Стрільці та УГА разом з козаками наддніпрянцями і кубанцями героїчно очищали Україну від загарбників. Українська молодь усіх земель України таким чином кров'ю освятила свою національну єдність навіки. Саме тоді, коли промосковські хвильовисти єдналися з московськими колонізаторами, національно свідома і патріотична українська молодь своєю кров'ю в своїй національній армії всюди ставила завзятий спротив ворогам України. Могили під Крутами, під Базаром і по всій Україні, — це могили, у яких спочивають останки найблагородніших синів України. Ті могили, разом з могилами наших славних предків-козаків, свідчать про невмирущу і непримиренну вічну боротьбу українского народу за свою волю. На цих могилах виховуються і гартуються майбутні покоління української молоді — господаря суверенної України. Ця молодь вже частинно осягнула і повністю довершить те, що їи заповів її Великий Пророк:

«І мене в сім'ї великій,
В сім'ї вольній, новій,
Не забудьте пом'янути
Незлим, тихим словом.»

VI. Московсько-большевицька жовтнева контрреволюція і українська молодь

Історія вже відрізнила велику демократичну лютневу революцію від московсько-большевицької жовтневої контрреволюції. Це не була жодна революція, а тільки державний путч, що передав в руки большевиків цілу російську імперію. В Україні були переведені великі соціяльні реформи Урядом Української Народної Республіки, а не большевиками. Всі національні і соціялні здобутки, що їх Україна осягнула в XX ст. завдячуються не большевикам, а українській національній владі. Большевицька жовтнева контрреволюція всі ці здобутки наново нищила. Українська нація цим намаганням нової московської імперіялістичної контрреволюції ставить всіма силами запеклий спротив. Перед у цьому спротиві України веде рух української молоді. Саме тому так запекло московські політичні ідеологи та виконавці їх програми накидаються на цей рух.

Після віковічної боротьби з українським самостійницьким рухом, московські можновладці вирішили в першу чергу відібрати від української нації її рідну молодь. Для цього Москва пішла на дуже багато демаґогічних «поступок» в користь поневолених народів. І це їй у великій мірі вдалося. Брехливі шумні гасла про соціяльне і національне звільнення всіх народів сильно впливають, як ми бачимо сьогодні, не тільки на культурно відсталі, але й на висококультурні народи, а особливо на недосвідчену молодь та на політично невироблений пролетаріят. Тому й не дивно, що частина національно несвідомої молоді України піддавалася впливові тих большевицьких гасел. Ця молодь та ворожий Україні тодішній чужинецький пролетаріят під проводом компартії та червоної російської армії виступали проти Української Народної Республіки. Ми не збираємось їх судити, але також не можемо їх виправдувати так, як це роблять наші хвильовисти. Вони мусять визнати свою помилку, припинити всяку ґльорифікацію т. зв. великих здобутків «жовтня», не виставляти себе як «головну силу», а скромно вливатися в український національно-революційний рух.

Для маскування своїх імперіялістичних замірів Ленін, що був свідомий того факту, що молодь всіх неросійських націй буде ставити запеклий спротив Москві, надав своїй московській організації молоді «інтернаціональну» покришку. Тому поруч третього комуністичного інтернаціоналу був заснований також Комуністичний Інтернаціонал Молоді (КІМ). На цей гачок нові російські імперіялісти дуже влучно ловили національно несвідому молодь. Їй імпонувало та зробилося навіть «модою» захоплюватися ідеалами інтернаціоналізму. Це захоплення московська імперія хитро використовує в свою великодержавну користь, щоб таким чином викорінювати в неросійської молоді всі почуття своєї національної окремішности.

Одначе проти цієї затії національно свідома українська молодь, яку насильно втиснено в цей фальшивий інтернаціонал, провадить запеклу боротьбу. Цей спротив отримав нову назву «буржуазного націоналізму», який «інтернаціональна» Москва випалює гарячим залізом. Большевицька школа в Україні всіма силами намагається спотворювати душу української молоді. З палких патріотів України Москва намагеться робити своїх яничарів. Для цього зневажається все те, що є національно-українське, аж до культури, звичаїв та одягу включно і на його місце дохсдить до безглуздового обожнювання всього того, що є російське. Так виглядає московський »інтернаціоналізм», де все-таки Росія є передовою нацією світу. Всі ці намагання «перевоспітанія» яляються найжахливішим пеклом для української молоді. Одначе, даремні всі заходи ворогів. Нова українська молодь вже має свій критичний розум, бачить куди тягне Москва і бачить які помилки зробила та частина нашої національно несвідомої молоді, що в часі великої революції пішла не за Петлюрою, а за Леніном. Отже, спроба ворога відібрати від української нації її молодь — невдала-

З життя УНҐ

ТАК БИГЛЯДАЄ ДІЙСНІСТЬ

Після опублікування заяви Команданта УНҐ от. Т. Бульби-Боровця в журналі «Меч і Воля» ч. 5 та комунікату ГК УНҐ в цьому ж числі журналу, як протесту проти намагання ЦК УРДП зробити з УНҐ партійну боївку, п. І. Багряний та ЦК УРДП офіційно заявили, що заява ГК УНҐ не відповідає правді, бо «ніде УРДП не претендувала на «привласнення» УНҐ» (І. Багряний: «Чи розламає нас ворог?» «Укр. Вісті» ч. 44). Натомість неофіційною дорогою, тобто суворо довірочними директивами, ЦК УРДП провадить зовсім іншу роботу. Щоб не бути голословними, наша редакція отримала від ГК УНҐ для опублікування одну з секретних директив Секретаріяту ЦК УРДП від 26 липня 1952 року за підписами Організаційного Секретаря ЦК УРДП. В. Василька (він же і В. Григоренко) та Керуючого Справами А. Широкостепа (він же і А. Микитюк).

На майбутнє замість полеміки ми будемо публікувати відповідні секретні документи ЦК УРДП, залишаючи право коментарів нашим читачам.

Становище ГК УНҐ до цієї справи, крім офіційних заяв в пресі, виложене ще листом ГК УНҐ до ЦК УРДП від 25. 9. 1952 р., за підписом Команданта та в/о Начальника Штабу ГК УНҐ, який також подаємо нижче.

Наша мета є припинити всяку ворожнечу поміж українськими політичними та військовими організаціями. Натомість ЦК УРДП всіма силами намагається цю ворожнечу далі поглиблювати.

Щоб ЦК УРДП нам не закидав фальшування документів, подаємо головні місця, а зокрема підписи, в фотокопіях.

люційно-демократичним елементом, монолітом згуртованим навколо ЦК УРДП та навколо лідера і провідника Українського Революційно-Демократичного Руху — Івана Павловича Багряного.

По боці Бульби-Боровця стала мізерна купка людей, що були ним вже давно завербовані для праці по «зовнішнім зв'язкам» і, що в силу певних зобов'язань вже не могли відійти від Бульби. Цю мізерну купку людей можна порахувати на пальцях однієї руки. Таким чином «отаманчик» залишився без «армії», але посідаючи необмежене нахабство і хамство вважає себе й надалі «головним командантом УНГ», а своїх «ад'ютантів» та «охоронників» — головною командою УНГ.

На сьогодні витворилася така ситуація:

1. Головна команда УНГ повністю здекомплектована. Вийшли з головної ком. в знак протесту проти потягнень Бульби-Боровця полк. М. Магнетеско, і пол. І. Кісіль та відмовились від членства УНГ. Відмовились співпрацювати з Боровцем пол. І. Коваль, майори В. Василько й Батурко.

2. Пани Бульба-Боровець та О. Гриценко «кооптували» до своєї «головної команди» трьох своїх колег по «зовнішніх зв'язках» і далі використовують ширму УНГ для своєї роботи на «зовнішньому відтинку».

3. Формально існують Крайові (в оригіналі закреслено: «команди УНГ, що складаються з членів УРДП» — Ред.) організації УНГ, що складаються з членів УРДП і що на чолі їх стоять краєві команди УНГ.

4. Йти за прикладом «отамана», тобто «докооптовувати» до І. Коваля, В. Василька і М. Батурка ще 2—3 осіб і називати це Головною Командою УНГ було б з нашого боку неповажно.

Секретаріят ЦК УРДП 26 липня 1952 року

С.Довірочно

До Крайових Комітетів УРДП

Дорогі Друзі,

"Повстання" Бульби-Боровця проти УРДП закінчилося,як це і мало бути, повною для нього поразкою. ого спроби перетягти на свій бік частину членства УРДП,для використання цього членства по лінії дуже небезпечної і

Секретаріят ЦК УРДП
до Краєвих Комітетів УРДП
26 липня 1952 року
С. Довірочно

Дорогі Друзі,

«Повстання» Бульби-Боровця проти УРДП закінчилося, як це і мало бути, повною для нього поразкою. Його спроби перетягти на свій бік частину членства УРДП, для використання цього членства по лінії дуже небезпечної і шкідливої діяльності, не вдалися. Не вдалися тому, що членство УРДП, загартоване у боротьбі проти всіх ворогів української визвольної справи, виявилося непохитним рево-

Виходячи з вищенаведеного Секретаріят ЦК УРДП виніс рішення, що в основному зводяться до наступного:

1. Зберегти та розбудувати УНГ як військове рам'я в системі Революційно-Демократичного Руху.

2. Провідну ролю в розбудові УНГ провадять Секретаріят ЦК і Краєві Комітети УРДП через керівників своїх військових відділів;

3. Всі члени УРДП повинні стати членами УНГ;

4. В тих крайових (в оригіналі закреслено: «Командах» — Ред.) Організаціях УРДП, де до цього часу не існують крайові команди УНГ, такі негайно створити та очолити своїми людьми.

5. Поповнення рядів УНГ провадити за рахунок позапартійних українських патріотів — прихильників революційно-демократичного руху.

ся. Ця молодь крокує своїм шляхом до своєї мети, яка не має нічого спільного з Москвою.

Про названі вгорі події свідчить історія Союзу Визволення України і Спілки Української Молоді. Під своїм політично-інтелектуальним керівництвом рух української молоді намагався активно визволяти свою Батьківщину навіть в совєтських умовах. Історія СУМ є однією з найсвітліших сторінок в історії визвольно-революційного руху України.

6. Недопускати до керівних органів УНГ «атаманчиків», амбітних осіб, та осіб противних середовищ, що, як показав досвід, намагаються пролізти до УНГ з метою її розвалу.

7. Зобов'язати п. п. І. Коваля, В. Василько та М. Батурко тимчасово виконувати функції Головної Команди УНГ до часу покликання нового її складу.

8. Доручити Орг. Секретарю В. Василько та його заступнику в справах військових — М. Батурко опрацювати проект центрального керівництва УНГвардією, відповідно до сучасних еміграційних умов та подати його на обміркування Краєвих Комітетів УРДП та краєвих команд УНГ.

9. Доручити п. п. В. Василько та М. Батурко підготовити видання військово-політичного журналу для членів УНГ, з тим, що перше число його мало б вийти не пізніше серпня м-ця ц. р.

Подаючи це рішення Секретаріяту ЦК УРДП, просимо прийняти його до відома та виконання.

Звертаємо вашу увагу на те, що «отаман» потерпівши повну поразку в «повсанні» (літера «т» в оригіналі дописана від руки — Ред.) проти УРДП і УНГ виявляє ще більшу злобу проти нашого руху та вдається за допомогою до тих, кого ще недавно таврував на сторінках своїх бюлетенів словом «фашисти» і насамперед вдається до своїх бувших колег з ОУН(м).

Останні, річ ясна, стараються його використати, щоб «напаскудити» УРДП.

Слід також мати на увазі, що він має майже в кожній країні своїх «ад'ютантів» і вже доручив їм «творити» краєві та місцеві команди свого УНГ, за рахунок опозиційно настроєних до УРДП людей та мельниківців.

В зв'язку з цим просимо бути пильними, щоб заздалегідь такі потягнення «атамана» і його агентури відсікти й знешкодити.

З дружнім привітом
Організаційний Секретар
(—) В. Василько)
Керуючий Справами
(—) А. Широкостеп)

З дружнім привітом

Організаційний Секретар

Керуючий Справами

Відпис.

Українська Національна Гвардія

Головна Команда

Відділ: Організаційний

До
Центрального Комітету УРДП

в Новому Ульмі

25. 9. 1952 року

Заявою Команданта УНҐ, опублікованою в журналі «Меч і Воля» Ч. 5, та комунікатом Головної Команди УНГ, опублікованим в тому ж самому журналі, було зайняте становище УНҐ до УРДП та інших політичних партій. Головна Команда УНҐ мала замір цими заявами ограничитись. Одначе потім появилася стаття І. Багряного в «УВ» «Чи розламає нас ворог?», на яку члени УНҐ вважали своїм обов'язком дати п. Багряному відповідь. Пізніше ЦК УРДП зорганізував свою партійну УНҐ. На цю затію Головна Команда дала відповідь комунікатом в журналі «Меч і Воля» ч. 6.

В міжчасі відбулися порозумівавчі розмови поміж представником ЦК УРДП інж. Ф. Пігідою та Командантом УНҐ от Т. Бульбою-Боровцем. В цих розмовах також був посередником д-р В. Доленко. ЦК УРДП домагався повороту всіх вийшовших членів УНҐ з УРДП назад в партію і пропонував ліквідувати конфлікт відновленням попереднього «статус кво». Головна Команда відкидала поворот членів УНҐ в партію і пропонувала припинити ворожнечу поміж УНҐ та УРДП; відкидала підпорядкування військових організацій одній якій-будь партії; пропонувала завести дружні взаємовідношення поміж всіма політичними та військовими організаціями; домагалася, щоб ЦК УРДП не нав'язував жодної співпраці з бандерівцями. Ці розмови були перервані, бо п. Багряний пішов на переговори не тільки з Бандерою, але й його чекістом М. Лебедьом-Рубаном.

Замість нормалізації взаємовідношень ЦК УРДП видрукував в друкарні «УВ» журнал нової своєї військової організації, чи навіть кількох «організацій», тобто «унґ» та якогось нікому невідомого «леґіону. Головна Команда УНҐ кваліфікує цю затію та її журнал «Штурм» нічим іншим, як чужою провокацією проти України та її організацій. За всі плюгаві пашквілі в цьому журналі всю відповідальність несе ЦК УРДП, а не жодні «леґіони». Де ті «леґіони» були досі? Чому вони мовчали? Це є партійне розбивання українського вояцького стану. Головна Команда УНҐ цією дорогою ще раз пропонує нормалізацію взаємовідношень на поданих умовах і домагається від ЦК УРДП припинити ворожнечу та залишити непочитальні тоталітарні кроки з партійним військом та його органами. На це є суверенні патріотичні військові організації.

Коли дійсно постане якась нова військова організація поза УНҐ сама собою, гуртуючи якийсь конкретно окреслений круг українського вояцтва, а не буде партійним одветом проти УНҐ, тоді УНҐ радо привітає появу такої братньої нам комбатантської організації і нав'яже з нею дружню співпрацю, як це ми робимо з усіма нашими комбатантськими організаціями. Але така організація повинна дійсно існувати, відбути свій з'їзд, обрати свій провід і схвалити свій статут. Щойно тоді може бути мова про існування та діяльність організації, а не так, як це авізує своє нібито народження якийсь нікому невідомий «леґіон» пашквільними комунікатами проти УНҐ. Раз УРДП створює цей «леґіон» для боротьби не проти Сталіна ,а проти УНҐ, тоді очевидно УНҐ буде примушено поборювати і УРДП і її «леґіони» та ґвардії. Ми не на те боремося проти компартії

Оборона Европи...

за ті ідеали. Кожен вояк мусить точно знати за що він має жертвувати своє життя.

2. Европа мусить нарешті зрозуміти, що всі інші «відсталі» нації світу є такі самі люди і мають таке саме право на вільне існування під сонцем. Европа має всі дані на те, щоб своєю культурою та цивілізаційно-технічною і матеріяльною силою далі вести перед в діях людства, але цей перед мусить бути базований на зовсім нових основах, що їх вимагає нова атомна доба.

3. Пересичена великим добробутом Европа, коли вона не хоче піти слідами старого Риму, мусить відродити свій лицарсько-бойовий дух, готовність не тільки до здобутку, але й до жертви та сомовідречення в ім'я добра цілого людства.

4. У всіх своїх оборонних плянах, Західна Европа повинна не сепаруватися від Східної Европи, а трактувати наш цілий материк як єдину ґеографічну, політичну культурну та матеріяльну цілість. Компартія, помимо всіх її заяв про «мирне співжиття двох систем», по суті, згідно її ідеології та програми, не збирається ділити з кимбудь не тільки Европи, але й цілого світу. Світова комуністична революція, це не пропаґанда, а **політичне кредо большевизму.**

Або Европа викреше сама з себе настільки моральної та матеріяльної сили, що переможе большевизм, або большевизм опанує Европу. Інших виглядів нема. Хто хоче жити, **мусить боротися!**

Die Verteidigung Europas...

2. Europa muß endlich zu der Erkenntnis kommen, daß die „zurückgebliebenen" Völker der Erde ebensolche Menschen sind und das gleiche Recht auf ein freies Dasein haben. Europa besitzt alle Voraussetzungen dafür, daß es mit seiner Kultur, Zivilisation, Technik und materiellen Stärke auch weiterhin eine führende Rolle in der Geschichte der Menschheit spielen kann; aber diese Führerrolle muß auf ganz neuen Grundlagen, auf Grundlagen wie sie das Atomzeitalter fordert, aufgebaut werden.

3. Das durch Wohlleben übersättigte Europa muß — wenn es nicht den Weg des alten Rom gehen will — seinen ritterlichen Kampfgeist wieder erwecken, seine Bereitwilligkeit nicht nur zum Erwerb von materiellen Gütern, sondern auch zu Opfer und Selbstentsagung für das Wohl der Menschheit unter Beweis stellen.

4. In seinen Verteidigungsplänen sollte sich Westeuropa nicht von Osteuropa absondern; es sollte unseren ganzen Erdteil als eine geographische, politische, kulturelle und wirtschaftliche Einheit auffassen. Trotz aller ihrer Erklärungen über das „friedliche Zusammenleben der beiden Systeme" hat die Kommunistische Partei in Wirklichkeit, gemäß ihrer Ideologie und ihrem Programm, keineswegs die Absicht, sich mit irgendeinem anderen System in die Welt, geschweige denn in Europa, zu teilen. Die kommunistische Weltrevolution — das ist keine Propaganda, sondern **das politische Kredo des Bolschewismus.**

Entweder bringt Europa aus sich selbst so viel moralische und materielle Kräfte auf, daß es den Bolschewismus besiegen kann, oder der Bolschewismus wird Europa beherrschen. Einen anderen Ausweg gibt es nicht. Wer leben will, der muß kämpfen!

Історичне документи...

Москви. Всі ці події в дуже великій мірі підкосили те колосальне довір'я східно- та центральноевропейських націй Заходу, яким він там користувався до другої світової війни. Щоб це довір'я відновити, західні демократії повинні б осудити свої помилки та виразно задеклярувати свою добру волю направити спричинену кривду багатьом націям.

Те саме приходиться сказати німецькому народові та його урядам. Коли політика Німеччини по відношенні до східноевропейських народів не буде змінена наявними фактами, які б могли знейтралізувати ту ганьбу, що її наніс Німеччині режим Гітлера, тоді всякому майбутньому німецькому урядові буде тяжко відновлювати дружні взаємини з народами Східної Европи.

На всі помилки західніх демократій та Німеччини в часі другої світової війни Україна та інші східноевропейські нації дали гідну відповідь масовим національним резістансом проти Гітлера і проти Сталіна. Є всі підстави ствердити, що коли політика Заходу по відношенні до Східної Европи не буде змінена в напрямі пошани інтересів не тільки своїх, але й інших націй, тоді скорше большевизм матиме вигляди на опанування цілої Европи, чим західні демократії.

та всіх її цивільних і військових тоталітарних прибудівок, щоб якась українська партія робила те саме в нас.

Вже з першого числа «Штурму» видно, що це не є орган військової організації, а аґітпроп школи політруків. Остерігаємо ЦК УРДП, що пускання цього аґітпропа в народні маси матиме смертельні наслідки для УРДП. Хто спробує українській національній армії накинути свою інституцію комісара та політрука, той в першу чергу буде знищений українською збройною силою, як внутрішній ворог. На листу таких внутрішніх ворогів України вже сьогодні ставить сама себе УРДП.

Управа Демократичного Об'єднання бувших політично репресованих українців з-під совєтів в Зах. Німеччині (ДОБРУС) повідомляє всіх своїх членів, що 2-й головний річний з'їзд членів ДОБРУС в Зах. Німеччині відбудеться 28 грудня 1952 р., в неділю, в Валька-Нюрнберґ. Вступ на З'їзд за запрошеннями Головної Управи ДОБРУС в Зах. Німеччині. Матеріяли до З'їзду надсилаються кожному члену ДОБРУС в Зах. Німеччині особисто. Листування в справах З'їзду треба спрямовувати на адресу:

Головна Управа ДОБРУС в Зах Німеччині

ПОЖЕРТВИ

На «Вишкільно-Видавничий і Пропаґандивний Фонд УНҐ»

НІМЕЧЧИНА: Б. Т. — 10 НМ, Притула М. — 5 НМ.

США: Толочин П. — 12 ам. дол., Жарський А. — 3 ам. дол., Соколовський І. — 1 ам. дол., Соколовський В. — 1 ам. дол, Покровський Гр. — 2,5 ам. дол., Арський М. — 2 ам. дол., Петровський М. — 2 ам. дол., Мельничук А. — 1,5 ам. дол., Тарасенко Я. — 1 ам. дол., Краківський І. — 1 ам. дол., Кватирук Л. — Сєник — 4 ам. дол.

АНГЛІЯ: Бондар В. — 3 ф. шт., Стріла М. — 1 ф. шт., Пасльон Ф. — 10 шіл., Паруцький А. — 10 шіл., Кузьо С. — 10 шіл., Серафімчук С. — 5 шіл., Гнюк В. — 5 шіл., Баран М. — 5 шіл., Горлай Д. — 5 шіл., Гопаниця В. — 5 шіл., Кінь С. — 2 шіл. 6 п., Семенюк М. — 2 шіл. 6 п.

ФРАНЦІЯ: Новіцька — 1 ам. дол.

КАНАДА: М. Сахно — 10 кан. дол., Д. К. — 5 кан. дол.

Всім жертводавцям, що в особі нашої військово-революційної організації підтримують визвольну боротьбу за волю нашої Батьківщини, щире вояцьке спасибі.

Привітання УНҐ

Головна Команда Української Національної Ґвардії цією дорогою найсердечніше вітає з Великим Святом Різдва Христового і Нового 1953 Року:

1. Цілий Український Народ на рідних землях та всіх українців розпорошених по великій тюрмі народів СССР і на всій еміґрації;
2. Ввесь український національно-антикомуністичний резістанс, що діє в глибокому підпіллі на Рідних Землях;
3. Їх Ексцеленцію Президента і Головного Отамана Української Народної Республіки, Пана Андрія Лівицького;
4. Голову Української Національної Ради, Пана Проф. Бориса Іваницького;
5. Прем'єр-міністра Уряду Української Народної Республіки, Пана Д-ра Степана Барана і в його особі цілий Уряд УНР;
6. Міністра Військових Справ Уряду Української Народної Республіки, Пана Генерал-хорунжого Миколу Капустянського;
7. Їх Високе Преосв'ященство, Ієрархію, все духовенство та вірних всіх Українських Церков;
8. Всі українські політичні партії та громадські, культурні і харитативні організації в цілому світі;
9. Всі українські комбатантські наші братні організації та всіх українських вояків, що примушені нести службу в чужих арміях;
10. Всі Краєві Команди УНҐ та всіх поодиноких членів і прихильників нашого віськово-революційного руху.

Христос Рождається! Славте Його!

Головна Команда
Української Національної Ґвардії.

†

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Головна Управа Демократичного Об'єднання бувших політично репресованих українців з-під Совєтів з жалем повідомляє членство ДОБРУС і все українське громадянство в еміґрації про те, що член ДОБРУС в Зах. Німеччині п. інж. ЧЕПИЛО Михайло Дем'янович помер 2. листопада ц. р. і похований 5 листопада в Ляндсгуті на міському кладовищі.

Небіжчик народився 11 січня 1891 р. в Єлисаветграді (Кіровоград). Середню освіту він одержав в Одесі. Потім він скінчив 1-й Екатериненський Електро-Техничний Інститут і працював інженером електриком. Був заарештований Одеським ГПУ 2 серпня 1930 р. і, як інженер старої школи і син священника ,був обвинувачений за ст. 54 п. п. 10 и 11 (контрреволюційна аґітація і участь в контрреволюційній організації). ГПУ мучило М. Д. Чепила нещадно: 92 години без перерви його примусили стояти, 14 діб підряд йому не давали спати (т. зв. «конвєєр товариша Балицького»), садовили на крісло тортур і завдавали йому ще інших страшних інквізиційних мук, що про них Небіжчик писав, що йому «не хочеться споминати, тому що моє серце не витримує». Після закінчення цього пекельного «слідства» ГПУ ув'язнило М. Д. Чепила на 10 років в Карагандинському концтаборі, з наступною поразкою в правах ще на 5 років. В Караганді М. Д. Чепило працював на манганових копальнях. В 1935 р. інженерно-технічний персонал з Карлага було перекинуто на кордон Польщі, в Славуту, де вони будували доми тощо. В 1937 р. М. Д. Чепило, ще з трьома іншими політичними в'язнями спромігся втекти в Польщу, і в такий спосіб врятувався. Під час свого ув'язнення М. Д. Чепило втратив зв'язок з родиною і, перебуваючи вже в Німеччині, не знав, де його родина є, і взагалі чи зберіглася вона при житті.

Мир праху нашого незабутнього соузника — нещасної жертви терористичного совєтського режиму!

21. 11. 1952.

Головна Управа ДОБРУС в Зах. Німеччині

МЕЧ І ВОЛЯ
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРГАН
УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ҐВАРДІЇ
Редагує Колегія. Наклад 4.000
Ціна одного примірника: в Німеччині — 0,50 НМ, у Франції — 50 фр., у Бельгії — 6 фр., у Британії і Австралії — 1 шіл, 6 пенсів, у США і Канаді — 25 центів. У всіх інших країнах рівновартість 25 ам. центів.
Адреса Видавництва: „Metsch і Wolja", P. Kisimow, München-Feldmoching, Postlagernd, Germany.

Druck: Buchdruckerei Dr. Peter Belej,
München 9, Hohenwaldeckstraße 18, Tel. 4 08 18

Ціна 50 пф. Preis 50 Pf.

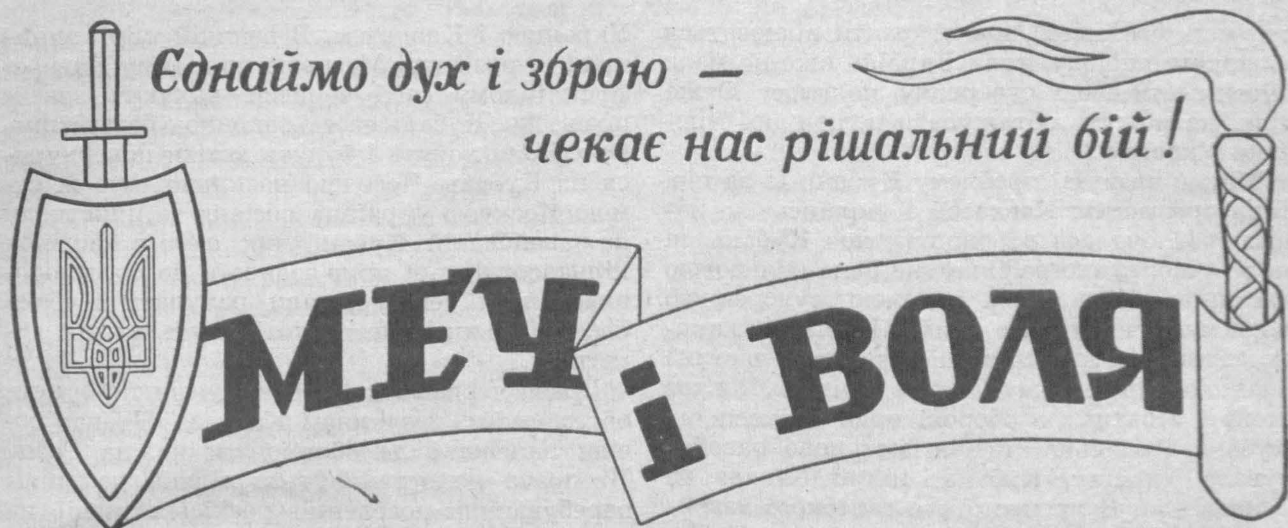

Sword and Freedom ✣ Schwert und Freiheit ✣ Glaive et Libertè

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРГАН УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ҐВАРДІЇ

Ч. 8 ЛЮТИЙ 1953

Отаман Тарас Бульба Боровець

Україна і Кавказ

(Порядком дискусії)

Починаючи від ч. 6 нашого журналу ми поставили собі мету: обговорити серйозно і безпристрастно проблему сусідства України. Ходить нам про те, щоб якнайдокладніше виявити: де наші союзники і де наші вороги.

Ми почали з півдня, від тюрків. Тепер переходимо до Кавказу, щоб таким чином обійти кругом України. Ми є тої думки, що всім поневоленим російським імперіялізмом націям крайня пора холоднокровно розглянути всі, не тільки позитивні, але й негативні факти з нашого минулого. Позитивні факти далі культивувати, а негативні старатися усунути, бо вони завтра можуть стати причиною до погіршення взаємовідносин. Заплутані проблеми не замовчувати, а підходити до них відважно, чесно і справедливо.

Позитивні історичні факти

Наша суверенна держава Княжої Доби, скажімо від Володимира Великого до XIV століття, з Кавказом ніколи не воювала. Там не було ні політичних, ні територіяльних, ні економічних та культурних конфліктів. Отже цей період нашої національної політики з Кавказом нічим не обтяжений.

Наша напів вільна земля Гетьманської Доби, від Байди-Вишневецького до Мазепи, також з Кавказом ніколи не воювала. Таким чином і цей період українсько-кавказьких взаємовідносин хрустально чистий. Потім і Україна і Кавказ втратили свою національно-державну суверенність. Над Україною і над Кавказом запанувала чужа окупація, що тягнеться століттями.

Починаючи від великої лютневої революції 1917 року аж по сьогоднішній день, українсько-кавказькі взаємовідношення являються одними з найкращих. І навіть тепер, під російсько-большевицькою тиранією, «квітуча Україна» та «соняшний Кавказ» — найвірніші союзники проти кожної Москви. Література України і Кавказу — найяскравіший доказ, що наші тези не фантазія, а реальна дійсність.

Україна і Кавказ, з рації свого географічного положення, культурного рівня, економічних ресурсів та стратегічного значення, — являються ключевою позицією російської імперії. Але рівночасно Україна і Кавказ, з рації невмирущих там, при найбрутальнішому насиллі та явній ґеноциді, ідеалів національної свободи та вічно чинної боротьби за відновлення своєї суверенної державности, — являються також ключевою позицією руху спротиву проти тієї ж самої імперії. Це прекрасно знають всі росіяни. Це також не гірше мусимо знати ми.

Негативні історичні факти

На жаль, поруч наведених позитивних фактів, існують поміж Україною та Кавказом також негативні факти. Виправдуючою

тут є та обставина, що ці факти відносяться до такого періоду, коли Україна вже не мала змоги вести свою суверенну політику. Отже вони не можуть обтяжувати політичної гіпотеки України.

Маємо на увазі проблему Кубані. Із-за цієї території поміж Кавказом і українською нацією розпочалася ворожнеча, хоч Кубань, ні політично, ні ґеоґрафічно, не була складовою частиною Кавказу, а окремою суверенною державою черкеської нації. Цю націю намагалася зовсім винищити Росія, але її частина знайшла приют на Кавказі і цілий Кавказ стояв і стоятиме в обороні прав черкесів на Кубань. Російська імперія поступово завойовувала Україну, Кубань і цілий Кавказ та Закавказзя. В процес цього ганебного завойовництва Москва втягала підкорені нації. Таким чином одні раби завойовували других нових невільників імперії.

Коли Катерина II-га вогнем і мечем знищила лицарський орден Запорізької Січі, чим був остоточно зламаний центр організованого руху спротиву України проти Росії, тоді частина обеззброєного українського козацтва пішла на каторжні канальні роботи, а частина втікала з України на свіжо завойовану Росією та ще не заселену Кубань. Протягом певного часу Кубань була заселена головним чином українськими козаками та їх нащадками, а пізніше туди почали напливати російські та інші поселенці.

Територія була спочатку адміністрована російською армією, а потім все нове населення було поставлене на осадно-воєнне положення. Кожен колоніст був рівночасно хліборобом і вояком, щоб обороняти свої життєві інтереси від автохтонного населення Кубані, яке довший час вело завзяту боротьбу. Так постало славнозвісне «Їх Імператорского Величества Войско Кубанское». Дальша історія цього «войска» загально відома. Вигнані Москвою з України козаки та їх нащадки, не маючи повороту на рідну землю, сколонізували ту чужу землю, з якої та ж сама Москва так само вигнала цілу іншу націю.

Колись було дуже зле, бо цілий Кавказ не зовсім розбирався в національному складі московських армій і називав усіх їх вояків «росіянами». Таким чином всі українці в царських арміях, установах і колоніях рахувалися ворогами черкесів і Кавказу, як росіяни. Сьогодні стало ще гірше, бо цілий Кавказ уже багато докладніше зорієнтований в національному питанні Росії. І при нашій сучасній та майбутній фальшивій політиці, ми дуже легко можемо стати ворогами Кавказу вже не як росіяни, а як українці. Це була б найбільша ганьба України і страшна трагедія для цілого антиімперіялістичного фронту.

Наслідки негативних фактів

Кубанський край зробився дуже серйозною причиною до постійних конфліктів поміж Україною і Кавказом. В великій мірі винищені та розігнані Москвою по цілому Кавказі та по цілому світі черкеси рахують зовсім правильно Кубань своєю законною батьківщиною. Вони хочуть і будуть хотіти повернутися на Кубань. Поселені насильно тією ж самою Москвою українці, росіяни та інші люди на завойованій Кубані, так само в наслідок кількасотлітньої прив'язаности до сколонізованої ними землі, почали рахувати Кубань своєю батьківщиною і хотітимуть на ній лишатися.

Права черкесів на Кубань очевидно будуть обстоювати Туреччина і Кавказ. «Права» росіян напевно буде обстоювати кожна Росія. Ці права не ограничуться тільки дальшим перебуванням поселенців російської нації на Кубані, а обов'язковою приналежністю Кубані до російської держави. Кожен режим в Росії рахував і буде рахувати Кубань невід'ємною частиною імперії.

Права українців на Кубані може обстоювати Україна. Таким чином кубанська проблема може бути постійно невгасаючим вогнищем антаґонізмів в чорноморсько-каспійському просторі. Українські поселенці на Кубані досі зберігають свою національну культуру та окремішність. Вони тяготіли і будуть тяготіти до України. Серед поселенців на Кубані російської національности частина тяготіє до Росії, а частина хотіла б бачити Кубань окремою державою незалежною від Росії. По першій світовій війні появилася навіть концепція нової федерації всіх козацьких держав під назвою «Козакія». Отже, проблема козацьких країн є відкрита і досвідчена імперіяльна політика росіян могтиме на цьому відтинку розпалювати постійні непорозуміння поміж всіма південними неросійськими націями. До цього факту ми всі якраз **не маємо права допустити.**

Реальні висновки

В сучасній політичній літературі є дуже багато концепцій, які на папері розв'язують кубанську проблему. Що нас дивує, то те, що всі ці концепції поминають мовчанкою головного господаря Кубані — черкеську націю. Вона, так би мовити всіма тими концепціями вже списується з карти живих народів. Черкесів на Кубані нема, значить їх проблема «розв'язана». Ми вважаємо такий підхід до цієї проблеми за нелюдяний і абсолютно несправедливий. Хто хоче говорити про Кубань, мусить починати від її першого автохтона і щойно потім переходити до її нових поселенців. З нашої точки зору найреальнішою розв'язкою кубанської проблеми могли б бути слідуючі міжнародні заходи:

1. Кубань рахувати життєвим простором черкеської нації, як законного історичного господаря цієї землі.

2. Всіх інших пізніших примусових поселенців на Кубані рахувати не завойовниками

Кубані, а жертвою розпочатої вже тоді депортаційної політики московської імперії. В цю категорію очевидно не можуть бути зараховувані спеціяльно насаджувані Росією адміністративно-колонізаторські, русифікаторські та інші елементи, що стояли і стоять за утримання Кубані як російської колонії.

3. Поворот черкесів на Кубань та організація їх суверенної держави.

4. Проблема українських поселенців на Кубані розв'язується шляхом дружніх переговорів та відповідного договору поміж українським та кубанським урядами. При розумній і чесній політиці українців і черкесів українські поселенці на Кубані могли б продовжувати своє спільне існування, вкладаючи таким чином великий вклад для спільного добра кубанського краю.

5. Коли б шляхом українсько-черкеських переговорів була осягнена згода на дальше перебування українців на Кубані, тоді їм там, на засадах демократії, повинні бути ґарантовані всі атрибути рівноправних горожан нової Швайцарії на сході Европи.

6. Проблему російських поселенців на Кубані, як представників ворожої черкесам нації і держави, повинні вирішувати в першу чергу черкеси. Імперіялістичні російські елементи очевидно не можуть мати місця на Кубані. Натомість ті російські поселенці, що виразно стали на плятформу незалежности Кубані від Москви, могли б трактуватися згідно пункту 4 та 5. Різниця була б тільки та, що евентуальний договір про їх перебування на Кубані міг би бути заключений не з Москвою, а з якимсь місцевим російським комітетом на Кубані. Жоден російський уряд такого договору ніколи не заакцептує.

7. Про державну форму та евентуальні союзи чи федерації Кубані мали б вирішувати всі законні мешканці нової Кубані, шляхом їх законодатних актів та постанов правосильної нової кубанської влади.

Діючи на ось таких реальних і справедливих засадах, реальна політика майбутньої вільної України зможе осягнути:

1) Зітре з української нації пляму «завойовницько-імперіялістичної ганьби», що її на нас нанесла Москва;

2) Унормує мирною і законною дорогою пекучу кубанську проблему;

3) Забезпечить собі щиру дружбу черкесів, цілого тюркського світу і цілого Кавказу;

4) Усуне причину до майбутніх постійних конфліктів поміж Україною, Кавказом і Туреччиною та матиме реальні перспективи на побудову єдиного антикомуністичного та антиросійського фронту всіх поневолених націй;

5) Заложить основи для побудови нового справедливого політично-соціяльного ладу на сході Европи;

6) Забезпечить цьому новому ладові здорові фундаменти та проторує шлях до добробуту і щастя для всіх вільних націй Сходу;

7) Вкладе великий реальний фонд в діло світового миру та універсального розвитку і дружної співпраці цілого людства.

Полк. Г. А. Токаєв

ВИВЧАЙМО БОЛЬШЕВИЦЬКУ ОЛІГАРХІЮ

II. Найближчі прислужники головних диктаторів

Продовження з 3-го числа

Коротка характеристика

П. К. Пономаренко.

Ким же ж є оті всі всемогучі диктатори, які їх ідеологічні, психологічні та моральні й життеві вальори? Чим особливим вони вирізняються?

Почнемо від секретаря ЦК ВКП(б), члена Оргбюра, Секретаріяту і Президії Верховного Совєта, міністра заготовок і фактичного диктатора цілого ряду комітетів та комісій, Пантелеймона Кондратовича Пономаренка. Зрусифікований українець. До большевицької партії вступив по жовтневій революції, про яку знає тільки з книжок. На політичну арену виплив в 1937—38 роках, в характері одного з найтупіших та фанатично жорстких бюрократів апарату, що будували свою кар'єру на винищуванні старої большевицької ґвардії.

В часі 2-ї світової війни перший секретар ЦК КП(б) Б, голова Совєта Народних Комісарів Білорусі, особливий уповноважений Державного Комітету Оборони СССР і член головного штабу партизанського руху. З його наказу був розстріляний командуючий Білоруським фронтом генерал-полковник Павлов. Він розгорнув кипучу партизанську діяльність на тилах німецької армії в Білорусі. А по закінченні війни він з наказу Москви найжорстокіше розгромив та винищив рух білоруського «буржуазного націоналізму».

За ці всі заслуги для імперії Сталін та Молотов в 1949 році зробили цього деспота одним з наймогутніших членів олігархії. Найближчим помічником Пономаренка є Микола Миколаєвич Шаталін, член ЦК ВКП(б), начальник Управління Кадрів. Без цих двох людей не може бути призначений, звільнений або переміщений ні один міністер, посол, маршал чи інший сановник. Пономаренко не є людиною державного калібру, але це є зразковий виконавець чужої волі. Таких якраз і треба Сталінові та Молотову.

М. А. Суслов

Секретар ЦК ВКП(б) член Оргбюра, Секретаріяту, ЦК ВКП(б), кандидат Політбюра і член Президії Верховного Совєта Михайло Андрієвич Суслов. По національності росіянин. Наймолодший з диктаторів, сходяча зірка кремлівського неба. Гідний переемник покійного Жданова. Йому підпорядкований ґіґантний апарат Управління та Агітації ЦК ВКП(б) з тисячами талановитих теоретиків та філософів марксизму-ленінізму, радіо на всіх головних мовах світу, понад 7 000 газет з одноразовим тиражом до 30 000 000 примірників, понад 960 журналів з тиражом 100 000 000. Лекторські колективи при ЦК і при республіканських, обласних, краєвих і міських комітетах ВКП(б), пропаґандивні кадри та видання Комінформу і закордонної пропаґанди, неограничені матеріяльні засоби, густа сітка цензорів ітп.

Нема такого питання, на яке уряд Суслова не дав би відповіді. Ця відповідь нормально називає чорне білим, але всі мусять вірити що воно біле. Треба признати, що це Суслову вдається більше чим вдавалося Ґеббельсові. Суслов це совєтський Ґеббельс. Теорія Жданова про «передовість російського народу» над всіма націями світу гідно продовжується Сусловим. Він доводить її до шовіністичного абсурду. Всі винаходи в науці й техніці це діло росіян. Росіяни, росіяни і ще раз росіяни . . .

Як ідеологічний керівник світового комунізму, Суслов всюди з яростю поборює всіма засобами соціял-демократію. Далі Суслов як ніхто інший точно проводить в життя імперіялістичну і безглузду тезу Сталіна: «Революціонер тільки той, хто готовий чесно, одверто, беззастережно і без ніяких обговорень захищати та боронити СССР. Інтернаціоналіст тільки той, хто без омовлень, без вагань, без жодних умов готовий захищати СССР, бо СССР являється базою світового революційного руху» (Сталін: «Большевік» Ч. 14, 1949 р.).

Суслов це найчистішої води продукт сталінської епохи. Доби найбуйнішого росту імперії та російського шовінізму. Сам Сталін його дуже високо цінить, бо він в свою чергу з одного імени Сталіна робить предмет рабського ідолопоклонства.

О. М. Косиґін

Олекса Миколаєвич Косиґін, росіянин по національності, про жовтневу революцію знає тільки з книг. Родж. в 1904 році. До большевицької партії вступив вже в роки совєтської влади. Дуже талановитий організатор. До 1939 року був рядовим співробітником Молотова. Потім дуже швидко пішов до гори. Тепер він заступник голови уряду СССР, член ЦК ВКП(б), Політбюра і як надміністер командує всіма міністерствами та управами легкої індустрії та фінансів. Це робить його одним з наймогутніших диктаторів, що мають вирішаючий вплив на внутрішню політику та Політбюро. Є припущення, що Сталін недолюблює Косиґіна за його сліпу відданність Молотову. Чим це припущення закінчиться для Косиґіна, тяжко передбачити.

М. М. Шверник

Микола Михайлович Швернік, родж. 1888 року, росіянин по національності, член большевицької партії від 1905 року, професійний революціонер. Від 1934 року член ЦК ВКП(б). В 1930—40 роках голова ВЦСПС, в 1940—46 роках голова Президії Верховного Совєта РСФСР, від 1946 року голова Президії Верховного Совєта СССР і кандидат Політбюра.

На прикладі Шверніка можна ілюструвати наскільки руйнуючо діє опортуністична безпринципність навіть серед професійних революціонерів. Бухарін про Шверніка сказав: «це ні риба, ні м'ясо, а безпринципний холоп, що без ніякої критики приєднується тільки до тих, хто в даний момент має більше влади і більше сили».

Особлива його заслуга перед олігархією, це зрада інтересів трудових мас. Він з Молотовим підписали закон про прикріплення робітників наче інвентаря до заводу та про всі кари за спізнення на роботу. Тепер він офіційно займає становище «президента СССР», а по суті це є найбезвладніша фігура на олімпі, яку ненавидять народні маси і презирають всі інші дійсні диктатори.

М. Ф. Шкірятов

Матвій Федорович Шкірятов, по національності росіянин, родж. 1883 року, член большевицької партії від 1906 року. Голова Комітету Партійної Контролі при ЦК ВКП(б). Фанатично-беззастережний холоп Сталіна. З рації свого становища необмежений нічим диктатор над всіма кадрами партії та комсомолу. Він зі своїм колосальним управлінням всюди присутній. Прийом нових людей в партію. нагляд за їх партійною мораллю, догани і кари та викидання з партії і всі чистки, це все діло управління Шкірятова.

КПК в партії це те саме що МВД—МҐБ в загальнодержавному маштабі. Це очі, вуха й руки Політбюра. За офіційними даними в періоді від 1934—39 рр. Шкірятов притяг до партійної відповідальности понад 700 000 членів і кандидатів ВКП(б), в тому числі також цілий ряд членів і кандидатів Політбюра, Оргбюра, Секретаріяту і цілого апарату та державної олігархії.

А. М. Поскребишев

Олександер Миколаєвич Поскребишев являється особистим ад'ютантом Сталіна. В большевицькій партії від 1917 року, член ЦК ВКП(б), депутат Верховного Совєта і родинний приятель диктатора. Блискучу кар'єру Поскребишев завдячує своїй хамелеонській вдачі та рабопослушності своєму панові. Поскребишев — людина спокійна і навіть дещо флегматична. До паперів господаря відноситься з ревною увагою та часто додає дещо своє, маскуючи старанно ці додатки або цитатами Сталіна, або новими: «товариш Сталін постановив», «товариш Сталін наказав», «товариш Сталін просить» . . .

Таким чином ці поскребишевські рішення стають для цілої імперії рішеннями Сталіна і переводяться в життя як найгеніяльніша мудрість, бо кожен виступ Сталіна по словах Поскребишева являється фактом всесвітньоісторичного значення. Його висока сгорблена фігура в формі генерал-майора виглядає комічно із за кривих ніг. Обличчя зоране віспою, під очима сині мішки, що вказують на перевтому та надмірне вживання алькоголю.

АҐРЕСИВНО-ІМПЕРІЯЛІСТИЧНА ЧАСТИНА ПОЛІТБЮРА

М. О. Булґанін

Микола Олександрович Булґанін, по національності росіянин, в большевицький партії від 1917 року, маршалізований комісар. В 1944 році опинився з армією в Польщі, де потім отримав становище особливого посла совєтського уряду. Все, що пізніше робилося в нещасній Польщі, це діло рук Булґаніна. Його всі бояться і називають тираном, що має всі характерні прикмети Івана Ґрозного. Високо освічена людина з динамічним державним мисленням, організаторським імпульсом та непохитною волею осягнути намічену ціль. До безумства впертий в імперіялістичній психології до все більшого і більшого територіяльного росту російської великодержави. В ненависті до неросійських народів та інакодумаючих подібний до Молотова. Прихильник абсолютної диктатури Росії над все більшими просторами, що має здобуватися та триматися в послуху не тирадами ідей, а виключно багнетом. Це одинокий член з аґресивно-імперіялістичної частини Політбюра, що користається щирою повагою Сталіна.

А. О. Жданов

Андрій Олександрович Жданов (1896—1948), по національності росіянин, в большевицькій партії був від 1915 року. Хоч він вже не живий, але слід про нього згадати, бо його концепції Політбюро далі переводить в чин. Це був один з винахідників та ярих прихильників «холодної війни» проти цілого світу. Його погляди були тотожні з поглядами Молотова. Засліплений шовініст російського імперіялізму. Він вважав, що темпи світової революції занадто низькі і треба їх прискорити збройною силою СССР через: а) використання авторитету та симпатій до СССР в цілому світі по закінченні 2-ї світової війни; б) використати наявність совєтської армії та військових адміністрацій і торгових місій поза межами СССР; в) використати економічну руїну та політичний хаос в Західній Европі для негайної революційної дії. Жданов переводив «чистки» в науці, літературі і мистецтві під паролем «Руслянд Руслянд ібер алес».

М. О Вознесєнский.

Микола Олексієвич Вознесєнский, родж. 1903 року, росіянин по національності, до 1949 року один з могутніх диктаторів, член Політбюра, заступник голови уряду СССР, голова Державної Пляну-вальної Комісії (госплан), один з найбільше освічених та інтеліґентних членів Політбюра, професор економічних наук. Людина дуже експанзивна з великим організаторським хистом. В поведінці був дуже нетактовний, але це йому всі прощали.

Нагле звільнення з усіх посад та арешт Вознесєнского в 1949 році треба пояснювати такими обставинами: 1) його зовсім одверта аґресивність проти «капіталістичного світу»; 2) як керівник п'ятиліток він домагався зовсім одверто форсувати воєнну продукцію за рахунок мирної продукції; 3) він ще в 1949 році твердив, що в капіталістичних країнах отот наступлять економічні кризи, які треба використати для рішаючого удару, а тим часом ті кризи не приходили; 4) йому закинено контакти з «ворогами народу» та «аґентами імперіялістів». Упадок Вознєсєнского сильно підорвав позицію Молотова. Головна причина ліквідації — зарозумна людина.

В. М. Молотов

Вячеслав Михайлович Молотов (Скрябін), росіянин по національності, називає себе членом большевицької партії від 1906 року. Це є найрабослушніший холоп Сталіна, що за його допомогою розбудовує та закріплює російську імперію. Свою блискучу кар'єру зробив на погромництві всіх опозицій проти контрреволюційної реакції Сталіна. В ньому нема нічого з державного мужа. Безтактовний до непристойності. За найменшу заввагу чи незгоду з його поглядом впадає в дику ярість, обличчя наливається кров'ю і летять нецензурні слова та образливі репліки. Стоїть на позиціях шовіністичного русачества та аґресивно-імперіялістичної політики СССР. Практичні його концепції такі самі, як Вознєсенського, але їх гальмує Сталін. Молотов це найлютіший ворог всіх поневолених Росією націй.

Молотов не вірить у можливість заснування Всесвітнього Совєтського Союзу за допомогою грома-

(Закінчення на стор. 14)

Іван Крицевий

Рух української молоді

(Продовження з ч. 7.)

VIII. Комсомол і українська молодь

З 1921 року по містах і селах України большевиками насаджувалися комуністичні союзи молоді (КСМ). По смерті Леніна ця організація прибрала нову назву Ленінський Комуністичний Союз Молоді (ЛКСМ), або популярно комсомол. Сама ця назва говорить за себе. Комсомол поставлений цілковито на службу російській компартії. В Україні большевики розраховували на масовий приплив молоді в комсомол з пролетаріяту і бідного селянства. Одначе вийшло не так. Перші комсомольські організації в Україні творилися головним чином з зайшлого чужого інтеліґентського та міщанського елементу і в малому % з багатшого селянства . Національно свідома українська селянська та пролетарська молодь довший час сторонила від комсомолу.

Щойно коли хитра державна система большевизму унеможливила для молоді шлях до науки поза комсомолом, наша проґресивна молодь була примушена йти в школу через комсомол. Режим намагався отуманити молодь, а молодь намагалася всіма способами ошукати режим. Це була і є причина до постійних «чисток» комсомолу від «буржуазно-куркульського» елементу, що будучи в комсомолі, зовсім

заперечував комунізм, саботував усі большевицькі міроприємства в Україні. Особливо на Київщині та Херсонщині були розпущені цілі комсомольські осередки за «петлюрівський бандитизм». Вони виявилися абсолютно ворожими до комунізму. Велика частина молоді, не чекаючи розгрому організацій, з комсомольським квитком тікала в інші області та республіки СССР, де кінчала науку, щоб, знов тікаючи дальше, шукати працю і хліб. Так виглядає «щаслива юність» в раю Сталіна.

Руху української молоді через початкові комсомольські організації ніяк не можна змішувати з українським націонал-комунізмом, що потім оформив себе назвою хвильовизм. Хвильовизм в Україні, — це суто комуністичне явище, що через світогляд марксизму спорi днилося з московським большевизмом. Хвильовизм зростав і оформлювався на базі УКП, яка постійно була й є тепер складовою частиною большевицької системи. Це були зрадники української національної революції в користь Москви. Якраз ці укапісти, під командою московських комісарів та кермою Петровських, Скрипників і Хвильових, вели активну збройну боротьбу проти нашої національної держави. Мало того, якраз вони пізніше всіма засобами винищували національно свідому українську патріотичну молодь, викидаючи її з комсомольських організацій. Також пізніше не хто інший як хвильовисти були суддями та погромниками всіх «контрреволюціонерів» з СВУ та СУМ, виносячи масові смертні вироки на найкращих синів і дочок України. Це братовбивники.

Факт, що ці братовбивники та розпиначі своєї рідної матері України потім самі кінчали самогубством, як Скрипник та Хвильовий, і пробували брати курс «геть від Москви», їх не виправдує. Вони вмирали правовірними комуністами. Не тільки московський, але взагалі кожен комунізм являється ворогом України і цілого людства. Це є злочинна ідеологія та програма, побудована на фальшивому матеріялістичному світогляді. Тому Україна мусить всіма силами поборювати та викорінювати всі прояви укапізму та хвильовизму як найбільше соціяльне зло.

Українська молодь, що примусово носить комсомольські квитки, поза названими укапістами, з комсомолом не має жадного ідейно-духового контакту. Свою дорогу ця молодь знала вчора, знає сьогодні та буде знати завтра. Натомість хвильовистам мало ґасла «геть від Москви». Вони ще мусять викинути ґасло «кінець з комунізмом». Геть з усяким червоним чадом. Геть з атеїзмом та тоталітарною деспотією і державним надкапіталізмом, що випливають з їх «нового вчення».

Система тотальної большевизації молоді в СССР, що починається вже від піонерських організацій, до яких мусять належати всі школярі, через комсомол та компартію, безперечно має великі досягнення, але не повні. Перебільшена большевицька пропаґанда, що оплюгавлює все те, що не московське, та вихваляє «досягнення червоної Москви», на українську молодь робить відворотний результат. Цю пропаґанду молодь сприймає навідворот: все те, що плюгавить большевицька пропаґанда, викликає більший інтерес молоді. Вона хоче його побачити. Вивчити. Молодь шукає дороги до широкого вільного світу.

IX. Ідеали національної революції і українська молодь

Червона Москва переважаючою збройною силою та брехливою пропаґандою знищила українську суверенну державу та окупувала Україну в 1920-х роках. Але вона ніколи не знищила ідеалів великої національної революції та не окупувала дух цілої української нації, а особливо її проґресивної молоді. Учасники визвольних змагань поділилилися на дві частини. Частина лишилася на рідних землях, а частина на чолі з Президентом і Головним Отаманом Збройних Сил Української Народної Республіки Симоном Петлюрою, понесла несплямований прапор національної революції та державні традиції УНР на західні українські землі і в широкий вільний світ. Недарма українська молодь так обожала та обожає сьогодні Симона Петлюру. Недарма ворожа зрадлива куля досягла його (25. 5. 1925) на далекій чужині. Симон Васильович як рідний батько любив свою молодь та до неї горнувся і її виховав на глибоких і хрустально чистих ідеологічно-моральних основах. Плекав лицарський дух непримиримости до всіх ворогів трудової України. Ніколи й ніде не щадив свого власного життя в ім'я добра цілої нації.

Великий Петлюрівський рух молоді охопив цілу Україну та всю еміґрацію. Молодопетлюрівці понесли ідеали національної революції та народоправної державної концепції УНР в народні маси і широкий вільний світ. Повстанці та підпільники не капітулювали і не склали зброї. Вони тільки змінюють тактику боротьби, залежно від обставин. Це не припадок, а історична дійсність, що універсальний резистанс України так тісно пов'язаний з іменем Петлюри та концепції УНР. Вони кровно пов'язані з собою. Концепцію УНР та її провід великий Петлюрівський рух видвигнула сама ціла наша трудова нація. Це її гордість і святощ. Недарма за цю святощ наша нація несе такі колосальні жертви. Великі рухи України ніколи не були монополем якоїсь одної касти, кляси чи партії, а тільки всенародні. Таким також став Петлюрівський рух.

На західніх українських землях, в період української державности 1918—20-х років, рух української молоді був невідривним від загальноукраїнського революційного руху. Вже після поділу України між новими окупантами (1921 р.), тобто Росією, Польщею, Чехією та Румунією, український політичний рух почав знов набирати на західніх землях своєрідні окремі форми. Одначе й тоді такі організації західньо-української молоді, як Каменярі, Соколи, Січі та Луги, в основному живилися ідеалами великої національної революції та державної демократичної концепції УНР.

Проти концепції УНР та демократії частина західньо-української молоді була скерована щойно тоді, коли на публіцистичні тоталітарні теорії Д. Донцова стала вояцька організація УВО, очолювана полк. Е. Коновальцем, що в 1929 році перетворилася в концепцію контра концепції УНР і розвинула дуже активну дію за опанування молоді, оперуючи всіма засобами. Програні визвольні змагання українською демократією давали її новим опонентам дуже багато «поживи». Все зло, що нависло над цілою Україною, приписувалося тільки петлюрівцям. Була проведена нездорова фанатизація молоді в ім'я «національної

революції». Молоді націоналістами вмовлено, що вона «все», а всі решта «ніщо». Таким чином що молодь у великій мірі зведено на нездорові основи її розвитку та ілюзорне її «месіянство», замість нормальної ролі нового доросту. Політичні теорії Донцова виявилися дуже шкідливі і небезпечні.

Спочатку націоналісти дуже гостро атакували ім'я Петлюри та ввесь визвольно-революційний період 1917—1920-х років називали «втраченим часом». Потім змінили політичну тактику, бо побачили, що в центральній Україні ідеали УНР та ім'я Петлюри, — невмирущі. Тоді вони також стали публічно шанувати Петлюру та велику національну революцію, але заповідають надати тій революції свій зовсім новий націоналістичний зміст. Ці факти доказують, що ідеали великої революції та їх оформлення в концепції української демократичної республіки, виявилося також непоборними для нового їх противника — донцовських націоналістичних організацій, що почали діяти в 1930-х роках в Галичині та на еміґрації. За короткий час діяльности цих організацій українська західньо-українська молодь побачила, що наука Донцова та націоналістичних організацій дуже далекі від проповідуваної ними абсолютної істини.

В протилежність до Галичини, на Волині і Поліссі під польською окупацією вплив донцовської ідеології на українську молодь був багато менший. Навпаки, під впливом петлюрівських еміґрантів з Наддніпрянщини, на північних землях України постійно зростав та поширювався Петлюрівський рух у вигляді багатьох всяких організацій, а також і організацій молоді. Так приміром в 1930-х роках на Поліссі була заснована антипольська та антибольшевицька петлюрівська підпольна організація молоді Українське Національне Відродження (УНВ), що її організатором і керівником був безземелиний селянин та каменярський робітник Тарас Дмитрович Боровець. Ця організація стояла на плтформі УНР, відразу мала військово-революційні тенденції і активно несла в народні маси ідеали великої національної революції та демократично-державні традиції по обох сторонах совєтсько-польського кордону.

На Карпатській Україні і Буковині так само рух української молоді був оформлений в багатьох організаціях молоді, що політично були керовані різними угрупованнями, або прихильними, або неприхильними до концепції УНР. Всюди ця концепція нашої народоправної держави для проґресивної молоді не була чужою. Молодь сама її активно шукає і знаходить.

X. Друга світова війна і українська молодь

Славні події в Карпатській Україні в 1939 році показали цілому світові напередодні II-ї світової війни, куди прямує українська молодь. Створення самостійної української республіки в Карпатах під проводом през. д-ра А. Волошина та її збройної сили Карпатської Січи, під командуванням отамана Д. Клемпуша, це твір головним чином української жертвенної молоді. В цих подіях керівну ролю грали націоналісти своїм настирливим вмішуванням до карпатських справ, але підготова до тих подій була роблена християнсько-демократичним рухом д-ра Волошина десятиліттями до появи націоналістів. Перед 30-ми роками на Закарпатті також вже працювало багато петлюрівських еміґрантів. В самих подіях петлюрівці також брали активну участь, хоч націоналісти намагалися їх виелімінувати. З цього виходить, що мініятюрна держава в Карпатах являється всенаціональним твором. Хоч «сам» Сталін публічно висміював Карпатську Україну, але українська молодь в цілому СССР це глузування Сталіна сприймала зовсім інакше. В славних карпатських подіях українська молодь в СССР та під іншими окупаціями вбачала реальні факти державного будівництва України. З Польщі в ті дні потоком тікала на Карпати українська молодь, а молодь в тюрмі народів СССР так само була на Карпатах бодай духовою єдністю.

Перед вибухом німецько-польської війни (1. 9. 1939) українська молодь під польською займанщиною була змобілізована до польської армії, але воювати за Польщу ніхто з українців не хотів. Похід червоних армій в половині вересня 1939 року на «визволення» Західньої України та Західньої Білоруси та приєднання цих земель до СССР дали змогу українській молоді в червоній армії та поза армією побачити, як живуть люди поза СССР. Світова політика явно крокувала до великого світового збройного конфлікту. Українська молодь в СССР очікувала на цей конфлікт з великими надіями на ґрунтовні зміни. Українські підпольні організації молоді в цілій Україні почали більше активно готовитися до того, щоб зміни проводити по лінії життєвих інтересів своєї нації та її суверенної держави.

Подіями в Карпатах весною 1939 року, а потім малими льокальними повстанськми актами проти польської армії восени того ж року в Галичині, на Волині та Поліссі і загальним піднесенням боєвого духу в цілій Україні під російською окупацією, — українська молодь вступала активно в II-гу світову війну. Всюди її гаслом була — суверенна держава.

Протягом 1940 року перебільшена уявна сила націоналістичного крила була дуже серйозно послаблена. В ОУН зробився розкол на дві ворогуючі частини. Поруч ОУН під проводом полк. А. Мельника появилася ОУН під проводом С. Бандери. Частина української молоді, що була охоплена цим новим рухом, пережила сильне потрясення. Зфанатизована молодь на монопартійну програму побачила, що ніякої єдиної та всеобіймаючої сили не існує. Досі раховані непомильною аксіомою ідеологічно-політичні теорії Донцова в очах молоді зробилися помильними. Тим більше, що сам Донцов вже на початку II-ї світової війни почав чимраз то виразніше переорієнтоватися на... монархізм. Напередодні вибуху німецько-російської війни націоналісти вже готовилися до цих подій двома групами.

Республіканськo-демократичне крило, також сподіваючись німецько-російської війни, активно провадило підготовчі заходи. Літом 1940 року таємним наказом Президента УНР А. Левицького голова УНВ Тарас Боровець був іменований отаманом повстанських військ та керівником Петлюрівського підпілля в Україні. В серпні того ж року він повернув нелеґально з еміґрації на Батьківщину і приступив до реалізації дорученого Урядом УНР пляну. В Україні Тарас Боровець почав діяти під новим ім'ям Тарас Бульба. Осідок свого штабу зас-

нував на Поліссі. За допомогою поліської молоді, зорганізованої в УНВ, почав нав'язувати ділові контакти з українською молоддю в інших областях України. Як вже було сказано, молодь цілої України психічно вже давно була готова сприйняти грядучи події не так, як це диктує большевицька система, а по-своєму. Не було змоги цей стихійний рух української молоді охопити однолитою організацією, одначе люди, діючи поодинцем або дуже маленькими гуртками, в підсумку прямували до єдиної нашої мети.

20. 6.1941 року вибухла німецько-російська війна. Українська молодь, одягнена в сіру російську шинелю, в перших днях війни показала, що вона не хоче воювати ні за Росію, ні за комунізм. Цілі армії пішли в полон противника. В поліських лісах появилася хоробра Поліська Січ УПА під командою от. Бульби. По всіх відвойованих німецькою армією районах України, наче з під землі виростає національна міліція, що була готова кожної хвилини розростися у мільйонну армію. На це не дозволила політика Гітлера. Спонтанний мілітарний рух української армії, полонені українці з червоної армії попали в ями жахливої голодової смерти, а молодь, що залишилася поза колючим дротом на «свободі», німці почали вивозити на каторжні роботи в Німеччину.

Ціла Україна чекала у війні повороту Уряду Української Народної Республіки з еміґрації. На його місце появилися по 30. 6. 1941 тільки пропаґандивні летючки «держави» Бандери. Дальше появилися в цілій Україні різні «походні групи» двох націоналістичних напрямків, що перестрілювали одні других, та інші пропаґандисти з еміґрації. Ціла українська нація та її активна молодь побачили, що на відновлення української суверенної держави ще не пора. Народ замкнувся сам у собі, а молодь пішла в підпілля. Вся Україна побачивши, що несе Гітлер та націоналістичні братовбийники Бандери, сторонила від ширшої політичної роботи.

Протягом цілої II-ї світової війни очі нашої нації, а особливо української молоді, були звернені на Полісся. Там оперувала Українська Повстанська Армія. Туди линули мільйони нашої хороброї молоді. Але та армія мала ограничене число вояків та виконувала окремі завдання Уряду УНР. Їй не було ані доцільности, ані права занадто розростатися. З політики Гітлера в перших днях війни вже було відомо, що Німеччина війну програє і Україна буде знов реокупована червоною армією. В першій фазі війни УПА не мала права занадто допомогати Гітлерові, а в другій Сталінові. Ці факти нам доказують, що молодь цілої України в часі II-ї світової війни була свідома своіх завдань та готова їх виконати. Однак на це не було політичних передумов.

Закінчення в наст. ч.

Дії МҐБ чужими руками

В останніх часах помічається, що головну розвідчу роботу для совєтів на теренах Західньої Німеччини провадить безпосередньо не МҐБ, а розвідчі органи сателітних держав. МҐБ та ҐРУ (Ґлавное Разведочное Управление) мають своїх аґентів головним чином для контролі та для завдань провідного порядку? Всю «чорну» роботу виконують аґенти Чехо-Словаччини та східньої німецької республіки (ДДР). Щоб мати деяке уявлення про способи праці совєтської розвідки сателітними руками, в скроченні подаємо тут автентичний матеріял з останніх часів.

В травні 1950 р. колишній лейтенант німецької армії Роберт С., втікач із Судетів, одержує працю на великому американському поліґоні (площа вправ) в Ґрафенвері. Коротко після одержання праці він зустрів у Байройті свого старого приятеля з Судетів Альойза Д. Альойз, довідавшись, що Роберт працює на поліґоні, почав його дещо розпитувати про американське військо, а головним чином про І американську дивізію, яка коротко перед тим прибула з Америки. Безперечно, що для Роберта це було цілком легко. Він вже знав усі частини, які перебували в Ґрафенвері. Після цієї короткої інформаційної розмови Альойз, прощаючись з Робертом, втискає йому в руку 50 НМ та домовляється в короткому часі з ним знову зустрітися. Не пройшло навіть тижня, і Роберт зустрічається знову в Байройті з Альойзом. Альойз заявляє йому цілком відкрито, що деякі панове чеської розвідчої служби дуже заінтересовані інформаціями Роберта і мають бажання з Робертом познайомитись. На думку Альойза, Роберт у цій ділянці праці може зробити велику кар'єру. Роберт дає свою згоду і домовляється з Альойзом на слідуючу суботу перейти кордон до Чехії і зустрітися з людьми чеської розвідки.

Так і сталося. Відразу кілька сот метрів від кордону на чеській стороні їх зустріла гарна лімузина. Сидячий в ній шофер представився як «Віллі» та разом з обома аґентами поїхав до Еґеру (Віллі — чеський майор Віллі Берґер, керівник одного відтинку чеської розвідки. Опріч того вживав він ще псевда «Петер» та «Дікер»). Роберт в Еґері мусить підписати зобов'язання, що він добросовісно працюватиме на користь чеської розвідки та лишає Берґерові свою одну знимку. Отримує перше завдання здобути оригінальний плян поліґону, а коли такий неможливо буде здобути, то його копію. Авансом одержує 500 НМ та повертається назад в Німеччину. За кілька тижнів Роберт здобув усі потрібні матеріяли і то з такими докладностями, що майор Віллі захоплюється ними. Роберт здобуває довір'я. Одержує щоразу то інші завдання, щомісячно переходить кордон до Чехії, віддає матеріяли, одержує зарплатню.

Майор Віллі Берґер таким способом розбудовує по цілій Зах. Німеччині свою сітку. Він доручає подавати інформації про всі американські установи, про всі німецькі важливіші промислові центри, як рівно ж і фабрики, які на випадок війни відограватимуть у військовій та технічній продукції важливішу ролю.

Одначе, 1952 року розбудована майором Берґером сітка починає валитися. Одного за другим аґентів арештовують.

Це все сталося тому, що американська протирозвідча служба (СіАйСі) від самого початку контакту Роберта з Альойзом була докладно поінформована і кожний їхній крок був обсервований. Про це все дбав чоловік, який називався Гаррі Бравн. Бравн — лейтенант кавалерії німецької армії, сидів у полоні у Байройті та після звільнення там залишився. Випадково ще в 1949 році він познайомився з шваґром Альойза. Шваґер Альойза був у Чехії комісаром електростанції. 1947 року втік з Чехії (присланий чеською розв. службою), але має зв'язки з Чехією. На прожиття він тут собі заробляє чорним ґандлем з Чехо-Словаччиною. По деякому часі знайомства шваґер оповідає Бравнові про свого шваґра Альойза, який має добрі контакти з чеською розвідкою та обіцяє при оказії познайомити Бравна з Альойзом. Бравн погоджується, але зголошує це американській протирозвідувальній службі (СіАйСі). Він отримує там доручення нав'язати дальші контакти та все своєчасно звітувати. Починається гра розвідувальної служби Чехії з протирозвідувальною службою американської армії. Єдне тільки, що та друга про все поінформована, натомість Берґер з доброю вірою у своїх аґентів розбудовує сітку далі.

По певному часі шваґер знайомить Бравна з Альойзом. Після деяких коротких розмов Бравн з Альойзом сідають у кур'єрський поїзд на Прагу. Біля границі висідають, біля Мюльбаху переходять чеський кордон, зустрічаються по другій стороні з майором «Віллі». Слово «Віллі» чеським прикордонникам являється магічним словом. Людей, які згадують це слово, вони шанують більше від своїх керівників. І коли ці двоє перейшли кордон, зголосилися в першого пограничника, якого зустріли, згадавши слово «Віллі», відразу були відпроваджені до будинку варти. В бічній кімнатці вони одержали все щодо прохарчування, цигарок, різних напоїв. Того всього, що їм там наставлено, вони не могли б одержати в звичайному байройтському ресторані.

Після кількох годин чекання приїздить чорна лімузина марки «Татра», номер ЗКФ — 748. В ній відомий майор Віллі Берґер. Обох забирає таки знову до Еґеру, приміщує в готелі Нойберґер. В короткій розмові з Бравном головним чином розпитує його про мотиви співпраці. Бравн нарікає на все, що є американське та взагалі західньоевропейське. Підкреслює, що він вірить тільки в соціялізм, який напевно завтра побідить капіталістичну систему, і т. п., і т. п. Це все подобається майорові. Він дає Бравнові деякі доручення таки знову з ділянки відомого Ґрафенверу. З авансом 400 НМ повертається Бравн назад в Німеччину.

Після першого виконаного завдання майор так захоплюється Бравном, що вирішає ужити його для іншої праці. Слідуюче доручення одержує він — розвідати кількість продукції, кількість затруднених робітників, забезпечення сирівцями й т. п. «Куґельфішверке» у Швайнфурті. Це для Бравна не справляє жадної трудности. Він вже за кілька день мав потрібні дані.

Слідуюче завдання — в Гамбурґу зустріти в одній каварні на Репербан водного поліциста Вільгельма Г. та відібрати від нього і перевірити дані про деякі військові транспорти (матеріялів). Слідуючі завдання ведуть до Бремену, де він зустрічається з співробітницею Ільзою А., яка там ввесь час як полюбовниця американських вояків збирає відповідні інформації: їх перевірити та переслати для майора. В міжчасі він їде з Ільзою до майора. Слідуючий раз Бравн бере з собою гамбурзького водного поліциста Мансгардта. Цей раз Бравн одержує від майора завдання нав'язати контакт у Мюнстері (Вестфалія) з Ідою Ш. та Ґерґартом У., які працюють в англійських касарнях. Бравн зголошується в Ґерґарта як представник одної опозиційної газети судетських втікачів і коли бачить, що Ґерґарт страшенно захоплюється, анґажує його до співпраці та їде з ним в Чехюі до відомого майора. Там Ґерґарт дає інформацію про райнську англійську армію. Майор інформаціями захоплений. Ґерґарт одержує 1 000 НМ нагороди та слідуючі завдання. Йому призначається скринька для передавання інформацій в помешканні одного кравця. При своїх поїздках в Чехію Бравн забирає пошту в кравця та перевозить її майорові. В одному з листів є згадка про якогось Пепера. Після деякої перевірки стверджено, що Пепер дуже часто ночує в готелі в Арцберґу (недалеко чеського кордону) в товаристі Елісабети Д. Елісабета мешкає у Франкфурті та працює в американській установі. Вона є в дуже близьких відносинах з одним бувшим чеським капітаном. Підозрення, що вона чеська аґентка. Ревізія стверджує це. Знаходять багато матеріялу, який доказує, що Елісабета збирає матеріяли військового порядку з цілої околиці Франкфурту про американську армію. В Елісабети знаходять поквитовання на 150 НМ. від її товаришки Гільди К. та американську телефонічну книжку, яку для Елісабети постаралася Гільда.

В міжчасі Ґерґарт з Мюнстеру повідомляє, що він нав'язав контакт з Конрадом Г. працівником англійської секретної служби, який опрацьовує зізнання німецьких полонених, що повернулися з совєтського полону. Бравн зустрічається з Конрадом. Конрад готовий співпрацювати, одначе висловлює недовір'я до Ґерґарта. Подає пропозицію, щоб при своїй найближчій подорожі Бравн взяв із собою Ґерґарта до Чехії і щоб там його заарештували. В міжчасі Ґерґарт зник. Конрад переконаний, що Ґерґарт давно заарештований в Чехії, не припускаючи, що він (Ґерґарт) заарештований і сидить не в Чехії, а в англійській в'язниці в Верлі.

Ще багато нав'язав різних контактів та довідався Бравн всього про розбудовану сітку чеської розвідки в Німеччині, аж одного разу органи безпеки американської та англійської армії розпочали помалу, щоб не сполохати майора Віллі Берґера, арешти та ліквідацію чеської розвідчої сітки. Арештовано понад 35 осіб, людей, які довший час були обсервовані, та всі їхні інформації, які вони подавали, були реґістровані тими ж органами. В допомозі всьому став Гаррі Бравн, який сьогодні десь у Канаді старається розбудовувати своє персональне життя.

Інший випадок показує нам, якими способами шантажу користається чеська розвідка й МҐБ для вербування собі співробітників. Цей приклад мусить нам служити величезною пересторогою, бо в останній час совєтське МҐБ робить заходи подібними методами шантажувати і деяких на еміґрації перебуваючих українців.

Марія Ґ. з своїм чоловіком викинена зі всіма пере-

слідуваннями з Чехії в Зах. Німеччину. Проходить тяжкий шлях всіх подібних їй вигнанців з Судетів. По деякому часі її чоловік одержує працю в одній німецькій установі, яка тісно співпрацює з американським окупаційним військом. Родині Ґ. починає присвічувати сонце. Їх життя кращає. Одначе, Марія не має спокою, бо в Чехії залишилася її 80-річна спаралізована матір. Марія щотижня пише до матері листи. Описує в листах, як то їм тепер добре живеться, що до них дуже часто приходять у гостину американські офіцери, що її чоловік працює в такій установі, яка має з американцями тісний контакт, і т. п., і т. п.. Пізніше висилає матері й пакунки з американськими товарами. Одначе, відповіді від матері Марія не одержує. Це її найбільше турбує. Аж одного разу в початках 1952 року приходить до Марії молодий чоловік. Говорить по-німецьки з твердим східнім акцентом та з усмішкою передає Марії листа. Марія бачить, що лист писаний незграбною рукою її старенької матері. Відкриває лист і читає: «Коли Ти хочеш мені допомогти, зроби все, що Тобі скаже цей чоловік, який передасть цього листа.»

«Що я маю зробити»? — знервовано питає пані Марія. Прибулий дає докладні інструкції. Пані Марія має передати важливі документи з бюра свого чоловіка, які мають зв'язок з окупаційним військом. В іншому випадку, коли вона цього не зробить, життя матері буде загрожене. Пані Марія очікує ночі. Коли її чоловік пішов спати, вона добирається до його бюрка, бере ключ від його канцелярії, краде потрібні документи й передає невідомому. Одначе, кілька місяців пізніше американський суд засуджує її на 7 років в'язниці. Чоловіка звільняють з праці.

Про передання тих важливих документів протирозвідча служба довідалася, арештувавши бувшого капітана чеської армії, а тепер втікача Яна Янду. Ніхто інший, як Янда грозив пані Марії знищенням матері. Янда працював на відтинку таким способом вербувати співробітників для чеської розвідчої служби. Скільки ще подібних фактів сьогодні невідомі і скільки ще легкодушних людей впадуть різними способами в тенета ворожої служби?

ВХД

Від Редакції: — Підготовляємо до друку ширшу інформацію про органи советскої служби безпеки, що розпочнеться публікування від наступного числа «М. і В».

Геннадій Которович

Нові люди американської політики

(Айзенгауер: «Легший наплечник вояка, ніж кайдани раба»)

Українська еміґрація, як і еміґрації інших східно- та південно-східних европейських еміґрацій сподіваються великих змін у користь своїх поневолених російським большевизмом країн від політики президента Двайта Азенгауера. До голосу прийшли разом із президентом нові люди, що по-новому починають приступати до справи визволення світу від примари тиранії та російського імперіялізму. Хто ж такі ці люди нової американської політики?

Штаб дорадників президента

Найперше треба тут згадати про штаб особистих дорадників президента США. Коли 20 січня 1953 року Двайт Айзенгауер присягав як президент США, чекав уже на нього штаб особистих дорадників в кількості 200 осіб. Крім них в інших відділах президентської канцелярії працює ще більше тисячі урядовців. В справах міжнародної, внутрішньої та військової політики президентові дораджують крім того штабу окремих фахівців також дев'ять міністрів кабінету, цілий ряд різних експертів з ранґою міністрів, сенатори і посли, провідники політичних партій, люди з різних верств народу. Осяги політики нового президента залежні у великій мірі від здібностей та праці людей з його оточення.

Штаб особистих дорадників президента складається головно з фахівців різних ділянок життя і політики. Його звикли звати «кухонним кабінетом» і він має значний вплив на всі справи. Робота штабу в протилежність до дії офіційного дев'ятиособового міністерства уряду відбувається в великій мірі анонімно та вимагає великої об'єктивности і вміння давати безпристрастний, непартійний осуд. В штабі працюють вишколені й досвідчені фахівці, переважно молодого віку по справах мобілізації, холодної війни, соціяльного забезпечення, інфляції та дипломатії. Професори, адвокати, купці і промисловці, інженери, науковці та спеціялісти з ділянки адміністрації притягаються до консультації та проєктування. Немає проблеми, питання і справи, для якої там не було б фахівців. Від їх впливу у великій мірі залежить остаточне рішення президента.

Закордонна політика

Звичайна річ, найбільше зацікавлення викликає особа нового керівника американської зовнішньої політики, наставленої, як загально припускають, на новий курс, — Джона Фостера Даллеса. Чому його призначення відбилося таким великим гомоном обабіч залізної заслони, що ділить світ на вільний та поневолений Москвою? Свою першу велику промову про підстави американської політики, трансльовану всіма найбільшими американськими радіовузлами, Д. Ф. Даллес сказав 27 січня, себто вже на шостий день свого перебування на відповідальній посаді. Говорив він як великий реаліст, свідомий того, що не швидко можна найти рецепти на ідеальну політику і тому його промова залишила якнайкраще враження. Американська політика буде керуватися передовсім «розумним власним інтересом». Це Даллес сказав ясно і коротко. І це добре розуміють советські комуністи та їх союзники по всіх інших кра-

їнах. Комуністична партія в США являється теж частиною велетенської змови, зверненої проти вільного світу. Загроза смертельна, як ще ніколи досі в історії США. Кожен американець, який цього ще й досі не відчуває, подібний до вояка, що заснув на своїй стійці. Москва контролює сьогодні простори, на яких живе 800 мільйонів населення. Російські комуністи готовлять з цієї маси могутній ударний бльок, озброєний модерною технікою до атомової бомби включно. Таким робом США із своїми 150 мільйонами населення мають перед собою семикратно сильнішого ворога, отже якраз навпаки, як було у першій і другій світових війнах, коли по їх боці стояла коаліція з людським потенціялом, семикратно більшим від ворожого.

Кажучи на першому місці про вогнище світового неспокою в Кореї, міністер Даллес був незвичайно одвертий: большевики негайно окупували б Японію, підкреслено сказав він, коли б тільки могли заняти Корею. Якби расіянам і китайцям вдалося станути ногою в Японії та здобути її, тоді вони перемінять цю країну з її великим індустріяльним потенціялом на велетенську кузню, в якій сирівці з Азії, Манджурії та Китаю будуть перековуватися на зброю для китайських мільйонів, що під проводом Москви рушили б завойовувати світ. Недаремно Сталін хвалився, що СССР з Японією могли б створити непереможний бльок. Совєти йдуть далі. Вони простягають руку по азійські поля рижу та нафту в країнах Арабії, нацьковуючи всі народи проти американців. Це діється теж в Африці.

Роля Европи

Про ролю Европи в сучасному становищі міністер Даллес сказав докладніше в своїй радіопромові 12 лютого, повернувши із першої «блискавичної» візити на старому континенті. Европа — сказав Даллес — складається з людей, опанованих почуваннями спільноти. Одначе Европа політично роздрібнена і це доводило в минулому до воєн, які були дошкульними також і для США. Ці війни послабили Европу до того, що ні одна з її держав не могла б дати сьогодні сильного спротиву червоним арміям. Індустрійна сила Европи могла б бути для Америки дуже небезпечною, коли б ця індустрія попала під контролю ворогів Америки. Найважливішим завданням в такій ситуації є покласти край цій незгоді, яка завжди кінчається війнами. Треба збудувати кращу об'єднану Европу. Це зрештою відповідає думкам европейських політиків, бо ми американці не накидаємо їм своїх плянів, лише підтримуємо їх власні, — сказав Даллес.

Далі міністер скритикував повільність урядів Франції, Німеччини, Італії, Бельгії, Голляндії і Люксембурґу в справі ратифікації договору про створення спільної оборони від аґресії. Західні держави обіцяли в травні 1952 року створити спільну европейську армію. Але минуло багато часу, а національні міжусобиці не посунули справи вперед. Навпаки, европейські державні мужі, подивляючи матеріяльну силу Америки, не завжди вірять в духову силу американців бути провідниками світу. Даллес закликав своїх земляків не давати причин до такої оцінки европейцям. Він твердо переконаний, що Европа зрозуміє небезпеку моменту і створить сильну оборонну армію.

Як бачимо, мова Даллеса проста і переконлива. Уряд Трумена цілими роками не міг здобутися на це, щоб сказати критичне слово про Москву. Даллес заявив просто: «нашими ворогами, які хочуть нас знищити є російські комуністи». Правда, він нічого не сказав про необхідність третьої світової війни, але тим сильніше заявив, що США мусять мати сильну армію та сильних і добре озброєних союзників. Заяву Даллеса американська преса зрозуміла так, що США не будуть вести війни за визволення поневолених Москвою націй, але зріст мілітарної сили США сам собою змусить Москву рахуватися з поглядами американців. А европейські державні мужі зрозуміли слова Даллеса правильно як осторогу: коли не зумієте підпорядкувати своїх національних інтересів загальній і спільній справі оборони від аґресії, доді можете втратити фінансову та мілітарну допомогу США. Час дипльоматичного «хитрування» вже минув: або, або.

«Холодна війна»

Політика президента Айзенгауера та міністра Даллеса осуджає та відкидає війну як найбільше зло, але рівночасно відкидає компроміси за всяку ціну. Ця політика не плянує аґресії проти СССР, а не хоче допустити до того, щоб большевицька аґресія застала Америку та цілий вільний світ непідготованими до оборони. Щоб пояснити значення збройного тягару для нації, президент Айзенгауер сказав: «легший наплечник вояка, чим кайдани раба». Це лицарське гасло напевно набере епохального значення.

Особливе значення приділює новий уряд США так званій холодній війні. Америка бачить, як скоординовано веде пропаґанду Кремль. Натомість в США досі існує аж 6 «центральних» бюр, що ведуть психологічну війну, кожне на свій лад. Президент Айзенгауер цей мінус американської пропаґанди доглянув і доручив одному визначному журналістові Ц. Д. Джексонові стати його особистим дорадником по психологічній війні та опрацювати проєкт координації дії американської пропаґанди. Тепер Джексон видає журнал «Фортуне», протягом останніх 20 років він був співробітником журналів «Тайм» та «Лайф» і в часі другої світової війни вже керував відділом психологічної війни в бувшому европейському штабі ген. Айзенгауера. Також з його ініціятиви як президента Комітету Вільної Европи побудована радіостанція «Вільна Европа» в Мюнхені, яка ограничується тільки чеським, польським та мадярським відділами. Інших відділів там нема головним чином тому, що окремо існує ще один подібний комітет, який також будує свою окрему радіостанцію «Визволення» та організує КЦАБ, для народів, що входять в склад СССР. Всі ці проблеми має розв'язати покликана президентом Айзенгауером 26 січня 1953 Комісія Міжнародної Інформації, очолена Джексоном. Як вона розв'яже, покаже час.

Таємна служба

Шефом американської таємної служби президент Айзенгауер призначив молодшого брата міністра

закордонних справ Аллена Даллеса. Слабо поінформовані люди рахували це за «родинно-протекційну» політику. Так воно не є. Аллен Даллес став шефом американської розвідки та контррозвідки тільки завдяки своїм власним заслугам, як дуже здібна людина. Його дотеперішній шеф генерал Бедел Сміт, якого Айзенгауер призначив на віцеміністра зовнішніх справ, заявив, що Аллен Даллес — ідеальний шеф ЦІА при кожному уряді. Свою високу кар'єру великого спеціяліста таємної служби Аллен Даллес починав зовсім з малого бюра цієї незвичайно важливої державної галузі, в Швайцарії, за часів другої світової війни. Його завзята, систематична та послідовна праця дала колосальні результати для США в воєнному часі, а по війні протягом останніх кількох літ Аллен Даллес зреорганізував та розбудував зовсім нову розвідчу службу Америки. Ця ділянка ще донедавна була американцям зовсім чужа й мало відома. Сьогодні про таємну службу Аллена Даллеса є дуже високої думки всі акредитовані в Вашінґтоні чужі дипльомати.

В часі другої світової війни Аллен Даллес як шеф европейського бюра американського уряду таємно-стратегічної служби в швайцарському Берні добився таємного контакту з антигітлерівськими елементами в Німеччині, а особливо в німецькій армії. Він перевів з ними цілий ряд суворо засекречених переговорів. Добився капітуляції німецьких військ в верхній Італії ще до часу загальної капітуляції Німеччини. В той спосіб врятовано від безпредметного знищення північно-італійський індустрійний центр, а також знівечено плян комуністичного «спацеру» через Югославію в долину річки По. Коротко кажучи, Аллен Даллес врятував цілу Італію від комунізму для Заходу, проти чого Сталін протестував телеграмою до Рузвельта. Москва й тепер обвинувачує Аллена Даллеса за його прихильність до Німеччини. Ця прихильність являється політичним реалізмом, який наказує Америці шукати таких союзників проти большевизму, які можуть і хочуть дати реальні фактори для оборони Заходу.

ЯК НЕ ТРЕБА ПИСАТИ СПОГАДІВ

Сьогодні цілий світ є свідком судового процесу в Кракові та нової нагінки проти Католицької Церкви в комуністичній Польщі. Для нас це не новина. Інакше й не може бути в большевицькій дійсності. В Україні ми цей процес переносимо вже понад 30 літ. Там зовсім знищена комуністами церква та релігія як «дурман для народу». В сателітних нових посілостях ця боротьба атеїзму проти релігії ще послуговується іншими, не релігійними, а політично-економічними та «патріотичними» факторами.

Одначе, що для нас дуже цікаве і дивне, це те, що головним свідком проти польського духовенства на користь большевиків зробився . . . бувший амбасадор США в Варшаві п. Стантон Ґріффіс. Він недавно опублікував спогади про свою діяльність в Польщі. В цих спогадах Ґріффіс подає найточніші дані про його контакти з польським підпіллям, як він рятував Міколайчика та як він використовував свою дипломатичну валізу для пошти поміж Ватиканом і польським архиєпископом Вишинським. Закінчує звіт про свою «дипломатію» Ґріффіс тим, як він пачкував на польський чорний ринок більші суми долярів та золота для польської церкви.

Ці матеріяли направили органи МВД—МҐБ в Польщі на слід ячейок польського руху спротиву, а особливо серед духовенства. В Краківській курії переведено ревізії, які викрили «багато компромітуючого матеріялу». По цьому матеріялі тепер судять групу польських священиків. Головним свідком обвинувачення є книга п. Ґриффіса. Вона чорним по білому викриває цілий ряд таємничих подій, що торкається людей, які живуть не на Каліфорнії, а в большевицькому кацеті. Вона торкається церкви та цілого ряду національних польських організацій, з цитуванням конкретних прізвищ та їх діяльности.

Церква в Польщі під окупацією червоної Москви була б переслідувана так чи інакше. Це вже така доля всіх поневолених большевизмом націй. Причин для переслідування церкви також большевики мають мільйон. Але для чого такі люди, як п. Ґріффіс, до цього мільйона фабрикованих причин додають ще свої зовсім оригінальні і достовірні факти з «першого джерела»?! Чи вже ж погоня американців за дешевими сенсаціями та долярами може навіть таким поважним людям, як амбасадори, засліплювати настільки очі, що вони не бачать, де спорт, а де денунціяція безневинних людей, що означає їх тортури та мученицьку смерть і абсолютну компромітацію Америки в очах всіх націй за залізною завісою? Хто після таких скандалів відважиться там мати якесь діло з американцями? Цей комплекс недовір'я до всіх американців якраз і старається там за залізною заслоною всіма засобами скріплювати большевицька пропаґанда.

Книгу Ґріффіса зовсім спокійно міг би видати «госполитиздат» в Москві або советська аґентура в вільному світі.

О. Г.

З нових видань

Ця нотатка про «Штурм» була призначена для Ч. 7-го нашого журналу. З браку місця в святочне число вона не ввійшла. В міжчасі вийшло 2-ге ч. «Штурму». Тепер ми подаємо інформацію з продовженням на 2-ге число.

«ШТУРМ», Військово-політичний журнал. Ч. 1. Вересень 1952. Видає Українська Національна Ґвардія спільно з антикомуністичним об'єднанням колишніх вояків і старшин червоної армії — Леґіон ім. Симона Петлюри. Редаґує Колеґія. Ст. 16. Ціна 1.00 Д. М. Новий-Ульм, Німеччина.

Так подано на журналі. По суті, треба внести вияснення дійсного стану, а саме, що цей журнал видає ЦК УРДП, а не названі організації. УНҐ має

свої власні видання і з цим виданням не має нічого спільного. Натомість названий «петлюрівсько»-червоноармійський вінеґрет в формі якогось «леґіону» взагалі не існує. Вже сама назва аж кількох видавців журналу в такій заплутаній формі, що в ній тяжко орієнтуватися, вказує на те, що видавці цього журналу щось ховають і щось хочуть показати, бо мають нечисте сумління.

Щоб не було баламутства, пояснюємо, що цілий журнал написали 2 особи: п. І. Багряний, написав передову «Слово за тобою!», підписуючи її своїм новим військовим титулом «Ол. Батюк, полковник артилерії». Решту всіх статтей написав п. М. Мартенс, підписуючись під кожною іншим псевдом. Натомість всі комунікати та повідомлення — п. Григоренко, в партійній канцелярії так зв. Широкостепа. Називаючи себе ім. Петлюри, ця нібто нова «військова організація», не спромоглася навіть до першого ч. свого журналу на кліше Петлюри, але зате вона прикрашує журнал аж чотирма портретами таких большевицьких катів української нації як Тухачевський, Блюхер, Алксніс та Ґамарнік. Ці факти говорять самі за себе: тенденція журналу **пробольшевицька.**

Дві основні статті: Багряного та Мартенса (Майор М. Батурко, «Розгром національних кадрів РСЧА») та всі комунікати і повідомлення в основному переслідують дві мети: перша, копромітація отамана Тараса Бульби-Боровця та присвоєння для УРДП УНҐ. Друга, ґльорифікація всього того, що було і є большевицьке

В повідомленні говориться: «1. Головна Команда УНҐ, що її було обрано на II-му Конґресі УНҐ в грудні 1949 р., повністю здекомплектована. Співпрацювати з п. Т. Бульбою-Боровцем відмовилися, за винятком п. О. Гриценка, всі правні члені ГК: пп. М. Магнетеско, І. Кисіль, І. Коваль та В. Василько. Також не спіпрацює з п. Бульбою-Боровцем призначений свого часу на нач. Військово-Вишкільного Відділу М. Батурко.»

Це факт, що склад Керівних Органів УНҐ здекомплектований. Але ця декомплектація наступила в наслідок виїзду майже половини членів ГК, поза межі Німеччини. Так само є здекомплектований ЦК УРДП та керівні органи всіх інших еміґраційних організацій. Панове Магнетеско та Кисіль вийшли з УНҐ понад цілий рік перед конфліктом УНҐ — УРДП. І не тому, що вони не хотіли співпрацювати з от. Бульбою. Магнетесько і Кисіль вийшли з УНҐ через п. Коваля. Крім того п. Магнетеско намагався провести такі постанови ГК, які поставили б УНҐ в число терористичних організацій. На це не погодилася ГК і п. Магнетескові довелося опустити УНҐ. Пан Коваль постійно провадив якісь таємні інтриґи, наставляючи одних людей проти других і таким чином втратив довір'я в УНҐ. Мусів димісіонувати. УРДП його використовує проти УНҐ, але також не обдаровує його повним довір'ям, а доручила свій військовий відділ п. Мартенсові. Пан В. Василько-Григоренко був примушений вийти з ГК УНҐ, коли побачив, що його пляни «уердепізації» УНҐ і наклепницька акція проти членів УНҐ провалилися. Пан Мартенс-Батурко зовсім ніколи не був членом ГК УНҐ. Він був тільки членом редколеґії та пропонованим від п. Григоренка кандидатом на нач. військово-вишкільного відділу. Ближча обсервація цієї нової людини показала, що їй не місце в УНҐ.

В другому пункті повідомлення читаємо: «... відмова переважної більшости членів ГК співпрацювати з п. Бульбою-Боровцем означає вислів йому недовір'я і позбавлення прав команданта УНҐ». Наведені вище факти абсолютно заперечують цей пункт. Половина членів ГК в США, Англії та інших країнах обдаровують довір'ям команданта УНҐ. В Німеччині при голосуванні на всіх засіданнях також командант має більшість голосів. Тому й не пройшло виявлення того недовір'я командантові на засіданні Керівних Органів УНҐ, а в «Штурмі». Там все можливе по «директиві з центру». Але ми знаходимося в демократичному світі, а не в країні, керованій виключно «директивою з центру».

В третьому пункті сказано: «Самовільно створена п. Т. Бульбою-Боровцем «ГК УНҐ», що складається з кількох «кооптованих» ним тепер своїх прихильників із Німеччини, є самозванчою й незакнною». Це нісенітниця. Головна Команда УНҐ обрана Конґресом, а не самовільно от. Бульбою. І всі обрані члени ГК, поза п. Григоренком, в тому числі й пп. Коваль, Магнетеско та Кисіль, постійно обдаровували команданта повним довір'ям. Докооптація нових членів ГК передбачена статутом і за рівноправність голосів докооптованих голосували всі, в тому числі і п. Григоренко, скріпивши це своїми підписами протоколу засідання ГК УНҐ, на якому це питання розбиралося.

Отже як бачимо, то справа з УНҐ не виглядає ані так «трагічно» як її показує «Штурм», ані не є і не буде так легко цю організацію комусь якщо не опанувати, то перемінити з національної ґвардії в «ґвардію Ґамарніка» під покришкою святого ім. Петлюри. В тому й заключається сила УНҐ, що вона є політично грамотною організацією. Нак само не так легко буде п. Багряному підкосити своєю паперовою «артилерією» той високий авторитет нашого Команданта, що він здобув його власною кров'ю в окопі.

Тому й не диво, що великий шум ЦК УРДП про якесь безглузде «повстання» та «бунт» закінчився малим, як би сказав сам п. Багряний — **пшиком.** Повстання і бунти робляться проти держави, а не еміґраційного клюбу, що називає себе партією. В клюби люди входять і виходять. Ніхто нікого не може ніде тримати силою. А тим більше підкорювати собі насильно цілі окремі організації. З такою «демократією» клюбам поворот в Україну буде дуже ризиковний. Маємо наслідки вже сьогодні: УНҐ по конфлікті з УРДП постійно росте, а УРДП переживає велику кризу. Розлітаються цілі краєві комітети. Низові кадри добре бачать, де правда, де фальш! Хто кому яму копає, сам падає.

«Штурм», ч. 2. грудень 1952. Це ч. журналу дальше називає себе «Військово-політичним журналом Леґіону ім. Симона Петлюри та Української Національної Ґвардії», але вже УНҐ не зачіпає. Нема жадних комунікатів та повідомлень від «головної команди унґ». Журнал прикрашений тільки одним портретом генерала Юрка Тютюнника, на тлі замітки про трагедію Базару. Цю постать редакція вибрала на те, щоб очистити себе від «ґамарніцтва», але досить невдало. Ось приклад:

В ч. 1 журналу «Штурм» в статті «Розгром національних кадрів РСЧА», ґльорификується, як «національний герой» І. Є. Якір, поряд з Тухачевським, начальником ҐПУ РККА Янкелем Ґамарніком і ін-

шими, а в другому числі — герої Базару і генерал Юрко Тютюнник. Виглядає, що панове редактори «Штурму» (спеціяльно чи... через непоінформованість (??), як та баба з байки Руданського, ставлять свічки і св. Микиті і чортові. Не інакше. Бо це ж злочин: спочатку ґльорифікувати того, хто підписав наказ розстрілу 359 героїв Базару, тобто Якіра, а потім нечесно послуговуватись для своїх комунарських махінацій іменем героїв Базару і ген. Юрком Тютюнником.

Ось витяг з наказу Ч. 25783 Київської Військової Округи:

«... Озброєний напад на радянську республіку був наслідком довгої на протязі не менш 10—11-ти місяців, праці Петлюри, Тютюнника та їх однодумців...» «... відомий авантюрист Петлюра на терени радянської республіки випустив заздалегідь зорганізовані в таборах банди душогубів і грабіжників...», «... дальніша діяльність банди відповідає безідейній і хитрій петлюрівщині...» Далі йде перелічення тих, що потрапили до полону, тих, що самі себе стріляли і зривали ґранатами, а під кінець:

«Перелічених у доданім до цього списку осіб у кількості 359 чоловіка, як злісних і активних бандитів розстріляти.»

Наказ підписали: командуючий військовою округою — Якір, член реввоєнсовета — Затонський та начальник штабу — Паука.

Мабуть, немає чого панам з «Штурму» ховатись за святе ім'я Петлюри і героїв Базару, а пора показати своє правдиве обличчя, бо «невчене око (отого читача, з якого ви робите — висловлюючись журналістичною термінологією п. Багряного — дурня) загляне вам в саму душу глибоко, глибоко. Дізнаються небожата, чия на вас шкура, та й засудять». І не допоможуть вам не тільки якіри чи ґамарнікі, а й сам їх «великий наставник» з Кремлю.

Журнал починається віршем А. Малишка «Україно моя». Перед віршем редакція в замітці кінчає так: «Ми стверджуємо, що немає такої сили, що знищила б творчий геній нашого народу. Хай це запам'ятають наші вороги й наші «друзі», що хотіли б вивішати всіх Сосюр і Малишків»... З уваги на те, що тими «друзями» мають бути петлюрівці, ми відповідаємо: ніхто не збирався і не збирається вистрілювати Сосюр та Малишків. Не змішувати Малишка з чекістами! Не прикривати їх ними. Україна знає всіх своїх людей краще від «Штурму».

Далі передовою йде, як звичайно, стаття «полковника» Батюка. Цим разом він вже не підписує «полковник артилерії», бо сама стаття має суто артилерійський заголовок: «Мішень нумер». Як військовиків нас дещо разить російська термінологія самого заголовку статті. Чи вже ж нема українських слів на це? Тема статті торкається російського імперіялізму всіх кольорів, який нам треба рахувати за ворожу ціль число один.

Але закіль вдарити по тій «мішені нумер»... наш паперовий артилерист робить півстаттеву «прістрелку» таки по своїх. Хтось бачте знайшовся такий, що «взяв саму ідею створення антикомуністичного об'єднання колишніх вояків червоної армії в багнети»... Закінчує артилерист цей уступ таким солодким окликом: «хотів би я бачити колись обличчя тих, що нині підіймають крик, які вони будуть в той день, коли переконаються на власній шкірі, як то треба брати в багнети». На це ми також відповідаємо: ніхто не є проти антикомуністичного об'єднання вояків. Це виглядає так, начебто досі в нас таких об'єднань зовсім не було. Ні, вони були і є. Вояки виступають тільки проти творення тоталітарної однопартійної армії з комісарами. Що ж торкається як брати в багнети, то ми дуже радо запрошуємо пана «полковника» з теплого паперового артилерійського становища **разом з нами в майбутній окоп.**

Тенденція цього числа журналу є в напрямі здобування перебіжчиків з совєтської армії. До вояка в совєтської армії є спеціяльна стаття-заклик, вже не полковника артилерії, а просто Івана Багряного, під заголовком «Чуєш, брате мій, товаришу мій»... Цей твір дуже дивно виглядає в журналі, як пустий вистріл гарматою в хмари. Якщо це мала бути відозва, то вона повинна бути не від одної особи, а від якоїсь організації і видрукована не в журналі призначеному для еміґрації, а в летючках або спеціяльному виданні призначенному на ту сторону залізної завіси. Коли ж це мала бути стаття, то статті не пишуться в такому «універсаловому» тоні.

В обох числах помітна нечесна спекуляція ім'ям чесної людини — полк. Токаєва. Друкуються всі його листи. Це вже зловживання непоінформованістю чужинця.

В. Ц.

Найближчі прислужники головних диктаторів

(Закінчення з стор. 5)

дянських воєн самих «братніх компартій» по всіх капіталістичних країнах, а домагається аґресивної дії червоної армії як «визволительки», по стратегії випробуваній в Росії і СССР. Він не допускає до заключення мирних договорів з Японією, Німеччиною та Австрією, щоб мати юридичне виправдання на перебування совєтських армій на стартових позиціях. Коли зважити факт, що Сталін тепер служить більше як символ, ніж як дійсний диктатор і його устами більше говорить Молотов, тоді буде ясно, що справа світового миру стоїть у великій небезпеці.

Треба відмітити ще одну особливу прикмету харатеру Молотова, це його безсоромна брехливість. Він потрапить брехати з любої трибуни з найсерйознішою міною. Для характеристики брехунів в Кремлі зродилася фраза: «бреше як В'ячеслав». Офіційна пропаґанда роздула йому високий штучний авторитет, а по суті це є «державний діяч другого сорту» по словах Рикова, і «великий сидун, що доходить до думок численністю пересиджених штанів», по словах Бухаріна.

Наша відповідь

Що криється під обкладинкою з малюнком англійської Дельта Авро А 698 багрянівського «Штурму»?

Наша відповідь — відповідь ґвардійців — молодої ґенерації УНРівців — являється в першу чергу відповіддю п. Багряному і Ко.

Ваш «Штурм», п. Багряний, є большевицька пропаґанда, ворожа інтересам українського народу. Ви вихваляєте в «Штурмі» вішателів Української Національної Революції, бо ж ніхто інший, як Якір підписав наказ про розстріл 359 героїв Базару, тих самих, що по них проливає крокодилячі сльози «Штурм» ч. 2. Ніхто інший, як Петровський, Постишев, Затонський, Косіор, Чубар і інші, загнали на той світ мільйони українців, а іншим мільйонам підписали вирок висилки в концтабори за межі України на вірну смерть.

Як виходить з вашої політики, п. Багряний, ви виступаєте не за свободу українського народу, а за большевицький СССР (ваша ідея — «анти — СССР»), а ваші кадри тільки в ВКП(б) і комсомолі. Зрозуміло! Хоч ви сьогодні і прикрились національним плащиком на еміґрації, але духово ви з ними зв'язані. Це доказують ваші дії. Ви спекулюєте ім'ям Великого Симона Петлюри, називаючи його ім'ям якісь «леґіони», про які ніхто ніколи нічого не чув. Але в душі ви ненавидите Симона Петлюру, бо він до останнього дня свого життя виступав проти зрадників українського народу — хвильовістів-укапістів — і трагічно згинув від кулі їхніх панів.

В час боротьби Симона Петлюри проти большевизму в Україні його провокували й опльовували большевики так само, як ви провокуєте й опльовуєте сьогодні таких заслужених синів України, як покійний проф. Мазепа, проф. Феденко й інші.

Дайте нам відповідь, «геніяльний лідере», на яких підставах ви дорівнюєте диким, вайнбаумам і гулаям заслуженого в боротьбі проти большевизму і російського імперіялізму, відомого борця за українську незалежність п. проф. Феденка? Чи це не большевицька диверсія?

В той час як ви пропаґуєте уроєну «консолідацію» всіх українських політичних сил, з братовбивниками і вішателями українського народу включно, ви розбиваєте готову українську демократичну військово-революційну організацію УНҐ, яка стоїть на засадах Української Національної Революції. Ви розбиваєте нашу Національну Раду. В своєму «Штурмі» ви друкуєте витяг з протоколу так зв. «об'єднаного пленуму УНҐ в Англії», жо був суто партійним збіговиськом, і, будучи в той час членами вашої партії, ми також були на ньому присутніми. Більша частина присутніх не погодилася з вашими наказами, але з вашою большевицькою тактикою вас ніщо не спиняє і ви продовжуєте далі робити диверсію в українському середовищі. Ваш «об'єднаний пленум» виступає від імени всього членства УНҐ на даному терені, виносячи недовір'я командантові УНҐ от. Т. Бульбі-Боровцеві.

Тому заявляємо відверто — це 100% брехня! Яким правом ви це все робите?

Факти: місцеві Команди УНҐ в мм. Брадфорд, Бері, Лондон, Ковентрі, Нотінґам, Ворксон, Галіфакс і в інших не мають нічого спільного з вашою провокативною аґентурою. Всі вони стоять на стороні УНҐ під керівництвом Т. Бульби-Боровця.

У вашому «комунікаті» («Штурм» ч. 1) розділ «б» є характеристика для вас, п. Багряний, і вашої групи «отаманчиків». Вся ваша робота є ворожою інтересам українського народу.

Ось ваші кадри на терені В. Брітанії: п. Русин — колишній член ВКП(б), що за заслугу перед партією його післали в 1939 році у «визволену» Буковину, як довіреного слугу Кремля. Сьогодні він, по вашому наказу, збирає підписи про недовір'я до Команданта УНҐ Т. Бульби-Боровця. В м. Ковентрі його «листу» підписували випадкові люди, які не мають нічого спільного з УНҐ, напр., п. Місюренко та інші. Таким самим способом він збирав підписи по інших містах Англії; п. Дубок — про своє минуле він сам розповість, коли і яким ворогам українського народу він віддано служив — по вашому наказу проводив подібну «збірку» підписів. Йому менше везло, ніж п. Русину. В м. Брадфорд, в протест провокативного вчинку п. Дубка, всі члени вашої партії демонстративно вийшли з рядів цієї партії (подібні випадки демонстративного виходу з рядів УРДП сталися в мм. Ворксон, Бері, Ковентрі, дехто залишив навіть «лідерські» пости в Крайовому Комітеті). В м. Галіфакс п. Дубок дістав таку саму відповідь, як у м. Брадфорд; п. Бондаренко — теперішній «секретар» нещасних недобитків вашої групи. Він є фактичним керівником всієї вашої провокативної роботи на терені Англії проти заслужених патріотів-борців за волю українського народу.

Ви виступаєте від імени недострілянних. Від імени тих, що носили сплямлену кров'ю сіру шинелю. Ви виступаєте від імени всієї підсовєтської еміґрації.

Ми не даємо вам на це права! Ми є недостріляні і ті, що носили сплямлену кров'ю сіру шинелю. Ми є підсовєтська еміґрація! Під час свого перебування в лавах УРДП ми добре придивилися до своїх зверхників і побачили, що це ті, які тортурували нас протягом 25 років у в'язниці Сталіна. Ви, п. Багряний, і ваші однодумці не належите до нас. Ми вам скажемо відверто і ми є певні того: ви належите до тих, хто стріляв недострілянних, до тих, що йшли ззаду нас з автоматами і гнали нас на гарматне м'ясо в ім'я інтернаціонального комунізму. Ми питаємо вас: для чого вам так обов'язково потрібна однопартійна армія? Щоб були готові СС-и та відділи МҐБ?!

Ми застерігаємо вас, п. Багряний, і ваших поплентачів. Припинить антиукраїнську й недемократичну акцію! Ваша акція є навіть незрівняна анархістові Н. Махнові. Він все ж таки мав ідею. Яка ваша ідея? Хвильовизм? Бажання бути українським Леніним? Ви до сьогодні не хочете зрозуміти просту річ, що будована на братній крові і костях замучених хвильовими, постишевими, фріновськими, затонськими, чубарями й іншими, «Радянська Україна», попадає в чимраз важчі червоні кайдани імперіялістичної Москви. Чим ваша диктатура має бути ліпшою від їх? Пострілом в тіло Симона Петлюри Москва не вбила дух українського патріотизму, реальної загрози свого панування на Україні. Хай московські кати і їх українські прислужники пам'ятають,

що Петлюрівщини не вбити Москві так само, як безглуздими анатемами цареславних владик не вбито ідейного Мазепинства.

Наша відповідь вам, п. Багряний, щироукраїнська: Досить нам червоної чи багряної комуни! Досить нам «вождів»! Досить нам провокаторів! Геть з усякою диктатурою!

Члени КК УНҐ у В. Брітанії:
В. Бондар (підпис)
Т. Мироненко (підпис)
В. Найдьон (підпис)

СПРОСТУВАННЯ

В ч. 1 журналу «Штурм» було опубліковано про вихід з Головной Команди УНҐ пп. І. Коваля, І. Кисіля та В. Василька із-за того, що ці люди не погодилися співпрацювати з от. Т. Бульбою за його конфлікт з УРДП.

Заявляю, що я вийшов з ГК УНҐ на цілий рік раніше і нічого спільного з названими вище особами І. Коваля та В. Василько, не мав і не маю. Я вийшов з Головної Команди УНҐ із-за моїх особистих розбіжностей поглядів на оперативну діяльність УНҐ з деякими членами Головної Команди, а особливо п. І. Ковалем, а не от. Т. Бульбою.

Панове І. Коваль і В. Василько були примушені вийти з ГК УНҐ на спеціяльному організаційному засіданні за політичні міркування про організацію опозиції УРДП в**Українській Національній Ґвардії.** Натомість п. М. Батурко ніколи членом ГК УНҐ не був, а тільки деякий час виконував обов'язки члена Редколеґії журналів УНҐ.

Прошу редакцію журналу «Штурм» ніколи не торкатися моєї особи і без мого дозволу ніде не послуговуватись моїм іменем.

(—) Іван Кисіль — полковник

15. 2. 1953

КОМУНІКАТ

Дня 18. січня 1953 року в Штутґарті відбулася спільна нарада представників Української Національної Ґвардії та Білоруського Визвольного Руху. Предметом наради було об'єднання військово-революційних сил і створення спільного штабу.

Нарада виявила конечну потребу створення спільного штабу визвольно-революційних сил всіх поневолених народів Східньої Европи і Середньої Азії. Поміж білоруською і українською сторонами в цьому питанні досягнена повна згода. Нарада постановила вважати з днем 18. 1. 53 р. вище названі українську і білоруську військово-революційні організації об'єднаними під головним керівництвом отамана Т. Бульби-Боровця. Одночасно постановлено звернутися до інших поневолених народів з пропозицією долучитися до цієї акції.

Від УНҐ: Від БВР:

(—) Сот. **О. Гриценко** (—) Пполк. **Заречний**

Штутґарт, 18. 1. 1953 року

Українське демократичне вояцтво будує свій незалежний орган

Діловий відгук членів і прихильників УНҐ на заклик журналу «Меч і Воля»

Велико-Британія

Член Краєвої Команди УНҐ в Велико-Брітанії Василь Бондар вносить на пресовий фонд УНҐ свій тижневий заробіток в сумі 12 фунтів шт. Ініціятиву пана В. Бондара підтримали інші члени УНҐ вносячи також свій тижневий заробіток: І. Барчук — 5 ф. шт., І. Жовтобрюх — 5 ф. шт., Ю. Демченко — 5 ф. шт., О. Барчук — 5 ф. 7 шіл. 6 пенсів, П. Онайський — 6 ф. 5 шіл.

США

По 5 ам. долярів внесли: сотн. Ю. Лукащук, хор. М. Бояр, сотн. В. Остапенко, п. Г. Пиріг, ред. К. Варварів. 2 ам. доляри вніс п. М. Гуцул. По 1 ам. доляровi: ген.-пор. О. Загродський, майор П. Шпірук, проф. М. Вєтухів, проф. І. Паливода, поні С. Гаєвська, пані Нещадименко, полк. Б. Барвінський, полк. А. Валівський, майор О. Черкасевич, інж. І Мірошніченко, Ю. Кузьмин, інж. А. Заліско, п. Корель, М. Миськів, Ю. Філіпов, І. Кравець, Н. Подполий, М. Федоровська, А. Козор, І. Драбатий, А. Круглий, З. Якимович, інж. П. Красноніс. Листа п. Сеника — 3 ам. дол.

Німеччина

М. С. — 25 НМ, Т. Б. — 25 НМ, Г. Балін — 10 НМ, Коваленко Д. — 5 НМ.

Найсердечнішу подяку за матеріяльну підтримку нашого вояцького журналу складає всім жертводавцям

Видавництво та Редакція «Меч і Воля».

МЕЧ І ВОЛЯ
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРГАН
УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ҐВАРДІЇ
Редаґує Колеґія. Наклад 4.000
Ціна одного примірника: в Німеччині — 0,50 НМ, у Франції — 50 фр., у Бельгії — 6 фр., у Британії і Австралії — 1 шіл, 6 пенсів, у США і Канаді — 25 центів. У всіх інших країнах рівновартість 25 ам. центів.
Адреса Видавництва: „Metsch i Wolja", P. Kopernik, München-Feldmoching, Postlagernd, Germany.

Ціна 50 пф. Preis 50 Pf.

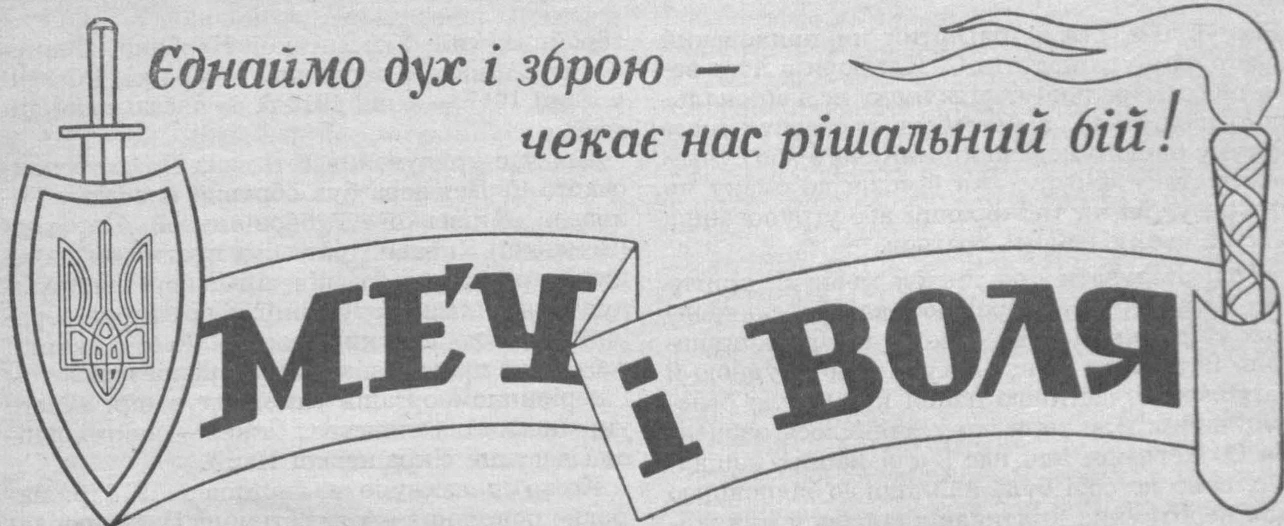

Sword and Freedom ✣ Schwert und Freiheit ✣ Glaive et Libert

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРГАН УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ҐВАРДІЇ

Ч. 9 ТРАВЕНЬ 1953

Проф. В. Дубровський

Чому ми відмічаємо День Пам'яті Симона Петлюри?

Велика всенародна пошана до С. Петлюри спричинила те, що день його смерти — 25 травня — став днем жалоби всього українського народу і відмічається тепер повсюдно церковними панахидами й громадськими академіями. Якщо в 1926 р., в році трагічної смерти С. Петлюри, «тільки невеличкі гуртки найближчих співробітників небіжчика — тут і там — відгукнулися щиро й безпосередньо на сумну подію, влаштовуючи де-не-де панахиди та сходини», а решта українського громадянства не тільки під Советами, але й на волі — за кордоном — «відхрещувалася не тільки від національної солідарности, але навіть звичайних людських почувань, забувши про ображений Шварцбартом і його надхненниками маєстат української нації, — то чимдалі, тим яскравіше відзначення пам'яті С. Петлюри набуває форм правдивого культу» (О. Ковалевський: «Між Заходом і Сходом» — «Волинь — Петлюрі» — 1936 р. ст. 4.) Так Національний Вождь, Праведник і Мученик, що поклав життя своє за свій народ, став нині безсмертним у народній пам'яті.

Тим часом, ми помічаємо знову в нашому суспільстві одверті й приховані — шептані голоси про те, що найменування «Українська Народна Республіка» є для нас тепер уже ніби не незаперечне, леґальне й святе ім'я нашої суверенної держави, наш національний здобуток; про те, що С. Петлюра не заслуговує ніби тієї насправді великої пошани, яку віддає йому українське суспільство; що він — діяч значно меншого маштабу, ніж ми собі уявляємо; що поруч з ним стоять інші славетні українські державні мужі, велич яких применшено й які мали б затулити в нашому національному пантеоні монумент С. Петлюри.

Одним словом, помічаємо в частині нашого еміґраційного суспільства, власне в його правому реакційному й тоталітарному крилі, тенденцію до ревізії дотеперішніх наших національно-державних здобутків, прагнення зректися нашого несумнівного й неспірного політичного капіталу — традицій визвольних змагань і державного чину Української Народної

Республіки, більш одвертий чи прихований намір скинути постать С. Петлюри з його величного морально-політичного всенаціонального п'єдесталу, а натомість поставити іншу фігуру нашого недавного минулого або сучасности, таку фігуру, яка більше до смаку чи інтересу тієї чи тієї фракції або угруповання, яке на цьому зволить гратися.

Годі згадувати про так би мовити «критику» зліва, тобто — брехню і лайку оскаженілих наймитів Москви — комуністів і комуноїдів. Встрявати в полеміку з цією блудною й загубленою частиною нашої нації було б недоцільним. Але те, в чому виявилося значення С. Петлюри для нас і для наших нащадків, само по собі буде найліпшою відповіддю для нерозумних критиканів справа й для жалюгідних хуліганів зліва.

Насамперед — про державні прерогативи С. Петлюри. Він не був ні монархістичним «самодержцем» — паном над Українською Нацією, ні диктатором-терористом, узурпатором влади над своїм народом, ні тоталітарним «непогрішним» вождем-самодуром, якого звеличували б його холопи-підлабузники. Ні, він був правно й повноважно обраним волею свого народу його представником і зверхником у певний історичний момент.

На 1-му Українському Військовому З'їзді, в травні 1917 р. в Києві, С. Петлюру було обрано Головою Українського Генерального Військового Комітету. Він став таким чином репрезентантом 993.000 українських вояків, об'єднаних тоді військовими комітетатми знизу догори, від ротних комітетів до Київського центру. Це не була яканебудь партикулярна партійна організація, а це була всенаціональна, найчисленніша, вайважливіша тоді всеукраїнська організація. То була найвища національна сила — озброєні мужі Української Нації, носії її імперіюму.

На 2-му Українському Військовому З'їзді в Києві, в червні 1917 року, на якому репрезентовані вже 1.600.000 українських вояків своїми 2.308 делеґатами (правно і вільно обраними), — С. Петлюру було висунуто на Генерального Військового Секретаря, тобто Військового Міністра Української Центральної Ради; він був стверджений останньою на цьому становищі, а, після договору її з Російським Тимчасовим Урядом, він і останнім був визнаний у своїх повноваженнях, тобто він був леґально визнаним військовим міністром автономного тоді Уряду України.

Після III-го Універсалу, коли було проголошено 20. XI. 1917 р. Українську Народну Республіку, С. Петлюра вів далі свою працю Військового Міністра вже незалежного Уряду України, Уряду, обраного Українською Центральною Радою, неспірним парляментом українського народу в усій його цілості. Тому С. Петлюра керував военними операціями збройних сил Української Народної Республіки в її війні з аґресором — урядом РСФСР у кінці 1917 — січні 1918 р. — аж до своєї димісії.

Під час урядування гетьмана П. Скоропадського С. Петлюра був обраний спочатку Головою Київської Губерніяльної Народної (Земської) Управи, тобто був правно визначеним керівником органів сільського самоврядування Київської губернії, а потім був обраний Головою Всеукраїнського Союзу Земств, тобто, був правно визначеним репрезентантом і керівником органів самоврядування всього українського селянства, отже — найголовнішої частини Української Нації.

Коли спалахнуло в листопаді 1918 р. народне повстання проти гетьмана П. Скоропадського, Український Національний Союз, що був бльоком усіх тодішніх українських демократичних партій, обрав С. Петлюру членом Директорії Української Народної Республіки з функціями Головного Отамана збройних сил Української Народної Республіки. Трудовий Конґрес у Києві, 28 січня 1919 р., ствердив вільним голосуванням ці повноваження Директорії УНР і С. Петлюри в її складі. З цими повноваженнями С. Петлюра провадив два роки війну Української Народної Республіки з РСФСР з тим, що після відмови В. Винниченка від посади Голови Директорії ці повноваження було покладено на С. Петлюру (3 лютого 1919 р.). У зв'язку ж з виїздом за кордон у державних справах членів Директорії Ф. Швеця й А. Макаренка постановою Директорії з 15. XI. 1919 р. було передано всі права останньої Голові її й Головному Отаманові С. Петлюрі.

З цими повновластями Голови Директорії УНР та Головного Отамана Військ УНР С. Петлюра й покінчив своє земне життя, ніколи не зрікшися й не склавши своїх повноважень від Української Нації.

Ці факти дають повну підставу твердити, що ніхто з українських національних політичних діячів XX століття не мав більших і леґальніших повноважень від нашого народу на його державну репрезентацію й керівництво, ніж С. Петлюра.

Національно-громадські заслуги С. Петлюри були різноманітні і виявилися на протязі чверти століття в декількох напрямах діяльности.

У ділянці політичного усвідомлення й політичної організації нашого народу С. Петлюра відзначився як один з найвидатніших українських політичних діячів першої чверти XX століття. Це була дуже тяжка справа, на світанку нашого національно-визвольного руху, в умовах урядових заборон і переслідувань, при несвідомості й байдужості більшости населення, — розпочинати громадсько-політичну акцію з метою визволення України. С. Петлюра віддався цьому ділу. 1901—1902 рр. він

— член Революційної Української Партії в Полтаві. 1902—1904 рр. він — член Чорноморської Вільної Громади на Кубані. 1904 рр. — заарештований царським урядом. 1904—1905 рр. він перебував на еміґрації у Львові, де займався громадсько-політичною діяльністю. Грудень 1904 р. він учасник з'їзду РУП у Львові й реорганізатор РУП у національному українському напрямі. Грудень 1905 р. — учасник з'їзду РУП у Києві й фундатор УС ДРП. Січень 1906 р. — учасник II-го з'їзду УСДРП Галичини, як представник ЦК УСД РП. 1906 р. — реорганізатор української соціял-демократії в Петербурзі. З липня 1906 р. — керівник УСДРП в Києві. 1909—1912 рр. — працює серед українського громадянства в Петербурзі, при чому відзначається блискучою доповіддю на Шевченківському святі 1911 р. В 1912—1914 рр. працює серед українського громадянства в Москві й редаґує журнал «Украинская Жизнь». 1914—1917 рр. — допоміжно-харитативна праця на фронті світової війни. 1917 р. — він ідейний керівник I, II і III Українських Військових З'їздів, ініціятор і надхненник організації української армії. 1918 р. — ідейний керівник та організатор леґальних органів самоврядування українського селянства; потім — військово-політичний керівник національного повстання проти гетьмана П. Скоропадського. 1919—1920 рр. він — державно-політичний керівник війни Української Народної Республіки проти РСФСР. 1920—1926 рр. — державно-політичний репрезентант Української Нації як Голова Української Народної Республіки в еміґрації та ідейний керівник української республіканської еміґрації.

З цього переліку фактів бачимо, що С. Петлюра був активним політичним організатором українського народу на світанку його змагань за національну самостійність і політичним керівником його в роки війни за державну незалежність Української Народної Республіки. На всіх етапах свого життя й чину С. Петлюра завжди був вірним ідеям народоправства, демократії. Він походив з простої козацько-міщанської родини м. Полтави. В його особі ми бачимо найліпший доказ того, наскільки талановита й творча Українська Нація, сини якої з широких мас простого народу, при умові одержання звичайної освіти, стають здібні досягти вершин політичних подій XX століття, керувати цими подіями й закладати тим підвалини нашого щасливого майбутнього.

Ми не можемо забути заслуг С. Петлюри в ділянці державного адміністрування, тобто ми маємо на увазі не тільки його творчу діяльність як Голови Українського Військового Комітету, Генерального Секретаря, а потім Міністра Української Центральної Ради у військових справах, Голови Всеукраїнського Союзу Земств, члена й Голови Директорії Української Народної Республіки та Головного Отамана її військ, але також його видатну ініціятиву в різних ділянках організації українського національного життя.

Він був одним із перших благовісників ідеї відродження Української Автокефальної Православної Церкви в ділі епохальної ухвали закону про це 1. 1. 1919 р. і він же заприсягся 31 серпня 1919 р. на майдані Св. Софії у Києві, спільно з протоєреєм Василем Липківським, служити Богові через службу народові

Він був одним із ініціяторів справедливого вирішення питання про національні меншості в Україні в спосіб надання їм національно-персональної автономії, залучення їх до участи в вищих урядових та адміністративних органах Української Народної Распубліки (закон про охорону національних меншостей 9. 1. 1918 р.).

Він був одним із оформлювачів української міжнародної політики, для чого досить згадати: його утримання від Берестейського мирного договору, спроби встановити дипломатичні взаємини з державами Антанти під час Версальської конференції й пізніше, схвалення спрямовань Варшавського з Польщею договору проти Москви й воєнної конвенції з Польщею 21. 4. 1920 р.

Він був першим, хто звернув уваґу на величезну вагу сільського самоврядування й започаткував перебудову його в інтересах української нації.

Сфера його зацікавлень і дії на еміґрації дивовижна своєю багатобічністю й найліпше характеризує його організаторсько-адміністративний хист: тут і теоретично-ідейне опрацювання питань українського національно-державного руху, проблем впливу на европейську громадську думку; тут і складання плянів в різних ділянках державного будівництва України; тут і дбання про збереження й вдосконалення державного апарату Української Народної Республіки в еміґрації, особливо ж військових кадрів; тут і опіка над освітою української еміґраційної молоді; тут і клопоти щодо розвитку вільної української науки та мистецтва й т. ін.

Ця вся різноманітна творча дія С. Петлюри залишається нестертою не тільки в пам'яті його сучасників, а — що найголовніше — живе наслідками його діл і думок і в наші дні.

Ми зобов'язані також відмітити військові, бойові заслуги С. Петлюри. В листопаді 1917 р. С. Петлюра придушив першу спробу большевицького повстання в Києві і тим закріпив владу в столиці України в руках Української Центральної Ради.

Коли, після ультиматуму 17 грудня 1917 р., РСФСР напала на Українську Народну Республіку, С. Петлюра розпочав збройний захист

України від наступу большевиків, організувавши в Харкові Кіш Слобідської України та стримуючи цим Кошем просування большевиків у напрямі Києва.

Коли в січні 1918 р. большевицька п'ята колона розпочала в Києві збройне повстання проти Уряду Української Народної Республіки, — С. Петлюра рішучою атакою українських військ зліквідував це повстання т. зв. «Арсеналу», проявивши при тім видатний особистий героїзм.

Блискуче й у навальному темпі проведене збройне народне повстання проти гетьмана П. Скоропадського своїм успіхом зобов'язане теж значною мірою тому, що С. Петлюра командував тоді збройними силами Директорії Української Народної Республіки.

Блискучі мілітарні епізоди війни Української Народної Республіки з РСФСР в 1919—1920 рр., зокрема Проскурівська операція в червні 1919 р., переможний похід літа 1919 р. на Київ (взято 31. 8. 1919 р.), другий похід на Київ повесні 1920 р. (взято 7. 5. 1920 р.) — так само пов'язані з іменем С. Петлюри як українського полководця й безпосереднього учасника боїв.

Вся ця всебічна патріотична діяльність, виявлена С. Петлюрою особливо за останні 9 років його життя, поклала наріжний камінь у діло відновлення й розбудови третьої української державности, пофундованої в XX ст.

Якщо б не було С. Петлюри з його збройним, політичним та адміністративним чином, то напевно наша національна революція 1917 і наступних років увійшла б в історію значно блідішим епізодом і не було б того, що ми маємо тепер — всупереч усім нашим ворогам — а саме, що українська нація за чверть століття — тільки за 25 років! — стала з раніше не визнаного ніким і взагалі малознаного етнографічного об'єкта, погною інших «панівних» націй, — загально визнаним суб'єктом світового концерту націй, леґальним претендентом на місце в колі Об'єднаних Націй Світу, а українське питання стало однією з найповажніших проблем европейської й світової історії нашого часу.

Якщо б С. Петлюра жив ще в наші дні, — а це цілком було б можливим, бо він мав би сьогодні тільки 74 роки (народився 1. V. 1879 р.), то ми можемо аж ніяк не сумніватися, що події в Україні перед другою світовою війною, під час її і після неї могли б набути зовсім іншого й далеко позитивнішого для нас спрямовання. Несумнівно, що державний центр Української Народної Республіки на еміґрації діяв би активніше й свідоміше. Несумнівно, що керівництво загально визнаного, неспірно улюбленого, авторитетного й такого обдарованого й морально чесного провідника української нації, яким був С. Петлюра, — найскорше й налегше організувало б нашу націю і не було б того безпорадного безголов'я, прострації, боягузства, неморального авантурництва й хрунівства, яке ми часто спостерігали в русі подій, особливо останнього десятиліття.

Хто знає настрої українського селянства й інтеліґенції в 1941 р., в момент утечі большевиків з України, хто знає, як наші люди чекали з напруженням, хто ж, нарешті, з українських політичних діячів прийде визволяти й очолювати свій нарід, — хто все це знав і ще не забув, той ясно собі уявляє, що могла б зробити тоді в Україні фігура С. Петлюри, з його державницьким розумом, патріотичним чуттям, діловою енерґією.

На жаль, дива не сталося: С. Петлюра не міг уже воскреснути тілесно. З нами залишилися жити тільки його ідеї й заповіти. Щоб їх краще знати, усвідомити й застосувати до нашої теперішньої дійсности, — нам треба мати в своєму розпорядженні з б і р к у т в о р і в нашого Великого Небіжчика. Це — завдання нашого покоління: зібрати, упорядкувати й видати не тільки його політичні статті й промови, але й державно-правні документи, написані або зредаґовані ним, його громадське листування, навіть праці літературно-критичного характеру. Ми не можемо жити й діяти без знання його думок, порад і передбачень.

Нарешті мусимо висвітлити ще одне питання, яке можуть деякі кола поставити: чи не є таке підкреслювання видатної ролі С. Петлюри, як Національного Героя і Вождя, перебільшенням, пересадою в бік культу героїв та іґнорування співдії всіх творчих сил і осіб нашої нації в роки життя С. Петлюри? На це ми відповімо: ми жадною мірою не мусимо й не можемо забувати й інших наших державних мужів, співпрацівників С. Петлюри, які закладали фундамент нашої нової державности. Досить було б згадати імена таких небіжчиків, як полковник Є. Коновалець, який першим підтримав із своїм полком С. Петлюру під час народного повстання проти гетьмана П. Скоропадського; Василя й Юрка Тютюнників; генералів: Омеляновиче-Павленка, Всеволода Петрова, Сінклера, Грекова, Юнакова, Натієва та ін.

Всі ці славетні небіжчики ввішли вже в Пантеон нашої нації вкупі з С. Петлюрою. Кожен з них посідає своє, належне йому за височиною його надхнення й активністю його чину, місце. І коли над ними всіма височить велична постать С. Петлюри, то в тому є їхня доля праці, заслуги й участь, бо, підносячи авторитет Репрезентанта Української Нації, народного обранця, вони тим самим звеличували свою націю й самих себе разом з нею.

Тільки в народоправному, демократичному суспільстві можливе таке співвідношення, ко-

ли зверхній провідник нації не стає диктатором, «непомильним» вождем, гнобителем і катом нації, а залишається вірним братом кожної людини з свого народу й лицарем-товаришем своїх бойових товаришів.

Тільки в народоправному, демократичному суспільстві можливе таке співвідношення, коли рядові старшини, козаки й службовці не стають безгласними, сліпими холопами, рабами свого «вождя», монарха-диктатора, а залишаються рівноправними й вірними його співборцями й товаришами його праці, успіхів, недолі й слави.

Так старий запорізький вільнолюбний дух козака, відданого своїй вірі, своєму народові, своєму братерському товариству, — знову спалахнув у величні дні 1917 і наступних років у яскравій постаті Національного Героя С. Петлюри, слуги свого народу й мученика за його правду, і силу, і волю.

Згадуючи тепер його світлу пам'ять, ми, спадкоємці діла С. Петлюри, повинні брати приклад з нього й іти далі тими шляхами, що їх він уже накреслив усім своїм життям. Ми не повинні збочувати з цього народолюбного й народоправного шляху ні до вождівського, нацистичного, ні до большевицького, комуністично-диктаторського перекручення.

Хай буде вічною слава й пам'ять С. Петлюри та його вірних однодумців і співпрацівників!

Отаман Тарас Бульба-Боровець

Україна і Росія

У нашому перегляді проблеми сусідства України ми дійшли до Кавказу (див. попереднє число нашого журналу).

На північ від Кавказу сусідують з Україною дружні нам козацькі землі. Далі на схід і північ проходять простори, з яких уже починаються території, суцільно-замешкалі тюркськими народами: казахами, киргизами, туркменами, народами Ідель-Уралу тощо. З автохтонним населенням цих просторів Україна має менш-більш такі самі взаємини, що й з анатолійськими турками. З деякими з них Україна — приблизно до XIV століття — мала навіть воєнні конфлікти. Сьогодні причини до таких конфліктів виключені. Ці простори, так само, як і Україну, шляхом завойовницького насильства та політичного обману, включено в склад російської великодержави, а їх — колись суверенне — населення зроблено «народами Росії».

Усі ці нації не хочуть бути «народами Росії». Вже понад 300 років ведуть вони завзяту боротьбу за відновлення своєї національно-державної незалежності. Тим самим вони автоматично стають природними союзниками України, бо Україна так само бореться за свою державну суверенність. Нашим же спільним ворогом є Росія, яка однаково поневолює всі «свої» народи. Тим то цей відтинок поміж Кавказом та Росією ми вважаємо за так би мовити забезпечений. З цими бо нашими природними союзниками в нас нав'язано найдружніші взаємини. Ми ще не знаємо, як ця територія буде переорганізована політично, але наведені факти дають нам підставу до реального оптимізму.

Та перейдімо до українсько-російської проблеми.

✶

Історія людства знає багато прикладів, коли васальні нації перетворювались на народи, які здобували владу й панування над своєю колишньою метрополією. Так, власне, трапилося й з Україною та Росією.

Зі свого боку, консолідація націй і держав, консолідація великих імперіяльних просторів відбувалася в різні часи при щоразу відмінних умовах, особливих для кожного випадку, проте тут можна встановити виразну загальну закономірність. Наприклад, у певні історичні епохи досить було сюзеренові однієї держави одружитися з донькою володаря другої і дістати за нею, як «придане», щедрий посаг у вигляді земель і людей, або, навпаки, дати тестеві багате «віно» в тому ж роді, — як поставала нова, спершу кількісно, а потім і якісно, державна одиниця. І завжди — понад головами тих, хто творили справжній і дійсний зміст цього новотвору, тобто, коротше кажучи — завжди проти волі народу. Зросталися, родичавшися, лише династії, племена ж і народи, силоміць при цьому получувані в нове механічне поєднання, залишалися й надалі при своїх звичаях, при своєму побуті, інколи — внутрішньо, якщо їх при тому навертали до нової віри, — при своїй старій вірі, а вже безумовно в усіх випадках — при своїй своєрідній і неповторній національній ментальності.

Історія взаємин України з Росією і, зокрема, історія самої України з її найдавніших часів служить яскравим прикладом оцих трагічних міжнаціонально-імперських конфліктів. Розкрити їх зерно, їхню, так би мовити, «трагічну провину» ми постараємося тепер дещо докладніше.

ІСТОРИЧНІ ФАКТИ УКРАЇНИ

Десь між VI і VII віками по Христі створилася навколо оси Новгород-Київ велетенська як на ті часи імперія Рюриковичів. Напочатку, скільки твердить леґенда, мозком її, державним осереддям був Великий Новгород, проте з бігом часу центр ваги молодої держави переносився на південь, на розкіш-

ні й благодайні береги Дніпрові — до Києва. Творцями держави, її будівниками й поширювачами стали фактично споріднені між собою племена, які походили безпосередньо від найдавніших мешканців цих земель, мешканців з високорозвиненою осідлою культурою, і які своєю чергою є безпосередніми нашими прадідами. Що це так, доводять не тільки численні дані археології, що останніми часами посунулася далеко вперед у вивченні полишеного в наших землях з найдавніших часів, але й увесь наш тривалий національний уклад, сталість і незмінність у віках нашої національної психики. Періодичні переходи через українські землі різноманітних кочових орд, випадкові шлюби з поляками, турками — от хоч би як у відомій народній думі про Марусю Богуславку, — а пізніше з росіянами та іншими, нічого не змінили в нашій національній ментальности в цілому. Щождо так званої «варязької проблеми», тобто можливої участи норманських воєнізованих шукачів пригод поруч із природною київською елітою у творенні держави під назвою «Русь», то ми цю проблему тут свідомо полишаємо саме з огляду на її проблематичність. Говоритимемо тут лише про речі незаперечні. Бо не викликає жадного сумніву, що вже в XI—XII сторіччях, згідно з цілковито точними історичними джерелами, русько-українська еліта являла собою кость від кости і плоть від плоті свого народу — місцевого слов'янсько-українського населення.

Проте, Русь, як і всі імперії всіх часів, творилася шляхом насильства, шляхом підбою сусідніх народів і племен. Наслідком цього підбою поставала сконсолідована й єдина зовні руська нація, об'єднана, — але знов таки лише зовні, — єдиною книжною та богослужбовою мовою, культивованою з більш-менш спільних між собою народних говірок південних слов'ян. І саме цей факт, що слов'янська мова залишалася чужою численним підбитим на півночі й на сході народам, що розмовляли власними, цілком відмінними мовами, а також і те, що навіть запроваджене в 988 році на Русі від київського князя Володимира Великого християнство доводилося в певних «районах» імперії запроваджувати не інакше як тільки вогнем і мечем, — доводить, яким штучним витвором була сама імперія.

Рано або пізно «трагічна провина» повинна була призвести до трагічних наслідків. Так і сталося.

Причину занепаду Руси звичайно схильні бачити лише в сварах між собою численних князів з дому Рюриковичів, що й призвело, мовляв, до того, що Київська Русь упала жертвою сильніших на той час зовнішніх противників в особі завойовників з монгольсько-тюркського світу. Ми ж вважаєм вирішною причиною цієї трагічної події не оті князівські міжусобиці і не напади кочовників, а якраз те, що ми старалися вияснити вище: внутрішню неорганічність імперії, яка виявилася в відосередній боротьбі насильно сконсолідованих неоднородних племен та народів. Вдесяте, вдвадцяте повторилася фінальна історія громіздких колосів, вавилонських веж, «многоязичних» творив з різноманітних культурно-етнічних сил. Так свого часу, між іншим, упала й Римська Імперія, повалена ворогом, що був і значно менш культурним, і значно менш сильним, коли йдеться спеціяльно про фізічну силу.

Як і кожні нащадки імперіяльних націй, ми також не можемо, з одного боку, не пишатися славними ділами нашого давноминулого, насамперед величезними осягами в царині культури. Було б лицемірством заперечувати цю самозрозумілу гордість у кожному з нас, хто розважають над цими питаннями та шукають можливих розв'язань проблем майбутнього на основі вивчання проблем минулого. Не бракує в нас, звичайно, й таких, хто це почуття гордости доводять до крайности, хто хотіли б відновити панування Києва над усіма просторами колишньої Київської Руси. Ми підкреслюємо це навмисне для того, щоб довести, як шкідливо б було — насамперед для нас, сьогоднішніх українців, — якби ми намагалися повернути колесо історії назад.

Шкідливо було б намагатись, та ще шкідливіше було б, якби нам щось подібне на певний час удалося здійснити. Це було б рівнозначне тому, якби сучасні єгиптяни повернулися до доби фараонів, сучасні греки — до величі візантійсього Царгороду, турки — до потуги Високої Порти, а італійці — до слави Цезаря. Властиво, якраз останнього на короткий час пощастило досягти Муссоліні, і всі ми знаємо, чим це закінчилося. Цезаря бодай чесно забито ножами в груди, але труп його все таки не вішано за ноги.

На цілому чорноморсько-балтійському просторі, що колись був під владою Великого Київського Князя, протягом століть зформувався цілий ряд окремих націй, які мають власні історичні традиції та політично-соціяльні аспірації. Україна повинна їх шанувати. Відмовившися волею долі від імперіяльних аспірацій, зрезиґнувавши навіть з колишньої своєї політичної назви «Русь», Україна пішла відтоді нормальним для кожної самоусвідомленої нації шляхом: шляхом аспірацій чисто національних. Приймаючи нову політичну назву «Україна», вона фактично започаткувала нову добу своєї історії.

Історія, проте, не знає політичної порожнечі. Коли зникла на сході Европи Київська Русь, на її місці з'явилися різні інші, менші та більші політичні потуги. Шляхом багатовікової боротьби за спадщину Київської Руси ці нові потуги розшарпали та поділили між собою не тільки колишню руську великодержаву, а й навіть саму українську етнографічну територію. Київська Русь була здеконсолідована. За її рахунок консолідувалися та дальше воювали поміж собою різні держави: Угорщина, Литва, Польща, Московщина тощо. Найдовше тривалий поділ цієї нової консолідації дав Віденський конґрес 1815 р., де Україну, здавалось, остаточно, поділено було між Росією та Австро-Угорщиною. Та перша світова війна і цей поділ порушила. Україна 1917 року знов стала суверенною державою.

«Версай» і «Риґа» знов поділили Україну поміж Росією, Польщею, Чехо-Словаччиною та Румунією. Друга світова війна знов цей поділ порушила. Ціла Україна силою «Ялти» та «Потсдаму» опинилася в руках Росії.

Увесь час і за всіх умов Україна веде боротьбу за свою суверенність і за свою неподільність як нації.

Але якщо сучасні нащадки колишніх імперських націй, включно з австрійцями, пройшли нормальним шляхом до кінця і зберегли свою національну цілість, то на долю України випала якась особлива покута за давній імперський «гріх». Нормальний шлях українців до остаточного національного самовизначення раз-у-раз переривають події, обставини, інші нації та поодинокі сильні світу сього люди.

На нашу думку, існує ще одна можливість заповнити порожнечу, що про неї говорено вище: порожнечу між могутньою певний час імперією та тиском на неї ззовні, коли вона вже перебуває в стані розпаду. Ми маємо на увазі ідею федерації. Про це ми скажемо нижче, у висновках цього нашого розгляду, тут же лише нагадаємо приклад однієї з небагатьох імперій, якій пощастило проіснувати либонь найдовше, — саме через те, що в певні періоди свого багатого на події існування вона була не імперією, а, посуті, **федерацією,** тобто — союзом рівних з рівними. Йдеться про так звану «Священну Римську Імперію Німецької Нації». Ще в зародку своєму, в каролінґському первообразі вона знайшла вихід із протиріч у добровільному поділі за **чисто національним принципом:** Верденським договором 843 року створено три окремі держави, які пізніше розвинулись у Францію, Італію та Німеччину. В чисто німецькому варіянті Гогенштавфенів імператор лишився так само **першим серед рівних** — тобто рівних між собою сюзеренів окремих німецькомовних племен. Ця засада зобов'язувала довгий час ще й Габсбурґів, і лише коли створено Австро-Угорщину, «клаптяну імперію» клясичного типу, вона швидким темпом пішла до занепаду, бо не могла стравити надмірної кількости прийнятих у себе чужородних тіл, які не менш швидким темпом доходили в череві імперії повного національного самоусвідомлення.

Якби на місце занепадаючої Київської Руси було створено щось на зразок рівноправного, паритетного об'єднання споріднених між собою кревно й духом, або й просто заприязнених, пошанних одне до одного народів, — скажімо українців, білорусів, народів республік Новгороду й Пскова, різних предків сучасних козаків тощо, — то ця середньовічна вільна федерація витримала б не тільки натиск Батиєвих орд, але й наїзд із півночі народу, що саме тоді з'являвся на східньоевропейському просторі з таємничих надр історії. Це була Москва, яка спершу промишляла просто звичайним розбоєм супроти слабших чи слабнучих сусідів, але в мозку якої з бігом часу визріла ідея особливої її, мовляв, місії у створенні нової імперії на Сході.

Пригляньмося ближче до цієї особливої місії.

ІСТОРИЧНІ ФАКТИ РОСІЇ

До XII сторіччя християнської ери всі пізніше об'єднані в російський народ північні племена входили в склад Київської Руси як васальне князівство Суздальське. Сама Москва як місто просто ще не існувала, а була «Москвою» в дослівному змісті цього слова (в одному з угрофінських діялектів «москва» означає: «брудна вода»), якоюсь оселею в густолисистій місцевості, де року 1147 Юрій Долгорукий, син Великого Князя Володимира Мономаха, звів перше городище. Народ, що формувався там як певна етнічна цілість, духом своїм був цілковито чужий південним будівникам первісної руської імперії. Прийнявши християнську культуру з Києва, москвини лишились їй чужі. Характеристично, що з бігом часу у москвинів, теперішніх росіян, на ґрунті християнства розвинулось принаймі два явища, що сполучались у них якимсь дивним робом: з одного боку цілковито прагматичне ставлення до Бога, з другого — розкольницька гістерична екстаза. В обох випадках — нічого спільного з нашим гармонійним, наскрізь етичним християнством.

Уже на першому історично засвідченому факті зударення московської духовости з українською — здобуття й звіряче руйнування Києва суздальським князем Андреєм Боголюбським р. 1169 — яскраво знати, яка глибока прірва лежить між цими двома духовостями. Справа тут не в якихось спеціяльних рисах «монголізму» й «динаризму», як то часто люблять твердити наші расологи, навіть не в гаданому нахилі московської ментальности до руїнництва. Справа просто в тому, що тут дійсно зіткнулися дві ментальності, наскрізь чужі одна одній, з яких одна довгий час перебувала в стані підкорення в штучному імперіяльному творі, а тепер ось, із занепадом імперії, вирвалась, нарешті, на волю. Сам факт належности Андрея Боголюбського до дому Рюриковичів нічого тут не відмінює: в даному разі він виступав як речник, свого роду «голос народу», для якого таке поняття, як «стольний град златоверьх» або «мати градовом руським» — були порожнім звуком.

Ця нова мілітарно-політична сила перетворилася поступово в Московське князівство. Саме в його зростанні рушійною силою стало те, що звичайно зветься московським православ'ям, тобто одна з вище окреслених рис неорганічно сприйнятого москвинами та спотвореного християнізму: російський релігійний прагматизм. Православ'я стало головним чинником нового державобудівництва, тобто річчю наскрізь політичною. Проголосивши себе захисником християн, московський князь (уже з титулом «великий»!) перебрав спадщину здобутого турками р. 1453 Царгороду, символом чого стало його одруження з візантійською царівною. За Івана Грозного Московське князівство перейменовується вже на «царство», а за Петра I — йому офіційно надано візантійської назви Київського князівства: Росія.

Цим актом, доконаним, до речі, володарем уже з зовсім іншої династії — не Рюриковичівської, — силоміць узаконено переємство від старої Київської Руси і силоміць додано її історію — як, мовляв, передісторію — до офіційної історії нової імперії, яка відтоді розпочалася.

По першій світовій війні російське царство, сконсолідувавши в собі одну шосту частину земної кулі, перейменувалося на СССР. Міць цієї імперії в її оновленому по революції вигляді полягає саме в тому, що ззовні вона має вигляд державного твору, побудованого на федеративних засадах. Але при рівних правах окремих «республік» російська нація зберегла за собою виразно провідне становище, — при чому під «російською нацією» ми розуміємо не

тільки конче москвинів з походження, але й усіх тих, хто стоять на засаді «единої неподільної Росії» і проводять цю засаду в життя.

По другій світовій війні СССР, керований «передовою нацією», за допомогою «задових» західніх альянтів, приконсолідував до себе решту Східньої Европи, половину Центральної Европи і половину Азії. У третій світовій війні «передова нація» має намір приєднати до себе решту земної кулі.

Це є єдина концепція, яка подавалася назовні в різний час під різними гаслами, але переслідувала завжди одну мету: світове панування. Її носіями в послідовній черзі стоять Іван Грозний, Петро І, Катерина II, всі Александри та Миколаї, Керенський, Ленін, Сталін і сьогоднішній Маленков. Підсвідомо чи свідомо, в мозку кожного російського імперіяліста постійно жила ідея єдиного, неподільного світу, керованого його «передовою нацією», і загроза остаточного здійснення й утілення цієї ідеї зависла сьогодні над земною кулею реальніш ніж будь-коли.

Що можна цьому протиставити? Чим виповнити ту порожнечу, яка неминуче постане в світі в наслідок збройного зудару, на випадок, якщо ця «остання імперіяльна нація» буде розгромлена? Ми не маємо жадного сумніву, що до збройного конфлікту повинно рано або пізно прийти, бо так як усяка імперія будується не намовлянням, а мечем, так і зруйнувати її можна лише силою зброї, — і який же росіянин у «краю» чи «за кордоном» добровільно відмовиться від п'ятсотлітніх здобутків своїх духових предків! Але ми, бувши готові зайняти уготоване нам історією місце в майбутній боротьбі проти російського колоса, водночас прагнемо знайти розв'язку на майбутнє. Ми прагнемо такого світопорядку, який забезпечив би світовий мир і згоду між народами, зберігаючи за найменшим з них його невід'ємне право на вільне й незалежне життя. Навчені досвідом нашого первісного імперського «гріха» і перестраждавши тристалітню неволю, ми, поневолені Росією нації, маємо право про це говорити більше ніж будь-хто.

Спробуємо зробити наші висновки.

РЕАЛЬНІ ВИСНОВКИ

1. Починаючи від Андрея Боголюбського, Суздаль, Московське князівство, Московське царство, Російська Імперія, РСФСР, СССР та всяка інша форма російської великодержави була, є і буде ворогом України число один. Україна шукала, шукає і буде шукати собі природних та коньюнктурних союзників для боротьби проти кожної форми російського імперіялізму.

2. Фактом є, що серед усіх поневолених Росією народів панує стихійна ненависть не тільки до режиму, але й до російського народу в цілому. Слово «русский» давно вже в нас, а по останній світовій війні й на Заході стало синонімом брутальности, здирства, грабіжництва й поламання всіх людських прав. Якщо російська нація хоче, щоб ця загальна ненависть почала відрізняти народ від режиму, вона повинна знайти інші форми для своєї власної національної державности — без імперіялізму, без деспотії, без брутального насильства над іншими націями. Тим часом ані в сьогоднішній державній Росії, ані на еміґрації не знайшлося жадної відповідальної російської політичної групи, яка засудила б не тільки комунізм, а й російський імперіялізм у цілому і стала б на плятформу російської державности на російській етнічній території. Від монархістів аж до комуністів включно всі російські політичні партії стоять на позиціях неподільности російської великодержави, чим ще більше підсилюють ненависть до них мас неросійських народів, а в політичних угрупованнях цих народів викликають нехіть до будьяких спільних з ними дій на полі боротьби проти большевизму.

3. Проте, так, як свого часу відосередні сили примусили Київ стати на однонаціональну форму своєї державности (кульмінаційним пунктом якої в історії була козацька Гетьманщина), так само неминуче прийде час, коли відосередні сили примусять і Москву стати на однонаціональну форму своєї власної державности. Щойно тоді може бути мова про на-

(Закінчення на стор. 11)

Іван Крицевий

Рух української молоді

(Закінчення. Див. попередні числа «М і В»)

XI. Українська молодь по війні

Після воєнної хуртовини 1941—1945 років духово й фізично скалічена українська молодь відчула в собі важке моральне пригнічення. Не справдилися надії на «добру ласку» культурного Заходу — ані в образі німецького націонал-соціялізму, ані в подобі західньої демократії.

Розвіялися надії-сподіванки на небольшевицький світ. Демократичний світ став по боці комунізму в боротьбі проти расистсько-націоналістичної диктатури. Знову, щоб рятувати своє існування, українська молодь під комунією мусить «активізуватися», пристосовуючись до умов большевицької системи. Українська молодь мусить «захищати» комсомольський і професійний квиток, щоб учитися в високій школі чи мати посаду в системі освіти або в інших совєтських установах.

У процесі боротьби комуністичного імперіялізму з німецько-італійським фашизмом, коли виявилася зрада комунізмові немосковських народів, червона Москва, щоб врятувати свою імперію, поставила на «великорусский народ«. Того й треба було сподівати-

ся, бо народи, уярмлені Москвою, виявилися ворогами московського імперіялізму. Єдина «великорусская» нація була і залишилася вірною большевицькою силою в боротьбі з «буржуазным миром».

Якраз це й є головною причиною появи комуністичних гасел в явно московському націоналістичному дусі. Розвиток московського комуно-імперіялізму на вищому етапі вимагає наступу «по всьому фронту» на національну культуру немосковських народів. Це початок одвертого й всестороннього наступу московської політики на немосковські народи, і насамперед це дикий московський наступ на українську націю, на її культуру, на національні традиції.

Брутальний наступ Москви на українську національну культуру дошкульно відчуває українська передова молодь: московський бо наступ динамічно посилюється в системі народної освіти та виховання. Московсько-націоналістичний асиміляторський наступ на українську національну ідею, мораль, культуру, історію та літературу відчуває саме молодь, бо цей антиукраїнський варварський чин огульно атакує всі ділянки культури та народного господарства, в які, як молоді кадри фахівців, приходять ті, хто щойно закінчили студії у високих школах. Від болю, що його завдають Україні удари з Москви, українська молодь кривиться і, ми сказали б — голосно мовчить. Психологічне підпілля української молоді перебуває на новому, вищому етапі.

У «нових» післявоєнних умовах психологічне підпілля українського народу під впливом розвитку міжнародних та внутрішніх подій відмінне від психологічного підпілля перед 1941 роком. Тепер український народ не обманює себе золотими ілюзіями щодо гуманно-миротворчої ласки демократичного Заходу, не зважаючи на те, що вже не існує система німецького націонал-расизму та італійського фашизму. Український народ, зокрема його молодь в учбових закладах, на виробництві, в армії уважно прислухається до голосу політиків Заходу, ловить думки демократичного світу і мовчки критикує. Критикує — як бо ті демократичні політики проблематично підходять до розв'язки національного питання на випадок розвалу московської імперії!

Українська підкомунівська молодь розуміє, що інтереси українського народу невіддільні, спільні з інтересами антикомуністичного світу У майбутній боротьбі антикомуністичного світу з московсько-большевицьким імперіялізмом українська молодь разом з усім народом України виступить у бій проти лютого ворога — проти світового комунізму. Українська молодь вестиме боротьбу за відновлення Української Народно-Демократичної Республіки і, ставши на сторожі української нації, молодь України боронитиме Українську Державу від зазіхань з боку всіх, хто б тільки зробив замах на її суверенність та незалежність.

Хто не знає, або, знаючи, «забуває» про суть психологічного стану українського народу під комуністичним режимом, той взагалі не може мати найменшої уяви про антикомуністичнгй рух української молоді, про закономірні процеси українського протибольшевицького збройно-революційного руху в майбутній антикомуністичній війні.

XII. Українська молодь на еміґрації

Щоб загально окреслити стан української молоді на еміґрації, скажемо з наголошенням, що тут українська молодь переживає велику політичну трагедію. Її спричинюють розполітиковані партії, зокрема їхні ватажки. Ідеологи політикуючих груп, підшукуючи догідний ґрунт для засмічення його своїми ідейками, ведуть «запеклу» боротьбу за українську молодь і загальмовують загальноукраїнський рух молоді. Розшматувавши українську еміґраційну молодь, політикуючі групи, одна наперед другої, поспішають монополізувати окремі частини української молоді, щоб перетворити їх на молодняцькі відділи при своїй партії. Ці партії точнісінько копіюють комуністичну партію, яка монополізувала рух молоді в СССР.

Еміґраційний СУМ відограє дуже сумну ролю на всіх відтинках еміґраційного життя української молоді. Еміґраційний СУМ не є Союз Української Молоді уенерівського національно-визвольного руху, а є сумом у дослівному розумінні цього слова. Цей бо гурт, під опікою донцовщини, заперечує ідеї української національної революції петлюрівського періоду, чим заперечує й ідеї Союзу Української Молоді, який оформився наслідком революційної боротьби петлюрівського руху. Еміґраційний СУМ є на послугах у тих, з ким Союз Української Молоді вів боротьбу за відновлення Української Народної Республіки в 1918 році (маємо на увазі Скоропадщину). Еміґраційний СУМ заперечує ідеї Української Національно-Демократичної Республіки, веде боротьбу проти УНР. Натомість еміґраційний СУМ єднається з ідейними промосковськими монархістами-скоропадчиками, з якими Союз Української Молоді в лавах борців УНР вів боротьбу під проводом Симона Петлюри. Чи ж не трагедія еміґраційного СУМу?

ЦЕСУС (Центральний Еміґраційний Союз Українського Студентства), нібито студентська організація української молоді, йде тією ж сумною дорогою, якою прямує еміґраційний СУМ. Молодь з організації ЦЕСУС перебуває також під безпосереднім опікунством донцовських організацій. Неможливо відрізнити СУМ-ЦЕСУС від ОУН(б), бо це єдине оунівське тіло, перенасичене донцовськими ідеями. Течія прооунівської молоді не має нічого спільного з українським революційно-визвольним рухом молоді.

Як СУМ і ЦЕСУС, так само й Пласт на еміґрації «уніформований» донцовськими організаціями, відтягнений ними від загальноукраїнського руху молоді.

Організація Демократичної Української Молоді ОДУМ є однією з наймолодших українських організацій молоді на еміґрації. ОДУМ ще перебуває в організаційній стадії, ще не заманіфестував своїх ідеологічних напрямів. Яким шляхом піде ОДУМ, не пророкуємо, хоч знаємо, що до ОДУМ робить «опікунський» підступ УРДП Івана Багряного. Якщо справді ОДУМ прийме над собою «опікунство» багрянівців, то, звичайно, шляху, осяяного хвильовизмом, одумівцям не минути. Молоді в ОДУМ треба добре зважити політичну питомність УРДП і зробити відповідні політичні висновки: чи молодь з ОДУМ

понесе в Україну образ Миколи Хвильового, а чи піде з образом Симона Петлюри? Від цього залежить доля ОДУМ.

Передова українська молодь на еміґрації, що є основою національно-визвольного революційного руху, напередодні остаточної кривавої розгри з московським імперіялізмом гуртується довкола Уряду Української Національно-Демократичної Республіки та її Президента Андрія Лівицького. Ця молодь об'єднується в революційних лавах Української Національної Ґвардії і в інших українських організаціях, які непохитно стоять на позиціях Уряду УНР.

XIII. ПІДСУМКИ

Сьогодні українська підкомуністична молодь своєю більшою масою перебуває в совєтській армії, повітряній та морській совєтській фльоті. Ця основна частина української молоді знає, що московські зінтернаціоналізовані імперіялісти підготовляють її до комуністичної загарбницької війни. Українська молодь також знає, що назріваюча нова світова війна буде війною між двома основними системами: вільного демократичного антикомуністичного світу з рабсько-московсько-большевицькою системою. Українська молодь знає, що московська диктатура арміями гнатиме її на побойовища війни і що все добро українського народу буде поставлене на службу війні. Московська імперія намагатиметься будь-що врятувати свій престиж, а, при нагоді, старатиметься поневолити ще й інші, досі не поневолені, народи. Знає українська підбольшевицька молодь і про те, що на еміґрації існує Уряд Української Народно-Демократичної Республіки, який у боротьбі з комунізмом виявить свою активність у напрямі відновлення Української Держави і покличе з большевицької армії українську молодь у лави Української Визвольної Армії, щоб разом з арміями антикомуністичного світу розгромити большевизм.

Українська молодь під большевицьким режимом навчається в середніх та високих школах: навчається й навчає. Незбольшевичена українська молодь готується до остаточної боротьби з большевизмом, щоб із цієї боротьби вийти переможцем і винести волю українському народові.

Національно-свідома українська молодь перебуває в комуністичній неволі ... в тюрмах, у концтаборах, далеко від України, на далеких холодних островах, у пустелях, у підземеллях ... Але невільнича молодь не втрачає надії на волю. Ця українська непримиренна молодь у комуністичній неволі пишається з того, що великі ідеї української національної боротьби опановують загальноукраїнський рух. Опановують і піднімають весь український народ на боротьбу з найлютішим ворогом цивілізації — московським імперіялізмом. Невільнича молодь розірве кайдани і стане в передові лави українського національно-визвольного революційного руху.

Українська патріотична молодь під бойовими прапорами Української Народної Армії штурмуватиме бастилію світового комунізму — московську імперію. — і аж тоді складе зброю, коли на Україні пануватиме український народ і на всій землі не буде й большевицького сліду.

Українська прогресивно-революційна молодь на еміґрації свідома того, що на ній лежить обов'язок вести організаційну та фактичну підготову до збройної боротьби з большевизмом. Так. Бо умов для підготування штурму большевизму немає в Україні: там кожна людська істота переслідується і контролюється большевицькою розвідкою. Тому саме українська молодь на еміґрації зобов'язана накреслювати та якнайкраще опрацьовувати стратегічні й тактичні пляни і програму боротьби української нації з большевизмом. Українська революційна молодь разом з досвідченими старшими братами складає суспільно-економічні програми й пляни побудови політики й економіки в оновленій Українській Державі. Передова українська молодь разом із старшими товаришами-петлюрівцями опрацьовує методи боротьби з московськими й комуністичними проявами в Україні. Усі програмові засади в революційній перебудові суспільно-економічного укладу в Україні узгіднюються з Урядом УНР, з її Президентом. Передова українська молодь свято виконує заповіти славної пам'яті Головного Отамана і Вождя української козацької Армії Симона Васильовича Петлюри. Українська прогресивно-революційна молодь разом з усією українською нацією йде своїм рідним національним шляхом, що його намітив великий Шевченко.

Кінець

Май. Б. Л-к

ОРГАНИ БЕЗПЕКИ СССР

Тяжко сьогодні знайти в світі другу країну, в якій би на органи безпеки країни витрачалося стільки грошей і щоб ці органи мали найбільший вплив у державі. Відразу з днем Жовтневої революції Леніним були покликані до життя ці органи. А Сталін на XVIII з'їзді партії заявив: «Країна, яка має навколо себе капіталістичне оточення, повинна мати в своєму розпорядженні добре організовані карні органи та сильну розвідку.» Як і один, так і другий диктатор насамперед докладали всіх зусиль до розбудови цих органів, і тільки їм вони можуть завдячувати скріплення їхньої тоталітарної держави. Органи державної безпеки в СССР — це ніби держава в державі. Сьогодні дуже тяжко розрізнити, чи комуністична партія керує органами безпеки, чи навпаки.

Розвиток органів державної безпеки СССР тісно пов'язаний з важливішими моментами розвитку совєтської держави. З днем Жовтневої революції 1917 р. Ленін створив «Всеросійську Чрезвичайну Комісію» (ВЧК), керівництво якої було доручено Ф. Дзержинському. В завдання ВЧК входило в той час придушення елементів, які були наставлені проти Совєтів, та знищення всіх тих, хто міг би виявити якийбудь спротив. Низові виконавчі органи ВЧК звані «Губчека» (Губернские Чрезвычайные Комиссии), за директивами центру винищували по всіх країнах без жадного розбору інтеліґенцію та заможних селян. Органи ВЧК не провадили ніякого слідства. Їхні дії не були обмежені ніякими законами. Все це виправдувалося «воєнним положенням», і всі дії носили назву «червоного терору», мовляв, у відповідь на «білий терор».

Починаючи з 1922 року, СССР перейшов на «мирне будівництво». Проголошено «Нову Економічну Політику» (НЕП), і тим самим большевикам уже не було доцільно вести попередній терор супроти свого населення. Згідно з тактикою НЕП-у, мусіла бути змінена і тактика дії державних органів безпеки. Треба було створити такі органи, які відповідали б тій внутрішній політиці, веденій на даному етапі, і які були б здібні вести розвідчу та котррозвідчу роботу. З цих причин 1922 року ВЧК переформовано на розвідчу й контррозвідчу установу і названо її ОГПУ СССР (Объединенное Государственное Политическое Управление). В союзних і автономних республіках створено т. зв. «полномочные представительства ОГПУ» (ППОГПУ). Вони всі оперативно й адміністративно були підпорядковані ОГПУ СССР. В краях та областях були відділи ПП ОГПУ, а в районах — групи (отделения) ПП ОГПУ.

Зміна назви установи державної безпеки з ВЧК на ОГПУ не принесла фактично ніяких внутрішніх змін. Різниця лише була в тому, що ОГПУ не розстрілювало вже без слідства та суду. Одначе, слідство органами ОГПУ було ведене не для того, щоб вияснити справу та полегшити стан арештованого, а для того, щоб втягнути в справу щонайбільше людей, «діючих підпільно проти совєтської влади». Мало того, треба було виявити елементи, які не тільки в той час були проти Совєтів, але й тих, які проти тієї влади могли бути завтра чи післязавтра. Судових розправ ОГПУ не проводило, за виключенням показових процесів. У системі ОГПУ були органи колеґії ОГПУ, завданням яких було ведення в більшості заочних судових розправ над арештованими.

За час свого існування органи ОГПУ принесли величезну користь для совєтської влади. Під безпосереднім натиском ОГПУ проведено колективізацію сільського господарства, ліквідовано в громадян персональну власність та частинно зліквідовано націоналістичні елементи, ворожо наставлені до совєтської влади. Після проведення колективізації та індустріялізації країни совєтська держава переходить до наступного етапу свого державного будівництва — закріплення цих здобутків. У зв'язку з цим етапом змінюють знову назву органів безпеки. 10 липня 1934 року ОГПУ перейменовується на НКВД (Народный Комиссариат Внутренних Дел). Як один підвідділ НКВД, в його системі створюється Головне Управління Державної Безпеки («Главное Управление Государственной Безопасности НКВД СССР»). Створення цього відділу, завданням якого, головним чином, було ведення розвідки за кордоном, пояснюється тим, що партія взяла курс на внутрішнє будівництво, і СССР почав вести сильну боротьбу за розширення своєї території та змагатися за світову комуністичну революцію. Для цієї акції були потрібні органи, які вели б розвідчу та диверсійну роботу в цілому світі. Це й було завданням Головного Управління ГБ НКВД.

В 1940 році, коли вже почалася II світова війна, апарат державної безпеки так поширено, що йому було вже, так би мовити, тісно в системі НКВД. Тоді ведуться заходи, щоб виділити цей апарат із системи НКВД та створити спеціяльний комісаріят — Народный Комиссариат Государственной Безопасности НКҐБ. Одначе вибух війни з Німеччиною відтягає ці всі пляни. Остаточне виділення НКҐБ з системи НКВД відбулось аж у 1943 році. Одначе, ці назви не втрималися теж довго. В зв'язку з перейменуванням цілої системи народних комісаріятів на міністерства в 1946 році ці органи також були перейменовані на: МВД (Министерство Внутренних Дел) і МҐБ (Министерство Государственной Безопасности).

Під час війни Друге Окреме Управління ҐУҐБ (Главное Управление Государственной Безопасности) НКВД було передано в розпорядження Генерального Штабу для охорони державної безпеки в системі збройних сил СССР й названо «ГУРК — Смерш»,

---

Україна і Росія

(Закінчення зі стор. 8)

ладнання добросусідських взаємин між Україною та Росією і щойно тоді може настати загальне відпруження, може зникнути ненависть українців до всіх росіян.

4. Ми також стоїмо за єдний і неподільний світ. Але в це поняття ми вкладаємо полярно-протилежний зміст від того, який у нього вкладають російські імперіялісти. Майбутній лад, по поваленні СССР, ми уявляємо собі як світ без «вищих» та «нижчих», світ без гноблення й національної дискримінації, світ без митних кордонів, світ вільного обміну економічними й культурними вартостями вільних, рівних і гідних націй. У цей світ ми хочемо ввійти не як «народ Росії», бо перед обличчям світу ми не бажаємо брати на себе співвідповідальність за всі жахливі злочини російської історії; світову федерацію вільних націй ми хочемо будувати не з рамени «російського комплексу», а як незалежна, своєрідна, себе свідома нація, що має своє власне минуле і своє власне майбутнє. І бажаючи мирного співжиття з усіма народами світу, в тому числі й з російським, ми ніколи не дозволимо цьому останньому включати нас в орбіту своїх дій і вчинків, бо нашою метою є Захід, тобто — цілий вільний світ.

тобто головне контррозвідче управління — «смерть шпіонам». Одначе, оперативно «ГУРК—Смерш» підлягав НКҐБ. Після війни «ГУРК—Смерш» перейшов цілковито в розпорядження МГБ, як II-е Окреме Управління, а як «ГУРК—Смерш» перестав існувати.

При цьому ще треба згадати, що з часом створення Генерального Штабу в його системі створено так само відділ розвідки для ведення розвідчої роботи поза кордонами Совєтського Союзу. Цей відділ існує й сьогодні і називається ҐРУ (Главное Разведочное Управление). ҐРУ тісно співпрацює з МҐБ.

МВД головним чином відповідає за порядок у середині країни, як і в країнах, окупованих Совєтським Союзом, та в сателітних державах. Одначе, МВД висилає своїх аґентів і за кордон, але лише в прикордонних смугах країн-сусідів СССР. Цікаво тут згадати, що поза МҐБ, і МВД своїми аґентами старається вести розкладову роботу серед еміґрації.

МҐБ відповідає за державну безпеку в середині СССР, як і зовні. Всю розвідчу, диверсійну та контррозвідчу роботу по цілому світі веде виключно майже МҐБ.

ҐРУ веде розвідчу роботу для совєтської армії в тісній співпраці з МҐБ. Кожен совєтський військовий аташе за кордоном є робітником ҐРУ.

По смерті Сталіна в березні 1953 МҐБ та МВД злито в одне міністерство — МВД.

(Продовження в наступному числі)

Міжнародний огляд

РОЗБІЖНА ПОЛІТИКА ЛОНДОНУ І ВАШІНҐТОНУ

Хоч про результати недавньої розмови поміж прем'єром Черчілом та президентом Айзенгауером немає жадних комунікатів, проте світова преса припускає, що головною темою нарад була політика обох великопотуг на Далекому Сході та в цілій Азії, а особливо в Китаї.

Щодо Китаю поміж Лондоном та Вашінґтоном уже давно існує велика розбіжність поглядів. Лондон односторонньо визнав уряд червоного Китаю. Вашінгтон цього не зробив, хоч допустив до повного опанування Китаю комунізмом, тобто, практично — Росією. Лондон сподівається, що Мао-Цзе-дун може стати азійським «Тітом». Вашіґтон цю зміну вважає неможливою.

Нам здається, що й з европейського Тіта буде невелика користь. Він спокійно співає свій «Інтернаціонал», а що він «заспіває» завтра, це велике питання. Це комуністичний троянський кінь у демократичному антикомуністичному фронті. Присутність у демократичному фронті Тіта, якого пасадила у Беоґраді Москва і який, масовим большевицьким терором, тримає цілу Юґославію під тоталітарною диктатурою однієї компартії, не буде приносити тому фронтові ні слави, ні довір'я серед усіх націй світу.

В грудні 1952 року режим Мао вже проголосив «п'ятирічку» для Китаю. З цього пляну виразно знати, що китайський «НЕП» Москва провела прискореним темпом, протягом коротких 3-х років. Цих три роки вистачило на побудову терористичного апарату та відібрання землі від поміщиків і передання її селянам. Цим здобуто на свою сторону хліборобські маси.

П'ятилітка натомість уже передбачає другий етап комунізації та закріпачення: відібрання землі від селян та організацію колхозів. Лондон гадає, що ці процеси викличуть хвилю незадоволення та руху спротиву китайських народних мас. Натомість Вашінґтон вважає, що ці процеси будуть переведені без жадних внутрішніх потрясень.

Новий уряд Айзенгауера провадить політику ще більш антикомуністичну, ніж уряд Трумена. Про це свідчать усі заяви президента Айзенгауера та його міністра закордонних справ Джона Фостера Даллеса.

Уже загально відома програма Айзенгауера з таких 5-х пунктів: 1) створення спільного штабу військ ОН для керування обороною від комуністичної аґресії на цілому азійському фронті, від Маляїв через Індо-Китай аж до Кореї; 2) ліквідація давніх антагонізмів поміж Кореєю та Японією і заключення поміж ними приязних взаємин; 3) якнайскорше проведення договору про воєнну контрибуцію Японії з Філіппінами та іншими азійськими країнами, щоб таким чином усунути всі причини до непорозумінь; 4) дальше невизнавання червоного Китаю; 5) поправлення взаємин поміж Америкою й Індією та іншими азійськими країнами. Є серйозні припущення, що на запрошення през. Айзенгауера має повернутися назад на Далекий Схід ген. Мек Артур.

Ці факти говорять самі за себе. Через визнання Мао Лондон ні в Китаї, ні в світовій політиці нічого позитивного не осягнув, крім компромітації себе в очах антикомуністичного світу. Китайські комуністи тільки використали цей міжнародний акт для своєї пропаґанди, а потім провели цілий ряд акцій по лінії націоналізації англійських підприємств у Китаї і далі ведуть оскаженілу пропаґанду проти Великобрітанії. Інакше й не могло там бути. Пануюча досі розбіжність поглядів поміж Лондоном і Вашінґтоном на проблему Китаю вносить серйозне замішання в великому антикомуністичному фронті. Американська преса припускає, що події останніх кількох років схиляють Лондон до ревізії своєї політики.

Нам здається, що погляд американців на загрозу для цілої Азії, коли буде повністю скомунізований та посилений економічно воєнізацією майже півмільярдний Китай, і намагання ставити цій загрозі вже зараз всесторонній спротив, а не чекати на «азійського Тіта», — суть найреальнішою політикою.

З хроніки політичного життя

18.—21. квітня 1953 Командант УНҐ от. Тарас Бульба-Боровець відвідав столицю Франції Париж, де мав розмови з членами та прихильниками УНҐ, Управою Військового Товариства з Генералом Удовиченком на чолі, Головою Представництва ВО УНРади інж. Созонтовим та іншими громадянами.

21.—22. квітня Командант УНҐ відвідав Лондон, де зробив перегляд діяльности Краєвої Команди УНҐ та відвідав Представництво ВО УНРади і мав розмову з деякими громадянами.

Увечорі 22. 4. 53 от. Бульба-Боровець від'їхав у кількамісячну подорож до США і Канади, щоб відвідати Краєві Команди УНҐ та інші національні організації й установи.

25. та 26. квітня в Нью-Йорку, у приміщеннях Стайвезант Касіно відбувся третій з'їзд Союзу Земель Соборної України — Селянської Партії. Газета «Свобода» з 28. квітня вмістила перший репортаж зі з'їзду, де зазначає, що, не зважаючи на холодне ставлення, ба навіть на одверту пропаґанду проти з'їзду з боку деяких політичних угруповань, з'їзд відбувся імпозантно й велелюдно. Лідер СЗСУ—СП п. В. Доленко, який виїхав на той час спеціяльно до Америки з Европи, був зустрінутий присутніми врочистою овацією. Також з великим піднесенням сприйняли зібрані привітання президента УНР А. М. Лівицького, що його оголосив особисто присутній на з'їзді як гість Т. Бульба-Боровець.

У наступному числі «М і В» працю з'їзду буде реферовано ширше.

Огляд преси

«Незалежная Беларусь», центральний орган Білоруського Визвольного Руху, в ч. 3 (9) за цей рік вмістила більшу статтю Р. Калюша, яка демаскує діяльність новопосталого «Білоруського Демократичного Об'єднання», білоруського рівнобігу до нашої гулаївщини, який так само ставить собі за мету співпрацювати із славнозвісним КЦАБом. Не втручаючись у внутрішні політичні справи братнього нам народу, подаємо тут лише порядком інформації, без жадних з нашого боку коментарів, головні тези статті — частково у витягах, частково у викладі.

«Промова головного заводія всієї цієї неславної імпрези, — пише автор (мова про виступ на конференції цих білорусів-федералістів. Прим. ред. «МіВ»), — інженера, «с позволения сказать», Репіна свідчить, з одного боку, про абсолютний політичний анальфабетизм цього йогомостя, а з другого — виглядає або на якийсь цинічний жарт, або — на свідому провокацію.»

Спиняючись на тому, що п. Репін применшив кількість населення Білоруси до 10 мільйонів, автор статті гумористично запитує: «Чи відомо п. інженерові (а коли він інженер, то повинно бути відомо), що при складанні багатозначних чисел в аритметиці треба складати між собою тільки однородні величини і ніяк не можна сотень складати з тисячами чи одиниць із десятками?» Зіставляючи дані царської статистики з даними статистики совєтської, автор в обох випадках дістає те сама число населення Білоруси, з його природним приростом, отже, на наш час — понад 21 мільйон душ. «Як бачите, п. інженере, — пише автор, — і найновіша совєтська статистика дає той самий майже вислід, бож у математиці двічі по два досі було 4!»

Щоб довести на догоду росіянам факт «відчужености» східньої та західньої віток білоруського народу, п. Репін фальшує дату поділу Білоруси, відносячи її до 1919 року. Автор статті, нагадуючи, що Ризький трактат відбувався не 1919, а 1921 року, зазначає до цього: «Ви, бачити, забули, що на Ризький конференції, де поляки з росіянами ділили живе тіло Білоруси, від імени білоруського народу виступав п. Йоффе, такий же самий «представник» білоруського народу, як Ви, п. інженере!» — а щодо «відчуження» ще додає: «„Відчужилося" від нас тільке те, що було нам чужим . . , а білоруський народ залишився монолітним і далі веде боротьбу з непроханими опікунами за повну свою національно-державну незалежність!»

Вказуючи на справжнє підґрунтя «непередрішенської засади» цієї групи, автор знов іронізує: «Коли Ви, п. інженере, не можете вирішити, до якої нації ви належите, то я вам допоможу — Ви стовідсотковий росіянин . . , відряджений для підривної роботи серед білорусів. Але Вам, як такому, ніхто не дав права промовляти від білоруського народу, який давно вирішив, що він не якесь «междометие», а найсправжнісінький народ, який має свою окрему мову, культуру й історію і який має право жити самостійним національно-державним життям!»

Гостро протестує автор проти намагань групи Репіна боронити кордони Білоруси з-перед 1939 року, як, мовляв, такі, що «найбільш повно включають етнографічну територію нашої батьківщини». Автор зазначає при цьому, що «ні один не тільки білорус, але навіть росіянин не вважає кордони 1939 за етнографічно справедливі!». Демаскує автор і фальшивий пацифізм цієї групи, яка заявляє, що намагатиметься «не допустити до третьої світової війни, яку провокує комуністичний світ». «Врешті, — саркастично зауважує автор, — може інж. Репін тут і послідовний . . . Для його «родіни-матушкі Расеї», безумовно, третя війна принесе кінцеву катастрофу, бож за допомогою війни розсиплеться досьогочасна тюрма народів! Тільки бо через нову війну поневолені народи зможуть здобути свою національну незалежність!»

Наприкінці статті автор недвозначно згадує про діяльність відомого Американського Комітету, який «чейже мусів уже переконатися, що його досьогочасна політика на цьому відтинку принесла користь не вільному світові, який напружує всі свої сили у змаганні з комуністичною небезпекою, а тільки й виключно прислужилася тим самим большевикам, супроти яких повинно провадитися під цим шильдом змагання». Ця політика призвела до того, що «вже більш як 2 роки вся неросійська преса, замість активної антибольшевицької пропаґанди, змушена вправлятися у викритті справжнього обличчя різних російських аґентів, нацьковуваних на національні неросійські репрезентації!» «А що в цьому напрямі за ввесь цей час зробили самі російські групи, сконцентровані у КЦАБі? Крім неславної історії з Канатбаєм, адже нема більш чим похвалитися!» — закінчує автор свою статтю.

*

В «Об'єднаному Кавказі», щомісячному органі Комітету Незалежности Кавказу, що виходить турецькою, англійською та російською мовами, в ч. 3—4 (20—21) вміщено статтю Созаті Кансау «Черкесія та українська преса», де, між іншим, автор докладніше спиняється на дотичних до проблеми публікаціях у «Неділі» (ч. 18—27) та в «Меч і Воля» (ч. 8), «органі колишніх вояків-українців». Щодо останньої публікації автор зазначає, що статтю про взаємини народів на терені Черкесії написав «отаман Бульба-Боровець, відомий герой українського повстанчого руху за останньої війни, скерованого так проти німців, як і проти росіян» (цитуємо за російським виданням журналу). Широко зацитувавши відповідні місця із статті от. Бульби, зокрема ті місця, в яких наш автор намається накреслити напрямні до позитивного розв'язання проблеми, автор статті в «Об'єднаному Кавказі» заключує свій огляд цього публічного виступу словами: «Цими висновками отаман Бульба-Боровець закінчує свою статтю. Ясно, звичайно, що тільки такого роду позиції можуть нормалізувати складний комплекс міжнаціональних взаємин, створений наслідком загарбницької політики Росії.»

*

У ч. 18 (3047) московська «Литературная Газета» передрукувала в перекладі статтю Л. Озябкіної та Н. Зарудного «Розкриємо псевдонім», вміщену в газеті українською мовою «Вінницька Правда». Статтю скеровано проти повісти «На берегах Південного Бугу» Д. Медведєва, відомого в часах другої світової війни зі своєї боротьби проти українського повстанського руху, зокрема проти УПА під командою от. Бульби-Боровця.

Розібравши медведівську повість «На берегах Південного Бугу» (друковану в чч. 7, 8 та 9 львівського журналу «Жовтень») що називається «по косточкам», автори заключують свій виступ: «Д. Медведєв, написавши й опублікувавши цю порочну повість, виявив своє політичне ґаволовство («ротозейство»). У вельми непривабливому становищі так само й редакція журналу «Жовтень» (редактор тов. Мельничук), яка допустилася великої помилки, віддавши сторінки журналу для порочної повісти Д. Медведєва.»

Як видно, навіть такий московський кат, як Д. Медведєв, також спіткнувся на рейках «генеральної лінії». Повість «Сильні духом», яка була видана перед повістю «На берегах Південного Бугу» і в якій десятки сторінок «присвячено» паплюженню українського повстанського руху під час другої світової війни взагалі, а УПА під командою от. Бульби і самого от. Бульби зокрема, взагалі не згадано. Мабуть, уже самий факт існування української національної партизанки являє собою таку загрозу для «спокою та благоденства» в так званих національних республіках большевицької імперії, що всяка згадка про нього, навіть у такій формі, як її подав Д. Медведєв, є єрессю.

Є відомості, що повість «Сильні духом» взагалі вилучено з обігу. І не дивно. Бо хоч як Д. Медведєв старався опаплюжити український повстанський рух, однак шила в мішку не сховаєш. Правда про те, що УПА була не якоюсь зграєю бандитів, а національною армією, з якою мусіла рахуватись Москва, таки вийшла назверх.

Критика й бібліографія

Огляд нових видань

Михайло Татусь: Доля академіка С. О. Єфремова. Відбитка із збірника «Спілка Визволення України». Мюнхен 1953. Стор. 12. Автор цих спогадів — колишній в'язень совєтських в'язниць та концтаборів, тепер член ДОБРУС у Західній Німеччині. Самі спогади були первісно прочитані як доповідь на засіданні Мюнхен-Фельдмохінґського осередку ДОБРУС 13. квітня 1952 р. Автор зустрівся вперше з акад. С. Єфремовим в Ярославському політізоляторі, куди привезли у вересні 1931 р. також і інших видатних українських учених та педагогів, суджених у справі СВУ.

Виклад спогадів простий і доступний, ми сказали б — занадто доступний, бо за просвітянськими загальниками авторовими, типу: «Це була прекрасної душі людина, надзвичайно чемна й співчутлива, великий вчений з дивовижною працездатністю, великий знавець української мови . . .» (стор. 5), або: «Акад. С. О. Єфремов шукав добра для свого народу і знаходив радість у боротьбі за те, в своїй службі великій і святій національній справі» (стор. 8) — за цими загальниками реальний образ нашого видатного вченого якось затирається, нівелюється, перетворюється на свого роду ікону. Хотілось би більше, так би мо-

вити, «експресіонізму» у викладі, якихось гостріших засобів, які більш намацально дали б відчути надзвичайно кольоритну індивідуальність, якою був Єфремов.

Звичайно ж, за багато років автор не міг відтворити розмов академіка точно, а переказував їх з пам'яті. Тим то вони й вийшли аж занадто якимись схематичними. Ось зразок: «Пора стати одностайно всім разом у боротьбі і вражою злою кров'ю волю окропити! І раз назавжди звільнитися від чужих впливів і керівників» (стор. 6).

Викликає деякий сумнів твердження автора, буцімто Єфремов аж так високо шанував Шевченка, що ставив його словесне багатство вище за Шекспірове (стор. 8), поготів, що сторінкою нижче автор каже, що академік щойно у в'язниці почав вивчати англійську мову. Тут авторові, мабуть, якось зрадила пам'ять.

Дещо живіший акад. Єфремов у тих місцях, де автор розповідає, як він співав.

Проте, ця мініятюрна книжечка є сама з себе неоціненної вартости. Без письменського таланту, але надзвичайно докладно нотує в ній автор усе, що тільки може виловити з пам'яті про життя й побут видатного вченого в ув'язненні: як працював, який у нього був почерк, як він робив вранішню гімнастику тощо, тощо. Майбутній біограф провідника СВУ і найвидатнішого історика літератури доби просвітянства знайде тут багато чесно занотованого фактичного матеріялу.

і. к.

О. прот. М. Явдась: Як большевики в'язнять духовників? Спогад-свідчення. Мюнхен-Нюрнберґ 1953. Видання ДОБРУС у Західній Німеччині. Стор. 4. Ця маленька чотиристорінкова брошурка, радше — листівка являє собою свідчення довголітнього засланця совєтських концентраків на Далекому Сході, виголошене на протестаційному вічі ДОБРУС у мюнхенському «Дойчес Музеум» 13. грудня 1952 р. Автор, священник Української Автокефальної Православної Церкви, який встиг лише чотири роки побути на посту духовного пастиря і молодою людиною в 1929 р. був заарештований, коротко, але докладно оповідає про свій хресний шлях. За індивідуальною долею людини розкривається жахлива картина мучення мільйонів ні в чому неповинних людей, з усіма подробицями катівских тортурів та нелюдського режиму в совєтських концтаборах.

к.

ВІДОЗВА

Париж, 24 Квітня 1953 р.

До відома
українських наукових, громадських та військових організацій і всього українського громадянства в розсіянні сущого.

Цим подаємо до загального відома, що в порозумінні з Вдовою Покійного Пана Головного Отамана С. Петлюри — панею Ольгою Петлюрою та з Комітетом, що переводив підготовчу акцію по будові пам'ятника, на чолі з д-ром Чепіком в Нью-Йорку, в Парижі постав Комітет по відкриттю пам'ятника на могилі св. пам. Пана Головного Отамана Симона ПЕТЛЮРИ.

В цей Комітет увійшли представники таких інституцій та організацій:

Голова Комітету — генштабу ген. пор. Олександер Удовиченко, Голова Т-ва б. Вояків Армії УНР у Франції та діючий Голова Европейської Федерації б. Українських Вояків.

Бібліотека ім. С. Петлюри
Український Центральний Громадський Комітет
Генеральне Управління УАПЦ
Генеральний Вікаріят Апостольського Візитатора на Західню Европу.
Наукове Т-во ім. Т. Шевченка
Европейська Філія УВАН
Т-во б. Вояків Армії УНР у Франції
Українська Національна Єдність
Організація Українських Робітників у Франції
Українська Громадська Опіка у Франції
Леґіон ім. Симона Петлюри
Українська Національна Ґвардія

На засіданнях Комітету, що відбулися 10 та 17 квітня 1953 року, датою офіційного відкриття пам'ятника, за згодою з Комітетом в Нью-Йорку, визначено неділю 24 травня 1953 року.

Участь усіх українських організацій в переведенні урочистостей з цієї нагоди показує, що цьогорічне Українське Травневе Свято — є святом для всієї української спільноти без жадних різниць чи поділів. Тому саме Комітет закликає все українське громадянство в розсіянні суще одностайно відгукнутися на цей заклик і прийняти участь у цьому Святі, щоб надати цьому дню характеру широко і загально національного, що засвідчило б перед чужинецьким світом справжню повагу до Національного Героя України — СИМОНА ПЕТЛЮРИ, символа українських державно-визвольних змагань до самостійного життя, а тим самим показало б могутність і невмирущість української ідеї.

В неділю 24 травня 1953 року перед обідом о 10.30 відбудуться поминальні служби Божі в обидвох українських Церквах.

...Україна незалежна, хоче чи не хоче того Европа, таки буде.

С. Петлюра

ЗВЕРНЕННЯ
Головної Команди УНҐ до фракцій УНРади

На своєму засіданні 1. 5. 1953 р. Головна Команда УНҐ розглянула справу заяви фракцій УНРади з дня 21. 4. 1953 р., опублікованої в «Українських Вістях», ч. 34, з 26. 4. 1953, де ці фракції виступили з гострим осудженням органу УНҐ «Меч і Воля» ч. 8 за вміщену в ньому статтю під заголовком «Наша відповідь». Не входячи тут у докладніший розгляд цієї статті, з огляду на те, що обставини, за яких вона виникла, обговоряться докладно і висліди до загального відома будуть подані пізніше, ми лише стверджуємо тим часом, що згадана заява фракцій УНРади завдає УНҐ великої та незаслуженої кривди.

Насамперед, ми вважаємо за неправний той факт, що п. І. Багряний, який є головою політичної партії УРДП, використовує своє одночасне становище, як урядуючого голови УНРади для зведення партійних порахунків. Якщо справу згаданої статті в «М і В» було вже винесено на загальнонаціональний форум, то, розглядаючи її, фракції УНРади повинні були запросити й другу сторону, тобто — представника УНҐ. Але вони цього не зробили, а винесли свою ухвалу на підставі однобічної інформації і під явним тиском лише однієї сторони з двох, які в цій справі є зацікавлені. Тим то ми вважаємо за потрібне подати тут до відома фракцій УНРади таке:

1. Не УНҐ розпочала боротьбу проти УРДП, а навпаки, УРДП завзялася знищити УНҐ після того, як наша позапартійна військова організація категорично відмовилася стати партійною прибудівкою УРДП.

2. Те, що інкримінується тепер УНҐ та її друкованому органові, тобто «наклеп» ітд., насправді цілком і повністю лежить на сумлінні ЦК УРДП, який, пером п. Багряного у статті «Чи розламає нас ворог?» в «Українських Вістях», а також у численних таємних інструкціях по партійній лінії послуговувався та послуговується далі дійсними наклепами проти УНҐ та її Команданта от. Т. Бульби-Боровця. Вміщена в «М і В» стаття «Наша відповідь» з'явилася лише наслідком реакції членства УНҐ на цю діяльність з боку УРДП.

3. Фракції УНРади не бажали розглянути справу всебічно, як повинні були б це зробити з огляду на те, що йдеться в даному разі про військову організацію, яка непохитно стоїть на позиціях Української Національної Революції і підтримує УНРаду. Вони не взяли до уваги протесту УНҐ проти ґльорифікації ворогів Української Національної Революції з боку пресових органів УРДП, коли ж ішлося про «ображеного» п. Багряного, то фракції УНРади пішли цілковито, без опору, за спробами його внести розлам у лави тих, хто служить ідеям Української Національної Революції.

Таке становище в нашому організованому політичному житті ми вважаємо за ненормальне і тому, зі свого боку, висловлюємо проти нього наш рішучий протест.

ГОЛОВНА КОМАНДА УНҐ

10-та річниця смерти полк. Гальчевського

21. 1. 1953 року минуло 10 років від смерти полк. Войнаровського-Гальчевського, що поляг смертю героя як Командир Леґіону Української Національної Самооборони на Холмщині в бою з польсько-большевицькими партизанами. Полк. Гальчевський по закінченні Визвольних Змагань України з наказу Головного Отамана С. Петлюри продовжував дальшу партизанську боротьбу в окупованій червоною Москвою Україні і прославився як Командир подільського повстанчого штабу отаман «Орел». Вічна пам'ять і вічна слава Великому Героєві Української Народної Республіки.

На пресовий фонд журналу „Меч і Воля“

На пресовий фонд журналу «Меч і Воля» склали пожертви:

США:

Сотн. В. Остапенко — 10 дол., П. Толочин — 3,5 дол., В. Бульбенко — 3 дол., Я. Тарасенко — 2,25 дол., С. Хлопак — 2 дол., В. Яновський, Ю. Філіпов, О. Повстенко, Підпешин, А. Соколовський, В. Плютюх, Філонович, о. К. Даниленко, І. Ковальчук та М. Біднов — по 1 дол., А. Омельничук — 0,25 дол.

КАНАДА:

Майор В. Битинський — 1 дол.

АНГЛІЯ:

Бала Федір — 3 Ф. ст., Селігер Федір — 2 ф. ст., Гордійчук Максим, Дейнека Іван та Кліщук Петро — по 1 ф. ст., Ільченко Микита, Мироненко Терентій, Найдьон Віктор, Коваль Олександер, Ляшенко Семен — по 10 шіл., Кравченко Віктор, Сопрун Т., Карнаух Іван — по 5 шіл., Метвицький Василь, Онисько Юрко та Сторницький А. — по 2 шіл.

Всім жертводавцям щире вояцьке спасибі.

МЕЧ І ВОЛЯ

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРГАН УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ҐВАРДІЇ

Редаґує Колеґія. Наклад 4.000

Ціна одного примірника: в Німеччині — 0,50 НМ, у Франції — 50 фр., у Бельгії — 6 фр., у Британії і Австралії — 1 шіл, 6 пенсів, у США і Канаді — 25 центів. У всіх інших країнах рівновартість 25 ам. центів.

Адреса Видавництва: „Metsch i Wolja“, P. Kopernik, München-Feldmoching, Postlagernd, Germany.

Ціна 50 пф.

Preis 50 Pf.

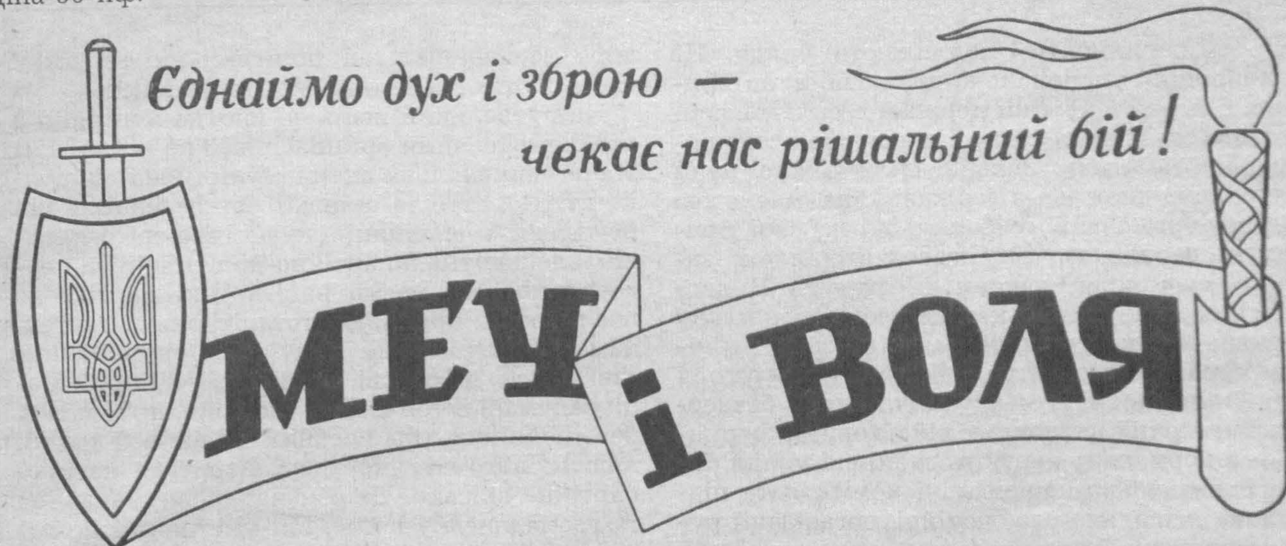

Sword and Freedom Schwert und Freiheit Glaive et Liberte

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРГАН УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ҐВАРДІЇ

Ч. 10 ЧЕРВЕНЬ 1953

Отаман Тарас Бульба-Боровець

Українська військова національна політика

Доповідь на 3-му З'їзді СЗСУ-СП в Нью-Йорку, 26. 4. 1953.

Українська Національна Ґвардія від самого початку свого існування провадила традицію дружніх взаємин та тісної співпраці з українськими демократичними політичними організаціями. Для цієї мети наша військова організація запрошує на всі свої краєві з'їзди та загальні конґреси представників таких організацій і сама бере участь у їхніх з'їздах. На наших з'їздах представники політичних партій часто читають доповіді на політичні теми, а ми на їхніх з'їздах читаємо доповоді на військові теми. Ця метода дає нам змогу провадити постійну консультацію в основних принципових питаннях військової політики. Дотримуючися цієї традиції, я сьогодні маю шану читати цю доповідь на селянському з'їзді. Коли завтра інша демократична наша партія матиме свій з'їзд, ми зробимо те саме.

Національна Ґвардія не бере активної участи в парляментарних органах нашого Державного Центру, бо, згідно його сучасного закону, УНРада складається тільки з політичних партій. Одначе, це не означає, що УНҐ є зовсім аполітичною організацією. Доба аполітичних армій, що боролися тільки за такого чи такого володаря держави, давно проминула. Національно-визвольні рухи на сході Европи та в колоніяльних країнах, а пізніше комунізм і націфашизм — започаткували зовсім нову історичну добу політичносоціяльних воєн. Кожен сучасний вояк воює за якусь конкретно окреслену національнополітичну та соціяльну ідею. З таких причин кожен вояк поневоленої й бездержавної нації мусить бути не тільки патріотом, але й високо грамотною політично людиною. Він мусить добре орієнтуватися в усіх проблемах міжнародної та національної політики й соціяльної програми, щоб його завтра не вивела з окопу ворожа розкладова пропаґанда. Наявним прикладом такого розкладу армії ворожою демагогією був розклад нашої національної армії большевицькою пропаґандою в 1917—1920 рр. Тому УНҐ намагається провадити, крім військової підготови, також політичне виховання своїх членів, як кандидатів для майбутньої національної армії та органів безпеки в ній. Ці кадри повинні точно знати, за що вони мають боротися, як давати собі раду в найтяжчих умовах визвольно-революційної боротьби та в рядах діючих реґулярних військових частин. Сила нашої комбатантської організації полягає в тому, що вона має свої власні ідеологічно-моральні основи, лицарські бойові традиції та стоїть на чітко окреслених позиціях Української Народної Республіки.

Національна політика і військо

Всі життєві проблеми кожної нації та її держави розв'язує національна політика, що її ведуть політичні партії та інші національні організації і установи. Вони творять волею

народу парляменти і покликають уряди. Це є найвищий національно-державний авторитет. Військо в кожній державі є складовою і, можна сказати, основною частиною всенаціональної політики. Збройні сили кожної нації це окрема держава в державі, яка має свою власну організаційну форму, окремі свої, приділені державою, фінансово-матеріяльні засоби і свої окремі закони та статути. В державних народів військом керують спеціяльно призначені для цього органи: військові міністерства, міністерства оборони, генеральні штаби, верховні командування ітп. У бездержавних націй існуючими військовими формаціями нормально керують екзильні уряди або різні визвольно-національні комітети та підпільні визвольно-революційні організації рухів спротиву, на окупованих ворогом їхніх територіях. Як правило, поневолені нації майже завсігди мають частину свого населення на еміґрації. Ця частина населення, отримавши азиль в інших країнах, постійно старається всіма силами допомагати своїй нації в її визвольній боротьбі. Екзильні уряди та комітети, як правило, не диспонують потрібними фінансово-матеріяльними засобами на утримання своїх військових формацій, тому вони дуже часто звертаються по допомогу до тих країн, де вони перебувають. Політичний азиль еміґрація нормально знаходить у тих країнах, які є політичними противниками окупанта їхньої країн. Так часто бувають організовані національні леґіони при різних чужих арміях, які ведуть збройну боротьбу за визволення своєї країни. Таких прикладів, де подібні леґіони відограли дуже поважну ролю в відбудові своїх держав, історія знає дуже багато. Історія також знає такі випадки, де не тільки леґіони, але й цілі національні армії нічого не осягнули. Так було з польською національною армією по стороні західніх альянтів у 2-й світовій війні. Вона боролася від початку до кінця війни і своєї країни не визволила. Це записується на рахунок несприятливої світової політичної коньюнктури та помилок відповідальних керівників.

Крім того, кожна еміґрація всюди має всякого роду свої комбатантські організації, які плекають лицарсько-військові традиції та виконують функції організуючого й виховуючого чинника кадрів для їхніх майбутніх національних армій.

У такій ситуації сьогодні — ми. Ми маємо на еміґрації екзильний Уряд Української Народної Республіки, але ми не маємо змоги дати тому урядові тих величезних фінансово-матеріяльних засобів, що їх вимагає евентуальна організація військових частин. Так само на це нема дозволу. Тому в наших сучасних умовах головний тягар по лінії плекання військових традицій та виховування майбутніх військовиків несуть комбатантські організації. Така ситуація ставить комбатантські організації на позицію дуже важливого фактора всенаціональної політики на еміґрації. На них лежить велика відповідальність.

На превеликий жаль, у нас на еміґрації з комбатантськими організаціями не все гаразд. Наша національна антикомуністична політика дуже гостро та широко здиференційована не тільки в площині ідеологічно-світоглядовій, але навіть і в партійно-політичній та персональній. Ми маємо навіть такі партії, що наслідуючи приклади тоталітарних систем, намагаються кожна для себе організувати свої власні військові організації. Ці організації задумані в той спосіб, що вони, на випадок революційних або воєнних подій в Україні, мають автоматично перетворитися на суто партійне військо. Це означає повну анархію та громадянську війну. Ми ж стояли і стоїмо на тій засаді, що жадна політична партія не має права сама одна організувати своє партійне військо. Це буде те саме, що є в СССР або було в Гітлера. Всякі військові організації та майбутні військові формування повинні підлягати не одній якійнебудь партії, а тільки урядові, в якому можуть бути заступлені всі партії. За цю засаду ми й надалі будемо рішуче боротися.

Духова, людська й фінансова база нашої військової політики

Духовою базою української військової політики є наша національна культура та мілітарні традиції нашого народу. Цього фактора при найтяжчих умовах окупаційної політики ніякій ворожій силі не вдасться знищити. Національна самосвідомість та бойовий дух української нації — непереможні. Нашою людською базою є ціла нація на своїй території та її органічні частини, що є відірвані від свого рідного пня на чужій території, у великому просторі сучасного СССР та на еміґрації в цілому світі. Це все і є людською базою для української військової політики. Вона мусить подбати про те, щоб ця база не була змарнована, лише раціонально використана для нашої визвольної боротьби. Нашою головною матеріяльно-фінансовою базою є всі економічні ресурси України. Вони насьогодні в руках ворога, але при відповідній політичній коньюнктурі ці ресурси разом з їх високо розвиненою індустрією мусять стати власністю української вільної нації. Про це мусить дбати наша національна політика, а особливо її військова та революційна частина. Перша і друга світова війна наявно показали нам, як чужа окупована територія та награбоване майно скоро вилітає з рук окупанта та попадає в інші руки. Питання, чи ці ресурси попадуть у наші руки, буде залежати від нашої організованости, патріотичної жертвенности та завзятости в нашій визвольній боротьбі на всіх фронтах.

Для еміґраційного періоду нашою фінансовою базою мусить бути насамперед наша власна жертвенність на визвольний фонд України та евентуальна фінансово-матеріяль-

на допомога тих країн, що з рації своїх державно-політичних міркувань можуть бути схильні прийти нам з допомогою. Ця допомога може бути реальною тільки при сприятливій міжнародній коньюнктурі. Тому ми ніколи не можемо узалежнювати свою визвольну боротьбу тільки від зовнішньої допомоги. Наша ставка та орієнтація постійно мусить бути базована на наших власних національних ідеалах, політичних концепціях та своїх власних матеріяльних засобах. Ніхто України не виборе від нашого ворога без нас і не подарує нам. Україна вибореста закріпить за собою всі свої економічні ресурси тільки тоді, коли вона буде насамперед боротися всіма засобами сама. Всі головні засоби ми мусимо викресати самі з себе та нашої землі. Всяка чужа евентуальна допомога є тільки другорядним засобом. Ці засоби та союзні дії наша політика повинна намагатися розважно зужити. Перебільшена демагогія ставлення «виключно на власні сили» ізолює Україну від евентуальних союзників, збільшує число наших фронтів і зводить визвольну боротьбу України в безперспективне становище. Жадна поневолена нація без сприятливої політичної коньюнктури сама одна свого визвольного ідеалу не осягне. Це утопія. Розважна національна політика мусить керуватися не утопіями, а політичним розумом. В питанні здобування союзників на час визвольної боротьби наша політика повинна керуватися також тією засадою, що використовує проти головного ворога навіть своїх сучасних чи майбутніх ворогів за старою девізою: «Ворог мого ворога — мій союзник.»

Революційні процеси і військо

Сьогодні є велика мода на революційні теми внутрі СССР. Цей фактор зробився предметом політично-фінансових спекуляцій багатьох «фахівців» від революції, як серед деяких українських, так і російських та інших емігрантів. В нас є одна група людей, яка твердить, що має навіть «революційний парлямент» в Україні, а російська група НТС твердить, що вона має готовий рецепт на революцію в цілому СССР. Ми вважаємо це все за велике перебільшення фактів, яке приносить шкоду антикомуністичній боротьбі. Сучасний червоний імперіялізм давно переріс усі однонаціональні маштаби та зробився смертельною загрозою для цілого людства. Він побудований на зовсім новій матеріялістичній філософії та її новому світогляді, що абсолютно заперечує та засуджує на явну смерть усі інші світогляди та системи. Таким чином, це нове соціяльне явище XX століття є смертельною загрозою для сучасної цивілізації. Воно стало всесвітньою проблемою. А раз це всесвітня проблема, то й боротьба проти неї може з успіхом вестися тільки цілим людством, а не одними тими націями, що їх уже поневолив большевизм. Україна була однією з перших націй, що поставила цій загрозі спротив на її початку, але, бувши осамітненою в своїй боротьбі, програла війну і впала жертвою большевицького варварства.

Українська військова політика в основному мусить ставити свою ставку на ідеї національної революції та її рушійні сили внутрі своєї нації та внутрі окупаційної системи СССР, але всяку практичну дію ширшого маштабу вона повинна тактично пристосовувати до відповідної міжнародної ситуації. За цією тактикою діяв наш республіканський резистанс під час 2-ї світової війни, обмежуючись до малих груп. Натомість наші радикально-націоналістичні противники застосували тактику масового повстання та проклямували революцію, хоч політична ситуація на це не дозволяла: Україна переходила з рук до рук воюючих окупаційних сторон. Дальший розвиток подій сам показав, що така тактика була помилковою. Викликання повстанських акцій на ширший маштаб не в пору приводить тільки до даремних кривавих та матеріяльних утрат нації і приносить розчарування народу в своєму проводі. Ціла наша нація тримає себе сама в постійному пасивному та частинно в активному рухові спротиву й загально-національному революційному поготівлі. Сьогодні ще тяжко передбачити і сказати, в яких умовах буде змога реалізувати ті революційно-визвольні пляни, що їх має наш народ. Хоч большевицька жовтнева контрреволюція загнала ідеали великої лютневої революції в підпілля, але зовсім їх винищити вона не в силі. Ці великі ідеали національно-політичної свободи та соціяльного проґресу постійно живуть у народних масах і при відповідній міжнародній ситуації вони стануть реальною дійсністю, бо за них наша нація понесла і дальше несе величезні жертви. Ці ідеали у нас волею народу були зреалізовані у формі народоправної республіканської держави, що її здвигнув, провадив та дальше репрезентував Петлюрівський Рух. Наша організація горда і щаслива з того факту, що вона є малою частиною того великого Петлюрівського Руху.

Визволення України із сучасної форми російсько-комуністичного поневолення можливе при двох варіянтах: або при наявності зовнішнього збройного конфлікту СССР проти інших країн, або шляхом внутрішньої революції в СССР при наявності якихось режимових комплікацій. На обидва варіянти ще треба довго й терпеливо чекати. Навіть нагла смерть Сталіна, як бачимо, нічого особливого не принесла, хоч про її наслідки ще рано говорити. З таких причин ми повинні до цього питання підходити з великою обережністю. Особливо, коли йдеться про сектор активного резистансу в Україні. Він там існує в різних формах, але не на те, щоб поза межами України хтобудь торгував його кров'ю. Насьогодні цей сектор вимагає не реклями, а секрету і абсолютної конспірації. На еміґрації завданням нашої військової політики є досягти всю-

ди, де тільки на те є змога, всесторонньої підготови кадрів для майбутньої нашої реґулярної армії.

Де шукати союзників для нашої військової політики?

Нашими природними союзниками є насамперед усі ті наші сусідні та дальші нації, що їх, так само, як нас, поневолив російсько-комуністичний імперіялізм. З-посеред них ми повинні будувати единий спільний визвольно-революційний фронт поневолених націй. Ці союзники, як правило, діляться на дві категорії: ті, що не мають жадних територіяльних претенсій до України, і ті, що проявляють імперіялістичні тенденції проти нашої землі. Білорусь, Прибалтика, Кавказ і Закавказзя не мають жадних територіяльних претенсій до нас. Це наші природні союзники, без жадних комплікацій. Натомість Польща, Чехія, Румунія, Угорщина і частинно тюркський світ має до України територіяльні претенсії. Ці проблеми можуть бути розв'язувані шляхом політичних договорів. Наша політика повинна намагатися включити всі сили своїх природних союзників до спільної політичної й мілітарної боротьби проти спільного ворога, базуючись на засаді ліквідації евентуальних фронтів до мінімуму.

Нашими коньюнктурними союзниками є всі ті дальші нації, що часто можуть бути противниками нащого ворога, тобто, ціла Західня Европа та решта вільного світу. Ці союзники також діляться на дві категорії: ті, що мали й можуть мати в майбутньому територіяльно-економічні колоніяльні тенденції супроти України, і ті, що таких тенденцій не мали і не проявляють. До першої категорії треба зарахувати Німеччину, яка провадила дві останні світові війни спеціяльно для поширення свого життєвого простору коштом слов'янського світу, а особливо України. Нехай німці докажуть на ділі, що тих тенденцій у них уже нема. До того часу наша політика мусить бути до цієї нації дуже насторожлива. До другої категорії належить решта Західньої Европи, США та решта вільного світу. Це є наші евентуальні безпретенсійні союзники, коли на це буде сприятлива світова політична ситуація. Особливу ролю насьогодні в цьому бльокові держав грають США, як головний і керуючий політично-економічний та мілітарний противник світового комунізму.

Наша національна політика повинна приділити особливу увагу США, щоб у цій країні та її світовій політиці здобути симпатії до нашої нації та її визвольних змагань. Це можна зробити не лайкою, як це роблять деякі наші гурра-патріоти, а серйозною інформативною службою та чесною поведінкою всіх наших людей і дружніми взаєминами з американськими громадянами. Військовики мають змогу і можуть здобувати собі приятелів з-посеред американських вояків не по барах і пустословних мітинґах, а тільки на полях бою та у військових школах. Недарма, приміром, польська еміґрація тут має більший вплив від нашої. Недарма тут ми бачимо навіть вулиці Косцюшка та Пулавського. Це діється так тому, що ті вояки боролися на американській землі за свободу США і своєї батьківщини. В сучасній добі без вірних союзників ніхто нічого не осягне.

*

Так менше-більше ми дивимося на нашу військову національну політику. Ці міркування не є ніякою закостенілою доктриною, лише живою думкою, яка постійно може бути доповнена залежно від вимог часу. На закінчення я хотів би ще раз підкреслити потребу Селянській Партії, поруч усіх інших своїх проблем, не забувати також, як сказав Симон Петлюра, про меч: плекати серед своїх кадрів військовий дух і допомагати комбатантським організаціям у їхній роботі по лінії всесторонньої підготови військових кадрів. Жадна партія без мілітарної сили й жадна армія без політичної ідеї ніколи не осягне своєї мети. З таких причин ми повинні спільними силами скріплювати наш Державний Центр Української Народної Республіки і докладати всіх зусиль до того, щоб об'єднаним всенаціональним фронтом якнайскорше відновити нашу суверенну демократичну державу.

М. Млаковий

«Камо грядеши?»

Нещодавно наше суспільство було боляче вражене черговою «хворобою» на нашому громадському полі, яка на цей раз несподівано заатакувала Українську Національну Ґвардію.

Кожний із нас, кому дорога військова справа, був здивований і обурений власницькими претенсіями на УНҐ з боку проводу УРДП, але і кожен з нас був певний, що вони — ці претенсії — були тимчасовим непорозумінням і що справа ця швидко ліквідується, бож усі ми прагнемо до спокою в середині нашої громади.

Але хвороба виявилася значно глибшою, ніж можна було сподіватися. Вона й далі посилюється, виявляючи поступово свої справжні причини, свої «ріжки». Стало безперечно очевидним, що провід УРДП, взоруючись на наших «непримиренних», вирішив і собі мати своє власне «войсько». Чи мається на увазі організувати й «СБ» — питання ще неясне, але не підлягає сумніву, що й воно буде вирішене позитивно, бож ставши на такий гуляйпільский «державно-творчий шлях», треба бути послідовним до кінця.

Та ще пів-біди-лиха було б у тій затії проводу

УРДП, коли б махнівські методи вербування та творення того «войська», як і взагалі тактика проводу УРДП не викликали серйозної загрози для наших визвольних змагань.

Придивімося вдумливо до того, що діється! Діставши по руках у своїх претенсіях на УНҐ, провід УРДП проголосив наприкінці 1952 року **організацію антикомуністичного об'єднання колишніх вояків і старшин червоної армії, надавши йому ім'я: «Леґіон ім. Симона Петлюри».**

Як бачимо, провід УРДП вжив заходів для замкнутої військової організації колишніх вояків і старшин червоної армії.

Ми дуже добре знаємо, яким ідеологічним баґажем володіє наше підсоветське покоління і, зокрема, колишній червоноармієць, яка його національна свідомість. Ми не думаємо обвинувачувати його за це, бож не його провина в тому. Але ми не повинні й закривати очей на той факт. Знаємо, що так Росія з її «Малоросією», як і СССР з його «УССР» національної свидомости нам не давали й не дають, а сучасний російський тиран жорстоко викорінює найменші її, навіть здогадні, прояви. Знаємо советську систему виховання молоді, починаючи від дошкільників-«жовтенят» почерез школярів «юних піонерів» та кінчаючи вузівцями-«комсомольцями», знаємо теж ідейний харч, яким годують Совєти червоноармійців. Уся ця советська система виховання молоді з національного погляду спрямована до одного: під плащиком «советский народ» **прищепити молоді «общерусскій» (московський) патріотизм.**

Ці істини нам відомі, але я навів їх тут для того, щоб, маючи на увазі їх, зробити певні й єдино можливі організаційні висновки.

Молодь із підсоветської України, в т. ч. й колишні червоноармійці, потребує солідного, тривалого впливу з боку національно свідоміших елементів так старших поколінь, як і з земель, що не були під Советами. Ця молодь повинна переварюватися в загальнонаціональному казані, перевиховуватися національно в наших загальнонаціональних соборницьких організаціях і ні в якому разі не ділитися по загумінках. Це для кожного українця-соборника на ділі, а не словах — аксіома.

Але провід УРДП проти такого виховання нашої молоді. Кричачи всюди про консолідацію, єднання, соборність іті., він, на ділі, веде на нашому громадсько-політичному полі розклад, діляцтво, територіяльщину! Чомусь цей провід зацікавлений у тому, щоб нашу молодь, що була в червоній армії, **ізолювати від загальноукраїнських військових організацій, не допустити, таким чином, впливу цих організацій на кол. червоноармійську молодь і, значить, зберігати в неї «сталінське» виховання, зберігати в неї дух «нашей доблестной», зберігати в неї традиції червоної армії.**

Щоб не бути обвинуваченим у голословності, простежмо дальші кроки проводу УРДП. Для популяризації цієї нової військової організації вирішено видавати військово-політичний журнал «Штурм», і вже з'явилося його кілька чисел.

Які ж перлини-істини підносить цей журнал своєму членству, якими відомостями з українського життя обдаровує він учорашних вільних і невільних салдатів та старшин червоної армії? Ви, шановний читачу, певні, що перші сторінки його присвячено короткій біографії та громадсько-політичній діяльності того, чиє ім'я написав цей леґіон на своєму прапорі, а про якого ці вчорашні червоноармійці чули від усяких комісарів та політруків тільки постійну сталінську лайку! Ви, безумовно, сподіваєтеся знайти тут кілька сторінок з історії українського народу для ознайомлення з нею вчорашнього червоноармійця та старшини, яким так забиті голови московсько-большевицьким дурманом про всесильність та всемудрість «старшого брата» і безпомічність «молодшого»! Ні! Марні ваші сподівання, бо не це є метою видавців журналу, а зовсім щось протилежне! Із 16 сторінок журналу більшу частину присвячено лайці всієї української еміґрації та вихвалянню «нашей доблестной», при чому лайкою почато перші сторінки журналу й нею ж закінчено його. Прочитавши, ви дістаєте враження, що метою журналу є оплюгавлювати українство і вихваляти червону армію.

Ось ці «перли». На перших двох сторінках неперебірлива лайка на адресу всієї української еміґрації. Не можна сказати, що ця лайка — та, сталінська. Але ж як нагадує вона її, які ж однаковісінькі методи! Дійсно, «яйце від курки далеко не відкотиться», каже мудра народна приповідка.

Автор тієї лайки — якийсь «полковник артилерії Ол. Батюк» (злі язики говорять, що це одне із псевд п. І. Баґряного?!), що має фах — бити здалека, не придивляючись, по кому (а тому нерідко — по своїх). Не варто детально переповідати зміст цієї лайки — візьму з неї основне.

«Досвід показує, — пише цей артилерист, — що день-у-день під тиском (спокусою) доляра, ворожої пропаґанди й діяльности ворожої аґентури... розкладаються ті політичні закордонні кола, що так горіли полум'ям месіянізму супроти України, що обіцяли її визволяти, рятувати. **Цей страшний процес розкладу відбувається перед нашими очима...» іті., іті. (підкр. мое — М. М.).**

Отже, суцільний моральний розклад нашої еміґрації, суцільна гнилизна! Коли б оце писання п. О. Батюка стало відомим свого часу «вождю человечества», то він, примружившн ліве око та потираючи злорадно руки, був би безумовно пробелькотав: «Недарма я вдовблював цим недотепам у їхні голови мої твердження про загнивання капіталізму, добре їх засвоїли!»

Отже, пропала б Україна, коли б не... новий її спаситель — артилерист п. О. Батюк!

Де був цей новоявлений «український патріот» під час визвольних наших змагань і на кого він стріляв — історія поки що мовчить. Але, судячи з духу його писання, він — «болельщік» за Україну, «красний командір», зі свого «посту дальнєво пріцела» придивлявся до діяльности нашої еміґрації. Він споглядав, як та «прогнила» еміґрація протягом довгих років вигнання, кривавлячись та втрачаючи в нерівному бою кращих своїх бійців, все ж таки не покинула прапору волі України, а донесла його до наших днів, до днів прибуття нових сил із України, нової еміграції. Він знає, що та стара еміґрація має бойову загартованість, має досвід і що не можна цим легковажити.

Але ж яке це має значення для «болєльщиків дальнєво прицела», коли вони не можуть стерпіти думки, незгідної з ними? «Хто сміє, — кричить п. О. Батюк, — виступати проти тих, хто, як і ми, вояки, є **речниками сьогоднішнього українського народу й носіями його ідей**»? (підкр. моє. М. М.).

А тому «батарея ... плі! І пан артилерист «палить», «палить» по всіх і вся, без будь-якого розбору, мішає всіх на одну купу (адже ж він вояк із «доблестной»!): і Папа Пій XII, і УККА, і часопис «Наше Слово», і Дикий, і Вейнбавм, і Гулай, і Феденко, і.., і.., усі, бідаки, лягли тут головами! «Патом разбєрьом, кто бил вінават!»

Ось у якому кривому дзеркалі журнал «Штурм» показує нашу еміґрацію вчорашньому салдатові червоної армії, показує тому, хто, вирвавшись із совєтського чаду, мріяв про свіже для душі повітря!

Та годі з паном артилеристом, погляньмо на наступні сторінки «Штурму».

На сторінках 3, 4, 5, 6 — портрети. Українських діячів? О ні! Маршалів та високих старшин червоної армії: Тухачевського, Блюхера, Алксніса та Гамарника. Тут же стаття «Розгром національних кадрів РСЧА», в якій якийсь «майор М. Батурко» проливає гіркі сльози над розгромом Сталіним-Єжовим вищого командного складу червоної армії. На сторінках 7—9 додано до цього плачу 164 прізвищ усяких командирів СССР, яких винищив Сталін у 1937—1938 рр.

П. Батурко називає цей розгром «винищенням національних кадрів» червоної армії. Взявши за критерій прізвище, він таким же ім'ям охрищує і ліквідацію Сталіним різночасово всяких наркомів, членів ЦК та інших провідних діячів СССР — і подає їх список у своїй статті.

Чи може бути щось більш абсурдного та обурливого від твердження п. Батурка про те, що знищені високі командири та главковерхи були «національними кадрами»!?

В чому виявили ці панове свою приналежність до тієї чи тієї з поневолених націй? Прізвище не може бути ні в якому разі абсолютним покажчиком приналежности до якоїсь нації, бож безконечне число фактів заперечує це, і я гадаю, що зайво тут це доказувати. Наша історія аж надто багата цими прикладами.

Таж самий перелік прізвищ цієї статті заперечує твердження її автора.

Бож хто були такі панове, як, скажемо: Якір, Дубовий, Дибенко, Петровський, Затонський, Косіор та інші? Адже ж усі ті панове, яких п. Батурко, чи то за прізвищем, чи то за місцем праці, вважає «українськими національними кадрами», під час вирішального бою за долю нашого народу — в роки наших Визвольних Змагань — стали на бік ворога українського народу, були в рядах большевицької армії на її командних постах, допомогли Ленінові і потім Сталінові закріпачувати наш народ. Те ж саме стосується і ліквідованих Сталіним усяких наркомів.

До якого абсурду доходить п. М. Батурко, видно хоча б із того, що він проливає гіркі сльози по командуючому Київської воєнної округи Якірові, який розстріляв наших 359 героїв під м. Базаром, та по **організаторові штучного голоду в Україні в 1932—33 рр. П. Постишеву, зараховуючи й їх до «національних кадрів»!**

Слухаючи п. М. Батурка, нам — українській еміґрації — залишається хіба-що організувати панахиди в УАПЦ по всіх тих «українських героях» та провести збірки на збудування для них пам'ятника!

Так українському народові, як і іншим поневоленим народам не було чого доброго сподіватися від своїх ренеґатів, а про всіх них можна сказати коротко українською приповідкою: **«Катюзі — по заслузі.» Мурин зробив своє чорне діло, він більше Сталінові був непотрібний.**

Ми можемо бути певні, що, у випадкові політичних ускладень внутрі СССР, від цих **інтернаціональних** кар'єристів можна було очікувати боротьби за владу в «общеруском» котлє», боротьби за заміну Сталіна І на Сталіна II, але не сподіватися від них виступу в обороні **свого** народу, бож таке почуття — національна свідомість — було чуже їм.

Якірів, Дубових, Криленків та інших, що з партквитком у кишені допомагали будувати червону московську тюрму та закріпачувати український народ, цей народ **ніколи** не зарахує в число своїх героїв, а викине їх на смітник історії, як викинув він туди Кочубеїв, Іскр, Ґалаґанів та інших зрадників.

Рещту сторінок журналу присвячено фаховим військовим справам, а останню знову ж — лайці. Тут невідомі панове, що називають себе «членами УНҐ в Англії та Канаді», громлять от. Т. Бульбу-Боровця за **«повстання проти УРДП та єдности сил з-підсовєтської еміґрації»** (підкр. моє — М. М.).

Яка політична неграмотність! Панове з УРДП не розуміють, що повстання робиться проти держави, а не проти якоїсь партії. Та з боку цих панів такі заяви та їм подібні є цілком зрозумілі, бож провід УРДП, взоруючись на практику «батька Сталіна» та ВКП(б), вдовбав своїм членам, що єдина УРДП є справжнім представником «сьогоднішнього українського народу та носієм його ідей», отже УРДП є все-одно, що український народ! Інші партії, таким чином, є ніщо, їх існування виключається. Чим не монопольна засада, не монопартійність УРДП?!

Український народ може радісно дивитися в своє майбутнє: на випадок знищення московсько-большевицького ярма, змайстрованого монопольною ВКП(б), він без ярма не залишиться: монопольна УРДП приготує для нього вже своє українське, не гірше від попереднього, бож, як запевняє п. І. Багряний, кадри-майстрі залишаться ті ж самі! Навіть держава буде називатися «Республікою... Трудовою»!

Такі ось уердепівські мрії про владу охрищуються ім'ям «ідеї українського народу», за їх здійснення не перебираються у засобах боротьби: оплюгавлювання всієї української еміґрації, невдала спроба заволодіти УНҐвардією, тоді старання розбити її шляхом очорнювання заслуженого п. от. Т. Бульби-Боровця, заходи сколочування свого партійного «войська» методами, що шкодять нашій національній справі, старання за всяку ціну втягнути під свій вплив підсовєтську еміґрацію іті., іті. — ось «конструктивні» методи діяльности УРДП!

Характерно, що у цих своїх змаганнях за впливи УРДП докотилась уже до того, що **стала явно на шлях захисту чести червоної армії навіть через свою партійну пресу!**

Так орган УРДП в Америці «Український Прометей» в ч. 5 з 29. січня ц. р. вмістив допис під заголовком: «Перемагає розум і правда», в якому якийсь пан, що заховався за криптонім М. К., повідомляє про величезної ваги подію, що сталася в м. Торонто (Канада) 4. січня ц. р. Редакція «У П» вмістила цей допис без своїх коментарів, отже — вона з його змістом погодилася.

Так що ж це за подія? Як звітує п. М. К., 4 січня ц. р. відбулися в Торонті річні збори 5. Станиці СБУВ. А на зборах, як звичайно, дискутують, виливають накопичені болі.

Між іншим, критиковано й журнал «Штурм». Як пише М. К., ця критика «глибоко обурила нас, як нову еміґрацію й бувших вояків червоноармійців», бо «знеґовано» висвітлення в цьому журналі втрати поневоленими Росією народами їх **«військової, ворожої росіянам, національно наставленої еліти»** та скритиковано **«ідейно-організаційні заложення цього журналу, який є відображенням ідеології наддніпрянської еміґрації та її репрезентанта УРДП»** (!!) (підкр. моє — М. М.).

Та обурення цієї «національно наставленої еліти» із червоної армії досягло свого вершка, коли, як пише п. М. К., якийсь п. М. Сахно (п. М. К. назвав його «одним із ренеґатів та партійних розбивачів») **висловився, що він своє перебування в червоній армії вважає за прикрість»** (підкр. моє — М. М.).

Такої тяжкої образи чести «нашей доблєстной» вже не могла ніяк стерпіти «українська національно наставлена еліта» із червоної армії, і, як пише п. М. К. **«пп. майор М. та капітан Б. з висловом протесту покинули збори (!?!)** (підкр. моє — М. .).

Дивно-дивно! Треба тільки поспівчувати панові М. К. та ображеним старшинам М. і Б. і дивуватися, яким чином, взагалі, вони могли потрапити на збори **українських** вояків! Хіба ж їм там місце?

Невже ці панове пишаються тим, що, перебуваючи в рядах червоної армії, вони захищали совєтську систему терору та національного гноблення і економічного визискування багатьох народів?!

Як бачимо, червоноармійський патріотизм, так ретельно прищіплюваний Сталіним, показав себе тут у всій своїй від'ємності. А провід УРДП так старанно оберігає непорушність цього патріотизму, що намагається навіть створити окрему організацію із цих заражених червоноармійською чумою, щоб не допустити до них дійсно українських впливів.

Хай буде дозволено мені поставити усім цим панам із УРДП та елітчикам із «доблєстной» таке запитання: Вам, панове, мабуть, відомо, що перед другою світовою війною Україна була розділена поміж чотирма займанцями. Українці мусіли служити у їх війську, і кожний із цих займанців прищеплював їм свій патріотизм, протилежний українському. Якщо, притримуючись настанов УРДП, усі ті займанські патріотизми зберігати, пишатися ними та боронити їх честь, то, **з ініціятиви п. І. Багряного, чи не мали б ми ще один поділ і гризню в громаді?** Я гадаю, що так! Та я певен, що ініціятива ця п. І. Багряного буде блудним вогником тільки для тих, хто ще бродить до якогось часу в уердепівській темряві. Вже багато прозріло й відсахнулося від кандидатів в українські диктатори, прозріє і решта!

Ось до яких збочень, у боротьбі за впливи, «за кадри» докотився провід УРДП! Та, правду сказавши, таких антиукраїнських збочень в уердепівському середовищі й можна було сподіватися, бо саме в цьому середовищі діють найсильніше гасла та ідеї, витворені в ворожому нам московсько-большевицькому таборі і, зненавиджені українським народом, **саме в цьому середовищі бродять ідеї зради.**

Ось хоча б такий приклад! М. Хвильовий, що зрадив українську армію в часи наших Визвольних Змагань і перейшов до нашого ворога, де став комуністом і чекістом, так захопився московсько-комуністичними ідеями та «роботою» ЧК, що написав їм

(Закінчення на стор. 14)

Віктор Карий

Спогади безпритульного

1. Як розкуркулювали людей

Мій батько мав 4 десятини землі. Родина велика — восьмеро дітей. Тому батько мав ще споживчий склепик в своєму селі. Зимою 1930 р. в нашому селі почалася акція розкуркулювання заможніших селян.

Загавкала наша собака й кинулась до брами. Почувся вистріл, собака замовкла. Ми діти поприлипали до вікон. На нашому подвір'ї повно народу. Вваляється в хату комсомольська бригада під командою Акулова. Це бувший робітник московського Путіловського завода, старий партієць і бувший червоний партизан. Тепер він у нас партійний керівник. Потім ішов його замісник Фролов, бувший чорносотенець і погромник жидів, також зайда в наше село десь з Півночі. Тепер він замісник керівника райпаркому і уповноважений організувати в нашому селі колгосп. Решта бригади складалася з місцевих «бідняків», тобто злодіїв і п'яниць, як Іван Ковдра, Гаврило Шульженко, Максим Коваленко та інші.

Наш батько сидів за столом. Мати поралася коло печі. Побачивши комсомольську бригаду, про яку вже ходила велика «слава», ми малі мигом шмигнули на піл і поховалися там за спинами старших сестер. Банда завалила з гуком цілу хату. Озброєні бандити поставали коло дверей та вікон. Потім по середині хати став кремезний чолов'яга з широкою чорною пикою, що закінчувалась на версі вуглами. Його очі швидко бігали в вузьких прорізах і злісно кругом зиркали. Це й був сам Акулов, страховище цілого району.

Він витяг з торби кучу паперів. Зачитав нашому батькові вирок, що на підставі постанови якоїсь там влади з району, громадянина Семена Андрійовича Назаренка, як спекулянта позбавляється права голосу і описується все його рухоме і нерухоме майно. Сам С. А. Назаренко підлягає негайному арештові, за утримування спекулятивної крамниці. Акулов замовк. Батько нагло зірвався з місця. В його очах

було ціле пекло. Я побачив, що в батька вже зродився якийсь страшний задум. Він був дуже відважний.

— За що це? Я ж маю восьмеро дітей?! Це все мій тяжкий труд без найманої сили. Що означає «опис мого майна?» Це не опис, а грабіж!

— Мовчи, спекулянте-підкуркульнику. Ти ворог народу, гад!

— Ти сам гад, зайдо московська! А ви всі — банда душогубів! Геть!..

Батько мигом вхопив дубовий стілець і вальнув ним з цілої сили в Акулова. Акулов повалився на землю. Інші бандити з криком кинулися на батька. Зв'язали йому руки й ноги. Мати й сестри почали обороняти батька. Крик жінок і лайка бандитів злилися в страшний гармидер. Перекинули стіл і шахву з посудом. Череп'я літає по цілій хаті. Ми малі поховалися під піл.

Гармидер прошиває постріл з нагана в стелю. Все затихає. Акулов з наганом в руці стоїть, обпершись об піч. Кров через лоб заливає йому обличчя. Він виглядає, наче дикий розлючений звір. Командує виводити зв'язаного батька до саней. Матір Фролов ударив сильно ногою в груди. Вона впала непритомна. Її викинули на двір. Старшу сестру так само побито. Нас менших, наче галушки, повикидали з хати, просто в сніг. В хаті розвалили піч, повибивали всі вікна і потім позабивали їх дошками навхрест. Двері замкнули. Так само забрали ключі від клуні та стайні і магазину на дворі. Ми залишилися на снігу без нічого. Навіть без одягу.

Побитого та зв'язаного батька совєтські бандити вкинули в сани і ґальопом кудись повезли. Він навіть не мав змоги попрощатися з нами, бо нас до нього не допустили. Він тільки гукав: — Прощай мамо, прощай діти! Прощайте... Про... Тай нестало його чути. Так ми в один миг залишилися без нашого рідного і такого доброго батька. Тоді я ще не розумів, що це все означає, але моє дитяче серце пеклося за батьком. Воно відчувало, що ми його вже більше не побачимо. І ми його не побачили. Поїхав в Сибір, звідки ніхто не повертається.

Мама ще лежала на снігу непритомна. До неї приступило кілька сусідок, щоб рятувати. Ми кругом мами плакали. Старша сестра десь зникла. Через деякий час під'їхав мамин брат з моєю сестрою. Люди помогли вложити маму в сані. Потім дядько швидко повкидав нас усіх в сані і коні рушили на хутір до дядька. І ми і родина дядька Андрія опинилися в яру. Інші люди боялися пускати нас в хату. Але все одно їх так само розкуркулено, по одному.

2. В невідоме

Ми грілися при вогнищі в яру. Мама кудись вислала мою старшу сестру. Вона побігла бігом і вже був вечір, а її ще не було. Коли зовсім стемніло, до нас під'їхало двоє саней. Одними правила моя сестра, а другими якийсь невідомий мені дядько. Той дядько забрав на свої сани родину дядька Андрія, а моя сестра скомандувала всім нам негайно влазити в сані. Там було кілька великих кожухів та всякий інший одяг і торба з харчами. Ми швидко повскакували в розгорнені кожухи. Мама сіла спиною до нашого фурмана-сестри. І дві фіри роз'їхалися в протилежних напрямках. Ми накинулися на хліб, наче мухи на мухомора.

Протягаючи руку по хліб до мами, я глянув на її обличчя і перелякався. Її ще позавчора чорне волосся зробилося сиве. Молоде, гарне обличчя зробилося худе, поморщене, страшне, наче півтруп. В моїх очах почали роїтися гарні образи, як то колись нас мама повикупує, одягне чисту білизну і як весело тато й мама бавилися з нами поза столиком у садку. А тепер. Тепер нема ні батька, ні хати, ні саду з столиком. І мамі тепер не забави. Колись батько кожен вечір підраховував свою касу і все хвалився мамі, що він вже має за що побудувати хлопцям хати. Коли б тільки, мовляв, здорові росли. Він вже їх забезпечить усім. І наукою, і майном. Ось як забезпечив.

— Стій!..

Перед нашими саньми появився вершник. В його руках обріз. Це наш другий дядько, батьків брат Панас. Він їхав на батьковому коні, що був у нього схований на хуторі. Через спину коня перекинуто два великих тюки. Ці тюки дядько миттю скинув у наші сані. Це одяг, що його дядько Панас забрав з нашої комори, розбивши там двері. Потім появилося ще кількох вершників з обрізами та рушницями.

— Жаль, — крикнув дядько. — Запізно нас повідомили. Ми спізнилися. Семена та інших селян банда відвезла в район. Зате ж Акулов і Фролов уже їдять землю. А пограбоване ними майно пішло до Бога з димом. Глянь.

Ми оглянулися, там де наше село, росла велика заграва. Мама перехристилася. Залилася сльозами. Дядько щось шепнув сестрі. Сані рушили ґальопом в далеке невідоме.

3. На незнайомих двірцях

Ми їхали цілий день. Нас проводив дядьків Петро. Він часто скакав верхи — вперід, а ми чекали в лісі або в байраку. Потім він давав нам знати і наші сані мчалися за ним. Потім знов десь ховалися, а Петро їхав сам наперед. Коли добре стемніло, наші сані під'їхали до якоїсь незнаної мені маленької залізничної станції. Петро десь сховав свого коня. Кудись пішов, а нам казав чекати в якомусь закамаркові. За деякий час він вернувся ще з кількома чужими хлопцями. Принесли мамі квитки. Забрали всі наші клумаки і повели нас на станцію. Там товпилася велика маса народу. Прийшов потяг. Народ масою кинувся на нього. Крик і плач жінок та дітей. Кожне хоче влізти в потяг, а там мало місця. Наші хлопці, пропихаючи шлях ліктями поміж масою народу, допхали нас до потягу. Повкидали наші клумаки та повпихали нас через вікно в вагон.

За кілька хвилин потяг від'їхав. Позамикалися вікна. Зробилося тепло. Ми сиділи на своїх клумаках. Мама дуже втомилася. Коли потяг рушив з місця, вона знов перехристилася. Ми від'їхали з рідного району і більше я вже там ніколи не був. Вагон гойдається та клекоче. Я відразу заснув. Мені почали маритися різні образи: то Акулов, то наш батько робить собі обріза з рушниці, то дядько Степан на коні доганяє Акулова, стріляючи в нього з обріза, то знов палахкотить полум'ям наша хата...

Я пробудився від штовхана ногою в бік. Довго не

міг зрозуміти, що воно таке і де я є? Сестра тормосила мене на всі боки. Тягла до виходу з вагону. Тут, мовляв, пересідаємо до іншого потягу. Здоровенний двірець. Такого я ще й не бачив. Повно народу. Люди лежать та сидять і стоячи куняють. Скрізь страшне сміття, грязюка та воші. Плентається велика маса обірваних брудних дітей без батьків. Вони наповал все крадуть від пасажирів. Їх всюди проганяють наче собаченят. Петра вже не було. Все мусіла носити мама з сестрою. Ми знайшли кутик місця і там розташувалися. Сестра лишила нас на місці, а сама пішла розвідати, коли буде потяг. Це була десь 4 година, а потяг мав бути в 6-й. Ми знов попадали і в теплі почали дрімати.

Прибігає сестра назад. Оповідає мамі, що їй пощастило тут на станції спіткати одного залізничника, родом з нашого села. Він їй сказав, що на цій станції будуть причіплювати кілька вагонів до того потягу, що ми на нього чекали. Потім вона знов побігла і прийшла з тим залізничником. Ми забрали наші клумаки і побігли бігом до тих вагонів, далеко від станції в тупику. Залізничник мав ключ. Відімкнув один вагон і нас впустив і знов замкнув. За деякий час прийшов паротяг. Забрав ці вагони на іншу лінію. А потім коли прийшов потяг, підогнали нас до потягу. Свіжі вагони і цілий потяг знов облягли як мухи. Провідник вагону на нас кричав, але з вагону не викинув. Заступився той залізничник.

Таким чином наша пересадка відбулася щасливо.

Ми поїхали далі потягом. За кілька годин їзди потяг знов затримався на більшій станції. Мама і сестра, перемучені останніми подіями, спали на наших клумаках. Всі діти також частинно спали. Я, як старший син, «піклувався» нашим транспортом, хоч мені було всього вісім років. В нас нестало води. Коли потяг став на станції, я взяв бляшанку, що служила нам за відро, та кварту і пробиваючись через гурму людей, виліз з вагону та пішов шукати води. Закіль я добіг та набрав води десь дуже далеко від нашого потягу, стратив орієнтацію і заблудив поміж вагонами, що були всі однакові. Коли по довшому блуканні я вибився на той самий перон, де стояв наш потяг, його вже там не було. Потяг з цілою родиною від'їхав, а я залишився сам один на чужій, далекій, невідомій мені станції.

Я почав бігати й кричати по станції. Це нікого не дивувало. Там щоденно таких дітей бігали сотні. Я не знав, куди ми їхали. Одна пані покликала до мене міліцієнера, але я, побачивши «глину», втік. Він не дуже й доганяв. Я зайшов на двірець з другої сторони. Оббігав усі закамарки. Чомусь думав, що може там хтось буде з моїх. Але там ніде нікого не було. Щойно тепер мені зробилося дуже страшно. А найбільше я боявся «глини». Вона певно забере мене туди, де батько. Я притулився до стінки і голосно заплакав. Куди ж я тепер піду і що буду робити?..

(Далі буде)

С. Панас

Бог чи провокатор?

Іван Багряний у «Саді Гетсиманському» назвав Миколу Хвильового Богом без лапок і з великої літери (стор. 166), бо таким він є для нього справді. Такою чи меншою мірою обожнюють та моляться на нього й інші ідейні хвильовисти. А їх «символ віри» та безприкладне фальшування справжнього М. Хвильового можна прочитати в брошурі **«Трагедія Миколи Хвильового».** Вона насторожує читача вже тим, що тут не тільки автор сховав своє справжнє прізвище (на «ко») за німецьке псевдо — **О. Ган,** але і **таємниче** видавництво **«Прометей»** чомусь тут не подало навіть і таких відомостей: рік і місце видання цієї книжки, хто її редагував та художньо оформляв, наклад і на які кошти вона видана, адреса для замовлень. Усе це затаємничене в цьому анонімовому «Євангелії» хвильовистів. І то не випадково. Його зміст, повний свідомих фальшувань і замовчувань, голословних тверджень і приписувань М. Хвильовому того, чого він ніколи не робив, не писав і не думав, свідчить про те, що автор і «Прометей» свідомо законспірувалися, бо...

Микола Фітільов-Хвильовий справді був ідейним і досмертним комуністом, чекістом і літератором та літературним провокатором ЧК-ҐПУ-НКВД. Він і його твори та гасла виконували провокативну ролю в українській літературі та пресі і визвольній боротьбі України в 1920—30 роках. І коли цей мурин виконав свою ролю, він мусів відійти і відійшов разом із своїми провокативними творами...

Цей історичний факт ми докладно і обґрунтовано доводимо в творі «Вежа Хвильового» на основі поданого там змісту й аналізи головних провокативно-чекістівських творів і гасел М. Хвильового та фактичної не лише безкарности, але, навпаки, — не абияких винагород Хвильового з боку совєтської влади за всі ті його аж такі «протимосковські» твори й гасла. З наведених там докладних мотивів тут коротко обговоримо найголовніші.

Кожний з підсовєтських українців добре знає, що таємний шпигун (сексот) ЧК-ҐПУ-НКВД був **зобов'язаний,** з метою провокації, за всякої нагоди критикувати окремих урядовців, заходи і цілий совєтський режим та комуністичну партію включно до самого Леніна і Сталіна. Та хоч як вони були вишколені та підступні, але все більше число жертв таких провокацій навчило кожного в СССР «тримати язик за зубами». Це утруднювало та уповільнювало шпигунську діяльність цілої армії тих сексотів.

Та поряд із цією звичайною «діяльністю» сексотів в СССР, зокрема в Україні ЧК запровадила цілком новий, ще невідомий не лише українцям, а тому й особливо ефективний **метод шпигунства за допомогою літературно-пресової провокації,** яка куди швидше, краще і досить масово «розв'язувала язики» та виявляла політичні наставлення, ніж це робили звичайні сексоти. Ідея цього нового способу провокації проста: хай один і той самий літератор (сексот) робить те саме, що і звичайний сексот, але не «дові-

рочно», пошепки, а **прилюдно.** Хай він у своїх творах і статтях критикує (в межах дозволеного цензурою ЧК) советський режим і партію, висуває протимосковські гасла й ідеї. Ці твори й статті, оприлюднені в советській літературі й пресі, викличуть дискусії та обговорення їх не тільки на шпальтах журналів і газет, у клюбах, але і в установах, на вулицях і по хатах. Вони розв'яжуть язики у багатьох, бо за таких умов імовірно мало кому буде зрозуміло, що все те робиться з провокативною метою. А тим часом всюдисущі сексоти будуть прислухатися і нотувати до своїх бльокнотів, а ЧК-ҐПУ до особових карток: **хто, коли, де і що саме говорив про той чи той твір, його ідею, а то й про советський режим, партію.** Та одно вже позитивне чи неґативне ставлення до того літератора-«опозиціонера» буде свідчити про те, «хто чим дихає» . . . Отже, **таким способом літературно-пресової провокації можна за відносно короткий час виявити політичне наставлення маси читачів,** і то насамперед інтеліґенції.

Москва ще на початку НЕП-у заплянувала цілу систему масових провокацій в Україні (підступна українізація, процеси типу СВУ тощо) з метою виявити національно свідомих і протимосковськи наставлених українців, щоб потім їх усіх знищити одним ударом, як це і було зроблено в 1930-х роках. У цій системі провокацій **в Україні ЧК передусім і з чималим успіхом застосувала саме той метод літературно-пресової провокації за допомогою українського комуніста і чекіста та літературного провокатора ЧК — письменника М. Хвильового.**

М. Фітільов ще наприкінці 1918 р. став **зрадником** України: тоді він із кількома своїми прибічниками з очолюваного ним петлюрівського загону перейшов на бік московських червоних окупантів та з ними знищував українських вояків, що відступали. За це один петлюрівський загін мав розстріляти полоненого М. Фітільова разом із двома його помічниками на ст. Кочубеївка, але Фітільову пощастило вночі втекти від заслуженої кари. Ці факти наводить і О. Ган у своїй брошурі, де він ту **зраду** Фітільова кваліфікує лише як . . . «перехід Хвильового на нові позиції»! З того часу і до свого самогубства в 1933 р. цей зрадник був ідейним комуністом, чекістом і літературним провокатором ЧК-ҐПУ, одним із найбільших ворогів України. Дуже ймовірно, що сам Хвильовий був винахідником того диявольського способу літературно-пресової провокації, запропонував її ЧК і здійснив на практиці.

На еміґрації є живі свідки, що були очевидцями розстрілів українських селян («куркулів») чекістом Фітільовим-Хвильовим. Та широковідомий факт своєї праці в ЧК засвідчив і сам Хвильовий у ряді своїх чекістівських творів, де в особах їх головних героїв показував себе самого, як неперевершеного чекіста. Крім того, і самий зміст творів свідчить про те, що їх автором міг бути лише чекіст. Та й сам Хвильовий писав: **«Ми відповідаємо за все сказане нами перед трибуналом Комуни»,** тобто перед ЧК-ҐПУ.

У першому своєму чекістівському творі **«Санаторійна зона»** (1923 р.) М. Хвильовий описав різні типи чекістів, а в тому числі і себе в особі головного героя повісти Анарха та поета Хлоні, що визнає і О. Ган. В їх постатях, взаємній дружбі, розмовах автор тут показав себе психологічно розколотим в ЧК на колишнього дочекістівсього Фітільова (Хлоня) та чекіста Хвильового (Анарха), що до нього і в ЧК спочатку ставились з недовір'ям, як до можливого анархіста-провокатора, про що йому відверто призналась ідейна чекістка Майя. Про стан архиамбітного Хвильового в ЧК можна зокрема судити з тієї знаменитої розмови Майї з Анархом, в наслідок якої тут символічно і Анарх, слідом за Хлонею, кидається в річку, де й потопають обидва, з підкресленним після того криком автора повісти: **«Як я безумно люблю життя!»** А після цього він тут обіцяє комусь у наступних творах описати нових людей — «прозірливих, як ЧК, сильних, як леопарди, і вільних, як воля!» (?!)

Поза тим самопоказуванням автора в «Сан. зоні» на тлі інших чекістів, ідейним змістом цього твору служить лист Анарха до своєї сестри з чекістівським кличем: **«Дивіться на Схід!»,** тобто на Москву, бо на Заході, мовляв, цивілізація гниє, а з нею гниє і людство, та з віщуванням скорого приходу Спасителя, що його предтечею буде Аттіля зі своїм огнем і мечем, який, зокрема, повісить на гіляці і . . . гетьмана Мазепу! До речі: О. Ган у своїй «Трагедії» . . . пише, що образ Мазепи — «стояв завжди перед Хвильовим» (ст. 34), а цитуючи лист Анарха, навмисне пропускає сказане там про те, як Хвильовий і мертвого Мазепу вішає в «Сан. зоні».

Свою обіцянку показати в наступних творах нових людей — «прозірливих, як ЧК, сильних, — як леопарди» . . . Хвильовий виконує в 1924 р. оприлюдненій новелі «Я». Головна ідея цього архичекістівського та антилюдського твору є та, що **син мусить убивати й рідну матір в ім'я вищих ідеалів московської «загірної комуни».** І саме цьому Хвильовий навчає українців у «Я», де він показав себе самого в особі головного героя Я, голови трійки ЧК, психологічно і тут, як і в «Сан. зоні», роздвоєним між ідеальним чекістом, доктором Тагабатом (Анарх) і недостойним ЧК Андрюшею (Хлонею), що символізує залишки людяности в душі Хвильового, ще недобитої в ньому чекістівським звірем Тагабатом. Глузуючи з Андрюші, Я-Тагабат розстрілює свою рідну матір разом із гуртом черниць, зрештою ні в чому неповинних.

О. Ган у своїй праці визнає, що Хвильовий написав «Я» на основі фактичних подій напровесні 1919 в м. Богодухові, тоді оточеному українськими повстанцями, де саме тому лютувала і нещадно розстрілювала трійка ЧК так, як описує Хвильовий у «Я». І хоч Хвильовий тут безперечно себе показує в ролі тієї ЧК трійки (Я), але О. Ган несміливо твердить, що «тоді Хвильовому довелося» пережити те, що «він описав у „Я"», але сам він, мовляв, не був членом тієї трійки чи п'ятірки ЧК і «не убивав своєї матері». Та очевидно вже менший був би злочин Хвильового, якби він справді убив лише свою матір, але натомість не пропаґував поміж українців московську ідею необхідности вбивства синами й рідних матерів в ім'я тієї «загірної комуни». А цю ідею, чужу навіть і звірям, Хвильовий настирливо пропаґує ще і в своєму творі «Мати».

Ці потрясаючі твори, крім пропаґанди згаданої ідеї та самореклями автора мали ще таку провокативну ціль: за обговорення їх змісту схвильовані читачі часто висловлювалися й про ЧК, а також і

про совєтський режим. А саме це найбільш цікавило ЧК та всюдисущих сексотів! Саме для цього Хвильовий не лише в Харкові, а і в Києві прилюдно виступав зі своїм «Я», а совєтська преса та сексоти майстерно поширювали дискусії, обговорення цього провокативного твору... Хвильовий — **хвилює,** і то **провокативно...**

Досягнення в цій справі були такі, що ЧК заохочує чи дозволяє Хвильовому в процесі тих дискусій виступати в пресі навіть із такими гаслами, як от: **«Геть від задрипанки Москви!»** та **«Дайош Европу!»** Бо хто з українських читачів виявить себе «гетьвідмосковцями» та «европейцями», а хто за «Дивіться на Схід!» («Сан. зона») — це, безумовно, цікавило ЧК і сексотів понад усе! Про це зокрема свідчить і те, що писав сам Сталін у квітні 1926 р. в листі до своїх вельмож в Україні: «Коли західньоевропейські пролетарі із захопленням (?) дивляться на прапор, що повіває в Москві, український комуніст Хвильовий не має нічого іншого сказати на користь Москви, крім того, що закликає всіх українських діячів до втечі від Москви! **Що ж говорити про інших українських інтеліґентів з некомуністичного табору** (підкреслено мною. С. П.), — запитує Сталін, — якщо комуністи починають говорити, і не тільки говорити, але й писати в нашій радянській пресі словами Хвильового?» (О. Ган, «Трагедія М. Хвильового», ст. 57). Цей лист — документ виключної ваги.

Ці слова Сталіна безумовно були б смертним вироком для М. Хвильового, якби... якби він прилюдно проголосив ті гасла щиро й сам, а не з доручення чи за згодою не лише ЧК, але напевно й самого Сталіна. А Сталін, як хитрий лис, тим листом не тільки висував провокатора Хвильового на ще більшого українського «патріота», посилював обговорення тих його гасел, але й авансував московський присуд щодо всієї української інтеліґенції, огульно закидаючи їй «хвильовизм» і тим виправдуючи наявність в Україні московських сатрапів та їх підготування до масового народовбивства.

Яка доля чекала українських патріотів, показав приклад із наркомом освіти в Україні Шумським: він не в пресі, а лише в ЦК КП(б)У виступив проти панування в Україні російських комуністів, і за це Москва його ще р. 1927 заслала поза межі України так, що відтоді він зник безслідно.

А яку ж кару дістав Хвильовий за ті його нечувано «відважні» протимосковські кличі, що їх Москва нікому не прощає, особливо ж після того листа Сталіна? **Жадної!** Його лише, для затуманювання провокативної ролі, — «критикували» часописи, цитуючи Сталіна... З тією ж метою він у 1926 р., і то аж у грудні, через 7 місяців після цитованого листа Сталіна, оприлюдив у «Вістях» свого «покаянного» листа. І все!

Що за диво дивне?!! **Шумського швидко й безслідно запроторили, а Хвильового за «Геть від Москви» та «Дайош Европу» Сталін і до його самогубства в 1933 р. не карає!!..** Тож очевидно і Сталін вважав Хвильового якщо не «богом» Багряного, то своїм «апостолом»...

І нове, ще більше диво! Навіть і після того листа Сталіна та свого «покаянного» М. Хвильовий, що так безумно любив життя та знав про долю Шумського, проте, наперекір усьому тому, в 1927 р. оприлюднює свій відомий роман «Вальдшнепи», де знову виступає з «відважною» критикою цілої московської комуністичної партії та її режиму в Україні!

Московські герої цього твору, а до того ще й чекісти (Аґлая — Майя із «Сан. зони» та Дм. Карамазов із «Братья Карамазовы» Достоєвського — в його особі тут показав себе М. Хвильовий, що визнає й О. Ган), як і весь зміст цього твору доповнюють і поглиблюють попередні гасла Хвильового — «Геть від Москви!» та «Дайош Европу!» і їх провокативну мету. Крім того, **Хвильовий у «Вальдшнепах» виступив із чекістівською пропаґандою ненависти до національного генія України Т. Шевченка та його «Кобзаря».** Наводимо дослівно зміст цієї пропаґанди з роману (ст. 37—38, в-во «Нові Дні», Зальцбурґ), де підкреслення скрізь мої:[1])

Карамазов до Аґлаї: «Я хочу сказати, що **з Тарасом Шевченком я нічого не маю спільного.** (А О. Ган пише: «Надзвичайне враження... справив на майбутнього письменника «Кобзар». Він (Хвильовий) знав напам'ять багато віршів Шевченка»... ст. 16).

— За що ж ти Шевченка **так ненавидиш?** (питає Аґлая.)

— За що я **його ненавиджу?** — Карамазов зробив незадоволене обличчя: мовляв — навіщо цей допит? Потім раптом нервово одкинув волосся і зупинився. — А за те **я його ненавиджу, — надмірно запалюючись,** сказав він **злим голосом.** — що саме Шевченко кастрував (?!) нашу інтеліґенцію. Хіба це не він виховав цього тупоголового раба просвітянина, що ім'я йому леґіон? Хіба це не Шевченко — цей, можливо (?!) непоганий поет і на подив малокультурна (?!) й безвольна людина (?! «Мучусь, а не каюсь!») Т. Шевченко — хіба це не він навчив писати вірші, сантиментальничати «по-катериначи», бунтувати «по-гайдамачому», безглуздо та безцільно й дивитись на світ і будівництво його крізь призму підсолодженого страшними фразами пасіїзму? Хіба це не він, цей кріпак (?!), навчив нас лаяти пана, як то кажуть, за очі й пити з ним горілку та холуйствувати перед ним, коли той фамільярно потріпає нас по плечу і скаже: «А ти, Матюшо, все таки талант». Саме цей **іконописний «Батько Тарас» і затримав культурний розвиток нашої нації (??!!) і не дав їй своєчасно оформитись у державну одиницю** (??!!). Дурачки думають, що коли б не було Шевченка, то не було б і України»...

Прекрасне визначення! — З захопленням сказала Аґлая і тут же чомусь іронічно усміхнулась. Бо розуміла всю його безглуздість, як і мету, та **хто** і **чому** буде молитися не тільки на Хвильового-Карамазова, але і на цю Аґлаю!..

Із такої от чекістівської спроби прищеплювання українцям **НЕНАВИСТИ** до свого національного генія бачимо, що Хвильовий (цей хуліган і п'яниця закінчив лише початкову школу!) повісив би й Шевченка так само, як і Мазепу в «Сан. зоні», наперекір тим фальшивим запевненням О. Гана... І якщо він у «Я» та «Мати» навчав українців розстрілювати

---

[1]) Одні лише наступні рядки яскраво характеризують **справжнього** чекіста Хвильового. Через те їх хвильовисти, а зокрема О. Ган у «Трагедії М. Хвильового» не наважаються цитувати, промовчують, або згадують лише між іншим, щоб «уневажнити»...

ну. Ще по дорозі до могили до процесії прилучилося багато чужинців, серед яких були представники преси. Пам'ятник урочисто відкрили ген. О. Удовиченко та п. Баланюк. Акт посвячення пам'ятника виконав Високопреосвященніший Митрополит Полікарп у сослуженні численного духовенства і в присутності Генерального Вікарія Апостольського Візитатора. До

Нововідкритий пам'ятник Симонові Петлюрі в Парижі

прапорів, пробитих свого часу кулями та шрапнелею ворога, приєдналися нові, принесені новою еміґрацією, що прийшла на зміну старим бійцям. Ті старі прапори бачили здобуття Арсеналу, бій під Крутами, вони пройшли міста, села й степи неозорої Української землі, вони були під Львовом, Базаром, Загребом, Хустом.

Увечорі того ж самого дня, о 20 год. в одній із великих заль Парижу «Ваґрам» відбулась урочиста академія, присвячена пам'яті Симона Петлюри. На ній, крім численних українських організацій, були присутні також представники чужинецького світу: від Англо-Українського товариства, від Вірменії, Грузії, Азербайджану, Північного Кавказу. Промовляли ген. М. Капустянський, п. П. Феденко, п. М. Ковальський, п. Баланюк, п. О. Герберт, який склав привітання від англійського народу многостраждальному українському народові, що змагається в тяжкій боротьбі за право жити у власній державі. Особливо зворушило присутніх гаряче привітання, складене представником Вірменії п. Троссіяном. Об'єднані хори Парижу під диригуванням п. Т. Дратвінського та п. К. Миколайчука виконали кілька пісень. Національний гимн завершив цю небувалу врочистість.

Український народ вшанував пам'ять одного з найбільших своїх синів, якого ворожа рука підступом вирвала з життя. Як висловив це у своєму славетному вірші великий поет Євген Маланюк:

> Дикун навів пістоль, щоб розстрілять ідею,
> Ґотичну, як буття, нестриману, як гимн —
> Щоб в суздальський хаос, в глуху Гіперборею
> Замкнуть і задушить наш неминучий Рим.

Ворогові це не вдасться ніколи. Наш Рим — золотоверхий Київ, столиця Української Держави — справді неминучий. Дух Симона Петлюри буде нам вічним дороговказом. Настане день, коли сини й доньки з усіх земель України візьмуть до рук ці пробиті кулями прапори і понесуть їх у новий, остаточний бій. А коли край наш буде звільнений, — в його Пантеоні будуть урочисто поставлені тлінні останки того, хто життя своє віддав, щоб наблизити цю священну мить.

Д. Берещенко, кол. вояк армії УНР

«Камо грядеши?»

(Закінчення зі стор. 7)

оду, в якій знаходимо такі «пророчі» рядки («Санаторійна зона» М. Хвильового): «Я бачу перед собою нових невідомих людей — сильних, як леопард, **прозірливих, як ЧК,** і вільних, як воля» (підкр. моє — М. М.).

Кому-кому, а українському народові аж надто добре відома та «прозірливість» ЧК, йому надто добре відомий той азійсько-большевицький принцип, яким керувалася та керується й досі «прозірлива» ЧК — Ґ. П. У. — Н. К. В. Д. — М. В. Д., і який полягає в правилі: «краще тисячу невинних розстріляти, аніж залишити живим між ними одного винного».

Хвильовий таке захоплення ЧК масовими розстрілами невинних назвав «прозірливістю», а п. І. Багряному ця назва так припала до душі, що він цими «перлами» Хвильового прикрасив свою повість-вертеп «Розгром», узявши моттом до цього твору вище наведені рядки Хвильового!

Нам рівно ж відомі настанови п. І. Багряного в орієнтації на «партійні (комуністичні) та комсомольські кадри», — в тому ідейно-комуністичному казані це уердепівське середовище вариться, і тому не дивно, що воно докотилося вже навіть до захисту чести червоної армії та зарахування до числа українських героїв активних борців проти визволення України. В їх ряди попали навіть Якір, що розстріляв наших 359 героїв під м. Базаром, та кат українського народу — організатор штучного голоду в Україні в 1932—33 рр. П. Постишев! Куди ж далі котитися?

Дивує тільки те, для чого і перед ким ці панове з УРДП ховаються за криптоніми?! Так їм, як і їх родинам **там** може бути тільки похвала, а тут . . . тут же свобода слова, бити за це ніхто не буде! Невже соромно за себе?

Огляд преси

В совєтському журналі «Крокоділ» ч. 30, з 30 грудня 1952 р., на стор. 9, під заголовком «Союз нерушимий», між іншим, читаємо: **«Російський народ ... заслужив ... загальне признання як керівна сила Совєтського Союзу серед усіх народів нашої країни».** Це сказав Л. П. Берія в своїй промові на XIX з'їзді большевицької партії. Отже, російський народ — керівна сила серед усіх ... Доводячи до логічного кінця думку Берії, як одного з повелителів московської червоної імперії, — додаємо, що всі інші народи під СССР — є тільки виконавцями волі керівного народу — «старшого брата».

Що варті докази після такої заяви офіційної урядової особи всіх мельґунових, мовляв, від большевизму в СССР терплять усі народи в однаковій мірі?

Незаперечний факт, що російський народ, як такий, теж зазнає на собі певний соціяльний гніт від большевицької рабської системи, але ніяких фактів немає, які б довели, що росіяни визискуються однаковою мірою, скажемо, з українцями. Сам факт офіційного визнання росіян за народ керівний — свідчить, що росіяни є погоничем над іншими народами СССР. За таким «розподілом» обов'язків народи СССР можно клясифікувати так: народи, що везуть, і народ, що поганяє сидячи на «козлах». Таке «співжиття» народів в СССР називається «Союз нерушимий», а в майбутній мельґуновскій Росії — трошки ширше: «Федерація». Слово ж «нерушима» само собою розуміється.

Щоб не бути «провокатором» — для порівняння наведу пару історичних фактів. Українського народу за пляном з Москви виморено голодом в 1932—1933 роках до восьми мільйонів. За останніх 30 років вивезено з України на різні каторжні роботи і неминучу загибель до 15 мільйонів. Сотні тисяч українців вистріляно в потилицю по різних незчисленних «вінницях». Українців насильно русифіковано різними способами і шляхами — через армію, школи, підприємства. Калмиків, чечено-інгушів, кримських татар, нанайців та інших поголовно заслано в «мєста нє столь отдальонниє» — на певну смерть. Чи є на еміґрації хоч один з «істориків», який би заперечив подані факти або довів, що росіян мордовано подібним способом? Напевно, ні! Правда, росіян теж масово «депортовано», але ... на Уманщину, на місце виморених голодом українців; на чорноморське побережжя Болгарії — для прищеплення «вищої» культури. В Східню Прусію — для колонізації її східнім «герренфольком». Ось так «однаково» терплять усі народи під «заслуженою» кермою «старшого брата». Коли вірити Берії, що росіяни вислужились до становища погоничів інших народів, то ці заслуги були не перед «народами СССР», а безперечно перед злочинною кремлівською клікою. Виправдатись нема чим.

Андрій Мартинюк

«Великий туз»

На цім світі не заведено мертвих згадувати поганим словом, але тут буде мова якраз про живих, що хотіли якнайкраще поспекулювати на мертвому. В день похорон «ідеолога» федералістів Леоніда Бойка, 11. 6. 53 р., в найбільшій біля Мюнхену новій оселі — Людвіґсфельд, де, серед інших національностей колишніх ДП, мешкає кілька сот українців, українські федералісти, яких нараховується в згаданій оселі всього двічі по півтора чоловіка, вже зранку почали «вербувати» українців на похорон, щоб таким чином показати, як то український народ на еміґрації підтримує й шанує федералістів, і тим самим якнайбільше вислужитись перед своїм господарем — «старшим братом». Невідома жінка з'являлась до мешкань свідомих у політичному житті української еміґрації і запрошувала українців до масової участи в похоронах. Коли якась господиня з виразом жалю запитувала: «А хто ж це такий помер?» — слідувала не менш виразно жалислива відповідь: «Помер великий український туз». При цьому прізвище його не називалося, щоб випадково не вскочити в «гречку». На похороні службу Божу відправив російський священик. Серед інших вінків, що були складені на могилі усопшого, виділявся вінок НТС. У своїй надгробній промові священик зазначив, що Леонід Бойко був «... великим другом російського народу».

Присутній

Вияснення в справі „паплюження та фабрикації фальшивок“

В органах УРДП «Українські Вісті» та «Український Прометей» з'явилися спростування пп. Найдьона й Мироненка на їхню статтю в журналі «Меч і Воля», п. н. «Наша відповідь», та стаття члена УНРади Ф. Гаєнка. В цій статті Ф. Гаєнко доказує, що наш орган, спеціяльно прикриваючись авторитетом УНРади, веде спеціяльну кампанію проти УНРади та її урядуючого голови І. Багряного. Доказує, також, що статті підписані автори не писали, її, мовляв, зфальшовано п. Феденком у Лондоні ітп. Повідомляємо:

1. Пан Феденко до нашої редакції не має ніякого відношення. Стаття «Наша відповідь», підписана пп. В. Бондарем, В. Найдьоном та Т. Мироненком, прислана з Англії до нашої редакції з проханням її опублікувати. Наша редакція ніколи жадними фальшуваннями чужих підписів не займалася і не має заміру займатися. Статті подібного роду постійно напливають до нашої редакції — як протест проти тоталітарних методів п. Багряного та його УРДП..

2. УНҐ ніколи не закривалася авторитетом УНРади, бо вона не є членом останньої. Навпаки, якраз це робить п. Багряний, виступаючи в газетах з наклепами на інших людей, а коли йому хтось дає журналістичну відповідь, то він ховається за «парляментарну недоторканість». Відношення УНҐ до УНРади полягає тільки в тому, що її члени й прихильники платять національний податок та реалізують визвольну позику. Натомість УРДП саботує реалізацію фондів УНРади, а з державної каси регулярно витя-

гає понад 15.000 німецьких марок річно на оплату своїх міністрів у ВО, які в Державному Центрі абсолютно нічого не роблять, а тільки провадять свою партійну роботу.

3. Ідентичність підписів пп. Найдьона та Мироненка, як під статтею, так і під її спростуванням, стверджено експертизою. Залишається вияснити, що криється за таким вчинком цих панів: страх перед залякуванням з боку УРДП, чи свідома провокація? Після цього будуть опубліковані матеріяли слідства, а винний потягнеться через відповідні органи до відповідальности. Наскільки сьогодні відомо, спростування пп. Найдьона та Мироненка вимушене уердепівцями таємничим залякуванням авторів статті. Тому вони, раз підписавши статтю, потім дали спростування. Так само нам точно відомо, що «осудження» фракціями УНРади газети «Наше Слово» та журналу «Меч і Воля» також УРДП вимусила від решти фракцій УНРади політичним шантажем: УРДП поставила ультиматум, що коли фракції УНРади не підпишуть зредаґованого нею осудження, то УРДП **вийде з УНРади.** Тому інші фракції, не бажаючи допустити до виходу однієї партії, видали осуд на «Наше Слово» і «Меч і Воля». Таким чином вони виконали не свою роботу, це бо компетенція суду чести Союзу Журналістів, або звичайного карного суду, а не уряду. Коли п. Багряний хоче, щоб його ніхто не зачіпав як «персона ґрата», нехай не пише в газетах пасквілів на інших людей. Натомість фракції УНРади мають куди більше завдання, ніж щотижня виносити осудження на поодинокі газети та «повне довір'я» для п. Багряного. Пан Багряний має змогу те довір'я перед народом заробити сам.

4. УНҐ не веде жадної кампанії проти п. Багряного. Замалий це об'єкт, щоб проти нього вела якусь кампанію ціла організація. УНҐ тільки вказує п. Багряному на його помилки в діях тоталітарними методами та пропаґандою фальшивої ідеології укапівського хвильовизму. Для України ця ідеологія чужа й ворожа. Стаття «Наша відповідь» була реакцією на пробольшевицькі тенденції в журналі «Штурм», що його почав п. Багряний видавати під маркою «УНҐ». Наша організація зобов'язана боронити свою гідність.

Редакція «Меч і Воля»

Д-р Степан Баран †

4. червня 1953 року помер один із найвидатніших українських політичних, громадських та культурних діячів, голова партії УНДО за кордоном і голова Виконавчого Органу УНРади, д-р Степан Баран.

Народившися 21. січня 1979 р. в с. Крукеничі, на Галичині, Покійний від молодих років присвятив себе студіям філософії, права та економічних наук. Він студіював у Львові, Берліні та Відні. Степінь доктора прав отримав у Львові в 1909 році

Політично Покійний належав завжди до найдемократичнішого крила західньоукраїнських угруповань, яке діяло на засадах парляментаризму. Він був одним з найактивніших діячів демократичної партії, яка остаточно оформила була себе під назвою УНДО — Українське Національно-Демократичне Об'єднання, і був співборцем таких видатних діячів, як д-р Кость Левицький, Є. Олесницький, д-р В. Бачинський, д-р Євген Петрушевич — пізніший диктатор ЗОУНР — та інші. Під час І. світової війни д-р Степан Баран був секретарем Загальної Української Ради, 1918 р. — членом Національної Ради ЗУНР, пізніше ЗОУНР, і міністром земельних справ ЗОУНР. Р. 1921 був радником міністерства народного господарства УНР, і цією своєю діяльністю він назавжди увійде в пам'ять українських поколінь як один з тих діячів традиційної галицької демократії, яка з вибухом Визвольних Змагань відразу ж стала на широкі соборницькі позиції і включилася в розбудову УНР.

По закінченні війни з Польщею Покійний працював як адвокат у Тернополі та Холмі, був оборонцем українців у політичних процесах. 1928—1939 д-р Степан Баран був послом від УНДО до польського сойму — від Тернопільщини, де чесно боронив права українців під Польщею.

На пресовий фонд «Меч і Воля»

Франція

Пп. Новицька — 1 дол., Галина Совачева — 50 фр., К. М. — 50 фр., Корепко — 50 фр., Божко — 100 фр., Григорак — 50 фр., (нерозбірливе прізвище) — 50 фр., Сущук — 100 фр., Меркело — 50 фр., Клименюк — 50 фр., Берещенко — 100 фр., Глазков — 100 фр., Маклевич — 100 фр., Карий — 100 фр., Павлов — 100 фр., Костенко — 50 фр., Контар — 50 фр., Замосний — 50 фр., Кондрат — 50 фр.

Німеччина

П. Гриценко О. — 2,50 н. м.

Австралія

Збіркова листе п. Одлиги — 2 фунт. 9 шил. 7 пенс.

Особливу подяку складаємо нашому прихильникові п. В. Дубіву та збирачеві п. інж. Курдієнкові, які зібрали на свою листу 8 фунт. 10 шил.

США

Полк. П. Смородський — 5 ам. дол., М. Виговський — 1,25 ам. дол.

МЕЧ І ВОЛЯ

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРГАН УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ҐВАРДІЇ

Редаґує Колеґія. Наклад: 4.000.

Ціна одного примірника: в Німеччині — 0,50 НМ, у Франції — 50 фр., у Бельгії — 6 фр., у Брітанії і Австралії — 1 шіл. 6 пенсів, у США і Канаді — 25 центів. У всіх інших країнах рівновартість 25 ам. центів.

Адреса Видавництва: „Metsch i Wolja", P. Kisimow, München-Feldmoching, Postlagernd, Germany.

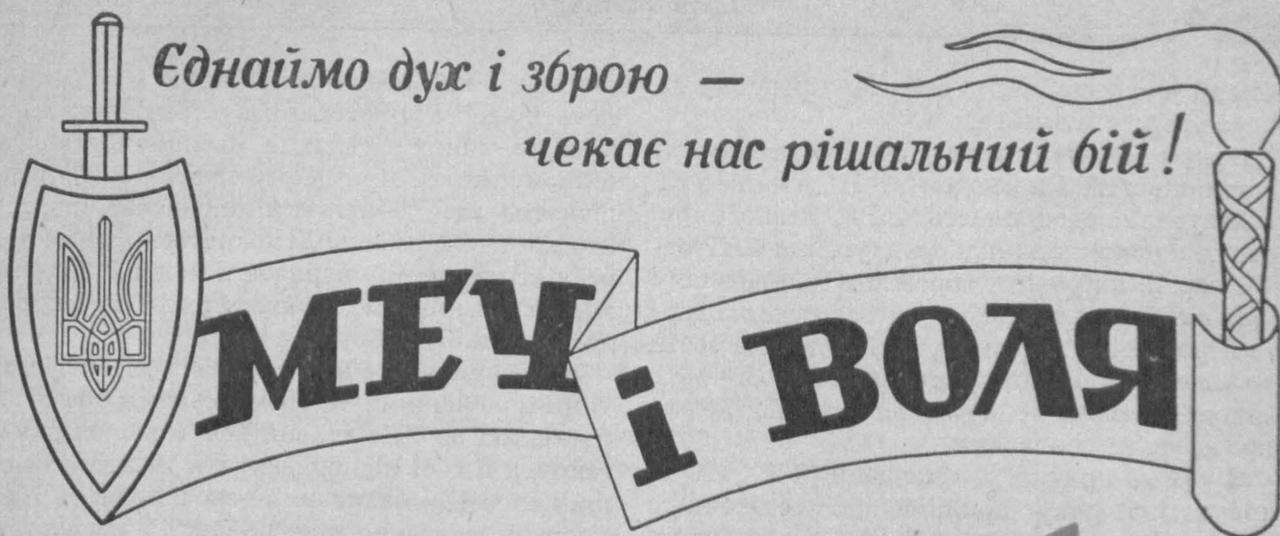

Sword and Freedom ✣ Schwert und Freiheit ✣ Glaive et Liberte

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРГАН УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ҐВАРДІЇ

Ч. 11 ВЕРЕСЕНЬ 1953

А. Гриценко

УНҐ та її завдання

Перед тим, як перейти до з'ясування завдань УНҐ на сьогодні та в майбутньому, мусимо коротко зупинитися над тими подіями, які в більшій чи меншій мірі свого часу вплинули на деяке організаційне послаблення наших рядів. Правда, все це минуло, наші лави щораз скріплюються, але забувати за ті події ми не сміємо. Не сміємо тому, що повторення цих подій можна ще не раз чекати. І то не тільки тут, на еміґрації, а й у випадку збройної боротьби на Україні. Бо як сьогодні, так і в майбутньому можна сподіватись, що тенденції деяких політичних партій підпорядкувати вояцький стан виключно собі — не зникнуть, а в часі збройного конфлікту, можуть ще більше посилитись.

УНҐ, як військово-революційна понадпартійна організація, базуючись на традиціях Української Національної Революції та повстанських загонів УПА і УНРА в другій світовій війні, від самого початку свого існування наткнулась на спроби деяких політичних партій підпорядкувати її собі. Всі ці намагання були ввесь час відкидувані керівництвом УНҐ. Саме з цих причин деякі партії з самого початку організаційного оформлення УНҐ поставилися до неї неприхильно. Якраз в той час на еміґрації вже майже рік існувала та організаційно почала оформлюватись нова політична партія, яка гуртувала в своїх рядах майже виключно українців з нової наддніпрянської еміґрації. Ця партія оформилась під назвою Українська Революційно-Демократична Партія (УРДП). Нічого дивного, що УНҐ, як організація, якої кадри рівно ж в більшості походять з центральних українських земель — бувших вояків советської армії — від самого початку утримувала якнайдружніші взаємовідносини з цією партією. УНҐ не мала нічого проти того, щоб її члени вступали в ряди УРДП.

Згідно домовлення Керівних Органів УНҐ з проводом УРДП, ці дві організації мали йти своїми незалежними шляхами, одна, виконуючи політичну роботу, друга, натомість, — військово-революційну. Обидві вони на базі Уряду УНР мали б себе доповнювати та через органи Уряду координувати свою роботу.

Сталося, одначе, цілком інше. Кілька років тому УРДП почала намагатись всіма способами підпорядкувати УНҐ виключно своїй політичній лінії та крім того, між керівництвом УНҐ та проводом УРДП почали щораз більше виникати розбіжності ідеологічного порядку. УНҐ, від самого початку свого існування, непохитно стала на позиції Української Національної Революції та своїм духовим батьком визнала її творця С. В. Петлюру. Натомість УРДП чимраз то більше, почала ставати на

позиції укапізму під ідейним проводом М. Хвильового-Фітільова.

Помимо багатьох дискусійних розмов представників УНҐ з проводом УРДП, в яких УНҐ доказувала недоцільність, та, до певної міри, навіть злочинність, підпорядкування УНҐ одній партії, як рівнож ворожість хвильовизму українському народові, — не осягнено жодного порозуміння. Навпаки, УРДП почала вести посилену акцію підпорядкування собі УНҐ силою, як рівно ж ще більш активно почала пропаґувати хвильовизм.

З тих то причин, на засіданні ГК УНҐ 11 травня 1951 року прийшло до остаточного розриву поміж УНҐ та УРДП. Після цього УРДП намагалася всі клітини УНҐ захопити в свої руки та доручила деяким своїм членам виступати від імені УНҐ. Одначе все це не принесло для УРДП жодних позитивних наслідків. Члени УНҐ, що були одночасно членами УРДП, вийшли з лав УРДП, чим же раз показали, що ім'я С. В. Петлюри для них святе, а Хвильовий — зрадник.

Побачивши це, УРДП, почала організовувати свою військову організацію, та прикриваючись ім'ям С. Петлюри, почала відверто вихваляти тих, що збройно поборювали Українську Національну Революцію, як гамарників, алькснісів, блюхерів і їм подібних, які навіть з українським походженням нічого спільного не мають, та зараховувати до українських національних кадрів якірів, фріновських і інших, які розстрілювали героїв нашої Національної Революції.

Реасумуючи все вище сказане, мусимо з повною відповідальністю підкреслити:

Дехто нам може закидати, що УНҐ зробила помилку ввійшовши в тіснішу співпрацю з УРДП. Цей факт мусить служити нам наукою на майбутнє. Військова організація мусить служити всьому народові, бо при підпорядкуванні її лише одній партії, її завдання будуть звужуватись лише до однієї, меншої чи більшої частини того народу. Рівно ж, коли військова організація утримує з якоюсь партією тісніші дружні відносини, мусить перед тим звернути увагу на яких політично-ідеологічних засадах та організація чи її керівники, (якщо це новостворена організація) стояла в минулому, стоїть тепер та передбачити на які засади вона може стати завтра.

УНҐ, як військово-революційна організація, як сьогодні так і в майбутньому, приймає та буде приймати в систему багатогранної національної боротьби якнайактивнішу участь. Кінцевим ідеалом цієї боротьби є створення трудової України в формі Української Народньої Республіки. Отож, ми боремось за незалежність нашої держави та за демократичний лад в ній. Наша організація від самого початку свого існування базується рівно ж на демократичних засадах в свойому організаційному житті. При цьому одначе, треба розрізняти, що демократія не означає, що, що хто хоче те й робить. Демократія — це не хаос, а всесторонній порядок в кожній ділянці життя. Тим більше в наших рядах цей порядок мусить бути зразковий.

УНҐ співпрацює на базі Уряду УНР з усіма тими політичними та громадськими організаціями, які до УНҐ ставляться чесно, не намагаються її собі підпорядкувати чи якимсь іншим способом накидати їй свою волю та змагають до творення національної, а не партійної української збройної сили. Наша організація з усіма тими громадськими та політичними організаціями, які непохитно стоять на ідеології Великого Петлюрівсього Руху, а не тільки прикриваються ним для своїх тактичних маневрів, утримуватиме якнайдружніші взаємини. Члени УНҐ можуть належати до подібних організацій ,одначе УНҐ ніколи не стане прибудівкою якоїсь з них, а так само ми ніяких прибудівок не збираємось мати. Вмішуватись в організаційне життя якоїсь іншої організації — не наше завдання. Наше членство ми виховуємо в тому напрямку, що коли вони беруть участь в праці якоїсь іншої організації, (незалежно якої) тоді вони являються членами тільки тієї організації. Що ж стосується військових комбатантських організацій, то наше ставлення до них таке ж саме, за виключенням тих, які являються прибудівками політичних партій та поборюють УНҐ.

Переходячи до питання про наші завдання сьогодні і в майбутньому, ми не будемо їх тут деталізувати. Згадаємо лише основні з тих, які являються передумовою до виконання інших. Їх можна розділити на такі етапи:

а. Час нашого перебування на еміґрації.

б. Революція — збройна боротьба за Українську Народну Респуліку та закріплення здобутків її і перехід до мирного життя в незалежній державі.

Всі ці етапи тісно пов'язані один з другим та всім їм ми приділяємо однакову увагу.

а. Перебування наших членів за межами Батьківщини, як і всієї, української еміґрації, ми не розглядаємо як явище спонтанної заробітчанської еміґрації, але, навпаки, як явище найбільшої політичної еміґрації в історії нашого народу. Отже, на нас, як і на всю еміґраційну спільноту, народ покладає певні окреслені завдання, яких він в системі окупації виконати не може. Ті завдання мусять бути відповідно розложені на всі ті організації, які перебувають у вільному світі. Думаю, що бу-

ло б зайвим підкреслювати тут завдання, які лежать на всіх організаціях. Підкреслю лише ті, які входять в обов'язки вояцького стану. Одним з перших завдань нас вояків є створення однієї вояцької монолітньої сім'ї, готової повсякчасно стати на прю з ворогом, який би він не був.

При цьому не сміємо забувати, що час аполітичних воєн і найманих армій давно минув. Сьогодні кожен вояк йде в бій за чітко окреслені політичні ідеали. Тим більше носіями тієї чітко окресленої ідеї мусимо бути ми. Та ідея, за яку ми завтра підемо в бій, мусить бути сильнішою від ідеї московського комунізму, бо в іншому випадку для наших братів, які сьогодні перебувають в лавах ворожої московської армії, вона буде пустим звуком. Тому одним з наших завдань на еміґрації є не тільки військова підготовка, але ми мусимо бути підготовлені всесторонньо, також і політично, щоб завтра кожен вояк був здібний поставити ідеологічно на українські незалежницькі позиції не тільки звичайного вояка совєтської армії, але навіть старшину чи . . . політрука. Наші ідеологічно-моральні основи служать нам в цьому напрямною. Не фальшива аполітичність, чи однобокість, а політична грамотність, мусять бути політичною мораллю кожного ґвардійця. **Нашим політичним ідеалом являється трудова Україна в формі Української Народньої Республіки та її програма.**

Помимо цього ми сьогодні мусимо всіма способами дотримувати контакт, з Батьківщиною. Найскромніший, по наших можливостях, але мати мусимо. Ведена нами летючкова акція пов'язує нас з нашим народом. Вона дає йому знак, що ми на еміґрації не зложили рук. Вона дає йому певні напрямні, як рівно ж доказує ворогові, що боротьба не припинилася. Ворог бачить, що ми не скапітулювали. Це йому ввесь час доказує, що він не є паном ситуації та витворює непевність в кожному положенні його дій.

б. Другий етап боротьби вимагатиме від нашої нації добре вишколених, ідейно стійких та відданих кадрів по всіх ділянках боротьби. Щоб по цьому питанні нам не закидали якоїсь «отаманії», чи тенденцій зробити з УНҐ партію, зупинимось на ньому конкретно.

Ми не знаємо, які можливості існуватимуть для творення нашої збройної сили. Але незаперечним фактом є, що декому з нас ще перед збройним конфліктом доведеться різними шляхами пробиратись на Батьківщину та творити там партизансько-революційні загони. Ці загони мали б стати кадровим активом до творення нашої реґулярної збройної сили, якби інших можливостей не було. В такому випадку, кожен вояк цих загонів мусить бути не тільки вояком, але й пропаґандистом, адміністратором, організатором та розвідчиком доти, доки всі ці функції переймуть певні ресорти нашого Уряду. Наші кадри, разом з національно-свідомим активом всієї нації, який сьогодні перебуває на Батьківщині, мусять доложити всіх зусиль, щоб народ в часі военного хаосу взяв в свої руки всі клітини національного життя, не допустивши їх до рук наших ворогів-москалів, які на Україні будуть намагатися всіма силами захопити все в свої руки. Недаром Москва вже сьогодні виселює українців в Сибір, а на їх місце населює росіян, а московські імперіялісти на еміґрації вже сьогодні ведуть посилену роботу в напрямку збереження «нєделімої».

Завданням революційно-партизанських загонів буде в час конфлікту допомогти підготовити та передати інструкції нашого Уряду національному активові в Україні та спільно з ним не допустити до захоплення керма елементові ворожому нашій самостійності. Після цього ці повстансько-революційні загони мали б перетворюватись в реґулярну армію.

Але, щоб все це робити, треба вчитись. А за один чи два дні не навчишся. На це потрібно дуже багато часу і тому ми мусимо вчитись вже тепер.

Подекуди чути в нас голоси, що національні кадри по всіх ділянках життя є на Україні: військові в совєтської армії, адміністративні в тій же, совєтській, адміністрації і т. д. По аналогії цього твердження виходить, що кадри нашої державної безпеки, тієї служби, без якої жодна держава існувати не може, знаходяться в МВД (?!). Враховую, що це останнє ніяк не може бути прийняте нами, як реальне твердження. Знаємо з кого складається МВД, знаємо його роботу та пляни. Але яку ж національну силу зможемо поставити проти МВД ми? Що вони фахівці своєї справи, це ми переконуємось ще раз і тут серед нас, на еміґрації. Тому ми мусимо змагатись поставити проти них наших найкращих і найвірніших людей, озброєних не меншим знанням в цій ділянці ніж вони. А для цього треба вчитись. І коли б ніхто на еміґрації про це не думав, ми забувати про це не сміємо. Бо це може відіграти фатальну ролю не тільки в часі боротьби, а ще, може, більше в часі закріплення здобутків цієї боротьби.

Ось так коротко виглядають наші завдання на сьогодні і на майбутнє. І незалежно від того, хто і як буде нас провокувати чи опльовувати, ми мусимо до цих завдань підготовлятись, бо тільки тоді ми зможемо виконати те, що на нас покладає Батьківщина.

Майор Б. Л-к

ОРГАНИ БЕЗПЕКИ СССР

(Продовження з ч. 9 «МіВ»)

Як ми вже згадували в ч. 9 «МіВ», органи ГБ були остаточно 1943 р. виділенні з системи НКВД, а в 1946 році ці органи були переіменовані на МВД та МГБ.

В березні 1953 р. ці дві установи злито знову в один орган — МВД, під керівництвом Л. Берії. Після його звільнення як «врага народа», керівництво їх доручено С. Круглову. В дійсності це злиття не являється нічим новим. До 1953 р. існувало окремо МВД і МГБ, але їх очолював теперішній «зрадник» Берія. В цьому випадку злиття цих двох установ не являється нічим іншим, як концентрацією влади в руках однієї людини.

Ліквідуючи МГБ, його введено в систему МВД як Головне Управління Державної Безпеки (Главное Управление Государственной Безопасности) як це було до 1943 року.

В такому випадку МВД сьогодні об'єднує в своєму апараті всі органи поліційної, розвідчої, контррозвідчої, охоронної і спеціяльної служби, а саме:

1) Головне Управління Державної Безпеки (ГУГБ).

2) Головне Управління Прикордонної Охорони (ГУПО).

3) Головне Управління Міліції — (ГУМ).

4) Головне Управління Внутрішньої Охорони — (ГУВО).

5) Головне Управління Таборів (ГУЛаг).

6) Головне Управління Митної Служби (ГТУ).

7) Головне Управління Сошейних Доріг (ГУАвтодор).

8) Головне Управління Пожежної Охорони (ГУПОЖ).

9) Управління Записів Громадського Стану (ЗАГС).

Відділи Адміністративно-господарчі (АХО), Кадрів (ОК), Постачання, Зв'язку і Фінансовий Відділ знаходяться на правах окремих управлінь МВД з призначенням для аддіністративно-господарчої служби системи МВД. Відділ Місць Ув'язнення (ОМЗ) являється органом нагляду за тюрмами і його діяльність тісно пов'язана з ГУЛаг-ом.

До війни в систему органів МВД належало ще Головне Управління Геодезії і Картографії. Під час війни його передано в розпорядження Совета Міністрів СССР.

Адміністративна побудова МВД:

1. Міністр Внутрішніх Справ (МВД) СССР.

Міністром Внутрішніх Справ являється сьогодні С. Н. Круглов. В компетенції міністра входять всі справи щодо керівництва органами, які входять в систему МВД.

2. Особлива Нарада при Міністрі (Особое Совещание при Министре).

Особлива Нарада при Министрі МВД призначена для адміністративних присудів політично ненадійних елементів. Особлива Нарада має право приміняти кару: ув'язнення в концентраційних таборах до 5 років, висилку в відалені райони СССР на час, передбачений відповідними параграфами карного права.

3. Оперативна Нарада при Міністрі. (Оперативное Совещание при Министре).

Оперативна нарада розрішує всі найбільш важливі організаційні питання МВД, як напр. діяльність апарату МВД і т. п. Головою наради являється Міністр МВД, заступниками — заступники міністра, членами — начальниками всіх Головних Управлінь МВД.

4. Колегія МВД.

Колегія МВД являється вищим законодовчим органом для всієї системи МВД СССР, МВД союзних і автономних Республік, Управлінь МВД Країв, Областей і районів. Вона має право:

а) вирішувати всі важливіші питання щодо організації діяльності органів МВД;

б) виробляти проєкти постанов Совета Міністрів СССР по питаннях організації внутрішньої безпеки які, після затвердження Советом Міністрів, як закон входять в силу.

в) виносити постанови щодо діяльності Республіканських Міністерств МВД і Головних Управлінь МВД;

г) розглядати справи слідства контрреволюційних вчинків та виносити постанови по цих справах щодо кар: — розстрілу, висилки в концтабори на час вище 5 років та висилки в віддалені райони СССР;

Головою Колегії МВД являється міністрр МВД, заступниками — заступники міністра, членами — начальники Головних Управлінь.

5. Управління Міністра

Управління Міністра МВД очолюється помічником міністра по адміністративній частині. В завдання Управління Міністра входять: керівництво господарчою частиною міністерства, організація внутрішнього розпорядку, контроля виконання наказів, розпоряджень та доручень міністра та його заступників

6. Головне Управління Державної Безпеки (ГУГБ)

Завданням ГУГБ (колишнє МГБ) є охорона державної безпеки СССР, боротьба з антисовітськими вчинками, закордонною розвідкою, як рівно ж ведення шпіонажу на користь СССР в інших державах ГУГБ складається з слідуючих Управлінь:

1) Оперативне Управління.

До 1943 року цей відділ в системі МВД носив назву «II-е Особое Управление». Він керував всіма окремими відділами в системі збройних сил СССР. Під час війни цей відділ був виділений з системи МВД і перейшов в розпорядження Генерального Штабу як «ГУРК-Смерш» (Главное Контрразведывательное Управление — «смерть шпионам»). Після війни «Смерш» перейшов в систему Державної Безпеки як Оперативне Управління, з тими ж самими завданнями.

2) Секретно-Політичне Управління (СПУ). Це Управління в системі совєтської держави виконує одне

з найважливіших завдань. Воно являється очими й вухами цілого совєтського поліційного апарату, як рівнож і цілої держави. Нема такого обєкту, організації, групи, а навіть родини, куди б не сягали очі цього відділу. Починаючи від Верховного Совету, і кінчаючи на колхозі скрізь діють спеціяльні відділи або сектори керовані СПУ МВД. До конкретних завдань СПУ МВД належить:

а) розвідка політичних настроїв серед населення;

б) інформування партії і уряду про настрої серед громадянства в зв'язку з різними міроприємствами, які уряд або партія проводять;

в) цензура преси та різних періодичних видань;

г) боротьба з антисовєтською контрреволюційною аґітацією, провокаційними поголосками і т. п.

д) нагляд над різними організаціями, спілками, зібраннями, клубами, театрами, кінотеатрами і т. п.

е) облік політично ненадійних громадян;

є) політична перевірка всіх кандидатур намічених партією або урядом на якісь вищі становища.

з) керівництво «агентурно-осведомительною» сіткою.

Всю свою роботу СПУ МВД проводить при допомозі своєї аґентури і «секретних сотрудніков» (сексотів), які вербуються у всіх середовищах. Вербування людей до цієї сітки відбувається не тільки серед членів партії чи комсомолу або серед т. зв. «безпартійних більшовиків», але рівнож і серед політично ненадійних елеемнтів, яким дається запевнення прощення «всіх гріхів» та можливість оправдання себе перед «Батьківщиною». Агентурно-освідомлюючою сіткою на місцях керують працівники Спецвідділів і Спецсекторів — в підприємствах та урядах, та співробітники політвідділів МТС в колхозах і совхозах.

Крім того, паралельно з ними ведуть агентурну роботу тайні агенті, пов'язані безпосередньо з відповідними відділами СПУ обласних або районових відділів ГБ МВД.

2) Контр-Розвідче Управління (КРУ).

Веде боротьбу з закордонною агентурою на території СССР, як рівнож боротьбу зі всіма елементами або групами, які ставлять собі за мету підірвати силу держави або зміну устрою в державі. Контррозвідче управління тісно співпрацює з СПУ та в більшості користується його агентурною сіткою. Опріч того має рівно ж свою спеціяльну сітку з людей спеціяльно вишколених в контррозвідчих школах. КРУ адміністративно пов'язане з такими ж відділами КРУ Союзних Республік. КРУ Республік з КР-Відділами (КРО) в Областях чи Краях. КРО пов'язане з III Відділами Районних Відділів МВД, а від останніх йдуть таємні резиденти на місцях.

4) Дорожно-Транспортне Управління (ДТУ).

ДТУ має призначення охорони державної безпеки в системі водного і наземного транспорту СССР (залізниці, автотранспорт). Відрізняється ДТУ від інших управлінь МВД тим, що воно не має ніякого зв'язку з іншими управліннями. В ділянці транспорту воно веде саамостійно і розвідчу та контррозвідчу роботу незалежно від інших управлінь. Поділяється на дві окремі групи: — водного транспорту й залізничного.

ДТУ керує адміністративно і оперативно відділами ДТУ Союзних Республік, тісно співпрацює з Міністерством Шляхів Сполучення (Путей Сообщения). Веде свою роботу серед різних підприємств які входять в систему Міністерства Шляхів Сполучення; установ водного транспорту; політичного управління залізничної і водно-транспортної систем; фабрик і підприємств підпорядкованих тим системам; учбових закладів транспорту; транспортних судів та транспортної прокуратури СССР. Рівно ж проводить перевірку та видає свої санкції кандидатам на вищі становища в ділянці транспорту. Ті самі завдання виконують і республіканські ДТУ, які адміністративно керують обласними ,та районними ДТУ. Районні ДТУ, як найнижчі клітини обслуговують окремі дороги, участки, узлові станції, майстерні та поїздні бригади. Опріч того до кожного далекобіжного поїзду приділюється політичний помічник т. зв. «Помполіт Експреса», який веде розвідчу роботу в дорозі. Він веде нагляд на пасажирами, як рівно ж і за цілою обслугою поїзду. Це саме стосується рівно ж системи водного транспорту.

5) Економічне Управління (ЕКУ).

Це Управління призначене до боротьби з саботажем і різними «вредітельствами» в системі промисловості та сільському господартві. Всю свою роботу ЕКУ проводить в тісній співпраці з Секретно-політичним Управлінням та його органами. Адміністративно поділяється на: ЕКУ МВД Союзних Республік, Автономних Респулік, Країв і Областей. Найнижчою клітиною являється економічний Відділ Районного Відділу МВД (ЕКО РО МВД), який складається з старшого опеуполномоченого та 2—3 помічників.

6) Закордонне Управління (Иностранное Управление — ИНУ).

В основному призначення ИНУ ведення шпіонажу поза кордонами СССР. Рівно ж ИНУ проводить нагляд за службовцями совєтських консулятів, місій, шпиталів і т. п. за кордоном. ИНУ проводить нагляд над всіма закордонними консулятами, місіями та поодинокими чужинцями в СССР. Всю свою діяльність ИНУ проводить в тісній співпраці з Міністерством Закордонних Справ, Зовнішньої Торговлі, Воєнними Морськими Атташе та іншими дорадниками, які перебувають при закордонних совітських місіях.

В порівнанні з іншими Управліннями, ИНУ має величезний апарат. Він складається з:

а) 1-го Західного Відділу — в компетенції якого входять: країни Скандинавії і Польща.

б) 2-го Західнього Відділу — країни Центральної Европи та Балкани;

в) 3-го Західнього Вілділу — США, Англія, Франція, Італія, Еспанія, Бельгія і країни Південної Америки;

г) 1-го Східнього Відділу — країни Ближнього Сходу — Туреччина, Іран, Афганістан.

д) 2-го Східнього Відділу — країни Далекого Сходу — Китай, Японія, Корея і інші.

Кожен з вищенаведених Відділів складається з 5-ти розвідчо-оперативних підвідділів, а саме:

1) Секретно-політичний підвідділ з призначенням праці серед комуністичних організацій, державних установ, органів розвідки, контррозвідки, поліції і т. п. в даній країни. Він також проводить свою розкладову роботу серед антикомуністичних організа-

цій, просовуючи на відповідальні становища своїх агентів з ціллю спрямовувати організацію на невластиві рейки, як рівнож і компромітації тих організацій.

2) Секретно-Інформаційний підвідділ — збірає політичні відомості зі всіх напрямків та організацій.

3) Економічний підвідділ — збірає відомості з усіх ділянок економіки.

4) Оперативний підвідділ — з призначенням ведення диверсії, терору та провокації.

5) Підвідділ розвідки — займається розбудовою агентурної сітки по всіх країнах світу.

Опріч цих підвідділів в системі ИНУ є підвідділи: Спеціяльний — для нагляду за своїма представниками закордоном і для праці з комуністичними закордонними партіями; шифровальний — для шифрування відомостей; зв'язку — для передавання відомостей, і т. п.

Опріч вище наведених Управлінь в систему ГБ ще входять:

а) 1-й Спеціяльний Відділ (Спец-Отдел). Завданням цього відділу є охорона членів советської олігархії (вождів) та державних об'єктів; рівно ж цей відділ проводить слідства над членами МВД, які поповнили якібудь проступки. (Цей відділ мав бути переданий в Управління Внутрішньої Охорони. Чи це наступило після злиття МВД і МГБ — невідомо).

б) 2-й Спеціяльний Відділ — завдання: перегляд всіх справ засуджених органами МВД. Такі спеціяльні відділи знаходяться у всіх органах .МВД до Обласних включно.

(Продовження в слідуючих числах)

Нова організація совєтської армії

Після війни советский генеральний штаб, базуючись на досвіді останньої війни, провів реорганізацію своєї армії, кладучи ввесь натиск на силу вогню автоматичної та тяжкої зброї. Згідно новіших відомостей, в склад стрілецької піхотної дивізії входять:

3 стрілецьких полки,
1 артилерійська бриґада,
1 протизенітний полк,
1 протитанковий дивізіон (3 батерії по 4 гармати 76 мм),
1 розвідчий дивізіон,
1 дивізіон мот. гармат (12 шт. — 76 мм),
1 інженерний курінь (батальйон),
1 курінь зв'язку,
1 транспортна бриґада,
1 сан-курінь та інші служби,

Склад стрілецького полку:

розвідчий ескадрон,
1. 2. 3 стрілецькі курені,
мінометна батерія (6 або 9 мінометів — 120 мм),
протитанкова батерія (4 гарм. — 57 мм),
саперна сотня,
кулеметна сотня,
протизенітна чота (6 зен. кулеметів),
чота зв'язку
батерія піх. гармат (4 шт. — 76 мм),
транспорт, сан-частина та інші служби.

Курінь складається:

3 стрілецькі сотні (від 1 до 9 в полку),
протитанкова чота (9 ПТР рушниць),
мінометна сотня (6 або 9 мінометів — 82 мм),
кулеметна сотня (12 тяжких кулеметів)
протитанкова чота (2 протитанк. гарм. — 45 мм),
чота зв'язку, транспорт, сан-частина і т. п.

Сотня складається з 3 або 4 чот, з яких одна є кулеметна.

Моторизована стрілецька дивізія складається:

розвідчий дивізіон (22 мотоцикли з прицепами, 1 розв. танкетка та алярмовий відділ (сотня) військ МВД),
3 мот. піх. полки,
танковий полк (50 танків, 20 мот. гармат),
протитанковий полк (5 батарей по 4 гармати),
артилерійська бриґада,
протилетунський полк (подвійні зенітки 37 або 25 мм),
курінь «Катюш» (РАК — Реактивний Апарат Кострікова),
саперний курінь,
курінь зв'язку, транспорт, сан-частина та інші служби.

ШВД

ПРОТИЛЕТУНСЬКА РАКЕТА

Недавно американський тижневик «Newsweek» опублікував деякі відомості про нову зброю. Є це протилетунська ракета з досить «романтичною» назвою «Мікі Маус», яка набагато посилила спроможності США захистити себе від ворожого бомбардування атомовими бомбами.

Точні дані про цю ракету тримаються в таємниці, але основний принцип її дії тижневик подає до відома. Загальна довжина її коло 120 см, диаметр 7 см, а вага 8 кг. Тому що вона потребує для вистрілу найпростіше устаткування, її дуже добре вистрілювати з літака. Пальне, яке її рухає є багато раз сильніше, як всяке відоме до цього часу.

Ракета зконструйована для вжитку проти швидкісних бомбардувальників і має вистрілюватись з турбінових літаків. Швидкість її лету настільки велика, що оминути її бомбардувальникові майже неможливо. Якщо вона буде вистрілена з турбінового літака, при його польоті з швидкістю 1000 км на год., то вона летітиме до своєї цілі з швидкістю коло 870 м на секунду.

Через конструкцію своїх стабілізаторів ця ракета носить урядову назву «2,75 — дюймова — летунська ракета з втягаючимися стабілізаторами». Втягнуті стабілізатори займають дуже мало місця, а тому таких ракет літак може взяти більше, як ракет, які б мали стабілізатори прикріплені на постійно. Негайно по вистрілі, спеціяльний механізм ставить стабілізатори на своє місце в цілій їх площині. Ці стабілізатори є основою точності попадання ракети.

Ракету можна вистрілювати поодиноко, але звичайно вони мають вистрілюватись сальвами по 6, 1: 18 або 24 ракети. Ракета має таку далекосяжність, що вистрілюючий її літак наближається до ворожих літаків на таку віддаль на яку ворожі літаки не мають змоги його пошкодити, вистрілює ракети і негайно повертає назад, ще перед тим, як віддаль між ним і ворогом зменшиться настільки, що ворог зміг би його обстріляти.

Щоб визначити точно той момент, коли ракету треба вистрілити, людський мозок є заслабий, тому для цього існує електронний мозок. Він веде літака до того пункту з якого попадання ракети буде найбільше ймовірне. Як тільки пілот влучає електронний мозок, останій автоматично веде літака до потрібного пункту та в потрібний момент вистрілює ракети. Пілот, в цьому випадку, грає лише ролю шофера.

Винахід ракети коштував мільйони долярів і є наслідком спільної праці наземних ,морських та повітряних військ США. Планування винаходу почалося в 1948 році. Перші пробні ракети були зроблені в кінці 1949 року і тільки в 1951 році ця зброя перейшла в масову продукцію. Від того часу, як труднощі зв'язані з початками масової продукції були переборені, виріб такої однієї ракети коштує не більше, як виріб доброго костюма.

При вистрілі цих ракет націлювання проходить цілим літаком. Турбіновий літак 86-Д Сейбр має 24 ракети, розположені під фюзеляжем в плоскому ящику в два ряди по 12 в ряд. Коротко перед стрілом, спеціяльний пристрій автоматично ставить наладований ракетами ящик в вогневе положення. Літак 94- С Старфайр несе також 24 ракети розположені вінком навколо нижньої частини фюзеляжу. При вистрілі автоматично відкриваються отвори ракетних гнізд через які ракети вилітають. Літак 89-Д Скорпіон, який має скоро з'явитись в масовій продукції, уявляє собою свого роду «ракетну дубельтівку». Він несе 100 ракет в спеціяльних гніздах під крилами. Ці гнізда після стрілу літак скидає. Канадійський літак С-100, який при кінці цього літа мав вийти в масову продукцію, матиме 60 ракет в таких же гніздах під крилами, а 60 в ящиках під фюзеляжем. Вогнева сила сальви цих 120 ракет відповідає вогневій силі ескадреного міноносця (есмінця) морської фльоти.

Винахід ракет ще не означає цілковитої можливості забезпечити себе від ворожих бомбардувань, але затримання в таємниці багатьох данних про цю зброю, означає, що все таки ракета дає надію на добрі наслідки при захисті від атомового бомбардування.

Армія червоного Китаю

Армія Мао-Тсе-туна під керівництвом совєтських інструкторів та озброєна совєтською зброєю, зробилася мілітарною потугою, якої починає дуже серйозно боятися цілий світ. Коли її розвиток без жодних внутрішніх заколотів та зовнішніх конфліктів піде далі так, як він іде досі, то за кілька років ця мілітарна машина за допомогою «народних армій» опанує цілу Азію. Ці нові збройні сили червоного Китаю, зорганізовані на зразок совєтських збройних сил, складаються з таких основних трьох трактованих окремо одиниць:

1. **Визвольна Народна Армія,** тобто головне військо, складене з усіх родів зброї, споряджена частинно старим і частинно зовсім новим озброєнням. Західні фахівці обчислюють її на 73 корпуси по 3 дивізії з 500 танками та понад 3.000 гармат. Нам здається, що ця армія мусить розпоряджати більшою кількістю панцерів, як 500. В СССР панцерів не бракує.

2. **Міліція, або так звана Армія Забезпечення Миру,** тобто китайські відділи військ МВД, як режимова ґвардія. Численність її дуже велика. Ці війська легше озброєні, більше рухливі, складені з фанатичних комуністів. Їх завданням є придушувати всякі внутрішні бунти та тримати цілу націю в абсолютному послуху режимові.

3. **Авіяція,** що складається з 50 000 вояків, має 10 дивізій і диспонує 1 500 літаками. Там працює понад 500 техніків з СССР та його европейських сателітів .Вона постійно збільшується.

Воєнна фльота ще дуже мала, але вона розвивається на очах. Ця фльота покищо має диспонувати тільки 1 крейсером, 6 підводними човнами та біля 40 різними меншими воєнними кораблями.

Разом збройні сили червоного Китаю обчислюються менше-більше на 16 000 000 вояків. З того 750 000 вже воювали у Кореї.

ВІЙСЬКО — ОПОРА ДЕРЖАВИ.

ТІЛЬКИ СИЛОЮ ЗБРОЇ

ЗДОБУВАЄТЬСЯ СВОБОДА!

В. Бобко

Що це? «внутрішні справи» чи...

Звичайно в нас принято, що коли якась організація, в ім'я добра для загальнонаціональної справи, відкидає намагання іншої партії чи організації підпорядкувати її виключно своїй «ґенеральної лінії», то загал дивиться на це крізь пальці. Мовляв, то їх внутрішня справа. Так само ми дивимось і на ті наклепи й пасквілі, а часом і дещо гірше, правда маловідоме загалу, які є наслідком цих «внутрішніх справ».

Наскільки цей погляд неправильний, ми не збираємось тут доказувати, лише тих, що сумніваються, відсилаємо простудіювати історію нашої визвольної боротьби.

Про все нижче подане ми говоримо не тому, що це стосується нашої організації, а якраз тому, що це в не меншій мірі стосується всіх тих організацій, які борються за волю Батьківщини. Різниця тільки в тому, що ми негайно про це даємо до відома громадянству, а інші організації, або замовчують його з якихось міркувань, або не мають можливості про те довідатись.

УНҐ не стала прибудівкою УРДП і зразу посипались з боку УРДП на адресу Команданта УНҐ та членів УНҐ град пасквілів, наклепів та ще дечого, для опублікування якого прийде свій час.

Що це п. Багряний виконує свою «обіцянку» знищити Бульбу — це ми знаємо, і тепер нас цікавить друге питання. А саме, чому панам з ЦК УРДП так залежить на знищенні Бульби? Якщо Бульба «запроданець», і «зрадник», як це твердить УРДП, то треба дати докази того і, чи то українське громадянство, чи відповідні чужинецькі органи, Бульбою поцікавляться. Наше становище до цих справ ясне: коли хтось злочинець, він мусить бути покараний, незалежно від того, який він має титул чи посаду. Та перейдемо тепер до констатування фактів.

З відмови УНҐ стати прибудівкою УРДП, останні наробили всеемігpаційного крику про «розлам національного фронту», «зраду», «запроданство», «ворожу роботу» і т. д., та негайно створили свою «УНҐ». Засновниками цієї «ґвардії УРДП» були: керівник Ресорту Внутрішніх Справ ВО УНРади, він же організаційний секретар ЦК УРДП, п. Григоренко-Василько та керівник військового сектору ЦК УРДП п. Мартенс-Батурко. Зрозуміла річ, що ці панове діяли з благословення та по інструкціях п. Багряного. Але справа з «ґвардією УРДП» була настільки делікатна та стояла на так слизькому ґрунті, що для неї треба було знайти підпору. І ось згадані панове заснували «Леґіон ім. С. Петлюри».

Що уявляє з себе цей Леґіон? Леґіон — це фактично військовий сектор ЦК УРДП і до нього належать тільки члени УРДП. Але цього пояснення трохи замало. Докладніше це питання пояснює орган Леґіону «Штурм». Вже з першого числа цього журналу видно, що керівники Леґіону — це прокомуністичний елемент для якого національними героями являються не С. Петлюра (хоч його ім'ям вони й прикрилися) та йому подібні, а Янкель Ґамарнік, Якір, Фріновський та інші кати українського народу.

Крім створення Леґіону почалась акція оплюгавлювання УНҐ через пресу. Коли ж УНҐ відповіла на це опублікованням деяких сучасних документів УРДП, на місце «високополітичних» статей про «запроданство» прийшли або «листи читачів» або ж фельєтони. Панове з УРДП вирішили, що для них не так безпечно писати статті, бо на це прийдуть нові публікації їх документів, і, може, не тільки сучасних, а тому вирішили оплюгавлювати іншим способом. Цього нового способу оплюгавлювання ми й хочемо торкнутись. Не тому, що не розуміємо гумору. У вояків гумору, може, більше, як де інде. А якраз тому, що в тих фельєтонах гумору немає. У фельєтоні «Манікюрша у Вашинґтоні» «УВ» ч. 61 (732) фельєтоністові не подобається, що «нашого отамана нарешті прийняли на розмову якісь два військовики». І п. фельєтоніст має рацію. Як же це може йому подобатись, що отамана «нарешті прийняли» «два військовики» і то американці, а панів з ЦК УРДП, як вони не оббивають порогів, приймають тільки керенські та ніколаєвські.

В тому ж фельєтоні поданий майже докладний життєпис отамана Бульби, щоб, мовляв, показати, що він ніякий військовик і т. д. Добре, хто б не був Бульба, але він засвідчив своєю кров'ю відданість Батьківщині і зробив один для української справи більше, як ЦК УРДП взяте разом. І цим панове з ЦК до нічого не дойдуть. Тим більше, що життєпис його українському громадянству відомий, а вороги також його добре знають і тому заробіток з цього буде нікчемний. Ось краще було б, якби ті панове нарешті сказали хто такі вони? Бо хто Бульба — знає цілий світ, а хто ці фельєтоністи, творці «леґіонів» чи секретарі ЦК нікому невідомо. І здається ні один з тих, хто, принаймі в часі останньої війни, приймав участь в боротьбі з ворогом, не може похвалитись такою сенсаційною вісткою, як та, що він когось з «політиків» ЦК УРДП зустрічав десь в підпіллі. Ці панове говорять, що вони мають в СССР родини і тому не можуть жити під дійсними прізвищами чи подати свій життєпис, але це не зовсім відповідає правді. Бо коли людина вживає тут того самого псевдоніму, який вживала в СССР, то большевики напевно знають його правдиве прізвище. Значить ховаються вони не перед большевиками, а перед своїми людьми. Чому? Тут влучною була б совєтська приказка: «Ви сьогодні шофер, а чим ви були, коли не було машин? . . »

Те ж саме число «УВ» шукаючи до чого б причепитися, аби тільки опльовувати УНҐ, вмістило замітку «Крапки над і», де нападає на летючкову акцію УНҐ за залізною заслоною і . . . стверджує «роздвоєння політичної лінії Бульби».

УНҐ вже довгий час проводить летючкову акцію за залізну заслону. Колись ми звертались до «УВ» з пропозицією розповсюджувати там також цей часопис. Але ЦК цю акцію заборонив. А тепер «УВ» пишуть, що, мовляв, ця летючкова акція йде через німецьку «Бундеспост». Ми знаємо, що панове з ЦК УРДП дорого б заплатили, щоб довідатись про ті

шляхи, якими ця акція ведеться, **тому вони й намагалися підпорядкувати собі УНҐ.** І тільки з тих причин вони сьогодні це пишуть, забувши, що ще в травні 1950 року «УВ» саміж подавали повідомлення пресових аґенцій про алярм в Карлсгорсті такого змісту:

«26. 5. 1950. Берлін (ДПА). Органи безпеки і контррозвідчі відділи советської влади в Карлсгорсті перебувають від початку тижня в стані поготівля. Згідно з інформаціями Союзу Боротьби проти нелюдяності в Берліні, ці заходи пояснюються появою летючок, розкинених вночі з неділі на понеділок боєвою групою опору «Українська Національна Ґвардія». Ця група закликає советських солдат і офіцерів виступати проти большевицької системи та співпрацювати в рядах УНҐ.» Це маленький доказ, а більші колись також стануть відомі, бо про розповсюдження летючок далі на схід західні пресові аґенції не повідомляють.

Отже, УНҐ вже тоді мала шляхи за залізну заслону, а які шляхи має ЦК УРДП свідчить лист ЦК УРДП до Краєвих Комітетів УРДП від 14 лютого 1953 року за підписом В. Василька та А. Широкостепа, що інформує КК УРДП про пропаґандивну акцію УРДП та «Леґіону» за залізну заслону через «Голос Америки», радіо Рим та Мадрід і пише: «Нові втікачі з советської армії розповідають, що вони відвідуючи своїх фройляйн, часто слухають «Голос Америки». Отже, там напевно чули й будуть чути про існування нашого Леґіону. Тому ми будемо систематично постачати всі радіостанції своїми матеріялами для пропаґанди наших ідей (укапізму — В. Б.) в советській армії. Але це лише одна ділянка роботи Леґіону, на всіх інших ділянках повний застій, бо до сього часу ми не розбудували відділів Леґіону.»

В зв'язку з цим ми хотіли б запитати панів з ЦК, для чого вони дурять людей. Адже вони добре знають, що советські офіцери й вояки в советських зонах Німеччини та Австрії мають сувору заборону мати будь-який контакт з місцевим населенням, а не то що слухати «Голос Америки» в помешканнях своїх «фройляйн». Та й які втікачі могли це оповідати, коли ті гроші, які на писанку втікачам зібрали, пішли до партійної каси.

Що ж до того, що УНҐ в своєму виданні «Меч і Воля» за залізну заслону згадує Хвильового й інших зрадників у формі запитання де вони поділись, то це не значить, що вона визнає їх героями. Берія також сьогодні знищений, то значить він також герой? Це сказано для того, щоб показати тим, хто ще вірить в комунізм, що Москва навіть своїх найвірніших союзників нищить після використання і тому пора опам'ятуватись.

І так, леґіон розвиває свою роботу. Розсилаються інструкції розвалювати вояцькі організації. Сіється ворожнеча між новою й старою еміґрацією, східними й західними українцями, твориться культ «східняків», а тим самим щодалі більше розкопується Збруч. І все це під покришкою визвольної боротьби та іменем С. Петлюри. У всій цій «конструктивній» роботі проходять останні два роки. Та раптом, серед еміґрації поширюється чутка, що найближчий співробітник п. Багряного та Григоренка, керівник військового сектора ЦК УРДП, организатор леґіону та редактор журналу «Штурм» п. Мартенс-Батурко виходить з лав УРДП да йде працювати до росіян. Ця чутка за якийсь час виявляєтаься дійсністю. На запити, члени ЦК УРДП пояснюють відхід п. Мартенса виключенням його з УРДП за «аморальність», «недисциплінованість» і т. д. Добре! Нехай п Мартенс «аморальний», нехай «недисциплінований», але чому він раптом став таким сьогодні, а не був ним на протязі декількох років, ще тоді, коли в Зальцбурґу організовував УРДП, коли розвалював УНҐ, редагував «Штурм» з власними статтями про українських «національних катів» чи пак «героїв»? Про це УРДП мовчить. Та зрештою й про цілу аферу з п. Мартенсом говориться лише з вух до вух, а пресові органи УРДП ніби про це нічого не знають.

Так само ЦК УРДП і його пресові органи мовчать про те, що керівник «леґіону УРДП» в одній з европейських країн, та коханка і співробітниця секретаря Краєвого Комітету УРДП в тій же країні — недавно виїхали до СССР. Може ЦК мовчить тому, що це п. Григоренко післав їх туди для підпільної праці (?!?) на користь УРДП, після того, як вони таку ж працю на корись большевиків на еміґрації виконали? Може б так ЦК УРДП осмілився поінформувати громадянство хоч поверхово, що ці люди робили і по чиїх наказах та чому вони були так активні в УРДП, щоб не примушувати інших зробити те ж саме, але вже докладно?

Командант УНҐ виїжджає в інспекційну подорож до США й Канади. Ледве він встиг ступити на американський континент, як УРДП пером свого нюйорського «політика», що заховався за плечі Осипа Важнички робить з нього зрадника, запроданця і, за присутність як гостя на з'їзді СЗСУ-СП, (разом з керівниками цієї партії) — колярборанта. Витрачаються цілі сторінки «УВ», щоб таки переконати громадянство, що Бульба — зрадник, що він пішов на співпрацю з росіянами, отримав від останніх мало що не мілйони долярів і т. д.

Коли хтось осмілиться сказати принайммні трохи правди в очі панам з УРДП чи зокрема п. Багряному, тоді починається всееміґраційнаа колотнеча. Члени фракції УРДП в УНРаді стукають кулаками по столу і вимагають засудження тієї людини чи пресового органу. Коли ж УРДП пише на Команданта УНҐ, цілу УНҐ та інші організації пасквілі, то ті ж самі, хто ще вчора ставав в обороні «покривдженого» Багряного, дотримують нейтралітет. Чому?

Та повернемось ще раз до леґіону. В минулому місяці вийшло число 3—4 за червень—липень журналу «Штурм». Це число заслуговує на увагу. Заслуговує тим, що кардинально відрізняється від всіх попередніх. Різниця його в тому, що воно присвячене роковинам вбивства св. п. С. В. Петлюри. Немає тих оплюовувань всіх і вся що були в попередних числах. Майже цілий журнал зайнятий фотознимками з життя й діяльности Головного Отамана та спогадами про нього. На перший погляд цей журнал справляє не погане враження. Однак ті, хто докладніше цікавився «ґенеральною лінією» УРДП, взявши журнал в руки запитують: чому така раптова зміна курсу? Чому п. Григоренко та інші члени ЦК УРДП, які ще вчора авторитетно заявляли, що С. Петлюра «ворог народу», що він нічого народові не ніс і тому потерпів поразку, що національними героями України є Хвильовий і його співробітники та однодумці (з ЧК),

раптом видали такий журнал? Чи п. Багряний часом не опам'ятався? Чи це не зміна курсу «ґенеральної лінії» УРДП? Думаємо, що ні. Це просто, «вишивана сорочка Постишева». Найперше, ЦК УРДП побачив, що укапізмом у відкритій формі далеко не заїдеш і тому був повторений той самий метод, який колись було вжито супроти п. Майстренка. Тоді п. Багряний, до гарячки хотячи стати вождем, використав незадоволення громадянства колгоспною пропаґандою, сховавши своє укапівське обличчя під національний плащик, наказав спалити ч. 2 журналу «Наша Боротьба» з його статтею про залишення колгоспної системи, а на його місце видати інший та звалив всю вину за колгоспну пропаґанду на п. Майстренка. Він бо бачив, що інтелектуально п. Майстренко за нього далеко сильніший і що іншим способом стати вождем йому не вдасться. Цей трюк в той час себе виправдав і п. Багряний став вождем. От тепер ЦК УРДП вирішив його повторити. До цього прийшла нагода, а саме відхід з Леґіону п. Мартенса. Тепер можна стати «петлюрівцем», а всю вину за гльорифікацію якірів і їм подібних звернути на п. Мартенса. І тому, ми аж ніяк не будемо заскочені, якщо завтра в «УВ» з'явиться стаття, яка звалить всю вину на останнього, бо добре знаємо, що ЦК УРДП є фахівцем в вишукуванні «козлів відпущення» за свою розламницьку роботу. Однак це не означає, що ми виправдуємо п. Мартенса. Навпаки. Нам ця людина була добре відома ще перед тим, коли п. полк. І. І. Коваль разом з п. Григоренком намагався провести його кандидатуру в УНҐ на начальника вишкільного відділу. І тому нам здається, що з відходом його від УРДП і замовчуванням цього відходу з боку ЦК УРДП також не все в порядку. Тут ведеться гра і то з розрахунком на досить далеку ціль і не тільки пп. Мартенс, Багряний чи Григоренко, а й ціле ЦК УРДП грають в ній неабияку ролю. Бо ж як інакше можна розуміти мовчанку і з боку ЦК і з боку п. Мартенса?

Подруге, передова стаття цього числа «Штурму» написана так дипломатично, щоб, ніби, показуючи правдиві стосунки між Головним Отаманом і його сучасниками, посилювати ще більше антаґонізм між новою й старою еміґрацією, а разом з тим дорівняти лілерів УРДП до С. Петлюри, бо, мовляв, на них також сьогодні «виливають помиї». Коротко кажучи: «кози ситі й сіно ціле».

До якого безчестя можуть доходити люди в своєму зазнайстві, щоб навіть світлу пам'ять Головного Отамана використовувати в своїх шкурних інтересах, аби тільки здобути «славу». Уподобляються тому ковалеві, що знаючи, що ніхто його по смерті не згадає, пішов кувати на Великдень, аби тільки його згадували.

Ми не заперечуємо, що багато сучасників покійного С. Петлюри не цінили його за життя, створювали йому тяжкі умови. Але використовування цього з боку УРДП для розламницької роботи — злочин, бо лідерам УРДП, з їх укапізмом, до С. Петлюри далеко.

Бути ідейним комуністом і разом з тим українським націоналістом, як це пишуть «УВ» про Хвильового, — неможливо. Реклямувати книжку про бої «коляборантів» під Бродами і називати когось коляборантом, забувши про «Штандарт Курт Еґерс» «ҐФП» і т. п. — нечесно. Всі ми в очах ворога — коляборанти. І той, хто сьогодні називає когось коляборантом — свідомо допомагає ворогові. Кричати ж про загальноукраїнський фронт і разом з тим переводити в життя так потрібне нашим ворогам гасло «роз'єднуй і пануй» — просто злочин. Не меншим злочином являється крик про зраду й запроданство Бульби. Що Бульба комусь продався, цього ніхто не докаже, бо воно не відповідає правді, а от те що панове з ЦК УРДП за гроші Керенських та Ніколаєвських засідають по залях «Реґіни» в Мюнхені — це всім відомий факт. То для чого ж кричати «держи злодія»? Чи не для того, щоб «під шумок» красти самому? Коли Бульбу оплювує Москва — річ зрозуміла, коли ж це робить ЦК УРДП це вже річ підозріла. Підозріла не тільки тому, що ЦК УРДП дослівно повторює слова Москви, а ще тому, що чомусь та ж Москва, яка не жаліє нічого, аби тільки оплювати Бульбу ,ні слова не згадує про п. Багряного, Григоренка чи кого іншого з ЦК УРДП, хоч вони себе й реклямують великими борцями за волю України колись і сьогодні.

Чи не пора до цього приглянутись? Чи не пора знайти того, хто диригує цими «внутрішніми справами»? Чи не криється за ним ворог, який, коли прийде до збройної боротьби, застромить нам ніж у плечі. Державному Центрові цікавитись цим тяжко, бо якраз той ресорт, який мав би це виконати, знаходиться в руках п. Григоренка і спочиває на лаврах (і, можна припускати, що це сталось не випадково). Тому до цього треба взятись всім організаціям і громадянам спільно. Немає чого боятись, що, може, той диригент виявиться «високопоставленим». Справа не в титулі і посаді, а в тому, хто для кого робить? Ворог спеціяльно пролазить на вищі посади, бо звідти легше саботувати визвольну боротьбу. І тому на це немає чого звертати уваги. Там, де ведеться боротьба за волю народу — білі рукавички скидають.

Ми знаємо, що після опублікування цього, не один стіл буде тріщати від кулаків, що стукатимуть з вимогою засудити нас, виключити з української громадськості і т. д. Нехай стукають скільки хочуть. Ми підписували присягу не тільки для боротьби з ворогом зовнішнім, але й з внутрішнім. А тим, для кого правда має гіркий смак, ми відповідаємо заздалегідь приказкою українських повстанців: «Нам прикро, панове, що вам наступили на хвоста, але порядний бандит не шукає співчуття».

Тільки національна, а не партійна збройна сила — запорука виборення держави!

Вояк поневоленої нації мусить бути не тільки вояком, але й розвідчиком, адміністратором, та організатором. Бо вояки — це ті, на долю кого випадає основний тягар виборення та закріплення незалежної держави!

Й. Сад

Совєтська еліта в Карпатській Україні

Справжнє її ім'я Анна Гриб, але мешканці м. Хуст називали її Анця Боронявська. Знало її ціле місто. Ночами волочилась по корчмах, а ранком, коли люди йшли до праці, вона п'яна хропіла під хустівським замком. Якщо ж не спала, було ще гірше. Люди її оминали. Господарі говорили якщо зранку зустріти ту пропасницю, то може статись нещастя. Матері наказували дочкам відвертати голову і ніколи не дивитись на ту паскуду, бо то гадина, диявол.

Одної неділі, жінки йдучи до церкви змушені були чути сороміцькі лайки п'яної вуличниці. Це вже було забагато і вони подали скаргу до Міської Управи, жадаючи виселення Анці Боронявської з Хусту. Управа довго не могла вирішити цього питання, бо хоч А. Гриб і була багато раз карана але походила з села Боронява, яке належало до Хусту.

— Та хай волочиться, вона сама пропаде — потішали жінок волосмани (радні).

І дійсно пропала. В жовтні 1938 року Краєвий Суд в Хусті засудив А. Гриб за влом з наміром убивства на довгі роки тюрми. Вона зникла з Хусту здавалося назавжди.

Кінець літа 1944 року. Осінь непомітно пригортала окілля й малювала природу чудними барвами. Срібну Землю облягала божественна тиша, тільки сади й ліси шепотіли вічні молитви. Сонце з вершин лісів вдивлялося на Срібну Землю, мов вдоволений господар, коли під вечір в саду спокійно молиться — віддаючи всемогучому Творцеві подяки за його ласки. Сьогодні свято Успення Матері Божої. Хто з процесіями не пішов на прощу — спішився до церкви.

— Хвала Богу, — говорили господарі — урожай цього літа був добрий, тільки Бога хвалити й жити. Ось тільки недобрі чутки ходять.

Над церквою кружляли гурти птаства — прощались. На площі під церквою стояли гурти людей. — Сьогодні по Службі Божій має бути зібрання. Говоритиме Йосип С., старший куратор церкви.

Брати мої в Христі. На мене припав сумний обов'язок. Сьогодні мушу Вам сказати сумну вістку. Ви чули, що на нашу Землю насувається московська орда. Може статись, що вона засяде надовго на нашій Землі. Будьте приготовані на все — московські погане насилуватимуть жінок та багатьох з нас заберуть в концентраційні табори, звідки немає вороття. Вони грабуватимуть наше майно та руйнуватимуть наші церкви й манастирі. Брати не впадайте в зневіру, моліться і вірте — Бог змилується над нами. На Менчулі збираються наші повстанці, на допомогу їм прибувають наші брати з-за Карпат. Деякі відділи вже обступили гори й б'ють москалів. Вони присягли, що не складуть зброї, доки не знищать московського наїздника. Хто може — йдіть, помогайте їм!

В глибокій синяві неба гуділи літаки. А з гір долітав страшний гуркіт гармат.

Чуєте, як грізно кличе Вас Менчул? Боріться по змозі — убивайте погань!

Старенький куратор хотів ще щось сказати, його уста рухались, але слів не було чути. Плач жінок нагадував останнє прощання. Молодь розбігалась по домах . . .

В кінці жовтня 1944 року московські орди обляглли майже ціле Закарпаття. На південній рівнині від Королева—Севлюш—Берегово і далі окраїнами Мадярщини пересувались банди Маліновського. Незабаром за ними прийшли банди НКВД-НКҐБ-СМЕРШ. Розбещені розбійники грабували, убивали й нищили все, що було на їхньому шляху. «Альоша, Боґа нєт — рєж буржуєв . . . Давай водкі . . . дайош часи . . . Сапаґі давай . . . мать . . .» П'яні розбійники вбивали, знущалися й насилували жінок. «Давай . . . я воєвал . . .» Ці трагедії не оминули ані сестер-черниць. Московські бандити напали в Севлюші на жіночий манастир, знушалися та насилували їх. Не стало родини, щоб когось з близьких не знасилували, або не змасакрували.

Азійські розбійники нападали на церкви, де витворювали оргії, стріляли в алтарі, священників приводили на «допрос», мучили їх і вбивали. Обезчещені святині перетворювали на стайні, або склади. Вистачало саме підозріння, і бандити нападали вночі на доми, майно грабували, жінок насилували, а чоловіків забирали в енкаведівські гнізда. В підземних льохах нещасні жертви переживали страшні муки. Азійські нічні «допроси», голод, холол, воші та тиф були засобами до «сознайся». Кого не домучили — ночами вивозили в Сибір. Люди зникали й ніхто не знав де шукати нещасні жертви. Свіжі могили замучених на «допросах», вибиті зуби, поломані ребра — були доказом московської «культури й цивілізації». Люди самі вкорочували собі життя. Допомоги ні звідки не було. Вільний світ на заході Европи і в Америці не хотів знати про московські звірства. Срібна Земля стала цвинтарем. В домах лежали мертві й не було кому їх хоронити. Не дзвонили убогим ані дзвони.

Розбійниками керували спеціяльно прислані з Москви кати в совєтських одностроях: «ґенералполковнік» Мехліс і «полковнік» Тюльпанов. Їх завданням було «воз'єдінєніє» Закарпаття і ліквідація греко-католицької церкви. Для того Тюльпанов створює т. зв. Народну Раду, партком і міліцію.

Майор НКВД Чулєєв, військовий командант м. Хуст, ліквідує Міську Управу, як також державну поліцію й жандармерію і рівночасно організує комуністичну міліцію, до складу якої входять всі злодії, вбивці, та не бракує також і повій. Заступником начальника міліції стає не хто інший як А. Гриб. Вона проходжується по місту в товаристві совєтських офіцерів, але вже не як повія, а як лейтенант совєтської армії, удекорована лампасами в уніформі міліціонера.

Далі все пішло своєю дорогою. Злочинний терор збільшується. Довір'я до «ентеліґентной работніци» — як сама себе називала — росте. Вона їде до Москви і внедовзі повертається назад з новими завданнями. Всюди розїжджає і бере участь на зборах до «возєдінєнія». Один з місцевих учителів складає для неї промови та вчить писати. Одна промова була про

російсько-большевицьку революцію і славу «миролюбному вождеві і сонцю Й. В. Сталіну». Друга проти «фашистів», буржуазних націоналістів та реакціонерів. Третя — слава «великому Сталінові» та російському народові, що визволив нас з рук «хвашистів», — як говорила.

29 червня 1945 року Карпатську Україну формально прилучено до Совєтів — УРСР. Внедовзі повію А. Гриб призначено прокурором.

У вересні 1945 року в Хусті відбувається «монстрпроцес» проти 20-ти обвинувачених в убивствах комуністів і зв'язках з повстанцями. Прокурор А. Гриб своїм виступом здобула признання собі навіть в міністерстві юстиції в Москві. Писали про неї московські «Ізвестія», а місцева газета «Сталінськоє Знамя» помістила цілу її промову.

«Пролетарський народе!

Я заступаю тут з волі народу, тобто нас комуністів, справедливість. Але я не сліпа. Бачу, що народній суддя тов. д-р Горбат обороняє цих хвашистів. Попереджую вас тов. суддя, що коли ти задумуєш цих ворогів звільнити, я протестую ногами й руками та перерву народній суд. І тут, на місці, пропоную повісити тов. суддю. Підчеркую, що передам судову справу аж до областного секретаря компартії тов. Туряниці, або прямо до Москви — понімаєте?! Комуністична справедливість мусить всіх досягнути. Ми знищимо комуністичних противників — понімаєте?! Товариш Сталін і Берія також не оглядається на тих декілька мілійонів незадаволених, а посилає їх на Сибір. Інакше народ робив би, що хотів. Я все знаю. Я жила на вулиці. Буржуазіє мучила мене в тюрмах...

Пролетарський народе! Оскарженим я доказала, що вони працювали під землею — елеґельно (?!) проти нашої комуністичної влади. Написи на стінах, як: Сталін — проклятий ірод, душогуб, злодій. Смерть москалям. Убивайте окупантів-комуністів. Смерть тиранам! — писали ці буржуазні пси...

Товариші! Не бійтесь буржуазних повстанців. Наша комуністична партія зліквідує всіх хвашистів. В Мадярщині, Чехословаччині, в Румунії... — всюди вже наша комуністична влада й сила. Хто думає, що світ не йде з нами — той переконається в Сибірі, де вже мілійони хвашистів подохло... Для цих буржуазних слуг пропоную найвищу кару. Тов. суддя Богут перечитає присуд».

«Народний трибунал рішив... таких то, народжені там... одружений вільний, письмений, за кордоном мас... за провини передбачені в К. К. РСФСР ст.... п.... заслати на 10 років поправно-трудової праці...»

Мертву тишу перервало жалісне голосіння матері. Сину мій, за що Тебе гублять? Мати в розпуці рвала собі волосся. Жінки кидалися на землю й ридали. Убийте й мене... душогуби... Драму завершувала мати, що билась головою в стіну й благала смерті. Ридання жінок розривало серце.

Тим часом прокурор А. Гриб і судді Ів. Горбат й Богут спокійно виходили з судової залі.

У воротях лейтенант НКВД вистрілив чергу з кулемета й заревів: «Разойдісь! Заключонниє двіґаться бістрєй.... давай... давай...!» Озброєні кати запроваджували в камеру смерті 20 молодих невинних жертв. Висохлі людські тіні не протестували й не плакали. Дехто з них шептав молитви.

За деякий час по судовій розправі. Ще було темно, коли раптом населення м. Хуст розбудив гуркіл танків. По вулицях бісились енкаведисти. Замок освічувала пожежа, яка зраджувала, що горять енкаведівські казарми. Надворі завивала метелиця, вітер злісно рвав стріхи, свистав, бив у шиби вікон. Творилось справжнє чудо. З стріхи судової будови підносились жмути паперів, які вітер ділив на окремі аркуші і стрімголов розносив по місту.

«Слухайте нас!

Ми присягли на Св. Хресті мститись червоним антихристам за всі кривди й злочини. Убивайте москоўських зайдів. Смерть московським бандам!

Українські повстанці.»

Що сталося?

Повстанці вночі напали на енкаведівські гнізда, бандитів вбили, а казарми підпалили. Інша сотня «Помста», зліквідувала поодиноких начальників НКВД.

Віктор Карий

Спогади безпритульного

(Продовження)

Перше знайомство з безпритульними

Довго, довго я скиглив під стіною. Перекидав у своїй голові всі події останніх двох днів. До нічого не додумався, крім дикої злоби та люті на ту банду, що забрала мого батька і тепер ще відорвала від мами. Потім захотілося мені їсти. Я почав просити хліба в людей на станції, але мені на моє велике здивування ніхто не давав. Це мене дуже гнівало. Як же ж так, моя мама завсігди давала масу хліба, хто б не прийшов, а тут мені ніхто не дає? Що це таке? Я тоді не розумів, що ті люди не давали, бо не мали самі. Мало того, до кого б я не наблизився, люди все ховали від мене та казали йти від них геть. Це мене також гнівало, що на цій станції ось такі погані люди. Я тоді не знав, що вони були такі самі всюди, бо був великий голод.

Побачивши, що від людей я нічого їсти не дістану, пішов шниряти по смітниках та відпадкових ямах. Думав, може там знайду якусь шкоринку хліба, або картоплину. Даремно. Там вже давно багато таких, як я, очистили всі ями від чого-будь такого, що ще можна їсти. Мене огорнув розпач. Я побіг ближче до буфету. Проліз до прилавка, щоб ліпше було нюхати запах з кухні. Думав, що від запаху мені не так хотітиметься їсти. Але воно вийшло навпаки. Від кухонного запаху мені зробилося ще гірше. Розбунтований запахом харчів мій шлунок почав «квоктати», а потім мене почало боліти під ложечкою.

Саме тоді, коли я прийшов до сумного висновку, що вже ніде не дістану нічого їсти, а в животі все сильніше мені «поквоктувало», я побачив одну дуже мені цікаву подію: з натовпу висунулась рижа дитя-

ча голова в лахмітті. Хлопець мав дуже брудні руки і на обличчі були також рижі краплини. Він наблизився ступнево до буфета. Потім підойшов з натовпом покупців до шкляної частини буфета. І в той час коли інші люди перед ним робили закупи та займали обслугу, він натиснув шибку ліктем. Вона тріснула навскоси з одного краю. Він якось розколов вуглик ще на кілька частин і витяг їх ховаючи в кишеню. Потім через діру він різонув ножиком кілька кілець ковбаси з вішака, миттю витяг їх і сховав у своє лахміття тай спокійно віддалившись від буфета помалу пішов геть. Зник в натовпі начеб нічого й не було. Ця чудова «операція» була виконана так швидко і так майстерно, що вона влила в мою душу нову надію. Раз рижа голова на моїх очах могла здобути ковбасу, то чомуж не спробувати щастя й мені.

Я швидко перейшов на те місце звідкіля починала свою операцію рижа голова і почав таким самим способом наближуватися з натовпом людей до буфета. Потім до шкляної частини. Вже й дірка недалеко. Вся моя увага там. Оце й була моя помилка. Мене голод до того приковував до ковбаси, що от, буде в моїх руках, що я забув за своє оточення, на яке в таких випадках треба більше вважати чим на ковбасу. Вона мене тоді зовсім загіпнотизувала. Я хотів якнайскорше її здобути. А мій шлунок, почувши свіжу ковбасу, наче збісився. Я нарешті добрався до дірки в шибці буфета. Всадив руку в буфет. Зловив одне кільце ковбаси, але шарпаю, а вона не стягається з вішака. В цей самий момент буфетчиця в білому халаті, що я на неї не звертав уваги, наробила крику. Я дуже злякався, але мені до того було жаль розставатися з ковбасою в моїх руках, що я з усієї сили шарпнув і чкурнув по під ногами натовпу з буфета.

За кілька хвилин я зупинився далеко від двірця в якихось розвалинах. Відпочив і почав їсти ковбасу. Шкода, що не було хліба. А ковбаси в мене в руці на щастя очутилося аж два кільця, що були зв'язані. За деякий час щось зашарудило за парканом. Я насторожився. Бачу перелазить діркою плота якась дитяча постать. Тяжко розібрати хлопець чи дівчина. Я швидко сховав свою ковбасу, щоб невідобрали. Почав чекати на «гостей». Я думав, що їх тут буде більше. Доведеться звести бій. Колиж постать зовсім перелізла через пліт і почала наближатися до мене, я побачив, що це таки дівчина. Ну тепер я не боюсь хоч вона й більша від мене. Зрештою, в неї дуже симпатичне обличя і гарний курносий носик. Ні, думаю я, цей носик не може бути поганий.

— Ну, що злякався! Здоров був. Як ти звешься? Я бачила як ти ковбасу тяг. Молодець, молодець, але дурачина. Треба спокійно і кругом очі. Поняв дурак? Маму маєш жлобьонок? Скільки тобі літ?

— Який я тобі жлобьонок, ти сикса? Я Віктор. Ні тата ні мами не маю...

— Ооо! Ти ще й огризаєшся? Це добре. З тебе може й люди будуть. А я Тамара. Ти Віктор? Це мені не подобається. Ти будешь в мене не Віктор, а Карий, Зрозумів? На ось кусень хліба до ковбаси. Манджай за мною.

Я взяв хліб і дав Тамарі одне кільце ковбаси, тай «поманджав» за нею.

Коли ми вийшли на вулицю, було вже темно. Тамара вела мене невідомими, неосвіченими вуляцями і, як вихователь, навчала та розповідала про себе й розпитувала хто я. З розмови я довідався, що їй десять років, батька й матір забрало НКВД, та що вона вже півтора роки «на вулиці». Має ще двох товаришів. Косий — дев'ять років, мати його померла, а батько зник невідомо куди та Пантюха — одинадцять років. Пантюхиного батька забрало НКВД, а потім міліція забрала й маму. Молодшого брата помістили в «Детдом», а Пантюха втік.

Так ми зійшли в балку за двірцем. Там на схилі балки під деревом сиділи два хлопчаки, замурзані й обшарпані. — Це два мої «фраєри» — шепнула Тамара, коли ми підходили до них. В одному я зразу впізнав ту «рижу голову», що навела мене на думку, як не вмерти з голоду. Тамара познайомила. Рижа голова — це був Косий. Другий, чорнявий, з симпатичним обличчям та чорними циганськими очима був Пантюха.

— Це буде наш четвертий корешок! — заявила Тамара, та розказала недавно пережиту мною подію.

Так почалося моє перше знайомство й співжиття з безпритульними з новим іменем Карий.

В «хавірі»

На краю містечка Ясиновата в глухому закутку стояв самітній, наполовину розвалений будинок. Ніхто не міг би й подумати, що в цих розвалинах живуть живі істоти, там тільки цілий день кублилися горобці.

На горищі старанно позатикані дірки лахміттям, щоб не видно було знадвору світла. Посередині стояв стіл на трьох ногах, п'ять старих поломаних стільців, на яких ще залишились сліди краси їхньої молодості, та щось на вигляд ліжка: суха трава накрита брудною ковдрою, а на ній купа лахміття. На столі горіла свічка, а коло димаря стояла «буржуйка» з трубою вправленою в димар і в ній весело потріскували дрова. Це Пантюха постарався. Він на всі ці штуки майстер. І буржуйку він украв в одного жида разом з ящиком цукерок. По цукерках вже й слід простиг, а «буржуйка» обігріває нашу «хавіру».

Пантюха, розсівшись на стільці, взяв гітару. Ось він нащупав тон потрібної мелодії і затягнув потихеньку своїм ще дитячим тенором:

Мой дом не под кришей, а под лодкой,
І жизнь как по камушкам бежит.
Воровская жизнь такая, ха-ха
От кічі ніхто не убежит!

Та раптом замовк. Настала тиша, тільки дрова потріскували в «буржуйці».

— Ось він зараз заспіває іншої, — шепнув мені на вухо Косий. — Він знає їх сотні.

І дійсно, Пантюха, підняв голову, чвіркнув слиною крізь зуби в сторону печі і згадавши «роман Горького «Мать» з москалями під кінець почав:

Ех, Москва, Москва моя Москва!
Скільки ти нам горя принесла.
Всі кодекси нам відкрила,
Соловками наділила,
Ой, для чого мати нас родила.

Тим часом Тамара поралась коло столу. Готувала своїм товаришам вечерю. Появився хліб, ковбаса і горілка. Вона вправно розкладаючи все це добро, командувала:

— Косий, тягни чарки!

Косий, похитуючи рижою головою, тягнув десь з кутка чарки й цибулю. Це його функція — він же каптьор. Їли ковбасу, цибулю, хліб і запивали горілкою. Пантюха сказав:

— Хто не вміє горілку пити — той не жулік!

Ось так з цього дня й закрутилось колесо мого безпритульного життя, втягаючи мене щодалі-більше в свій круговорот. Голод переміг заповіт матері: «Хоч голий, але справедливий!»

Шляхи і зустрічі — життя на колесах

Ворошиловград, Куп'янск, Сталіно — Київ. Жмеринка, Одеса. А потім мчались на побережжя Криму, Сухумі, Батум, Баку. Потім знову назад: Таганрог, Керч, Маріуполь. День за днем нові місця і нові пейзажі закручували голову і помалу забувався за матір, батька, братів і сестер.

Одеса. Тільки починало сіріти, коли три дрижачих від холоду постаті посувались вулицею. Ось тут за рогом ювелірна крамниця. Зупинились. Тамара, мов кішка, спритно проскочила вперед і подала сигнал, що сторож спить. Пантюха тримав щось важке в лахмітті. Це я ще з вечора приготував замішену глину, щоб клеїлась. Приложили до шибки і легенько натиснули. Вона тихо хруснула, що не можна було почути й за два метри від вікна. Годиники й різні ювелірні прикраси перемандрували з вітрини до нас у торбу. Так само тихо зникли, як і появилися. А через годину мчали до Київа.

Київ. Тут ми вже, двадцятий раз, все тут знайоме, як вдома. Ленкузня, Євбаз, Либедь, Подол, Ботанічний Сад, Пущеводиця та ще багато інших місць, де перехрещуються дороги безпритульних. По всіх закоулках, під дахами будинків та в брудних підвалах, їх аж кишить. Більшість, як завжди, брудних і обірваних, але появляються вже й добре одягнені. Та це тільки для «операції», щоб полегшити собі роботу і не звертати на себе уваги міліції. Вони мають свою мову й свою залізну дисципліну. Сексотів між ними немає, а якщо якийсь і появиться, підісланий міліцією, то через декілька днів його знаходять з «фінкою»[2]) в серці.

Серед всієї цієї метушні появилась і наша група «героїв безпритульного світу». Йдемо поволі Євбазом. Товсті перекупки стоять за довжелезними столами, а на столах... чого тут тільки немає. Тому Євбаз і притягує так безпритульних.

Серед базару появляються двоє: дівчина і хлопець. Дівчина одягнена в старанно випрасовану й чисту суконку, на ногах черевики «Пелопонес» з білими закаблуками. Довге волосся, зачісане назад, закривало на спині косячок піонерської краватки. Хлопець, так само, був добре одягнений. Йшли собі повільно базаром.

— Косий! — обізвалась дівчина — он швіруй направо, там стоїть штимпиха з червоною пикою. В її барахлі здоровенна скула з диканками.

— Добре! — відповів хлопець.

Це Косий. Його не треба шукати. Він скрізь іде слідом за «піонерами». Відрахував десяту зкраю і шмигнув під її стіл. А «піонери» підійшли і почали робити закупи. Що подобається одному, те не подобається другому. Так вони довго сперечалися, що купити? Нарешті купили. Перекупка, отримавши гроші, полізла десь між складки свого одягу та раптом...

— Рятуйте! Пограбували! — розтяв базарний гамір її крик.

А «піонери» стоять тут же і разом з іншими співчувають її нещастю. Дехто кинувся шукати злодія, а його вже й слід простиг.

На Подолі, над берегом Дніпра, «піонерів» зустрів Косий і Пантюха. Ватага сіла в кущах над берегом. «Піонери» передягнулись в лахміття, а піонерський одяг сховали в маленьку валізу, пригодиться. Саме в цей час до них наблизився гурт безпритульних молодшого віку, таких же обідраних, а ще більше голодних. Косий з Пантюхою десь пішли, а за хвилину вернулись з повними руками їжі. Почався обід безпритульних.

Та не завжди всміхалося щастя. Нераз поверталися з «полювання» з голими руками, а до того ще й з розбитим носом. Тоді треба було жебрачити.

Ось так ішли роки за роками. Тридцятий, тридцять перший, тридцять другий і нарешті почався сумнославний тридцять третій. До цього часу ми вже побували в декількох «Детдомах» ,трохи навчились грамоти. А так як адміністрації «Детдомів» наповал крала призначені дітям і так скупі харчі, то ми не відучилися своїх фахів, а навпаки, стали ще більше кваліфікованими. Щоб не померти з голоду в «Детдомє», вибравши відповідну хвилину, ми «сорвались». І знову почалось мандрівне життя. Та початок його був нещасливий. Голод панував навкруги по всій Україні. Вимерлі села та трупи померлих з голоду на вулицях міст, погнали нас шукати щастя за межі України.

Перше, що вразило нас на російській території, це те, що там не було голоду. Це дало підставу Пантюсі ще раз пригадати «роман Горького «Мать», додавши до нього такі «прикраси» яких не пропускає жодна цензура. Відсутність голоду уможливила і нам деякі «прибутки».

Однак, як не добре в гостях, але дома краще. Так і нас знову потягнуло на Україну.

Саме в цей час большевики почали організовувати дитячі притулки чи «комуни», бо в наслідок голоду число безпритульних збільшилося настільки, що вже ні міліція, ні НКВД не було в силі боротись з цією босоногою «ґвардією», яка тягнула все, що тільки попадало під руку, вбивала міліціонерів та енкаведистів, щораз збільшуючись кількісно. В один з таких притулків мало не попали й ми.

Місто Сталіно, колись Юзівка, — обласне місто. На першій чи сьомій (вже не пригадую) лінії — вулиці був дитячий розпридільник, тобто будинок, куди приводили зловлених безпритульних дітей і звідки розприділювали їх по притулках. В ньому ми й опинилися. Брудні, хто знає коли миті, підлоги. Десятки обірваних і голодних дітей в кожній кімнаті і до того собачий холод, хоч в куті стоїть піч, а за 3—4 км від міста, копальні вугілля. За два тижні перебування в цьому розпридільнику мені ні раз не пощасти-

ло вмитись, не рахуючи хіба того, що один раз був в лазні. Але чи це була лазня?

Ранком невмивані йдемо до їдальні. Там за кожним столом сидять по четверо. Дістаємо пайку чорного хліба, десь коло 200 грам, та «чай», що більше виглядає на помиї ніж на щось їстивне. До обіду кожний робить, що хоче. Той малює вугіллям на стінах нехитрі малюнки з нецензурними написами, їнші грають в карти, а ще інші співають чи б'ються. В обід той же хліб, а до нього баланда в якій «крупинка за крупинкою ганяється з дубинкою» та «дубова» (ячмінна) каша, яка не піддається жуванню навіть в тих, хто має найміцніші зуби. До вечора те ж саме заняття, а ввечорі знову «чай» і пайка, та так невмивані і йдемо спати, по три-чотири особи на одному ліжку. Призначених до нас наглядачів, ми бачили тільки тоді, коли треба було йти до їдальні, та й то не завжди. З цих причин між нами й ними щораз-більше повставав антаґонізм.

Бунт

Одного разу, це було в обід, ми прийшли до їдальні і нам подали якусь смердючу баланду й кисіль. Ми почали вимагати кращої їжі. Наглядачі почали лаятись. Тоді Тамара вхопила свою, ще порожню, тарілку й пустила нею в наглядача. За нею зробили те саме інші. Зчинився ґвалт і наглядачі кинулись «в ноги». Всі столи й стільці були поломані, а стіни вимазані баландою й киселем. Дитяча юрба кинулась за втікаючими наглядачами. Один з них кинувся до телефону, але напівдороги його дігнала кинена Тамарою «фінка» і він звалився з «фінкою» в плечах. А телефон за хвилину був розбитий. Побачивши це, інші втекли за браму. Діти кинулись по кімнатах. З столами й стільцями сталося те саме, що й в їдальні, а з їх уламків були розкладені в кімнатах вогнища. Та не довго існувала ця «республіка безпритульних». За півгодини на подвір'я в'їхали пожежні авта, а за ними відділ вояків НКВД. Підбурювачам бунту прийшлося «здати позиції» і відступити через дах розпридільника, зоставивши його назавжди.

Севастополь

На пустирі, над берегом Північної бухти, в старих запущених каменоломнях ми почували себе вільніше й краще, як в Сталінському розпридільнику. Коли ми туди прибули, там був Колька Свист і ще декілька хлопців і дівчат. Старі друзі зустрілись знову. Появилась цибуля, хліб і, як звичайно, горілка. Пили, щоб забути на якийсь час все те що бачили. Сашка Корсунь сидить оддалік з гармошкою в руках. Йому підносять чарку, щоб гармошка не рипіла, і він, випивши і плюнувши на дно чарки, починає співати під акомпанімент гармошки:

Горить свіча дрижачим світом,
Уркани сплять спокіним сном.
Майдан несеться повним охдом
Аж топка бризкає вогнем.
Один уркан від всіх молодший,
Схиливши голову на грудь,
Він бідний плаче і ридає
Ніяк не може він заснуть.
Ах, Мать, нащо мене родила,
Нащо на світ ти создала.
Ще й злую долю наділила
Костюм уркана додала.
За те мене кругом ганяють
Нігде проходу не дають
І нами кічі набивають
І нас масліною совєтською б'ють...

Ух-х! Не можу! — прохрипів Сашко підвівшись. Обличчя його перекосилось, горло здавили спазми, гармошка полетіла додолу й заскиглила. Він схватив обома руками за груди і розірвав сорочку. Сльози котились йому по щоках. Він плакав. Не плакав, а скиглив.

— Гади лягаві. Це було давно, — крізь сльоза витискав він окремі речення. — Прийшли до нас, батькові скрутили назад руки і зв'язали дротом. Мати, в розпачі, кинулась обороняти батька, так її лягавий вдарив наганом по голові і вона віддала Богові душу. Її витягли, мов якесь падло, за ноги надвір і кинули серед двора. Нас повикидали, мов цуценят, теж, а було нас четверо: два брати й дві сестрички.

Як він лагідно говорив про своїх сестер і брата і як проклинав лягавих і архангелів, можна було повірити, що якби міг то вирізав би всіх їх до ноги з дітьми і внуками. Він декілька раз зривався бігти з «фінкою» в руках та ми його стримали.

Так, замість забуття, горілка принесла тяжкі спогади, які прийшли в голову не тільки Сашку, а й усім нам. Я знав Сашка раніше. Бачив його тоді, як його били в керченській міліції. Він не пустив жодної сльози ,не кричав і навіть не стогнав. Тільки відбивався, як міг, від насівших міліціонерів і лаявся найодбірнішими словами блатного лексікону на адресу всіх лягавих.

Нарешті Сашко вирвав і викинув все те, що так наболіло і так довго давило душу в смертельних кліщах. Йому подали гармошку і попросили заспівати щось веселішого. Я підморгнув Пантюсі і той налив йому чарку, яка була одним духом випита. Знову обізвалась гармошка і Сашко ,ніби нічого того й не було, почав:

Коли Ленін подихав
Сталіну наказував
Щоб він хліба не давав,
А сала й не показував.
Ленін Троцькому сказав
Пішли Льова на базар
Купим клячу карую
Нагодуєм пролетарію.
Їде Сталін на коні
З оселедцем в рукаві
Цибулею поганяє
П'ятирічку виповняє.

Та ось гармошка замовкла. З кутка піднімається Колька Свист. Він все сидів і мовчки слухав.

— На сьогодні програма безпритульних м. Севастополя закінчена, — говорить він, ставши в позу конферансьє. — А тепер я пропою, як це водиться у всіх добрих людей — Інтернаціонал.

Розуміється, шпана погодилась. І от Колька Свист з свого кута починає:

Вставай Кирило і Гаврило
Беріть лопати, рогачі
Гоніть кацапів з України
Щоб ті не крали нам харчі.

Бачиш, хліб всей забрали
Ще й за м'ясом прийшли.
Все в мішки спакували
Й до Москви повезли.
Вони нас знищить всіх хотіли . . .

Щось зашаруділо в проході каменоломні. Пісня затихла. Колька Свист кулею вискочив в прохід, а за хвилину повернувся з дівчиною. Це Ольга Одеська — наша розвідчиця. Вона щось сказала Кольці. Той підняв руку. Все затихло.

— Увага, увага! «І разведка доложіла точно . . .» — почина він. — На підставі постанови безпритульного «ЦК партії», сьогодні вночі треба провести «ревізію» в «Воєнторзі». Цим самим ми піднесемо свій авторитет і примусимо шанувати нас. А разом і «преподнесьом» подарунок міжнародньому святу дурнів — першому травневі. — Всі заапльодували і Колька сів на своє місце.

А ранком «хоробра охорона» «Воєнторгу» сиділа зв'язана з ганчірками в роті в порожній крамниці. Все, що там ще вчора було, перекочувало в наші «воєнторги». Вулиці були оточені вояками НКВД, що перешукували помешкання всіх «підозрилих». Собаки-«іщейки», нанюхавшись тютюну й перцю крутились, як дурні. А в цей час ми мчались десь за сто кілометрів в протилежний бік від міста.

(Далі буде)

Ще один злочин Москви

(До 150-річчя мученичої смерті останнього Кошового Запорізької Січі Петра Кальнишевського)

Москва — відвічний ворог України!

Цар Петро вперше зруйнував Запорізьку Січ 1709 року. Цариця Катерина II касує Гетьманат — самостійність Української Держави. Саме ці два «прославлені» володарі великоросійської держави були одними з головніших кривавих катів України того часу. Недаром писав Т. Шевченко: «Це той Первий, що розпинав нашу Україну, а Вторая доконала вдову сиротину!»

Після знищення Гетьманату, Катерина II вирішила знищити, в другий і останній раз, і Запорізьку Січ — цю останню опору українського народу в його боротьбі за волю.

Кошовим Запорізької Січі в той час був Петро Кальнишевський — людина державно думаюча та з великим досвідом. Коли він довідався про замір Катерини II, то післав до неї послів на переговори. Але замість прийняти послів, цариця вислала військо під командою ген. Текелія з наказом зруйнувати Запоріжжя. 1775 року Текелій оточив Січ і, маючи перевагу, вдерся до неї. Арештував січову старшину, зруйнував всі будови та укріплення, пограбувавши все, В ТОМУ ЧИСЛІ Й ЦЕРКВУ. Кошового Петра Кальнишевського, в той час 85 річного дідуся, цариця наказала відправити на заслання в Соловецький манастир на Білому Морі, в якому московські ченці і «богу молились» і людей мучили. Недаром большевики, йдучи по слідах великоросійського імперіялізму, зробили з Соловецького манастиря концентраційний табір, де так само, як і біла Москва, мучили українців, білорусів, кавказців та ін.

Посадили Кошового в каземат під Успенським Собором в «кєлії молчательниє на цепь». . . З 1775 і по 1801 рік, 26 років, мучився там, в камінному мішку без вікон, лише з щілиною в стелі, останній Кошовий Запорізької Січі, щоденно слухаючи через ту щілину «службу божу» (?!).

Петро Кальнишевський, відсидівши більше, як чверть століття в тому кайзематі, помер на Соловках на 113 році життя про що свідчить чорний мармур з чавунною плитою, яким прикрито його тлінні останки, з написом: «Здесь покоітся прах раба Божія Петра Кальнишевського, кошевого атамана некогда Сечі Запорожской, сосланого в сію обітель по Указу Ея Імператорского Велічества Імператріци Екатеріни II на смірениє. Смірілся і почил іюля 29 дня 1803 ґода».

150 років минуло в боротьбі з Москвою, а Україна не тільки не «смірілась» і не «почіла», а виросла в непоборну силу. Сотні . . . тисячі . . . мільйони нових, молодих, вишколених та загартованих в боях кошових стали до бою.

День смерти та чвертьстолітні муки Кошового є для нас днем великої перестороги та горя, і мук нашої нації, а разом і днем підготовки та перегляду наших бойових сил, наших нових, безкомпромісових в боротьбі з ворогами та зрадниками, кошових. Муки, учинені Москвою Кальнишевському в казематі, прикритому собором та хрестом і московським «правосудієм», це многолітні муки української нації. Ці муки, як пересторога, день і ніч стоять у нас перед очима та закріплюють непоборний дух і віру в перемогу над ворогом.

Ми, з вірою в душі та автоматом в руках, ніколи не «смірімось» і не «почінєм» в боротьбі за волю нашої нації, а йшли і будемо йти до останнього, переможного бою та знищення раз і назавжди московського каземату, якого б він кольору не був та яким би політичним «фіговим листком» не прикривався.

М. Заховайко

С. Панас

Розділ з „Літературних веж“

Геть від Москви!
І геть від Хвильового!

Червона зірка п'ятикутна
хамелеонна, — як розпутна
Іродіяда при спокусах
Іван-Хрестителя Ісуса.
Червона зірка п'ятикутна, —
Москви емблема баламутна, —
веде до вежі Вавилона
на втіху Йосипа-Нерона.
І як на шапці клята дірка,
маячить та червона зірка,
замість Тризуба Золотого,
на творах — вежі Хвильового.
Її до самої він смерти
не хтів із лоба свого здерти,
аж поки зірка його скроні
не розтрощила із пістолі.
За нею йшов він дозагину...
Із нею ліг і в домовину.
Тож і та вежа його дивна
Чи не павуко-павутинна?..
Ану ж придивимось до неї:
чи не хова вона ідеї
піснями й ролею сирени
заманювать до Яни й Лени
і до пістолів, куль чекістів
побожних наших хвильовистів?

*

Почнем з роману Хвильового...
З того «Корану» бойового,
що він назвав його... **«Вальд-
шнепи»...**
Які в цій назві є дотепи?..
Вона ж причеплена до твору,
Як у Осьмачки — **«Плян до двору»**,
і на обкладинці — забута...
Бо в неї тема тут не взута,
і вона сіла на романі,
як грак-мисливець на баштані,
або та хатка слимакова
на лобі й творі Фітільова[1])...
Проте і ґава біля дині
сидить недарама на тичині,
як і те сало — в мишоловці,
або на засідах ті хлопці,
що в когось мають із-за плоту
відбить до дівчини охоту.
Тож і ця назва загадкова
не є в романі випадкова,
хоч і не згадана у творі,
та є чужа і нашій мові.
Але зате вона — **мисливська,**
і роля суть її — чортівська!
Вона — як ніч полярна й сяйво...
Вона маскує щось... осяйно...
Ця назва тут: і пантеличить,
загадки родить, таємничить,
і, як на балі, — машкарою
когось маскує тут собою,
ховає глибше таємниці
прицілу дальнього рушниці...

І одночасно — символічна,
якась вона алеґорична,
прозоро-хитро-натякальна
і павутинно-пізнавальна,
як і тенета ті й павук,
для мух незримі — до їх мук!
Та назва є не українська,
мисливськи-зла, **еНКаВеДівська!**
І чи ж не правда є, читачу,
коли ту назву так тлумачу:
**вона є ключ до пізнавання
ідеї твору: ПОЛЮВАННЯ!**

А **полювання** (таємниче)
у творі згадане аж тричі,
і скрізь не казано — **на кого,**
як і затаєно — **чийого...**
Із тричі згаданого слова
того в романі Фітільова,
як і з щонової сторінки
немає сумніву й настільки,
що ті його (чужі!) герої
(затаєно: **конем із Трої),**
летіли з горе-Московщини
до лісу й степу України
свої вакації **(завдання)**
провести тут, — як **полювання...**
(А на кого, — побачим далі, —
по той бік вежної скрижалі).
До того буде ще тут мова
про «вальдшнеп» — валюша
розмова.

Бо **валюш — птах ориґінальний...**
Він має одяг — **маскувальний,**
як і метелик той щасливий, —
для ока майже невловимий...
Він не тікає й від людини,
хіба що ледве не до спини
вона наблизилась ногою,
та вже стріляє й головою!
З такою вдачею й убранням,
із тим всебічним маскуванням
у лісі й порослях болота.
він є подібний до сексота,
що занурює очі й носа
у вас, рушницю і в Барбоса.
Коли ж собака насідає,
тоді він раптом відлітає,
і лет його ориґінальний,
провокативно-маскувальний,
сюди-туди мережоплетний,
і блискавично-стрілолетний,
те невловимий і для дробу,
хоча б мисливець цілу добу
за ним бродив, неначе бузько,
бо ж він сідає завжди близько.
Такий то є химерний **валюш!**
Тому недарма й аґент **Валюх,**
коли він повз до Коновальця
у ролі валюш-богомольця, —
дістав те псевдо символічне,
що стало двічі історичне:
у назви твору Хвильового
і в діях Валюха — другога...
Універсальні Фітільови, —
енкаведівські людолови, —

звичайно мали і рушниці.
Вони любили хвіст лисиці
і переймали її вдачу.
А перейнявши ту — звірячу, —
ще воліли й якусь пташину,
і саме... саме валюшину!
У нього й мясо — королівське,
і майже все — **енкаведівське:**
і ніс, і лет той стрілометний, —
суди-туди мережоплетний,
і поблизу десь присідання,
і те всебічне маскування, —
неначе сам він є — мисливець, —
як той сексот — енкаведівець!
Лисиця й валюш далебі
десь є і в Сталіна гербі,
а не лише у Фітільова,
як назва твору загадкова!..
«Вальдшнепи» — символ
полювання
і одночасно — маскування
мисливської мети роману
і замаскованого стану
його **мисливців людоловних**
і їх приманок карколомних.
Тож назва твору — не без хисту!
Але перейдемо до змісту...

*

Творців ідей національних
«ЧК-прозірних», «леопардних»
хотів тут автор показати...
І полетів чомусь шукати
у Тулі, Брянську чи Орлі
для Української Землі
національну провідницю!
Ще й рівня Лаврської дзвіниці!
(У... «Московшвейпром»-ній
спідниці...)
З відразою до укр. героїв, —
подався він до моск. ковбоїв
ловити Діву Орле... Тульську, —
Месію-Жанну бодай Курську —
для України!.. та їй джуру...
(Щоб «уневажнити» Петлюру?)
Москва віками ці бажання
сама родила і шукання
із Богодухова Миколи
були успішні, — як ніколи!
З мішка... «святого Миколая»
до нього вилізла... **Аґлая**
(у ролі супер-героїні!
Таких не знайдеш в Україні!),
а вслід за нею й... тьотя Клава
і чоловік її... з рукава...
А до Аґлаї (й Клави разом)
прилип... **Дімітрій Карамазов**
(із Достоєвського романа,
де був у ролі Дон-Жуана),
що замінив на Ганну — Грушу
й «любив» і тряс її, — як Грушу,
та став героєм і ДПістом
із другом Вовчиком — лінґвистом.
Для української тут цілі
такі »герої» — підозрілі...

(Далі буде)

[1]) Ніколай Фітільов (із Тростянця Богодуховщині) справжнє імя та прізвище Мик. Хвильового.

З листів до Редакції

До Хвальної Редакції «Меч і Воля»

Маю честь просити Хвальну Редакцію не відмовити вмістити в найближчому числі Вашого часопису такі вияснення до статті, вміщеної в числі 9 Вашого часопису під титулом «Рух української молоді, розд. XXI. Українська молодь на еміґрації» автором якої є п. Іван Крицевий.

В цьому розділі згаданої статті на ст. 9 читаємо таке:

«Еміґраційний СУМ є на послугах тих, з ким Союз Української Молоді вів боротьбу за відновлення Української Народної Республіки в 1918 році (маємо на увазі Скоропадщину).

Далі: «Еміґраційний СУМ єднається з ідейними промосковськими монархістами-скоропадчиками, з якими Союз Української Молоді в лавах борців УНР вів боротьбу під проводом Симона Петлюри».

Насамперед звертає увагу про непоінформованість шановного автора цих рядків про взаємини СУМу на еміґрації з організацією Союзу Гетьманців Державників, яких ш. автор називає просто «Скоропадщина», «промосковськими монархістами-скоропадчиками». Додає підставу ствердити, що ш. авторові не йшлося про правду, лише про осягнення своєї мети будь-якими засобами. Як організований член Союзу Гетьманців Державників, я заявляю в іменч цілого Гетьманського Руху, що Союз Української Молоді на еміґрації ніяких послуг організації СГД не чинить і ні в якій залежності від СГД не перебуває. З другого боку, в повстанні проти Гетьмана Павла Скоропадського в 1918 році Союз Української Молоді в Україні, як організована одиниця — участи не брав, отже боротьби проти «скоропадщини», як висловився ш. автор, не провадив. До повстання українська молодь, розаґітована Національним Союзом, приєдналася в значній своїй частині, але тому, що це була переважно шкільна молодь, зараж же, на другий-третій день, вона здавала або забирала до дому зброю й поверталась до шкільних лав. Я, як один із тих, що брали участь у роззброюванні Гетьманської Державної Варти в Кам'янці, — це стверджую.

Коли ми, українська молодь, брали участь у повстанні проти Гетьмана Павла Скоропадського, організованому Українським Національним Союзом і очоленому Симоном Петлюрою, пізнішим Головним Отаманом Військ УНР, — це ще не дає підстави ш. авторові згаданої статті називати тогочасний виступ української молоді Союзом Української Молоді, оформленим наслідком революційної боротьби Петлюрівського Руху. Рух української національно свідомої молоді був, є і мусить бути загальноукраїнським. Таким хоче бачити його Україна і тільки такий рух зможе принести поневоленій Батьківщині користь виборенні їй волі й повного державного суверенітету.

Що ж до так званої «Скоропадщини», то я щиро радив би насамперед бути трохи коректнішим супроти до своїх земляків, неменших патріотів українських, як сам ш. автор, і не менш жертвенних, бож у значній мірі більшість членів Гетьманського Руху — це старі борці за незалежність України, вояки Української Армії, незалежно, під чиїм кермуванням вона в певні періоди Української Визвольної Боротьб иперебувала. Крім того окреслювання певних періодів нашої боротьби термінами «Скоропадщина», «Петлюрівщина» — в минулому, а в сучасному ще: «мельниківщина», «бандерівщина», «багрянівщина» і т. п., і т. д. — до того зменшує в опінії світу значення наших визвольних змагань і боротьби за вільну Українську Державу, що нашій еміґрації, а в її імени нашій репрезентації буде дуже тяжко представляти нашу боротьбу як поважний рішаючий чинник у розв'язанні такої поважної проблеми, якою є проблема світового миру й спокою.

Зі щирою пошаною

Г. Добровольський

Від Редакції: Ми цілком погоджуємось з думкою п. Добровольського, що рух української національно свідомої молоді мусить бути загальноукраїнським. Але мусимо, на жаль, ствердити, що таким він не є. І то тільки тому, що більшість партійців (в тому числі й співпартійців шановного автора) думають інакше.

Вислів «скоропадщина» — це тільки реакція на «журналістичну» термінологію преси СГД, та на те, що послідовники П. Скоропадського до сьогодні не набрались відваги осудити проголошену останнім федерацію з Росією та оголосити її недійсною.

Леґіон погромників

Я думав, що в нашому житті на еміґрації вже створено все, що можна було створити. Одначе я переконався, що помиляюся. Наочний доказ цього — гучні оголошення, що, невідомо де, коли, для чого і ким створено «леґіон ім. С. Петлюри». Славної пам'яті Головний Отаман від такої «пошани» напевно перевернувся в труні, але, на щастя творцям «леґіону», не зміг встати, щоб дати їм поличника особисто. А належалося б, щоб пригадали золоті слова: «Єднаймо дух і зброю»...

Що таке «леґіон» ім. С. Петлюри» знають хіба погромники єдности вояцького стану. Мені, звичайному смертному, проживаючому на п'ятому континенті, ця справа представляється так:

Десь в травні—червні цього року в місті Мельборні в Австралії, скликано установчі збори членів «леґіону» в стейті Вікторія. Заля заповнилася «вщерть» не менш п'ятьма членами та такою ж кількістю гостей, до яких один з творців «леґіону» і «божків» УРДП прорік, що кожна партія мусить мати своє військо. Для якої мети, він не сказав, бо, мабуть, вважав, що вона відома. І не помилився. Мета двояка: розбити живе тіло еміґрації на атоми та забезпечити «вальдшнепам» перелети до Москви.

Подібні установчі збори відбулися в Аделяїді, в стейті Зах. Австралія, а також в інших стейтах та інших країнах світу. Неуспіх нікого не бентежить. Мета буде досягнена. Вояцька єдність буде захитана. І «ґенерал» (полковник це занадто блідо) Б. Батюк погладжуватиме черевце з радості.

І все це твориться після галасливих закликів зберегти єдність. Відома річ, заклики — це дирявий плащ, під яким ховаються таємничі, нікому невідомі, «мученики» за народ з виразним завданням не допустити, щоб український вояцький стан був морально з'єднаним і сильним. Це завдання виконується послідовно і чітко. Хлібину треба розрізати по куску й проковтнути, бо цілою вдавишся. Це добре знають творці «леґіонів». Вони це знають від своїх працедавців, які мають в цьому кількасотлітній досвід.

Ті ж творці «леґіону», після цих моїх слів, будуть обвинувачувати мене, що я підозріваю їх в якихось темних справах. Ні! Не підозріваю, а вважаю свідомими коляборантами з Москвою. Якщо я брешу, то докажіть мені, панове, брехню. Ліквідуйте ваші погромницькі «леґіони», припиніть оплюгавлювання наших громадських, військових і політичних діячів і я попрошу в вас пробачення за ці слова. Ви самі недавно говорили, що кожне розбиття в нашому організмі — це свідома чи несвідома робота на користь п'ятих колон. Ви дієте свідомо. Хто ж ви після цього, якщо не коляборанти з нашим ворогом? Хіба, може, просто замасковані вороги?

Це, в першу чергу, до вас говорю, панове з УРДП — Багряного.

Йосип Сирота, Австралія

Де дівся Отаман?

Колись я був активним читачем та сприймачем «Українських Вістей». Нераз читав там похвальні псалми на адресу **отамана** Т. Бульби-Боровця. Відома річ — я не покликав Бульби на отамана. Але сприйняв тоді слова «УВ» за святі, а титул отамана за Бульбою — законним.

Тепер, як пишуть ті ж «УВ», Бульба-Боровець і далі лишився Бульбою-Боровцем, але вже не **отаманом**, а **«отаманом»**, або **«отаманчиком»**. Відома річ — я від Бульби-Боровця титулу не відбирав, але й слова «УВ» цього разу не можу сприйняти за святі. І тому мене все ж таки цікавить, де дівся отаман Т. Бульба-Боровець? Чи не могли б «УВ» дати ласкаву відповідь на це питання? Або хоч сказати, кого тепер іменовано отаманом?

Й. С.

Комунікат

Нижче подаємо отримані нами «Спростування» та «Комунікат» Тимчасової Головної Управи Українського Легіону ім. С. Петлюри в США, які ми отримали з проханням надрукувати.

До українських старшин та вояків, молоді, що не служила у війську та українського громадянства на еміґрації

Міжнародне становище вимагає від українського громадянства і зокрема українських старшин і вояків єдности й організованості, щоб бути готовими до збройної боротьби за визволення України.

Існуючі українські військові організації, з тих чи інших причин, на жаль, не змогли до цього часу організаційно охопити, як українських вояків, так і молодь, що не була у війську.

З метою, бодай частково, охопити військовою організацією саме тих вояків та молодь, в м. Детройт ініціятивною групою на чолі з полковником Армії УНР П. Филоненком, за дозволом американського уряду, створена військова організація під назвою «Український Легіон ім. С. Петлюри» з бувших українських старшин та вояків на терені США.

20. 5. 1953 року в м. Детройт відбулися перші організаційні збори на яких обрано Тимчасову Головну Управу на терені США з дев'яти осіб на чолі з головою полк. П. Филоненком з відповідними рефератами (відділами) та контрольною комісією.

Тимчасова Головна Управа звертається з закликом до українського громадянства і зокрема військовиків, які покинули Батьківщину в ім'я боротьби за ідею УНРеспубліки, в ім'я якої загинув і Головний Отаман С. Петлюра, вступати в лави Леґіону, що й буде найкращим пам'ятником лицарю України Головному Отаманові С. Петлюрі.

Одночасно, Тимчасова Головна Управа цим ставить до відома українське громадянство і вояцтво про те, що створений Український Легіон ім. С. Петлюри на терені США є позапартійна військова організація, яка визнає свою підпорядкованість військовому міністерству УНР на еміґрації та не має нічого спільного з т. зв. «Легіоном ім. С. Петлюри» на терені Европи й Канади, що діє за наказами тільки одної партії, яка видає свій ідеологічний журнал «Штурм», ідеологія якого протирічить ідеї за яку боролися вояки УНР під проводом Головного Отамана С. Петлюри.

Кожний, хто бажає вступити в ряди цієї військової організації, з проєктом статуту може ознайомитись в канцелярії Тимчасової Управи Українського Легіону ім. С. Петлюри, який має бути затверджений Установчими Зборами в найближчому часі. Проєкт статуту висилається по листовних проханнях.

Адреса канцелярії:
P. Fylonenko, 5642, Michigan, **Detroit 10, Mich.** USA.

Всі українські часописи просимо цей комунікат передрукувати.

Тимчасова Головна Управа
Українського Легіону ім. С. Петлюри в США

РОЗПОВСЮДЖУЙТЕ

ЖУРНАЛ «МЕЧ І ВОЛЯ»!

Спростування

В часописі «Український Прометей» ч. 30, від 23 липня 1953 року, вміщено привітання від імені Тимчасової Головної Управи Українського Легіону ім. С. Петлюри в США з'їздові військовиків Легіону ім. С. Петлюри в Бельгії.

В зв'язку з цим, Тимчасова Управа Українського Легіону ім. С. Петлюри в США уповноважена заявити, що такого привітання вона не надсилала.

Тимчасова Головна Управа
Українського Легіону ім. С. Петлюри в США

Вияснення Редакції

Після опублікування в ч. 10 журналу «Меч і Воля» статті М. Млакового «Камо грядеши?» до нашої Редакції надійшло декілька листів з запитами такого змісту:

1. В названій статті, на стор. 5, шостий абзац згори, сказано: «Молодь із підсоветської України, в т. ч. й колишні червоноармійці, потребує солідного, тривалого впливу з боку національно свідоміших елементів так старших поколінь, як і з земель, що не були під Советами».

Автори листів по цьому питанні, як бувші підсоветські українці, рахують себе, так сказати б, ображеними цим виразом. Отже, пояснюємо:

Це сказане не в розумінні того, що західні українці є більшими патріотами свого народу. Ні! Патріотизм підсоветських українців в багатьох випадках є далеко більший. Але треба ствердити, що підсоветські умови життя, де брат боїться брата чи батько сина, зробили з підсоветських українців людей замкнутих, які свій патріотизм ховають в собі, дуже часто боячись його виявити навіть тут у вільному світі. Тим самим той патріотизм стає свого роду пасивним патріотизмом. Ось в цьому розумінні і потрібний вплив старших поколінь та західних українців. Бо пасивний патріотизм з часом переходить в байдужість, а з того матиме користь тільки ворог.

2. Другі запитують чому в тій же статті на стор. 7, четвертий абзац згори, надруковано «якийсь п. М. Сахно», тоді як п. пор. М. Сахно відомий не тільки членам та прихильникам УНҐ, а й цілому українському громадянству зокрема в Англії, як активний діяч УНҐ та Уповноважений Позички Визволення України на Англію. Також пояснюємо:

Пан М. Млаковий, якому п. пор. Сахно також добре відомий, аж ніяк не хотів образити чи то п. пор. Сахна чи його друзів та земляків, бо слова «якийсь п. М. Сахно» не є словами автора статті, лише словами М. К. з органу УРДП в США «Український Прометей». Знаючи, що п. пор. М. Сахно добре відомий громадянству, автор статті не рахухав за потрібне давати пояснення. Вина автора статті, а також і Редакції, тільки в тому, що через недогляд, (причиною якого являється переобтяженість працівників редакції які редагують журнал у вільні години, заробляючи собі на життя тяжкою працею) при цих словах опущені лапки. І в цьому ми просимо пробачення в авторів названих листів. Чому ж п. М. К. з «Українського Прометея» написав «якийсь п. М. Сахно», знаючи, що п. пор. М. Сахно був членом фракції УРДП в УНРаді та Уповноваженим Позички Визволення України в Англії, аж до його виходу з УРДП та переїзду до Канади, просимо Шановних Авторів названих листів запитати в ЦК УРДП.

На Пресовий Фонд

журналу «Меч і Воля» склали пожертви:

США:
Ремінний Яків — 2 ам. дол., Толочин Павло — 5 ам. дол., Ф. Бульбенко — 5 ам. дол., М. Виговський — 5 ам. дол.

Франція:
Сущук А. — 1000 фр. фр.

Німеччина:
Балін Ю. — 5 НМ, Тихойкий І. — 5 НМ.

Австралія:
В. Дубів — 4 фунти, М. Олійник, М. Сувчинський, Козачинський, Е. Бунтецький, один підпис нерозбірчивий, — по 1 фунту; Г. Ільюк, С. Горячко, О. Мулярчук, О. Кліоновський, Д. Кондрацький, І. Слинько, В. Ляшук, Д. Н., Штунда, Вірнин, Михайлів, П. А., один підпис нерозбірчивий, — по 10 шіл.; Д. Павлюк, В. Досенко, Хомяк, Хрінніків, один підпис нерозбірчивий, — по 5 шіл.; Фомічевський 3шіл.

Канада:
Сотн. Б. Стрілковський — 10 кан. дол., пор. В. Шелест та пор. Д. Сачківський — по 2,50 кан. дол., підхор. А. Горбацько та П. Данелюк — по 2 кан. дол.

Всім жертводавцям щире вояцьке спасибі.

Від Видавництва

Видання цього числа журналу з технічних причи затрималось, за що просимо вибачення в Шановних Читачів.

МЕЧ І ВОЛЯ
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРГАН
УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ҐВАРДІЇ
Редаґує Колеґія. Наклад: 4.000.
Ціна одного примірника: в Німеччині — 0,50 НМ, у Франції — 50 фр., у Бельгії — 6 фр., у Брітанії і Австралії — 1 шіл. 6 пенсів, у США і Канаді — 25 центів. У інших країнах рівновартість 25 ам. цент.
Preis 50 Pf.

Адреса редакції:
W. Krech, München 27, Schließfach 58, Germany.
Адреса адміністрації:
P. Kopernik, München-Feldmoching, Postfach 14, Germany.

Цена 50 пф. Preis 50 Pf.

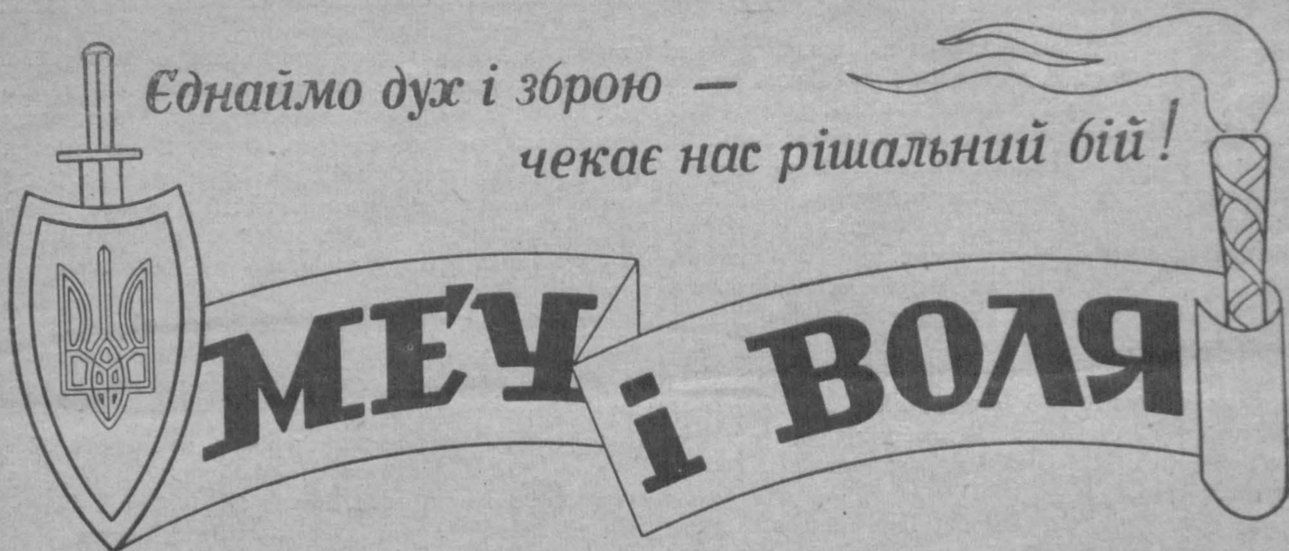

Sword and Freedom ✣ Schwert und Freiheit ✣ Glaive et Liberte

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРГАН УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ҐВАРДІЇ

Ч. 12 ГРУДЕНЬ 1953

Сердечно вітаємо всіх наших читачів з
РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ і НОВИМ РОКОМ!
Редакція МіВ

Володимир Наддніпрянець

Чи Маленков кращий за Сталіна?

Дуже добрий будинок в околиці м. Чкалова, що належить хорунжому і георгієвському кавалеру колишнього Оренбургського Царського Козацького війська Максиміліяну Петровичу Маленкову, пильно охороняється. Охороняється не менш пильно ніж в'язниця і льохи чкалівського МВД. Коли громадяни м. Чкалова проходять мимо цього будинку, вони проходять якнайшвидше, не зупиняються і не оглядаються, бо це місце не зовсім безпечне. Можна впасти в око охоронцям, що в цивільному одязі доглядають цілу вулицю і потрапити до льохів МВД.

Максиміліян Петрович, людина, котра любить порозмовляти і саме ця його риса є правдивим нещастям для першого секретаря чкалівського партійного комітету та для начальника МВД. Старий Маленков є не досить обережний в своїх висловах, тому до нього допускають не кожного. Для того, щоб відвідати Максиміліяна Петровича, треба мати дозвіл від чкалівського партійного комітету. В багатьох випадках цей дозвіл дається тільки після попереднього запитання в секретаріяті його сина — Георгія Максиміліяновича Маленкова — в Москві. Цей порядок був встановлений ще давно самим теперішнім головою ради міністрів СССР — Георгієм Маленковим.

Такий догляд, який Маленков встановив за власним батьком, він намагається встановити за членами президії ЦК партії, міністрами, маршалами і генералами.

В цьому і є цілий Георгій Маленков.

Властивості особистого характеру Маленкова визначають його відносини з оточенням і його методу керівництва людьми. В протилежність Молотову, Булганіну й іншим багатьом керівникам СССР він є стриманий в розмовах. Він уважно вислуховує кожного співбесідника, частує його цигарками, часто несподівано вражає запитаннями про здоров'я дружини або дітей. Цим він демонструє своє піклування про живу людину. Він навіть турбується про здоров'я своїх співробітників і цікавиться тим, як вони проводять свій вільний час. Але розмовляючи, він, наслідуючи Сталіна, так дивиться співбесіднику в очі, що від того холодно-брутального погляду людині стає недобре, людина відчуває страх.

Знаючим Маленкова відомо, що той збирав ще для Сталіна і продовжує збирати зараз для себе всі ком-

промітуючі матеріяли не тільки про членів президії партії, про міністрів, маршалів і генералів, але й про відповідальних робітників апарату. В картотеці Маленкова можна знайти факти розпусти дружини Молотова — Жемчужиної, помилок Ворошилова і Булґаніна, записи необережних розмов маршалів Жукова і Рокосовського про колишню меншовицьку діяльність Андрія Вишинського, про поводження, зустрічі і розмови високих партійних і совєтських керівників у себе вдома і під час перебування їх за кордонами СССР. Маленков знає хто з апарату ЦК і Ради Міністрів сховав в анкетах про заарештованих колись брата або сестру, хто з співробітників був колись на іменинах, або просто відвідував пізніше заарештованих троцькістів, бухаринців та інших опозиціонерів.

Але таких людей Маленков рідко звільняє з праці. Навпаки, він нагадує їм те минуле і тут же вимагає цілковитої відданості для себе особисто. Своїх товаришів по керівництву він намагається тримати в руках загрозою підриву їх авторитету, через оголошення неприємних моментів з їх минулого побуту або зв'язків.

Маленков оцінює своїх колег по праці ЦК і Ради Міністрів, так само як і співробітників апарату, в залежності від ступеня їх відданості йому особисто.

Поліційний догляд і шантаж, є однією з основних метод керівництва Маленкова. Вся політична його діяльність несе на собі відбиток цих його властивостей.

Маленков є представником середньої ґенерації комуністів. Він не підготовляв жовтневого захоплення влади в 1917 році, не брав штурмом Зимового Палацу в Перетбурзі, він не брав участі в керівництві ЦК партії і в перші часи після жовтня 1917 року. Його політична біоґрафія почалась так само і на тих же підставах, як і його колишнього друга — Миколи Івановича Ежова.

Сімнадцяти років Маленков приходить до червоної армії і в 1920 році вступає до комуністичної партії де стає молодшим політруком в одній з червоноармійських частин в Середній Азії і де працює, як і всі, під загальним політичним керівництвом Лазаря Кагановича. Там він бере участь в придушенні національно-визвольних рухів народів Середньої Азії.

Маленков ніколи не був романтиком революції, — навіть в юнацтві. Він завжди був і є — насамперед практик. Як політрук, він завжди знаходив дорогу до ЧК, де тісно співпрацював в питаннях настроїв червоноармійців і викривання серед них непевних елемнтів. З того часу його праця з терористичними органами ЧК-ҐПУ-НКВД-МВД ніколи не припиняється, навіть на становищі голови Ради Міністрів.

В 1922 році він вступає до московської вищої технічної школи. В 1924 році стає секретарем студентської партійної організації і, продовжуючи співпрацю з ҐПУ, допомагає ліквідувати студентів-троцькістів. Його заслуги в цій галузі звертають на нього увагу московських партійних кіл і він прискорено, як комуніст-активіст за три роки, закінчує вищу школу.

Після закінчення технічної школи в 1925 році інженер Маленков відразу був взятий до апарату ЦК партії, як кажуть через рекомендацію колишнього секретаря московського комітету партії бухаринця Угланова. Там його відкрив Сталін і став давати йому доручення в справах висвітлення кадрів ЦК і московських партійних організацій для своєї власної картотеки, в особистому своєму секретаріяті. Звідси пішла леґенда, що Маленков був приватним секретарем Сталіна.

Відомостями, зібраними Маленковим, Сталін перевіряв відомості ҐПУ. Коли виявилось, що відомості, здобуті Маленковим, повніші і цікавіші ніж інформації Державного Політичного Управління, він став для Сталіна необхідним фахівцем по кадрах. Цим кар'єра Маленкова була забезпечена. Кілька разів перекидав його Сталін з апарату ЦК до Відділу Кадрів мосповського обласного комітету і скрізь Маленков був самим визначним і найближчим, хоча і технічним, співробітником Сталіна по знищенні антисталінської опозиції в партії.

В 1935 році Маленков признсачається заступником начальника управління кадрів ЦК. Там, разом із своїм начальником, керівником управління кадрів, Єжовим, Маленков підготовляє знищення Зінов'єва, Каменева та інших, а також групи Бухарина, Рикова і Томського.

Вввесь період «єжовщини» до 1938 року Маленков тісно співпрацює з Єжовим і несе не тільки моральну, але й кримінальну відповідальність за вбивства і катування міліонів людей.

В 1938 році, коли Єжов вже добирався до Берії, — тоді секретаря ЦК партії Закавказзя — Берія виступив перед Сталіним за ліквідацію «єжовщини». Маленков підтримав «нову зірку» — Берію і допоміг зліквідувати свого старого приятеля Єжова.

За вірну службу, знищення антисталінців, Сталін нагородив Маленкова в 1939 році: з цього часу Маленков стає членом і секретарем ЦК, Орґбюро і починає впливати на внутрішню і зовнішню політику СССР. Ганебна війна з Фінляндією і захоплення Крибалтики, були вирішені за участю Маленкова. Нелюдську «чистку» Західної України, Латвії, Литви і Естонії МВД проводить під безпосереднім керівництвом Маленкова і за його вказівками. Маленков персонально організує летючі оперативні групи з старшин і курсантів шкіл МВД і через них перевіряє господарчу діяльність різних міністерств і установ, діяльність і життя самих міністрів та нших керівних осіб партії й уряду. Матеріяли цих перевірок він докладав Сталіну персонально, через голову міністра МВД. В межах цих завдань, оперативні групи були вилучені з підпорядкування міністрові МВД, вони підкорялися виключно Маленкову і таким чином Маленков, за дозволом Сталіна, створив свою власну службу безпеки в загально-державному МВД. Цим була закладена основа могутности Маленкова ще за життя Сталіна. В 1941 році Маленков стає кандидатом, а через декілька років членом Політбюра. Під час війни Маленков, як член комітету оборони, керував воєнною промисловістю і через свої летючі оперативні групи добився успихів у виробництві й триманні працюючих в сліпому безвідказному послухові.

Маленков має феноменальну пам'ять і працездатність. Керуючи справами державної ваги, він ніколи не забуває і про такі дрібниці, як, напр., перевірка, через спеціяльного уповноваженого в охороні Кремля, старих паперів в кошиках під службовими столами в кабінетах міністрів, чи з'ясування кола приватних зайонмств Ворошилова, або дізнатись про зміст телефонної розмови маршала Жукова з Ґенеральним Штабом в Москві. Саме ці дрібні риси характеру Маленкова кидають на нього світло, як на політика і державного діяча. Маленков ще за Сталіна був найкраще інформована особа з цілога Політбюра, може ще краще ніж Берія. Знаючи настрій солдат і офіцерів советської армії, він не довіряв війську. За його ініціятивою і під його безпосереднім керівництвом була створена додаткова терористична організація в середині армії — СМЕРШ. СМЕРШ в часі війни був вилучений з підпорядкування МВД, офіційно ніби був підпорядкований Ґенеральному Штабу армії, але фактично стежив і перевіряв і його співробітників. Це була терористична організація під керівництвом Маленкова через яку Сталін тримав в руках армію в часі війни.

Після другої світової війни, як уповноважений ЦК партії і уряду, керував відновленням господарства в звільнених від німецької окупації республіках і областях. Цю працю він разом з Берією почав зі знищення цілих народів: осетин, чечено-інгушів, татар та інш. Через Хрущова перевів криваву чистку на Україні, а через Пономаренка на Білорусії.

Сталін йому підпорядкував комітет по атомовій енергії на чолі з його головою — Берією та доручив цілу справу кадрів советського адміністрування в Східній Німеччині і советській зоні Австрії. Через свого спеціяльного уповноваженого і довголітнього співробітника ґенерал-полковника МВД Івана Серова, Маленков організував вивіз промислового устаткування з Німеччини й Австрії до СССР, економічний і воєнний шпіонаж та викрадення німецьких фахівців-винахідників.

В 1947 році Жданов підірвав впливи Маленкова, але тоді Маленкова врятував Берія. Після таємничої смерти Жданова в серпні 1948 року, Маленков ще більше зміцнив свої позиції біля Сталіна.

— Я маю двох батьків: свого власного і духового — тов. Сталіна — говорив в ті часи Маленков.

І це правда. Маленков є сотворінням Сталіна. Духовий його спадкоємець,котрий вийшов з партійного бюрократичного апарату, зростав в умовах кремлівських інтриг і на праці чекіста. Маленков прийшов до влади тією ж дорогою, що й Сталін і тими ж засобами при тій же владі тримається. Поява Маленкова на становищі першого диктатора, після смерті Сталіна, була визначена самим Сталіним ще раніше. В 1947 році, в зв'язку з погіршенням стану здоров'я Сталіна, в політбюро кілька разів обмірковували питання приходу нових сил до найвищого керівництва. Закони часу висували молодших. Молодша ґенерація комуністів опанувала майже всі ключеві позиції в партії. Проблема зміни ґенерації в керівництві комунізму вимагала негайного рішення. Сам Сталін вказував на конечність притягнення молодих до найвищої влади, щоб не послабляти частими змінами в керівництві, позицій партії. Але навколо кандидатури на становище першого диктатора розгорілася боротьба. Молотов, для забезпечення своїх впливів, підсував йому особисто відданого Косиґіна, Жданов і Берія розраховували на свої власні особи. Обережний Жданов на всякий випадок ще з 1943 року висував свого зятя талановитого Щербакова, а після його смерті, голову Держпляну — Вознесенського. Сталін зупинився на Маленкову.

В жорстокій боротьбі з конкурентами, боротьбі за принципом, що мета випрадовує засоби, переміг Маленков. Переміг не тільки тому, що був ставленик самого Сталіна, але й тому, що до 75 відсотків всієї партійної бюрократії було висунуто на партійно-керівну працю, власне Маленковим. Сталін найбільше за все боявся залишити після смерті Політбюро розсвареним і розщепленим. Саме в цьому і полягає значення того факту, що Маленков, а не Молотов робив звітну доповідь замість Сталіна на 19 з'їзді партії. Цим воля Сталіна була продемонстрована і перед партією і перед світом.

Було б великою помилкою вважати Маленкова «малою особою в Кремлі» або пішаком в руках Молотова, Каґановича, Хрущова чи Булґаніна. Маленков дійсно не є ідеолог чи теоретик, хоча в останні часи і претендує на це. Він також ще не добився становища абсолютного диктатора, але вже стоїть на шляху до цього. Це людина холодного розрахунку з сильним характером, практик і здібний організатор в умовах комуністичної дійности. Він є правдивий майстер діялектичної методи шантажу в політиці і в відносинах до людей та майже досконало володіє технікою управління в умовах комуністичної диктатури.

Маленков є речником партійно-керуючого апарату і в цьому його головна сила. Звичайно, що він не може бути інтелектуально зрівняний з старими вождями й організаторами комунізму. Коли Леніна, Троцького і Бухарина можна порівняти з левами світового комуністичного руху, а Сталіна з тигром войовничої комуністичної практики, то Маленков є тільки гієна. Але ця деґенерація вождів комунізму не зменшує ролі Маленкова в сучасності, бо вся його минула політична діяльність є доказом того, що в багатьох випадках він може піднестися до якостей тигра. Сталіна також колись вважали за сіру посередність.

Діяльність Маленкова після Сталіна, як керівника президії ЦК партії і голови Ради Міністрів є логічним продовженням його попередьої політичної біографії. Справа в тому, що жадного «нового курсу» уряду Маленкова, про який пишуть т. зв. знавці Сходу за кордонами СССР, немає. Уряд Маленкова, як уряд, взагалі не має і не може мати жодного власного курсу політики. Цей курс визначає президія ЦК партії. Майже всі члени президії ЦК, крім Хрущова, є членами Ради Міністрів. Тому встановити де кінчається президія ЦК і починається Рада Міністрів — неможливо. Жодного «нового курсу» президії ЦК також немає. Є стара ґенеральна лінія партії, котра лишається завжди незмінною, але тактика і стратегія цієї лінії завжди змінювалися під тиском обставин раніше і так само за потребою, змі-

нюються і зараз. Історія комуністичної партії СССР вчить, що кожна зміна комуністичної тактики в бік згладжування гострих кутіх завжди віщувала сильніший наступ комунізму. Таке явище ми спостерігаємо і в наші дні.

Останні роки, ще за життя хворого Сталіна, Маленков з тими ж Молотовим, Каґановічем, Хрущовим, Булґаніним і іншими керував і партією і Совєтським Союзом, майже в такій же мірі, як і тепер. Але тоді становище його було краще в тому розумінні, що хоча керував він, але офіційну відповідальність за керівництво ніс Сталін. Сьогодні Маленков змушений створювати свій власний авторитет в умовах послаблення комунізму не тільки за кордонами, але і в самому СССР. Послаблення комунізму є в значній мірі наслідком останньої війни через поширення червоної фарби на географічній мапі Европі. Якраз це поширення в Европі (Азія має свої зовсім інші специфічні умови) на перший погляд промовляє за великі світові перемоги комунізму, але насправді є однією з головних причин послаблення всієї комуністичної системи. Друга світова війна захитала цілу систему ізоляції підсовєтських народів від цілого світу, котру Черчіль назвав залізною завісою. Через мільйони т. зв. остарбайтерів в Німеччині, солдат і офіцерів совєтської армії, що пройшли в битвах европейські країни під час війни і через довголітне перебування окупаційних совєтських військ в середній Европі, ця залізна заслона отримала такі дірки, котрі годі вже залатати. Справа не тільки в тому, що порівняння умов життя і праці в умовах комуністичної диктатури і поза нею підірвало віру мільйонів в правильність соціяльно-економічних принципів комуністичної доктрини. Головне полягає в тому, що разом з цим ті мільйони підсовєтських людей вперше за десятиріччя комуністичної слави, отримали можливість ознайомитись з і н ш и м и ідеологіями і поглядами ворожими комуністичній теорії. Більшість з цих підсовєтських селян, робітників та інтелігенції є носіями антикомуністичних ідей Звідси заява Маленкова на 19 партійному з'їзді, що «ідеологічна праця є найпершим обов'язком партії і недооцінювання цієї праці може наробити н е п о п р а в н у шкоду інтересам партії і держави». «Ми повинні пам'ятати, — сказав Маленков — що кожне послаблення впливу соціялістичної ідеології, підсилює вплив ідеології буржуазної». З цього приводу, постійні, майже істеричні, заклики Маленкова до народів СССР «згуртуватися навколо партії й уряду».

З другого боку, практика комунізму в захоплених ним країнах Европи, викликає дійовий спротив тих народів комуністичної системи. Червневе повстання німецьких працюючих в Берліні і східній зоні Німеччини і вжиття для його придушення совєтських військ є подія великого значення з далекойдучими наслідками. Працюючі СССР, одягнуті в військові шинелі окупаційних військ, є достатньо політично свідомі, щоб зрозуміти, що комунізм нав'язує їм ролю світового жандарма.

В етнографічній Росії ще немає виразної революційної ситуації проти комунізму. Це блискуче доказав цілковитий спокій в Москві і інших російських містах під час смерті Сталіна й перебрання найвищої влади його спадкоємцями. Але така ситуація наростає в першу чергу в республіках, тобто серед поневолених Росією народів. Природне бажання, через національно-визвольну революцію звільнитися від соціяльного ярма комунізму, насамперед українців, білорусів і народів Кавказу, є найбільшою сучасною турботою керівників комунізму на чолі з Маленковим. Це і є причиною теперішнього рішучого підсилення боротьби в СССР з «буржуазним націоналізмом».

Цей невмирущий «буржуазний націоналізм» неросійських народів є смертельна загроза для комунізму. Про це говорив ще Ленін, про це систематично попереджує Сталін. Посилити боротьбу з ним, на 32-му році існування комуністичної влади, закликає і Маленков. Саме в цих фактах і є зародок близької загибелі комунізму і як теорії і як практики. Коли до цього додати виразну кризу т. зв. соціялістичного господарства в СССР, то останні заходи Маленкова і його групи стануть зрозумілими.

В світлі цих фактів і враховуючи ці обставини, треба розглядати і боротьбу Берія-Маленков. Двобій Берія-Маленков, це не тільки гола боротьба за місце першого диктатора серед інших диктаторів. Це боротьба двох концепцій в умовах вмираючого комунізму, де кожний з них хотів би за своїм власним рецептом той комунізм рятувати.

Ще під час агонії вмираючого Сталіна, ціла президія ЦК партії погодилася на тому, що послаблені позиції комунізму і внутрішній стан СССР вимагають негайних заходів для заспокоєння зростаючих антикомуністичних настроїв не тільки в середині СССР і в середині самої комуністичної партії, але і в країнах-сателітах. Були заплановані тимчасові поступки для національних неросійських совєтських республік, деякі заходи для покращення матеріяльного стану працюючих як в СССР так і в сателітних країнах, зниження аґресивності по відношенню до західніх демократій. Але знаючи, що ці заходи можуть викликати і послаблення диктатури партійного апарату, одночасно були вжиті міроприємства щодо більшої концентрації повноти влади в колі тільки чільних осіб.

Цим пояснюється негайна зміна, після поховання Сталіна структури керівництва партії і Ради Міністрів. З 36-особової президії ЦК, обраної тільки кілька місяців тому, була створена президія, що відповідала колишньому Політбюро, тобто знов 13 осіб. Було скорочено число міністерств, а декотрі були об'єднані під керівництвом окремих членів партії. Щоб ніхто не міг скористатись з імені Сталіна для самого себе і оголосити себе єдиним його спадкоємцем, як зробив сам Сталін з іменем Леніна, був висунений і пропаґований принцип «колективного керівництва». Диктатори в Кремлі, особливо Маленков, гостро слідкують за тим, щоб з колективного керівництва не вирвався Молотов, которого в СССР звикли рахувати найближчим соратником Сталіна. З цих причин більше не чути про культ Сталіна, щоб ореол Сталіна не впав на Молотова. З другого боку, зникнення обожнювання Сталіна, породило в легковірних людей надію на зникнення сталінізму,

як системи, що безумовно популяризує самого Маленкова. Але сам Маленков вживає всіх заходів, щоб стати абсолютним диктатором не пов'яуючи себе міцно з Сталіном. Факт підготовлення ним самим зустрічі його ж особи на п'ятій сесії Верховної Ради СССР і його персональне розпорядження видрукувати свою промову на цій сесії в 5.000.000 примірників, говорять самі за себе.

Показавши, під страхом можливої паніки серед населення, похвальну єдність в питанні необхідності ліберальних міроприємств, президії ЦК, коли переконалася, що в Москві все спокійно, розкололась в питанні, як далеко ці послаблення проводити.

Іронія долі і парадокс історії.

Офіційний кат Совєтського Союзу, маршалізований поліцай Берія, висунув пропозиції найбільш ліберальні ніж інші члени президії. Ні на хвилину не заплющуючи очі на те, що саме Берія був виконавцем Сталіна не тільки в масовому терорі серед різних шарів населення, але і в знищенні цілих народів, в тому числі й свого грузинского, треба визнати також те, що очевидно Берія, поруч з Мікояном, був найменшим сталінцем з цілого Політбюра і президії ЦК. Ніхто не може обвинувачувати Берію в тому, що він є людинолюбцем, або другом народів. Але не можна забувати і те, що коли від приходив до безпосердного керівництва НКВД-МВД, цей його прихід був пов'язаний з тимчасовим зменшенням терору. Так було в 1938 році, коли Берія зумів довести Сталіну шкідливість «єжовщини» і зліквідував не тільки Єжова але й єжовців. Так було в 1953 році, коли він настояв на звільненні лікарів і припиненні антижидівської компанії, навіть коштом авторитету МВД. Правда, одночасово це був удар і по Маленкову, ініціяторові «змови лікарів». Цим же ударом Берія скомпромітував найближчу особу до Маленкова — Іґнатьева, колишнього міністра МҐБ, призначеного секретарем ЦК. Але факти лишаються фактами.

Берія такий же фанатичний комуніст, як і Маленков, але Берія після Каґановіча був найбільш розумний, здібний і більш гнучкий в політиці зі складу цілої президії ЦК. Найбільший знавець марксизму і діялектики, Берія, завжди вимагав в часи кризи комуністичної системи значних тимчасових послаблень в національних відносинах, економиці і зовнішній політиці. Його боротьба в Політбюро ще за Сталіна проти особливо запеклої російськоімперіялістичної групи Жданов-Молотов-Булґанін — загально відома. В політиці цієї групи Берія бачив заразу для комунізму. Тоді в Політбюро Маленков старався бути посередині і не брати на себе відповідальності. Він намагався бути в центрі між Жданов-Молотов-Булґанін і Берією, котрого іноді, не завжди, підтримували Каґановіч і Мікоян. Тоді Маленков намагався зберегти добрі стосунки і з Ждановим, котрого він ненавидів, і з Берією. Коли треба було вирішувати якесь питання він завжди приєднувався до точки зору Сталіна.

Що ж пропонував Берія? На це дає відповідь обвинувачення Маленкова. З метою заспокоєння національних прагнень неросійських народів, Берія пропонував замінити росіян в керівництві неросійських республік комуністами відповідної національності, дозволити більшу автономію і до деякої міри децентралізувати господарство неросійських земель. Звідси вийшло обвинувачення, що Берія відроджує «буржуазний націоналізм», хоче підірвати дружбу з «великим російським народом» і що він аґент «імперіялізму». Різниця в поглядах на національне питання між Берією і Маленковим була та, що перший дивився на тимчасове незначне послаблення національних утисків, як на засоб розбиття внутрішнього антикомуністичного фронту, натомість Маленков хотів обмежетися тільки поступками «культурно-національними по формі і соціялістичними по змісту», як він сам сказав на 19 з'їзді партії: «Ідеологічна праця краще доходить на рідній мові».

Переконавшись, що стан сільського господарства за колгоспного устрою, катастрофальний і це веде до кризи промисловості через відсутність в достатній мірі сировини, яку дає сільське господарство, Берія запропонував цілу низку міроприємств. Серед них були декотрі запозичені у Бухарина, напр., зміна цілої системи заготівель сільськогосподарських продуктів, дозвіл колгоспникам, замість здавати державі, продавати незернові культури на колгоспних базарах, збільшити земельні ділянки при дворах колгоспників і т. п. Цим Берія хотів викликати у колгоспників зацікавлення в більшому виробленні сільськогосподарських продуктів. Маленков за це обвинуватив Берію в тому, що він хотів розвалити колгоспний устрій і тим самим «зробити голод в країні». Але вже в вересні ц. р., після оголошення Берії ворогом народу, Маленков був змушений реалізувати декотрі, не всі, пропозиції Берії.

Постанова вересневого пленуму ЦК партії до доповіді Хрущова про сільське господарство є, властиво визнанням провалу колгоспного устрою в СССР.

Але поступки Маленкова не треба переоцінювати. Ці поступки селянству в СССР мають таке саме значення і таку саму мету, як і поступки, що їх зробив Сталін в 1930 році після своєї статті «Запаморочення від успіхів». Рятуючи тоді також ситуацію, проводячи насильну колективізацію, ЦК партії також звільнив голгоспи від поставок багатьох сільськогосподарських продуктів, простив борги колгоспів і навіть деякі райони були звільнені від поставок до двох років. Було дозволено мати власну корову і птицю. Але це не допомогло і більш як через 20 років історія повторюється знову. Непоможе і зараз, тому, що ні Берія ні Маленков ніколи б не пішли на єдиний правильний шлях, шлях створення заможнього життя — ліквідації цілої колгоспної системи. Кріпацтво в формі колгоспного устрою є одною з підстав комуністичної диктатури.

Дальші поступки Маленкова, заходи щодо збільшення продукції товарів широкого вжитку, особливо амнестія і зниження цін не можуть грати поважної ролі в покращенні відносин серед населення. Амнестія для карних і службових злочинців, при тому, що мільйони політичних лишаються в концтаборах, зведе це міроприємство майже нанівець. Зниження астрономічних цін звичайно в декотрій мірі покращить купівельну спроможність працюючих, але

справедливість вимагає зазначити, що і при цих вже знижених цінах, уряд Маленкова кладе в свою державно-капіталістичну кишеню чистий прибуток від 800 до 2.000 відсотків в залежності від назви і гатунку товару. Про такий прибуток не сміє мріяти жодний приватний капіталіст.

Ось таке значення «нового курсу» внутрішньої політики Маленкова.

Зовнішня політика Маленкова, після знищення Берії неухильно веде до 3-ї світової війни. Триумвірат Маленков-Молотов-Булґанін не може вести іншої політики, як політики провокації і шантажу. Наближається час, коли цей триумвірат переступить межу довготерпіння світу і тоді зудар буде неминучий. Після димової завіси гарних слів про «мир в усьому світі» і про можливіть «мирного інування двох систем» Маленков разом із своїми товаришами взяв тактику дрібних послуг для демократії, як то звільнення заарештованих чужинців, дозвіл советським дружинам англійців виїхати до Англії, запросини чужинецьких журналістів на відвідини СССР, з відкритим розрахунком на «ослів XX-го сторіччя», і т. д.

Розраховуючи, як ще сказав Ленін, на «вічну глупоту міжнародної буржуазії», зовнішня політика уряду Маленкова намагається поширити протиріччя між США і Англією, Францією і Німеччиною. Одночасно підсилюються п'яті колони в середині демократій, і для цього великодержавні шовіністи і російські імперіялісти Маленков, Молотов і Булґанін закликають комуністів Заходу до «пролетарського інтернаціоналізму», а комуністів Азії і Африки до міжнародного комунізму переконалось, що продов«націоналізму». Перемир'я в Кореї зовсім не означає, що уряд Маленкова є голубом миру. Це перемир'я було зроблено тільки тому, що керівництво ження аґресії в Кореї приведе до вжиття атомової зброї в Китаї і останній буде вибитий з комуністичного фронту ще до початку 3-ї світової війни. Але що це перемир'я буде тривке — немає жодної ґарантії. Як вирішать в Москві, так і буде.

Промова Вишинського на останній сесії ОН знов наблизилася до старого тону советської дипломатії і ця обставина зайвий раз підкреслює до чого прямує Маленков і його група.

Чи є Маленков кращий за Сталіна?

Ні! Навіть гірший. Гірший і за Сталіна і за Берію. Маленков має всі неґативні риси і Сталіна і Берії, але не має потрібної гнучкості і їхньої політичної інтуїції. Саме політична інтуїція Сталіна, Берії і Каґановіча не один раз змушувала їх іти на тимчасові поступки й тим уникати катастрофічних наслідків для цілого людства. Маленков є ще гірший і тим, що своєю тактикою він збуджує фальшиві надії і в СССР і поза його кордонами. Тим він викликає примиренчі настрої до комунізму і послаблює боротьбу з ним.

Що може дати Маленков в майбутньому для українців, білорусів, кавказців і інших народів, силою втиснутих за ґрати СССР? Які надії на Маленкова може покладати російський нарід, від якого Маленков сам походить?

В національному питанні дальше обмеження національних прав і дальшу колонізацію неросійських народів. Для російського народу, він безсумнівно готує ролю головної поліційної сили над іншими націями, що уярмлені комунізмом. На питання чим будуть ощасливлені народи в СССР в соціяльному відношенні Маленков сам відповів ще в жовтні 1952 року на 19-му з'їзді партії. Він оголосив, що СССР вступає в добу будівництва комуністичного суспільства і для реалізації цієї мети не можна «залишити в силі такі економічні фактори, як колгоспну групову власність, товаровий обіг і т. п.» «Згідно праці тов. Сталіна «Економічні проблеми соціялізму в СССР» — сказав Маленков — необхідно . . . підняти колгоспну власність до рівня загальної народної власності». Іншими словами, Маленков, виконуючи сталінський заповіт, збирається повернути колгоспи вже остаточно в державнокапіталістичні підприємства на зразок советських заводів і фабрик. Тим самим знищується селянство як кляса, воно переходить на становище с. г. робітника, прикутого до місця своєї праці законом. Разом з тим, ліквідується товаровий обіг, тобто торгівля. За комуністичного суспільства — пояснив Маленков — торгівля буде замінена розподілом прибутків за принципом «кожному за його потребою».

За новою комуністичною теорією, держава, як апарат насильства, лишається й в комуністичному суспільстві, вона зникне тільки тоді, коли комуністичним буде цілий світ. Тому визначати потребу кожного буде держава і очевидно слідкувати за правильністю цього розподілу буде державний орган — МВД. Таким чином суцільний тоталітаризм у всіх відтинках людського життя, доведений до безглуздя — конечна мета Маленкова.

Щодо зовнішньої політики, то Маленков на тому ж 19 партійному з'їзді висловився просто і недвозначно. «Є всі підстави думати, — сказав він, — що третя світова війна викличе розпад світової капіталістичної системи». Цей розпад «світової капіталістичної системи» Маленков вважає за початок панування комунізму в цілому світі. Ця концепція Маленкова, добитися світового панування шляхом третьої світової війни, цілком відповідає намірам найбільших імперіялістів навіть серед членів президії ЦК комуністичної партії, Молотова і Булґаніна. Саме ця концепція є однією з підстав співпраці Маленкова з останніми двома. Саме в них він знайшов спільників проти политики Берії і вони разом, за допомогою Каґановіча і Мікояна, котрі в останній момент схилилися до Маленкова, зкинули Берію. Чи буде над Берією суд чи не буде — не грає ролі. Коли Берія «розколеться» і буде зізнаватись, що він «продався капіталізму» суд буде. Коли ж Берія не піде назустріч бажанням Маленкова, тоді буде оголошено, що Берія помер від удару серця чи якоїсь іншої «хвороби».

Теперішня зовнішня політика Маленкова спрямована тільки на виграш часу. Він мусить мати час, щоб самому визначити найбільш сприятливий момент, коли і де він сам почне аґресію, або спровокує війну. Для цього він охоче буде вести всілякі пере-

говори і підписувати міжнародні договори, бо для нього кожне міжнароднє зобов'язання є не більш, як клаптик паперу, котрий він завжди розірве, як тільки буде почувати себе в силі почати наступ за світове панування. До того часу його зовнішня політика буде насичена дипломатичним шантажем, тактичними і стратегічними відступами і змінами, маючи на меті підготовку до наступу.

Колись Ленін в 1914 році назвав померлого президента Французької Республіки Пуанкаре — Пуанкаре-війна. Але цей додаток більше підхдить до імені Маленкова, отже, Маленков-війна.

Ми проти війни, як засобу масового знищення людства. Але можливо що в цьому випадку засада «чим гірше тим ліпше» врятує нарешті не тільки всі уярмлені комунізмом народи, але й цілий світ. В протилежність Маленкову, ми певні, що початок в'йськової агресії комунізму, буде початком його кінця, а значить початком національно-соціяльної революції проти цілої комуністичної системи, всіх поневолених комунізмом народів. Сталіни, Маленкови, Берії, Молотови і Хрущови приходять і відходять ,але ідеї вільности і справедливості лишаються, бо вони вічні.

Майор Б. Л-к

Органи безпеки СССР

(Продовження з попередніх чисел «М і В»)

В попередньому числі «МіВ» ми подали нашим читачам організаційну схему Головного Управління Державної Безпеки СССР (ГУГБ). Сьогодні постараємося подати відомості про другу установу, яка в системі органів безпеки СССР відіграє другу ролю після ГУГБ. Це є Головне Управління Прикордонної Охорони (ГУПО).

Головне Управління Прикордонної Охорони — ГУПО МВД СССР — одне з Головних Управлінь МВД, призначене для охорони державниж кордонів СССР і його союзних республік, для забезпечення державної безпеки в пограничній полосі, для організації пограничної розвідки на територію противника і для контррозвідки в приграничній смузі СССР.

ГУПО, як самостійне Головне Управління адміністративно й оперативно підпорядковане тільки МВД а з другими Управліннями та Міністерствами пов'язане лишень порядком співдії й координації.

Начальник ГУПО, для більшої самостійности являється одночасно замісником Міністра Внутрішніх Справ СССР. Він же одночасно і являється членом Державної Конфліктної Пограничної Комісії при Совєті Міністрів СССР, в завдання якої входить:

а) розгляд конфліктних справ в спірних граничних питаннях, які виникають з дружніми сусідніми СССР державами;

б) в випадку нападу на границі СССР ворожих сил, ГУПО приймає на себе перший удар і оборону, а Конфліктна Комісія прикладає дані і матеріяли Совєтові Мінінстрів для оголошення війни противній стороні;

в) коли розвідка ГУПО або розвідчі органи ГУГБ установлюють факти надмірної концентрації військ в прикордонній полосі сусідньої держави, — всі ці матеріяли йдуть в Конфліктну Комісію. Звідтам всі ці матеріяли передаються на розгляд Совєта Міністрів СССР.

Центральний апарат ГУПО МВД СССР, апарат УПО Союзних Республік як рівнож апарат УПО пограничних округів і пограничних відділів укомплектовується з особливо провірених, висококваліфікованих й добре вишколених командних, оперативних й розвідчих кадрів. Війська ГУПО щороку поповнюються згідно мобілізаційного пляну Міністерства Оборони СССР. В склад військ ГУПО відбираються люди з числа фізично добре розвинених, щонайменше з закінченими 7 клясами народньої школи, як правило члени й кандидати КПСС, комсомольці а в виняткових випадках особливо провірені діти політично надійних робітників т. зв. «безпартійних більшевиків». Служба в відділах ГУПО триває два і пів року, а в деяких випадках продовжується й до трьох років.

Центральний апарат ГУПО, УПО Союзних Республік, пограничних округів й пограничних відділів (отрядов) укомплектовується слідуючим порядком:

1. Начальник ГУПО МВД СССР

Начальник ГУПО, — він же Замісник Міністра Внутрішніх Справ, він же Предсідник Оперативної Наради (Совещанія) ГУПО, він же член Державної Конфліктної Пограничної Комісії при Совєті Міністрів СССР. Начальник ГУПО призначується Міністром Внутрішніх Справ й затверджується Совєтом Міністрів. Кандидатура на цей пост підбирається Міністром Внутрішніх Справ в співдії з ГУГБ, політичним Управлінням ЦК КПСС й через Відділ Кадрів ЦК КПСС направляється на затвердження Совєтові Міністрів.

Начальникові ГУПО підлягають всі збройні сили ГУПО за винятком III (контррозвідчого) Управління й IV (політичного) Управління. III Управління підпорядковане оперативно тільки ГУГБ МВД а IV Орг. Бюрові ЦК КПСС.

2. Замісник Начальника ГУПО по політичній частині

Замісник Начальника ГУПО по політичній частині, він же Начальник Політичного Управління ГУПО, він же замісник Предсідника Оперативної Наради ГУПО і він же член Державної Пограничної Конфліктної Комісії при Совєті Міністрів. Кандидатура на цей пост підбирається тим самим способом що і кандидатура Начальника ГУПО.

3. Замісник Нач. ГУПО по оперативній ділянці

Замісник Нач. ГУПО по оперативній частині являється Начальником Оперативного Управління ГУПО, заміником Предсідника Оперативної Наради як рівно ж і членом Конфліктної Комісії. Начальникі Оперативного Управління підлягають всі Управління ГУПО за винятком вищезгаданих III і IV Управлінь. Призначується органами МВД в порозумінню з відділом кадрів КПСС.

Політичні, оперативні й командні органи центрального апарату ГУПО

Оперативна нарада.

Оперативна нарада ГУПО це колективний розпорядчий орган. Він складається з предсідника, двох замісників, секретаря й членів оперативної наради. Начальники Управлінь й Відділів і їхні замісники й помічники являються членами оперативної наради. Оперативна нарада порядком внесків і дискусій колегіяльно вирішує важливіші справи організаційного чи політичного характеру. В дійсності це є об'єднаний центр керівництва органами ГУПО.

I. Управління кадрів

Начальник управління кадрів по положенню являється помічником начальника ГУПО по кадровій частині.

В управління кадрів входять слідуючі відділи:

а) мобілізаційний відділ, який відає мобілізаційними плянами в співдії з мобілізаційним відділом Міністерства Оборони укомплектовує війська ГУПО.

б) Вишкільний відділ, в завдання якого входить військовий вишкіл всіх кадрів ГУПО.

в) Боєвої підготовки, якого завданням є підготовити кадри ГУПО правилам охорони, тактики і боєздатності військ ГУПО.

г) Командний Відділ, — підготовляє нищий і середній командний склад органів ГУПО;

д) Навчальний Сектор, керує спеціяльними школами і курсами для підготовки воєнних, оперативних, політичних й господарчих кадрів для органів ГУПО.

II. Оперативне Управління

Оперативне Управління очолюється заступником Начальника ГУПО. В його компетенції входить теж і морський відділ по охороні кордонів. По лінії сухопутних військ оперативне Управління керує всіма бойовими і охоронними частинами й резервами ГУПО. Воно складає оперативні пляни для охорони кордонів, побудови стратегічно корисних оборонних й сторожевих пунктів і в взаємодії з Управлінням Кадрів укомплектовує підвідділи військ ГУПО.

Оперативне Управління через Агентурно-розвідчий Відділ (V) веде військову, економічну й політичну розвідку в пограничних смугах сусідніх держав т. зв. «блізьку розвідку», про яку докладніше зупинимося в іншому місці.

III. Контррозвідче Управління

Контррозвідче Управління в центрі ГУПО свого оперативно-контррозвідчого апарату майже не має. Вся робота по лінії Контррозвідчого Управління ведеться в основному через пограничні відділи й пограничні застави. Сфера дії — 25 км, погранична зона, в тому 12 км. заборонена зона, як рівнож ввесь без винятку апарат й персональний склад ГУПО перебуває під його наглядом. Це Управління є цілком незалежне від ГУПО, підлягає безпосередньо ГУГБ-МВД. Воно тісно співпрацює з (V.) Слідчим Відділом, який в основному являється вищою слідчою інстанцією в справах працівників органів ГУПО, котрі за різні проступки притягається до відповідальності. Центральний апарат Контррозвідчого Управління ГУПО являється одночасно інспекційним і контрольним органом для всіх нищестоячих контррозвідчих органів як в УПО Союзних Республік так і в пограничних округах, пограничних відділах (отрядах) і заставах.

IV. Політичне Управління

Політичне Управління ГУПО являється виконавчим органом ЦК КПСС й безпосередньо йому підлягає. Воно проводить в життя «генеральну лінію» партії, веде ідеологічну й політичну підготовку всіх кадрів ГУПО. Слідкує за політичною благонадійністю кожного члена партії, ідеологічним, політичним й моральним станом всіх кадрів. Сітка політичного управління сягає аж до найнищих клітин ПО. Політичне Управління видає газету для кадрів ГУПО «Пограничник», натомість низові частини видають стинні газети т. зв. «Ильичевки».

V. Агентурно-розвідчий Відділ

Як вже було упом'януто вище, Агентурно-розвідчий Відділ тісно співпрацює з II та III Управліннями як рівнож і з VII Відділом і цілковито перебуває на службі II-го (Оперативного) Управління.

Агентурно-розвідчий Відділ складається з підвідділів:

а) оперативного;

б) інформаційного;

в) секторів, — західнього, південно-західнього, ближньо-східнього і далеко-східнього.

Оперативний підвідділ збірає відомості військового й економічного характеру в пограничних зонах ворожих СССР держав.

Інформаційний підвідділ займається виключно політичною розвідкою. Його цікавить політичні настрої армії противника, настрої населення в пограничних смугах інших держав і т. п.

Оперативний підвідділ при помочі згаданих секторів (західнього, південно-західнього, близько і далеко східнього проводить вивчення місцевостей в пограничних зонах сусідів, вивчення місцевих приписів, порядків, обичаїв і т. п. Цими матеріялами пізніше користаються розвідчі органи ГБ (Державна Безпека) і Генерального Штабу (ГРУ — Главное Розведочное Управление).

VI. Слідчий Відділ

Як вже було згадане вище, слідчий відділ призначений для ведення слідств над працівниками органів ГУПО. Сюди входять різні провини працівників ГУПО, як політичні так і кримінальні.

VII. Відділ зв'язку

Відділ зв'язку складається з підвідділів:

а) радіорозвідчого;

б) шифровального;

в) дешифрувального;

г) радіозв'язку.

На дуже доброму поземі стоїть головним чином дешифрувальний відділ. В ньому затруднення найкращі фахівці в цій ділянці. Цей відділ нераз дуже багато прислужився до викриття різних переходових пунктів кордону СССР, дешифруючи різні радіограми ворога.

Господарче Управління ГУПО

Начальник господарчої частини являється помічником Дачальника ГУПО в цій ділянці, скорочено називається «Помпохоз».

Господарче Управління складається з відділів:

а) боєприпасів — дбає про забезпечення всіх частин ГУПО потрібним військовим знаряддям, зброєю і боєприпасами.

б) фінансовий — відає всією фінансовою системою і бюджетом.

в) транспортний — відає організацією транспорту для всіх частин ГУПО.

г) медично-санітарний — розділяється на два підвідділи: медичний (охорона здоров'я) і ветеринарний. В розпорядженні медичного підвідділу знаходиться цілий ряд лічниць, санаторій й домів відпочинку, призначені в основному для командного складу. Ветеринарний — має лічниці для лікування коней.

д) торговельний має — в своєму розпорядженні цілу сітку т. зв. «закритих розпределителей». Це є крамниці в яких продаються товари широкого вжитку й харчові продукти для командного складу ГУПО.

е) харчового забезпечення — відає справами прохарчування військ ГУПО. Улаштовує харчові бази і т. п.

ж) умундурування — забезпечує всі відділи потрібним одягом.

з) матеріяльно-технічного забезпечення — забезпечує всі відділи ГУПО потрібним будівельним матеріялом і оборудованням (для будов бункрів, дотів).

і) фуражного забезпечення — забезпечує всі відділи потрібним фуражем для коней.

к) адміністративно-господарчий й мешканевий — відає канцелярійними матеріялами, помешканнями для командного складу і т. п.

Так більш-менш виглядає організаційна побудова керівних органів ГУПО МВД. Про побудову цього апарату до низу подамо в наступному числі.

Л. КИЇВСЬКИЙ

Приборкати примітива!

З таким твердим рішенням виходила більшість українців зі зборів під головуванням п. Семчишина, скликаних Українським Координаційним Комітетом 27. 9. б. р. в м. Манчестер для заслухання доповіді п. І. Багряного, — т. в. о. Голови Президії УНРади, на тему: «Боротьба проти московського імперіялізму і УНРада».

Що й говорити, тема актуальна й не менш відповідальна і тому треба тільки пожаліти, що вельмишановний прелегент не зовсім впорався з нею. Перед нами швидше виступав партійний культпроп районового маштабу абож журналіст, а ніж політик на такому високому посту з широкими візіями на наше минуле й майбутнє, з вмінням глибше аналізувати сучасну дійсність. Це був виступ діяча з доби просвітянщини, або сільського вчителя перед сходом селян.

Ні блискучої аналізи, ні дотепу, ні оригінальности, ні, нарешті, отого інтимного контакту доповідача з авдиторією, що конче потрібний для успіху промовця, навіть брак культури слова, зокрема в звертаннях до авдиторії (замість «Пані й Панове», як принято в культурному світі, тільки виключно «Панове», хоч в залі було не мало жінок).

Але з усим цим можна було б ще примиритись, якби в нагороду за це слухачі відчули добре продуманий план доповіді, солідні аргументи, вміло підібрані паралелі й аналогії, вдалі константації, гасла й висновки. На превеликий жаль нічого цього не було. Як з чогось непомітного, другорядного доповідач почав, так цим другорядним, маловажним і закінчив. В чому ж справа?

Адже сама вже тема, такби мовити, давала прелегентові карти в руки. А справа в тому, що на згаданих зборах виступав не стільки відповідальний політик Державного Центру, скільки лідер окремої партії, керівник однієї з фракцій УНРади, представник тієї політичної течії, носії котрої чомусь думають, що тільки вони найкраще знають підсовєтську дійсність, постійно переоцінюючи себе і свої спроможності й недооцінюючи інших, зокрема своїх політичних опонентів. Бо, якби було інакше, то стрибаючи по вибоїнах своїх спогадів, вельмишановний прелегент не обійшов би багатозначною мовчанкою добу наших визвольних змагань, будівництво УНР, її основоположників і творців. Здобутки цієї доби золотими літерами записані на скрижалях нашої історії. Адже саме об ці здобутки розбивались і розбиваються всі зусилля біснуватих московських імперіялістів та їх українських трубадурів тут і там довести право на Україну, на її остаточне поневолення.

Нічого не сказати про фундаторів УНР як М. Грушевського та Гол. Отамана Симона Петлюру, батьків української самостійної і суверенної Держави, — значить взагалі нічого не сказати. Адже Державний Центр, від імени котрого ніби говорив п. Ів. Багряний, будучи загальнонаціональним скарбом, є найбільша спадщина по згаданій добі, по творцеві її С. В. Петлюрі. Він є ділом голови і рук його.

С. Петлюра і так зв. Патлюрівський Рух ще не перейдені етапи боротьби, а тому передчасно прелегент поховав їх. Але несподівано ставав він балакучим, як, раз-у-раз відхиляючись від теми, переходив на виклад свого партійного кредо-хвильовизму. Тоді тон його промови з менторського робився патетичним.

В такі хвилини об'єктивному обсерваторові здавалось, що саме ради цього, ради апологетики хвильовизму й прибув сюди лідер УРДП.

Часті екскурси прелегента в бік своєї ідеології, очевидно з метою підтримки духу поріділих рядів однодумців, все більше й більше напружувало атмосферу в залі. Адже більшість українців прибуло сюди послухати не лідера УРДП, а тимчасово виконуючого обов'язки Голови УНРади, котра для майже всіх присутніх була і буде єдиним національно-політичним представництвом соборного українського народу. І тому цілком природним було обурення цієї більшости, коли прелегент замість глибокої аналізи українсько-московських відносин, природи ненаситного московського імперіялізму всіх мастей, його нелюдських злочинів над українським народом та супроти християнської етики та моралі, замість ділового переказу заходів ВО для проламання муру змови біломосковської еміґрації проти українського народу та виводу нашої визвольної політики на ширші води, замість накреслення перспектив дальніших наших змагань та, зокрема, чітких завдань, що стоять перед українцями тут, в Англії, для ще більшої моральної і матеріяльної підтримки УНРади, збивавсь на манівці пропаганди своїх ідеологичних догм.

Прорив обурення стався підчас запитань та дискусій. Але ситуацію врятував лихозвісний примітив. Галас, свист, гамір та тупіт ногами — це зброя примітива. Поодинокий примітив — ніщо, але збірний, коли він творить юрбу, перейнятий стадним інстинктом, — це ґрізна сила. Виявляється, нема ніякої різниці між уердепівським та бандерівським примітивом. Примітив діє спонтанно, або, що буває частіше, на знак аранжера. Збірний примітив — це пережиток з минулих епох історії людини. Там, де діє примітив, не може бути й мови про демократію, бо демократія — це насамперед дискусія, вільний обмін думками. На намагання супротиників хвильовизму взяти слово, — уердепівський примітив відповів організованим вереском та криком. Афоризм, що не в силі правда, а в правді сила був блискуче підтверджений.

Після цього голові зборів нічого не залишилось, як тільки припинити «дискусію» і надати заключне слово п. Багряному. Але йому не було перед ким заключати, заля була дуже спорожніла. Так і не почув т. в. о. Голови Президії УНРади справжнього голосу народу, критично думаючої частини зборів.

А ця частина українців хотіла через п. Багряного переказати Президії УНРади та ВО, що українське громадянство, якє керується не почуттями, а державницьким розумом, цілком і повністю схвалює їх політику як до московського окупанта там, на розіп'ятій Україні, так і до махрового біломосковського імперіялізму тут, на еміґрації. Це громадянство закликає УНРаду невсипуще й далі працювати над створенням могутнього табору з поневолених Москвою народів для одностайної відсічі всіх спроб стоногого московського спрута знову загнати чи заманити пневолені народи в спритно розставлені ним пастки. Завжди пам'ятати, що чвари й незгоди в нашому таборі — тільки вода на млин аморальних імперіялістів. З погляду цього, «тактика» ОУНр на повалення УНРади є зрадою супроти українських національних інтересів. Збігши на ковзький шлях самоізоляції, ОУНр, вдаючись до штучно підігрітої «критики» УНРади, закидаючи їй несусвітні провини, створюючи «шум із нічого», й по сьогодняшній день блукає перевулками еміґрантських манівців. Пора покінчити з хуторянством в політиці і вийти на стовпову дорогу всенаціональної боротьби соборницькими силами. Добре збитий, монолітний табір поневолених народів, є передумовою й запорукою їх сили й кінцевої перемоги. Історія вчить, що московські імперіялісти відступають тільки перед силою. Отже, виковуймо таку силу! Наша сила в нашій високій національній свідомості, у відданності своїм національно-політичним ідеалам, у стійкості, у жертвенності, в знанні історії антинародньої, розбійницької московської імперії, що ось уже 300 років з якимсь садистичним божевіллям плюндрує Україну і, нарешті, в нашій організованості. Досконала організація всіх сил поневолених народів, — це та єдина реальна підвалина, більше того, твердиня, на яку з надією можно опертись в нашій суспільній боротьбі за волю.

Не переводячи дихання, далі вжити всіх заходів до поширення та поглиблення наших контактів з народами та зацікавленими в нашій боротьбі за волю чинниками вільного світу.

Всебічно посилювати нашу пропаганду проти потворного, протиправного й антилюдського режиму, що його війною та безоглядним терором накинув демократичній Україні червоний окупант.

Ще й ще раз закликати всі опозиційні угруповання переглянути їх тактику в ставленні до УНРади, залишити світ фікцій і ілюзій і повернутись до реального, до співпраці з УНРадою й разом та на чолі з нею спільними силами української еміґрації боротись за визволення.

Не покладаючи рук, поширювати базу УНРади по країнах поселення українців. Не забувати, що сильні громадські організації — це свідоцтво нашої національно-політичної зрілости. Треба добитись, щоб всі вони стали на шлях всебічної підтримки УНРади, бо тільки при цій умові їх існування матиме сенс.

Ніодна громадська організація, по суті, не може бути аполітичною, бо тотальна боротьба з московським імперіялізмом вимагає тотальної мобілізації всіх наших сил і енергії. Але чомуж тоді т. в. о. Голови — УНРади, з п'єдесталу свого посту й трибуни зборів, і словом не обмовився саме про таке призначення місцевих організацій, хочби таких як ОУБ та СУБ. Адже ОУБ з самого початку стоїть на плятформі УНРади, а СУБ хоч покищо й ні, то це ще не значить, що він не повинен, чи не буде підтримувати її в майбутньому. Таж СУБ — це не тільки Управа та Рада в Лондоні з їх давньою «політикою», але й розгалужене членство.

Адже вільна й суверенна українська Держава — це не лише наша, а й їх мрія і мета, тоді чомуж вони ще й сьогодні повинні стояти осторінь УНРади? Чи не свідчить це ще раз, що т. в. о. Голови УНРади не продумав своїх виступів на цьому терені і приїхав сюди не в положеній «формі». Латання виломів в своїй партії на цьому терені — справжня мета приїзду п. Багряного. Очевидно за турботами, щоб не забути сказати про хвильовизм, як про своє першочергове завдання, він «забув» сказати щось про «другорядне».

А тепер щодо хвильовизму п. Багряного.

Як сума спостережень, поглядів, висновків та переживань, часто ірраціональних, українського комуніста під совєтською окупацією на Україні в 20-х роках, хвильовизм був швидче літературно-публіцистичним явищем, а ніж національно-політичною програмою нової провідної верстви, що виростала з лав молодшого українського покоління. Ясно, що здобутки доби українського ренесансу, рано чи пізно, мусіли вилитись в щось антимосковське і, тому поруч інших форм, вони виявили себе і в формі «хвильовизму». Але хвильовизм був явищем тогож самого порядку, що й скрипникизм, шумскизм, волобуєвщина чи яворщина.. А це, як відомо, було явищем не націоналістичним, а націонал-комуністичним, при чому явищем спізнілим, але поскільки воно було «націонал» то вже і тому поставило себе в конфлікт з московським так званим інтернаціонал-комунізмом. Прояви цього конфлікту, і особливо на ділянці найбільш просякнутій московсько-комуністичними впливами, в лавах КПбУ, розкрила перед підсовєтським поколінням українців справжню суть так зв. московського інтернаціоналізму на приклади його політики до України. В цьому тільки й полягала, як що можна назвати, позитивна роля хвльовизму. Але на цьому вона й закінчилась.

Адже, а ні Хвильовий, а ні навіть Скрипник, а ні всі вони разом не відстояли самостійної, нехай і радянської, України. Не залишили по собі якоїсь чіткo сформульованої концепції нової України. Всі вони, провідні діячі, до останніх днів залишились переконаними комуністами, а палка віра Хвильового в «загірну комуну», хоч може й без Москви, напевно разом з ним зійшла в могилу. Отже, всі оті так звані діячі КПбУ та радянського уряду України, а між ними й Хвильовий, заплутавшись в ідейних спекуляціях марксизму-ленінізму, з комуністів-інтернаціоналістів колись, під впливом української стихії та окупантської практики червоної Москви, перетворились на українських націонал-комуністів. Сьогодні їх називалиб українськими тітовцями.

Хапатись сьогодні за хвильовизм, тоді, коли на підсовєтській Україні не тільки не згадується, а просто огнем випалюється з свідомості мас імена Грушевського, Петлюри, Єфремова — це дивацтво, наївний романтизм або непоправний укапізм. А перед пам'ятю Куліша, Курбаса, Ялового, Досвітнього та багатьох інших і ми схиляємо голови, але чиєї трагичної помилки вони стали жертвою? Чи не своєї власної? Чи не впали вони від руки тогож самого ворога, що й перші хоробрі — Чупринка, Михайличенко, а пізніше Зеров, Філіпович, Драй-Хмара, Плужник, Слісаренко, Косинка й багато українських вчених, мистців, письменників?

Предтечею сучасної української демократії, а в тому числі і революційної, повинен бути не Хвильовий, а тільки Петлюра, який виріс з глибин української революції і спирався на найширші національні традиції. Бо, якщо хвильовисти стали «петлюрівцями», то петлюрівці ніколе не були ідейними хвильовистами.

Тільки дух справжньої демократії може бути цілющим ліком проти всіх ідейних виразок сучасного українства. Якіцо все воно перейметься цим духом, тоді зайвим буде і гасло: **приборкати примітива!**

ЮР. СЕМЕНКО

Дозвольте також мені не погодитись

Кілька цитат і власних думок про «покоління, виховані М. Хвильовим», «панасизм» і «парнасизм».

Від Редакції: Редакції журналу «Меч і Воля» з деякого часу стало відомо, що ЦК УРДП готує статтю, мета якої розрідити ту тяжку, незносну для УРДП атмосферу, що створилась в наслідок гострої реакції українського громадянства на настирливу пропаганду хвильовизму-укапізму яку започаткував і веде перед їх же друкований орган — газета «Українські Вісті».

Отримавши статтю п. Юр. Семенка, яку нижче друкуємо, ми були здивовані, знаючи, що п. Семенко до сьогодняшнього дня є членом УРДП, співпрацівником Видавництва «УВ» і, самозрозуміло, мусівби розділяти політику І. Багряного, як свого партійного зверхника, — політику виправдання всіх злочинів новітніх яничарів-хвильовистів. Тому саме ми схильні розглядати цю статю за ту, що її готував ЦК УРДП. Загадкою лишається для нас також те, що ця стаття не поміщена в «Українських Вістях», а прислана саме до нашого журналу.

Не зважаючи на вищезазначене, ми притримуючись принципів демократії, статтю Юр. Семенка містимо.

Говорять, що на кожне слово багатющої літературної спадщини Шекспіра припадає що найменше 10 слів приміток фахівців-шекспірознавців. Хоч М. Хвильовий нічим із Шекспіром зрівнятися либонь і не може, всеж йому в цьому відношенні пощастило не менше, як англійському драматургові. Але, на жаль, це «пощастило» в дискусії про М. Хвильового, що поновлено спалахнула з нагоди 20-х роковин його самогубства, коли йому знову присвячено зливу статтей, довжелезних як шлях, яким вивозили українських селян на заслання, коли «володар дум»

був ще не останнім членом ВКПб, — одні «Українські Вісті» відвели йому, загально числячи, щонайменше три своїх суцільних, «від дошки до дошки» числа із, звичайно, виключно позитивними, а «Український Самостійник» втричі менше, але за те лише негативними оцінками! — є точним відображенням стилю і рівня суперечок в українській пресі: одні тоном безапеляційного судового вироку присуджують щось, наприклад, на зразок того, що якась там вівця — не стрижена і породиста, а інші тоном, що також не припускає заперечення, прирікають, що ця тварина — худа і сіра, отже, за їхнім способом думання, — ніщо інше, як шакал.

Один із захисників М. Хвильового свою віру в нього так і «арґументував' («УВ» ч. 71), пишучи, «що він був чекіст, то це ми перший раз чуємо.., бо письменник ніколе не може бути чекістом, а чекіст письменником», нібито Берія не був за фахом інженер. Іншими словами, замість того, щоб поступово розібрати про що мовиться, для наочности скажу — про камень чи тварину, яку тварину, її властивості і т. д., за тріскотливими «арґументами» які, як сказалаб моя неписьменна тітка (також авторитет за чи проти Хвильового!) — «не к строці», не до ладу, забувається про основне.

А. відсіваючи полову «арґументів», другорядних тверджень, необізнаности і подібного, можна прийти до висновку, що основне в дискусії полягало в тому, чи можна М. Хвильового поставити поруч символа національно-визвольних змагань українського народу Симона Петлюри, як це зробила «Сучасна Україна» (ч. 10 з 17. 5. 53) і «Українські Вісті» (ч. 43 з 28. 5. 53). Дехто відповідає на це стверджувально, кажучи, що він вартий того, бо, поперше, М. Хвильовий — вихователь нібито цілої ґенерації покоління української підсовєтської молоді і, подруге, основний наче рушій культурного резистансу на Україні, втілення її боротьби проти Москви, український патріот-націоналіст і т. д. і т. п.

Пропаґандист колективної системи часопис «Вперед» в ч. 2. за травень 1953 р., так і твердить, що «старше покоління — антихвильовисти, молодше — хвильовисти», а «Українські Вісті» у відповіді молодого письменника-початківця В. Бендера, який — див. оповідання «Сліпий Алім» в «УВ» ч. 59 — в своєму дитинстві, як він оповідає, виявляв зрозуміння до виснажених і осліплих від праці в копальні коней, а змужнівши, не може зрозуміти стару людину-професора- 75-ти річному педагогові вторить: «Паки і паки: моє покоління не з Вами, пане проф. Ващенко!» безапеляційно, не питаючи дозволу і не маючи уповноважень, говорить від імені всього українського покоління, яке мало нещастя бути підсовєтським, почавши з повчання і заклику про дотримання журналістичної етики і закінчивши обвинуваченням супротивників у провокаторстві. («УВ» ч. 57—728: «а професор бешкетує...»).

Хоч я не тільки знаю, «як немилосредно ревуть сирени стримголов спадаючих Мессершмідтів», хоч я з-понад Дніпра виїхав 1944 р. не «спереду німецький ліній», хоч не тільки «пережив кормигу під значком ОСТ», що автор згаданої вище статті, мій одноліток, як виходить із неї, вважав за прикмету майже чогось незвичайного (що робить людину повноцінною — «хвильовистом»?), але ще й їв брюкву і то не тільки в таборах «остарбайтерів», а й як «спецпереселенець» біля Архенгельского, всеж хочу дещо заперечити і гадаю, що дозволено також мені не погодитися і надрукувати статтю, мабуть удвічі меншу за найменшу з опублікованих на цю ж тему, тим більше, що орган «тоталітаристів» «Українська Думка» (Лондон, ч. 4. з 21. 1 ц. р.), надрукувавши статтю В. Бендера «Дозвольте не погодитись», дала місце вислову для чужих тому середовищу поглядів.

Перша, на мою думку, н е п р а в д а сповідників М. Хвильового полягає в тому, що вони свої особисті погляди намагаються подати від імені всього, як уже було цітовано «Вперед» і «УВ», покоління чи ґенерації: «Моя ґенерація підсовєтської молоді зобов'язана йому (М. Хвильовому) своїм духово-національним вихованням», — говорить Ю. Дивнич («Сучасна Україна» ч. 15 з 26. 7. 53), хоч це покоління і кожне інше, розрізничковане, бо, грубо говорячи, воно мало людей, що були в'язнями концентраційних таборів, людей (?), що відсилали їх туди й «охороняли» їх там. Поділ у цій площині на прихильників і супротивників іде не за поколіннями і навіть не за партійними уподобаннями, чи «за партіями«, як говорить «Вперед», а, мені здається, за колишньою ідейною близкістю до Хвильового або якоюсь подібністю своєї біографії до його. Проф. Ю. Бойко в своїй статті «Ще про Хвильового» ображається за таке припущення, але одне з двох: або маєте з ним щось спільне, то захищайте його, або якщо не подобається, нічого спільного з ним не маєте, то заперечуєте. Чомуж соромитися тоді товариства чи однодумства видатної заслуженої особи, яку вихваляється, твердячи, що вона не заплямована ні ЧеКа, ни комунізмом? Майже в кожному українському середовищі є ці обидві катеґорії, чим, властиво, й з'ясовується той факт, що навіть серед націоналістів є прихильники п. Николишина і п. Ващенка, «Сучасної України» і «Українського Самостійника», що взаємно себе виключають. Можна булоб навести десятки прізвищ з ґенерації Ю. Дивнича, які, неґативно ставлячись до «хвильовизму» заперечують тим самим і твердження шановного публіциста про «мою ґенерацію», подібно тому, як і років на 15 молодший В. Бендер, який, як він сам признався в «Українській Думці», духово-національно виховався» не на Хвильовому: «Признаюся, що до того часу (1943 р., коли підчас організації т. зв .«українських фронтів» н а ї в н і (звернуть увагу — н а ї в н і Ю. С.) дядьки пригадували українізацію і захоплено висказувалися (висловлювалися? — Ю. С.) про Хвильового **ми взагалі не чули цього прізвища** і щойно з таких довірених бесід (?) склали собі уяву про хвильовизм і націонал-комунізм», має супротивників у томуж поколінні, іменем якого він самопевнено розписується, про що свідчать хочби і мої рядки.

Із згаданою неправдою («ґенерації, виховані на М. Хвильовому») щільно пов'язане інше твердження, суть якого полягає в тому, що М. Хвильового за будьяку ціну намагаються зробити якимсь уосібленням чи втіленням **усього** українського спротиву під большевиками, нібито взагалі не було фігур з **не**

літературною «славою», фігур, які, як хтось уже зауважив, за довго ще перед тим не тільки не сказали, а здійснювали «Геть від Москви!» нібито, якби не було «мятежного» письменника, зниклаб уже й уся Україна з Шевченком, Франком і т. д., на яких виховувалися ще за царату, а також і згодом, уже після самогубства М. Хвильового. Взяти хочби згадуване молодше покоління, яке довідалося про нього аж 1943 р., коли виховувалися й діяли покління, творячи історію, а не тільки літературу. До речі, чи не занадто українці переоцінюють, на шкоду іншому (за Винниченка, наприклад, — на шкоду армії), значення діячів письменства, що вже понад 100 років тому спостеріг один україножер В. Белинський, який глузуючи — це мусить бути нам наукою! — сказав, що якби Україна мала стільки письменних людей, як поетів, то вона булаб найкультурнішою державою світу. А М. Хвильовий — це теж тільки провідник літературної течії, який не міг отже бути втіленням, надхненником чи провідником спротиву всього українського народу. Хвильовизм — це також всього навсього лише літературна течія, яка, мала талановитих представників, але не могла мати ґрунту серед українського народу, чому вона й залишилася скороминучим явищем, (а її діячі мусіли пристосуватися до демократії, до УНР, звідки дезертирував. як дехто, ніби називаючи речі своїми іменами, говорить «зрадив», свого часу їхний основоположник).

УАПЦерква відродилася безперечно не під впливом М. Хвильового, якого тоді знали лише в одному районі, а українізація взагалі булаб неможлива без участи вчорашніх петлюрівців, — учителів, агрономів і т. д. Те, що гасло «Геть від Москви' пролунало не з уст розстрілюваних «Максімами», а з уст, що співали (щиро, бо українською (!) мовою — в перекладі забороненого М. Вороного) «Інтернаціонал» — пречудове підтвердження неминучости перемоги українського народу і, може бути, знаменний, повчальний вчинок для всіляких українських федералістів-комуністів, федералістів-демократів, що почінали свою діяльність з прислужництва Москві проти свого народу, але цього ще не досить, щоб робити з Хвильового якогось всеуособлюючого ідола і тенденційно таврувати його знаком «цілі покоління». Тим більше, що є люди, які **послідовно** змагалися поза, а може колись і проти М. Хвильового за Україну, а також люди, які виховавшись не під його впливом, стали українцями не тільки за пашпортом. Він — ніякий, вартий захоплення ідеал, він хібащо мігби бути за зразок, на якому наочно можна показати боротьбу добра і зла в одній особі. Навіть діяльність у галузі літератури, що моглаб бути за важіль для його пропаганди і, такби мовити, якорем порятунку для його проповідників, навряд чи знайде достатнє визнання і прихильників, бо відомо, що нобелівський лавреат, геніяльний Кнут Гамсун, багато втратив від короткотермінової коляборації з німецьким нацизмом, а п'єси сучасного німецького драматурга Б. Брехта, через його чолобитну до комуністичної партії після розстрілу 17. 6. 1953 в Берліні (може колись і він викрикне «Геть від Москви!»?), збойкотовані глядачами Західної Німеччини, чому їх знято з постановок у театрах.

Патетично вигукнувши про «ґенерації, виховані М. Хвильовим», про його нібито провідництво, що малоб дати підстави для побудови йому п'єдесталу пруч С. Петлюри, про заслуги в боротьбі з комунізмом, що, як доведено, є суцільною нісенітницею; сповідники новостворюваного бога, переходячи до протинаступу, вимагають від своїх супротивників фактів, що М. Хвильовий був чекістом. Пропагандист безклясового суспільства «Сучасна Україна» ч. 15 з 26. 7. 53 р., знаючи, що є списки людей розстріляних у Богодухівському ЧК, заступником голови якого був (?) М. Хвильовий, навіть твердить, що М. Хвильовий був не чекістом, а в'язнем (!?) ЧК, а проф. Ю. Бойко, знаючи, що живих свідків не може бути, бо живим з ЧеКа ніхто не виходив, удавано здивовано запитує: «Чому про його «чекізм» не знає ні одна особа, що мала якийсь безпосередній активний стосунок до літертаурного процесу 20-х 30-х рків?», і тутже намагається заперечити свідчення «селян із Полтавщини» про чекізм Хвильового тим, що вони не земляки йому, бо він родом аж (за тридевять земель?) із Сумщини. Одним словом, «стрижена і породиста», а через те не може бути «худою і сірою», хоч нормально одне одного не заперечує, не спростовує. М. Хвильовий — чекіст — стверджується в офіційному органі Оргбюро УРДП, партії, без штучних застриків якої хвильовизм ніколи не очуняв би навіть такою мірою, як це є тепер, у журнали «Наша боротьба» (ч. 3 за 1946 р., стор. 57), де виразно і не двозначно ска.ано: «Він був фактичним революціонером-комуністом, а **один час навіть і чекістом.** Цю свою чекістську епопею він зобразив у **чудовій** новелі «Я» (Романтика). Підозрівати «ворожу диверсію» в журналі, який колеґіяльно редаґували друзі Хвильового, не доводиться. Проте, що він не був в'язнем ЧеКа може підтвердити його захоплений вигук про ЧеКа («прозорлива» і т. д.), який в'язні своїм катам не присвячують...

М. Хвильовий був чекістом (заперечте це документами), до КП він перейшов не від українських, а від р о с і й с ь к и х есерів; він застрілився **нерозкаяним** комуністом. «Вчора заарештували Яловосо. Це постріл у нашу ґенерацію. Може це тому, що ми найщиріші комуністи», — записав М. Хвильовий у своєму передсмертному листі. Зверніть увагу на схожість: «наша ґенерація», «моя ґенерація», «моє покоління». Його перехід з української армії до коляборації з московською експзитурою в Харкові не може служити за виховавчо-педагогичний приклад, вартий до наслідування зразок для молоді, чому його й не слід пропаґувати. Навіть під большевиками «Караюся, мучусь, та не каюсь» Т. Шевченка, «Ну що, синку, допомогли тобі ляхи?» М. Гоголя мали більше прихильників, ніж, для прикладу, Павлик Морозов. Підсовєтська молодь середніх шкіл знала, що Ів. Франко назвав А. Мицкевича «співцем зради» за його поему «Конрад Валенрод», одноіменний герой якої вислужувався перед ворогом, щоб, здобувши ключову позицію, зрадою заподіяти йому більшої шкоди. Чи проповідування хвильовизму не є те оспівування валенродізму? Проф. Ю. Бойко говорить, що М. Хвильовий застосував «маскувальну фразеологію» і поборював людей, «яких він уважав активними ворогами україн-

ського націоналізму... навіть закидаючи для цього гріх «націоналізму», що в совєтських умовах, додамо, рівнозначно смертному вироку, про що «він» знав. Чи не через те також вихваляв його свого часу Д. Донцов, «мораль» якого відома? (Між іншим, Ф. Стайківський («УВ» ч. 55) обурюється, що хтось Хвильового назвав «бандитом», а іншого разу («УВ» ч. 61) сам називає його комуністом. Хіба «комуніст» не більша образа для людини за «бандита»?)

Зупинившись на дрібницях, якими також спекулюють, хотілосяб, щоб прихильники М. Хвильового оперували не такими «поважними» «арґументами», як приписування супротивникові недостатнього знання умов, поверхове розуміння явищ, спрощеність думки і т. д., чи «арґументами» вже з арсеналу «журналістичної етики», бо це, як і вигадки про дискутовану особу і пропаґанда її аж за допомогою фальсифікації — непереконливі.

З усього написаного останнього часу про М. Хвильового звертає увагу на себе відносно спокійно витримана стаття проф. Ю. Бойка. Говорю «відносно», бо обурюючись проти «шпильок» на адресу політичного супротивника, він кількома рядками нижче говорить про «галасування» своїх супротивників, характеризуючи їх як «маніяків», які «хотілиб єдність українського народу підмінувати». Насильне і безпардонно настирливе накидання М. Хвильового «поколінням» — тим, що з вини націонал-комуністів стали підсовєтськими — всій підсовєтській еміґрації, а згодом і всьому народові, «звичайно» лише «спріплює» «єдність українського народу» (!). Трохи далі **підкреслено** називає своїх супротивників **анальфабетами,** вимагаючи від них науковости, а сам проф. Блохін-Бойко пише дуже науково, що «наука в тих писаннях і не ночувала». Стаття проф. Ю .Бойка звертає увагу не тим, що надрукована одночасно в двох часописах («УВ» ч. 79 і «Українське Слово» ч. 622 і 623 — «Ще про Хвильового»), а тим, що вимагає від інших «дискусії, зовсім іншої тоном і на зовсів іншому поземі» з переведенням її в літературну площину.

Кнут Гамсун, В. Брехт, як і кожен інший письменник має, крім творів ще і життєпис, значення якого може, зрозуміла річ, перевищити вартість творів. І коли тепер Ю. Дивнич скаржиться на, «панасизм», на те, що С. Панас оприлюднив на еміґрації доповідь Ю. Дивнича, виголошену на злеті літераторів-ударників УССР, то не можна впадати з іншу хворобливу крайність, такби мовити «парнасизм» — протягнення сумнівного письменника на літературний Парнас, а звідти до пантеону національних героїв-проводирів.

Багряний репатріюватиме серця живих і кості поляглих

В 1948 році на еміґрації Багряному ніяк не спалося... поки не написав і видав повість-вертеп під назвою «Розгром». В цій повісті-вертепі зі зміненими іменами та прізвищами, описуються спритно приховані та замасковані під українське і'мя головні «герої» з комуністичної партизанки та грубою термінологією Багряного цинічно висміюється всі і все те, що не є комуністичним.

Ці «артисти-герої», вчорашні і сьогодняшні, живі і мертві, — є чекісти, енкаведисти, комуністи які об'єднані в «націю» комуністичних партизан. Ці кати прикриті українським ім'ям, як ширмою, за якою переводять каїнову роботу — описані Багряним як мученики української нації які переносили і переносять за «Україну» страшні муки...

Мета такого твору — вплинуть психологично, обмануть та зпровокувати читача ним; що це є дійсні українські герої, виявить до них співчуття жалю, прославити їх та співати Осанна... Осанна, вам мученики які боролись за «вільну» Україну? — тільки червону.

Зпровокувати читача, щоб ніколе й не подумав, що це замасковані чекісти, комуністи, енкаведисти, котрі дійсно розпинали й розпинають далі Матір-Україну. Та не тільки Україну, а готуються і уже з садистичною насолодою «ці леопарди з ЧеКа» предвкушають, смакують, кров всіх нас антикомуністів. Бо, як пише Багряний, що вони будуть: «репатріювати серця живих і кості поляглих і то по всьому світі, скрізь і всюди...» (стор. 87). Одноразово Багряний хоче замаскувати і себе від людської опінії, що він та його поплентачі багряно-хвильовисти ,та фролови, кабанцеви, майстренки, тухачевські, блюхери, гамарники, берії та інші є комуністичні кати-чекісти, а що вони є «демократи та національні кадри», борці за «Відчизну», за «Україну» (??).

Правда, для провокації читача, Багряний напише пару слів, як будьто в «захист» української нації... культури... але посуті, вся та писанина ідейно, — виглядає червоною, тоталітарною, комуністично-диктаторською та провокаторською. Раз — пише в замаскованій формі, а другий раз — в цинічно відвертій. Описані в цій повісті-вертепі дії та «артисти» про яких я опишу нижче, — відбувались та діяли не в Н-ському районі, як пише, скриваючи, Багряний, а на широких просторах України, зокрема в м. Ахтирка, в околицях Ахтирки та сусідніх районах.

Цей військовий «ляльковий театр-вертеп» закінчився на Ахтирщині в 1943 році. А «режисер» частини цього театру приїхав на еміґрацію, організував «Вертеп» під назвою УРДП. Назбирав «ляльок» і крутить ними... дресірує... щоб були готові виймати живі серця з живих людей.

Як пише цей «режисер»: «Коли надходить ніч і сон утікає з очей, а напружені нерви гудуть і вібрують як дроти на буремних роздоріжжях, тоді... Вона встає передомною... Ольга... (Партизанка комсомолка Кабанцева Аня під М. З.) (А Багряний не може спати по традиції, бо НКВД працює вночі. пікр. М. З.) «Вона встає передімною як символ, як прообраз цілого покоління...

З простріленим члом, гола, заморожена і так виставлена на позорище...

Поругана і все ж таки незамайно-прекрасна в

своїй божественній вроді і своїй незрівняної гордо-сті, скована жорстоким холодом і все ж дінамична обернена в кричущу емблему, в сімвол, в апотеозу безоглядної мужности, гордости і зневаги... Умерт-влена — і все ж таки безсмертна. Змордована — і все ж таки не подолана.

Це Вона?.. і це вже не особа, ні, це сама душа цілого покоління...

В неї «... шляхетне аристократичне обличчя — обличчя гордої високоосвіченої людини — (ката підк. М. З.), що звикла командувати» (стор. 26).

Як пише Багряний, — «це вже не особа, це сім-вол, емблема, клич, сяючий прапор...» (?!).

Про цю Ольгу з «божественною вродою», хто вона, та яку ролю грала в червоному вертепі Багряного, та про її колег, цих «леопардів з Багряного ЧеКа» в яких: «Розум їх — як лезо меча. Руки їхні — як залізні кліщі екскаватора» (стр. 10). А щоб ніколе і ніхто не попав в ці червоні екскаваторні кліщі, та щей до «божественної вроди», хоч коротенько, на основі воєнних подій та зізнань живих свідків — розповім. Демаскую цю «божественну душу цілого покоління», в якої замість рук — екскаваторні кліщі.

Цей головний «герой» повісті-вертепу, «душа по-коління» — Ольга, в дійсності була комсомолка, червона партизанка Кабанцева Аня. Родом вона з м. Ахтирка, мала 27—28 років. Закінчила десятиріч-ку. Була вишколена в НКВД-МГБ в м. Воронежі і кинута... в тил німецьким військам як партизанка для дезорганізації тилу та винищування населення прямими розстрілами і провокаціями... Оперувала Кабанцева в рідній місцевості як партизанка, на Ахтирщині та сусідніх, знаних їй околицях. Поміч-никами в неї були: партизани комуністи Горобець Федя родом з м. Ахтирки, його брат Горобець та ін-ші «незчислені бригади» — (стор. 62).

«Режисером» цього партизанського «вертепу» був «безногий і безрукий» «дядя Гриць»-Багряний.

«Артисти» цього військового «вертепу» були пі-дібрані з добре вишколених в НКВД комуністів для ведення партизанщини...

Ці «артисти» з «божественними лицями» та «ру-ками як екскаваторні кліщі» розстрілювали, нищи-ли всіх антикомуністів поворотців військово-поло-нених, розкуркулених, та німців. Одноразно розстрі-люючи тих і других, вони провокували цивільне на-селення. По вказівкам різних «Зін» — переклада-чок-агенток, німці брали заложників і теж розстрі-лювали.

Кого не могли розстріляти самі партизани, тоді провокували проти них німців, і ті, нерозбираючись у відносинах населення, розстрілювали самі, таким чином не свідомо помагаючи червоним партизанам.

Німці, наступаючи і відступаючи, — стріляли... палили... партизани їм помагали. Совєти відступа-ючи теж стріляли і палили, а занявши залишені терени німцями — дострілювали... партизани їм теж помагали...

А комсомолка-партизанка «Ольга» Кабанцева для Багряного є «душа цілого покоління».

Забили цю «душу цілого покоління» та її помічни-ків у лютому 1942 р. в селі Високому при таких об-ставинах: партизани — Кабанцева **«Ольга»**, Горо-бець Ф., його брат та ще один не опізнаний зайшли в хату нагрітись. Добре випивши, Кабанцева та Го-робець Ф. полізли спати на піч. Брат Горобця ліг на ліжку, а їх колега сів біля стола. Після холодно-го лісу, самогон та тепла хата зробили своє діло... Поснули всі четверо і тут їх, всіх чотирьох і було забито. При обшуку було в них знайдено список розстріляних і замордованих ними до 700 чоловік. Знищили вони і п. Гриценка з села Будне. Піджак з п. Гриценка, як матеріяльний доказ, знайшли в їх і віддали, бідній, зажуреній, старенькій бабусі — матері Гриценка.

Замерзлі й голі трупи цих чотирьох червоних пар-тизан («націю» і «душу» Багряного підкр. М. З.) по-ставили в м. Ахтирці на перехресті вулиць на Суми і на 7-му сотню, обперши їх не об пам'ятник Шев-ченкові, — як пише неправду Багряний, а об зруй-нований пам'ятник Ленінові.

А «дядя Гриць»-Багряний не лежав там забитий як він пише (стор. 116) а є живий і продовжує свою ролю комуністичного «режисера» на еміграції.

Другий «актьор» — це Матіс, німець, бувший вій-ськовий, окр. сель-хоз. комендант на Ахтирщину. Перекладачкою в нього була Зіна — агентка НКВД -МГБ. При відступи німців — утекла в дорозі...

Описувати цю «персону» та його дії не буду, так як нам відомо, як німці руйнували Україну.

Третій «артист-герой» — це Катря, — ветеринар-ний лікар, комуністка Задорожня, дочка Івана За-дорожнього — фанатика комуніста родом з Старої Іванівки, убитого під час колективізації селянами за сильні репресії проти них.

Це був найдорожчий друг і приятель Багряного. Після Багряний був «опікуном» над його дочкою.

Тому батько і дочка Задорожні для Багряного є «українська нація».

В неї ж, в Катрі, і міг бути штаб комуністичної партизанки, як «надійної лікарні (стор. 47) хоч і ве-теринарної, з якої за вказівками «Гриця»-Багряно-го розсилались приготовлені Катрею медикаменти для партизан (стор. 91). Там же переховували і лі-кували комбрига Максима та туди ж приходили зв'язкові — «там... чоловік жде... (стор. 104).

Четвертий і найголовніший «актер-режисер» — «Гриць»-Багряний. Може хто не знає його або не бачив то побачите написаний його рукою автопорт-рет: «Геніяльний самородок» (стор. 27) «і дуже муд-рий» (стор. 23), «З ясною головою професор» (стор. 94), «Перший мистець, артист республіки» (ст. 20, 61), «Мистець маляр... Він молодий віком (30—32 роки), але старий досвідом, пошарпаний в життьо-вих бурях. Розкішне, хоч і сиве волосся підстриже-не «під миску»; високе чоло, сміливий, суворий, зо-середжений погляд — свідчить про людину непере-січної вдачі. А дві прямовисні глибокі зморшки над бровами збуджують думку не про мистця, а скорше про **суворого прокурора,** міцно замкненого в собі» (стор. 19). Ходить на милиці «без ноги і без руки» (?!) граючи.., свою агентурну ролю в німецько-со-вєтському «Вертепі» і навпаки, в совєтсько-німець-кому. Цей «Гриць» хоч і без ноги, а комбрига Мак-сима «одводить на хутори» в партизанку (стор. 64).

І ось цей «дядя Гриць», «геніяльний самородок», «суворий прокурор», як Вишинський, «і дуже муд-

рий» як Сталін, він же «спостерігач» (стор. 89) та «підглядач» (стор. 91) і є той юберпрохвост і холуй Багряний-Лозовягін (термінологія Багряного, див. стор. 91. підкр. М. З.).

Далі, як зазначає Багряний, «Режисер утік і я намагаюсь перебрати його функції... і лише регулюю рух, як той поліцай на перехрестях війни» (стор. 15).

Так... Червоні війська відступили, а Багряний залишився в німецькому тилу «регулювати» червоний партизанський рух. Та й не тільки Багряний залишився... Залишились: «...ти кобриґ і я (Ольга) і Сашко і Остап і Альоха... і ось Гриць... і Катря... і рештки твоєї бригади і інших незчисленних бригад...» (стор. 62).

Дійсно, було ким і чим Багряному «регулювати»!.. І оце вся «нація» Багряного. Бо як пише він: «Бо поза нами немає нації» — «що нація наша сьогодні — це ми». Дивна «нація», що складається з комуністів Багряних, чекістів Хвильових та їх поплентачів, але й дивуватись нема чому, бо всі вони народились і виховались під червоною зіркою.

І от цей «дуже мудрий» комуністичний холуй Багряний та його «нація» працює одноразово в німців з метою розвідки і в штабі червоної партизанки «як суворий прокурор» та ще й «з ясною головою» (??) допоміг партизанам, в ролі «режисера», розстріляти і знищити до 700 невинних людських душ.

А як ліквідували партизанку Кабанцеву, головку, разом з штабом партизан, то «геніяльний» агент — Багряний зістається й на далі в м. Ахтирці і як «прокурор», «зціпивши зуби» допомагає судовій військовій тройці, яка складалася з росіянина, жида і кавказця, достріляти в 1943 році, за 11 днів, ще з 250 чоловік, включивши туди і прибиральницю Гриценко, сестру забитого і порізаного ними раніш Гриценка, з села Будне. А коли запитали Багряного «чому він не тікав як займали совєти Ахтирку?» то він відповів — «Ми так зап'янствували... що я не зоглядівся як совєти заняли Ахтирку, хоч коні стояли запряжені»... (?) — коні сотяли запряжені про людське око, а зап'янствував з радощів...

На еміґрації цей «підглядач»-Багряний, називаючи нас «дурні пришелепуваті» (стор. 98) та ще цілою серією брудної лайки, з його лексчкону, що й перо відмовляється писати.

В той же час співає і кадить кадилом червоним катам: — «Осанна вам! Осанна вам (мертві і живі чекісти під. М. З.) — безіменні герої і мученики. Вам — киненим історією і цілим світом на призволяще і наругу. Через муки і смерть, через остракізм, призирство і зраду, через мряковиння мерзости й підлоти, ницости і братовбивства й через «анатему» клікуш і фарисеїв, через тяжку Голготу — час вашого тріумфу гряде. Все ж таки він гряде!» (стор. 10) — Читай, що все таки, на думку Багряного, комунізм гряде.

Далі Багряний немаскуючись пише: «...вогнений шал бурі спиненої на половині» (стор. 124) (читай — комунізм спинений в Європі. під. М. З.).

«І цей страшний степовик, (читай — комуністи. під. М. З.) ... пішов готувати грізний реванш, — за Ольгу, за всіх...

Комуністична азіятска орда, залишивши варту на завойованих просторах Європи і Азії — пішла готуватись до останнього реваншу... до помсти...

Сьогодні чи завтра розпочнеться і то обєвязково розпочнеться «грізний реванш» — третя світова війна, війна помсти... до якої шаленими темпами ґотується світовий комунізм та його агент — Багряний.

Погрожуючи реваншом, Багряний відверто, з безприкладним цинізмом пише, що вони робитимуть світові, оті азіятські червоні орди, в тому числі і він. «І ціла блокада — це ніщо проти нас... (Читай за Багряним — США, Англія, Франція, Німеччина — це нуль проти СССР. під. М. З.). «Репатріація» — це сміх. І далі каже: «Так. Ми йдемо, ми пориваємось до неї. Але не до такої. Ми йдемо до великої, до ґрандіозної репартріації, ще не баченої світом. І репатріювати будемо ми (читай — НКВД з Багряними і Хвильовими разом. під. М. З.) Ми репатріюватимемо серця живих і кості поляглих, з усіх каторґ (Америка — каторга (?) під. М. З.), з усіх кутків земної кулі, з усіх усюд... І під нашою ходою в'янутиме трава на ворожій землі...» (читай — під комуністичним звірством. під. М. З.) (стор. 87).

Уявіть собі Панове читачі, антикомуністи, як з Вас Багряний та його колеги хвильовисти, в разі б їхньої перемоги (??) будуть виривать чи вирізать і витягувать з жилами і кров'ю... живі серця. Як практично багрянівці будуть перводити цю «операцію» — незнаю! це знають садисти та той, що про це написав в «Розгромі». Мабуть добру практику мають в таких «операціях»?!

Навіть мертвим не дадуть спокою... Бережись Отамане Петлюра, бережись Ісаак Мазепа і Ви безіменні... бо й з Вас мертвих Багряний повиймає... потрощить... і порозкидає... кості. Скрізь і всюди...

Отак виглядає і виглядатиме на практиці «демократизм» багряно-хвильових. На превеликий жаль, сьогодні, вільно чи не вільно, «прикритий» прапором УНР. А п. п. фракціонери з УНРади, замість запитати «свого колегу» — Багряного: чиї ж він «репатріюватиме» живі серця та розкидатиме кістки? — виносять йому «пошану й довір'я» (див. «УВ»).

А п. Созонтів, з Парижу, судитиме тих, хто осмілився бодай в летючці з повним правом запитати — хто такий Багряний? Мабуть панові Созонтові «праця» Багряного по душі, коли він виступає офіційно в пресі «захистником» комуніста Багряного. Дивні діла на білому світі!

М. Заховайко

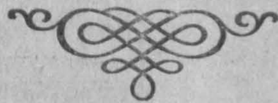

Юрій Буряківець

Вітри гули біля доріг,
На сполох сумно били дзвони.
А ти очікувала тих,
Які під ніч сідлали коні.
І віддалялись від села,
Толочучи вусате жито.
Тобі ввижалися поля,
Де впали евршники забиті.
Кохтину стиснула печаль:
Невже не вернеться до тебе..?
В набоях розривалась даль,
І багряніло дике небо.
Кричав в саду з спросоння сич,
Перешкоджав спокійно спати.
Ти в двір виходила всю ніч,
З походу друзів виглядати.

1943 р.

Марш леґіонів

(Присвячується леґіонові ім. С. Петлюри.)

✶

Ой, на горі та женці жнуть (2)
А по-під горою, долом долиною леґіони йдуть.
Гей долиною гей широкою леґіони йдуть.

✶

Попереду фітільовці (2)
Що в Ч-К служили й петлюрівців били
Наші хлопці.

Посередині ж УеРДеПи, (2)
Що в УНРаді служать, а за Бульбой тужать
Недотепи.

✶

А позаду Пан Буряний, (2)
Що проміняв Парт-Ком на доляр в УНРаді
Дуже р'яний.

✶

Гей вернися, Пан Буряний (2)
Вернись до Парт-Кому та покинь УНРаду
Дуже р'яний.

✶

Мені з Парт-Кама не возиться (2)
А долар УРДеПу на всяку халепу
Знадобиться.
Хто в УНРаді озвився, хто в УРДеПі
відгукнися —
Та долара смикнем, тоталістів брикнем —
Не журися!
Гей долиною, гей широкою леґіони йдуть...

✶

Цей марш належить виконувати хором під супровід балабайки, муринського тамбуру або якого подібного народньо-демократичного інструменту (як і пісню про Тютюнника), але не шовіністичної бандури. Бо, як відомо, в сучасній Україні все індустріалізовано, а час бандур, вишневих садків і всякої іншої шараварщини — вже навіки минувся. На деріґента належить запросити Ексецеленцію Маслобійника, а на акомпаніатора — світової слави маестро — П-на Майстренка. А взагалі — Долой просвітянщину!

Валдемар Новицький
Поет з ОДУМ-у

(«Український робітник» № 35, 1953 р.)

ВІД РЕДАКЦІЇ

Від Редакції: В українському часописі «Свобода» ч. 198 від 22. 9. 53 р. вміщено фейлетон під заголовком «Бібліотечний міль» за підписом «Ікер». Фейлетон цей є реакція на вміщену в «Українському Самостійнику» ч. ч. 34—35 за 25—30. 8. 53 р. статтю п. С. Панаса під заголовком «Дивні діла Юрія Дивнича».

П. Ікер представляє п. С. Панаса в особі Степана Івановича, який, мов той книжковий міль, після тяжкої праці на фабриці шнурків, сидів вечорами в Центральній Бібліотеці в Нью-Йорку та студіював джерела — різні совєтські журнали.

П. Ікер, разом з вигаданою ним особою — якимось «знаним колись журналістом», тепер уже старим «ритаєрд» (значить — відставний), засуджує статтю п. С. Панаса і стає, тим самим, на боці Ю. Дивнича (у фейлетоні — Івана Степановіча — редактора).

Фейлетон п. М. Мл-го, що його тут містимо, є відповіддю на фейлетон п. Ікера, а також, в значній своїй частині є перефразуванням думок, висловів та слів п. Ікера.

Бенкрутство нафталінової фірми «Ікер»

(фейлетон)

За горами-за лісами, за морями-океанами, за грубими мурами та залізними замками зберігалися «книги ветхіє» з тайнами глибокими.

Ретельно берегли тайн цих!

Тільки старий, «колись знаний, а тепер «ритаєрд» «журналіст» мав доступ до книг цих та п. Нафталін фірми «Ікер», завданням якого було старанно оберігати ці книги, щоб бува, не добрався до них «бібліотечний міль».

З деякого часу став до цих сторожів книжкових «молоденький чоловічок — Іван Степанович — редактор» учащати. Прийде, гляне й не може очей своїх відірвати від книг цих. А очі ті так і питають тривожно: «Чи цілі, чи заховані таємниці, які містяться в них?»

І тоді старий «ритаєрд журналіст, потрясаючи львиною чуприною» та поплескуючи молоденького редактора по плечу, «захриплено» промовляв: «Не бійся, сину, не горюй! Ми з п. Нафталіном фірми «Ікер» за одно з тобою, ми вірні друзі твої, не ви-

пустимо таємниць твоїх із книг цих! Гуляй, синку, й далі так, як і раніше гуляв, не турбуйся; бери Музу за горлянку так, як колись брав, та волочи по широких ланах колгоспних так, як колись волочив. Ти вже мазнув своїм комхвостиком і «Молоду Україну», ти вже проліз і до «Українського Селянина» і до «УВАН» і до «Літ. Мист. Клюбу», пролазь і далі, а ми з п. Нафталином фірми «Ікер» за тебе горою!

І молодик гуляв, гуляв весело, сміливо, добре знайомими шляхами, за вірно засвоєними від «батька всевидющого» вказівками.

Вірні друзі-однодумці, вірний старий «ритаєрд» та п. Нафталін фірми «Ікер» — славна опора для нього.

Та «Шило з мішка таки вилізе» — каже народня мудрість.

Не вберегли друзі таємниць! До «книг ветхих» таки закрався «бібліотечний міль». Порвав він — потрощив «Плуги», «Гарти», «Червоні Шляхи» та інші «Революції», і повилітали таємниці з них. Повилітали й розлетілися, котра — куди. хібаж упіймаєш їх?!

Залетіла одна до якогось «одного з європейських журналів» і залишила там сліди на сторінках його. Дивні сліди, гіркі сліди: «Національний зрадник», «комуністичний запроданець», «яничар» і т. д. — це так про «молоденького чоловічка — Івана Степановича — редактора».

Ой сів був «ритаєрд» біля столу «обнявши чоло долонями». Біля нього притулився п. Нафталін фірми «Ікер». «В глибокому замисленні» вони дивляться в страшні сліди таємниці на сторінках «одного з европейських журналів». Дивляться і, мов у дзеркалі, бачать себе. «Скажи мені, хто твій друг, то я скажу тобі, хто ти!»

«Не вберегли!» — півшепотом, знемогаючи з розпачу, простогнав п. Нафталін фірми «Ікер». «Не вберегли!! І яким чином той клятий «бібліотечний міль» міг вирватися із «фабрики шнурків», я ж так пильно стежу за ним?!

Старий «ритаєрд глянув сумно в очі» п. Нафталінові і «поник головою» . . .

«Нічого я тепер не вартий», — застогнав п. Нафталін фірми «Ікер», — «збанкрутувала моя фірма!»

М. Мл-ий

До Центрального Комітету УРДП

Від члена Краєвого Комітету на Німеччину Інж. І. К-а Новий Ульм, 31. 10. 53 р.

ЗАЯВА

За час мого перебування членом УРДП, я мав нагоду переконатися, що політична лінія цієї партії є цілком протилежна моїм поглядам. Партія пропагує комуніста Хвильового, в той час, коли від того комунізму, що москалі принесли на Україну за допомогою Хвильового і йому подібних, ось вже 36 років страждає український народ.

Страждав від цього комунізму зі своєю родиною і я.

Туди, де я починав учитися, комсомольський осередок мого рідного села писав доноси, і мене комуністична влада завжди виганяла.

Щоб одержати вищу освіту, я мусів втекти на чужину — в Москву, де сховавшись від своїх комсомольців, тільки завдяки сліпому щастю, закінчив Московський Машинобудівельний Інститут.

Одначе я і там не уник переслідувань, бо в той час, коли я вже отримав диплом, мене викликали на допит до НКВД — це значило, що прийшов час, коли й у Москві знайшли мене ті комсомольці, яких УРДП тепер вважає своїми кадрами, щоб за їх допомогою керувати українським народом.

Все це лишило в мені страшну ненависть до комунізму, а тепер і почуття огиди до УРДП, яка вихваляє Хвильового, легалізує хвильовиз і тим самим призивчаює до нього український народ. До речі, мушу сказати, що відродження українського народу Хвильовий вважав не за мету, а як засіб, за допомогою якого він намагався завести в самостійній Україні свій соціялізм, тобто «Загірну комуну», про що він і написав у «Вальдшнепах» на сторінці 91-ій.

З цих причин я вихожу з УРДП і повертаю вам партквиток за ч. 072.

Інженер І. К-о

Від Редакції: Наш кореспондент П. К., одержучи з рук ВШ. п. Інженера І. М-а копію про вихід його з рядів УРДП, для вміщення її в нашому журналі, мав нагоду попросити п. Інженера, як бувшого однопартійця, відповісти йому на кілька питань, на що останній дав свою ласкаву згоду.

Питання: Чому Ви, пане Інженер, тільки тепер вийшли з рядів УРДП, адже Ви знали, що всі найкращі сили, що були в УРДП, а їх було кілька соток, — вийшли понадрік тому?

Відповідь: Страшну загрозу з боку прокомуністичних елементів я помітив ще в 1948 році, але вірив в те, що здоровий розум справжніх антикомуністів переможе. Нажаль, цього не сталось, а сталось навпаки.

На перших зборах ульмівського осередку УРДП, після повернення п. Багряного з Англії (в перших днях листопаду б. р.), останній заявив дослівно: «Я був хвильовистом, є і буду ним», — це значить, що він був комуністом, є ним і буде. Крім того, в УРДП взагалі ніякого демократизму немає, слово «Демократична» в її назві — звучить парадоксально.

Питання: Що, на Вашу думку, пане Інженер, компроментує партію УРДП?

Відповідь: Справа виборення самостійности України потрібує виключно чесних і здібних людей, — таких в ЦК УРДП я не бачу. Чому? А ось чому: скоро три роки збірають гроші на т. зв. «Будівельний фонд» — на будівництво приміщення для редакції «УВ». Проте, редакція, як поміщалось у руїнах, так вона залишається і надалі. На вимогу цілого ряду осередків — зробити ревізію і звіт про «Будівельний фонд», а також фонд Видавництва «УВ» — ЦК партії цього робити не дозволяє і взагалі кошти розтранжирюються безконтрольно.

Як відомо, Іуда Іскаріотський який продав Христа за 30 серебряників, — повісився. За свій страшний злочин мусів заплатити своїм життям через самогубство. Так поступає людина з собою, гине в муках своєї совісті, — коли її загально-людська мо-

раль упала до самого дна. Християнство всього світу Іуді не простило, а вічно ганьбить його.

Микола Хвильовий, який розпинав Україну і попав у московську неласку, у своїй передсмертній записці написав: «Учора забрали Ялового, — це є постріл у нашу генерацію, це мабуть через те, що ми найщиріші комуністи». Отже, Хвильовий згинув як щирий комуніст і чи можна боротись проти комунізму, а тим самим і за самостійність України, — захищаючи одноразово комуністичну ідеологію Хвильового?

Виходячи з вище наведеного, я вважаю що чесному українському патріотові залишатися в УРДП небезпечно, бо він муситиме нести відповідальність не тільки за політичні потягнення УРДП але й за ворожу українській справі практику її Центрального Комітету.

З преси

Заарештовано значного шпигуна

1-го вересня 53 р. був заарештований відповідними американськими органами значний советський шпигун Ґеорґ Мюллер. Справжне (?) прізвище його — Ґеорґій Володимирович Хорунжий, родом, начебто, з с. Золотий Яр на Херсонщині.

Після закінчення Педагогічного Інституту в Запоріжжі, був викладачем російської мови і літератури. Хорунжий був комсомольцем, а з 1943 року членом партії. Постійно співпрацював з НКВД, а під час війни зі СМЕРШ-ом. В 1947 році на спеціяльних курсах НКВД був перевишколений у Ваймарі для шпигунської праці за кордоном. В 1948 році прибув до Зах. Німеччини і деякий час працював як слюсар на заводах. Пізніше, через звязки з провідником, так зв. «новейших» перебіжчиків з СССР, майором Григорієм Клімовим, дістався до найвідповідальнішого становища в системі американської розвідки. Вся шпигунська афера Мюллера нерозривно пов'язана з російською фашистською партією — НТС, до якої він формально вступив тільки в березні ц. р.. Але в дійсності в 1952 р. він уже працював викладачем в школі агентів НТС.

Саме в школі, де викладав п. Мюллер, проходили вишкіл ті чотири нещасливих еміґранти, що кілька місяців тому були зловлени енкаведистами на Україні і засуджені трибуналом до розстрілу. Ці жертви, крім багатьох інших, лежать на сумлінні шпигуна Мюллера, який тепер сидить в тюрмі і чекає на суд.

Російський священик утік до большевиків

Як стало відомо, парох російської православної громади в Західньому Берліні — Архімандріт Мстіслав Волонсєвіч, не підлеглий Московському Патріархові, на початку жовтня перебрався на советську сторону.

Під претекстом відлету до Мюнхену, він забрав з громадської каси кілька сот західньо-німецьких марок, також адреси своїх прихожан і зник.

В короткому часі після втечі, його було бачено в Карлсгорсті (сов. зона) при відправленні Служби Божої.

Дивні діла

В органі УГВР — «Сучасна Україна» № 24, від 29. 11. 53 р., на стор. 3-ій, бачимо фотокопію заголовної сторінки підпільного бюлетеня «Бюро інформації Української Головної Визвольної Ради» випуск ч. 9, за травень 1951 року. На цій фотокопії читаємо слідуюче:

ВІД БЮРА ІНФОРМАЦІЇ УГВР

Бюро Інформації УГВР в Україні уповноважене поінформувати українське громадянство в Краю і за кордоном, що Український Конґресовий Комітет у США передав через Закордонне Представництво УГВР для УГВР в Україні в порядку допомоги для УПА — 7314 американських долярів».

Коментарії зайві. І якщо врахувати, що орган ЗП УГВР «Сучасна Україна» займається пропагандою колгоспної системи, бо так наказують «з Краю», то стає дуже дивним, що таку акцію фінансово підтримує УККА.

З листів до Редакції

Наш рішучий протест

В «Українських Вістях» ч. 43 від 28 травня 1953 року, редакційній статті, під заголовком «Вони вмерли, щоб нарід жив» надруковано: «На перше місце ставимо, — і наші нащадки ще цілими століттями ставимуть — незабутнього творця Української Народньої Республіки і Головного Отамана Симона Петлюру». Це вірно!

Але ставити на один п'єдестал з дійсним визволителем України От. С. Петлюрою комуніста, червоного комісара, чекіста Хвильового-Фітільова і писати «...що життя своє віддав за Батьківщину» або «...теж боровся за вільне життя українського народу» — це є велика неправда і обман. Вірно є, що Хвильовий-Фітільов був «по другій стороні» від початку і до кінця в червоних партизанах і рядах Червоної Армії, а не в Українській Армії УНР. Спочатку будучи начальником «істребітельного отряду» проти петлюрівських військових загонів в селі Тростянець і околицях, а після, вислужившись перед червоною Москвою, був помічником комісара ЧеКа в м. Богодухові, а ще пізніше — комісаром 9-ої Дивізії Червоної Армії. Зі зброєю в руках, заливаючи Україну кров'ю, катував її нарід та дострілював петлюрівців. Тому ми, українці міста Ліону та околиць, категорично протестуємо проти будь якого порівнання комуніста, ката України — Хвильового з Отаманом Симоном Петлюрою!

М. Заховайко — Р. Падківський
П. Галушенко — Дробашко
К. Бойко — Т. Поліщук

У Франції

Багрянівський леґіон, потерпівши повну поразку, вирішив застосувати крайні засоби «воздействія» на

недострілених петлюрівців. Прислідивши вночі Петра Галушенка, командант леґіону Архипенко власноручно випробував свою фізичну силу на його голові. А якже, для чого ж тоді творились леґіони?!

*

Ревний послідовник хвильовистської політики п. Багряного у Франції п. С. Созонтів погрозив одному з членів УНҐ віданням його до суду, якщо він не припинить вести «не правдиву акцію» проти Багряного. Очевидно, п. Созонтіву акція п. Багряного показалась дуже правдивою. Колиб не настало гірке розчарування!

В Новому Ульмі

Заходами місцевої Команди Української Національної Ґвардії 14. 11. 53 року була організована прилюдна доповідь на тему: «Шанси демократії після німецьких парламентарних виборів».

Досить змістовна і цікаво виголошена професором М. Дурделло доповідь, — була з уважністю вислухана поважним числом присутніх. Серед значної кількости заслужених громадських і військових діячів які слухали доповідь, можна було бачити п. п.: Ген. А. Вовка, Полк. М. Стечишина — від Військового Міністерства, Полк. Ів. Пекарчука, заслужену українську воячку пані Харитину Пекарчук і ряд інших. По доповіді відбулась жвава дискусія в якій виступило декілька осіб.

Присутній

Помер своєчасно

Як розповідала авторитетна особа, компетентна в справах так зв. «Українських федералістів», суджений сьогодні советський шпигун Мюллер кілька разів був бачений, ще з якоюсь невідомою особою, на приватному мешканні ідеолога згаданої «партії» — покійного Л. Бойка.

Тепер стає цілком ясним, чому НТС при похоронах склав на могилі покійного Л. Бойка свій вінок (див. «Меч і Воля» ч. 10), піклується про підтримання в ідеальному стані могили покійного, а також, що покійника похоронено в **цинковій** труні.

Цим ніяк не збираємося порушити спокій усопшого, запитуємо лише живих ще «федералістів»: що це означає, чи дружба з НТС і мюллерами теж є боротьба за волю України?

О. Р. Б.

Різдвяні привітання

Головна Команда Української Національної Ґвардії найсердечніше вітає з Великим Святом Різдва Христового і Нового 1954 Року:

1. Їх Ексцеленцію Президента і Головного Отамана Української Народньої Республіки, Пана Андрія Миколайовича Лівицького;
2. Членів Української Національної Ради і Уряду;
3. Міністра Військових Справ Уряду УНР, Пана Ґенерал-хорунжого Миколу Капустянського.
4. Їх Високопреосвященство Митрополита Ніканора, Українську Ієрархію і всіх вірних Українських Церков;
5. Всі українські військово-комбатантські, наші братні, організації;
6. Всі Краєві Команди УНҐ та всіх членів і прихильників нашої військово-революційної організації, а також всіх читачів нашого журналу.

Святочне поздоровлення Команданта УНҐ

З нагоди світлого Празника Різдва Христового і Нового 1954 року, найсердечніше вітаю цілу Українську Націю та її резістанс окупантові на рідних землях, Їх Ексцеленцію Пана Президента і Головного Отамана Української Народньої Республіки Андрія Миколайовича Лівицького, Українську Національну Раду і екзильний Уряд УНР, всі українські Церкви, всі українські політичні, громадські, військові та культурні організації і всіх Членів та Прихильників Української Національної Ґвардії та всіх моїх дорогих особистих Приятелів. Бажаю всім якнайкращих успіхів у їх приватному житті та громадської патріотичній праці. Дай нам Господь Бог усім щастя і здоров'я. Особливо бажаю Їх Ексцеленції Президентові якнайскорше видужати з тяжкої хвороби і дальше непохитно стояти в захисті Ідеалів і правопорядку в Державнім Центрі України.

Вашінґтон, грудень 1953.

От. Т. Бульба-Боровець

На Пресовий Фонд «Меч і Воля» склали пожертви:

1.	Православна Громада — Форт-Вейн	25 ам. дол.
2.	Ол. Ковальська з Чікаго	20 ам. дол.
3.	П. Толочин з Ґренд Реніґс	24 ам. дол.
4.	Я. Ремінний з Дітройту	5 ам. дол.
5.	Г. Шаповал — „ —	5 ам. дол.
6.	М. Беляйканич з Сіракюз Н.-Йорк	10 ам. дол.
7.	В. Дубів	3 австр. фунти.
8.	«Н. Н»	0,75 канад. дол.
9.	Макогон Захар	2 ам. дол.
10.	Мироненко Федір	2,50 ам. дол.
11.	М. Виговський	1,00 ам. дол.
12.	Крига Петро	3 нім. марки
13.	Манько Степан	10 нім. м.
14.	А. Ф.	4 ам. дол.
15.	Петренко Вол.	1 ф. стерл.
16.	Пашківський Гнат	10 шіл.
17.	Звиклий Андрій	1 австр. фунт.
18.	К. П.	5 нім. м.
19.	М-ло Г.	300 фр. фр.
20.	Карпенко Ю.	50 белг. фр.
21.	Кравець І.	2. н. м.

Всім жертводавцям щире вояцьке спасибі!

МЕЧ І ВОЛЯ
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРГАН
УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ҐВАРДІЇ
Редаґує Колеґія. Наклад: 4.000.
Ціна одного примірника: в Німеччині — 0,50 НМ, у Франції — 50 фр., у Бельгії — 6 фр., у Брітанії і Австралії — 1 шіл. 6 пенсів, у США і Канаді — 25 центів. У інших країнах рівновартість 25 ам. цент.
Preis 50 Pf.
Адреса редакції і адміністрації:
P. Kopernik, München-Feldmoching, Postfach 14, Germany.

Єднаймо дух і зброю —
чекає нас рішальний бій!

МЕЧ і ВОЛЯ

ОРГАН УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ҐВАРДІЇ ДЛЯ УКРАЇНИ

№ 1 Травень 1953

Неминучий Меч

Червоного терору вартовий
Довкола дивиться лякливо і по-
нуро
І раптом — брови супить злий, —
Почув ім'я ПЕТЛЮРИ.

* * *

Хто смів згадати це ім'я
Ненависне, — питає.
А тисячі сміливих »Я«
У відповідь лунає...

* * *

Кого ж найпершого в Сибір,
Кого до смертної вписати карто-
теки?
Насупився, мов дикий звір,
Лякливий вартовий червоної без-
пеки.

* * *

Розбіглись очі — не зловить
Всіх тих, що »Я« насмілились ска-
зати.
Й даремно хоче вартовий
Ім'я безсмертне розстріляти.

* * *

Очима лютими шука
Побачити жовто-блакитний колір,
І вже тремтить його рука
Стріляти в тих, що хочуть волі.

* * *

І раптом — відповідь проста —
Шукати довго колір той не треба.
Рясніють жовто-золоті жита...
Ну, а блакить...
Блакить і в самім небі.

* * *

Який би він не був жорстокий
злий
Той вартовий з його проклоном,
Та кров'ю жита не залить,
І небо не зробить червоним.

* * *

Хай супить брови — скоро час
Його наказів згине,
Від неминучого меча
За вільну Україну.

Діма

Могила Голови Директорії і Головного Отамана Військ Української Народньої Республіки Симона Васильовича ПЕТЛЮРИ замордованого московським аґентами ҐПУ

Від Видавництва

Дорогі Читачі! Даємо до Ваших рук перший номер нашого органу. Дальші числа будуть до Вас доходити різними шляхами в міру можливости. Це нелегальна антикомуністична лектура революційного штабу Української Національної Ґвардії. Переписуйте, розмножуйте цей матеріял і передавайте з рук до рук довіреним людям. Большевицькій диктатурі наближається кінець. Але він не прийде сам. Його треба приспішувати всіма силами та засобами, організованим способом. Боротьба поодинці ніколи не матиме успіху. Вступайте до лав військово-революційної організації Петлюрівського Руху УНҐ. Виконуйте всі накази й директиви нашого штабу. УНҐ являється активним продовжувачем визвольно-революційних традицій Петлюрівського руху з 1917-20 рр. і УПА та УНРА з часів 2-ї світової війни. Головним Командантом УНҐ сьогодні є отаман Тарас Бульба-Боровець.

Дві річниці

СМЕРТЬ ТИРАНА

Нарешті!... „Носив вовк і понесли вовка"...

Найбільший деспот, що його знала історія людства; той, хто загнав у сиру землю десятки мільйонів людей та поневолив сотні мільйонів; той, хто запровадив над майже мільярдом людей нечуване досі в світі рабство; той, хто протягом понад 30 років бродив по калюжах людської крови, великий геній зла — Йосип Сталін — сам сконав.

Якщо можна вірити лікарським бюлетеням Кремля, то Сталіна залила кров. Це символічно, хто ціле своє життя кров пив, той від крові й згинув. Такий, власне, є закон Всемогучого небесного Бога. І проти цього закону безсильні навіть такі земні сонця та боги, яким був „сам" Сталін. Той Сталін, що на саму згадку його імени тремтіли сотні мільйонів людей. Сьогодні ж і він і його ім'я — вже тільки кошмарний спогад.

На очах нашої ґенерації історія вже несе в забуття Леніна та Сталіна. Вона так само понесе й усіх їхніх „доблесних" наступників. А разом з ними понесе також у забуття їхній проклятий антісоціяльний твір, комуністичну деспотію. Сталінська епоха чинно вступає в свою нову фазу — абсолютного занепаду. Цього процесу ніяка сила не спинить. Епоха Гітлера також нічим не поступалася сталінській епосі. Але по ній уже залишилася тільки лиха пам'ять. Така була і постійно такою буде доля всіх деспотій.

РІЧНИЦЯ ОБМАНУ

Нагла смерть Сталіна та жалоба по ньому цього року притьмарила ту пишну помпу, з якою досі большевицька олігархія святкувала річницю 1-го травня. Не стало обер-ідола на кремлівському Олімпі. Богиня-партія овдовіла. Все в розполоху. Новоспечений чверть-ідол Маленков уже випускає віжки з рук: здав партію катові України Хрущову. Ніхто не знає, хто кого з ідоленят завтра повісить: чи Маленков Хрущова, чи Берія Вишинського. А може Вишинський їх усіх завтра поставить під суд? Чи може маршалізований чекіст Булґанін спробує стати ще й „ґенералісимусом"? Все це таємниця, яка тримає в напрузі не тільки СССР, але й весь світ. Про наслідки смерти Сталіна сьогодні рано говорити. Але треба сподіватися, що вони будуть колосального маштабу.

Большевицьке святкування 1-го травня — це злочинне перетворення вільного робітничого свята на ідолопоклонну чолобитню поневолених рабів новій партійній февдальній архибуржуазії, над якою ніхто не має контролю. В цілому світі робітники в день 1-го травня самі вільно святкують своє свято. Самі організовують свої маніфестації та опрацьовують нові пляни боротьби проти капіталу. Самі виносять резолюції про підвищення зарплати, поліпшення умов праці, соціяльне та культурне забезпечення і т. п.

Натомість в СССР, усе робиться навпаки. Травневі святкування організує сам рабофеодал-партія. Все по наказу та його пляну. Замість оборони своїх клясових інтересів проти партійного капіталізму, робітники „добровільно" обнижують собівартість продукції, тобто — обнижують свою зарплату. А на те місце обов'язково постійно підвищують виробничі норми, тобто, замість зменшувати, збільшують робочий час та трудову напругу. Здають виконані „травневі подарки" і примусово, шляхом контрактів на соцзмагання беруть на себе „почесні" завдання підготувати ще більші „подарки для жовтня". А для себе — скріплення ярма. І так вічно, з травня на жовтень, з жовтня на травень. Все всюди й постійно тільки для партії, а не для робітника, не для людини.

Так виглядає „святкування" робітичого свята в СССР, що є нібито керований робітничо-селянською владою, а по суті перетворився на фараонівську неволю. Це явний глум над робітничими масами та людиною. Це злочинне використовування традиції міжнародного робітничого свята для своєї матеріяльної користи нової партійної буржуазії.

РІЧНИЦЯ КРОВИ

В Україні на травень припадає ще й друга річниця: 25.5.1926 року аґенти ҐПУ на вулиці в далекому Парижі вбили Президента і Головного Отамана військ Української Народної Республіки Симона Васильовича Петлюру. Цей злочин Кремля був розрахований на те, щоб обезголовити українську націю. Але даремні всі заходи ворога. Симон Петлюра для України вічний. Українська нація під кермою його невмирущого бойового духу далі провадить свою активну боротьбу проти московсько-комуністичної тиранії. З наказу Симона Петлюри наші повстанці та революціонери вели активну збройну та підпільну боротьбу майже аж до 2-ї світової війни. А в часах 2-ї світової війни, з наказу наступника Симона Петлюри Президента Андрія Миколаєвича Лівицького, Петлюрівський Визвольний Рух знов організував Українську Повстанську Армію. Ця армія стала на боротьбу проти таких двох тоталітарних імперій та їхніх збройних сил, як потуги Сталіна та Гітлера. І ця армія мала великі перемоги над своїми ворогами, бо вона озброєна не залізом, а великою ідеєю національної свободи й соціяльного проґресу. І вже недалекий той день, коли наша ідея Правди переможе всіх ворогів.

Коли сьогодні в Москві перед пишним мавзолеєм Леніна та Сталіна мільйони людей, примусово дефілюючи, нишком посилають тиранам прокляття, то в Парижі перед скромною могилою С. Петлюри тисячі людей з цілого світу добровільно маніфестують свою велику пошану та любов до нього. Коли могила самого „бога" Маркса в Лондоні занепала і заросла бур'яном, хоч там є совєтська амбасада та місцева компартія, то могила Петлюри літо й зиму буквально тоне в квітах. Це також символічно. Вже недовго тим „богам" залишилося лежати в мавзолеях. Вони підуть туди само, куди пішов основоположник їхньої безбожницької „нової віри" Маркс — у забуттям!

Натомість тлінні останки С. Петлюри незабаром будуть перевезені у великий Пантеон вільної Української Народної Республіки в Києві. Всім злочинним большевицьким річницям прийде кінець. Україна буде святкувати свої національні річниці — як вільна напія.

ВІДОЗВА
ДО ВСІХ УКРАЇНЦІВ ВОЯКІВ У СОВЄТСЬКІЙ АРМІЇ

Дорогі Побратими і Земляки!

До Вас, як українських воїнів, змушених служити та проливати свою кров у чужій, ворожій нашому народові комуністичній армії, звертається Українська Національна Ґвардія. УНҐ являється аванґардом і носієм революційно-визвольних ідеалів суверенної Української Народньої Республіки. Ми боремося за відновлення тої нашої держави, що її основоположником, оборонцем та прапороносцем був Великий Вождь української демократії Симон Васильович **Петлюра.**

Ця наша народоправна і суверенна держава існувала від 1917 року і була, як Вам відомо, знищена аґресивною війною червоної Росії проти України в 1920 році. Україна була окупована ворогами, а її армія та законний демократичний Уряд були примушені ворожою перевагою шукати притулку на далекій чужині. Проте, ми були розбиті тільки фізичною перевагою, а духово залишилися ніколи не переможеними нашими ворогами. Бойовий дух нашого славного Народу ніколи не був зламаний. Ми довго провадили та далі провадимо повстанську війну та рух загального спротиву ворогам на Батьківщині, а наш законний Уряд вже понад 30 років обороняє інтереси України перед широким світом. Ми не є безбатченки, а маємо славну державну традицію і в 1948 році на еміґрації наші демократичні політичні партії покликали до життя Українську Національну Раду, яка сьогодні виконує функції вільного передпарляменту суверенної України.

Вже понад 30 років московсько-комуністична диктатура панує над нашою країною. Наша люба Батьківщина та її народ переживають найжахливіше подвійне поневолення: 1) національне поневолення російським імперіялізмом і 2) політично-соціяльне поневолення новою системою державного надкапіталізму комуністичної партії. Які наслідки цього поневолення, це ми всі добре бачимо.

Комуністична диктатура офіційно проголосила, що соціялізм уже переміг в СССР, але на практиці ця перемога соціялізму дала нам тільки численні обов'язки й забрала від нас усі природні людські й національні права та пограбувала до останньої нитки наш народ. Чому так діється? Тому, що ми не маємо своєї незалежної держави. Так звана УССР — це московська колонія. Нація без своєї суверенної держави є невільником так у політичному, як і економічному розумінні.

Сьогодні кажуть, що ми виграли війну проти Гітлера. Ми своєю кров'ю знищили деспотію наці-фашизму. Але яка користь з цієї перемоги нам, як нації, та кожному окремо, як воякам совєтської армії? Де ті зміни, що їх нам обіцяли комуністи під час війни? В новому прапорові та гімнові УССР? Це безсоромний глум над нашою національною гідністю. Кожного демобілізованого вояка з большевицької армії чекає доля раба прикованого до колгоспу, або заводу, або й праця в концтаборі.

Посилене закабалення українського селянства

Замість ліквідації колгоспної системи, про що всюди говорили комуністи в часі війни, щоб заохотити селян до боротьби проти Гітлера, по закінченні війни вони, ще більше посилюють закабалення селянства в так званих »укрупнених колгоспах«, тобто нових »аґроґородах«. »Аґроґород« означає:

1) повну ліквідацію вільного селянського стану, зведення його назад до ролі аґропролетаріяту, тобто дворових людей та гнойовозів нового партійного поміщицтва;

2) тотальний грабунок того мізерного особистого майна та жалюгідних прибутків з дотеперішних присадибних шматочків землі;

3) знищення власного родинного житла селян по селах та хуторах, а запровадження масової концтабірної концентрації новітніх рабів у бараках »аґроґородов«;

4) ще сильніше прикріплення нових рабів до місця праці та посилення поліційного контролю над їх громадським і особистим життям.

І ось саме це закабалення наших батьків, братів і сестер ми маємо обороняти своєю кров'ю й вірною службою в большевицькій армії?!

Посилення визиску українського робітництва

Заробітна платня робітника на фабриці та заводі низька, ціни їх власної продукції з „своїх" фабрик такі високі, що для врятування родини від голодової смерти, в СССР мусять працювати жінки та малолітні діти або всі поголовно мусять красти. Стахановщина та „соцзмагання" й норми виробітку та найвищі в цілому світі, податки й масовий терор, вимотують з трудящих України останню кров. Ніхто не має права боронити свої інтереси, ні через професійну організацію, ні страйком, ні будьяким іншим способом. Такої кабали нема в жодній найвідсталішій колоніяльній країні світу. Не тільки в Америці й Англії, але навіть у переможеній та знищеній війною Західній Німеччині, коли працює голова родини, тоді ані його дружина, ані діти не потребують працювати. До того, всюди робітники мають всебічне соціяльне забезпечення, право на оборону своїх інтересів, аж до страйку, кожен має право в кожну-ліпшу хвилину міняти місце праці або й зовсім її покинути.

Чому ж у країні „соціялізму" панує загальне рабство? Бо там при владі є безконтрольна диктатура. І ось саме це нове рабство, ту огидну диктатуру мусять своєю кров'ю обороняти та ще більше закріплювати на своїй власній шиї самі українські селяни й робітники, що служать у совєтській армії, в тій армії, яка є обороною та ударною силою комунізму.

Трагедія української інтеліґенції

Українська інтеліґенція переживає свою найжахливішу трагедію. Вона, як провідна верства нації, засуджена комунізмом на повільну смерть. З початку комунізм винищував вогнем і мечем „націоналістично-буржуазну" інтеліґенцію, як „клясово-ворожу" силу. Винищено всі українські церкви, національну науку й культуру. Потім червона Москва взялася до нашої нової „комуністичної інтеліґенції". А сьогодні вже навіть таким сталінославцям, як Сосюра та Корнійчук, компартія загрожує ліквідацією за „націоналістичні ухили". Комунізм усіма силами хоче викопати прірву поміж українським народом та його інтеліґенцією.

Але даремні всі заходи ворогів. Український народ уже добре побачив, куди провадить та „клясова боротьба" в середині однієї нації. Її мета — здійснення старого імперіялістичного правила: „роз'єднуй і пануй". Селяни побачили, що їм дав большевицький поділ на „куркулів", „середняків" та бідняків. Він приніс рабство „аґрогорода" та мільйони трупів Робітники побачили, як виглядає „робітнича влада" в СССР. Це влада нової, ще гіршої, як за царя буржуазії. Отруєна кнмуністичним чадом частина інтеліґенції побачила, що „інтернаціональний комунізм" — це російський тотальний імперіялізм у найжорстокішій формі. Трдящі всіх кляс на Україні творять одне всенародне ціле. І цього ідейно-психологічного моноліту тепер уже не переможе жодна ворожа сила. Наша славна інтеліґенція вірно й геройчно служить своєму народові, а народ глибоко шанує та любить свою трудову інтеліґенцію. Нас усіх єднає одна ідея, одна кров, одна доля нашої нації.

Готування Компартії до третьої світової війни

Шальна пропаґанда компартії „за мир" є по суті лише прихованням готування до війни. Кожен аґресор, готуючи війну, намагається приспати чуйність та розслабити бойовий дух своїх противників пропаґандою „миру". Це стара істина. Ясна справа, що компартія не хотіла б мати війну з цілим світом, а краще крок за кроком опанувати країну за країною й континент ла континентом без ризику війни проти СССР, руками своїх п'ятих колон та комуністичних партизанських армій, на зразок Китаю.

Але вся біда в тому, що комуністичну ідеологію та програму дії, вивчають не тільки в СССР і в країнах його сателітів, а в цілому світі. Хоч там і нема таких „архиґеніяльних" корифеїв науки, як Сталін, але розумних людей не бракує. Ввесь вільний світ побачив, куди прямує пезперервна аґресія вічно воюючого комунізму і сказав своє рішуче: **годі!** Про це свідчать події в Єгипті, Кореї й Індонезії. Сьогодні войовничий комунізм має тільки два виходи: або капітулювати, або розпочати 3-тю світову війну. Він вибрав друге: розпочати 3-тю світову війну „корейською перестрілкою" і тепер готує пляни „генерального" наступу. Цілий світ в нервовій напрузі „холодної війни" чекає нових подій. Ніхто не знає де вдарить нова хвиля „гарячої" червоної аґресії: чи в Західній Европі, на Балканах, у Туреччині, на Близькому чи Далекому Сході.

Наше ставлення до майбутньої світової війни

Мало важливим є, в якому пункті політично агресивний комунізм розпочне нову фазу — збройну агресію. Головним є той факт, що ця нова світова війна неминуча. В засаді, ми проти всякої війни, як засобу масового винищування людей та економічної руїни. Особливо ми проти війни з застосуванням жахливої атомової зброї. Але російська імперія ось уже понад 300 років перебуває в стані війни з Україною. А сучасна форма тої імперії — СССР, оголошує таку ж нищівну війну проти цілого людства. Молох імперії невблаганно жадає щодень нових жертв, прагне загарбання нових країн і народів. Війна мусить бути, бо так хоче компартія.

Третя світова війна матиме подвійне значення. Для цілого вільного світу це буде оборонна війна проти аґресії комуністичної деспотії. Натомість, для України та всіх націй, що їх досі поневолив російський імперіялізм, це буде національно-соціяльна визвольна війна. Війна поневолених та загрожених поневоленням націй, проти варварського агресора, це необхідне і святе діло.

Ми не маємо змоги запобігти новій війні. Для цього Росія повинна вивести свої війська з України та інших поневолених нею держав і припинити свою експансію проти світу. Цього кроку російська імперія ніколи добровільно не зробить. А тим самим, вона й далі буде в постійному стані війни з цілим світом.

Наше ставлення до російського народу

Комуністи та всі інші російські великодержавники обвинувачують нас у розпалюванні національного шовінізму, антисемітизму та особливої ненависти до російського народу. Це все бридка демагогія. Українська демократія ніколи не пропаґувала жодних людоненависницьких ідей. На грошових знаках Української Народньої Республіки 1919 року були написи українською, російською, польською та жидівською мовами. Це шовінізм чи демократія? Проти російського народу ми також ніколи не пропаґували і не збираємося пропаґувати національної ненависти. Цю ведмежу послугу роблять для російського народу самі російські імперіялісти від білих до червоних включно. Вони, вихваляючи »передовий російський народ«, щоб він дозволив їм сидіти на престолі московської імперії, і зневажаючи тим самим національну гідність усіх інших націй, розпалюють шовіністичні настрої, насамперед, серед самих росіян.

Ми найсердечніше бажаємо російському народові визволитися від большевизму й звільнитися від усіх шовіністично-імперіялістичних ідеологій їхньої власної провідної верстви. Ми готові якнайтісніше боротися разом з російським народом проти комуністичної деспотії, але тільки тоді, коли російський народ схоче піти демократичними шляхами, тобто відмовиться та осудить не тільки большевизм, але й московський імперіялізм у всіх його формах. Або Росія добровільно відмовиться від усіх силою здобутих чужих земель, або вона буде змушена до цього силою. Московська імперія російському трудовому людові не приносить жодної користи, тільки накладає щодалі тяжчі обов'язки жандарма »тюрми народів«. Імперія — це не оборона інтересів народу, а тільки заспокоєння дурних, »месіянських« амбіцій. В цьому питанні вирішальне слово має сам російський народ. І яке буде його рішення, така буде його доля.

Нова війна і національно-соціяльна революція

Не маючи змоги запобігти катастрофі нової світової війни, всі поневолені російсько-комуністичним імперіялізмом народи мають усі можливості для того, щоб, бодай, зменшити жахливі наслідки тої війни. Ми володіємо куди сильнішою зброєю, як атомна енергія. Цією зброєю є наші святі ідеали національної свободи та соціяльної справедливості й проґресу. Проти сили цієї ідейно-політичної зброї не вдержиться наймогутніша потуга імперіялістичної деспотії.

Ось ті ідеали, що їх записала на своїх прапорах велика революція Сходу в 1917 р.:

1. Ліквідація російської імперії, »як тюрми народів«.

2. Національна демократія. Самовизначення всіх націй. Відновлення вільних національних держав на етнографічних засадах.

3. Політична демократія. Кожна національна держава організує свій новий державний лад на своїх історичних традиціях і на засадах народоправства та народовладности.

4. Соціяльна демократія. Кожна нація, базуючись на своїх традиціях, заводить таку соціяльну систему, яка ґарантує всебічний господарчий розвиток, проґрес та добробут для всіх шарів суспільства.

ПРОЧИТАЙ
І ПЕРЕДАЙ ТОВАРИШУ!

5. Міжнароднє демократія. Кожна суверенна держава має право розвивати всебічні стосунки та складати союзи, або й федерації з іншими країнами світу.

Перші плоди цих епохальних ідеалів великої Східної революції, у вигляді відновлених суверенних національних держав Східньої Европи та Середньої Азії, знищила большевицька »жовтнева« контрреволюція. Компартія — це зрадник революції. Вона загнала російським штиком усі ці нації знов у »федерацію« з Росією. Вона потоптала ногами волю мільйонів людей. Але самих ідеалів большевицька реакція не могла і не може сьогодні знищити навіть найбрутальнішим терором. Ці Великі Ідеали глибоко вросли в ґрунт імперії і, наче терміти, точать її організм, з її власного нутра. І тільки вони одинокі ту імперію сточать на попіл, а на її місці поневолені нації здвигнуть свій храм, свою національну і суспільну волю.

Москва має сотні тисяч найманих комуністичних п'ятиколонників по всіх країнах вільного світу. Натомість, вільний світ має сотні мільйонів безплатних, але ідейних прихильників у СССР та по його сателітах. Це куди серйозніший союзник вільного світу. Поневолені ж нації, сьогодні вже не є осамітнені в їх антикомуністичній боротьбі, як це було в часі першої та другої світових війн. Така ситуація дає нам всі підстави вірити в те, що комунізм спільними силами буде ідейно, політично й збройно розгромлений.

Та розгром комунізму й російського імперіялізму, як і закріплення свободи всіх націй, можливі тільки при одній умові, при умові якнайактивнішої, всебічної співпраці наших ідей та бойового чину. Це й буде наш шлях до зменшення руїнних наслідків війни на нашій рідній землі. Тільки шляхом розумної та пляномірної активізації руху спротиву всіх сил лінією загальної національно-політичної та соціяльної революції проти диктатури компартії ми зможемо вибити з рук кремлівських душогубів атомні бомби, щоб не допустити до відплатного атомного бомбардування наших осель та міст іншою стороною.

За що бореться Українська Національна Ґвардія

УНҐ, як військово-революційна організація, є складовою частиною великого Петлюрівського Руху. Вона обороняє політично-соціяльну програму Української Народньої Республіки, що її здійснює Національна Рада. Отже, УНҐ бореться за:

1. Організацію спільного революційно-визвольного фронту всіх націй, поневолених московсько-комуністичною імперією За знищення спільними силами »тюрми народів« і за волю всіх уярмлених у ній народів. За знищення розбійницької системи МВД-МҐБ.

2. За відновлення справді суверенної держави українського трудового люду у вигляді Української Народньої Республіки.

3. За державно-політичний лад у відновленій Українській Народній Республіці, базований на засадах справжнього народоправства та народовладности, при якому громадяни України всіх національностей, повинні мати рівні права й рівні обов'язки.

4. За побудову справедливої й прогресивної соціяльної програми у вільній Україні так, щоб не було причин для клясової ворожнечі.

5. За негайне знищення комуністичної системи державного надкапіталізму та колгоспного рабства і перехід народнього господарства на рейки головне приватної власности.

6. За безкоштовний поділ землі серед селян на вічну спадкову власність. За вільне порядкування селянами продуктами їх праці. За державний кредит для селян на розбудову нових господарств.

7. За перетворення фабрик і заводів з фіктивної на справжню власність робітників, шляхом участи самих робітників у керуванні промисловістю.

8. За волю та охорону праці, ремесла й вільних професій.

9. За право вільного вибору професій, місця праці й зміни місця праці та законний відпочинок для всіх трудящих. За право на оборону своїх інтересів трудящими через професійні організації та іншими способами аж до страйків. За повне соціяльне та культурне забезпечення й безкоштовне навчання.

10. За волю сумління й вільну діяльність українських Церков та різних релігійних, культурних, наукових, освітніх і громадських організацій. За свободу політичних переконань, преси, зборів для всіх громадян.

11. За охорону всіх прав людини, за недоторканість особи.

ПАМ'ЯТАЙ, ЩО ВОРОГ СЛІДКУЄ І БУДЬ ОБЕРЕЖНИЙ!

НОВІ ФОРМИ СОЦІЯЛЬНО-ПОЛІТИЧНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА

Історичний розвиток суспільства пішов зовсім іншим шляхом, ніж це передбачали »пророки« комунізму, Маркс, Енґельс та Ленін. Саме тут і криється неминуча загибель комунізму. Основна самогубна помилка Маркса та Леніна була та, що вони ділили світ тільки на капіталізм та комунізм. Вони зовсім не передбачали нової третьої політично-соціяльної сили, якою є ліберальна демократія та її регульований народній капіталізм. Ця нова сила сьогодні послідовно приходить до голосу. Вона завтра змінить також і комуністичний державний архимонополізм, що пожирає сам себе.

Нове законодавство в ділянці соціяльних реформ, контроль великої промисловості і її часткова націоналізація, участь трудящих у порядкуванні засобами виробництва та його прибутками, охорона праці та соціяльних забезпечень усіх верств народу, отже, все те, що ми вже сьогодні бачимо, в більшій чи меншій мірі, по багатьох країнах, як от: Англія, Франція, США, Німеччина та інші. Ці факти наявно доводять, що ввесь світ прямує дорогою суспільного проґресу без того моря крові, терору й економічної руїни, що їх обов'язково несе комуністична революція та диктатура.

КОНТРРЕВОЛЮЦІЙНА ДИКТАТУРА КОМПАРТІЇ

Політична свобода й участь робітників, селян і трудової інтеліґенції в керуванні державою, що вже зреалізовані в багатьох демократичних країнах, зробили теорію »диктатури пролетаріяту« явно перестарілою та непотрібною. Чого має бути обов'язково диктатура якоїсь однієї кляси над усіма іншими? За яким правом? Хіба робітники не є складовою частиною нації, складеної з багатьох шарів? Це необґрунтована вигадка »наукового« комунізму. Де диктатура, там вічна внутрішня ворожнеча. Гасло »диктатури пролетаріяту« — це спроба приховати справжню мету компартії — створити нову клясу рабовласників-комуністів, що панує над більшістю народу й поневолює інші нації. Диктатура всякої кліки або й кляси, без контролі та опозиції, негайно перетворюється на зледачілу деспотію. Так сталося з комуністичною диктатурою.

Де диктатура, там нема проґресу! Замість диктатури пролєтаріяту, маємо диктатуру над пролетаріятом. Відколи компартія відверто стала на позицію старого російського імперіялізму, від тоді вона показала своє обличчя без маски. Цей факт особливо відчуваєте Ви, українські комуністи і комсомольці. Чому Вами командували та командують Постишеви Кагановичі та Мєльникови, як провідники ніби »вашої« КП(б)У? Чому на Україні стоять численні російські армії та дивізії військ МВД? Чому всі Ви на своїй землі боїтеся говорити своєю рідною мовою? Де поділися такі визначні комуністи-українці як Скрипник, Хвильовий, Чубар, Петровський, Любченко, Василенко, Заточський, Криворучко, Дубовий, Якір та тисячі інших? Чи все це Вам не доказує, що комунізм перетворився на злочинний імперіялізм?

ЩО ДАЛА »ПЕРЕМОГА СОЦІЯЛІЗМУ«?

Кому Ви служите в своїй щоденній роботі? Чи не найсмертельнішому ворогові України, всіх трудящих світу та цілого людства? Ви не є звичайними громадянами СССР. Вас партія реклямує як аванґард всесвітнього комунізму, тобто знаряддя, за допомогою якого кремлівська кліка здійснює всі свої злочини. Саме Вашими руками червона Москва винищує мільйони українців, ваших братів, сестер та батьків по підвалах МВД та численних концтаборах. Саме Вашими руками та кліка провадить огидну колоніяльну експлуатацію Вашої нації та природних багатств її землі. Саме Вас перетворюють на інструмент грабування України Москвою.

Хто краще від Вас самих бачить, що так звана »перемога соціялізму в одній країні« є ніщо інше, як облудна брехня Сталіна? Де та перемога? Доки ж Ви будете допомагати Кремлю грабувати та ще більше поневолювати свою Батьківщину? »Ваш« уряд та »Ваша« партія перетворились з провідних політично-державних органів України на колоніяльно-окупаційний апарат Москви. Вся Ваша нація стала рабом, а ви погоничами над нею. Чи на те ви боролися »за соціялізм« понад 30 років, щоб сьогодні бути чужими погоничами над своїм рідним народом?

КОМУ НЕ МОЖЕМ ПЕРЕДАТИ — ПІДКИНЬ!

На вас падає тяжка співвідповідальність за наглу та повільну смерть мільйонів українців і українок від масового терору й голоду в часі »розкуркулювання« наших селян, за жахливе зубожіння всього українського народу, за нелюдський визиск і всебічне пригнічення України червоною Москвою, за всі ті нещастя, що їх несе для всього людства ідея божевільно комунізму.

Тепер кремлівські рабовласники підготовляють третю світову війну. Вона може вибухнути кожної хвилини. Ви, напевно, знаєте, що політично-соціяльні ідеали та визвольно-революційні сили всіх поневолених червоною Москвою націй і матеріяльно-технічна перевага великих Західніх Демократій, узяті разом, здобудуть у цій війні цілковиту перемогу над комунізмом. Комунізм буде знищений так само, як уже знищений його ідейно-програмовий побратим — націфашизм. З ким і проти кого далі хочете боротися ви? Ваша справа історично безперспективна. Мрія комуністичної партії завоювати цілий світ — злочинна утопія. Ще не було й ніколи не буде такої сили, щоб спромоглася перемогти ввесь вільний світ.

ЗЕМЛЯКИ — КОМУНІСТИ І КОМСОМОЛЬЦІ!

Нам добре відомо, як більшість з Вас опинилися у комуністичній партії або комсомолі. Нам також відомо, хто із українських комуністів і комсомольців став негідним зрадником свого рідного народу, а хто його ніколи не зраджував, а, навпаки, всіма силами намагався всюди обороняти рідний край і народ в умовах комуністичного панування. Ми знаємо, що поза малою кількістю, переважна більшість українських комуністів та комсомольців — це чесні українські патріоти, які опинилися в партії й комсомолі не з власної волі. Все це або жертви брехливої комуністичної пропаґанди, або жертви масового терору. Під владою цього терору вся наша нація і це її спільне історичне лихо. Ніхто не збирається карати тих наших братів і сестер, що не з власної волі опинилися в партії та комсомолі.

Українська Національна Ґвардія, стоячи на позиціях законного Уряду Української Народньої Республіки, що його прапор виніс закордон із поневоленої червоною Москвою України в 1920 р. великий Вождь України, Головний Отаман Симон Васильович ПЕТЛЮРА, з повною відповідальністю заявляє:

1. Закони й правосуддя демократичної Української Народньої Республіки не визнавали та не практикували в 1917-20 рр. і не будуть визнавати та практикувати в майбутньому принципу масової чи родинної помсти й кари проти вчорашніх політичних противників народньої республіки. Визволена Україна розпочне нове вільне життя на засадах волі, миру й дружньої співпраці всіх творчих сил.

2. Хто з сьогоднішніх комуністів та комсомольців, усвідомивши облуду комуністичної »ідеї« та злочинність комуністичної диктатури, порве назавжди з ними і стане чесно в обороні української національної держави та буде шанувати всі її закони і виконувати щодо неї свої громадські обов'язки, тому відновлена Українська Народня Республіка ґарантує всі громадськіправа.

3. Всім громадянам України, української національности та національних меншин, закони Української Народньої Республіки ґарантують цілковиту особисту недоторканість, свободу політичних переконань, свободу віроісповідання, свободу та охорону приватної трудової власности, вільний вибір професії, і право на працю та охорону її.

4. Всім українським військовикам з різних чужих армій національна державна влада визнає їх попередні функції й ранги та візьме під увагу відзначення, здобуті ними не політичним вислужництвом, а за боєві заслуги в тих арміях.

УКРАЇНСЬКІ КОМУНІСТИ І КОМСОМОЛЬЦІ!

Згадайте про всі ті злочини комунізму проти вашого народу! Зважте, що дальше ваше свідоме перебування в лавах комуністичних організацій — це те саме, що самогубство. Ставайте до передових лав борців проти злочинного комунізму. Боріться за відновлення нашої суверенної держави. Поверніться назад до свого рідного народу. Відбудовуйте разом з нами державну будівлю українського трудового люду, нашу народоправну республіку, де не буде ні чужого ярма, ні терору МВД, ні експлуатації людини державою, ні визиску людини людиною, а буде нове, вільне і щасливе життя для всього народу, в колі вільних демократичних країн світу, в умовах суспільного поступу й добробуту.

ТІЛЬКИ БОРОТЬБОЮ
ЗДОБУВАЭТЬСЯ ВОЛЯ!

Комунізм, як соціяльна програма та політична ідея, остаточно збанкротував. Він став бездушною, бюрократичною машиною. Він з держави зробив спекулятивну чорну біржу, яка торгує майном та життям сотень мільйонів злиденних невільників. Такого рабства як в СССР, не знали навіть за єгипетських фараонів.

Допомагайте рятувати свій народ від явного духового й фізичного знищення, що його несе московський комунізм.

Ставайте до лав українських патріотів. Організуйте скрізь рух пасивного й активного опору, здійснюйте програму революційно-визвольної боротьби. Виконуйте директиви Штабу УНҐ. Боріться всіма засобами за якнайшвидше відновлення української суверенної держави. Боріться за спільне визволення разом з братніми народами Білорусії. Балтійських республік, козацьких країв, кавказьких народів, тюрків Криму й Ідель-Уралу, народів Туркестану й Сибіру та іншими.

Смерть комуністичній деспотії та червоному рабовласництву!

Смерть московському імперіялізму всіх кольорів!

Хай живе єдиний антикомуністичний революційно-визвольний фронт усіх поневолених народів!

Хай живе самостійна суверенна Українська Народня Республіка!

Хай живе Українська Національна Рада — вільний передпарлямент Української Держави!

Хай живе президент і Головний Отаман військ Української Народньої Республіки Андрій Лівицький!

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ҐВАРДІЯ

ІДЕОЛОГІЧНО-МОРАЛЬНІ ОСНОВИ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ҐВАРДІЇ

1. Ставлення національної та своєї персональної чести й вояцько-лицарських чеснот понад власне життя — це закон законів українського революціонера-вояка.

2. Гаряча любов до Рідної Землі та свого народу і досмертна вірність та жертвений послух наказам Батьківщини — пе почесний обов'язок українського революціонера-вояка.

3. Не фальшива »аполітичність«, а об'єктивна глибока політична грамотність — це політична мораль українського революціонера-вояка.

4. Не рабський послух старшині із-за терористичного примусу, а культурне, свідоме й високопатріотичне почуття лицарської чести та службового обов'язку супроти Батьківщини й Товариства — це моральна дисципліна українського революціонера-вояка.

5. Досмертне зберігання всякої довіреної тайни, товариська любов та дружня свобода і одночасно абсолютна службова субординація — це фізична дисципліна українського революціонера-вояка.

6. Дійсна, а не фіктивна свобода Батьківщини, як суверенної, абсолютно ні від кого не залежної держави — це політичний ідеал українського революціонера-вояка.

7. Гідний великої та славної нації лад у державі, де всі громадяни мають рівні права і рівні обов'язки — це політична програма українського революціонера-вояка.

8. Справедливе унормування соціяльних відносин у державі так, щоб не було підстав до клясової ворожнечі — це соціяльні постуляти українського революціонера-вояка.

9. Свідомість, що політичні партії та світогляди і програми настають та зникають, а народ існує вічно, як однокровна спільнота — це політичне кредо українського революціонера-вояка.

10. Мобілізація всіх сил народу, головним чином проти зовнішніх ворогів України не однопартійними, а державними методами дії — це ділова тактика українського революціонера-вояка.

11. Служба для національної революції, звільнення своєї рідної нації від чужого панування та відбудова власної держави не поодинцем, а в організованих рядах свого славного вояцько-революційного лицарського товариства — це велика честь та гордість українського революціонера-вояка.

12. Бути чесним виконавцем всіх своїх обов'язків, гідно стояти на висоті кожного, хочби найтяжчого завдання, без огляду на час, місце, ситуацію та обставини — це найрадісніше патріотичне почуття українського революціонера-вояка.

В урочистих актах законодатних, у війні за волю і повстаннях міцно виявляв наш народ свою волю непохитну жити незалежним державним життям. Боротьба за це нашого народу не припиняється і не припиниться. Нехай вона буде довга і вперта, нехай вона бере нові і нові жертви, але Україна незалежна — хоче чи не хоче того Европа — таки буде.

СИМОН ПЕТЛЮРА

Видає Головна Команда УНҐ - Друкується закордоном

Смерть московській комуністичній тиранії!

ОРГАН УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ҐВАРДІЇ ДЛЯ УКРАЇНИ

№ 2 Листопад 1953

До українців,

СОЛДАТ, МАТРОСІВ І ОФІЦЕРІВ СОВЄ ТСЬКОЇАРМІЇ І ФЛОТА

Дорогі Товариші! Дорогі Друзі!

7 листопада 1953 року є 36-та річниця великої антинародньої жовтневої контрреволюції.

Вона є велика тому, що дійсно невимовно великі страждання український народ пережив на великих просторах нашої Батьківщина з часу жовтня 1917 року

Вона є антинародня, бо вона спрямована не тільки на пригнічення, але на фізичне винищення цілих народів і націй, дорогою злочинів проти людства.

Це є контрреволюція, бо жовтень 1917 року брутальною силою і підступом забрав від українського і інших народів всі національні і соціяльні права здобуті ними в лютневій революції того ж 1917 року, коли була розбита тюрма народів — російська царська імперія.

Для нас, українців, ця 36-та річниця є ювілеєм невгасимої. кривавої боротьби за відновлення своєї самостійної держави Української Народньої Республіки. замість колонії Москви — фіктивної держави УССР, ювілеєм боротьби за демократію проти комуністичної диктатури, за вільну працю і вільну творчість проти невільництва. За дійсну соціяльну справедливість проти експлуатації людини державою і людини людиною.

Ця річницч наближає нас до світанку нашого визволення, бо ми живемо в останній стадії совєтського імперіялізму, в добу вмираючого комунізму. Для них, комуністичних диктаторів, це 36-та річниця боротьби з народами і націями, силою об'єднаними в СССР. Ювілей боротьби з робітникам, селянами й інтелігенцією всіх поневолених ними народів, що прагнуть нормальних людських умов життя і праці. Для них це ювілей боротьби за владу всіма засобами і шляхами, для нас — час наближення кінця їх панування, наближення часу зникнення комунізму і як теорії і як практики.

З ЯКИМ НАСЛІДКАМИ ПРИЙШОВ КОМУНІЗМ В БУДІВНИЦТВІ „КОМУНІСТИЧНОГО СУСПІЛЬСТВА" ДО 36-ї РІЧНИЦІ?

Комунізм не витримав „мирного змагання двох систем: соціялістичної і капіталістичної", про яке говорив ще Сталін і тепер повторює його вірний учень Маленков.

Можна твердить, що економічни система Заходу не є ідеальною системою подудови людського життя. Але в порінянні з „соціялізмом“ Маленкова є правдивий рай для працюючих. Економічна система Заходу має багато негативних сторі. Але капіталізм, всупереч твердженням комунізму, не тільки не сприяв „пролетаризеції мас“, а пішов шляхом демократизації своєї економіки і тому забезпечує працюючим правдиві демократичні права, розвинуте соціяльнє законодавство і високий життєвий рівень.

Комунізм, згідно з своєю ідеологією, пішов дорогою диктатури, тоталітаризму і в економіці і тому приніс працюючим духове й економічне кріпацтво та злидні.

36-ту річницю жовтня наш народ, як і інші уярмлені комунізмом народи, зустрічають знову як раби, приковані законами і постановами „партії і уряду“ до місця праці і не мають права за власним бажанням його змінити. Наші діти, діти працюючих, тепер, як і раніше, силою бідриваються від родини й мобілізуються до т. зв. „трудових резервів“, ремісничих шкіл, тощо. Там їх намагаються виховувати як ворогів власного народу і зробити з них резерви для комунізму.

Якими успіхами може похвалитися комунізм 7 листопада 1953 року в питанні відбудови своєї економіки після 2-ї світової війни, в своєму змаганні з демократичним світом?

Не роздуті числа фальшованого виконання 5-тирічних плянів, але кількість споживання продуктів населенням — продовольчий балянс країни — визначає добробут і життевий рівень народів. США в 1953 р. перевищили на 20% свій довоєнний продовольчий балянс. Знищені 2-ою світовою війною країни Західньо Европи в цілому перевищили продуктивність довоєнного рівня на 2%. Окремі країни, як Західня Німеччина, Англія, Бельгія і інші ще на багато більше. Як наслідок цього, маси американських і західньо-европейських працюючих живуть краще, ніж привілейовані одиниці т. зв. „героїв соціялістичної праці“ у нас на батьківщині. Україна, колишнє джерело постачання цілої царської російської імперії, сьогодні не може прогодувати своїх власних синів. Ввесь Советський Союз разом з опанованими ним країнамн Східньої Европи стоїть під загрозою справжнього голоду.

„Рівень виробництва сільськогосподарчих продуктів не задовольняє вимоги споживача“. „Поголів'я худоби не осягнуло довоєнного рівня“. „Причина низьких врожаїв — низька якість праці колгоспів, совгоспів і МТС“.

Ці факти не є наклеом на „соціялістичне сільське господарство Советського Союзу, що створене і скріплене під керівництвом комуністичної партії“. Це власні слова першого секретаря комуністичної партії Микити Хрущова на пленумі ЦК комуністичної партії СССР у вересні ц. р. Самі ці вимушені признання ми всі читали в московських „Правді“ та „Ізвестіях“ від 13.9.1953 року.

Ось це і є ті успіхи, з якими приходить комунізм в СССР до своєї 36-ї річниці. Це і є підсумки мирного змагання між комунізмом і демократією. Саме це і характеризує „перемогу соціялістичного сільського господарства над дрібнотоваровим селянським і над великим капіталістичним“, як це заявив, впавши в самопротиріччя, Хрущов в своїй промові на пленумі ЦК. Таке становище сільського господарства завдяки колгоспному рабству визначило загальний катастрофальний стон всього народнього господарства і катастрофально низький рівень життя працюючих мс в СССР.

Дорогі Товариші!

Що змінилося з дня смерті Сталіна і по якій дорозі йдуть його спадкоємці? Чи існує „новий курс“ комунізму і що від нього можуть чекати українці, білоруси, кавказці й інші народи? На що може сподіватись російський народ?

7 листопада в Москві на трибуні „вождів“ будуть приймати парад старі знайомі, організатори і керівники винищення народів та пригнічення людства. Тільки замість Сталіна на трибуні буде його колишня права рука — Маленков і замість Берії — його помічник Круглов. На цьому й кінчаються всі зміни з дня смерті Стиліна.

Дорогі Друзі!

Не вірте обіцянкам тих, хто разом з Сталіном несуть не тільки історичну, але й кримінальну відповідальність за злочини проти людства, за злочини проти народів. Ті незначні поступки, які під тиском обставин мусили зробити уярмленим народам сталінські спадкоємці, не є ніякий „новий курс“, або послаблення диктатури. Такі міроприємства, як зниження цін, амнестія для кримінальних злочинців і дрібних службових порушень, знесення сільськогосподарського податку й інші, були і є конечні для відпруження атмосфери незадоволення підсоветських народів і разом з тим були і є потрібні для

створення й підтримки популярности непопулярних учнів і спадкоємців Сталіна. Тактика Сталіна, поступитися незначним, щоб утримати головне — владу, сьогодні відновлена Маленковим.

Товариші! Солдати, Матроси, Офіцери, Генерали!

Ніякі обіцянки і ніякі поступки не можуть звільнити нас від ярма комунізму. Ті крихти, що під нашим тиском нам дають сьогодні, завтра заберуть, як це вже було й раніше. Щоб визволитися від терористичної комуністичної системи ми мусимо усунути саму причину нашого поневолення.

МИ МУСИМО ЗНИЩИТИ КОМУНІСТИЧНУ ДИКТАТУРУ!

„Новий уряд" Маленкова, де сидять всі старі помічники Сталіна, провокує нову світову війну. Ті самі люду, що керують сьогодні, зробили агресію в Кореї. Своєю злочинною зовнішньою політикою, вони, під акомпаніямент промов і пісень за мир, гарячково виробляють зброю і провокують заворушення в цілому світі. Демократичний світ роззброївся ще в 1946 році, відразу після закінчення війни, і тільки злочинна політика комунізму привела до нового озброєння, до створення Атлантійського воєнного договору країн демократії і до оборонзнх міроприємств.

Ви, як вояки совєтської армії, знаєте краще за інших, що ту армію учять не оборонятись, а нападати. Останні маневри, що закінчились 10 січня цього року на Україні біля Кам'янець-Подільська під командою маршала Конєва, були репетицією нападу. Ви знаєте, що вся праця і накази по армії спрямовані на підсилення міропроємств для агресії, для підбою других народів й захоплення чужих земель. Армії СССР і його сателітів в мирний час досягли більше як 8,5 мільйонв вояків. Уряд Маленкова дав директиву в першу чергу продукувати ту зброю, яку вживається більше при наступі ніж для захисту. Тому за рахунок товарів споживання продукуються і будуть продукуватися в першу чергу тяжкі танки і бомбардувальна авіація.

Ця війна буде атомовою війною — катастрофою для всього людства, в наслідок якої може не бути ні переможців ні переможених. Але це не може зупинити войовничого комунізму, бо на шлях війни його штовхає власна слабість. Комунізм не може витримати мирного змагання з демократією і не може в нових обставинах довго тримати підсовєтські народи в ізоляції від вільного світу. З другого боку, він не може відкрити свої кордони в світ, де панує свобода і добробут населення. Комунізм не може допустити, щоб поневолені ним народи порівнювали життя у себе і в други. Як колись російський цар Микола II шукав виходу в переможній війні, те саме шукає тепер комунізм. Але не атомні бомби, танки і літаки будуть вирішувати долю народів. Їх долю будуть вирішувать люди. Ті люди, в чиїх руках ті бомби, танки і літаки будуть.

Ввесь вільний світ піднявся проти злочинного комунізму. Комуністично-корейський і польські пілоти на совєтських літаках МІГ-15 перелітають на Захід. Туди ж втікають солдати, інженери, робітники і селяни з Чехії, Польщі, Мадярщини, Болгарії, України, Прибалтики та інших країн. Як Вам відомо, немало між цими втікачами і солдат та офіцерів совєтських окупаційних військ.

Ми були свідками героїчного повстання німецьких працюючих в червні цього ров Берліні і Східній Німеччині, проти злочинного комунізму. Вас змушували стріляти в німецьких робітників, селян, жінок і дітей, які борються не тільки за свою, але й за нашу волю.

Імперіялістичний комунізм зокрема, є вмираючий комунізм!

Але корчі комунізму можуть привести до катастрофи. Авантюристи з Кремля, рятуючи свою шкіру, йдуть на ризико атомової війни, бо вони не мають іншого виходу.

Але для нас є інший вихід. Ми маємо можливість не допустити до атомової війни і раз на завжди визволитися від нелюдської тиранії.

Товариші! Друзі!

В лютому 1917 р. Волиський Гвардійський Полк, якого склад був виключно український, в Петрограді перший з усіх військових частин перейшов на бік народу. За ним пішли інші і тим було уможливлене повалення царату і тюрми народів — царської імперії.

Наслідуймо приклад наших батьків і братів з Волинського полку і будьмо перші в поваленні сучасних московських царів. Готуймося до того часу, коли обставини дозволять збройним повстанням скинути ярмо комунізму. Ми не сміємо допустити до атомної війни. Не сміємо допустити до того, щоб наші міста й села були ще раз спалені в попіл, наші родини — жінки й діти — були забиті або осиротілі.

На Захід нехай тікають тільки ті, кому загрожує небезпека від терористичний органів МВД. Решта мусить лишатись на своїх місцях і працювати для знищення комунізму і відновлення своєї власної української незалежної народньої республіки. Борімося під гаслом: „Будемо бити ворога на окупованій ним нашій землі!"

Дорогі Брати! Друзі!

Для того, щоб бити ворога, організовуйте між собою клітини Української Національної Гвардії, не більше як з 2-3 цілком надійних людей. Не ведіть ніяких списків, але практичною працею допомагайте один другоwу в усіх міроприємствах боротьби проти комунізму. Працюйте разом з нашими братами білорусами, народами Кавказу та іншими. Притягайте до своєї боротьби і надійних росіян, які також борються за справедливсть, за знищення комунізму і за роспад комуністичної імперії на вільні, самостійні, демократичні національні держави.

В серпні цього року солдатам і офіцерам советських окупаційних військ дана можливість мати деякий контакт з місцевим населенням. Тому, гідно репрезентуйте українську націю і використовуйте цю можливіть для практичної антикомуністичної праці.

Червневі дні 1953 р. в Берліні і Східній Німеччині показали, що можливі і дальші виступи німецьких працюючих проти нелюдської комуністичної системи.

Українці!

Українські працюючі у військових шинелях не можуть і не будуть стріляти в німецьких працюючих, котрі демонструють проти народовбивців.

Допомагаючи тим, хто бореться проти комунізму, ми допомагаємо самі собі!

Геть антинародню жовтневу контрреволюцію!

Нехай живе Революція уярмлених комунізмом народів!

Українська Національна Гвардія

Головне Командування

ПОШТОВА СКРИНЬКА

Групі солдат в Ляйпцігу:

Ваш лист отримали. Слідуючі листи надсилайте тією ж дорогою. Пояснюємо: УНГ є антикомуністичною військово-революційною організацією, яка об'єднує в своїх родах колишніх солдат і офіцерів Советської Армії і Флоту за кордонами СССР і солдат та офіцерів українців, що перебувають в рядах Сов. Армії в окупаційних зонах Німеччини та Австрії та на Україні, бійців колишньої Укрaїнської Повстанської Армії та Народньо-Революційної Армії, колишніх солдат і офіцерів Армії Української Народньої Республіки під керівництвом св. п. С. Петлюри.

Українська Повстанська Армія та Українська Народня Революційна армія, основоположником яких був отаман Тарас Бульба-Боровець, в часі другої світової війни боролася на два фронти, проти гітлірвських і комуністичних загарбників.

Командувачем УНГ і є, власне, основоположник згаданих повстанських загонів — отаман Тарас Бульба-Боровець.

Лейтенанту .*., Берлін-С.

Дякуємо за інформацію. Робіть так далі. Пошту пересилатимемо тим самим шляхом. Лист видрукуємо в наступному числі.

Видає Головна Команда УНГ - Друкується закордоном

РЕЗОЛЮЦІЯ

Конференції делеґатів українських демократичних груп, що відбулася в місті Фюрстенфельдбрук 6.—7. жовтня 1951 року

Розвиток міжнародної політики категорично диктує активним силам антикомуністичної еміґрації поневолених большевизмом народів з'єднати зусилля для ідеологічної та політичної боротьби проти їхнього спільного ворога, яким є тоталітарний большевизм.

Справа визволення України, суверенність її як незалежної демократичної держави — нездійсненні до цілковитої перемоги над большевизмом, невіддільні від справи звільнення всіх інших поневолених большевизмом народів. Тому метою українських визвольних сил є передусім повалення тоталітарного большевицько-комуністичного режиму на Україні, а в союзі з іншими народами — на території цілого Совєтського Союзу.

Здійснення суверенного права українського народу на державну незалежність, лише фіктивно виявленого в сучасній, насильно впровадженій формі так званої УССР; демократичне розв'язання всіх питань її національно-державного буття й соціяльно-економічної структури—можливе лише при умові консолідації всіх визвольних сил українського народу.

Повернення українському народові свободи, передумовою якої є справжній демократичний лад на землях України; охорона й здійснення суверенних прав українського народу на державну незалежність — спільна мета всіх українських політичних угруповань незалежно від їхніх партійних програм.

З метою консолідації тих українських демократичних сил, для яких інтереси українського народу, священна мета його визволення вищі за вузькопартійні доктрини, шість українських організацій, репрезентованих на Конференції, що відбулася 6.-7. жовтня у місті Фюрстенфельдбрук, утворюють демократичний бльок. Організації „Українське Вільне Козацтво", „Об'єднання Українських Аграрників", „Український Демократичний Союз", „Український Народний Рух", „Український Республіканський Козацький Рух", Українська демократична група (Вюртемберґ) — своїм об'єднанням започатковують Український Визвольний Рух, який має об'єднати для активної сконсолідованої дії як антикомуністичні сили на еміґрації, так і визвольні рухи на землях України. Згадані організації будуть прагнути до об'єднання всіх українських визвольних сил. Мета цього об'єднання — переможне завершення протибольшевицької боротьби українського народу за свою національну свободу, за суверенну Українську Державу в її етнографічних межах.

Повалення большевизму є першочергове завдання, перша передумова державної незалежности України. Тому угруповання, що об'єднуються в Українському Визвольному Рухові, знаходять можливість для співпраці організацій, які стоять на засадах цілковитої самостійности української держави, з тими українськими угрупованнями, що прагнуть до федеративного союзу народів теперішнього СССР або до загальноевропейської федерації. Український Визвольний Рух не обмежує своїх учасників у свободі особистих переконань та їхніх прилюдних висловлювань, так само, як у свободі совісти й віровизнання.

Об'єднання українських демократичних угруповань, що консолідується під назвою „Український Визвольний Рух", діятиме на основі таких ідейно-політичних засад:

а) Звільнення України від тоталітарного большевицько-комуністичного режиму неможливе без одночасного визволення інших поневолених большевизмом народів. Тому тісна співдія всіх народів, поневолених большевизмом, є передумовою революційного визволення України від сталінської тиранії.

б) Український Визвольний Рух без упередження ставиться до всіх інших поневолених большевизмом народів, зокрема до російського — великого християнського народу, який рівною мірою є жертвою інтернаціонального комунізму. Тоталітарний большевизм — спільний ворог цих народів і він може бути подоланий лише їхніми спільними зусиллями в союзі з усіма протибольшевицькими силами вільного світу.

в) Створюючи спільно з демократичними організаціями інших народів єдиний протибольшевицький фронт, Український Визвольний Рух домагатиметься від них попереднього беззастережного визнання засади рівности й взаємних ґарантій для забезпечення права українського народу на самостійне національно-державне існування.

г) Український народ ще не мав можливости вільно, в нормальних демократичних умовах виявити свою волю щодо національно-державного й соціяльно-економічного устрою України. Ці питання можуть бути вирішені тільки самим народом на основі демократичного волевиявлення шляхом скликання Установчих Зборів після повалення большевизму на всіх землях, де він існує. Тому неприпущенно вирішувати ці питання на еміґрації без участи цілого народу. Ніхто не в праві передрішувати його національно-державний та соціяльно-економічний устрій. Це недоторкане право цілого сучасного покоління українського народу.

Прихвильно!

ґ) Лише демократичний державний лад на звільнених землях України відповідає інтересам національного, соціяльного та культурного розвитку українського народу.

д) Тільки волею народу може бути встановлена майбутня форма взаємин суверенної України з іншими народами теперішнього СССР та з іншими народами Европи.

е) Влада на Україні після повалення режиму комуністичної диктатури протягом переходового періоду —до ухвалення Українськими Установчими Зборами нової конституції української держави — має належати коаліційному тимчасовому урядові. Тимчасовий уряд має бути зформований з усіх діючих на той час українських демократичних організацій, а також організацій національних меншин України, що братимуть активну участь у визвольній боротьбі.

Конференція ухвалює: виходячи з цих засад і прагнучи дальшої консолідації всіх визвольних сил, встановити контакт з демократичними протибольшевицькими об'єднаннями інших націй, які беззастережно визнають і поважають суверенні права українського та інших поневолених большевизмом народів. Встановлення цього контакту має призвести до створення спільного з ними протибольшевицького бльоку всіх поневолених большевизмом народів, якщо цей бльок творитиметься на основі рівности голосів представлених у ньому народів.

Конференція ухвалює створити Раду Українського Визвольного Руху, яка має репрезентувати це об'єднання як його координаційний центр. Раду створюють об'єднані організації на паритетних засадах, виділяючи кожна по два представники.

Рада має такі повноваження:

а) Організувати й поширювати український визвольний рух усіма можливими засобами пропаґанди, залучаючи до нього нові організації та безпартійних, які погодяться співпрацювати з Українським Визвольним Рухом на його засадах, та кооптуючи з-поміж них нових членів Ради.

б) Вступати в переговори з іншонаціональними протибольшевицькими організаціями згідно з викладеними вище засадами і, в разі їх об'єднання, співпрацювати з ними на засадах рівности в усіх ділянках пропаґандивно-політичної та організаційної діяльности.

Конференція вважає за невідкладну справу видання незалежного надпартійного друкованого органу, що ідейно-політично був би близьким до засад Українського Визвольного Руху і стояв би на рівні того щабля, на якому перебуває передова українська культура.

Друкується з доручення Виконавчого Комітету Ради Українського Визвольного Руху

Голова ВК Ради УВР
Д. Гулай

Секретар
В. Золотаренко

Голова Президії Конференції у Фюрстенфельдбруку
Л. Бойко

Ukrainische Befreiungsbewegung
München, Germany
Postanschrift: Postlagerkarte 45
München TA, postlagernd

РЕЗОЛЮЦІЯ

Конференції делеґатів українських демократичних груп, що відбулася в місті Фюрстенфельдбрук 6.—7. жовтня 1951 року

Розвиток міжнародної політики категорично диктує активним силам антикомуністичної еміґрації поневолених большевизмом народів з'єднати зусилля для ідеологічної та політичної боротьби проти їхнього спільного ворога, яким є тоталітарний большевизм.

Справа визволення України, суверенність її як незалежної демократичної держави — нездійсненні до цілковитої перемоги над большевизмом, невіддільні від справи звільнення всіх інших поневолених большевизмом народів. Тому метою українських визвольних сил є передусім повалення тоталітарного большевицько-комуністичного режиму на Україні, а в союзі з іншими народами — на території цілого Совєтського Союзу.

Здійснення суверенного права українського народу на державну незалежність, лише фіктивно виявленого в сучасній, насильно впровадженій формі так званої УССР; демократичне розв'язання всіх питань її національно-державного буття й соціяльно-економічної структури—можливе лише при умові консолідації всіх визвольних сил українського народу.

Повернення українському народові свободи, передумовою якої є справжній демократичний лад на землях України; охорона й здійснення суверенних прав українського народу на державну незалежність — спільна мета всіх українських політичних угруповань незалежно від їхніх партійних програм.

З метою консолідації тих українських демократичних сил, для яких інтереси українського народу, священна мета його визволення вищі за вузькопартійні доктрини, шість українських організацій, репрезентованих на Конференції, що відбулася 6.-7. жовтня у місті Фюрстенфельдбрук, утворюють демократичний бльок. Організації „Українське Вільне Козацтво", „Об'єднання Українських Аграрників", „Український Демократичний Союз", „Український Народний Рух", „Український Республіканський Козацький Рух", Українська демократична група (Вюртемберґ) — своїм об'єднанням започатковують Український Визвольний Рух, який має об'єднати для активної сконсолідованої дії як антикомуністичні сили на еміґрації, так і визвольні рухи на землях України. Згадані організації будуть прагнути до об'єднання всіх українських визвольних сил. Мета цього об'єднання — переможне завершення протибольшевицької боротьби українського народу за свою національну свободу, за суверенну Українську Державу в її етнографічних межах.

Повалення большевизму є першочергове завдання, перша передумова державної незалежности України. Тому угруповання, що об'єднуються в Українському Визвольному Рухові, знаходять можливість для співпраці організацій, які стоять на засадах цілковитої самостійности української держави, з тими українськими угрупованнями, що прагнуть до федеративного союзу народів теперішнього СССР або до загальноевропейської федерації. Український Визвольний Рух не обмежує своїх учасників у свободі особистих переконань та їхніх прилюдних висловлювань, так само, як у свободі совісти й віровизнання.

Об'єднання українських демократичних угруповань, що консолідується під назвою „Український Визвольний Рух", діятиме на основі таких ідейно-політичних засад:

а) Звільнення України від тоталітарного большевицько-комуністичного режиму неможливе без одночасного визволення інших поневолених большевизмом народів. Тому тісна співдія всіх народів, поневолених большевизмом, є передумовою революційного визволення України від сталінської тиранії.

б) Український Визвольний Рух без упередження ставиться до всіх інших поневолених большевизмом народів, зокрема до російського — великого християнського народу, який рівною мірою є жертвою інтернаціонального комунізму. Тоталітарний большевизм —спільний ворог цих народів і він може бути подоланий лише їхніми спільними зусиллями в союзі з усіма протибольшевицькими силами вільного світу.

в) Створюючи спільно з демократичними організаціями інших народів єдиний протибольшевицький фронт, Український Визвольний Рух домагатиметься від них попереднього беззастережного визнання засади рівности й взаємних ґарантій для забезпечення права українського народу на самостійне національно-державне існування.

г) Український народ ще не мав можливости вільно, в нормальних демократичних умовах виявити свою волю щодо національно-державного й соціяльно-економічного устрою України. Ці питання можуть бути вирішені тільки самим народом на основі демократичного волевиявлення шляхом скликання Установчих Зборів після повалення большевизму на всіх землях, де він існує. Тому неприпущенно вирішувати ці питання на еміґрації без участи цілого народу. Ніхто не в праві передрішувати його національно-державний та соціяльно-економічний устрій. Це недоторкане право цілого сучасного поколін я українського народу.

ґ) Лише демократичний державний лад на звільнених землях України відповідає інтересам національного, соціяльного та культурного розвитку українського народу.

д) Тільки волею народу може бути встановлена майбутня форма взаємин суверенної України з іншими народами теперішнього СССР та з іншими народами Европи.

е) Влада на Україні після повалення режиму комуністичної диктатури протягом переходового періоду —до ухвалення Українськими Установчими Зборами нової конституції української держави — має належати коаліційному тимчасовому урядові. Тимчасовий уряд має бути зформований з усіх діючих на той час українських демократичних організацій, а також організацій національних меншин України, що братимуть активну участь у визвольній боротьбі.

Конференція ухвалює: виходячи з цих засад і прагнучи дальшої консолідації всіх визвольних сил, встановити контакт з демократичними протибольшевицькими об'єднаннями інших націй, які беззастережно визнають і поважають суверенні права українського та інших поневолених большевизмом народів. Встановлення цього контакту має призвести до створення спільного з ними протибольшевицького бльоку всіх поневолених большевизмом народів, якщо цей бльок творитиметься на основі рівности голосів представлених у ньому народів.

Конференція ухвалює створити Раду Українського Визвольного Руху, яка має репрезентувати це об'єднання як його координаційний центр. Раду створюють об'єднані організації на паритетних засадах, виділяючи кожна по два представники.

Рада має такі повноваження:

а) Організувати й поширювати український визвольний рух усіма можливими засобами пропаґанди, залучаючи до нього нові організації та безпартійних, які погодяться співпрацювати з Українським Визвольним Рухом на його засадах, та кооптуючи з-поміж них нових членів Ради.

б) Вступати в переговори з іншонаціональними протибольшевицькими організаціями згідно з викладеними вище засадами і, в разі їх об'єднання, співпрацювати з ними на засадах рівности в усіх ділянках пропаґандивно-політичної та організаційної діяльности.

Конференція вважає за невідкладну справу видання незалежного надпартійного друкованого органу, що ідейно-політично був би близьким до засад Українського Визвольного Руху і стояв би на рівні того щабля, на якому перебуває передова українська культура.

*Друкується з доручення Виконавчого Комітету
Ради Українського Визвольного Руху*

Голова ВК Ради УВР
Д. Гулай

Секретар
В. Золотаренко

Голова Президії Конференції у Фюрстенфельдбруку
Л. Бойко

Ukrainische Befreiungsbewegung
München, Germany
Postanschrift: Postlagerkarte 45
München TA, postlagernd

РЕЗОЛЮЦІЯ

Конференції делеґатів українських демократичних груп, що відбулася в місті Фюрстенфельдбрук 6.—7. жовтня 1951 року

Розвиток міжнародної політики категорично диктує активним силам антикомуністичної еміґрації поневолених большевизмом народів з'єднати зусилля для ідеологічної та політичної боротьби проти їхнього спільного ворога, яким є тоталітарний большевизм.

Справа визволення України, суверенність її як незалежної демократичної держави — нездійсненні до цілковитої перемоги над большевизмом, невіддільні від справи звільнення всіх інших поневолених большевизмом народів. Тому метою українських визвольних сил є передусім повалення тоталітарного большевицько-комуністичного режиму на Україні, а в союзі з іншими народами — на території цілого Совєтського Союзу.

Здійснення суверенного права українського народу на державну незалежність, лише фіктивно виявленого в сучасній, насильно впровадженій формі так званої УССР; демократичне розв'язання всіх питань її національно-державного буття й соціяльно-економічної структури—можливе лише при умові консолідації всіх визвольних сил українського народу.

Повернення українському народові свободи, передумовою якої є справжній демократичний лад на землях України; охорона й здійснення суверенних прав українського народу на державну незалежність — спільна мета всіх українських політичних угруповань незалежно від їхніх партійних програм.

З метою консолідації тих українських демократичних сил, для яких інтереси українського народу, священна мета його визволення вищі за вузькопартійні доктрини, шість українських організацій, репрезентованих на Конференції, що відбулася 6.-7. жовтня у місті Фюрстенфельдбрук, утворюють демократичний бльок. Організації „Українське Вільне Козацтво", „Об'єднання Українських Аграрників", „Український Демократичний Союз", „Український Народній Рух", „Український Республіканський Козацький Рух", Українська демократична група (Вюртемберґ) — своїм об'єднанням започатковують Український Визвольний Рух, який має об'єднати для активної сконсолідованої дії як антикомуністичні сили на еміґрації, так і визвольні рухи на землях України. Згадані організації будуть прагнути до об'єднання всіх українських визвольних сил. Мета цього об'єднання — переможне завершення протибольшевицької боротьби українського народу за свою національну свободу, за суверенну Українську Державу в її етнографічних межах.

Повалення большевизму є першочергове завдання, перша передумова державної незалежности України. Тому угруповання, що об'єднуються в Українському Визвольному Рухові, знаходять можливість для співпраці організацій, які стоять на засадах цілковитої самостійности української держави, з тими українськими угрупованнями, що прагнуть до федеративного союзу народів теперішнього СССР або до загальноевропейської федерації. Український Визвольний Рух не обмежує своїх учасників у свободі особистих переконань та їхніх прилюдних висловлювань, так само, як у свободі совісти й віровизнання.

Об'єднання українських демократичних угруповань, що консолідується під назвою „Український Визвольний Рух", діятиме на основі таких ідейно-політичних засад:

а) Звільнення України від тоталітарного большевицько-комуністичного режиму неможливе без одночасного визволення інших поневолених большевизмом народів. Тому тісна співдія всіх народів, поневолених большевизмом, є передумовою революційного визволення України від сталінської тиранії.

б) Український Визвольний Рух без упередження ставиться до всіх інших поневолених большевизмом народів, зокрема до російського — великого християнського народу, який рівною мірою є жертвою інтернаціонального комунізму. Тоталітарний большевизм — спільний ворог цих народів і він може бути подоланий лише їхніми спільними зусиллями в союзі з усіма протибольшевицькими силами вільного світу.

в) Створюючи спільно з демократичними організаціями інших народів єдиний протибольшевицький фронт, Український Визвольний Рух домагатиметься від них попереднього беззастережного визнання засади рівности й взаємних ґарантій для забезпечення права українського народу на самостійне національно-державне існування.

г) Український народ ще не мав можливости вільно, в нормальних демократичних умовах виявити свою волю щодо національно-державного й соціяльно-економічного устрою України. Ці питання можуть бути вирішені тільки самим народом на основі демократичного волевиявлення шляхом скликання Установчих Зборів після повалення большевизму на всіх землях, де він існує. Тому неприпущенно вирішувати ці питання на еміґрації без участи цілого народу. Ніхто не в праві передрішувати його національно-державний та соціяльно-економічний устрій. Це недоторкане право цілого сучасного покоління українського народу.

ґ) Лише демократичний державний лад на звільнених землях України відповідає інтересам національного, соціяльного та культурного розвитку українського народу.

д) Тільки волею народу може бути встановлена майбутня форма взаємин суверенної України з іншими народами теперішнього СССР та з іншими народами Европи.

е) Влада на Україні після повалення режиму комуністичної диктатури протягом переходового періоду —до ухвалення Українськими Установчими Зборами нової конституції української держави — має належати коаліційному тимчасовому урядові. Тимчасовий уряд має бути зформований з усіх діючих на той час українських демократичних організацій, а також організацій національних меншин України, що братимуть активну участь у визвольній боротьбі.

Конференція ухвалює: виходячи з цих засад і прагнучи дальшої консолідації всіх визвольних сил, встановити контакт з демократичними протибольшевицькими об'єднаннями інших націй, які беззастережно визнають і поважають суверенні права українського та інших поневолених большевизмом народів. Встановлення цього контакту має призвести до створення спільного з ними протибольшевицького бльоку всіх поневолених большевизмом народів, якщо цей бльок творитиметься на основі рівности голосів представлених у ньому народів.

Конференція ухвалює створити Раду Українського Визвольного Руху, яка має репрезентувати це об'єднання як його координаційний центр. Раду створюють об'єднані організації на паритетних засадах, виділяючи кожна по два представники.

Рада має такі повноваження:

а) Організувати й поширювати український визвольний рух усіма можливими засобами пропаґанди, залучаючи до нього нові організації та безпартійних, які погодяться співпрацювати з Українським Визвольним Рухом на його засадах, та кооптуючи з-поміж них нових членів Ради.

б) Вступати в переговори з іншонаціональними протибольшевицькими організаціями згідно з викладеними вище засадами і, в разі їх об'єднання, співпрацювати з ними на засадах рівности в усіх ділянках пропаґандивно-політичної та організаційної діяльности.

Конференція вважає за невідкладну справу видання незалежного надпартійного друкованого органу, що ідейно-політично був би близьким до засад Українського Визвольного Руху і стояв би на рівні того щабля, на якому перебуває передова українська культура.

Друкується з доручення Виконавчого Комітету
Ради Українського Визвольного Руху

Голова ВК Ради УВР
Д. Гулай

Секретар
В. Золотаренко

Голова Президії Конференції у Фюрстенфельдбруку
Л. Бойко

Ukrainische Befreiungsbewegung
München, Germany
Postanschrift: Postlagerkarte 45
München TA, postlagernd